

2006 INFORME

sobre a situación sociolaboral de Galicia

XUNTA DE GALICIA

2006 INFORME

sobre a situación sociolaboral de Galicia

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

Edita

CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS

R/ Algalia de Abaixo, 24

Tel.: 981 541 601 ■ Fax: 981 541 610

15704 Santiago de Compostela

Realiza: DIFUX, S.L.

ISSN: 1135-6626

Depósito legal: VG-525-1994

Este informe pode consultarse tamén no sitio web do Consello:
<http://cgrl.xunta.es>

CERTIFICACIÓN

María Luisa Peña Cebreiro,

secretaria do Consello Galego de
Relacións Laborais

CERTIFICA

Que, no Pleno Extraordinario celebrado polo Consello Galego de Relacións Laborais o dezanove de outubro de dous mil sete, acordouse a publicación do Informe sobre a situación sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega en 2006, elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais.

PRESENTACIÓN

É un motivo de satisfacción presentar unha vez máis o Informe da situación sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega, correspondendo este, do ano 2006, á súa décimo sexta edición.

O Consello Galego de Relacións Laborais, cumprindo co mandato da súa lei reguladora, pretende con esta publicación, aportar datos, contidos, variables e claves en xeral, que permitan obter unha radiografía da realidade socioeconómica e laboral do noso país. Para esta tarefa, o Pleno do Consello depositou a súa confianza nun equipo de autores experto nas respectivas materias e independente, que esmiuza de xeito exhaustivo aspectos como o emprego, a sinistralidade, a conflitividade, a negociación colectiva ou a estrutura empresarial entre outros moitos.

O traballo rigoroso, serio e profesional dos autores, o afondamento e análise da negociación colectiva por parte de persoal do consello, así como unha impecable tarefa de coordinación e apoio técnico por este último, permiten que nos atopemos ante un documento único, cada vez máis valorado e de gran aceptación.

Cómpre resaltar a vocación e intención de utilidade pública deste informe, e o noso desexo de que o mesmo a través do estudo, a análise e o debate contribúa positivamente ao crecemento e mellora socioeconómica de Galicia.

Pola nosa banda non queda máis que agradecer o traballo ben feito, desexar o proveito para todos aqueles colectivos e persoas que cada ano en maior número o demandan e comprometermos desde este intre na mellora cara ao informe do ano 2007.

Un cordial saúdo.

Outubro de 2007

Demetrio Ángel Fernández López

Presidente do Consello Galego
de Relacións Laborais.

2006 INFORME

sobre a situación sociolaboral de Galicia

COORDINACIÓN TÉCNICA E INFORMÁTICA

Eva María Camino Fernández

Funcionaria do Consello Galego
de Relacións Laborais

Autores

Carlos Domenech de Aspe

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Francisco Veloso Cermeño

Interventor da Seguridade Social

Francisco Carballal Lugrís

Letrado da Xunta de Galicia

Manuel Roca Cendán

Catedrático de Tecnoloxía Administrativa

Marta Puebla Vilariño

INEM

O capítulo 9, sobre a Negociación Colectiva, foi elaborado por

Carmen Cabanas Carlín,

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

Capítulo 1

A economía galega no ano 2006

I.1. Crecemento económico: contornos internacional e estatal.....	21
I.2. Crecemento económico galego	23
I.2.1. Evolución do PIB e dos seus compoñentes.....	23
I.2.1.1. A perspectiva da demanda	23
I.2.1.2. A perspectiva da oferta	25
I.2.2. Crecemento económico das distintas comunidades autónomas.....	26
I.3. Crecemento económico e xeración do emprego.	
Produtividade do traballo.....	29
I.3.1. A xeración do emprego en Galicia	30
I.3.2. Produtividade no traballo.....	31
I.4. Comercio exterior	33
I.4.1. Comercio galego co estranxeiro	33
I.4.1.1. Exportacións, importacións e saldo comercial.....	33
I.4.1.2. A taxa de cobertura do comercio galego co estranxeiro.....	34
I.4.1.3. Distribución por produtos.....	35
I.4.1.4. Distribución xeográfica.....	37
I.4.2. Saldo comercial co estranxeiro e con outras comunidades autónomas	39
I.5. Evolución dos prezos e dos salarios.....	40
I.5.1. A inflación	40
I.5.2. Os custos laborais	44

Capítulo 2

Estrutura empresarial e política industrial

2.1. Introducción	51
2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega	52
2.3. Situación económico–financeira das empresas galegas. A participación salarial	58
2.4. Análise de enquisas industriais.....	61
2.4.1. Enquisa industrial de empresas	61
2.4.2. Enquisa industrial de produtos	64
2.4.3. Opinións empresariais	68
2.5. Enquisas do sector servizos.....	69
2.6. Indicadores de actividade e demanda	73
2.7. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I +D+i)	74
2.7.1. Introducción	74
2.7.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D).....	75
2.7.3. Innovación tecnolóxica nas empresas	79
2.8. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)	82
2.9. Política industrial. A achega das das administracións públicas.....	84
2.9.1. As actuacións da UE	85
2.9.2. A achega da Administración Xeral do Estado	92
2.9.3. A achega da Administración Autonómica.....	99

Capítulo 3

Economía social

Actuacións para o desenvolvemento da economía social e o autoemprego	113

Capítulo 4

Poboación e mercado de traballo

4.1. A poboación galega	117
4.1.1. Evolución da poboación.....	117
4.1.2. Movementos naturais de poboación.....	117
4.1.3. Movementos naturais de poboación.....	123
4.1.4. Movementos migratorios.....	127
4.2. Cambio metodolóxico na EPA. Deferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE	131
4.2.1. Introducción.....	131
4.2.2. Cambio metodolóxico da EPA.....	131
4.2.3. Diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE	132
4.3. Resumo das principais variables laborais.....	133
4.4. Poboación activa e taxa de actividade	135
4.5. A poboación ocupada.....	139
4.5.1. Poboación ocupada e taxa de ocupación	139
4.5.2. Distribución da poboación ocupada por sexos, provincias, grupos de idade, sectores económicos e situación profesional.....	142

4.6. Poboación desempregada e taxa de paro	147
4.7. O paro rexistrado	151
4.8. A poboación inactiva	158

Capítulo 5

A muller no mundo laboral

Introdución.....	163
5.1. A muller na poboación galega	164
5.2. Muller e actividade económica de mercado.....	168
5.2.1. Introdución	168
5.2.2. Actividade e inactividade	170
5.2.3. Emprego e desemprego.....	173
5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado	176
5.4. Ofertas de emprego.....	182
5.5. Contratos de traballo	184
5.6. Formación.....	190
5.7. Inserción laboral	194
5.8. Conciliación entre a vida laboral e familiar	201
5.9. Salarios	206
5.10. Prestacións por desemprego	211
5.11. Pensións	213

Capítulo 6

Inicio da relación laboral

6.1. Inscripción de empresas e apertura de centros de traballo.....	215
6.1.1. Inscripcións de empresas	215
6.1.2. Apertura de centros de traballo	217
6.2. Afiliacións e altas na Seguridade Social	220
6.2.1. Introdución.....	220
6.2.2. A evolución a medio prazo	221
6.2.3. Análise dos oito últimos anos.....	222
6.2.4. Traballadores afiliados por sexo e réxime	224
6.2.5. Traballadores afiliados por tramos de idade e sexo.....	224
6.2.6. Traballadores/as afiliado/as por sector de actividade.....	226
6.2.7. Altas iniciais	227
6.2.8. Afiliacións e altas por comunidades autónomas.....	228
6.3. Estranxeiros	230

Capítulo 7

Contratación

7.1. Introdución.....	237
7.2. Modalidades contractuais.....	243
7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción	243
7.2.2. Contrato de obra ou servizo	246
7.2.3. Contrato de interinidade.....	248
7.2.4. Contrato para a formación	251
7.2.5. Contrato en prácticas	256

7.2.6. Contrato de inserción	259
7.2.7. Contratos en substitución por anticipación da idade de xubilación	261
7.2.8. Contratos non contemplados anteriormente	265
7.2.9. Contratos indefinidos ordinarios.....	267
7.2.10. Contrato para o fomento da contratación indefinida	269
7.2.11. Contratacións a colectivos especiais	274
7.2.12. Adscripcións en colaboración social.....	278
7.3. Empresas de Traballo Temporal	285

Capítulo 8

Formación ocupacional

8.1. Introducción.....	291
8.2. Formación profesional.....	293
8.2.2. Cursos con compromiso de contratación.....	300
8.2.3. Programación en centros propios	301
8.2.4. Plan Autonómico de formación de formadores/as.....	302
8.2.5. Accións formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo	303
8.2.6. O Plan de perfeccionamento técnico.....	245
8.2.7. Plan de calidade en centros de formación ocupacional.....	304
8.3. Formación ocupacional	308
8.3.1. Programación da formación ocupacional.....	308
8.3.1.1. Plan FIP	308
8.3.1.2. Inserción Laboral	311
8.4. Formación continua	312
8.4.1. Beneficiarios/as da formación continua	316
8.4.2. Accións de formación continúa e empresas, incluíndo permisos individuais de formación.....	316
8.4.3. Contratos programas para a formación de traballadores/as.....	325
8.4.4. Accións complementarias e de acompañamento á formación	326
8.4.5. Programas de cooperación con outras administracións, distintas da local, universidades e entidades sen ánimo de lucro	327
8.4.6. Escolas obradoiro, obradoiros de emprego	328

Capítulo 9

A negociación colectiva

Parte I. A negociación colectiva en Galicia	333
9.1. Metodoloxía	333
9.2. Estrutura da negociación colectiva.....	334
9.3. Ámbitos de aplicación	339
9.3.1. Funcional	339
9.3.2. Territorial	340
9.3.3. Temporal	340
9.3.4. Persoal	342
9.3.5. Desenvolvemento da negociación	345
9.4. Réxime económico	346
9.4.1. Incremento salarial medio ponderado.....	346
9.4.2. Cláusulas de revisión salarial	349

9.4.3. Réxime de desvinculación salarial	358
9.4.4. Aboamento de atrasos e anticipos	361
9.4.5. Estrutura salarial	361
9.5. Tempo de traballo	378
9.5.1. A xornada laboral	378
9.5.1.1. Xornada pactada	378
9.5.1.2. Regulación da xornada	380
9.5.2. Vacacións.....	386
9.5.3. Permisos	390
9.5.3.1. Ampliación dos permisos ás parellas de feito	391
9.5.3.2. Permisos por asuntos propios	391
9.5.3.3. Permisos non retribuídos	392
9.5.4. Conciliación da vida laboral e familiar	392
9.5.5. Absentismo	395
9.5.6. Horas extraordinarias	397
9.6. Outros temas obxecto de negociación.....	399
9.6.1. Melloras sociais	399
9.6.2. Saúde laboral	402
9.6.3. Formación profesional.....	412
9.6.4. Dereitos e garantías dos representantes dos traballadores.....	414
9.6.5. Contratación e emprego	417
9.6.6. Organización do traballo	439
9.6.7. Mobilidade e clasificación profesional	443
9.6.8. Cláusulas sobre discriminación e acoso	451
9.6.9. Réxime disciplinario	454
9.6.10.Cláusula sobre o idioma.....	455
9.6.11.Cláusula de sometemento ao AGA.....	455
Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia	457

Capítulo 10

A sinistralidade laboral

10.1. Introducción.....	469
10.2. Distribución por gravidade e provincias	470
10.3. Distribución dos accidentes de traballo, en xornada de traballo, con baixa por sectores económicos	472
10.4. Distribución por actividades.....	474
10.5. Distribución por distintas variables.....	480
10.6. Exame específico dos accidentes mortais	489
10.7. Evolución da sinistralidade laboral	499
10.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas	501
10.9. Índices de incidencia	502
10.10. Enfermidades profesionais	505

Capítulo 11

Conflitividade e medios de solución dos conflitos de traballo

11.1. Folgas	509
11.2. Conciliacións colectivas e individuais.....	515

11.3. Xestión do Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA)	525
11.4. Xulgados do Social	529
11.4.1. Por materias.....	531
11.4.2. Por provincias	533
11.5. Sá do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.....	533
11.6. Actuación da Inspección de Traballo e Seguridade Social.....	536

Capítulo 12

A regulación de emprego e o fondo de garantía salarial

12.1. Introducción.....	541
12.2. Regulación de emprego	542
12.3. Causas dos expedientes	543
12.4. Actividades económicas afectadas	547
12.5. Evolución experimentada	547
12.6. O Fondo de Garantía Salarial	435

Capítulo 13

Protección social

13.1. Introducción.....	553
13.2. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais	556
13.3. Análise dos datos sobre as pensións do sistema	572
13.3.1. Pensións de xubilación	572
13.3.2. Pensións de invalidez permanente	576
13.3.3. Pensións de viuvez	578
13.3.4. Pensións de orfandade.....	582
13.3.5. Pensións en favor de familiares	584
13.4. Outras prestacións	585
13.4.1. Prestacións de incapacidade temporal	585
13.4.2. Prestacións de maternidade	586
13.4.3. Prestacións familiares por fillo a cargo	587
13.4.4. Prestacións por desemprego	589
13.5. Pensións de carácter non contributivo e asistencial.....	591

Capítulo 14

Eleccións sindicais

599

Anexo

Emprego e investimento público

1. Investimentos e cadro de persoal da Administración do Estado en Galicia ..	615
2. Investimentos e cadros de persoal da Comunidade Autónoma de Galicia....	618
3. Cadro de persoal da Administración Local en Galicia.....	625
4. Investimentos e cadro de persoal dos entes públicos e sociedades estatais en Galicia	625

INFORME

1.1 **Crecemento económico: contornos internacional e estatal**

No primeiro capítulo analizaremos a andaina económica galega no ano 2006; nesta primeira epígrafe achegáremos ao crecemento económico nos ámbitos estatal e internacional, para coñecer o marco xeral no que situar o decorrer económico de Galicia.

No ano 2005 o crecemento económico europeo foi maior que no anterior, aínda que menor que o da economía estadounidense. Seguiu o empuxe da economía chinesa (auténtico protagonista e dinamizador fundamental do comercio internacional neste comezo de milenio).

Estados Unidos continuou co seu crecemento económico, pero o elevado déficit público e, sobre todo, o importante déficit exterior (que cuadriplica a media da OCDE) pesan como grandes lousas sobre esa expansión económica.

A Unión Europea, pola súa banda, reforzou o seu crecemento económico; a principal potencia económica de Europa (Alemaña) consolidou en 2006 a súa recuperación, despois da forte crise anterior.

A economía chinesa continúa cun vertixinoso ritmo de crecemento, que no últimos sete anos estivo sempre por riba do 7%. Segue a impresionante suba do investimento en activos fixos e do investimento directo estranxeiro (de xeito que China é xa a maior receptora mundial do investimento directo) e xa é o maior consumidor do mundo de cemento, carbón, aceiro, níquel ou aluminio e o segundo importador de petróleo. De continuar nos anos vindeiros a súa expansión ao ritmo actual (ou maior, aproveitando o “tirón investidor” vencellado ás infraestruturas co pulo das Olimpíadas de 2008) pode conseguir en poucos anos un posto de “podium” na clasificación das potencias económicas mundiais (xa está en cuarta posición actualmente).

Os índices de crecemento económico do último quinquenio nos nove estados de maior PIB da OCDE (así como as medias da OCDE, da UE-15 e dos estados europeos da OCDE) poden verse no cadro 1.1. Sobrancea que España se sitúa á cabeza cunha suba acumulada do PIB do 21,7% nese período, seguida de Australia

Crecemento económico. OCDE⁽¹⁾. 2002-2006

■ Cadro 1.1

	% s/PIB da OCDE	2002	2003	2004	2005	2006
OCDE	100,0	102,8	104,8	108,2	111,0	114,6
OCDE Europa	40,9	103,1	104,6	107,4	109,6	113,2
Unión Europea (15)	35,5	103,2	104,4	106,6	108,3	111,4
España	2,9	106,4	109,7	113,2	117,2	121,7
Alemaña	8,4	101,3	101,1	101,9	103,0	106,0
Francia	5,7	103,0	104,2	106,3	107,6	109,8
Italia	5,5	102,1	102,3	103,3	103,5	105,5
Reino Unido	5,2	104,4	107,2	110,7	112,8	116,0
Outros países						
EEUU	35,1	102,3	104,9	109,0	112,5	116,3
Canadá	3,2	104,8	106,7	110,2	113,4	116,5
Xapón	13,6	100,6	102,0	104,8	106,8	109,1
Australia	1,9	106,2	109,5	113,5	116,7	119,8

Prezos constantes. Índice Base 2000.
Fonte: OCDE. “Main Economic Indicators”

(19,8%), Canadá (16,5%), Estados Unidos (16,3) e Gran Bretaña (16%), moi por riba do conxunto da OCDE (14,6%) e sobre todo do rexistrado nos países europeos da OCDE (13,2%) e na UE-15 (11,4%). O menor crecemento económico no quinquenio analizado tiverono Italia (5,5%) e Alemaña (6%).

No cadro 1.2 presentamos as taxas de desemprego dos nove estados de maior PIB da OCDE no último quinquenio: por segunda vez (e consecutiva) en moitos anos España non ten a maior taxa de paro (despois da redución de 2,6 puntos porcentuais no último trienio) senón que é superior a de Francia (9,4%).

A taxa de desemprego española de 2006 (8,5%) supera en 2,5 puntos porcentuais a media da OCDE, en 1,1 puntos á da UE-15 e en sete décimas á dos estados europeos membros da OCDE. Tres dos nove estados incluídos nesta clasificación teñen en 2006 unha taxa de paro inferior ao 5% (Estados Unidos, Australia e Xapón).

■ Cadro 1.2

Taxas de desemprego OCDE. 2002-2006

	2002	2003	2004	2005	2006
OCDE	6,9	4,1	6,9	6,6	6,0
OCDE Europa	8,5	8,8	8,9	8,6	7,8
Unión Europea (15)	7,5	7,9	8,0	7,9	7,4
España	11,1	11,1	10,6	9,2	8,5
Alemaña	8,2	9,1	9,5	9,4	8,4
Francia	8,7	9,4	9,6	9,7	9,4
Italia	8,6	8,4	8,0	7,7	6,8
Reino Unido	5,1	4,9	4,7	4,8	5,3
Outros países					
EEUU	5,8	6,0	5,5	5,1	4,6
Canadá	7,6	7,6	7,2	6,7	6,3
Xapón	5,4	5,2	4,7	4,4	4,1
Australia	6,4	6,1	5,5	5,1	4,9

Fonte: OCDE, "Main Economic Indicators"

Unha visión comparativa do crecemento económico na última década en Galicia, España e a Unión Europea témola no cadro 1.3, nel compróbase que:

■ A suba media do PIB galego nese período (3,5%) estivo dúas décimas por baixo do crecemento español, pero 1,2 puntos por riba da media dos vinte e cinco estados que compoñían a Unión Europea até o final de 2006.

■ A suba do PIB foi superior en Galicia que na UE-25 todos os anos pero tan só superou o crecemento económico español nos dous anos que coincidiron con Xacobeos (1999, 2004) e máis no último ano.

1.2 Crecemento económico galego

Nesta epígrafe estudaremos, en primeiro lugar, o crecemento económico galego no último bienio (desde as perspectivas da demanda e da oferta) e despois analizaremos a evolución a longo prazo da produción (globais e por habitante) nas distintas comunidades autónomas; por último, estudaremos os datos galegos e estatais en relación coa Unión Europea.

1.2.1. Evolución do PIB e dos seus compoñentes.

Os datos vistos no cadro 1.3 evidencian que a economía galega tivo un forte crecemento económico no ano 2006 (4,1%), que é o maior dos anos transcorridos do século XXI. Superou en dúas décimas a suba media estatal e en 1,2 puntos a da UE-25.

1.2.1.1. A perspectiva da demanda.

A análise desde a *perspectiva de demanda* dos compoñentes do PIB (cadros 1.4 e 1.5) reflicte que:

■ A achega da *demand interna* ao crecemento do PIB galego en 2006 (4,7 puntos) superou en tres décimas a do ano anterior; aínda que quedou por baixo da achega estatal. O maior aumento deuse (ao igual que no trienio anterior) no apartado da formación bruta de capital (cunha suba dun 5,3%, unha décima por riba do valor do ano anterior).

■ A achega do sector exterior á economía galega foi máis positiva que no ano 2005, porque a suba das exportacións de bens e servizos (6,8%) duplicou a do ano anterior (3,3%) mentres que a das importacións aumentou menos (pasou do 4,3% ao 6,3%).

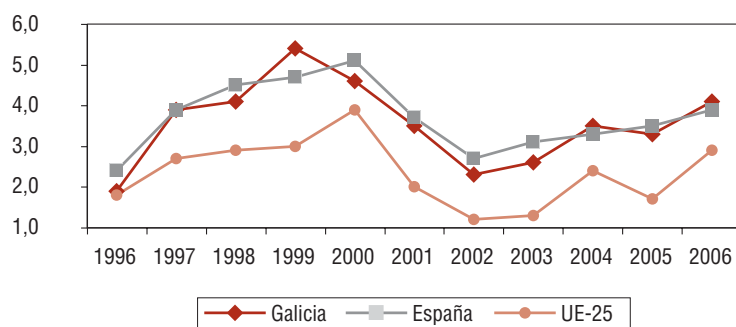
■ Cadro 1.3

Crecemento do PIB⁽¹⁾
Galicia, España e UE. 1996-2006

	Galicia	España	UE-25
1996	1,9	2,4	1,8
1997	3,9	3,9	2,7
1998	4,1	4,5	2,9
1999	5,4	4,7	3,0
2000	4,6	5,1	3,9
2001	3,5	3,7	2,0
2002	2,3	2,7	1,2
2003	2,6	3,1	1,3
2004	3,5	3,3	2,4
2005	3,3	3,5	1,7
2006	4,1	3,9	2,9
1995-2006	3,5	3,7	2,3

(1) En porcentaxe en termos reais.
Fonte: IGE, INE e Eurostat.

Evolución do PIB 1996-2006

■ Cadro 1.4

Evolución do PIB. Perspectiva da demanda. España 2005-2006

	2005				2006			
	I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Produto interior bruto	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	4,0
Gasto en consumo final dos fogares	4,4	4,4	4,1	3,8	3,7	3,6	3,6	3,7
Gasto en consumo final das ISFLSH	6,6	6,0	6,3	4,6	4,6	4,8	4,6	5,8
Gasto en consumo final das AAPP	5,5	4,3	4,5	4,9	4,3	4,4	4,2	4,9
Formación bruta de capital	6,8	7,4	7,1	6,6	6,3	6,2	6,4	6,4
-Bens de equipo	9,2	9,8	8,3	8,6	8,6	9,1	9,6	11,4
-Construción	6,0	6,2	6,3	5,6	5,8	5,8	6,2	5,7
-Outros produtos	6,4	8,0	8,4	7,4	4,8	3,3	3,0	1,7
Variación de existencias ^(*)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Demanda nacional ^(*)	5,4	5,3	5,2	5,0	4,8	4,8	4,8	4,9
Exportación de bens e servizos	-0,8	1,8	2,5	2,3	9,5	4,9	3,4	7,3
Importación de bens e servizos	5,9	7,7	7,7	6,6	11,6	7,3	6,0	8,8

Taxas de variación interanuais.

*Achega ao crecemento do PIB a prezos de mercado

Fonte: INE. Contabilidade Nacional Trimestral de España.

■ Cadro 1.5

PIB de Galicia. Componentes da demanda. 2005-2006

	2005	2006	2005				2006			
			I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Produto interior bruto	3,3	4,1	3,0	3,3	3,2	3,7	3,9	4,0	4,0	4,2
Gasto en consumo final	3,4	3,5	3,0	3,6	3,2	3,6	3,5	3,3	3,6	3,7
Fogares	3,2	3,4	3,0	3,3	3,2	3,4	3,4	3,2	3,4	3,7
AA.PP. e ISFLSH	3,8	3,9	3,1	4,5	3,1	4,5	3,9	3,5	4,2	3,8
Formación bruta de capital	5,2	5,3	5,1	4,4	4,3	4,2	5,7	4,3	5,0	6,3
Demanda interna*	4,4	4,7	4,1	5,4	4,0	4,3	4,8	4,1	4,6	5,2
Exportacións de bens e servizos	3,3	6,8	1,8	3,6	3,4	4,3	10,5	7,8	3,9	5,2
Importacións de bens e servizos	4,3	6,3	3,3	4,4	3,9	5,4	7,2	6,4	6,2	5,5

*Achega ao crecemento do PIB

Fonte: INE. Contabilidade trimestral.

1.2.1.2. A perspectiva da oferta.

A perspectiva da oferta da evolución por trimestres do PIB de Galicia e España figura no cadro 1.6. A análise das taxas de variación interanual reflicte no cuarto trimestre que:

■ En Galicia o maior crecemento tiveron en 2006 o sector enerxético, o agro-pesqueiro e a industria (coincidindo, pero en distinta orde, cos de maior suba na media estatal).

■ Tanto na economía galega como na española todos os compoñentes analizados presentaron signo positivo, agás a construción.

■ Cadro 1.6

PIB Galicia e España. Perspectiva da oferta. 2006

	Galicia				España			
	I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Agricultura e pesca	4,7	2,7	-4,8	5,7	-3,2	0,1	-0,5	4,3
Construción	6,2	8,2	0,9	-0,5	3,2	3,2	3,9	-2,1
Enerxía	6,6	5,6	-0,3	7,3	1,9	2,8	4,0	4,4
Industria	4,2	4,1	4,2	4,5	5,3	5,0	5,8	5,0
Servizos de mercado	4,0	4,3	3,9	4,0	3,9	3,5	3,2	3,3
Servizos non de mercado	3,7	2,9	4,7	3,2	3,9	3,6	3,8	4,5
PIB	3,9	4,0	4,0	4,2	3,7	3,8	3,8	4,0

Taxas de variación interanual en %.
Fonte: IGE e INE.

I.2.2. Crecemento económico galego e das distintas comunidades autónomas

Ademais da evolución do PIB en Galicia, España ou a UE aos que fixemos referencia anteriormente, tamén é importante estudar a súa evolución nas diversas nacionalidades e rexións, para situar a Galicia na posición que lle corresponda dentro do decorrer económico autonómico. Para esta análise a fonte non pode ser o IGE, xa que, obviamente, o organismo estatístico oficial galego ten por finalidade o estudo da nosa realidade, non a doutras comunidades; xa que logo, a fonte que utilizaremos principalmente será a do instituto estatístico oficial (INE) e complementarémoslo con outra privada (FUNCAS).

O INE fai a súa estimación anual do crecemento económico das comunidades autónomas a través da *Contabilidad Regional de España*, que está adaptada ao novo sistema metodolóxico instaurado no conxunto da UE.

Os datos do ano 2006 reflicten (ao igual que os do IGE) que o PIB galego creceu un 4,1%. Na clasificación por crecemento das comunidades autónomas do cadro 1.7 sobrancea que:

■ Galicia medrou dúas décimas máis que a media estatal e marcou o maior crecemento económico en 2006 (igualada con outras tres comunidades autónomas).

■ O menor crecemento económico tivérono Ceuta, Melilla, A Rioxa e Canarias, anque en todas elas a suba do PIB superou á da UE-25.

O cadro 1.8 mostra o PIB por habitante das distintas comunidades autónomas, así como as medias estatal e da Unión Europea. Só tres comunidades (Castela-A Mancha, Andalucía, Estremadura) teñen en 2006 un PIB *per cápita* inferior ao galego.

Sen dúbidas, o crecemento económico dun ano concreto non é o fundamental para conseguir o achegamento ás sociedades cun nivel de desenvolvemento maior; o importante é o esforzo continuado nun prazo longo para ir acurtando ese diferenza. Xa que logo, imos tratar agora desta andaina na procura da converxencia de Galicia no último quinquenio cos niveis medios de renda do estado ou do conxunto da UE.

Se estudamos o comportamento do PIB no período 2000-2006, os datos comparativos co crecemento medio estatal que figuran no cadro 1.9 explicitan que, desde a perspectiva do INE:

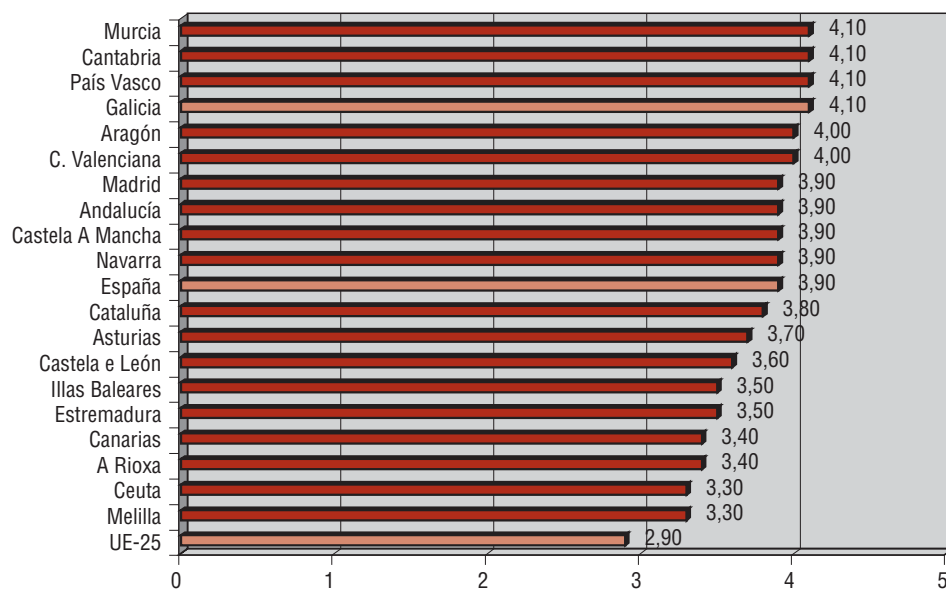
**Taxa de crecemento⁽¹⁾ do PIB en 2006.
Por comunidades autónomas**

■ Cadro 1.7

	Var. 2005/04
Andalucía	3,9
Aragón	4,0
Asturias	3,7
Illas Baleares	3,5
Canarias	3,4
Cantabria	4,1
Castela A Mancha	3,9
Castela e León	3,6
Cataluña	3,8
C. Valenciana	4,0
Extremadura	3,5
Galicia	4,1
Madrid	3,9
Murcia	4,1
Navarra	3,9
País Vasco	4,1
A Rioxa	3,4
Ceuta	3,3
Melilla	3,3
España	3,9
UE-25	2,9

(1) En termos reais

Fonte: INE. "Contabilidad Regional de España."

Produto Interior Bruto per cápita⁽¹⁾. Por CCAA. 2006

■ Cadro 1.8

	Por riba da media nacional		Por baixo da media nacional
C. de Madrid	28.850	Cantabria	21.897
País Vasco	28.346	Castela e León	21.244
C. Foral Navarra	27.861	C. Valenciana	20.239
Cataluña	26.124	Ceuta	20.171
Illas Baleares	24.456	Melilla	19.929
Aragón	23.786	Canarias	19.924
A Rioxa	23.495	Ppdo. Asturias	19.868
		R. de Murcia	18.400
		Galicia	18.335
		Cast. A Mancha	17.339
		Andalucía	17.251
		Extremadura	15.054
España	22.152		
UE 25	24.500		

(1) En euros por habitante.
Fonte: INE, EUROSTAT.

**Taxa de Crecemento Anual Media do PIB entre 2000 e 2006.
Por comunidades autónomas**

■ Cadro 1.9

	Por riba da media nacional		Por baixo da media nacional
R. de Murcia	3,88	C. Valenciana	3,32
Andalucía	3,72	Aragón	3,32
Cast. A Mancha	3,52	Melilla	3,23
C. de Madrid	3,51	Cataluña	3,21
Extremadura	3,50	C. Foral Navarra	3,20
Cantabria	3,44	Castela e León	3,18
Canarias	3,41	País Vasco	3,08
Ceuta	3,37	Galicia	3,08
		A Rioxa	2,87
		Ppdo. Asturias	2,83
		Illas Baleares	2,30
España	3,34		

En termos reais.
Fonte: INE, "Contabilidad Regional de España".

■ O crecemento medio anual do PIB galego foi do 3,08%, un cuarto de punto por baixo da media estatal (3,34%); é dicir, nese período a media española de suba do PIB superou nun 8,5% á galega.

■ Só tres comunidades autónomas (Baleares, Asturias e A Rioxa) tiveron unha suba media anual do PIB inferior á de Galicia, e o País Vasco tivo o mesmo crecemento.

Varias comunidades autónomas que compartiron moitos anos con Galicia as posicións relativas de menor PIB por habitante no ranking estatal (como Andalucía, Canarias, Castela – A Mancha, Extremadura e Murcia) tiveron no último sexenio un crecemento económico maior que a media estatal, o que pode reflectir, entre outras cousas, un mellor

Produto Interior Bruto per cápita en PPA. 2005

■ Cadro 1.10

	Por riba da media europea		Por baixo da media europea
C. de Madrid	128	España	98
País Vasco	124	Cantabria	96
C. Foral Navarra	123	Castela e León	92
Cataluña	116	C. Valenciana	90
Illas Baleares	109	Ceuta	89
		Canarias	89
A Ríoxa	105	Melilla	88
Aragón	104	Ppdo. Asturias	86
		R. Murcia	82
		Galicia	80
		Cast. A Mancha	77
		Andalucía	76
		Extremadura	66

Índice Unión Europea UE-25= 100
Fonte: EUROSTAT

aproveitamento dos importantes fondos recibidos da UE nese tempo para potenciar o seu desenvolvemento económico. En todo caso, o que si constatan inequivocamente os datos é que no período 2000-2006 esas comunidades avanzaron na xeración de PIB en relación coa media estatal (fose coa mellor utilización dos fondos procedentes da UE, dos estatais ou dos propios de que dispón cada comunidade autónoma).

Como consecuencia do menor crecemento económico en Galicia que na media estatal, a participación de Galicia na xeración do total do PIB español, que en 1995 era do 5,6% segundo o INE, pasou unha década despois ao 5,1%. Velaí unha boa proba da Galicia economicamente “minguante” na xeración de riqueza do estado español.

Os últimos datos de Eurostat sobrancean que Galicia (cun 80% do PIB por habitante na media da UE-25) ocupa o cuarto posto “comezando pola cola” no ranking das comunidades autónomas; a media española está moi próxima á media a UE-25.

Os datos da Fundación FUNCAS non certifican que en 2006 Galicia fose unha das comunidades con maior crecemento económico (a diferenza dos datos do INE) posto que estiman unha suba do PIB galego dun 3,57% fronte ao 3,73% da media estatal. Madrid (4,19%), Murcia (3,95%) e Andalucía (3,87%) encabezan este *ranking* autonómico, que pecha Baleares (2,81%).

1.3 Crecemento económico e xeración de emprego. Produtividade do traballo

O crecemento económico non é un fin en si mesmo; a súa finalidade é darlle pulo a unha sociedade de maior benestar; e nesa andaina a creación de máis e mellor emprego para a súa poboación é un paso irrenunciable. Achegarémonos primeiro á análise de en que medida o crecemento económico se converteu nos últimos anos en xeración de emprego en Galicia e pasaremos despois ao estudo da produtividade do traballo.

1.3.1. A xeración de emprego en Galicia

Abordaremos este estudo desde a perspectiva das “Contas Económicas”, polo que nos referiremos aos postos de traballo equivalentes a tempo completo; outra perspectiva sería a da EPA, que é a que empregaremos no capítulo 3 para achegarnos á poboación ocupada, tanto globalmente como desagregada por sexos, sectores económicos, grupos de idade, provincias, situación profesional, carácter temporal ou indefinido do contrato, etc; remitimos a ese epígrafe aos interesados/as en afondar nalgún deses aspectos da ocupación en Galicia.

O cadro 1.11 permítenos avaliar a xeración de emprego en Galicia no último ano e máis nunha perspectiva temporal máis ampla. No tocante á xeración de emprego en 2006 salientaremos que:

Evolución do emprego. 1995, 2005 e 2006. Galicia

■ Cadro 1.11

	1995	2005 (A)	2006 (A)
Agricultura e pesca	206.842	120.301	115.758
Energía	11.894	11.274	10.989
Industria	124.904	158.571	161.267
Construción	96.964	140.704	147.545
Servizos de mercado	312.672	451.088	473.643
Servizos de non mercado	183.921	209.588	215.796
Total	937.197	1.091.526	1.124.998

En postos de traballo equivalentes (PTE)
Fonte: IGE. Contas económicas. Base 2000. Serie 1995-2006
(A) Avance

■ A xeración neta de emprego en Galicia foi de 33.470 (en postos de traballo equivalentes a tempo completo), o que supón un crecemento anual dun 3,1% (que ascende ao 3,3% se se collen os datos interanuais do cuarto trimestre) . Sectorialmente, os servizos e a construción tiveron a maior suba mentres que o sector agro-pesqueiro presentou a maior diminución.

No tocante á xeración de emprego a longo prazo en Galicia, salientaremos que desde 1995:

■ A suba do emprego neto foi de 187.799 postos de traballo (equivalentes a tempo completo), o que representa un crecemento acumulado do 20%.

■ A análise sectorial reflicte que sobrancean a capacidade xeradora de emprego neto dos servizos (especialmente do subsector de *servizos de mercado*, cunha xeración neta de 160.971 empregos, 51,5% de aumento) e da construción (50.581 empregos netos, 52% de aumento); en sentido contrario sobrancea o sector agro-pesqueiro, cunha perda de 91.084 empregos netos (44% do emprego que tiña en 1996).

O cadro 1.12 permítenos o seguimento da estrutura do emprego en Galicia por ramas desde 1995 até 2006. Destacaremos que:

■ Os *servizos de mercado* representan na actualidade a columna vertebral do emprego galego (cun 42,1%) e o total do sector servizos supón xa un 61,3% do emprego total de Galicia.

Estrutura do emprego por ramas. Galicia**■ Cadro 1.12**

	1995	2006 ^(A)
Agricultura e pesca	22,1	10,3
Enerxía	1,3	1,0
Industria	13,3	14,3
Construción	10,3	13,1
Servizos de mercado	33,4	42,1
Servizos de non mercado	19,6	19,2
Total	100	100

En postos de traballo equivalentes a tempo completo (%)

Fonte: IGE. Contas económicas. Base 2000. Serie 1995-2006

(A) Avance

■ Na evolución do emprego en Galicia de 1995 a 2006 salientaremos a forte redución do agro-pesqueiro (en 11,8 puntos porcentuais, un 53,4% de diminución) e o notable aumento dos *servizos de mercado* (8,7 puntos porcentuais).

Para facilitar o labor das persoas que desexen afondar neste estudo cunha perspectiva máis desagregada temporalmente, presentamos no cadro 1.13 as taxas de variación interanual do emprego de Galicia nas diversas ramas (e máis no conxunto da economía galega) nos oito últimos trimestres.

■ Cadro 1.13**Emprego por ramas de actividade. Taxas de variación interanuais. Galicia. 2005-2006^(A)**

	2005				2006			
	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
Postos de traballo equivalentes a tempo completo total	2,6	2,2	2,2	1,6	3,2	3,0	2,7	3,3
Ramas agraria e pesqueira	2,0	-2,3	-2,0	-8,5	-5,3	-3,7	-5,6	-0,4
Ramas enerxéticas	-0,9	-0,8	-1,4	-1,3	-2,6	-2,8	-2,5	-2,3
Ramas industriais	0,1	-0,1	0,1	-0,1	1,6	1,8	1,7	1,7
Construción	2,4	3,5	3,6	3,9	4,9	4,6	5,1	4,9
Ramas dos servizos	3,5	3,5	3,4	3,6	5,0	4,3	4,1	4,0
Servizos de mercado	4,4	4,3	4,3	4,0	5,8	5,2	4,6	4,4
Servizos non de mercado	1,7	1,9	1,3	2,7	3,4	2,5	2,8	3,2

En postos de traballo equivalentes a tempo completo (%)

Fonte: IGE. Contabilidade trimestral

(A) 2005, 2006 avance

1.3.2. Produtividade do traballo

A *produtividade* é o cociente entre a produción e os recursos utilizados para obtela. Estudaremos aquí a *produtividade do traballo*, entendida coma o cociente entre a produción e o emprego de recursos humanos que a fixeron posible.

A *produtividade* é, xa que logo, a produción xerada por unha unidade de factor produtivo; na nosa análise o factor produtivo focalizado vai ser o factor traballo.

Obviamente, a mellora da produtividade do traballo é unha esixencia para a mellora da competitividade empresarial, necesidade cada vez máis evidente nun mercado

globalizado. Conseguiŕ esa mellora da produtividade implica ir mellorando a formación bruta de capital, o capital humano con que contan as empresas, a organización empresarial, etc.

A produtividade é un factor determinante do desenvolvemento económico dun país; en palabras de Paul Krugman: “La productividad no lo es todo, pero, a largo plazo, lo es casi todo”. De feito, nunha economía crecentemente competitiva a nivel internacional, as melloras da produtividade son un sólido piar no que debe asentarse a competitividade externa.

Noutros apartados deste *Informe Sociolaboral* incidimos na análise do investimento en I+D+i en Galicia (capítulo 2), no gasto en formación (capítulo 10) e en moitos outros condicionantes da produtividade do traballo na economía galega; velaí un exemplo: a alta porcentaxe da contratación temporal, que vai en contra da ganancia de produtividade que se pode conseguir cando alguén se especializa nun traballo e non motiva dabondo a persoas que están traballando sometidas a unha rotación laboral excesiva.

Sabedores de que a análise desde unha perspectiva integral dos factores condicionantes da produtividade do traballo reborda en moito o obxectivo deste epígrafe, recollemos aquí os datos de produtividade do traballo en Galicia desde unha dobre perspectiva: a do Instituto Galego de Estatística (para o ámbito territorial galego) e a de FUNCAS (para poder facer un seguimento comparativo das distintas comunidades autónomas).

O IGE estimou nas súas *Contas Económicas* que a produtividade do traballo en 2006 medrou un 0,9% (estimando a variación interanual do cuarto trimestre), porcentaxe practicamente coincidente co crecemento medio estatal (1%). Nunha perspectiva temporal ampla, o IGE estima que a suba da produtividade do traballo en Galicia acumulada desde 1995 até 2006 foi dun 22%.

FUNCAS, pola súa banda, cuantificou en 2006 no dobre que o INE a suba da produtividade do traballo media estatal e no triplo que o IGE a de Galicia. Os datos do cadro I. 14 reflicten que Galicia ocuparía a cuarta posición entre as comunidades autónomas polo crecemento da produtividade (0,77 puntos porcentuais por riba da variación media española).

A maior suba da produtividade do traballo en Galicia, que na media estatal parece moi coherente co menor crecemento relativo na nosa comunidade presenta nos últimos anos o emprego (moi especialmente o de inmigrantes, que se está a dar especialmente en postos de traballo cunha man de obra pouco cualificada). Non debemos esquecer que os estudos comparativos a nivel internacional reflicten que si na media española a produtividade *por persoa* empregada era en 1999 un 92,7% da media da UE-15, diminuíu até un 89,3% en 2005 (entre outras cousas polo forte aumento desde entón do emprego da poboación inmigrante (maioritariamente como man de obra non cualificada) e da contratación a tempo parcial. Así mesmo, a produtividade *por hora* traballada na media española acadou o máximo en 1995 cun 92,4% da media da UE-15, caendo gradualmente con posterioridade até un 88,3% en 2005 (en boa parte, polo excesivo peso relativo da contratación temporal).

**Clasificación por produtividade.
Por comunidades autónomas. 2006**

■ Cadro 1.14

Estremadura	3,25
País Vasco	3,18
Castela e León	3,07
Galicia	2,85
Asturias	2,35
Madrid	2,15
Navarra	2,09
Cataluña	2,00
Murcia	1,91
Aragón	1,87
Canarias	1,80
C. Valenciana	1,77
Cantabria	1,70
Castela A Mancha	1,54
Andalucía	1,53
A Ríoxa	1,28
Baleares	1,09
España	2,08

Fonte: FUNCAS, "Cuadernos de Información Económica", nº 196, xaneiro/febreiro 2007.

1.4 Comercio exterior

Ao estudar o *comercio exterior español* é evidente que nos estamos a referir ás transaccións con orixe ou destino alén do seu territorio. Menos claro resulta o concepto de *comercio exterior galego*, xa que podemos referirnos tamén a todas as transaccións con orixe ou destino en Galicia ou ben tan só a unha parte dese total: ás transaccións con orixe ou destino fóra de España; este último é o enfoque predominante na literatura económica (e será o que usaremos tamén nós aquí, agás no epígrafe 1.4.2) entre outras razóns polas maiores facilidades de información estatística (por contar con datos mensuais aportados polo Departamento de Aduanas).

1.4.1. Comercio galego co estranxeiro.

1.4.1.1. Exportacións, importacións e saldo comercial.

A análise trimestral dos datos correspondentes a Galicia da balanza comercial española do ano 2006 podemos facelo ao fío do cadro 1.15; nel podemos apreciar a evolución das exportacións, as importacións, o saldo comercial (valor das exportacións menos o das importacións) e a taxa de cobertura (porcentaxe que representa o valor das exportacións sobre o das importacións). Constátase que:

- O crecemento das importacións foi continuo ao longo do ano, mentres que o das exportacións presentou unha diminución importante no terceiro trimestre.

■ Cadro 1.15

Comercio exterior de Galicia. Por trimestres. 2005-2006

	2005				2006			
	I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Importacións	2.783.926	3.577.191	3.138.278	4.087.358	3.565.965	3.929.234	4.034.038	4.078.046
Exportacións	2.609.052	2.993.220	2.711.191	3.753.198	3.501.191	3.628.697	3.358.467	3.835.208
Saldo comercial	(-174874)	(-583971)	(-427087)	(-334160)	-64.774	-300.537	-675.571	-242.838
Taxa de cobertura	93,7	83,7	86,4	91,8	98,2	92,4	83,3	94,0

Datos en miles de euros (agás taxa cobertura, en %).
Fonte: Departamento de aduanas e impostos especiais.

■ O déficit comercial foi especialmente intenso no terceiro trimestre e o mínimo acadouno no primeiro trimestre.

■ A taxa de cobertura moveuse nun abano que foi do 83,3% do terceiro trimestre ao 98,2% do primeiro.

Na desagregación territorial do comercio galego co estranxeiro, cómpre subliñar que a provincia de Pontevedra segue a ser o auténtico motor de explosión das exportacións galegas, posto que o valor das súas vendas ao estranxeiro dobra á suma das outras tres provincias, e segue a ser ademais unha das provincias que ten maior superávit comercial en toda España.

1.4.1.2. A taxa de cobertura do comercio galego co estranxeiro.

A evolución da taxa de cobertura do ano 2006 vista anteriormente cobra máis sentido se a vemos no contexto dun período temporal máis longo; no cadro 1.16 presentamos os datos dos dez e seis últimos trimestres; destacaremos que:

■ No ano 2003 as taxas de cobertura positivas do primeiro semestre non tiveron continuidade no segundo, no que a balanza comercial volveu á súa situación tradicional de déficit (e, xa que logo, a taxa de cobertura estivo por baixo do nivel 100) anque moi por riba da taxa de cobertura estatal (74,6%).

■ A forte suba da taxa de cobertura no primeiro trimestre de 2004 rachou xa no segundo e quedou desde entón estabilizada ao longo dese ano ao redor do 92% (oito puntos por baixo do equilibrio do comercio exterior).

■ En 2005 deuse un forte deterioro da taxa de cobertura no segundo trimestre, que practicamente se recuperou no segundo semestre, pechándose o ano cun valor moi semellante ao do cuarto trimestre do ano anterior.

■ En 2006 estívese a piques de lograr o equilibrio comercial no primeiro trimestre, deteriorándose progresivamente no semestre seguinte a taxa de cobertura e recuperándose con forza no último trimestre do ano.

Taxa de cobertura. Galicia 2003-2006.
Por trimestres

■ Cadro 1.16

	Taxa de Cobertura
2003	
I T.	100,1
II T.	102,3
III T.	92,2
IV T.	95,6
2004	
I T.	107,0
II T.	91,5
III T.	92,6
IV T.	92,5
2005	
I T.	93,7
II T.	83,7
III T.	86,4
IV T.	91,8
2006	
I T.	98,2
II T.	92,4
III T.	83,3
IV T.	94,0

Fonte: ICEX. Base de datos ESTACOM

1.4.1.3. Distribución por produtos.

Unha das características do comercio exterior galego é o seu carácter intraindustrial: importamos moitas materias primas (e bens de equipamento) para producir e exportar produtos elaborados. A notable importancia do comercio intraindustrial reflíctese cun dato: os cinco primeiros capítulos arancelarios das exportacións galegas están todos entre os sete primeiros das nosas importacións.

Na análise das principais mercancías exportadas por Galicia sobrancearemos, ao fío do cadro 1.17:

■ Cadro 1.17

Principais capítulos de exportación. Galicia. 2006

	Exportacións	Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI % ⁽²⁾
1	Vehículos automóviles, tractores, ciclos e demais vehículos	4.914.275	53,6	17,6
2	Navegación marítima ou fluvial	1.499.573	16,4	18,2
3	Prendas e complementos de vestir, agás os de punto	1.151.491	12,6	25,9
4	Peixes, crustáceos e moluscos	895.446	9,8	7,0
5	Prendas e complementos de vestir de punto	701.276	7,7	30,5
	Total	9.162.061	100,0	18,1

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións.

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe).

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais.

- A notable estabilidade: os cinco capítulos do arancel con maior valor das exportacións son os mesmos que no ano anterior, e sen ningún cambio na orde.
- A especialización das nosas vendas ao estranxeiro céntrase moi especialmente en tres apartados: *transporte* (terrestre e marítimo), *téxtil* e o vencellado cos recursos naturais (*peixes, crustáceos e moluscos*).
- Que se dá nas vendas galegas ao estranxeiro un grao de concentración sectorial moi elevado, xa que máis da metade das exportacións (un 52,8%) concéntrase nos tres primeiros capítulos arancelarios do cadro I.17; isto conleva un risco: maior vulnerabilidade que se a nosas vendas ao estranxeiro estivesen máis diversificadas. Con todo, é perceptible unha diminución importante desta porcentaxe no último bienio (pois era un 59,3% en 2004) especialmente pola forte diminución do capítulo automobilístico.
- Aínda despois da diminución de 12,5 puntos no bienio 2003-2005, as exportacións galegas do sector automobilístico seguen moi por diante de calquera outro sector. Ao redor das tres cuartas partes destas vendas ao estranxeiro corresponden a automóviles e o resto a compoñentes para automóviles, sector este que gañou posicións nos últimos anos.
- Ningún capítulo arancelario dos recollidos no cadro I.17 presentou unha taxa de variación interanual negativa, mentres que no ano anterior o fixera o automobilístico.
- Polo forte ritmo de crecemento do último ano, sobrancean especialmente os dous apartados vencellados coas *prendas e complementos de vestir*.
- Para avaliar correctamente o capítulo arancelario referente á *navegación marítima e fluvial*, cómpre non esquecer que anque a construción dun buque é unha actividade plurianual, a súa contabilización nun exercicio concreto fai dispararse nese ano o valor das exportacións ou das importacións. Ademais, na metodoloxía utilizada polo *Departamento de Aduanas* para a elaboración das estatísticas de comercio exterior, o valor dos buques reparados nos asteleiros galegos contabilízase no apartado das importacións ao entrar e no das exportacións ao saír da reparación, o que explica en parte a elevada actividade contabilizada no comercio exterior galego neste epígrafe arancelario, anque en sentido estrito non sería comercio co exterior.
- Na análise das principais mercancías importadas por Galicia sobrancearemos, ao fío do cadro I.18;
- A estabilidade: os cinco primeiros capítulos do arancel con maior valor son os mesmos que nos anos anteriores, anque intercambiándose a posición os epígrafes terceiro e cuarto.
- Polo forte ritmo de crecemento do último ano, sobrancea especialmente o apartado de *fundición, ferro e aceiro*, mentres que, pola contra, houbo unha importante diminución do epígrafe de *navegación marítima e fluvial*; para avaliar correctamente a evolución deste capítulo arancelario en 2006 cómpre non esquecer que anque a construción dun buque é unha actividade plurianual, a súa contabilización nun exercicio concreto fai dispararse nese ano o valor das exportacións ou das importacións. Ademais, na metodoloxía utilizada polo *Departamento de Aduanas* para a elaboración das estatísticas de comercio exterior, o valor dos buques reparados nos asteleiros galegos contabilízase no apartado das importacións ao entrar e no das exportacións ao saír da reparación.

■ Que nas nosas compras no estranxeiro hai un grao de concentración sectorial moi elevado, xa que en 2006 case a metade do importe total das nosas importacións (exactamente un 47,2%) produciuse nos tres primeiros capítulos arancelarios recollidos no cadro 1.18; esa concentración é algo superior á do pasado ano (46,6%).

■ As importacións galegas do sector automobilístico seguen encabezando esta clasificación; a maior parte destas compras corresponden a compoñentes para automóbiles, e son necesarias para o funcionamento da factoría viguesa de PSA Peugeot Citroën; velai un bo exemplo de *comercio intrafirma*.

■ Cadro 1.18

Principais capítulos de importación. Galicia. 2006

	Importacións	Miles de euros	% (1)	TVI (2)
1	Vehículos automóviles, tractores, ciclos e demais vehículos	3.204.701	35,1	12,2
2	Combustibles minerais, aceites minerais e produtos	2.422.853	26,5	15,3
3	Peixes, crustáceos e moluscos	1.552.721	17,0	11,5
4	Navegación marítima ou fluvial	1.049.429	11,5	-29,2
5	Fundición, ferro e aceiro	912.170	10,0	29,4
	Total	9.141.874	100,0	10,6

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións.

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais.

1.4.1.4 Distribución xeográfica.

A distribución por estados das exportacións galegas (cadro 1.19) constata:

■ Que os tres primeiros clientes de Galicia son en 2006 os mesmos (e na mesma orde) que no ano anterior: Francia, Portugal e Italia; concentran máis da metade (53,4%) das vendas de Galicia ao estranxeiro.

Principais destinos das exportacións galegas. 2006

■ Cadro 1.19

	Miles de euros	% (1)	TVI (2)
1 Francia e Mónaco	4.662.490	32,5	18,2
2 Portugal	2.174.519	15,2	5,8
3 Italia	815.913	5,7	26,6
4 EE.UU.	590.502	4,1	168,2
5 Noruega	546.924	3,8	123,8
6 Reino Unido	481.109	3,4	5,2
7 Alemaña	415.915	2,9	9,9
8 Países Baixos	375.646	2,6	1,8
9 Marrocos	307.893	2,1	49,6
10 Bermudas	299.623	2,1	-
Resto de países	3.653.569	25,5	1,4
Total	14.324.103	100,0	18,1

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

■ A notable suba porcentual das nosas exportacións a Estados Unidos e Noruega, e o pequeno aumento (1,4%) das vendas galegas aos estados non incluídos no listado do cadro 1.19.

■ Que os dez primeiros clientes concentran en 2006 un 74,5% do valor total das nosas vendas ao exterior (oito décimas máis que no ano anterior); os dous primeiros (Francia-Mónaco e Portugal) conxuntamente supoñen case a metade (un 47,7%, anque 1,9 puntos menos que no ano anterior).

Nos nosos principais provedores, pola súa banda, subliñaremos ao fío do cadro 1.20 que:

■ A comparanza cos dez estados que encabezaban esta clasificación en 2005 explicita que os catro primeiros son os mesmos e pola mesma orde, todos eles da Unión Europea; entra con forza China nesta clasificación, despois da suba dun 25,5%.

■ Os tres estados aos que máis lles mercamos son os mesmos que encabezan a clasificación dos nosos clientes principais e todos eles son membros da Unión Europea.

■ Respecto do visto cos estados clientes, é menor a concentración territorial, xa que os dous primeiros clasificados non chegan a concentrar a metade do valor total das nosas importacións senón un 32,1% (para chegar ao 50% hai que sumar os seis primeiros países). A diversificación do importante volume de importacións dos *combustibles minerais* é unha das razóns.

■ Baixou en 2006 o valor das importacións de Noruega, mentres que os maiores aumentos porcentuais tiverono Rusia, Estados Unidos e China, entre os dez estados analizados.

Principais provedores de Galicia. 2006

■ Cadro 1.20

	Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI ⁽²⁾
1 Francia e Mónaco	2.968.885	19,5	12,4
2 Portugal	1.910.886	12,6	17,8
3 Italia	696.977	4,6	8,8
4 Alemaña	695.629	4,6	15,7
5 México	665.523	4,4	27,5
6 Reino Unido	654.951	4,3	11,7
7 EE.UU.	578.911	3,8	80,3
8 Noruega	497.084	3,3	-3,8
9 China	495.504	3,3	25,5
10 Rusia	344.500	2,3	71,2
Resto de países	5.707.858	37,5	0,1
Total	15.216.708	100,0	10,6

(1) Porcentaxe sobre o total de importacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

I.4.2. Saldo comercial co estranxeiro e con outras comunidades autónomas.

Como sinalabamos ao comezar o estudo do *comercio exterior galego*, unha das acepcións deste concepto (e a máis axeitada lingüisticamente, aínda que certamente a menos usual na literatura económica) abrangue todas as transaccións con orixe ou destino fóra de Galicia. Inclúe, xa que logo, ademais das transaccións realizadas co estranxeiro, as efectuadas coas outras comunidades autónomas (por certo cuantitativamente moi superiores ás outras: o dobre); para evitar confusións, referirémonos a elas como *comercio exterior total*. O seu estudo pódese facer ao traveso das táboas input-output ou mesmo indirectamente pola diferenza entre a produción e a demanda interna dunha comunidade.

A diferenza entre estudar as transaccións de Galicia fóra do noso territorio ou facelo das transaccións de Galicia fóra de España implica unha importante modificación do valor dos indicadores cos que adoitan avaliarse as relacións comerciais dun país (saldo comercial, taxa de cobertura, etc); concretamente, no saldo do comercio exterior galego, o déficit que Galicia ten nas súas relacións co estranxeiro transfórmase nun fortísimo déficit cando estudamos todo o comercio fóra de Galicia.

No cadro 1.21 podemos comprobar o saldo exterior *total* (sumado, como xa dixemos, o comercio internacional e o comercio coas outras comunidades autónomas do estado español); compróbase nel que:

■ Sete comunidades rexistraron en 2006 un saldo positivo; por orde de maior a menor saldo exterior en termos absolutos foron: Madrid, Cataluña, C.Valenciana, País Vasco, Navarra, Baleares e A Ríoxa; son as mesmas que no ano anterior, pero con varios cambios significativos (coma se pode comprobar vendo o *Informe Sociolaboral* anterior) como por exemplo que a comunidade de Madrid desbanca a Cataluña da primeira posición.

■ Cadro 1.21

Saldo exterior⁽¹⁾ en 2006 das distintas comunidades autónomas

Con saldo exterior positivo			Con saldo exterior deficitario		
	Saldo	% do PIB pm		Saldo	% do PIB pm
Madrid	10.546	5,51	Andalucía	-26.967,0	-19,11
Cataluña	7.606	3,85	Castela e León	-12.885,0	-22,88
C. Valenciana	2.359	2,36	Galicia	-12.765,0	-23,81
País Vasco	2.327	3,54	Castela A Mancha	-9.660,0	-27,85
Navarra	1.289	7,32	Estremadura	-5.983,0	-33,65
Baleares	1.199	4,87	Canarias	-5.885,0	-15,07
A Ríoxa	132	1,71	Asturias	-4.787,0	-21,19
			Aragón	-2.880,0	-8,79
			Murcia	-1.769,0	-6,70
			Cantabria	-902,0	-6,73

(1) En millóns de euros

Fonte: FUNCAS. "Cuadernos de Información Económica" nº 196. xaneiro/febreiro 2007

■ Entre as dez comunidades que presentan un saldo negativo, Galicia é a terceira en valor absoluto (cedéndolle a Castela-León a segunda posición que ocupaba o ano anterior).

■ Na porcentaxe de déficit do saldo exterior *total* sobre o seu PIB Galicia ocupa (cun 23,81%, o que supón 3,91 puntos máis que no ano 2005) a terceira posición entre as dez comunidades autónomas (mentres que en 2005 era a cuarta), por detrás tan só de Estremadura e Castela-A Mancha.

■ A porcentaxe do saldo deficitario de Galicia en 2006 é moito maior (11,26 puntos porcentuais) que en 2004; esa suba dun 89,72% no último bienio reflicte o notable deterioro do noso comercio exterior total desde entón. A falla de competitividade que reflicte esta evolución esixe un grande esforzo para a mellora da produtividade da economía galega (cun esforzo que enfatice o investimento en educación regrada e máis en formación (ocupacional e continua), en investigación, desenvolvemento e innovación, en modernización da estrutura organizativa empresarial e outros aspectos xa tratados no epígrafe 1.3.2. deste *Informe Sociolaboral*).

Se comparamos os datos deste cadro cos do cadro 1.7 podemos comprobar que hai unha clara relación directa entre o saldo exterior *total* e a riqueza relativa dunha comunidade (medida co PIB por habitante); na análise dos dous cadros sobrancea que:

■ As seis comunidades cun maior índice de riqueza relativa son, por orde de maior a menor: Madrid, País Vasco, Navarra, Cataluña, Baleares e Aragón; todas elas figuran entre as comunidades que tiveron un saldo exterior *total* positivo en 2006.

■ As comunidades (ou cidades) autónomas de menor índice de riqueza relativa son, precisamente, as de maior porcentaxe deficitaria no comercio exterior *total*.

Cómpre non esquecer estas “*balanzas comerciais*” *totais autonómicas* á hora de negociar o novo marco da financiamento das comunidades autónomas, pois nas “*balanzas fiscais*” deficitarias (tan sacadas a relucir polos responsables dalgunha comunidade máis desenvolvida que Galicia) se encontra a contrapartida que en concepto de solidariedade adoita existir nos *estados do benestar* para compensar, cando menos parcialmente, ás comunidades menos desenvolvidas e que ademais financian (pola vía do comercio inter-autonómico) o crecemento económico das máis desenvolvidas.

1.5. Evolución dos prezos e dos salarios

Comezaremos este epígrafe co estudo da variación dos prezos en Galicia, España e a UE; centrarémonos despois na evolución salarial.

1.5.1. A inflación

O cadro 1.22 explicita que a taxa de inflación rexistrada en 2006 en Galicia (2,6%) foi 1,1 puntos inferior á do ano anterior e unha décima inferior á estatal de 2006. Esta suba dos prezos, con todo, está por riba da suba media na Unión Europea (2,1%) e da UEM (1,9%), como se comproba cos datos do cadro 1.23, que recolle a variación do IPC en cada estado da UE e no seu conxunto.

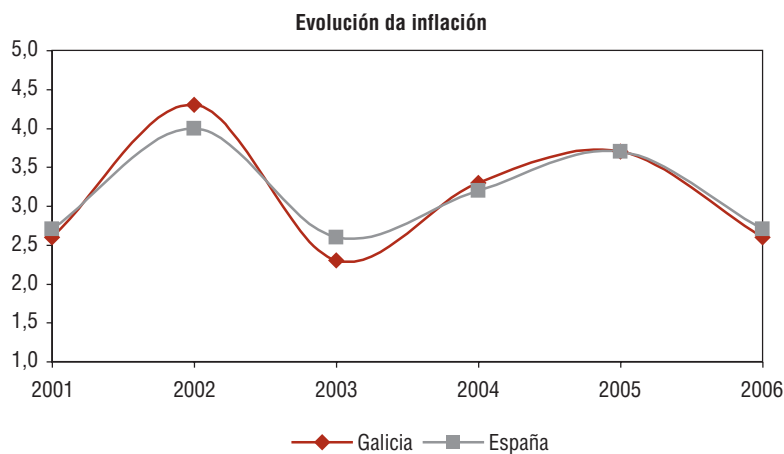
A desagregación por provincias no último ano da evolución do IPC mostra que a provincia de Pontevedra foi de novo a que rexistrou unha maior suba dos prezos (2,8%) mentres que a de Ourense foi a de menor crecemento dos prezos (2,3%).

Porcentaxe de variación do IPC⁽¹⁾. Galicia/España. 2001-2006

■ **Cadro 1.22**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Galicia	2,6	4,3	2,3	3,3	3,7	2,6
España	2,7	4,0	2,6	3,2	3,7	2,7

(1) De decembro a decembro
Fonte: INE, IPC

Variación do IPC harmonizado.

■ **Cadro 1.23**

	Índices ⁽¹⁾	Taxa anual 2006
Alemaña	102,7	1,4
Austria	102,33	1,6
Bélxica	103,03	2,1
España	104,77	2,7
Finlandia	101,7	1,2
Francia	102,39	1,7
Grecia	105,2	3,2
Holanda	101,75	1,7
Italia	103,3	2,1
Luxemburgo	103,28	2,3
Portugal	103,93	2,5
Chipre	103,43	1,5
República Checa	102,00	1,5
Dinamarca	102,3	1,7
República Eslovaca	105,01	3,7
Eslovenia	103,67	3,0
Estonia	106,45	5,1
Hungría	107,17	6,6
Letonia	109,49	6,8
Lituania	106,07	4,5
Malta	100,62	0,8
Polonia	101,6	1,4
Reino Unido	104,0	3,0
Suecia	102,16	1,4
Unión Europea	103,20	2,1

(1) Base 1.1.05
Datos de decembro 2006
Fonte: EUROSTAT

■ Cadro 1.24

IPC(*). OCDE.2002-2006

	%	2002	2003	2004	2005	2006
OCDE	92,6	106,0	108,5	110,9	113,8	116,7
OCDE Europa UE⁽¹⁾	32,7	109,6	112,8	115,4	118,3	121,2
UME	31,0	104,7	106,9	109,2	111,6	114,0
España	2,7	106,5	109,8	113,2	117,0	121,2
Alemaña	7,0	103,3	104,4	106,2	108,2	110,2
Francia	4,6	103,7	106,0	108,5	110,5	112,6
Italia	5,1	105,0	107,9	110,4	112,8	115,3
Países Baixos	1,3	109,2	111,6	113,1	114,9	116,8
Bélxica	0,9	104,0	105,6	107,6	110,3	112,9
Luxemburgo	0,0	104,5	107,2	110,6	114,8	118,2
Reino Unido	5,5	102,5	103,9	105,3	107,5	110,0
Irlanda	0,3	108,9	113,2	115,9	118,4	121,6
Dinamarca	0,4	104,7	106,8	107,8	109,6	111,6
Grecia	0,7	107,7	111,4	114,8	118,8	122,7
Portugal	0,7	108,2	111,8	114,6	117,0	120,6
Austria	0,7	104,0	105,4	107,4	109,7	111,5
Suecia	0,6	104,6	107,1	108,2	109,1	110,7
Finlandia	0,4	104,7	106,1	106,2	107,0	108,4
Suíza	0,8	101,6	102,3	103,1	104,3	105,4
Noruega	0,3	104,4	106,9	107,4	109,1	111,6
EE.UU	40,9	104,5	106,8	109,7	113,4	117,1
Canadá	2,9	104,8	107,7	109,7	112,2	114,4
Xapón	11,2	98,3	98,1	98,1	97,8	98,1

(*) Base 2000

(1) Países da UE: Índices de prezos de consumo harmonizado.

Fonte: OCDE. "Main Economic Indicators"

Os datos da OCDE que figuran no cadro 1.24 serven para avaliar a inflación acumulada desde o ano 2000; sobrancearemos que a suba de prezos en España (moi semellante á galega, como vimos antes) foi do 21,2%, moi por riba da suba na OCDE (16,7%) ou da UEM (14%). As maiores taxas de inflación acumuladas no sexenio analizado son as de Grecia (22,7%), Irlanda (21,6%), e España (21,2%) mentres que no outro extremo sitúase Xapón (cunha diminución do 1,9%).

A inflación subxacente (que é a que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados) quedou en Galicia en 2006 no 2,3%, tres décimas por baixo da suba do IPC e dúas décimas por baixo da inflación subxacente no conxunto do estado, como se ve no cadro 1.25, no que se comproba tamén a contención da suba nos epígrafes de *carburantes e combustibles* e máis *produtos enerxéticos*.

A información do cadro 1.26 ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación no ano 2006 en Galicia e España; obsérvase nel que:

■ O comportamento dos prezos no pasado ano foi descendente, un ano máis, só nas *comunicacións* nos dous ámbitos territoriais (e en *ocio e cultura* en España), mentres que os dous grupos máis inflacionistas (por riba do 5%) foron en Galicia, por esta orde, *vivenda* (4,7%), *hoteles, cafés e restaurantes* (idéntica suba) e *ensino* (4,2%); en España tamén foron estes tres grupos os de maiores subas de prezos, superando tamén o limiar do 4% en todos.

■ Cadro 1.25

IPC por grupos especiais. Galicia e España. 2005 e 2006

		Dec. 05 ⁽¹⁾	Dec. 06 ⁽¹⁾
IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos	Galicia	2,7	2,3
	España	2,9	2,5
IPC servizos (con aluguer de vivenda)	Galicia	3,4	3,7
	España	3,9	3,7
IPC carburantes e combustibles	Galicia	13,9	1,3
	España	13,0	1,7
IPC produtos enerxéticos	Galicia	10,9	2,2
	España	9,9	2,6

(1) Taxas de variación interanuais en %
Fonte: INE, IPC.

IPC por grupos de gasto. Galicia e España. 2006

■ Cadro 1.26

1. Alimentos e bebidas non alcohólicas	
Galicia	3,1
España	3,2
2. Bebidas alcohólicas e tabaco	
Galicia	1,5
España	1,4
3. Vestido e calzado	
Galicia	1,0
España	1,3
4. Vivenda	
Galicia	4,7
España	4,9
5. Enxoval	
Galicia	3,1
España	2,6
6. Medicina	
Galicia	1,9
España	1,7
7. Transporte	
Galicia	1,7
España	1,8
8. Comunicacións	
Galicia	-1,7
España	-1,5
9. Ocio e cultura	
Galicia	0,1
España	-0,6
10. Ensino	
Galicia	4,2
España	4,4
11. Hoteis, cafés e restaurantes	
Galicia	4,7
España	4,4
12. Outros	
Galicia	3,1
España	3,9

Taxas de variación interanuais en %
Fonte: INE.

Cómpre non esquecer que a evolución do IPC non recolle as variacións debidas á suba do prezo da compra de vivenda (aunque si a dos alugueiros) e que a vivenda subiu en Galicia e en España nos últimos anos moitísimo máis que o índice de prezos ao consumo (dobrou o crecemento do IPC en 2006 e en varias ocasións triplicouno -ou mesmo cuadriplicouno, nalgún ano-. Tendo en conta que o pago da hipoteca é o primeiro capítulo de gastos dos fogares galegos (excluído o alimentario), a conclusión sobre a importante suba *real* do custo da vida parécenos ben evidente.

A *Enquisa de condicións de vida das familias* que realiza o IGE reflicte en 2006 que:

■ Segue a avanzar a porcentaxe de fogares galegos con gasto en hipoteca (no último ano nun 17%, o maior crecemento do último quinquenio) e que xa duplican a porcentaxe de fogares galegos en aluguer.

■ O gasto medio mensual dun fogar galego en pago da hipoteca foi de 362 euros (un 10,7% máis que en 2005) mentres que o gasto medio mensual dun fogar galego en alugueiro quedou nos 228 euros (un 4,1% máis que en 2005).

Todas as estatísticas que comparan as subas dos salarios coas (moito maiores) dos prezos das vivendas na última década constatan a notable perda de capacidade real de compra en Galicia e en España; especialmente difícil é actualmente a posibilidade de acceso á compra da vivenda da mocidade “milleurista”, esa xeración de mozos e mozas máis formados ca nunca na nosa historia pero que deben conformarse en moitos casos con acceder –nun mercado laboral “dual”- a un traballo temporal e moi pouco retribuído.

Parece evidente, pois, que o IPC non está a recoller un factor clave do gasto real das persoas que están a pagar a súa vivenda propia; para moitas familias, a gradual pero continua suba do EURIBOR que comezou en xullo de 2005 está a baixar fortemente o seu nivel adquisitivo.

O seguimento do Ministerio de Economía e Facenda da evolución dos prezos de trinta alimentos frescos nos últimos anos tamén constatou que a maioría deles subiron máis dun 10% (o triplo do que computa para este grupo de gasto a variación do IPC); cómpre telo en conta para non mitificar as cifras proporcionadas polo INE nin considerar que miden, sen máis, a evolución *real* do custo da vida. Factores hai –algún visto aquí- que poden desbotar esa crenza.

1.5.2. Os custos laborais

A *Enquisa Trimestral de Custo Laboral* é unha estatística realizada polo INE, de periodicidade trimestral, que forma parte dos euroindicadores que EUROSTAT solicitou aos estados da área euro co obxectivo de medir a potencial converxencia dos custos laborais nos estados membros; unha das súas principais aplicacións é permitir actualizar anualmente a *Enquisa de Custo Laboral* que se realiza cuadrienalmente nos estados da UE.

Cómpre sinalar que se entende por *custo laboral* o custo total que ten o empregador/a pola utilización do factor traballo (inclúe o salarial e máis outros custos) e por *custo salarial* o conxunto de remuneracións brutas (en efectivo ou en especie) realizadas ás persoas traballadoras por conta allea.

O cadro I.27 recolle o custo laboral (por traballador/a/mes e por hora efectiva) nas distintas comunidades autónomas (e no conxunto do estado) no ano 2006. Compróbase que:

■ Cadro 1.27

Custo laboral. Por comunidades autónomas. 2006⁽¹⁾

	Custo laboral por traballador/a e mes			Custo laboral por hora efectiva		
	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾
España	2.310,86	131,4	3,4	17,24	137,3	4,7
Andalucía	2.094,04	130,5	4,1	15,59	137,2	5,2
Aragón	2.312,33	133,6	4,4	17,39	137,7	4,2
Asturias	2.264,24	129,0	2,1	17,31	133,8	1,5
Baleares	2.254,16	143,9	4,0	17,01	157,2	5,8
Canarias	1.890,01	125,6	3,0	13,63	129,3	3,4
Cantabria	2.159,03	130,4	4,8	16,37	138,3	7,2
Castela A Mancha	2.049,75	134,5	5,1	14,90	140,7	5,6
Castela e León	2.172,96	130,6	2,8	16,41	137,2	2,2
Cataluña	2.485,56	134,9	3,7	18,78	140,4	4,6
Com. Valenciana	2.072,92	130,7	3,2	15,34	135,9	6,2
Extremadura	1.892,28	131,0	3,9	14,04	136,6	3,3
Galicia	2.010,30	131,1	4,6	15,05	140,1	6,7
Madrid	2.697,03	129,6	2,6	19,80	135,5	5,0
Murcia	1.982,49	136,5	3,1	14,88	141,2	5,1
Navarra	2.590,59	133,9	2,8	19,95	140,4	3,7
País Vasco	2.680,19	130,4	2,8	20,60	133,9	4,2
A Rioxa	2.169,01	130,6	4,6	16,19	137,0	6,0

(1) Datos do 4º trimestre.

(2) Base ano 2000

(3) Variación porcentual sobre mesmo trimestre do ano anterior

Fonte: INE. Encuesta Trimestral de Coste Laboral

■ En Galicia o *custo laboral por traballador/a e mes* é o cuarto comezando por abaixo (tras Extremadura, Canarias e Murcia), cun 87% do estatal; acurtouse en 2006 nun punto a diferenza ca media española e nos dous ámbitos espaciais subiu máis que a inflación anual.

■ O índice que presenta a variación acumulada no último sexenio reflicte que a suba galega foi inferior en tres décimas á media española (pechándose a diferenza en 1,5 puntos porcentuais en 2006).

■ O *custo laboral por hora efectiva* de traballo sitúa a Galicia na quinta posición comezando por abaixo (tras Canarias, Extremadura, Murcia e Castela-A Mancha); subiu en 2006 dous puntos porcentuais máis en Galicia que en España (nos dous casos por riba da inflación nese ano); o índice constata que no período 2000-2006 este custo subiu 2,8 puntos máis en Galicia que na media estatal, pero o custo laboral por hora efectiva en Galicia segue a estar moi por baixo do estatal (é un 87,3%).

O cadro 1.28 recolle o custo salarial (por traballador/a/mes e por hora efectiva) nas distintas comunidades autónomas (e no conxunto do estado) no ano 2006. Compróbase que:

■ O índice que presenta a variación acumulada no último sexenio reflicte que a suba galega foi inferior en 1,3 puntos á media española (pechándose a diferenza en 0,8 puntos respecto do ano anterior).

■ En Galicia o *custo salarial por traballador/a e mes* é o cuarto comezando por abaixo (tras Canarias, Estremadura e Murcia), cun 85,9% do estatal; creceu en 2006 sete décimas máis que na media española e nos dous ámbitos espaciais subiu máis que a inflación anual.

Aínda tendo Galicia un nivel medio de prezos inferior a media estatal (un 4% por baixo) o nivel salarial medio das persoas galegas debería aumentar ao redor dun 10% para quedar parello ca media do poder adquisitivo dos salarios no conxunto do estado.

O *custo salarial por hora efectiva* de traballo, pola súa banda, sitúa a Galicia na quinta posición comezando por abaixo (tras Canarias, Estremadura, Castela-A Mancha e Murcia); subiu en 2006 punto e medio máis en Galicia que en España (en ambos os casos por riba da inflación nese ano); o índice constata que no período 2000-2006 este custo subiu 1,7 puntos máis en Galicia que na media estatal. Actualmente o custo laboral por hora efectiva en Galicia é un 86,2% do estatal (1,2 puntos máis que no ano anterior).

Cadro 1.28

 Custo salarial. Por comunidades autónomas. 2006⁽¹⁾

	Custo salarial por traballador/a e mes			Custo salarial por hora efectiva		
	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾
España	1.743,41	131,4	3,7	13,01	137,4	5,0
Andalucía	1.555,14	128,7	5,0	11,58	135,4	6,1
Aragón	1.737,52	134,3	4,0	13,07	138,5	3,8
Asturias	1.688,66	129,6	2,3	12,91	134,5	1,7
Baleares	1.709,37	145,1	4,8	12,90	158,7	6,5
Canarias	1.394,91	123,1	2,9	10,06	126,7	3,3
Cantabria	1.590,69	129,2	4,8	12,06	136,9	7,2
Castela A Mancha	1.517,15	133,1	4,6	11,03	139,3	5,1
Castela e León	1.635,98	132,3	3,6	12,36	139,0	3,0
Cataluña	1.902,41	136,2	3,6	14,37	141,7	4,5
Com. Valenciana	1.547,02	131,1	4,1	11,45	136,3	7,0
Estremadura	1.409,81	130,1	3,9	10,46	135,5	3,4
Galicia	1.496,93	130,1	4,4	11,21	139,1	6,5
Madrid	2.059,44	129,1	2,9	15,12	135,0	5,3
Murcia	1.478,01	137,3	3,0	11,09	142,0	5,0
Navarra	1.960,84	135,2	1,8	15,10	141,8	2,9
País Vasco	2.035,97	131,4	3,3	15,65	135,0	4,8
A Ríoxa	1.632,65	131,7	4,6	12,18	137,9	5,9

(1) Datos do 4º trimestre.

(2) Base ano 2000

(3) Variación porcentaxe sobre mesmo trimestre do ano anterior

Fonte: INE. Encuesta Trimestral de Coste Laboral

O cadro 1.29 reflicte *outros custos laborais* diferentes dos salariais. Entran aquí as cotizacións obrigatorias á Seguridade Social e máis as percepcións non salariais (indemnizacións por despedimento, pagamentos por desemprego ou por incapacidade tem-

poral, gastos de locomoción e axudas de custo de viaxe, plus de distancia ou de transporte, indemnizacións por traslados ou por finalización de contrato, etc.). Sobrancearemos que:

■ *Por persoa traballadora e mes*, Galicia foi en 2006 a cuarta comunidade por incremento destes custos (tras Castela-A Mancha, Navarra e Aragón). O índice amosa que na suba acumulada no último sexenio Galicia superou a media estatal en 2,5 puntos, pero segue a estar por baixo do valor estatal (é un 90,5%).

■ *Por hora efectiva de traballo*, Galicia tivo en 2006 a maior suba de todas as comunidades autónomas (7,6%) e practicamente duplicou o crecemento medio español (3,9%). O índice amosa que na suba acumulada no último sexenio Galicia superou a media estatal en 6,4 puntos, pero segue a estar por baixo do valor estatal (é un 90,8%).

■ **Cadro 1.29**

Outros custos. Por comunidades autónomas. 2006⁽¹⁾

	Outros custos por traballador/a e mes			Outros custos por hora efectiva		
	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾	Euros	Índice ⁽²⁾	Taxa ⁽³⁾
España	567,45	131,5	2,6	4,23	136,9	3,9
Andalucía	538,90	136,2	1,8	4,01	142,7	2,6
Aragón	574,81	131,6	5,6	4,32	135,4	5,4
Asturias	575,58	127,2	1,5	4,40	131,7	0,9
Baleares	544,79	140,1	1,7	4,11	152,8	3,5
Canarias	495,10	133,3	3,2	3,57	137,3	3,8
Cantabria	568,34	133,9	4,8	4,31	142,2	7,2
Castela A Mancha	532,60	138,4	6,4	3,87	144,9	6,9
Castela e León	536,98	125,5	0,5	4,05	131,9	0,0
Cataluña	583,15	131,0	4,0	4,41	136,1	5,0
Com. Valenciana	525,90	129,4	0,7	3,89	134,6	3,7
Extremadura	482,47	133,9	3,7	3,58	139,8	3,2
Galicia	513,37	134,0	5,4	3,84	143,3	7,6
Madrid	637,59	131,2	1,6	4,68	137,2	4,0
Murcia	504,48	134,3	3,2	3,79	138,8	5,3
Navarra	629,75	130,0	5,7	4,85	136,2	6,6
País Vasco	644,22	127,1	1,2	4,95	130,6	2,5
A Ríoxa	536,36	127,5	4,6	4,01	134,1	6,1

(1) Datos do 4º trimestre.

(2) Base ano 2000

(3) Variación porcentaxe sobre mesmo trimestre do ano anterior

Fonte: INE. Encuesta Trimestral de Coste Laboral

O cadro I.30 reflicte que, anque as horas pactadas de traballo foron en 2006 lixeiramente superiores en Galicia que na media estatal (media hora mensual de diferenza) a xornada laboral efectiva foi algo inferior en Galicia (media hora mensual) porque houbo unha hora máis mensual “non traballada” en Galicia. Este mesmo cadro permítelle ás persoas interesadas a análise cun maior nivel de desagregación, diferenciando entre traballos a tempo completo e a tempo parcial.

■ Cadro 1.30
Xornada laboral⁽¹⁾. Por comunidades autónomas. 2006

	Horas por traballador/a e mes			Tempo completo			Tempo parcial		
	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas traballadas	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas traballadas	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas traballadas
España	156,6	134,0	23,4	169,4	144,9	25,5	85,8	74,1	12,0
Andalucía	155,6	134,4	21,8	169,0	145,9	23,7	85,6	74,1	11,5
Aragón	155,5	133,0	24,1	169,0	144,5	26,4	81,0	69,5	11,6
Asturias	153,9	130,8	23,9	167,1	141,7	26,4	78,4	69,0	9,5
Baleares	157,3	132,5	25,5	170,0	143,0	27,7	96,1	81,7	14,5
Canarias	160,2	138,7	22,1	171,9	148,8	23,7	86,9	75,5	11,8
Cantabria	155,7	131,9	25,0	169,2	143,2	27,3	79,4	68,1	11,9
Castela A Mancha	158,6	137,6	21,5	169,4	146,7	23,2	72,9	64,6	8,4
Castela e León	155,6	132,4	23,8	168,3	142,9	26,1	81,7	71,3	10,7
Cataluña	155,8	132,4	24,6	170,2	144,4	27,2	85,2	73,6	12,0
Com. Valenciana	158,7	135,1	24,4	170,7	145,1	26,4	91,6	79,0	13,2
Extremadura	154,4	134,8	20,1	168,2	146,8	22,0	71,7	62,8	9,1
Galicia	157,1	133,5	24,4	169,8	144,0	26,6	81,7	71,6	11,1
Madrid	157,4	136,2	22,4	169,3	146,6	24,0	88,7	76,1	12,9
Murcia	156,0	133,2	23,3	170,3	145,4	25,6	91,6	78,6	13,1
Navarra	155,2	129,9	26,4	167,4	140,2	28,3	88,7	73,6	16,0
País Vasco	153,8	130,1	24,5	165,9	140,2	26,6	81,0	69,8	11,4
A Rioxa	156,5	134,0	23,3	169,7	145,2	25,5	86,4	74,7	12,1

(1) Base ano 2000

Fonte: INE. Encuesta Trimestral de Coste Laboral

Como complemento da *Enquisa Laboral de Custo Trimestral*, o INE elabora a *Enquisa Anual de Custo Laboral*, co obxectivo fundamental de cuantificar os niveis anuais de custo laboral medio por persoa traballadora, estudando cunha maior desagregación os principais compoñentes do mesmo.

Os últimos datos publicados corresponden ao ano 2005 e poden verse para as distintas comunidades autónomas (e para a media estatal) no cadro 1.31. Os custos laborais netos máis baixos correspóndenlle a Extremadura, Canarias, Murcia e Galicia.

No estudo desagregado dos diferentes compoñentes do custo laboral bruto, sobrancearemos desde a nosa perspectiva que Galicia está entre as tres comunidades autónomas cun maior valor no apartado de *Outros compoñentes do custo laboral bruto* (que inclúe, entre outros aspectos, as indemnizacións por despedimento e por fin de contrato, gastos de carácter social, pagos compensatorios –como a roupa de traballo- ou gastos en formación profesional). Por outra parte, está entre as tres comunidades autónomas cun menor nivel das cotizacións obrigatorias á Seguridade Social (que obviamente está vencellado co nivel salarial medio de cada comunidade).

No tocante á comparanza con outros estados da Unión Europea, a *Enquisa de Custo Laboral* realízase cuadrienalmente co obxectivo de estimar o custo do factor traballo nos distintos estados da UE. Nos datos presentados na última enquisa por EUROSTAT no ano 2003 comprobábase que España era un dos estados con menor custo laboral da UE (cun 62,64% da media dos quince estados que entón a integraban), só por diante de Grecia e Portugal. A incorporación de doce novos estados da

UE (con nivel salarial por baixo do español) fará que na seguinte enquisa a situación cambie notablemente.

A importante diferenza entre a ganancia media de homes e mulleres deixámola reflectida no cadro 1.29 do “Informe” anterior; que explicita os datos para os distintos estados e o conxunto da UE (vintecinco estados, entón). Outra fonte (a Axencia Tributaria) certifica tamén a forte diferenza salarial entre homes e mulleres en Galicia, pois cuantifica nun 74% o salario feminino en relación co masculino.

A evolución no quinquenio 2000-2005 do índice que mide as ganancias por hora pode verse no cadro 1.30 do “Informe” anterior para a OCDE, OCDE Europa, UE-15 ou dezaseis estados da OCDE (entre eles España).

Cómpre non esquecer ao estudar o custo laboral ou o custo salarial que un dos importantes condicionantes dos ingresos de moitos fogares é o importe do salario mínimo interprofesional. O noso, pese á importante suba porcentual do último trienio, non chega á metade dos de Reino Unido, Francia, Bélxica, Holanda ou Luxemburgo; a diferenza de prezos con eses cinco estados non se achega -nin moito menos- ao diferencial dos salarios mínimos, polo que o poder adquisitivo do noso SMI queda moi por baixo do deses países: un estudo de EUROSTAT sinala que, tendo en conta a compra dun mesmo grupo de produtos, os españois deben desembolsar máis do 20% do SMI (o dobre que na media da UE-15) e só Portugal debe desembolsar unha porcentaxe maior do SMI na compra desa “cesta de produtos”.

■ Cadro 1.31

Custo laboral⁽¹⁾ e os seus compoñentes. Por comunidades autónomas. 2006

	Custo bruto	Soldos e salarios	Cotizacións obligatorias	Cotizacións voluntarias	Prestacións sociais directas	Outros ⁽²⁾	Subvencións e deducións	CUSTO NETO
España	25.736,97	18.750,12	5.874,45	175,31	277,79	659,30	235,16	25.501,81
Andalucía	23.193,92	16.643,38	5.459,67	109,31	218,69	762,87	185,70	23.008,22
Aragón	25.292,74	18.302,42	5.902,80	175,18	313,66	598,68	246,99	25.045,75
Asturias	25.618,79	18.493,82	6.168,57	283,08	258,82	414,50	247,79	25.371,00
Baleares	24.209,54	17.542,17	5.557,35	167,64	292,24	650,14	214,35	23.995,19
Canarias	21.561,44	15.538,09	5.079,96	103,35	272,73	567,31	136,10	21.425,34
Cantabria	24.049,66	17.315,47	5.849,28	161,22	371,74	351,95	199,88	23.849,78
Castela A Mancha	22.379,15	16.203,79	5.360,91	139,22	228,65	446,58	179,83	22.199,32
Castela e León	24.005,24	17.308,73	5.628,15	158,58	286,00	623,78	217,29	23.787,95
Cataluña	27.440,27	20.171,92	6.210,75	170,30	270,76	616,54	284,22	27.156,05
Com. Valenciana	23.027,47	16.673,80	5.461,29	118,91	177,95	595,52	231,62	22.795,85
Extremadura	20.986,91	15.050,30	4.929,24	106,73	265,79	634,85	153,25	20.833,66
Galicia	22.071,33	15.828,05	5.186,91	157,10	239,19	660,08	236,26	21.835,07
Madrid	30.755,22	22.724,78	6.407,64	290,15	384,41	948,24	238,15	30.517,07
Murcia	21.886,50	15.815,40	5.282,85	110,58	223,02	454,65	233,98	21.652,52
Navarra	28.820,10	21.176,02	6.855,72	171,10	272,08	345,18	320,03	28.500,07
País Vasco	29.908,35	21.878,59	6.979,53	247,85	374,32	428,06	318,98	29.589,37
A Rioxa	23.803,00	17.282,16	5.747,04	182,05	196,86	394,89	226,05	23.576,95

(1) En euros por persoa ocupada

(2) Outros compoñentes do custo laboral (inclúe indemnizacións por despedimento, gastos en formación profesional, en transporte, gastos de carácter social, indemnizacións fin de contrato, pagos compensatorios (ferramentas, roupa de traballo...) e outros gastos. Exclúe axudas de custo e gastos de viaxe
Fonte: INE. "Encuesta Trimestral de Coste Laboral"

No relativo ao *SMI por hora efectiva traballada* en distintos estados da Unión Europea, nun Informe Sociolaboral anterior presentamos os datos que reflicten que o noso non chega á terceira parte da media da UE-15 (32%), porcentaxe moi alonxada da que supón o PIB por habitante corrixido polo poder de compra en Galicia (ben máis do dobre desa porcentaxe) ou España (case o triplo).

No capítulo 9 deste Informe figura a suba salarial establecida na negociación colectiva en Galicia e no conxunto estatal nos últimos anos; consideramos que a súa visión pode ser interesante para complementar o analizado neste apartado.

2.1. Introducción

No capítulo anterior estudamos a realidade macroeconómica galega do ano 2006; neste ímonos centrar primeiro na estrutura e na dinámica do tecido produtivo galego, para abordar despois a política industrial das diferentes administracións públicas.

Comezaremos co estudo da dimensión das empresas galegas (en aspectos como o número de empregados/as, distribución por provincias e tipo de actividade) baseándonos fundamentalmente en datos obtidos do INE (DIRCE); trataremos tamén neste epígrafe do crecemento do número de empresas galegas e da forma xurídica que adoptan.

No apartado seguinte analizaremos a situación económico-financeira das empresas galegas, a partir dos datos proporcionados polo IGE a través da Central de Balances de Galicia.

Despois, analizaremos as enquisas industriais (de empresas e de produtos) do INE, dúas enquisas do sector servizos (as do comercio polo miúdo e do sector turístico) e diversos indicadores de conxuntura, tanto desde a perspectiva da oferta como da demanda.

Centrarémonos logo na análise dos resultados estatísticos que reflicten a enquisa de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), a de innovación tecnolóxica e a de indicadores de alta tecnoloxía .

Por último, abordaremos o estudo do sector público empresarial en Galicia (analiizando a súa relevancia en emprego e en investimento) e da política industrial en Galicia, contemplada desde unha triple perspectiva: da Unión Europea, da Administración Central e da Administración Autonómica.

2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega.

Neste apartado achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego co estudo das empresas galegas segundo o número de traballadores/as, os sectores de actividade ou a condición xurídica, de acordo coa información subministrada polo *Directorio central de empresas* (DIRCE) do INE. Esta información combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do IRPF, o imposto de actividades económicas e os de Rexistro Mercantil, someténdoo a un itinerario de tratamentos de depuración, harmonización e integración co obxecto de obter maior fiabilidade. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aunque si as empresas públicas).

■ Cadro 2.1

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2006

	Sector económico				
	Total	Industria	Construción	Comercio	Resto de servizos
Cataluña	578.340	49.274	82.353	139.289	307.424
Andalucía	486.674	33.212	57.986	147.341	248.135
Madrid	478.202	27.578	61.009	104.494	285.121
C. Valenciana	348.692	30.417	49.516	94.788	173.971
Galicia	191.642	15.037	27.750	55.514	93.341
Cast. e León	163.856	12.977	26.925	45.219	78.735
Pais Vasco	161.376	14.537	24.130	40.263	82.446
Canarias	132.810	6.331	16.505	36.920	73.054
Cast. A Mancha	124.413	13.178	23.856	34.958	52.421
Murcia	90.698	7.738	14.356	25.947	42.657
Baleares	88.027	5.405	14.957	20.064	47.601
Aragón	87.941	7.752	14.252	21.980	43.957
Asturias	70.115	4.361	9.826	18.693	37.235
Extremadura	63.084	5.177	8.785	20.746	28.376
Navarra	41.083	3.904	6.580	10.292	20.307
Cantabria	37.690	2.399	5.835	9.517	19.939
A Ríoxa	22.393	2.860	3.313	5.960	10.260
Ceuta e Melilla	7.357	173	512	3.291	3.381
España	3.174.393	242.310	448.446	835.276	1.648.361

Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.1 recolle a distribución por sectores económicos e comunidades autónomas das empresas que figuran no DIRCE ao comezo do ano 2006. Sobrancearemos os seguintes aspectos:

■ O crecemento no número de empresas no último ano foi no total español do 3,60%, por riba do incremento de Galicia (3,19%).

■ Cataluña é a que maior número de empresas acolle, atendendo ao emprazamento da súa sede central, cun 18,22% do total español; o segundo lugar ocúpao Andalucía (15,33%) e o terceiro Madrid (15,06%). Entre estas tres comunidades concentran case a metade (un 48,61%) do total de empresas de España, unha décimas máis que no ano anterior.

■ Galicia segue a ser a quinta comunidade por número de empresas, cun peso relativo no total español do 6,04% (porcentaxe lixeiramente inferior en dous centésimas do ano anterior e pouco menor que a da poboación galega no Estado en 2006: 6,19%).

■ Ao redor da metade das empresas (48,71% en Galicia e 51,93% no total estatal) pertencen ao sector “resto de servizos”, no que figuran as empresas do sector de servizos diferentes das comerciais. Case a terceira parte do total das empresas son comerciais (28,97% en Galicia e 26,31% no total estatal). Conxuntamente, as empresas do sector servizos supoñen máis de tres de cada catro empresas que figuran no DIRCE, tanto en Galicia (77,67%) como en España (78,24%).

A análise comparativa da distribución sectorial de empresas en Galicia e España do cadro 2.2 e a evolución do último cuatrienio no cadro 2.3, permite ás persoas interesadas o estudo máis polo miúdo.

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2003-2006

■ Cadro 2.2

Sector	2003		2004		2005		2006	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	8,6	8,8	8,3	8,4	8,1	8,0	7,8	7,6
Construción	13,8	12,8	14,0	13,3	14,2	13,6	14,5	14,1
Comercio	30,9	28,7	30,3	28,1	29,8	27,5	29,0	26,3
Resto de servizos	46,7	49,7	47,4	50,2	47,9	50,9	48,7	51,9

Elaboración propia

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas

Fonte: INE, DIRCE

■ Cadro 2.3

Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2001-2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Galicia	167.732	165.726	174.077	180.977	185.722	191.642
España	2.645.317	2.710.400	2.813.159	2.942.583	3.064.129	3.174.393

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.4. presentamos a evolución das empresas en Galicia -con desglose provincial- e máis no estado desde 1995. Galicia ten a primeiros do ano 2006 un 6% do total estatal de empresas que figuran no DIRCE, porcentaxe unha décima inferior á do ano anterior. A provincia da Coruña concentra agora un 41,31% das empresas galegas e a de Pontevedra o 34,36% polo que tres de cada catro empresas galegas pertencen a unha desas provincias.

■ Cadro 2.4

Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2006

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	% G/E
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	6,4
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	6,4
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	6,4
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	6,4
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	6,2
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	6,4
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	6,3
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	6,1
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	6,2
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	6,2
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	6,1
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	6,0

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No último ano aumentou o número de empresas nas catro provincias de Galicia, e fíxoo en maior medida na de Pontevedra (4,32%) , seguida de Lugo (2,85%) e A Coruña (2,79%) e, en menor medida en Ourense (1,74%).

A distribución nas provincias galegas -e nos totais galego e español- do número de empresas segundo a condición xurídica no último cuadrienio pódese ver no cadro 2.5, que reflicte que:

■ En Galicia o maior aumento absoluto no último ano foi o das sociedades de responsabilidade limitada (4.096), mentres que as empresas propiedade de persoas físicas medran só en 782 . e o número das sociedades cooperativas en 1.

■ No último ano diminuíu o número de sociedades anónimas en 14 e as cooperativas en 15.

■ Se da evolución pasamos á “foto fixa”, no último ano a empresa propiedade dunha persoa física segue a ser a fórmula maioritaria de case dúas de cada tres empresas de Galicia (59,98%), aínda que segue a perder forza (1,48 puntos este ano). A segunda é a sociedade de responsabilidade limitada (29,64%), que un ano máis sube a súa porcentaxe (neste caso en un punto e vinteseis centésimas).

■ Cadro2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2003-2006

	Total empresas	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades respons. limitada	Sociedades colectivas	Sociedades comanditarias	Comunidades de bens	Sociedades cooperativas	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos e outros	
A Coruña	2003	71.748	46.366	1.765	17.787	8	1	822	420	4.430	149
	2004	74.809	47.613	1.739	19.160	8	1	866	404	4.865	153
	2005	77.023	47.935	1.736	20.596	8	0	926	391	5.279	152
	2006	79.170	48.090	1.718	22.185	8	0	954	381	5.680	154
Lugo	2003	22.396	15.639	293	4.817	0	0	1.222	180	191	54
	2004	22.479	15.333	305	5.065	0	0	1.305	170	244	57
	2005	23.122	15.462	310	5.459	0	0	1.381	174	276	60
	2006	23.780	15.560	311	5.865	0	0	1.496	173	319	56
Ourense	2003	21.560	14.708	483	5.013	1	0	244	152	907	52
	2004	22.118	14.821	479	5.341	2	0	274	141	1.010	50
	2005	22.452	14.663	477	5.748	1	0	284	136	1.090	53
	2006	22.843	14.644	468	6.094	2	0	299	128	1.151	57
Pontevedra	2003	58.373	35.107	1.524	17.987	3	0	2.086	294	1.260	112
	2004	61.571	36.272	1.539	19.508	3	0	2.399	293	1.445	112
	2005	63.125	36.099	1.556	20.896	3	0	2.611	287	1.559	114
	2006	65.849	36.647	1.568	22.651	3	0	2.815	291	1.756	118
Galicia	2003	174.077	111.820	4.065	45.604	12	1	4.374	1.046	6.788	367
	2004	180.977	114.039	4.062	49.074	13	1	4.844	1.008	7.564	372
	2005	185.722	114.159	4.079	52.699	12	0	5.202	988	8.204	379
	2006	191.642	114.941	4.065	56.795	13	0	5.564	973	8.906	385
España	2003	2.813.159	1.694.543	124.468	773.151	426	112	79.248	25.679	107.559	7.973
	2004	2.942.583	1.738.456	122.579	839.958	456	114	88.737	25.557	118.413	8.313
	2005	3.064.129	1.767.265	121.441	918.449	406	100	94.898	25.801	127.414	8.355
	2006	3.174.393	1.791.126	117.441	992.658	400	98	102.592	25.328	136.286	8.464

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.6 ofrecemos a distribución das empresas por estrato de asalariados/as nas provincias galegas -e nos totais galego e máis estatal- no último cuadrienio. O predominio no tecido produtivo das pequenas empresas e das microempresas queda ben claro á vista de que:

■ Ao redor da metade das empresas galegas (49,11%) non teñen asalariados/as (50,94% en España) e un 60.% das que teñen algún non pasan de dous empregados/as (56,61% en España, 3,39 puntos menos que en Galicia).

■ As empresas que empregan a 20 ou máis traballadores/as en Galicia (4.338) supoñen un 2,26% do total de empresas galegas e as de España (86.837) son un 2,74%. O cadro 2.7 explicita a porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as en Galicia e no Estado desde 1995. Subliñaremos que:

■ A porcentaxe de Galicia en 2006 é tres décimas superior do ano anterior e sitúase (despois da continua suba desde 1996) no maior valor da última década.

■ A porcentaxe de Galicia estivo sempre por riba da estatal desde 1998; no último ano, o diferencial é de un punto e oito décimas (dous décimas menos que no anterior).

■ Cadro 2.6

Empresas, por estrato de asalariados/as e provincias. Galicia/España. 2003-2006

		Sen asalariados/as	de 1 a 2 asalariados/as	de 3 a 5 asalariados/as	de 6 a 9 asalariados/as	de 10 a 19 asalariados/as	de 20 a 49 asalariados/as	de 50 a 99 asalariados/as	de 100 a 199 asalariados/as	de 200 a 499 asalariados/as	de 500 a 999 asalariados/as	de 1.000 a 4.999 asalariados/as	de 5.000 ou máis asalariados/as
A Coruña	2003	37.609	20.205	7.152	3.042	2.097	1.137	284	120	70	15	16	1
	2004	38.746	21.431	7.550	3.197	2.202	1.180	281	128	60	16	17	1
	2005	39.898	22.185	7.643	3.300	2.215	1.237	297	142	71	16	18	1
	2006	40.666	23.064	7.937	3.380	2.288	1.250	323	155	73	15	18	1
Lugo	2003	11.159	7.178	2.290	923	528	251	37	20	8	1	1	0
	2004	10.914	7.384	2.357	962	522	261	42	24	7	5	1	0
	2005	11.234	7.541	2.455	965	552	297	44	23	7	3	1	0
	2006	11.491	7.631	2.681	1.013	572	309	49	22	7	4	1	0
Ourense	2003	11.356	6.368	2.096	870	523	246	63	21	10	6	1	0
	2004	11.432	6.707	2.224	863	532	257	63	23	10	5	2	0
	2005	11.498	6.872	2.278	899	512	284	68	25	9	4	3	0
	2006	11.646	7.054	2.291	920	546	270	72	25	12	3	4	0
Pontevedra	2003	27.598	17.891	6.467	2.944	1.951	1.088	256	104	54	10	9	1
	2004	28.339	19.279	7.179	3.154	2.063	1.113	257	112	55	10	9	1
	2005	29.071	19.863	7.178	3.235	2.118	1.207	260	112	61	10	9	1
	2006	30.308	20.778	7.505	3.352	2.181	1.246	289	109	63	9	8	1
Galicia	2003	87.722	51.642	18.005	7.779	5.099	2.722	640	265	142	32	27	2
	2004	89.431	54.801	19.310	8.176	5.319	2.811	643	287	132	36	29	2
	2005	91.701	56.461	19.554	8.399	5.397	3.025	669	302	148	33	31	2
	2006	94.111	58.527	20.414	8.665	5.587	3.075	733	311	155	31	31	2
España	2003	1.459.938	760.515	285.651	136.679	93.823	51.619	13.486	6.402	3.540	878	550	78
	2004	1.500.396	818.149	303.783	143.417	98.245	53.267	13.470	6.650	3.590	945	592	79
	2005	1.574.166	850.367	310.787	145.443	100.211	56.260	14.394	7.003	3.817	967	630	84
	2006	1.616.883	881.748	328.820	154.635	105.470	58.725	15.087	7.367	3.908	999	658	93

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

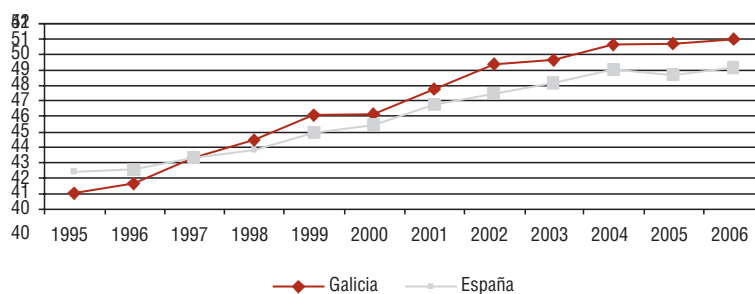
**Porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as.
Galicia/España. 1995-2006**

■ Cadro 2.7

	Galicia	España
1995	41,0	42,4
1996	41,6	42,5
1997	43,3	43,3
1998	44,4	43,8
1999	46,0	44,9
2000	46,1	45,4
2001	47,7	46,7
2002	49,3	47,4
2003	49,6	48,1
2004	50,6	49,0
2005	50,6	48,6
2006	50,9	49,1

Elaboración propia

Fonte: DIRCE

O número de empresas de cada un dos estratos de asalariados/as en Galicia e España figura no cadro 2.8. Na comparanza das porcentaxes Galicia-España apréciase que a participación relativa de Galicia no total español só é maior que a correspondente á nosa poboación (6,19%) nos tramos de menos asalariados/as (1-2 e 3-5) mentres que son especialmente pequenas no estrato de máis asalariados/as e nos situados entre 100 e 1000 persoas empregadas.

■ Cadro 2.8

Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2006

	Total empresas	Sen asalariados/as	de 1 a 2 asalariados/as	de 3 a 5 asalariados/as	de 6 a 9 asalariados/as	de 10 a 19 asalariados/as	de 20 a 49 asalariados/as	de 50 a 99 asalariados/as	de 100 a 199 asalariados/as	de 200 a 499 asalariados/as	de 500 a 999 asalariados/as	de 1.000 a 4.999 asalariados/as	de 5.000 ou máis asalariados/as
Galicia	191.642	94.111	58.527	20.414	8.665	5.587	3.075	733	311	155	31	31	2
España	3.174.393	1.616.883	881.748	328.820	154.635	105.470	58.725	15.087	7.367	3.908	999	658	93
% Galicia/España	6,0	5,8	6,6	6,2	5,6	5,3	5,2	4,9	4,2	4,0	3,1	4,7	2,2

Fonte: INE, DIRCE

Unha información máis polo miúdo das empresas con asalariados/as é a que figura no cadro 2.9, que recolle a porcentaxe de empresas por estrato de asalariados/as en Galicia e no Estado nos últimos seis anos. Compróbase que en 2006 só no primeiro estrato -de un a dous asalariados/as- as empresas galegas superan en porcentaxe ás do total do estado, dous décimas menos no segundo e vaise abrindo a diferenza (en termos relativos) a prol de España nos catro estratos seguintes a medida que vai subindo o tamaño do cadro de persoal.

■ Cadro 2.9

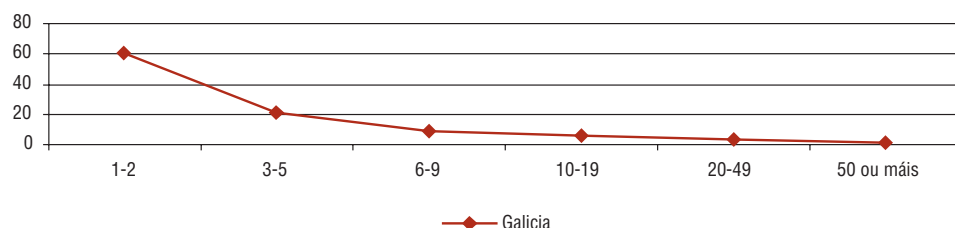
Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados/as ⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2006

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado/a

Porcentaxe de empresas por estrato de asalariados/as en 2006

2.3. Situación económico-financiera das empresas galegas. A participación salarial

A información do tecido produtivo galego baseada no DIRCE que vimos no anterior epígrafe complementarémola coa subministrada polo Instituto Galego de Estatística na *Central de Balances de Galicia*. Focalizaremos especialmente a evolución do peso relativo dos salarios na economía galega, tanto cos datos do IGE coma cos proporcionados polo INE.

A *Central de Balances de Galicia* é un sistema de información de base empresarial que xestiona unha mostra do tecido produtivo galego: o seu punto de partida son os datos do *Balance* e máis da *Conta de Resultados* tal como foron depositadas ao entregar as *Contas Anuais* nos Rexistros Mercantís da nosa comunidade autónoma. É un instrumento importante para o estudo da evolución económico-financiera das empresas que presentan as súas *contas anuais* en Galicia; complementa a información de base rexistral coa aportada voluntariamente por empresas e a procedente doutras fontes (como as empresas certificadores de calidade).

O achegamento á situación económico-financiera do tecido empresarial galego realizáremolo cos datos do estudo que realiza o IGE na *Central de Balances Trimestral*: no panel de empresas que forman a mostra heteroxénea estudada ofrécense datos referentes á súa actividade, investimento, financiamento, emprego, produtividade e rendibilidade.

No cadro 2.10 recolleemos a evolución e estrutura da conta de explotación da mostra de empresas no último trienio. Sobrancearemos que neste período esa mostra vai sendo cada vez menor: das 349 empresas do último trimestre en 2004 pasouse ás 143 empresas de idéntico trimestre en 2006.

Non facilita precisamente o labor de extraer conclusións da evolución destas variables o feito de que o tamaño da mostra empresarial non sexa o mesmo en cada ano (e menos aínda cando o tamaño desa mostra é diferente nun mesmo ano para o resultado económico bruto de explotación que para o resultado financeiro ou para o resultado neto); na estrutura da conta de explotación do ano 2006 subliñaremos que os gastos de persoal representaron un 12% do total dos consumos de explotación das empresas analizadas (cando en 2004 supoñían un 13,76%).

**Evolución e estrutura da conta de explotación ⁽¹⁾.
Galicia. 2004-2006**

■ **Cadro 2.10**

	2004	2005	2006
Ingresos de explotación (+)	18.285,34	11.552,73	9.923,25
Consumos de explotación (-)	14.372,39	8.872,01	8.035,67
VEB c.f. (=)	3.912,96	2.680,73	1.887,58
Gastos de persoal (-)	1.977,66	1.370,48	
Soldos, salarios e asimilados	1.508,74	1.020,64	692,20
Cargas sociais	468,92	349,84	273,69
Rdo. Econ. Bruto de explotación (=)	1.935,30	1.310,25	921,69
Número de empresas	340,00	239,00	141,00
Rdo. Financeiro	244,91	39,94	-46,27
Número de empresas	347,00	236,00	140,00
Rdo. Neto do exercicio	1.322,97	588,23	570,68

(1) Datos do 4º trimestre dunha mostra de empresas (349, 244 e 143 nos anos 2004, 2005 e 2006 respectivamente). En millóns de euros.

Fonte: IGE, Central de Balances Trimestral.

Os datos doutra fonte estatística oficial (o INE) reflicten, no tocante á distribución funcional da renda, que os ingresos salariais están a pesar desde o ano 2000 cada vez menos na xeración da riqueza de Galicia: supoñen un 46,2% do PIB de Galicia en 2005, cando en 2000 acadaban un 48,5%, mentres que as rendas empresariais, pola contra, pasaron de supor un 41,4% en 2000 a un 42,9% en 2005. Parella evolución deuse no conxunto do Estado, pois nese mesmo período a participación salarial pasou do 49,5% ao 46,8%.

¿Por qué o importante crecemento do emprego dos últimos anos non se está a reflectir da ganancia de peso relativo dos ingresos salariais na distribución funcional da renda en Galicia nin no conxunto do estado?. Entre os factores explicativos desta evolución minguante da parte da “tarta” que vai ás persoas asalariadas (en principio paradoxal cando nese período creceu moito o seu número) pensamos que se deben ter en conta os seguintes:

■ A suba da ocupación nos últimos anos foi especialmente forte en ramas económicas cun menor valor engadido bruto por persoa empregada.

■ A elevadísima eventualidade laboral das persoas asalariadas en Galicia (e tamén no total estatal), que afecta a un tercio e triplica a media da Unión Europea; certamente non podemos falar aínda de “homologación europea” neste importante indicador sociolaboral.

■ A importante incorporación (no período focalizado) de inmigrantes á economía galega (e á española aínda con maior intensidade), as máis das veces en postos de traballo de baixa cualificación profesional, situados na parte baixa dos tramos salariais.

■ O progresivo avellentamento da poboación (máis intenso en Galicia que na media estatal) que, unido ao frecuente uso das “prexubilacións”, fai que abandonen o mercado de traballo persoas moito mellor remuneradas que as que acceden a el. E isto non se produce tan só porque as novas incorporacións á vida laboral non cobren incentivos salariais vencellados directamente á antigüidade na empresa (trienios, sexenios, etc..) ou pola suba salarial derivada dos ascensos conseguidos na súa carreira laboral polas persoas que se xubilan ou “prexubilan”, senón tamén pola grande

diferenza de soldos que, nun mercado “dual” como o hoxe existente, se dá entre os que levan décadas no mercado laboral e os que acceden a el por vez primeira (maioritariamente con contratos temporais).

■ A suba salarial cada vez se distancia máis da evolución real do custo da vida. Co actual xeito de cálculo do IPC (en Galicia e no conxunto do estado) este indicador exclúe unha variable fundamental no gasto de moitas familias galegas, que ademais tivo unha fortísima suba na última década (e de peso crecente na actualidade a medida que o *euribor* segue a crecer): o gasto na compra de vivenda.

De ser ter en conta o prezo das vivendas para o cálculo do IPC (como ocorre noutros países desenvolvidos) a suba salarial debería ser bastante maior se o obxectivo é alomenos conservar o poder adquisitivo das persoas traballadoras... e superior aínda para conseguir un obxectivo irrenunciable no *estado do benestar*: a mellora da calidade de vida das perdoas traballadoras. Unha investigación do economista Anxo Vence para o ano 2004 concluíu que a suba salarial debería ter sido nese ano dun 6% para que quedase parella co crecemento real dos prezos.

O cadro 2.11 reflicte a evolución e a estrutura patrimonial da mostra heteroxénea de empresas da *Central de Balances Trimestral de Galicia* no último trienio. Cómpre que as persoas interesadas na súa análise polo miúdo teñan en conta que neste período esa mostra vai sendo cada vez menor: das 349 empresas do último trimestre en 2004 pasouse ás 237 no cuarto trimestre de 2005 e ás 143 empresas de idéntico trimestre en 2006.

Evolución e estrutura patrimonial. Galicia. 2004-2006

■ Cadro 2.11

	2004	2005	2006
I). Activo fixo	10.820,73	7.027,36	3.415,94
Accionistas desembolsos non esixidos	1,51	0,75	0,01
Inmobilizado	10.819,22	7.026,61	3.415,93
Inmobilizacións inmateriais	446,89	333,32	234,79
Inmobilizacións materiais	7.540,12	5.092,50	2.175,46
Outro Inmobilizado	2.832,21	1.600,79	1.005,68
II). Activo circulante	9.918,44	4.707,19	3.919,76
Activo total	20.739,17	11.734,55	7.335,70
I). Pasivo fixo	13.001,30	7.114,01	3.515,37
Recursos propios	8.228,84	3.654,42	2.062,77
Acredores a l/p	4.171,59	2.946,08	1.119,67
Provisións para riscos e gastos l/p	600,87	513,51	332,93
II). Pasivo circulante	7.737,86	4.620,54	3.820,32
Pasivo total	20.739,16	11.734,55	7.335,69

(1) Datos do 4º trimestre dunha mostra de empresas (349,237 e 143 nos anos 2004, 2005 e 2006, respectivamente). En millóns de euros.

Fonte: IGE, Central de Balances Trimestral.

No cadro 2.12 presentamos información cualitativa da evolución trimestral do sector industrial galego de acordo coas opinións do empresariado desde o segundo trimestre de 2004, sintetizadas no *indicador de confianza industrial*, que se calcula como media dos saldos netos das opinións empresariais sobre tres variables: nivel trimestral da carteira de pedidos, nivel trimestral de inventarios (cambiado de signo) e nivel de produción previsto para o trimestre seguinte.

**Evolución do indicador de confianza industrial (ICI).
2004-2006 (Mostra heteroxénea)**

■ Cadro 2.12

Período	ICI	Nº empresas
4T-2004	8,46	144,00
1T-2005	3,41	135,00
2T-2005	6,86	126,00
3T-2005	0,49	121,00
4T-2005	7,83	112,00
1T-2006	13,86	103,00
2T-2006	1,59	96,00
3T-2006	7,56	90,00
4T-2006	9,26	80,00

Fonte: IGE. Central de Balances Trimestral

Subliñaremos no ano 2006 a importante recuperación do *indicador de confianza industrial* no primeiro trimestre (no que rexistrou o mellor dato desde o terceiro trimestre de 2004), a forte caída no trimestre seguinte e a recuperación no segundo semestre. Cómpre ter en conta tamén neste indicador que no período analizado a mostra de empresas vai sendo cada vez menor: das 149 empresas do segundo trimestre de 2004 pasouse ás 80 do último trimestre de 2006. A *Central de Balances Trimestral* desapareceu precisamente cos datos do cuarto trimestre de 2006, despois do progresivo esmorecemento pola importante caída no último trimestre da mostra de empresas na que se baseaba.

2.4. Análise de enquisas industriais

Neste epígrafe referirémonos aos datos que sobre o noso sector industrial figuran en tres enquisas industriais elaboradas polo INE (*de empresas*, *de produtos* e *de opinións dos empresarios* da industria) elaboradas polo INE.

2.4.1. Enquisa industrial de empresas

A *Enquisa Industrial de Empresas* proporciona unha información interesante para o estudo das características dos distintos sectores da actividade industrial -nos niveis estatal e autonómico- e intégrase no proxecto europeo de estatísticas estruturais das empresas; os últimos datos proporcionados polo INE son do ano 2005.

No cadro 2.13 presentamos a participación de cada comunidade autónoma na cifra de negocios total estatal; sobrancean Cataluña (24,5%), Madrid (11,4%) e C. Valenciana (10,4%), Andalucía (10%) e País Vasco (9,4%); conxuntamente, supoñen case dous terzos (un 65,7%) da cifra de negocios total do sector industrial en España.

A participación galega no agregado estatal do ano 2005 (6%) é idéntica que a do ano anterior e con ela Galicia queda en sétima posición entre as comunidades autónomas.

■ Cadro 2.13

Cifra de negocios por comunidades autónomas. 2005 ⁽¹⁾

	2004	% sobre o total	2005	% sobre o total
Andalucía	46.331.187	9,4	54.080.030	10,0
Aragón	22.871.302	4,6	24.132.770	4,5
Asturias	11.440.122	2,3	13.189.414	2,4
Baleares	3.520.839	0,7	4.182.095	0,8
Canarias	6.918.135	1,4	7.748.739	1,4
Cantabria	6.662.555	1,3	7.412.195	1,4
Castela e León	29.893.121	6,0	32.343.413	6,0
Castela A Mancha	20.274.967	4,1	22.783.837	4,2
Cataluña	123.951.082	25,0	132.420.824	24,5
C. Valenciana	53.720.779	10,8	55.970.908	10,4
Extremadura	4.535.722	0,9	5.705.942	1,1
Galicia	29.489.069	6,0	32.472.229	6,0
Madrid	56.382.181	11,4	61.568.814	11,4
Murcia	12.036.184	2,4	13.469.165	2,5
Navarra	16.031.785	3,2	17.010.087	3,1
País Vasco	46.531.650	9,4	50.933.680	9,4
A Ríoxa	4.775.753	1,0	5.014.622	0,9
España	495.366.433	100	540.438.764	100

(1) En miles de euros

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

No cadro 2.14 podemos ver que nas tres variables analizadas o peso relativo de Galicia no total estatal en 2005 estivo no intervalo do 6% ao 6,3%, sendo (como en todos os anos do cadro) o máis baixo o da cifra de negocios e o máis alto o das horas traballadas; as tres variables quedan en 2005 nun nivel algo maior que a porcentaxe do total de empresas galegas no conxunto do Estado nese ano (6,1% a I-I-2005) e dúas delas presentan un peso relativo idéntico ao que representa a participación da poboación galega no total estatal (6,3% a I-I-2005).

Ese mesmo cadro permite unha visión dinámica da participación de Galicia no total estatal nesas tres variables de 2001 a 2005; subliñaremos os seguintes aspectos:

■ En 2005 subiu a importancia relativa de Galicia no conxunto estatal en dúas variables (as *persoas ocupadas* e as *horas traballadas*) e repetiu porcentaxe na *cifra de negocios*.

■ A análise comparativa dos datos de 2001 e 2005 reflicte que aumentou a participación galega no total español nese cuatrienio nas tres variables, facéndoo con maior intensidade nas *persoas ocupadas*.

No cadro 2.15 presentamos a desagregación por *agrupacións de actividade* dos datos de dúas variables en Galicia (a *cifra de negocios* e os *gastos de persoal*) coa finalidade de permitir ás persoas que o desexen afondar no estudo da nosa estrutura industrial.

Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais variables da industria ⁽¹⁾. 2001-2005

■ Cadro 2.14

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios
2001	6,0	6,1	5,8
2002	6,2	6,3	6,2
2003	6,2	6,2	6,1
2004	6,1	6,2	6,0
2005	6,3	6,3	6,0

Elaboración propia

(1) Datos en porcentaxe de Galicia sobre o total de España

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

■ Cadro 2.15

Principais variables económicas. Por agrupacións de actividade. Galicia 2004-2005

Agrupación	Importe neto da cifra de negocios ⁽¹⁾		Gastos de persoal ⁽¹⁾	
	2004	2005	2004	2005
1 CNAE: 10, 11, 12, 13, 14, 23. Industrias extractivas e do petróleo, enerxía e auga	4.623.995	5.911.609	323.260	335.389
2 CNAE: 15, 16. Alimentación, bebidas e tabaco	5.586.895	6.230.028	532.173	577.214
3 CNAE: 17, 18, 19. Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1.681.018	1.850.627	298.093	311.897
4 CNAE: 20. Madeira e cortiza	1.685.345	1.856.650	218.962	249.015
5 CNAE: 21, 22. Papel, edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	815.288	911.767	172.182	203.226
6 CNAE: 24. Industria química	1.078.404	1.148.483	94.477	112.486
7 CNAE: 25. Caucho e materias plásticas	657.997	725.500	107.100	108.463
8 CNAE: 26. Produtos minerais non metálicos diversos	1.476.610	1.517.433	285.992	310.714
9 CNAE: 27, 28. Metalurxia e fabricación de produtos metálicos	3.573.291	3.892.068	558.382	608.400
10 CNAE: 29. Maquinaria e equipo mecánico	859.566	894.585	193.538	207.827
11 CNAE: 30, 31, 32, 33. Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	535.174	671.544	95.706	113.437
12 CNAE: 34, 35. Material de transporte	6.353.784	6.235.440	804.772	796.260
13 CNAE: 36, 37. Industrias manufactureiras diversas	561.701	626.496	108.262	115.988
Total Industria	29.489.068	32.472.230	3.792.899	4.050.316

(1) En miles de euros.

Fonte: INE. "Encuesta industrial de empresas"

2.4.2. Enquisa industrial de produtos

Esta enquisa proporciona datos desde 1993, ano no que comezou España o seu proceso de adaptación ao Regulamento PRODCOM (PRODUcción COMunitaria) relativo á harmonización das estatísticas sobre a produción industrial nos países da UE; inclúe unha lista de produtos industriais (uns 5.000) de xeito harmonizado coa clasificación que se fai a efectos de comercio exterior na UE, para facilitar a comparación de datos de produción industrial cos obtidos nas estatísticas de comercio exterior. A estatística, a partir do ano 2005, está baseada (no tocante aos bens) na nomenclatura de comercio exterior da Unión Europea (a NC ou Nomenclatura Combinada, que entrou en vigor o 1 de xaneiro de 2005).

O cadro 2.16 recolle o valor da produción comercializada polas distintas comunidades autónomas en 2006. Sobrancea a concentración xeográfica en cinco comunidades (Cataluña, Andalucía, C.Valenciana, País Vasco e Madrid) que axuntan case dúas terceiras partes (un 64%) do importe total das vendas do Estado. Galicia ocupa a sexta posición (a seguinte ás cinco comunidades citadas) e creceu no último ano 3,6 puntos porcentuais por riba da media estatal. Na última columna dese cadro pode apreciarse a clasificación de maior a menor suba das diferentes comunidades, que constata que Galicia quedou en segunda posición no ano 2006, moi por riba do crecemento doutras comunidades que comparten con nós o feito de estaren por baixo do PIB por habitante medio da UE-25 (como Castela-León, Extremadura ou Murcia).

■ Cadro 2.16

Ventas por CCAA. 2006

	Millóns de euros	% respecto ao total	%variación 2005/2004
Asturias	11.291	2,7	17,1
Galicia	27.955	6,7	12,9
Aragón	19.618	4,7	12,6
País Vasco	43.289	10,4	12,0
Castela A Mancha	18.776	4,5	11,6
Andalucía	46.868	11,2	10,3
Cataluña	98.937	23,7	9,7
C. Valenciana	43.661	10,5	8,7
Madrid	34.382	8,2	8,3
Murcia	10.756	2,6	8,2
Canarias	6.015	1,4	7,7
Cantabria	5.549	1,3	6,3
Illas Baleares	2.121	0,5	5,3
Extremadura	3.767	0,9	4,5
Navarra	13.582	3,3	2,5
Castela e León	26.599	6,4	1,3
A Ríoxa	3.982	1,0	0,4
España	417.148	100,0	9,3

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

A visión dinámica a longo prazo da participación relativa de Galicia no importe total estatal da produción comercializada figura no cadro 2.17; despois da suba continuada do período 1998-2003, Galicia baixou no bienio seguinte a súa porcentaxe e tivo unha forte suba en 2006, até chegar ao 6,7%, o mellor dato dos doce anos e por riba da nosa participación relativa en poboación, número de empresas ou PIB.

■ Cadro 2.17

Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada ⁽¹⁾. 1995-2006

	% Galicia / España
1995	5,2
1996	5,3
1997	5,2
1998	5,5
1999	5,8
2000	6,1
2001	6,3
2002	6,5
2003	6,6
2004	6,5
2005	6,4
2006	6,7

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

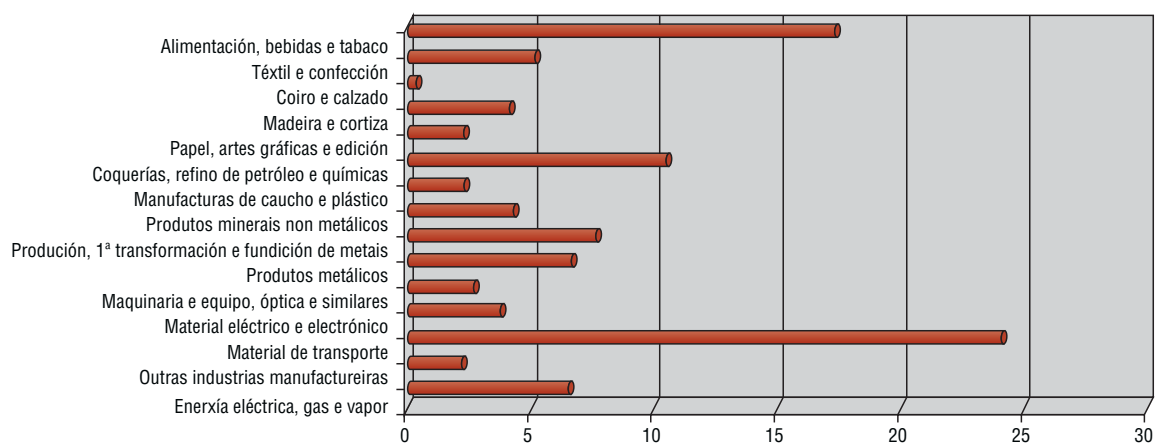
Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos

No cadro 2.18 presentamos a desagregación por *grandes agrupacións* do valor da produción comercializada galega. Constátase que tres apartados (*material de transporte*, *alimentación, bebidas e tabaco* e *refino de petróleo*) seguen a concentrar en 2006 máis da metade (52%) do valor da produción comercializada de Galicia (da lista PRODCOM).

Cadro 2.18
**Valor da produción comercializada ⁽¹⁾ .
Por grandes agrupacións. Galicia. 2006**

CNAE		Miles euros	%
15-16	Alimentación, bebidas e tabaco	4.834.745	17,3
17-18	Téxtil e confección	1.452.209	5,2
19	Coiro e calzado	53.491	0,2
20	Madeira e cortiza	1.175.796	4,2
21-22	Papel, artes gráficas e edición	659.456	2,4
23-24	Coquerías, refino de petróleo e químicas	2.942.288	10,5
25	Manufacturas de caucho e plástico	652.357	2,3
26	Produtos minerais non metálicos	1.208.233	4,3
27	Produción, 1ª transformación e fundición de metais	2.142.951	7,7
28	Produtos metálicos	1.852.588	6,6
29-30-33	Maquinaria e equipo, óptica e similares	750.310	2,7
31-32	Material eléctrico e electrónico	1.052.194	3,8
34-35	Material de transporte	6.768.430	24,2
36	Outras industrias manufactureiras	620.337	2,2
40	Energía eléctrica, gas e vapor	1.789.557	6,4
Total Galicia		27.954.942	100

Fonte: INE, Enquisa industrial anual de produtos

O cadro 2.19 amosa a comparanza da estrutura produtiva do tecido industrial galego coa estatal no último cuadrienio: nel figura a desagregación *por grandes agrupacións* en Galicia e no total de España. As porcentaxes de produción comercializada en Galicia e España que figuran neste cadro refloten o maior peso relativo na estrutura industrial de Galicia dos apartados de *material de transporte* (10,7 puntos por riba do peso relativo estatal) e *téxtil* (un 67% por riba da porcentaxe estatal), mentres que nos apartados de *maquinaria e equipo* ou *coiro e calzado* a porcentaxe galega é respectivamente a terceira e a oitava parte da estatal.

■ Cadro 2.19

**Porcentaxe da produción comercializada ⁽¹⁾ . Por grandes agrupacións.
Galicia e España. 2003-2006**

CNAE	2003		2004		2005		2006	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	19,7	18,3	19,1	18,5	17,8	17,7	17,1	17,3
17-18 Téxtil e confección	4,7	3,9	4,9	3,5	3,0	5,0	2,7	5,2
19 Coiro e calzado	0,1	1,2	0,2	1,0	0,8	0,1	0,7	0,2
20 Madeira e cortiza	4,5	1,8	4,3	1,8	1,7	4,3	1,7	4,2
21-22 Papel, artes gráficas e edición	2,5	6,0	2,5	5,8	5,4	2,5	5,3	2,4
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	8,1	12,8	8,9	13,5	14,6	10,4	15,1	10,5
25 Manufacturas de caucho e plástico	3,1	4,2	3,1	4,1	4,1	2,8	4,0	2,3
26 Produtos minerais non metálicos	4,5	6,4	4,6	6,2	6,3	4,4	6,5	4,3
27 Producción, 1ª transformación e fundición de metais	5,9	5,4	7,0	6,2	6,5	7,4	7,4	7,7
28 Produtos metálicos	5,9	7,2	6,2	7,4	7,4	6,2	7,7	6,6
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,5	7,5	2,6	7,3	7,0	2,6	6,9	2,7
31-32 Material eléctrico e electrónico	3,5	4,3	3,9	4,4	4,3	3,8	4,7	3,8
34-35 Material de transporte	28,5	15,5	27,1	14,8	13,7	24,4	13,5	24,2
36 Outras industrias manufactureiras	1,6	3,2	1,3	3,1	2,9	1,5	2,8	2,2
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	5,0	2,6	4,3	2,5	4,5	6,8	4,1	6,4
Total	100	100	100	100	100	100	100	100

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

O cadro 2.20 é moi axeitado para a comparanza da especialización da estrutura industrial de Galicia coa estatal no último quinquenio, xa que amosa a estrutura produtiva do tecido industrial galego en porcentaxe de cada agrupación en Galicia sobre o total de España.

Catro agrupacións sobrancean moi especialmente no ano 2006 na nosa comunidade polo maior peso relativo na nosa estrutura industrial respecto da media estatal: *madeira-cortiza* (16,5%), *téxtil* (12,9%), *material de transporte* (12%), e *enerxía eléctrica* (10,6%), cada unha delas moi por riba da porcentaxe galega no total da produción comercializada de España.

■ Cadro 2.20

Sectorización por grandes agrupacións ⁽¹⁾ . % Galicia/España. 2002-2006

CNAE	2002	2003	2004	2005	2006
15-16 Alimentación, bebidas e tabaco	6,8	7,1	6,8	6,5	6,8
17-18 Têxtil e confección	7,3	8,0	9,2	10,8	12,9
19 Coiro e calzado	0,4	0,4	1,0	1,1	1,7
20 Madeira e cortiza	17,0	16,4	16,1	16,3	16,5
21-22 Papel, artes gráficas e edición	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0
23.2-24 Refino de petróleo e químicas	4,4	4,2	4,3	4,6	4,7
25 Manufacturas de caucho e plástico	4,6	4,9	4,9	4,5	3,9
26 Produtos minerais non metálicos	4,8	4,7	4,8	4,6	4,4
27 Produción, 1ª transformación e fundición de metais	7,0	7,3	7,3	7,4	7,0
28 Produtos metálicos	4,6	5,5	5,5	5,4	5,8
29-30-33 Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,4	2,2	2,4	2,4	2,6
31-32 Material eléctrico e electrónico	4,2	5,4	5,8	5,7	5,4
34-35 Material de transporte	13,1	12,2	12,0	11,6	12,0
36 Outras industrias manufactureiras	3,1	3,2	2,8	3,3	5,3
40 Enerxía eléctrica, gas e vapor	11,3	12,7	11,2	10,0	10,6
Total Industria	6,5	6,6	6,5	6,4	6,7

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

Se en cambio focalizamos as ramas da industria galega de menor peso en relación co total estatal -do listado PRODCOM- vese que en tres non superan o limiar do 3%: coiro-calzado (1,7%), maquinaria e equipo, óptica (2,6%), papel, artes gráficas e edición (3%),

No cuadrienio 2002-2006 sobrancea especialmente o continuo avance relativo (en comparanza co ocorrido no conxunto do Estado) do sector têxtil, que foi especialmente relevante no último ano, no que, por vez primeira no período analizado, a suba foi maior de dous puntos porcentuais.

2.4.3. Opinións empresariais

O cadro 2.21 recolle resumidamente as impresións dos empresarios galegos encol dalgunhas variables no conxunto do sector industrial nos últimos anos, complementando as opinións dos empresarios que xa recollemos ao analizar os datos proporcionados polo IGE a través da Central de Balances (noutro epígrafe deste mesmo capítulo).

Analizamos a continuación separadamente os cinco apartados dese cadro:

1) A previsión de **utilización da capacidade produtiva** total da industria estivo no cuarto trimestre do último ano no 85,5% e quedou na mellor posición no período analizado, despois do avance experimentado no último bienio.

2) No tocante á demanda, a variable “**carteira de pedimentos**” amosa a diferenza existente entre a porcentaxe de respostas que indicaron que era elevada e as que sinalaron que era débil. Ao remate do ano 2006 quedou na segunda mellor posición do período estudado e trala espectacular mellora do último bienio (31,1 puntos) case acadou o nivel de decembro de 2003 (que segue a ser o maior do último sexenio).

3) En canto aos **stocks de produtos rematados**, as respostas da enquisa constatan a diferenza entre a porcentaxe de respostas que sinalan que o nivel é excesivo e as que sinalan que é insuficiente. A positiva evolución desta variable no último ano deixouna nunha situación moito mellor que calquera dos tres anos anteriores (e co segundo mellor valor do sexenio analizado).

4) A **tendencia da produción** representa a diferenza porcentual entre os que responden que aumentará e os que responden que diminuírá. No cadro comprobamos que este índice mellorou ininterrompidamente no último trienio e quedou en decembro de 2006 na segunda mellor posición do período estudado (aunque moi lonxe do dato de decembro de 2003).

5) A **previsión empresarial da tendencia do emprego** mellorou notablemente no ano 2006 respecto do ano anterior (rachando co deterioro progresivo do bienio 2004-2005) e quedou co mellor dato de todo o sexenio.

■ Cadro 2.21

Opinións empresariais. Total sector industrial (sen construción). Galicia. 2001-2006

Total sector industrial	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Grao utilización actual (%) ⁽¹⁾	76,5	81,6	81,2	80,2	82,6	85,5
Carteira de pedimentos	-8	7	17,5	-14,3	9,6	16,8
Stocks da produción	-3	-14	14,7	0,5	2,7	-8,7
Tendencia da produción	-39	-12	20,8	2,4	3,6	8,5
Tendencia do emprego	-27	-14	12,0	10,0	4,0	14,0

(1) Datos do 4º trimestre nesta variable e de decembro nas outras catro
 Fonte: Ministerio de Industria, Turismo e Comercio. Enquisa de conxuntura industrial

2.5. Enquisas do sector servizos

A *terciarización* das economías máis desenvolvidas é un trazo fundamental hoxendía en calquera país; achegarémonos a dúas das actividades que máis importancia teñen neste sector de servizos: comercio e turismo.

O cadro 2.22 reflote un crecemento importante do comercio polo miúdo galego no último ano (3,9%), que contrasta co pequeno avance do bienio anterior; o *índice xeral do comercio polo miúdo* en termos constantes (é dicir, eliminando o “efecto prezos”) tivo unha suba do 4,2% no último bienio.

O cadro 2.23 sobrancea que a variación do emprego no comercio polo miúdo (sexa asalariado ou non) creceu en 2006 en Galicia un 2,7% mentres que o *índice de ocupación* no comercio polo miúdo (que amosa a evolución do emprego, sexa asalariado ou non) subiu no bienio último un 5,5%.

Cadro 2.22
Índices de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2004-2006

	Índice			% variación ⁽¹⁾		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Andalucía	118,7	119,2	124,5	2,9	0,5	4,4
Aragón	124,5	125,1	126,9	2,6	0,4	1,5
Asturias	121,6	125,2	127,8	-0,6	3,0	2,1
Baleares	98,7	98,8	98,6	2,7	0,1	-0,2
Canarias	136,7	134,4	138,5	1,7	-1,7	3,0
Cantabria	118,6	120,2	124,7	2,5	1,3	3,8
Catela e León	116,6	118,8	119,8	1,7	1,8	0,9
Castela A Mancha	117,5	123,8	125,9	5,5	5,4	1,7
Cataluña	126,2	126,7	130,1	3,1	0,5	2,6
Comunidade Valenciana	122,3	121,7	126,2	4,3	-0,5	3,7
Estremadura	123,0	122,4	127,7	1,6	-0,6	4,3
Galicia	119,2	119,5	124,1	1,1	0,3	3,9
Madrid	126,7	128,9	136,9	1,3	1,7	6,3
Murcia	122,5	121,5	130,4	5,8	-0,8	7,3
Navarra	124,0	126,5	123,8	2,3	2,0	-2,2
País Vasco	124,5	128,3	126,8	3,1	3,1	-1,2
A Ríoxa	129,7	126,7	126,2	1,2	-2,3	-0,4
Ceuta	119,6	116,2	121,3	-6,5	-2,8	4,3
Melilla	115,0	117,7	126,4	5,2	2,4	7,3

(1) Decembro sobre decembro do ano anterior.
 Fonte: INE, "Índices de comercio al por menor"

Cadro 2.23
Índice de ocupación. Por comunidades autónomas. 2004-2006

	Índice			% variación		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Andalucía	100,9	102,7	102,2	—	1,7	-0,5
Aragón	101,3	101,6	103,6	—	0,3	2,0
Asturias	101,3	102,7	103,4	—	1,4	0,8
Baleares	98,5	99,6	98,3	—	1,2	-1,3
Canarias	103,7	103,3	105,2	—	-0,3	1,8
Cantabria	99,6	102,0	106,6	—	2,4	4,5
Catela e León	101,7	101,3	103,0	—	-0,4	1,7
Castela A Mancha	98,9	101,3	104,7	—	2,5	3,4
Cataluña	99,8	102,8	102,0	—	3,0	-0,8
Comunidade Valenciana	100,4	102,6	103,4	—	2,2	0,8
Estremadura	102,2	102,0	103,9	—	-0,1	1,8
Galicia	99,4	102,2	104,9	—	2,8	2,7
Madrid	101,5	102,9	106,9	—	1,4	3,9
Murcia	99,5	102,4	111,3	—	2,9	8,8
Navarra	99,1	104,0	104,7	—	4,9	0,7
País Vasco	99,8	101,2	102,6	—	1,4	1,4
A Ríoxa	101,1	101,3	101,1	—	0,2	-0,2
Ceuta	98,9	101,6	101,6	—	2,7	0,0
Melilla	100,8	100,9	105,0	—	0,1	4,1

Índices de decembro de cada ano e variación de decembro sobre decembro do ano anterior. Base 2005
 Fonte: INE, "Índices de comercio al por menor"

O achegamento ao comportamento do sector turístico galego comezarémolo ao fío do cadro 2.24, que explicita o número de viaxeiros e máis de pernoctacións no ano 2006 con datos procedentes da *Enquisa de Ocupación Hoteleira*. Sobrancearemos que:

■ A participación de Galicia no total de viaxeiros/as foi no último ano do 4,4% (seis décimas menos que no ano anterior); ascendeu ao 6,2% entre os viaxeiros/as residentes en España e quedou nun 1,9% para os/as residentes no estranxeiro.

■ A porcentaxe de pernoctacións en Galicia no ano 2006 supuxo tan só un 2,9% das que houbo en toda España (dúas décimas por baixo do valor do ano anterior).

■ A estancia media dos viaxeiros/as en Galicia (2,15 días) foi practicamente a mesma do ano anterior (en concreto, unha décima máis) e tan só un 66% da media española (aunque cun avance de cinco puntos nesta porcentaxe respecto da de 2005). Resulta especialmente baixa a estancia media nas dúas provincias con menor grao de desenvolvemento económico-social: Ourense (1,87 días) e Lugo (1,72 días).

Cadro 2.24

Viaxeiros, pernoctacións e estancia media Por comunidades autónomas. 2006

	Número de viaxeiros			Número de pernoctacións	Estancia media
	Total	Residentes en España	Residentes no estranxeiro		
Andalucía		9.605.045	5.921.892	43.833.629	3,25
Aragón		1.811.749	318.231	4.386.121	2,06
Asturias		1.363.641	159.704	3.282.070	2,15
Baleares		1.706.207	6.682.700	51.972.693	6,20
Canarias		2.349.419	4.525.643	47.160.493	6,86
Cantabria		1.013.370	170.792	2.802.136	2,37
Castela e León		3.528.157	746.885	7.240.282	1,69
Castela A Mancha		1.788.244	306.416	3.628.431	1,73
Cataluña		6.356.998	7.964.585	41.938.025	2,93
Comunidade Valenciana		5.293.639	2.391.491	24.844.725	3,23
Extremadura		971.946	137.371	2.004.602	1,81
Galicia		2.946.206	657.080	7.755.524	2,15
Madrid		5.232.144	3.419.747	16.504.744	1,91
Murcia		938.924	217.940	2.624.247	2,27
Navarra		605.499	146.992	1.443.494	1,92
País Vasco		1.485.787	623.749	3.957.874	1,88
A Ríoxa		449.593	74.784	942.698	1,80
Ceuta		55.174	15.899	140.413	1,98
Melilla		37.472	10.507	125.995	2,63
España		47.539.209	34.492.406	266.588.182	3,25

Fonte: INE, "Encuesta de Ocupación Hotelera"

O cadro 2.25 reflote a desagregación por provincias do número de *viaxeiros* (desagregándoos entre residentes en España ou no estranxeiro), número de *pernoctacións* en establecementos *hoteleiros* de Galicia e máis *estancia media*. Salientaremos que:

■ A Coruña e Pontevedra son (por este orde) as primeiras provincias por número de viaxeiros/as e de pernотacións; as dúas clasificacións péchaas Ourense.

■ Pontevedra e A Coruña, por esta orde, teñen a maior estancia media mentres que Lugo pecha esa clasificación.

No cadro 2.26 vemos que o índice que reflote a evolución no último cuadrienio dos prezos hoteleiros quedou en 2006 en Galicia tres décimas por riba da media española e tamén que Galicia pechou o ano 2006 cun crecemento dos prezos do 1,7%, por baixo da media estatal (2,1%).

■ Cadro 2.25

Viaxeiros, pernотacións e estancia media en Galicia. Por provincias. 2006

	Número de viaxeiros			Número de pernотacións	Estancia media
	Total	Residentes en España	Residentes no estranxeiro		
A Coruña	1.585.138	1.236.987	348.151	3.232.307	2,04
Lugo	481.554	413.110	68.444	829.304	1,72
Ourense	305.299	280.667	24.632	572.338	1,87
Pontevedra	1.231.293	1.015.441	215.852	3.121.572	2,54
Galicia(1)	3.603.286	2.946.206	657.080	7.755.524	2,15

(1) Información extraída do declarativo sobre totais de entradas de viaxeiros e pernотacións do mes.
Fonte: INE, "Encuesta de ocupación hotelera"

Índices de prezos hoteleiros. Por comunidades autónomas. 2006

■ Cadro 2.26

	Índice ⁽¹⁾	Taxa variación ⁽²⁾
Andalucía	109,3	1,3
Aragón	125,5	3,0
Asturias	102,1	2,0
Baleares	107,5	-0,3
Canarias	114,8	2,8
Cantabria	111,7	2,8
Catela e León	115,0	2,8
Castela A Mancha	122,7	3,6
Cataluña	118,7	1,8
Comunidade Valenciana	109,2	2,8
Estremadura	109,9	1,4
Galicia	113,2	1,7
Madrid	112,5	2,5
Murcia	113,3	1,7
Navarra	118,8	1,0
País Vasco	108,1	-0,6
A Ríoxa	117,4	4,6
Ceuta	110,9	-1,8
Melilla	92,8	-11,2
España	112,9	2,1

(1) Índice base 2002

(2) Interanual (en decembro).

Fonte: INE, "Encuesta de Ocupación Hotelera"

O cadro 2.27 permítenos o achegamento aos ingresos da actividade hoteleira, que se diferenzan dos prezos hoteleiros en que teñen en conta tamén a variación na estrutura tarifaría. Compróbase que a suba interanual ao rematar o ano 2006 foi moito menor en Galicia (1,6%) que na media estatal (2,8%); o *Índice de ingresos hoteleiros* reflote que no último cuadrienio o crecemento dos prezos hoteleiros quedou 6,1 puntos por baixo en Galicia da media estatal.

■ Cadro 2.27

Índice de ingresos hoteleiros ⁽¹⁾ . Por comunidades autónomas. 2006

	Índice ⁽¹⁾	Taxa variación ⁽²⁾
Andalucía	108,0	2,0
Aragón	135,2	5,0
Asturias	104,3	2,4
Baleares	124,6	1,7
Canarias	113,0	2,4
Cantabria	116,1	4,7
Catela e León	126,6	4,4
Castela A Mancha	125,2	4,8
Cataluña	128,8	2,7
Comunidade Valenciana	113,8	4,1
Estremadura	117,4	4,9
Galicia	112,3	1,6
Madrid	120,0	3,1
Murcia	114,5	3,3
Navarra	115,8	2,9
País Vasco	102,6	1,8
A Ríoxa	122,2	5,4
Ceuta	118,4	1,8
Melilla	132,2	0,8
España	118,2	2,8

(1) Índice base 2002

(2) Interanual (en decembro).

Fonte: INE, "Encuesta de Ocupación Hotelera"

2.6 Indicadores de actividade e demanda

2.6.1. Indicadores de actividade

No cadro 2.28 pódense ver (con desagregación para cada trimestre de 2006) diversos indicadores de conxuntura económica desde a perspectiva da actividade (oferta) e máis da demanda, para permitirlle ás persoas interesadas analizar polo miúdo a evolución nos últimos trimestres das variables que nel figuran.

Cadro 2.28

Indicadores* de actividade e demanda. Galicia. 2006

	I T.	II T.	III T.	IV T.
De actividade				
Consumo industrial de enerxía eléctrica	17,6	38,6	53,1	55,0
Produción de enerxía	12,9	22,3	-3,0	13,4
Vivendas visadas	31,1	13,3	49,1	23,9
Vivendas rematadas	17,8	-17,5	1,0	-10,4
Tránsito portuario	-1,1	2,8	3,4	-0,4
Tránsito aéreo de viaxeiros	17,5	11,8	5,2	10,4
Tránsito de mercancías				
Aéreo	-27,1	-30,5	-11,4	-17,0
Portuario	-0,6	7,2	19,7	13,2
Número de viaxeiros	3,4	11,7	-3,3	-0,1
Pernoctacións	1,8	10,8	-1,0	1,1
Ocupación hostaleira(%)	25,0	36,1	51,3	30,0
De demanda				
Consumo de gasolina	-4,0	-0,5	-6,2	-1,3
Consumo de gasóleo A	7,8	3,4	1,3	6,0
Consumo doméstico de enerxía eléctrica	5,1	0,5	0,9	-1,6
Matriculación de automóviles	6,3	-7,2	-5,2	3,8
Matriculación de vehículos de carga	0,6	-6,2	0,7	-1,4
Importacións	28,1	9,8	28,5	-0,2
Exportacións	34,2	21,2	23,9	2,2
Número de hipotecas	-5,3	-3,7	0,8	-7,1
Licitación de obra pública	1,2	-29,6	2,6	232,1
Central	208,2	68,8	10,3	253,1
Autonómica e local	-35,9	-63,0	-10,8	216,8

*En porcentaxes de variación interanuais

Fonte: Varias (recollido de "Informe de Conxuntura da Economía Galega", editado pola Fundación Caixa Galicia)

2.7 Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I + D+i)

2.7.1. Introducción

A investigación científica e o desenvolvemento tecnolóxico (I+D) abranguen un conxunto de traballos de carácter creativo emprendidos co fin de incrementar os coñecementos nunha rama ou actividade determinada, así como a aplicabilidade desa suma de coñecementos á mellora dos xa existentes. Sen dúbidas é un factor clave á hora de posibilitar a converxencia real cos países máis desenvolvidos, que como veremos neste mesmo apartado presentan valores moi por riba dos existentes en España (e especialmente dos de Galicia).

A innovación, pola súa banda, é cada vez máis un factor clave na procura do aumento de produtividade e, xa que logo, da competitividade empresarial; hoxe en día as diferenzas económicas entre os países susténtase, en boa parte, no crecemento e acumulación do *know how* e na súa capacidade de transformación en produtos finais, vía innovación tecnolóxica.

A nova política de fondos na procura da cohesión territorial na UE priorizará cada vez máis o seu investimento no amplo abano denominado *sociedade do coñecemen-*

to, co obxectivo de intentar converter a economía europea na máis competitiva do mundo (de acordo co aprobado no Cumio de Lisboa). O pulo da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico é fundamental e débese traballar na redución da “brecha tecnolóxica” galega.

2.7.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D).

O cadro 2.29 permítenos unha visión por comunidades autónomas para o ano 2005 dos gastos internos totais e máis do persoal (en equivalencia a xornada completa). Apréciase que:

■ O gasto interno total de Galicia (4,9% do total estatal) está moi por baixo da porcentaxe que lle correspondería pola poboación, polo PIB ou polo número de empresas no total español, o que tamén ocorre no tocante ao persoal, pero cun diferencial menor, porque é maior a porcentaxe galega (4,9%).

■ Hai unha notable concentración espacial do gasto interno total nas actividades de I+D en dúas comunidades autónomas, pois Madrid e Cataluña representan máis da metade (51,15%) do total estatal. No persoal o seu peso conxunto é algo inferior á metade do conxunto de España (47,11%).

■ Galicia ocupa a sétima posición nas dúas clasificacións (polo gasto en I+D e máis polo persoal en EDC), por detrás de Cataluña, Madrid, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana e Castela-León.

■ Cadro 2.29

Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2005

	Gastos internos		Persoal en equivalencia a xornada completa	
	Total (Miles de euros)	%	Total	%
Andalucía	1.051.028	10,3	18.803,2	10,8
Aragón	221.261	2,2	5.285,0	3,0
Asturias	137.810	1,4	2.698,4	1,5
Baleares	61.505	0,6	1.283,0	0,7
Canarias	214.217	2,1	4.417,7	2,5
Cantabria	51.574	0,5	1.047,3	0,6
C. León	436.552	4,3	8.570,7	4,9
C. A Mancha	126.589	1,2	2.210,5	1,3
Cataluña	2.302.350	22,6	37.862,3	21,7
C. Valenciana	867.666	8,5	15.256,3	8,7
Extremadura	103.250	1,0	1.567,9	0,9
Galicia	405.196	4,0	8.495,5	4,9
Madrid	2.913.163	28,6	44.480,2	25,5
Murcia	170.099	1,7	4.236,5	2,4
Navarra	257.967	2,5	4.492,8	2,6
País Vasco	829.025	8,1	13.123,8	7,5
A Ríoxa	44.194	0,4	884,8	0,5
Ceuta e Melilla	3.424	0,0	57,0	0,0
España	10.196.870	100,0	174.772,9	100,0

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

O seguimento na última década da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación co de España podemos facelo co cadro 2.30. A suba relativa de 1995 permitiulle a Galicia pasar do 2,57% de 1994 ao 3,33%; estancouse no cuadrienio seguinte ao redor desa porcentaxe e a forte suba do trienio 2000-2002 fixo que superara por vez primeira o 4%. En 2005 diminuíu en doce centésimas con respecto ó ano anterior e quedou no 3,97% do total español.

■ Cadro 2.30

**Evolución dos gastos internos en I+D. %
Galicia/España. 1994-2005**

1994	2,57
1995	3,33
1996	3,20
1997	3,52
1998	3,24
1999	3,30
2000	3,70
2001	3,86
2002	4,08
2003	4,12
2004	4,09
2005	3,97

Elaboración propia
Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

O valor absoluto do gasto en I+D dunha comunidade autónoma non é representativo dabondo do esforzo en investigación e desenvolvemento tecnolóxico da mesma, xa que o seu valor en relación co valor da súa produción pode ser moi distinto. Por iso recolleemos no cadro 2.31 o gasto total en I+D, as porcentaxes dese gasto sobre o PIB de cada comunidade autónoma e mailo gasto de cada un dos sectores que o executan, Sobrancearemos que:

■ O gasto en I+D de Galicia supón actualmente un 0,89% do PIB, dato que fai que Galicia ocupe o sexto posto na clasificación das comunidades autónomas (un posto por diante que no ano anterior e empatada con Castela -León). Segue a reflectir unha *diverxencia* notable de Galicia (a estatal supera nun 20,28% á galega), moito maior que a existente en variables coma o PIB ou a renda.

■ As catro comunidades que realizan un maior investimento nas actividades de I+D son Madrid (1,82%), Navarra (1,67%) e a continuación País Vasco e Cataluña (1,48% e 1,35% respectivamente).

■ No tocante á distribución do gasto en I+D segundo o sector que o execute, en Galicia o primeiro é xa este ano, a diferenza dos precedentes, o sector empresarial, aínda que a pouca distancia do ensino superior. No total estatal o sector empresarial representa case o dobre dos gastos do correspondentes ó Ensino Superior (diferencias que se agrandan nas catro comunidades que máis invisten en I+D en proporción do seu PIB: Madrid, Cataluña, Navarra e País Vasco).

■ Cadro 2.31

**Gastos internos totais en I + D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2005**

	Total	% sobre PIB	Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	Admón. Pública	Ensino superior
Andalucía	1.051.027	0,84	339.832	243.434	467.762
Aragón	221.261	0,79	125.109	43.372	52.780
Asturias	137.810	0,70	65.593	23.103	49.114
Baleares	61.506	0,28	14.504	13.335	33.666
Canarias	214.217	0,59	50.078	62.982	101.157
Cantabria	51.574	0,45	20.291	12.952	18.331
C. León	436.552	0,89	242.270	36.319	157.963
C. A Mancha	126.588	0,41	55.483	20.279	50.827
Cataluña	2.302.349	1,35	1.460.533	263.238	578.579
C. Valenciana	867.666	0,99	326.382	114.393	426.891
Extremadura	103.250	0,69	23.860	23.121	56.269
Galicia	405.197	0,89	176.035	63.976	165.185
Madrid	2.913.163	1,82	1.678.124	740.737	494.302
Murcia	170.099	0,75	76.050	29.183	64.866
Navarra	257.967	1,67	170.165	8.607	79.195
País Vasco	829.026	1,48	644.871	34.412	149.742
A Ríoxa	44.194	0,66	29.642	4.534	10.018
Ceuta e Melilla	3.425	0,13	68	77	3.279
España	10.196.871	1,07	5.498.890	1.738.054	2.959.926

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en percentaxe)

(1) Institucións privadas sen fins de lucro.

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

A comparanza das porcentaxes de execución do gasto en I+D en cada sector en Galicia e España podemos facela ao fío do cadro 2.32. Subliñaremos o seguinte:

■ O sector empresarial representa máis da metade do gasto total en I+D (un 53,93%), mentres que en Galicia se ben é tamén en 2005 o primeiro está máis de 10 puntos porcentuais por baixo. Debe resaltarse non obstante que subiu ostensiblemente nos últimos anos (pois en 2001 era só un 27%).

■ En Galicia ocupa o segundo posto o Ensino Superior (cun 40,77%), 11,74 puntos porcentuais por riba da media española.

■ Cadro 2.32

**Porcentaxe de execución do gasto en I+D
Por sectores. Galicia e España. 2005**

	Galicia	España
Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	43,44	53,93
Admón. Pública	15,79	17,04
Ensino Superior	40,77	29,03

(1) Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: INE, Estatística de I+D

■ A porcentaxe de gasto en I+D da Administración Pública en Galicia é un punto e vintecinco centésimas inferior á de España.

Centrámonos na evolución no último quinquenio das porcentaxes do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas (cadro 2.33) destacaremos que en 2005 incrementábase en tres centésimas a porcentaxe despois do avance en sete centésimas en 2002 e 2003 e o estancamento en 2004, se ben acúrtanse as diferencias con respecto á media do Estado, amosa insuficiente para conseguir nun prazo razoable a nosa converxencia coa media estatal.

■ Cadro 2.33

**Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.
Por comunidades autónomas**

	2001	2002	2003	2004	2005
Andalucía	0,62	0,62	0,89	0,77	0,84
Aragón	0,71	0,75	0,74	0,70	0,79
Asturias	0,71	0,65	0,70	0,64	0,70
Baleares	0,25	0,26	0,25	0,26	0,28
Canarias	0,56	0,60	0,55	0,58	0,59
Cantabria	0,57	0,55	0,47	0,44	0,45
C. León	0,83	0,81	0,88	0,93	0,89
C. A Mancha	0,04	0,44	0,44	0,41	0,41
Cataluña	1,17	1,28	1,38	1,34	1,35
C. Valenciana	0,77	0,81	0,87	0,90	0,99
Extremadura	0,60	0,60	0,63	0,41	0,69
Galicia	0,72	0,79	0,86	0,86	0,89
Madrid	1,79	1,88	1,81	1,65	1,82
Murcia	0,66	0,57	0,73	0,66	0,75
Navarra	1,22	1,11	1,41	1,79	1,67
País Vasco	1,39	1,32	1,42	1,51	1,48
A Ríoxa	0,63	0,57	0,66	0,65	0,66
España	0,99	1,03	1,10	1,07	1,07

Fonte: INE, Estadística de I+D

Na comparanza internacional, o cadro 2.34 subliña o baixo valor da porcentaxe de gasto galego en I+D (en relación co PIB) no contorno da Unión Europea (en 2004 o dato de Galicia supón un 46,35% da porcentaxe da Unión Europea dos 15). O estado de maior porcentaxe de gasto en I+D (Suecia) case quintuplica a de Galicia; Finlandia ou Islandia triplícanas.

**Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB.
Europa. 2003-2004**

■ **Cadro 2.34**

	2003	2004
Austria	2,19	2,26
Bélxica	1,89	1,90
República Checa	1,26	1,27
Dinamarca	2,56	2,58
Finlandia	3,48	3,51
Francia	2,18	2,16
Alemaña	2,52	2,49
Grecia	0,61	0,57
Hungría	0,94	0,89
Islandia	2,92	2,92
Irlanda	1,16	1,20
Italia	1,11	
Holanda	1,76	1,78
Noruega	1,73	1,61
Polonia	0,54	0,56
Portugal	0,74	1,00
Eslovaquia	0,58	0,53
Estonia	0,82	1,00
Chipre	0,35	0,37
Letonia	0,38	0,42
Lituania	0,67	0,76
Luxemburgo	1,66	2,00
Malta	0,27	
Eslovenia	1,52	
Suecia	3,95	3,70
Reino Unido	1,88	1,79
Bulgaria	0,50	0,51
Croacia	1,11	1,25
Rumania	0,39	0,39
Galia	0,86	0,89
España	1,05	1,07
UE (25)	1,90	1,86
UE 15	1,95	1,92

Fonte: OCDE. Base de datos MSTI 2004-2 (Collido do INE: Estadística sobre actividades en I+D. 2003 e 2004)

2.7.3 Innovación tecnolóxica nas empresas.

A *Enquisa de Innovación Tecnolóxica nas empresas* (do INE) permite coñecer a estratexia tecnolóxica das empresas e os factores que inflúen na súa capacidade para innovar e ademais proporciona o marco base para estudos posteriores, coma pode ser a utilización da tecnoloxía punta nos procesos de fabricación ou a análise dos fluxos de pagos e ingresos tecnolóxicos. Nesta enquisa avalíase a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño, etc).

O gasto en actividades para a innovación tecnolóxica acadou en Galicia 679,19 millóns de euros no ano 2005, superando en máis de 145 millóns os correspondentes ó ano anterior. No cadro 2.35 presentamos o gasto en innovación tecnolóxica nas diferentes comunidades autónomas (e no total español) en 2005, con desagregación segundo tamaño da empresa. Salientaremos que:

■ O investimento de Galicia supón un 4,98% do total estatal, sendo especialmente máis baixo nas empresas de menos de 250 empregados (3,68%) e maior nas de máis de 250 empregados (5,86%).

■ As comunidades autónomas con maior gasto en actividades para a innovación tecnolóxica foron Madrid e Cataluña, que conxuntamente concentran algo máis da metade do gasto total estatal.

■ Galicia ocupa a sexta posición na clasificación, por detrás das dúas comunidades citadas máis País Vasco, Andalucía e a Comunidade Valenciana.

■ Cadro 2.35

**Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.
Por comunidades autónomas**

	2001	2002	2003	2004	2005
Andalucía	0,62	0,62	0,89	0,77	0,84
Aragón	0,71	0,75	0,74	0,70	0,79
Asturias	0,71	0,65	0,70	0,64	0,70
Baleares	0,25	0,26	0,25	0,26	0,28
Canarias	0,56	0,60	0,55	0,58	0,59
Cantabria	0,57	0,55	0,47	0,44	0,45
C. León	0,83	0,81	0,88	0,93	0,89
C. A Mancha	0,04	0,44	0,44	0,41	0,41
Cataluña	1,17	1,28	1,38	1,34	1,35
C. Valenciana	0,77	0,81	0,87	0,90	0,99
Extremadura	0,60	0,60	0,63	0,41	0,69
Galicia	0,72	0,79	0,86	0,86	0,89
Madrid	1,79	1,88	1,81	1,65	1,82
Murcia	0,66	0,57	0,73	0,66	0,75
Navarra	1,22	1,11	1,41	1,79	1,67
País Vasco	1,39	1,32	1,42	1,51	1,48
A Ríoxa	0,63	0,57	0,66	0,65	0,66
España	0,99	1,03	1,10	1,07	1,07

Fonte: INE, Estadística de I+D

O esforzo dos últimos anos en Galicia, no que non só sobrancea o dinamismo mostrado por unhas poucas empresas punteiras senón tamén o dos *clusters* (de automoción, acuicultura, etc), que con notable empeño están aplicando a cultura da cooperación empresarial na innovación parece albiscar unha certa recuperación despois dos malos datos de 2004, cun aumento importante – máis de 145 millóns de euros – en gastos en actividades para innovación tecnolóxica, cun significativo “tirón” das empresas privadas. (Cadro 2.36 e 2.37).

■ Cadro 2.36

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empres e comunidades autónomas. 2005⁽¹⁾

	Manufactureiras de alta e media-alta tecnoloxía			De servizos de alta tecnoloxía		
	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC
Andalucía	186	114.994	1.514,3	124	55.116	1.135,8
Aragón	157	72.500	1.206,8	34	21.734	423,9
Asturias	35	8.468	155,2	34	20.114	222,5
Baleares	5	373	11,6	12	2.027	44,2
Canarias	13	547	14,9	20	18.653	307,2
Cantabria	27	7.840	107,7	12	2.287	37,8
C. León	75	38.487	634,8	51	131.148	1.408,4
C. A Mancha	68	24.551	356,7	13	2.021	38,1
Cataluña	1.062	757.219	9.369,7	295	311.608	4.235,4
C. Valenciana	278	92.678	1.611,1	127	76.637	1.341,5
Extremadura	15	986	28,3	5	3.551	66,2
Galicia	131	86.158	1.111,9	71	28.679	554,9
Madrid	364	667.047	6.346,2	401	508.921	7.188,5
Murcia	64	33.461	391,4	29	6.941	160,8
Navarra	93	92.384	1.027,2	28	16.599	326,7
País Vasco	345	206.805	2.951,5	200	272.766	4.003,5
A Rioxa	19	6.703	106,5	17	4.631	89,4
España	2.937	2.211.201	26.945,8	1.473	1.483.433	21.584,8

(1) Manufactureiras de alta tecnoloxía: Industria farmacéutica, maquinaria de oficina e material informático, compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicación, instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería e construción aeronáutica e espacial.
De servizos de alta tecnoloxía: Correos e telecomunicacións; actividades informáticas; investigación e desenvolvemento.
Fonte: INE, Base: "Indicadores de Ciencia y Tecnología".

■ Cadro 2.37

Poboación ocupada nos sectores de alta e medio-alta tecnoloxía. Por CCAA. 2005

	A	Sectores de alta e medio-alta tecnoloxía				C=B/AX100
	Total Economía	B	Sectores manufactureiros		Servizos de alta tecnoloxía	
			Alta tecnoloxía	Medio-alta tecnoloxía		
Andalucía	2.959,6	132,4	19,4	52,3	60,7	4,47
Aragón	568,5	62,8	4,7	45,0	13,1	11,05
Asturias	405,2	20,1	0,8	10,9	8,4	4,96
Baleares	468,1	13,4	1,1	5,0	7,3	2,86
Canarias	836,1	26,7	1,4	5,8	19,4	3,19
Cantabria	239,2	17,5	1,2	12,4	4,0	7,32
C. León	1.022,7	64,6	4,4	41,5	18,7	6,32
C. A Mancha	763,7	31,8	4,1	16,1	11,6	4,16
Cataluña	3.291,1	364,8	51,9	219,0	93,9	11,08
C. Valenciana	2.053,1	115,6	6,8	64,5	44,3	5,63
Extremadura	385,8	10,9	0,6	3,5	6,8	2,83
Galicia	1.130,1	74,2	4,3	50,0	19,9	6,57
Madrid	2.858,8	279,5	54,1	62,7	162,6	9,78
Murcia	569,7	27,6	3,3	15,8	8,5	4,84
Navarra	274,4	30,0	1,7	24,0	4,2	10,93
País Vasco	958,2	118,1	13,2	78,9	26,0	12,33
A Rioxa	140,8	8,3	0,4	5,6	2,3	5,89
Ceuta e Melilla	48,1	0,9	0,1	0,1	0,8	1,87
España	18.973,2	1.399,2	173,5	713,1	512,5	7,37

En medias anuais. En miles; agás a última columna que é porcentaxe.
Fonte: INE, Encuesta de Población Activa

2.8. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

A raíz da promulgación do Real decreto-lei 5/1995, do 16 de xuño, a industria pública española nucleada neses momentos en torno ao Instituto Nacional de Industria (INI) e ao Instituto Nacional de Hidrocarburos (INH) reestrutúrase, agrupándose en dous entes as distintas empresas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía:

■ A Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI), á que se lle asignan as participacións dos grupos Teneo, SA e Repsol, SA, rexida polo dereito privado, sen aval do Estado, e que goza do beneficio da consolidación fiscal nas operacións de endebedamento; ten, ademais, como unha das súas principais obrigacións a de amortizar a débeda do ex-INI, vía dividendos, endebedamento e desinvestimentos.

■ A Axencia Industrial do Estado (AIE), á que se adxudica, polo seu valor contable, a carteira de titularidade directa, maioritaria, igualitaria ou minoritaria das entidades mercantís, suxeitas a plans de reestruturación ou reconversión industrial. A esta axencia non se lle concede ningunha capacidade de endebedamento e carece do beneficio de consolidación fiscal, se ben as empresas en reconversión serán as únicas que poidan percibir aportacións do Estado.

O 28 de xuño de 1996 o goberno aprobou o “programa de modernización do sector público empresarial do Estado”, que diseña un plan de privatizacións de empresas públicas, que afondando na política de alleación de activos patrimoniais públicos que xa viña desenvolvéndose anteriormente, contempla a venda das empresas públicas rendibles, incluídas as dependentes do Ministerio de Economía e Facenda.

No trienio 1996-1999 producíronse operacións privatizadoras en empresas públicas industriais e de servizos con implantación en Galicia: Argentaria, Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Auxini, ENDESA, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, INESPAL, Santa Bárbara, Indra ou Red Eléctrica, e en 2000 e os primeiros meses de 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE, ás que seguirá Autopistas del Atlántico no 2002, quedándose o Estado co control daquelas que poden ter problemas para privatizarse por cuestións sociais ou estratéxicas, aínda que non se descarta o seu pase a mans privadas, como as da División Naval e Bazán agrupadas no novo grupo Izar e actualmente Navantia.

En todo caso, o que si é certo é que o cadro da empresa pública en España, e polo tanto en Galicia, experimentou un importante cambio nestes últimos anos, especialmente a partir de 1997-1998, diminuíndo substancialmente as empresas participadas polo Estado, quedando reducido a un pequeno grupo con capital público, formado polas que arrastran un déficit empresarial considerable.

O Decreto-lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI, facendo esta fronte ao paulatino equilibrio financeiro do sector; cunha aportación de recursos de 900.000 millóns de pesetas -resultante das privatizacións- durante os dous primeiros anos e desvinculando o mantemento das empresas públicas dos Orzamentos Xerais do Estado, cun efecto importante na redución do déficit público para o cumprimento dos criterios de Maastricht.

A SEPI é polo tanto a sociedade estatal que agrupa na actualidade ás empresas públicas industriais, aollendo tamén algunha das empresas que pertencían á Dirección

Xeral de Patrimonio, tales como Efe, ALYCESA, CETARSA, Transmediterránea, EMGRISA, ENAUSA -matriz de Autopistas del Atlántico-, EXPASA, MAYASA e a Sociedade Estatal de Participacións Patrimoniais, coa intención na maioría dos casos de preparar a súa futura privatización. En marzo de 2005 tras unha importante crise da empresa Izar provocada dunha banda polas súas notables perdas –800 millóns de euros- e por outra pola exigencia da UE ao goberno español da devolución das axudas nos últimos anos aos estaleiros públicos, constitúese unha nova empresa: Navantia que mercé a un axuste de cadro de persoal por xubilacións anticipadas asume a actividade de construción naval, fundamentalmente militar, conservando un 20% de actividade en materia civil. Así mesmo acolle liñas de actividade de propulsión e enerxía, reparacións e sistemas e armas, cunha forte aposta pola tecnoloxía e tarefas de investigación e desenvolvemento.

No anexo deste informe contéplanse os datos de investimentos e persoal dos entes públicos e sociedades estatais en Galicia, clasificados de acordo coa distribución que establece a Lei de orzamentos xerais do Estado.

As características e tendencias que apuntabamos en anteriores informes, con respecto aos investimentos e ao cadro de persoal das empresas públicas dependentes do ex Ministerio de Industria e Enerxía –hoxe do de Facenda-, continúan en 2006; como se reflote nos cadros A-22 do anexo, quedando reducidas na súa vertente industrial a Navantia xa que as restantes son empresas doutros sectores produtivos.

Os investimentos da SEPI representan un montante total de 14 millóns 841 mil euros (cadro A.22)- dos que só 7 millóns 563 mil euros corresponde a Navantia, unha contía de 1 millón 959 mil euros á empresa Tragsa, que realiza unha variada gama de actuacións que abrangue o deseño e construción das infraestruturas e equipamentos necesarios para a modernización e mellora dos sistemas de produción agraria, tecnoloxías para un mellor aproveitamento da auga, actividades de conservación do medio natural, actuacións forestais, xestión de recursos pesqueiros e acuicultura. e 5.296.000 euros do grupo infoinvest, que colabora coa Xunta de Galicia no desenrolo de 20 parques empresariais

A escasa contía do investimento das empresas públicas está en consonancia coa diminución do número e a importancia das empresas con respecto a anos anteriores ao deixar de computarse, xa en 1997, os investimentos de Endesa e do grupo Repsol - preto de 9.611 millóns de ptas. en 1997- que foron as empresas industriais con maior capacidade inversora en Galicia, privatizándose tamén en 2002 ENA que con 45 millóns 670 mil euros de investimento en 2002 constituía a empresa pública con maior volume de recursos en dito ano.

As empresas públicas industriais con sede en Galicia experimentan unha diminución apreciable de traballadores nestes catorce últimos anos, pasándose, no seu conxunto, de 14.067 traballadores/as en 1993 aos 3.200 do ano que analizamos. Os efectivos de persoal das empresas públicas en Galicia aumentan en 395 con respecto ó ano 2005 (cadro A.22). Navantia con 2.358 efectivos dos estaleiros de Fene e Ferrol constitúen ó maior volume por empresa ao que segue Tragsa con 1.220 traballadores/as. A provincia da Coruña, con 3.070 empregados/as, concentra o volume máis importante, o persoal das outras tres provincias galegas proceden precisamente deste último grupo citado.

2.9. Política industrial. A achega das administracións públicas

Examinaremos, dentro deste apartado, o conxunto das intervencións máis importantes das distintas administracións públicas no ámbito industrial e empresarial, co obxecto de ter unha visión de carácter xeral das principais liñas de actuación que marcan as políticas públicas en Galicia.

Hai que ter, non obstante, moi en conta que a política macroeconómica ten un papel decisivo sobre a actividade industrial: o control da inflación, a redución do déficit público e a estabilidade monetaria constitúen factores fundamentais para a incentivación e boa marcha das industrias e, xunto co investimento público e o impulso das reformas estruturais, inciden dunha maneira decisiva no comportamento empresarial.

2.9.1. As actuacións da UE

O Cumio de Maastricht de 7 de febreiro de 1992, coa reforma do artigo 130 do Tratado da UE, marca o inicio da nova estratexia en materia industrial e de emprego previndo un marco de relacións entre administracións públicas rexido polo principio de subsidiaridade, a potenciación da instrumentación de accións de I+D, políticas de infraestruturas a escala europea, formación profesional e incluso a posibilidade de utilización de medidas específicas, a aprobar por unanimidade, destinadas a acelerar a adaptación da industria aos cambios estruturais, creando un contorno favorable á iniciativa, desenvolvemento e cooperación entre as empresas, e a favorecer unha explotación do potencial industrial das políticas de innovación e desenvolvemento tecnolóxico.

O Tratado de Amsterdam de 17 de xuño de 1997 inclúe no Tratado Constitutivo da Unión Europea un capítulo sobre emprego, en paralelo ás disposicións relativas á Unión Económica e Monetaria. Cada país continúa a ser dono da súa política, pero a situará no contexto dunha estratexia coordinada de toda a comunidade. O Tratado fixa para os gobernos da Unión o compromiso de:

- Orientar as súas políticas de emprego en consonancia coa política económica da comunidade.

- Promover unha man de obra cualificada con poder de adaptación, así como mercados de traballo que poidan reaccionar axiña ante os cambios económicos.

Así mesmo, crea un sistema de vixilancia multilateral das políticas de emprego nacionais, e un Comité de Emprego que asistirá ás institucións neste traballo.

A estratexia coordinada para o emprego levarase á práctica do seguinte xeito:

En primeiro lugar, os xefes/as de Estado e de Goberno examinarán a situación do emprego.

O Consello, por maioría cualificada, a proposta da Comisión e previa consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité Económico e Social, e ao Comité das Rexións, elaborará as liñas directrices para os Estados membros.

Ao final do ano, o Consello examinará a aplicación das liñas directrices e, se o estima oportuno, formulará recomendacións para os Estados membros.

O Consello e a Comisión remitirán un informe anual conxunto aos xefes/as de Estado e de Goberno, que examinarán as novas orientacións a seguir.

Finalmente, prevense medidas de estímulo para financiamento de proxectos piloto en temas de emprego.

Transcorridos dous anos con ocasión do Cume de Lisboa –marzo de 2000- valorouse positivamente o proceso iniciado en Amsterdam, e acolleuse como obxectivo prioritario a loita contra o desemprego, marcándose como meta conseguir o pleno emprego na Unión Europea para o 2010, combinando para isto reformas estruturais ambiciosas coa potenciación das novas tecnoloxías, facendo especial fincapé no acceso das escolas a Internet e a formación a curto prazo do profesorado nas novas tecnoloxías.

Os atentados do 11 de setembro de 2001 en EE.UU. provocan un descenso da actividade económica mundial. No Consello da Unión Europea de Sevilla -21 e 22 de xuño de 2002- se aposta pola reactivación do crecemento, reafírmase na adhesión do Pacto de Estabilidade e Crecemento e o saneamento das finanzas públicas e mantense en vigor os obxectivos estratéxicos alcanzados en Lisboa. Así mesmo, tanto no Cumio de Copenhague de decembro de 2002, que aproba a ampliación a 25 Estados a partir do 1 de maio de 2004, como o Consello de Bruxelas do 20 e 21 de marzo de 2003 ratifican cunha serie de orientacións e medidas específicas os obxectivos de Lisboa.

A incorporación de 10 novos países en maio de 2004 á Unión Europea, todos eles con rendas per cápita inferiores á española e moi lonxe da media da Unión, levará aparelladas importantes repercusións para países que como España son beneficiarios netos e en moi ampla medida das axudas e fondos estruturais europeos.

O “non” ao referendun sobre a Constitución europea de Francia e Holanda e o fracaso da cume europea de Bruxelas, no transcurso de 2005 para a aprobación do marco orzamentario 2007-2013 sumiu á UE nunha fonda crise con repercusión moi directa no escenario de territorios como o galego que basean o seu futuro desenvolvemento nas aportacións dos fondos estruturais e de cohesión.

A comisión Europea aprobou en Maio de 2007 o Marco Estratéxico Nacional de Referencia da Política de Cohesión para España na que se determina a estratexia para a utilización de 35.217 millóns de euros da política de cohesión no período 2007-2013 dos Fondos Estructurais (Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional –FEDER- e Fondo Social Europeo –FSE-) e o Fondo de Cohesión.

As actuacións da UE en Galicia –catalogada como rexión obxectivo nº 1, e a partir de 2007 obxectivo da converxencia— lévanse a cabo a través do transvase de importantes cantidades de diñeiro para o desenvolvemento rexional, das que a maioría dedícanse a infraestruturas de carácter básico; ditas cantidades canalízanse a través dos chamados fondos estruturais para a redución dos desequilibrios rexionais e o Fondo de Cohesión que financia proxectos de infraestrutura de transporte e medio ambiente.

■ Marco de Apoio Comunitario de Galicia para o período 2000-2006

O período de programación do marco orzamentario para o período 2000-2006 foi aprobado nas grandes cifras para o conxunto da Unión, pola Comisión no Cume de Berlín en marzo de 1999 consagrando o criterio do emprego como un dos básicos para o reparto de recursos e incluíndo fondos específicos “instrumentos de pread-

hesión" para os países que teñen prevista a súa entrada na UE. Tras intentos dalgúns membros para a súa abolición, mantívose o Fondo de Cohesión, pero endurecéndose os seus controis; en concreto, os beneficiarios que accederon ao euro perderano instantaneamente se incumpren o pacto de estabilidade, incorrendo nun déficit superior ao tres por cento do PIB fixado no Tratado de Maastricht.

A Galicia como Marco de Apoio Comunitario (MCA) correspondeulle para o período 2000-2006 a cantidade de 5.407,7 millóns de euros –899.766 millóns de pta- o 13,7% do total do financiamento comunitario para as rexións obxectivo nº 1 de España.

■ Programa Operativo Integrado de Galicia 2000-2006

No cadro 2.38 explíctase por axente xestor e medida o grao de execución do **programa operativo integrado de Galicia 2000-2006** a 31 de decembro de 2006. Do total programado para todo o período: 5.327 millóns de euros executouse a 31-12-2006 máis de 4.378 millóns de euros que representa un 82,20% do total. O eixe nº 6: Redes de transporte e enerxía, financiada polo Feder; e con máis de 2.426 millóns de euros no programa é o de maior contía económica, nel intégranse as partidas correspondentes a estradas, autoestradas, ferrocarrís, portos, aeroportos, redes de enerxía etc.; ao fin de 2006 o gasto executado elévase a máis de 2.098 millóns de euros que correspóndese co 86,48 % do total do previsto neste eixe. O subeixe de autoestradas estaba xa ao 100% a 31-12-2004 e o de aeroportos supera o cento por cento a finais de 2005, mentres que os subeixes de, portos, sistemas de transporte multimodais e redes de enerxía tiñan unha execución baixa do 74 os dous primeiros e do 73% o último deles.

O eixe nº 3: Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos é o seguinte en importancia económica cunha dotación total do programa de preto de 837 millóns de euros, dos que executáronse ao fin de 2006 algo máis de 607 millóns 299 mil euros, que representa o 72,57%. Como pode apreciarse comprende actuacións de abastecemento de augas, saneamento e depuración de augas residuais, xestión de residuos urbanos, etc.; o subeixe actuacións medioambientais en costas rebasou ao fin de 2004 a cantidade presupostada nun 9% e incrementouse a súa contía, estando a finais de 2006 outra vez por encima da dotación programada. En troques, algúns dos subeixes teñen un grao de execución escaso especialmente o de protección e rexeneración do entorno natural, que non chega ó 50%. Os de maior dotación orzamentaria: Saneamento e depuración de augas residuais e accións de conservación de paisaxe presentan tamén unha porcentaxe de execución escaso.

Os eixes 2: Sociedade do Coñecemento, 41: Infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico-profesional e 44: Mercado de Traballo das persoas con dificultades xunto co eixe 5: Desenvolvemento local e urbano son os que acadan un maior grao de execución, mentres que os correspondentes a Asistencia Técnica (9) acada un escaso 14,45%, e outros como o 1,3, 45 e 7 non chegan ó 75%.

Fóra do Marco Comunitario de Apoio a Comunidade Galega percibe tamén financiamento das **iniciativas comunitarias**:

■ Interreg III financiado polo FEDER, contempla accións no ámbito da cooperación transfronteiriza, cunha dotación prevista nos anos 2000 a 2006 para o subprograma Galicia/Norte de Portugal de 276,9 millóns de euros –46.072 millóns de pta-.

■ Cadro 2.38

Grao de execución por eixe e media do Programa Operativo de Galicia
Obxectivo 01 a 31-12-2006

Eixe/Media	Programado 2000-2006	Executado a 31/12/2006	%
1.1 Apoio a empresas industriais, comerciais e de servizos (FEDER)	207.442.722	151.375.360,58	72,97
1.2 Mellora da transformación e comercialización dos produtos agrícolas (FEOGA-O)	206.543.763	157.017.491,00	76,02
1.3 Provisión e adecuación de espazos produtivos e de servizos ás empresas (FEDER)	70.206.513	43.815.570,61	62,41
1.7 Promoción do capital organizativo das empresas (FEDER)	10.560.000	13.220.312,92	125,19
1.8 Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego (FSE)	20.569.018	13.640.422,52	66,32
Total eixe: 1 Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo	515.322.016	379.069.157,63	73,56
2.1 Apoiar a invest. en capital humano ámbito da invest., ciencia e tecnol. e transf. (FSE)	32.701.460	29.334.074,60	89,70
2.2 Proxectos de investigación, innovación e desenvolvemento tecnolóxico (FEDER)	48.412.005	41.396.130,94	85,51
2.3 Equipamento científico-tecnolóxico (FEDER)	3.453.337	4.878.727,85	141,28
2.5 Centros públicos de investigación e centros tecnolóxicos (FEDER)	12.614.660	13.196.785,30	104,61
2.6 Grandes instalacións (FEDER)	16.137.280	15.104.974,97	93,60
2.7 Sociedade da información (FEDER)	71.208.948	60.957.999,99	85,60
Total eixe: 2 Soc. do coñecemento (Innovación, I+D, sociedade da información)	184.527.690	164.868.693,65	89,35
3.1 Abastecemento de auga á poboación e ás actividades económicas (FEDER)	86.478.434	54.900.570,61	63,48
3.2 Mellora da eficacia das infraestruturas existentes e da utilización da auga (FEDER)	10.218.769	6.479.180,99	63,40
3.3 Saneamento e depuración de augas residuais (FEDER)	200.126.813	133.716.667,08	66,82
3.4 Xestión integral dos residuos urbanos e industriais tratados (FEDER)	12.862.499	8.942.258,83	69,52
3.5 Actuacións medioambientais en costas (FEDER)	83.029.534	83.821.223,40	100,95
3.6 Protección e rexeneración do contorno natural (FEDER)	127.963.476	63.706.009,39	49,78
3.7 Vixilancia, control e redución da contaminación ambiental (FEDER)	6.733.330	6.297.777,52	93,53
3.8 Rexeneración de solos e de espazos (FEDER)	7.253.335	4.740.211,10	65,35
3.9 Silvicultura (FEOGA-O)	124.922.981	103.521.150,18	82,87
3.10 Accións medioambient. derivadas da conservac. paisaxe e a economía agraria (FEOGA-O)	177.271.956	141.174.384,26	79,64
Total eixe: 3 Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos	836.861.127	607.299.433,36	72,57
41.1 Construción, reforma e equipamento de centros educativos e de formación (FEDER)	82.745.722	81.106.168,53	98,02
41.12 Fomentar acceso de todos ensino FP e extensión, na FP base e na FP específica (FSE)	178.455.813	175.246.739,67	98,20
41.13 Desenvolver novas modalidades de oferta en FP inicial/regrada (FSE)	15.753.491	15.340.705,50	97,38
41.14 Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP (FSE)	17.801.269	14.996.763,24	84,25
41.15 Proporc. alternat. educat. enfocadas mercado traballo de persoas que non superen ensino obrigat. (FSE)	25.544.884	26.951.178,31	105,51
Total eixe: 41 Infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico-profesional	320.301.179	313.641.555,25	97,92
42.6 Ofrecer aos desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral (FSE)	78.594.845	61.603.339,58	78,38
42.7 Combater paro prolong. mediante accións de reinserc. laboral desempreg. longa duración (FSE)	6.023.237	5.445.679,42	90,41
42.8 Ofrecer vías de inserción profesional aos xoves (FSE)	39.234.646	34.243.979,12	87,28
Total eixe: 42 Inserción e reinserción ocupacional dos desempregados	123.852.728	101.292.998,12	81,79
43.2 Asegurar a actualización do nivel de competencias dos traballadores (FSE)	19.391.011	12.006.564,80	61,92
43.3 Soster a consolidación do emprego existente (FSE)	49.703.605	48.281.343,74	97,14
Total eixe: 43 Reforzo na estabilidade no emprego e adaptabilidade	69.094.616	60.287.908,54	87,25
44.10 Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral (FSE)	7.340.265	6.797.640,61	92,61
44.11 Propoñer oportunid. de integrac. colectivos en risco de exclus. do merc. de traballo (FSE)	33.971.862	31.037.588,48	91,36
Total eixe: 44 Integración mercado traballo persoas con dificultades	41.312.127	37.835.229,09	91,58
45.16 Mellorar a empregabilidade das mulleres (FSE)	17.601.930	13.445.439,78	76,39
45.17 Fomentar a actividade empresarial das mulleres (FSE)	12.433.786	7.802.047,91	62,75
45.18 Combater segregac. horiz. e vertical e discrim. salarial e favorec. Conciliac. vida fam. e labor. (FSE)	4.629.726	3.628.350,46	78,37
Total eixe: 45 Partic. Mulleres no mercado traballo	34.665.442	24.875.838,15	71,76
5.1 Rehabilitación e equipamento de zonas urbanas (FEDER)	1.619.503	1.619.502,86	100,00
5.2 Mellora dos sistemas de transportes urbanos (FEDER)	9.419.846	9.196.780,81	97,63
5.3 Infraestrutura e equipamentos colectivos en municipios menores de 20.000 habit. (FEDER)	51.948.939	33.246.026,64	64,00
5.6 Apoio ás iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego (FSE)	17.883.855	13.203.099,58	73,83
5.7 Infraestruturas turísticas e culturais (FEDER)	25.785.893	24.672.676,50	95,68
5.8 Conservación e rehabilitación do patrimonio histórico-artístico e cultural (FEDER)	73.194.367	59.445.352,24	81,22
5.9 Infraestruturas e equipamentos sociais e sanitarios (FEDER)	73.898.020	73.898.020,95	100,00
Total eixe: 5 Desenvolvemento local e urbano	253.750.423	215.281.459,58	84,84
6.1 Estradas e autovías (FEDER)	996.392.787	814.648.389,89	81,76
6.2 Autoestradas (FEDER)	93.992.120	93.992.119,11	100,00
6.3 Ferrocarrís (FEDER)	774.494.763	757.477.005,90	97,80
6.4 Portos (FEDER)	322.011.336	240.171.153,21	74,58
6.5 Aeroportos (FEDER)	26.770.000	31.822.785,65	118,87
6.6 Sistemas de transportes multimodais e centros de transporte (FEDER)	13.078.581	9.709.810,76	74,24
6.8 Redes de distribución de enerxía (FEDER)	170.205.624	124.814.324,76	73,33
6.9 Enerxías renov., eficacia e aforro enerxét. agás actuac. contemp. na medida 6-10 (FEDER)	29.135.600	25.545.417,97	87,68
Total eixe: 6 Redes de transporte e enerxía	2.426.080.811	2.098.181.007,25	86,48
7.2 Desenvolvemento e mellora das infraestruturas de apoio (FEOGA-O)	160.000.911	139.389.312,30	87,12
7.5 Desenvolvemento endógeno de zonas rurais, relativo ás actividades agrarias (FEOGA-O)	55.680.594	18.546.390,14	33,31
7.7 Formac. agraria en territor. colectivos e contidos que non queden cubert. nos progr. FSE (FEOGA-O)	9.630.405	8.107.528,48	84,19
7.8 Prestac. servizos a explot. agrarias, comercializ. produt. agrarios calidade e enxeñ. fin. (FEOGA-O)	285.909.477	208.670.163,00	72,98
Total eixe: 7 Agricultura e desenvolvemento rural	511.221.387	374.713.393,92	73,30
9.1 Asistencia técnica FEDER	3.889.232	1.212.393,07	31,17
9.2 Asistencia técnica FSE	2.142.323	97.330,38	4,54
9.3 Asistencia técnica FEOGA-O	4.029.334	144.271,77	3,58
Total eixe: 9 Asistencia técnica	10.060.889	1.453.995,22	14,45
Total	5.327.050.435	4.378.800.669,76	82,20

Datos en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

- Urban II financiado polo FEDER está destinado á revitalización das cidades e barrios urbanos degradados, afectará soamente a Ourense (casco histórico).
- Equal financiado polo FSE, previsto para promover novos métodos de loita contra as discriminacións e desigualdades en relación co mercado de traballo.
- Leader financiado polo FEOGA, destinado a promover o desenvolvemento rural.

Independente así mesmo do MCA, a través do **Fondo de Cohesión** fináncianse proxectos de infraestruturas de transporte e medioambientais. No cadro 2.39 contéplanse os datos relativos ó nº de proxectos, investimentos subvecionables e contías das axudas accións executadas en Galicia dende a súa implantación no ano 1996 ata 2006, obsérvase, un descenso anual no montante total das axudas ata 1999, que pasan de máis de 205 millóns de euros en 1996 a 47 millóns de euros en 1999, Pola contra en 2000 volve a subir a axuda do fondo e o seu importe destínase ao financiamento de accións de saneamento e depuración de concas hidrográficas e de núcleos urbanos –Lugo e Ourense– ou ás actuacións de xestión e tratamento e eliminación de residuos no conxunto de Galicia e na Coruña.

No ano 2001 diminúe significativamente a contía da axuda aprobada- 61.156.867 euros. As aportacións configúranse, en dúas vertentes: as dirixidas a Administración Autonómica e as que financian proxectos da Administración Local, destacando pola súa contía económica o de clausura de vertedoiros de residuos sólidos urbanos de carácter autonómico por un importe no 2001 de máis de 11 millóns 452 mil euros e a implantación de infraestrutura de saneamento nas concas vertentes das parroquias do rural de Vigo no eido local de 9.824.832 euros.

O ano 2002 con 23,6 millóns de euros constitúe a asignación máis cativa desde a súa implantación ata esa data. As axudas van dirixidas todas elas a accións e proxectos de medio ambiente, dunha banda para o saneamento de cidades –Lugo, Ourense e Ferrol-, a cargo da Confederación Hidrográfica do Norte e doutra para a creación de puntos limpos, contedores subterráneos e creación, peche e limpeza de vertedoiros a realizar pola comunidade autónoma.

En 2003 o fondo de cohesión experimenta unha importante subida con respecto ao ano precedente. Os proxectos aprobados no ámbito das tres administracións nacionais son de accións referentes ao medio ambiente, destacando pola súa contía económica as correspondentes á estación depuradora de augas residuais de Bens (A Coruña) por importe de preto de 81 millóns de euros, as subvencións para os colectores xerais do río Miño en Lugo por máis de 40 millóns de euros e a axuda para os traballos técnicos para implementacións de solucións das consecuencias da catástrofe do *Prestige* por valor de 27 millóns 115 mil euros.

No ano 2004 só apróbanse 3 proxectos e complementáanse outros seis todos eles de execución pola Administración Central e no ámbito do saneamento e depuración. Destacan polas súas contías os concernentes á estación depuradora de augas residuais de Lugo por un importe de 37 millóns 825 mil euros e o de EDAR de Cabo Prioriño en Ferrol por 33 millóns 150 mil euros.

Número e contía de proxectos aprobados.Galicia 1996-2006
Fondos de Cohesión

■ Cadro 2.39

ANO	Nº proxectos	Investimento	Axuda
1996	6	688.233,27	205.828,72
1997	7	181.736,62	153.160,82
1998	4	166.879,26	138.360,65
1999	2	92.913,61	47.377,74
2000	6	183.719,59	153.017,16
2001	21	95.557,60	61.156,87
2002	7	29.381,75	23.607,24
2003	14	203.531,22	171.293,00
2004	9	110.200,00	93.670,00
2005	4	432.074,71	316.355,29
2006	5	9.446,18	7.556,95

Investimentos e contía da axuda en miles de euros
 Elaboración propia a partir de datos do Ministerio de Economía

En 2005 s os proxectos cos investimentos e as axudas correspondentes ó Fondo de Cohesión abranguen catro proxectos, dunha banda os que son competencia da Administración Local- ambos do Concello de Vigo- e que acadan un total de algo máis de 2 millóns de euros para o saneamento e os de Administración Central para a extracción do fuel do buque Prestige de cerca de 57 millóns de euros e o orzamento das novas instalacións do Porto de A Coruña en “Punta Langosteira” por valor de 257 millóns 539 mil euros, acadando a contía anual total - 316 millóns 355 mil euros- a máis importante en Galicia dende a constitución do Fondo.

En 2006 –cadro 2.40- apróbanse 5 proxectos a executar pola Xunta de Galicia, correspondentes a actuacións no eido do saneamento en distintos municipios da Comunidade –Catoira, Santiago de Compostela, Cerdedo e Curtis-, por un importe de preto de 7 millóns 557 mil euros, o que supón a asignación anual de menor contía dende a posta en marcha do Fondo de Cohesión.

Visto desde a perspectiva dos dez anos, a maior parte das subvencións dos primeiros foron para as actuacións de transporte –diversos tramos de autovía das Rías Baixas con máis de 59.000 millóns de pesetas -354,60 millóns de euros- nas tres anualidades-. Nos últimos anos acrecentáronse as subvencións correspondentes a medio ambiente; ademais da de SOGAMA por un importe bianual de 12 mil millóns de pesetas -72,12 millóns de euros- e o do conxunto da comunidade autónoma de preto de 30 millóns de euros en 2000, deben reseñarse: o saneamento do río Louro cunha cantidade de máis de 72 millóns no ano 2000, a da estación depuradora de Bens na Coruña en 2003 por preto de 81 millóns, o saneamento da Ría de Vigo, cun montante de máis de 60 millóns de euros en tres anos; o saneamento de A Coruña, Lugo e Ourense; a reforestación e loita contra a erosión, en diversos lugares da comunidade autónoma, en case 15 millóns, as dos anos 2001 e 2002 dirixidas a creación de puntos limpos e peche de vertedoiros, a da extracción do fuel do Prestige e a do Porto da Coruña.

■ Cadro 2.40

Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 2002-2006

Sector agrario	2002	2003	2004	2005	2006
FEOGA -Garantía ⁽¹⁾					
Réxime de pago único	-	-	-	-	85,605
Industria de cereais	0,039	-	0,007	0,002	0,009
Produción de cereais	29,666	18,905	-	-	-
Produción de oleaxinosas	0,022	0,027	-	-	-
Produción carne de vacún	52,331	55,037	66,819	69,608	67,128
Primas ovino e cabrún	6,248	11,227	4,174	3,229	2,577
Leite escolar	0,354	0,295	0,312	0,270	0,236
Aceite para conservas	11,050	11,832	12,152	9,475	5,779
Destilacións vinícolas	0,182	0,413	0,501	0,228	0,144
Intervencións en porcino	-	0,076	0,071	0,008	-
Retirada de terras	0,044	0,022	-	-	-
Apicultura	0,179	0,199	-	-	-
Recuperacións, intereses, sancións, etc	0,003	0,022	0,012	0,004	-
Produción de forraxes	0,122	0,067	0,063	-	0,033
Cese anticipado	12,248	12,462	11,343	9,602	8,558
Medidas medioambientais	0,504	0,548	-	-	-
Forestación e sevicultura	7,169	8,728	4,950	4,027	7,516
Reestruturación do viñado	4,913	4,976	4,779	6,736	4,248
Indemniz. compensatorias zonas desfavorecidas	5,306	6,473	11,747	6,341	7,413
Almacenamento do leite	0,007	-	-	-	-
Cultivos herbáceos	-	-	20,603	15,583	7,624
Produción de legumes	-	-	0,001	0,002	-
Produción de leite	-	-	20,677	40,507	6,897
Axudas á apicultura	-	-	0,156	0,164	0,163
Medidas agroambientais	-	-	1,260	2,817	3,428
Modulación	-	-	-	-	2,834
Total FEOGA -Garantía	130,387	131,309	159,627	168,603	210,192
FEOGA -Orientación: axudas directas:					
Programas operativos Comun. Autónoma	74,414	136,583	103,022	100,766	56,796
Iniciativas comunitarias e PRODER	3,293	-	0,979	1,553	6,349
Orzamento ingresos do Estado	0,492	2,822	35,228	26,537	3,836
LEADER e outros:					
Comunidade Autónoma	-	-	-	-	1,253
Grupos Acción Local	-	-	5,944	11,183	11,585
Total axudas directas	-	140,487	145,173	140,039	-
Total reembolsos ou anticipos	-	-	-	-	-
Total FEOGA -Orientación	78,199	140,487	145,173	140,039	79,819
Outros recursos agrarios:					
Sanidade animal	-	-	0,146	0,009	-
Sistema integrado e control	-	-	-	-	-
Total outros recursos agrarios	-	-	0,146	0,009	-
Total sector agrario	208,586	271,796	304,946	308,651	290,011
Sector pesqueiro					
IFOP: axudas directas:					
Iniciativa "Pesca"	0,868	-	-	-	-
Estruturas pesqueiras	57,549	149,800	55,006	92,167	87,171
Total IFOP	58,417	-	55,006	92,167	-
Outros recursos pesqueiros:					
Vixancia pesqueira	0,326	0,086	-	0,356	0,249
Acción específica "Prestige"	-	-	30,000	-	-
Total outros recursos pesqueiros	-	-	30,000	0,356	0,249
Total sector pesqueiro	116,292	149,886	85,006	92,523	87,420
Total sectores agrario e pesqueiro	324,878	421,682	389,952	401,174	377,431

Datos en millóns de euros

(1) Cantidades aboadas polos organismos pagadores con cargo ao FEOGA-Garantía

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación. Subsecretaría. Oficina Presupostaria

No cadro 2.4I agrúpanse as aportacións do **FEOGA**, que financia accións tendentes á adaptación dos agricultores e das rexións ás novas formas de agricultura; e o desenvolvemento de novos sectores económicos nas zonas rurais; e o **IFOP**, que axuda ás rexións costeiras que se ven afectadas polo declive do sector pesqueiro.

As actuacións da UE, no sector agropesqueiro galego, teñen unha importancia fundamental e pretenden potenciar a vertente da acuicultura e rachar cos graves problemas estruturais da agricultura -escasa dimensión das explotacións, envellecemento da poboación e excesivo peso da súa actividade-; e da pesca -sobredimensión e envellecemento da flota, falta de caladoiros, etc.-.

■ **Cadro 2.41**

Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo. Por comunidades autónomas. 2000-2006

	Obxectivo 1	Obxectivo 2	Obxectivo 3
Formas de intervención			
PPOO Rexionais			
Andalucía	155.155	-	-
Asturias	17.333	-	-
Canarias	45.673	-	-
Cantabria	5.541	-	-
C. A Mancha	40.299	-	-
C. León	51.389	-	-
C. Valenciana	79.283	-	-
Extremadura	60.494	-	-
Galicia	65.223	-	-
Murcia	17.936	-	-
Ceuta	2.596	-	-
Melilla	1.697	-	-
Aragón	-	-	10.241
Baleares	-	-	5.262
Cataluña	-	38.017	36.111
Madrid	-	-	38.904
Navarra	-	-	10.825
País Vasco	-	-	37.045
A Ríoxa	-	-	2.355
Total	542.619	38.017	140.743
PPOO Plurirrexionais			
Fomento do emprego	570.821	-	133.893
Iniciativa Empresarial e Formación Continua	258.556	-	75.775
Loita contra a discriminación	33.939	-	12.795
Sistema de Formación Profesional	22.936	-	6.345
Investigación, Desenvolvemento e Innovación	42.186	17.880	-
Asistencia Técnica	377	-	127
Total	928.815	17.880	228.935
Total PPOO	1.471.434	55.897	369.678
IC EQUAL		85.771	
TOTAL		1.982.780	

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Importe en millóns de pesetas.

En 2006, Galicia obtivo un financiamento, por esta vía (cadro 2.41), de máis de 377 millóns de euros, cunha diminución de 23,74 millóns de euros con respecto ao ano anterior; o descenso prodúcese tanto no sector agrario por unha contía de 18,64 millóns como no sector pesqueiro no eido do IFOP que diminúe en preto de 5 millóns de euros con respecto a 2005.

No concerne ao FEOGA-Garantía que aumenta con respecto a 2005, a partida de maior contía é a constituída polas asignacións de pago único: 85 millóns 605 mil euros, seguindo a continuación as axudas á produción de carne de vacún –67,13 millóns de euros–, descende moi salientablemente o epígrafe de produción de leite e tamén a de cultivos herbáceos e en menor medida as de aceite para conservas, reestruturación do viñedo e a de cese anticipado, incrementándose a de forestación e silvicultura, a indemnización compensatoria de zonas desfavorecidas e as axudas á apicultura. No sector pesqueiro en 2006 diminúen lixeiramente as subvencións ás estruturas pesqueiras con respecto ao ano anterior, cifrándose en 87,17 millóns de euros.

■ O **Fondo Social Europeo** é un instrumento financeiro comunitario encargado de fomentar as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores. En tanto que tal instrumento ten incidencia na industria ao constituír un complemento das accións desenvolvidas por entes públicos ou privados, encamiñados fundamentalmente a mellorar a formación profesional e, no seu caso, a orientación profesional dos traballadores e a axudar á contratación estable de determinados colectivos de traballadores.

Nas zonas de obxectivo I, entre as que se atopa Galicia, o Fondo oríéntase, ademais, ao desenvolvemento das rexións con atraso estrutural.

No cadro 2.41 inclúense as previsións dos recursos financeiros do FSE no seu reparto por formas de intervención e por obxectivos para o período 2000-2006.

No cadro 2.42 se contempla a relación entre a execución do exercicio 2006 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego (E. E. E.) 2003-2010 fixada no Consello Europeo de Lisboa de 2000 e completada no de Estocolmo de 2001.

Os tres piares aplicables á Comunidade Autónoma contemplan un volume de investimento por parte do F.S.E. de máis de 45 millóns 850 mil euros con incidencia en 328.608 persoas das que 188.520, e dicir o 57,37%, son mulleres. A directriz de maior impacto económico foi a referente a ampliar e mellorar o investimento en capital humano con máis de 28 millóns 601 mil euros e unha incidencia en 154.941 persoas.

2.9.2. A achega da Administración Xeral do Estado

Inclúense neste apartado as subvencións do Ministerio de Industria Turismo e Comercio nos eidos do programa de fomento da investigación técnica: Profit, que substituíu aos plans da iniciativa de Apoio á Tecnoloxía, á Seguridade e á Calidade Industrial (ATYCA) xunto co Plan de Competitividade Téxtil-Confección; os programas de reindustrialización e reestruturación da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras, e os créditos concedidos polo Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI).

■ Cadro 2.42

Relación entre a execución 2006 do Fondo Social Europeo
e a Estratexia Europea polo Emprego

Orientacións 2006		Medida	Informe anual 2006			
Piar	Directriz		Custo total	Axuda FSE	Nº persoas	Nº Mulleres
I Atraer a máis persoas para que se incorporen e permanezan no mercado de traballo.	Promover un enfoque do traballo no ciclo da vida	Ofrecer vías de inserción profesional aos novos	2.850.813,81	1.995.569,67	844	527
		Mellorar a empregabilidade das mulleres	2.159.272,96	1.727.418,37	48.012	43.580
		Fomentar a actividade empresarial das mulleres	1.298.011,05	1.038.408,84	532	521
		Combater a segregación horizontal e vertical, así como a discriminación salarial e favorecer a conciliación da vida familiar e laboral	650.325,72	520.260,57	373	373
		Total directriz	6.958.423,54	5.281.657,45	49.761	45.001
	Garantir uns mercados de traballo, aumentar o atractivo do traballo...	Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego	2.205.107,89	1.653.830,93	5.893	3.544
		Ofrecer ós desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral	5.055.859,55	3.539.101,69	85.939	51.838
		Combater o paro prolongado mediante accións de reinserción laboral dos desempregados de longa duración	648.001,29	453.600,90	194	126
		Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral	1.204.695,96	903.521,98	1.870	725
		Propoñer oportunidades de integración ós colectivos en risco de exclusión do mercado de traballo	4.497.655,91	3.373.241,95	4.038	2.637
	Apoiar as iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego	2.082.166,88	1.561.625,17	183	84	
	Total directriz	15.693.487,48	11.484.922,62	98.117	58.954	
	Adaptar os sistemas de educación e formación en resposta ás novas esixencias en materia de competencias	Desenvolver novas modalidades de oferta en Formación Profesional Inicial/Regrada	4.440,00	2.886,00	0	0
	Total directriz	4.440,00	2.886,00	0	0	
	TOTAL PIAR		22.656.351,02	16.769.466,07	147.878	103.955
II Mellorar a adaptabilidade dos traballadores e as empresas	Promover a flexibilidade combinada coa seguridade no emprego e reducir a segmentación do mercado de traballo	Soster a consolidación do emprego existente	9.142.176,31	6.856.632,23	3.059	1.333
			Total directriz	9.142.176,31	6.856.632,23	3.059
	TOTAL PIAR		9.142.176,31	6.856.632,23	3.059	1.333
	III Aumentar o investimento en capital humano mediante a mellora da educación e as tecnoloxías	Ampliar e mellorar o investimento en capital humano	Apoiar o investimento en capital humano no ámbito investigación, a ciencia e a tecnoloxía e a transferencia de coñecemento cara o sector produtivo	3.023.955,05	2.267.966,29	618
Fomentar o acceso de todos/as ao ensino da FP e a súa extensión, nas súas dúas compoñentes: a FP Base e a FP específica			20.684.070,59	13.444.645,89	138.852	64.349
Proporcionar alternativas educativas enfocadas ao mercado de traballo ás persoas que non superen o ensino obrigatorio			3.006.289,78	2.254.717,34	1.813	758
Asegurar a actuación do nivel de competencias dos traballadores/as			1.887.172,15	1.415.379,12	13.658	6.548
Total directriz		28.601.487,57	19.382.708,64	154.941	71.965	
Adaptar os sistemas de educación e formación en resposta ás novas esixencias en materia de competencias		Desenvolver novas modalidades de oferta en FP Inicial/Regrada	2.168.531,78	1.409.545,66	20.676	10.370
		Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP	2.203.586,72	1.432.331,37	2.054	897
Total directriz		4.372.118,50	2.841.877,03	22.730	11.267	
TOTAL PIAR		32.973.606,07	22.224.585,67	177.671	83.232	
TOTAL		64.772.133,40	45.850.683,97	328.608	188.520	

Contía económica en euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

Incluínmos tamén os datos dos incentivos rexionais da Zona de Promoción Económica de Galicia (ZPE), concedidos polo Ministerio de Economía e xestionados administrativamente pola Xunta de Galicia, a través do IGAPE.

■ Os programas tecnolóxicos do Estado

O Programa de Fomento da Investigación Técnica (PROFIT) articula un conxunto de convocatorias de axudas públicas destinadas a estimular ás empresas e outras entidades a levar a cabo actividades de investigación e desenvolvemento tecnolóxico de acordo cos obxectivos establecidos no Plan Nacional de Investigación Científica, Desenvolvemento e Innovación Tecnolóxica (I+D+I) 2004-2007. Neste marco o Ministerio de Industria Turismo e Comercio xestiona o programa de fomento da investigación técnica: PROFIT co obxecto de contribuír ás condicións que favorezan o aumento da capacidade de absorción tecnolóxica das empresas, o fortalecemento dos sectores e mercados de rápido crecemento, así como a creación e o desenvolvemento das empresas de base tecnolóxica, especialmente as de elevada tecnoloxía.

O programa PROFIT vén a substituír á iniciativa ATYCA aprobada o 10 de outubro de 1996 cunha vixencia de 1997 a 1999, da que se ofreceron datos en anteriores informes e que contemplaba de xeito similar ao programa vixente un sistema de incentivos para mobilizar as empresas e outras entidades a desenvolver actividades de I+D, deseño, calidade, seguridade e de medio ambiente industrial, co fin de afondar na mellora da competitividade das empresas, garantir o emprego cualificado, a medio e longo prazo, e aumentar a calidade de vida dos cidadáns.

■ O PROFIT prevé dúas liñas de financiamento:

■ Anticipos reembolsables, que son préstamos a xuro cero, adicados a proxectos de baixo risco tecnolóxico ou empresarial.

■ Subvencións que cubran parcialmente os custos subvencionables do proxecto.

Estes instrumentos financeiros poderán á súa vez concorrer con cretos privilexiados do CDTI, de acordo coa súa normativa, estando tamén prevista unha acción horizontal de apoio ao sistema de garantías das entidades financeiras que presten ditas garantías a favor da Administración do Estado.

Profit 2004-2007 actualmente en vigor aproveita a experiencia dos catro anos do anterior programa introducindo algunhas melloras orientadas a facilitar a interpretación da regulación das bases e a axilizar a xestión das convocatorias e incorporar as directrices do novo Plan Nacional de I+D+I.

No cadro 2.43 contéplanse os proxectos aprobados durante 2005 en Galicia, o non dispoñer ó peche de elaboración do informe dos datos de 2006, coa contía da subvención e/o préstamo correspondente e o total das mesmas, por provincias os 35 correspondentes ó eixe desenrolo industrial e o total de Galicia os 7 do eixe desenrolo da sociedade da información. Como pode observarse os 42 proxectos aprobados na Comunidade Autónoma representan un escaso 3,85% do total español, constituíndo o importe global da axuda: 16 millóns 514 mil euros o 4,14% dos preto de 399 millóns de euros do total nacional. Desde o punto de vista da súa distribución provincial a maioría tanto dos proxectos como da contía aprobada corresponde á provincia de Pontevedra.

■ Cadro 2.43

PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2005

	Nº proxectos aprobados	Subvencións	Préstamos	Axuda Total
1-Desenvolvemento Industrial				
A Coruña	9	213.992	1.236.193	1.450.184
Lugo	0	0	0	0
Ourense	3	80.328	0	80.328
Pontevedra	23	436.500	14.521.619	14.958.119
Total Galicia desenvolvemento industrial	35	730.820	15.757.812	16.488.632
Total España	953	30.633.367	233.315.488	263.948.855
2-Desenvolvemento da Sociedade da Información				
Total Galicia Des. Soc. da Información	7	25.491	0	25.491
Total España Des. Soc. da Información	135	48.984.995	85.800.188	134.785.183
TOTAL PROFIT				
Galicia	42	756.311	15.757.812	16.514.122
España	1.088	79.618.362	319.115.676	398.734.038
% Galicia sobre total nacional	3,86	0,95	4,94	4,14

Importes en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo e Comercio

Plan de competitividade do sector textil-confección Galicia.2005

■ Cadro 2.44

	Expdtes.		crédito	
	2005	2006	2005	2006
A Coruña	1	2	202.650	(1)
Lugo	-			
Ourense	1	0	105.075	
Pontevedra	4	1	1.602.535	(1)
Galicia	6	3	1.910.260	427770 ⁽¹⁾

Elaboración propia

(1) total expdtes. Galicia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

○ Plan de Fomento da Investigación para o sector Téxtil-Confección é un sistema de axudas promovido polo antigo Ministerio de Industria e Enerxía e mantido con nova regulación polo actual Ministerio de Industria, Turismo e Comercio. Vai dirixido ao fomento da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico do sector téxtil-confección, con vistas a incrementar a súa competitividade e favorecer a súa integración no mercado internacional. Ó plan inicial 1997-1999, seguiron outros dos que se ofreceron datos en informes precedentes, o actual programa de Fomento da Investigación Técnica para o sector Téxtil-Confección ofrece axudas tanto en forma de subvención como en forma de anticipo reembolsable a xuro cero e 12 anos de amortización (incluídos 2 anos de carencia), no cadro 2-45 reflíctense os datos de Galicia, cun total de 3 proxectos aprobados por importe global de preto de 428.000 euros.

■ Cadro 2.45

Aportacións do CDTI. Galicia. 2002-2006

	Nº de proxectos					Orzamento subvencionable					Aportación CDTI				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	4	2	2	5	10	3.365,1	2.163,8	1.744,7	5.123,5	18.858,0	1.225,7	1.161,7	872,4	3.074,1	10.924,9
Lugo	1	2		1	4	923,6	1.325,4		603,7	6.238,9	461,8	498,7		300,0	3.116,1
Ourense				1	1				720,2	358,9				432,1	215,3
Pontevedra	2	7	2	8	7	1.372,4	6.237,1	3.033,8	10.601,4	4.613,2	780,3	3.280,4	1.573,3	5.763,9	2.392,6
Galicia	7	11	4	15	22	5.661,1	9.726,3	4.778,5	17.048,8	30.069,1	2.467,8	4.940,8	2.445,6	9.570,1	16.648,9

Contías económicas en miles euros

Fonte: Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)

○ Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI) ten como obxectivo axudar ás empresas españolas a elevar o seu nivel tecnolóxico mediante a financiación de proxectos de I+D, a xestión e a promoción da participación de empresas españolas en programas internacionais de cooperación tecnolóxica, o apoio á transferencia de tecnoloxía no ámbito empresarial, así como á creación e consolidación de empresas de base tecnolóxica.

○ CDTI concedeu a Galicia, durante 2006 préstamos por un valor de 16 millóns 649 mil euros distribuídos en 22 proxectos para apoiar un investimento de 30 millóns 69 mil euros (cadro 2.45), salientando dende o punto de vista provincial, a diferenza dos anos anteriores, a contía da aportación en A Coruña.

○ programa de reindustrialización contempla subvencións e préstamos para zonas que sufriran declive industrial; aprobou dentro do Plan de Reindustrialización de Ferrol, en 2006 64 proxectos industriais, outorgando subvencións de 3,49 millóns de euros e anticipos de 39,82 millóns de euros a empresas con actividade no contorno de Ferrol e As Pontes. As axudas puxeron en marcha 64 proxectos industriais que suporán a creación de 328 empregos.

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2006 e o 31.12.2006

■ Cadro 2.46

	Expedientes	Investimento	Subvención	A crear	A manter
A Coruña	23	72.594.156	7.417.198	267	703
Lugo	7	29.162.582	6.606.036	44	209
Ourense	20	65.402.995	11.795.206	394	993
Pontevedra	26	601.757.046	71.118.675	378	8.790
Galicia	76	768.916.779	96.937.115	1.083	10.695

Datos de Investimento e Subvención en euros

Fonte: Ministerio de Economía

■ Os incentivos económicos rexionais

Os incentivos económicos rexionais creados pola Lei 50/1985 constitúen un mecanismo incentivador do investimento privado en zonas configuradas como Zona de Promoción Económica -ZPE- que queda constituída pola totalidade da comunidade autónoma: a consideración de ZPE supón que os proxectos de investimentos relacionados coa industria extractiva e transformadora, en industrias agroalimentarias, de acuicultura e de transformación e conserva de produtos pesqueiros, os servizos de apoio á industria e os de establecementos hoteleiros poden ser susceptibles de subvencións ata o 40% do investimento total).

A partir do 1 de xaneiro de 1996 suprímese a ZID (Zona Industrial en declive, que ten hasta esa data a zona de Ferrolterra, cun tratamento máis xeneroso con respecto a porcentaxe das subvencións) e a totalidade de Galicia constitúe ZPE a efectos da normativa sobre os incentivos económicos, se ben a porcentaxe que obteñen as empresas pode complementarse con outras actuacións subvencionadoras co tope xeral do 40% a partir de 2002 fronte ao anterior do 50%.

Como pode apreciarse no cadro 2.47 aprobáronse en Galicia, desde 1988, ano de iniciación dos incentivos, ata decembro de 2006, un total de 1.694 proxectos que obtiveron unha subvención total de 817 millóns 716 mil euros.

■ Cadro 2.47

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2006

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
Galicia	1.694	4.844.930	817.716	16,88	25.366	86.531

Elaboración Propia
 Datos de Inversión e Subvención en miles de euros
 Fonte: Ministerio de Economía

O cadro 2.48 contempla a evolución, nos últimos doce anos, observándose a nivel galego, nos anos 1997, 1998 e 1999 un aumento moi notable tanto do investimento subvencionable como da axuda concedida, destacando a estes efectos e tamén a contía do tanto por cento correspondente, o ano 1997.

En 2000 aprobáronse un total de 52 expedientes –un número inferior ao ano anterior e similar aos anos precedentes- para un investimento de 131 millóns 754 mil euros-, outorgáronse subvencións de 21 millóns 679 mil euros-, pero en 2001 apróbanse 109 expedientes, a cantidade maior destes últimos trece anos cun alto, tamén, investimento previsto, outorgando como subvención 46 millóns 184 mil euros cun compromiso de creación de 1.744 novos empregos e de mantemento de 7.308.

No ano 2002 baixa o número de expedientes a 47, aínda que a contía do investimento –330 millóns 394 mil euros- é importante. O importe da subvención baixa con respecto ao ano anterior e acada un importe de algo máis de 30 millóns de euros cun compromiso de creación de 1.267 empregos e de mantemento de 3.181. No ano 2003 volven a subir tanto o número de expedientes –100- como a subven-

ción concedida 55 millóns 135 mil euros, experimentando un acusado descenso no 2004 no que apróbanse 47 expedientes para un investimento de preto de 232 millóns 549 mil euros e concedese unha subvención total de 35 millóns 273 mil euros, para a creación de 875 empregos e o mantemento de 2.717 postos de traballo. No ano 2005 increméntanse substancialmente o número de expedientes: 87, a contía do investimento subvencionable: 436 millóns 430 mil euros e o importe da subvención: 72 millóns 880 mil euros.

Finalmente en 2006 con 76 expedientes acádase o montante da subvención máis alto: 96 millóns 937 mil euros para un investimento de preto de 768 millóns 917 mil euros, 1.083 empregos a crear e 10.695 a manter.

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2006

■ Cadro 2.48

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
1994	63	147.055,64	26.071,91	17,73	873	3.144
1995	63	133.034,03	23.265,18	17,49	823	4.515
1996	39	68.713,71	10.746,10	15,64	486	2.251
1997	51	378.126,77	87.801,86	23,22	1.114	4.273
1998	53	270.455,45	48.958,45	18,10	1.042	10.225
1999	83	259.793,49	45.737,02	17,60	1.724	4.654
2000	52	131.753,87	21.678,51	16,45	923	2.025
2001	109	445.221,60	46.184,20	10,37	1.744	7.308
2002	47	330.394,13	30.059,31	9,10	1.267	3.181
2003	100	395.946,00	55.135,00	13,92	1.520	6.082
2004	47	232.548,95	35.273,00	15,17	875	2.717
2005	87	436.430,29	72.880,34	16,70	1.107	4.769
2006	76	768.916,78	96.937,11	12,61	1.083	10.695

Datos de Inversión e Subvención en miles de euros
Fonte: Ministerio de Economía

Por sectores (cadro 2.49) o maior número de expedientes corresponde ó de fabricación de produtos metálicos, maquinaria e equipos mecánicos e o de extracción e industria de minerais non metálicos, ambos con 14, aínda que tanto pola contía da subvención, como do emprego a crear o volume maior é o do sector de construción de automóbiles e pezas de reposto.

■ Cadro 2.49

Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2006

	Expedientes	Investimento aprobado	Subvención	Emprego a crear	Emprego a manter
Extracción e 1ª trans. de minerais metálicos non enerxéticos	3	5.425.340	557.840	22	135
Extracción e industria de minerais non metálicos	14	17.282.924	2.757.287	74	557
Industria química e produción de fibras artificiais	1	1.292.927	193.939	5	106
Fabricación de prod. metálicos. Maquinaria e equipo mec.	14	22.987.502	3.546.089	127	982
Construción de máquinas de oficina. mat. eléctrico e electrónico	2	3.862.765	301.504	26	92
Const. automóviles e pezas de reposto. Material de transporte	10	575.197.152	67.568.845	302	7.249
Industria de produtos alimenticios, bebidas e tabaco	2	4.636.620	1.004.262	12	39
Industria téxtil, coiro, calzado e vestido	5	23.848.278	3.679.665	133	1.101
Industrias da madeira e do papel. Artes gráficas	5	37.885.080	3.910.446	115	174
Industria do caucho e transformación de materiais plásticos	5	14.492.761	2.345.995	93	67
Outras industrias manufactureiras	4	27.210.825	5.067.165	49	70
Turismo	7	24.945.965	4.381.267	83	78
Outros sectores económicos	4	9.848.640	1.622.810	49	45
Total	76	768.916.779	96.937.114	1.083	10.695

Importes en en miles de euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

2.9.3. A achega da Administración Autonómica

A análise da política industrial da Xunta de Galicia en 2005 lévanos primeiramente a examinar o labor do Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE), os fondos de capital risco -Emprende, Adiante, e da Sociedade para o Desenvolvemento Industrial de Galicia (SODIGA) que xestiona XESGALICIA; e, posteriormente, cun achegamento moi sucinto ás liñas de actuación orzamentaria de promoción industrial que veñen desenvolvendo as consellerías sectoriais: a de Innovación e Industria co apoio da de Economía e Facenda; a do Medio Rural; a de Pesca e Asuntos Marítimos; e a de Medio Ambiente e desenvolvemento sostible.

Desde a súa creación, coa Lei 5/1992, do 10 de xuño, o IGAPE vén a traballar en diversos programas de promoción e apoio ao contorno empresarial galego, a través da tramitación dos incentivos económicos rexionais -que xa estudamos no anterior epígrafe-, da concesión de préstamos e avais, de distintas modalidades de bolsas para posgraduados/as (de contratos en prácticas, de investigación no exterior, “de promoción”, etc.) e de programas como LANZA -para a promoción da creación de empresas innovadoras lideradas por xoves-, PIMEGA -plan integral para mellorar a competitividade da empresa galega- ou IGATEL -que fomenta as telecomunicacións e aporta unha base de datos con información especializada ao empresariado-.

Desde a aprobación do Decreto 309/1995, do 23 de novembro, sobre incentivos para o desenvolvemento económico e fomento da actividade empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, o IGAPE configúrase, máis claramente, como o eixe fundamental de potenciación do sector produtivo galego, potenciada polo novo marco de actuación que introduce o “Acordo sobre medidas para o crecemento e o emprego en Galicia”, asinado o 13 de xullo de 1998 pola Xunta de Galicia, a Confederación de Empresarios e as centrais sindicais Comisións Obreiras e a Unión Xeral de Traballadores.

En xuño de 2000 o IGAPE dá a coñecer as directrices que seguirá o ente no período 2000-2003, presentando novos retos -duplicar os resultados do período 1997-1999- incidindo nas liñas dos programas previstos no Acordo coas centrais sindicais

SN de CCOO de Galicia e UGT-Galicia e a Confederación de Empresarios de Galicia. O Decreto 172/2001 de 12 de xullo fixa as bases que regulan as modalidades de axudas do IGAPÉ que foron potenciadas e modificadas o 31 de marzo de 2003 no marco do plan de dinamización económica, Plan Galicia, incorporando e establecendo melloras de carácter xeral e iniciativas orientadas a prestar apoio ás pequenas empresas nas zonas especialmente afectadas polo sinistro do *Prestige* (Costa da Morte) ou nas áreas de dinamización prioritaria de Lugo e Ourense.

Contempla para o período 2002-2006 as seguintes liñas de actuación:

- Apoios a investimentos
- Apoios a novas iniciativas empresariais (implantación de proxectos emprendedores)
- Apoio á continuidade e á mellora competitiva
- Apoio a empresas (reestruturacións)
- Formación (apoios á especialización laboral)
- Servizos (novos proxectos, diagnósticos empresariais, Plan de empresa e información sobre axudas)

O Acordo do 13 de xullo de 1998, anteriormente mencionado, aporta como principal novidade unha nova dimensión de apoio ás empresas, creando unha xestora de capital risco: **XESGALICIA** (constituída en marzo de 1999), cun presuposto de 16.000 millóns de pesetas e que dispón de tres instrumentos en función das demandas empresariais:

■ Fondo Emprende, componse de aportacións da Xunta de Galicia, e de entidades financeiras- Caixas de Aforro e bancos-, co obxectivo de promover as empresas de nova creación.

■ Fondo Adiante, financiado con diñeiro público e destinado ao apoio ás empresas con problemas de viabilidade.

■ SODIGA, constituída como unha sociedade de capital risco. A súa misión é apoiar proxectos de desenvolvemento de empresas con estrutura financeira equilibrada e un grao de madurez significativo. Xestiona directamente o Fondo Galicia-Norte de Portugal, acollido ao programa comunitario Interreg-3, formado por capital aportado a partes iguais pola Xunta de Galicia e a Rexión Norte de Portugal que financian investimentos en Portugal promovidos por empresas de Galicia e viceversa, primándose a creación de *joint ventures* entre empresas.

No cadro 2.50 contémpanse os investimentos aprobados dos fondos de XESGALICIA nos anos 2000 a 2006. Como se pode observar en 2000 aprobáronse 31 expedientes de investimento que supuxeron máis de 16 millóns de euros, descende en 2001 o número de investimentos a 16 e lixeiramente a contía total –15,71 millóns de euros-. En 2002 trátanse o mesmo número de expedientes de investimentos co ano anterior: 16, baixando o importe total a 11,14 millóns de euros e no ano 2003 os 20 expedientes aprobados alcanzan un montante total entre as subvencións de capital e préstamo de 25,45 millóns de euros dos que a parte máis importante corresponde aos 11 proxectos de Sodiga. No ano 2004 baixan ostensiblemente tanto o número de proxectos aprobados -12 como a contía do investimento: 9 millóns 573 mil euros, en 2005 volven a baixar, neste caso en dous o número de proxectos que son só 10 e a contía do importe: 6 millóns 863 mil euros a cantidade máis cativa dende a creación da xestora.

Fondos de capital de risco de XESGALICIA 2000-2006

■ Cadro 2.50

Proxectos e Inversións		FONDOS			
		ADIANTE	EMPRENDE	SODIGA	TOTAL
Nº proxectos	2000	6	13	12	31
	2001	5	3	8	16
	2002	2	7	7	16
	2003	1	8	11	20
	2004	4	5	3	12
	2005	2	4	4	10
	2006	2	9	8	19
Capital (1)	2000	1950	2645	7082	11677
	2001	1983	553	5821	8357
	2002	397	2203	4472	7071
	2003	0	3521	16860	20382
	2004	450	1210	3045	4705
	2005	911	1146	1056	3113
	2006	0	3581	6334	9915
Préstamo (1)	2000	2405	1204	914	4522
	2001	1472	288	5592	7353
	2002	859	2347	847	4054
	2003	1202	1514	2352	5068
	2004	2868	400	1600	4868
	2005	2400	750	600	3750
	2006	3320	769	23374	27463
Total (cap. + prest.) (1)	2000	4355	3849	7995	16199
	2001	3456	841	11413	15710
	2002	1256	4550	5319	11126
	2003	1202	5035	19212	25449
	2004	3318	1610	4645	9573
	2005	3311	1896	1656	6863
	2006	3320	4350	29708	37378

(1) Miles de euros
 Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

Por último en 2006 os 19 proxectos aprobados acadan un montante global de 37 millóns 378 mil euros a contía máis alta da serie, destacando fundamentalmente o investimento en forma de préstamo de SODIGA.

Dentro da modalidade de subvencións ao investimento, o IGAPE continúa cunha acción de política industrial xa “clásica” en Galicia, porque se vén mantendo desde hai máis dunha década: a **subvención do tipo de xuro dos cretos bancarios ás Pequenas e Medianas Empresas (PEMES) galegas**. Dita modalidade complementábase coa concesión de **avais** co obxecto de subministrar garantías ás empresas galegas (ou ás que teñan unidades produtivas en Galicia e destinen integramente ese diñeiro á creación, ampliación, reconversión ou reestruturación das mesmas) para investimentos e refinanciamento.

No cadro 2.51 contéñanse os datos dos programas de **apoio financeiro ás PEMES** de 2000 a 2006, desde a perspectiva provincial. En 2006 o número de expedientes increméntase en 175 acadando a cifra de 1.040 no total de Galicia ; en troques a contía total

dos préstamos concedidos que foi de 153 millóns 113 mil euros diminúe lixeiramente con respecto ao ano anterior no total da comunidade. Dita diminución é importante en Lugo, escasa en Ourense, mentres as contías aumentan en A Coruña e Pontevedra.

O cadro 2.52 presenta a información do programa de investimento produtivo, en 2006, por sectores. A maioría das axudas por número de expedientes foron para o transporte, industria e comercio. A contía maior do préstamo, correspondente a máis de 2 millóns 186 mil euros, foi para empresas do sector de pesca ocupando o lugar posterior o montante do préstamo concedido ao sector do medio ambiente.

■ Cadro 2.51

Convenios de subsidiación de xuros e apoio á peme. Galicia 2000-2006

	Nº de expdtes.							Importe do prestamo ⁽¹⁾						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	323	353	257	235	326	280	343	95.418	61.405	58.608	54.679	46.577	42.096	44.955
Lugo	159	172	142	119	173	233	234	39.655	35.058	28.578	31.821	21.746	51.820	40.786
Ourense	94	186	89	71	83	85	84	32.798	25.703	16.867	8.833	11.205	11.062	10.787
Pontevedra	288	374	245	242	313	267	379	81.943	96.040	65.912	83.261	62.370	49.193	56.585
Fóra de Galicia			2	1						422	225			
Galicia	864	1.085	735	668	895	865	1.040	249.815	218.206	170.387	178.819	141.898	154.171	153.113

Elaboración propia

(1) Datos en miles de euros

Fonte: Igape

■ Cadro 2.52

Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2006

	Expedientes	Investimento subvencionable	Préstamo subvencionable	Ptos. Subsid. pond.	Subvención concedida
Agricultura	9	3.192.138	1.525.785	0,96	44.822
Comercio	185	44.217.083	24.251.523	0,93	844.373
Construción	44	6.778.020	5.149.749	0,62	82.507
Industria	243	62.190.908	40.692.232	0,74	1.105.989
Medio Ambiente	1	36.337	25.436	0,50	183
Pesca	46	41.804.877	27.071.984	2,00	2.186.537
Servizos	2	123.400	40.560	0,50	650
Transporte	481	57.999.794	47.775.044	1,61	2.026.448
Turismo	29	14.676	6.580.226	0,93	240.370
Total	1.040	216.357.233	153.112.539	1,27	6.531.880

Datos en miles de euros

Fonte: IGAPE

No cadro 2.53 contéplase os datos en 2006 do programa de apoio a continuidade e mellora competitiva da Peme, unha das liñas importantes do Plan de consolidación e competitividade da Peme de actuación actual do IGAPE. Do número total de expedientes en 2006: 942, a maioría corresponden ós programas mellora da calidade e mellora da produtividade, con 324 e 269 expediente respectivamente, A contía total da subvención concedida aumenta moi significativamente acadando un montante de preto de 28 millóns 455 mil euros dos que 12 millóns 213 mil corresponden a modalidade de mellora da produtividade.

■ Cadro 2.53

Programa de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME. Galicia. 2004-2006

Modalidade	Nº de expedientes			Base Subvencionable			Subvención concedida		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Mellora competitiva	189	444	191	31.156.423	44.382.696	22.775.847	7.384.024	10.588.539	5.177.482
Mellora da produtividade			269			46.533.425			12.213.268
Modernización da hostalería na Costa da Morte	112	45		2.775.057	1.198.276		1.110.023	479.311	
PCCP-Sociedade da información	24	22	41	7.726.400	6.034.941	10.086.568	4.031.195	3.203.962	4.620.594
PCCP-Deseño	272	197	80	4.915.318	3.680.339	3.605.141	2.207.836	1.626.895	1.395.439
PCCP-Redes interempresariais de cooperación	2	5	10	407.217	625.583	1.575.763	251.182	369.270	837.404
PCCP-Sistemas de Calidade	198	219	324	2.384.195	2.454.755	6.247.546	881.204	945.059	2.334.026
PCCP- Innovación na xestión	6	9	26	897.304	1.538.213	3.836.530	453.141	809.326	1.874.248
PCCP- Empresa familiar			1			5.000			2.500
Total	803	941	942	50.261.915	59.914.803	94.665.820	16.318.604	18.022.361	28.454.961

PCCP: Plan de Consolidación e Competitividade da PEME
 Fonte: Igape- Xunta de Galicia

O cadro 2.54 ofrece os datos de subvención a fondo perdido do IGAPE para **proxectos empresariais de investimento** dos anos 2004 a 2006, o importe global para os 114 expedientes do 2006 -31 máis que o ano anterior – acadou unha contía da subvención de 38 millóns 963 mil euros- 26 millóns de euros menos que en 2005, destacando tanto en número de proxectos como na contía da subvención os datos da provincia de A Coruña, que representa neste último aspecto o 53,31% da cantidade total na Comunidade.

Nos cadros 2.55 a 2.58 recóllense as subvencións e axudas das distintas consellerías da Xunta de Galicia que teñen incidencia na incentivación empresarial e industrial, agrupadas por programas segundo os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega de 2004 e 2006 con excepción do primeiro deles que por cambios substanciais na numeración e título dos programas e non poder facer comparacións interanuais só pode ofrecerse o correspondente a 2006.

■ Cadro 2.54

Subvencións a fondo perdido para proxectos empresariais de investimento. Galicia 2004-2006

	Nº Expdtes.			Gasto subvenc.			Subvención			Emprego a crear			Emprego a manter		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
A Coruña	46	24	57	229.022.170	87.255.002	175.445.056	20.720.948	10.895.068	20.773.444	817	235	513	3216	656	2237
Lugo	11	11	12	35.547.726	90.698.572	22.718.505	3.724.956	6.920.215	3.567.568	164	110	111	418	726	321
Ourense	14	17	13	42.844.401	60.746.224	40.671.602	5.097.790	5.367.877	4.721.422	148	440	150	819	1495	2467
Pontevedra	49	31	32	246.095.828	326.983.930	114.455.263	25.972.798	42.238.136	9.900.934	1144	466	316	3513	2068	1529
Galicia	120	83	114	553.510.125	565.683.728	353.290.426	55.516.492	65.421.296	38.963.368	2273	1251	1090	7966	4945	6554

Importes en euros
 Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

Cadro 2.55
Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Innovación, Industria e Comercio (capítulo VII). Galicia. 2006

	Programa	Concepto	2006
432A	Plan Galego de I+D Tecnolóxico	Convenios de colaboración para I+D	200.000
		Axudas de investigac. A fundacións públicas	580.000
		Fundac. Fomento da Calidade Ind. E Des. Tecnol.*	420.000
		Colaboración con empresas privadas para I+D	26.646.191
		Convenios I+D entidades sen ánimo de lucro	11.000.000
		Convenios expansión no exterior, Fundación Galicia Europa	110.000
		Proxectos infraestruturas e convenios de I+D a empresas públicas	4.577.343
432B	Investigación Universitaria	Axudas ás Universidades para infraestruturas Proxectos e convenios I+D	15.481.798
		Fondo de apoio á investigación nas Universidades	5.775.280
521A	Regulación do comercio interior e política de prezos	Convenio IGAPÉ potenciación comercio minorista	100.000
		Equipamentos comerciais de carácter social (Corporacións Locais)	5.500.000
		Vertebración comercio urbano	2.500.000
		Modernización comercio retalista	1.353.980
		Fundacións e consorcios de carácter feiral	784.000
		Colaboración con Fundacións	100.000
		Rexeneración do tecido empresarial comercial	3.339.000
		Incentivación do comercio en zonas rurais	1.500.000
		Fomento da calidade e competitividade do comercio retalista	1.000.000
		Revitalización de zonas e eixes comerciais	2.350.000
		Incentivación da demanda comercial sectorial	2.750.000
		Fomento da cooperación empresarial comercial	1.200.000
631B	Infraestruturas enerxéticas	Infraestruturas enerxéticas municipais	
		Infraestruturas gasistas	250.000
		Infraestruturas eléctricas no medio rural	1.413.000
		Mellora de infraestruturas enerxéticas	10.800.000
641A	Fomento da minería	Convenio coa Cámara Mineira*	100.000
		Fomento de actividades Minerais	800.000
		Fomento da minería.Seguridade	500.000
		Fundacións, Institutos e Centros Tecnolóxicos	800.000
		Convenio Confederación Hidrográfica do Norte	1.000.000
651 A	Ordenación promoción, xestión e fomento do Turismo	Mellora dos recursos turísticos das entidades locais	4.126.967
		Subvencións a concellos costeiros	600.000
		Subvencións a festas de interese turístico	335.608
		Fomento do turismo no medio rural	5.307.674
		Campamentos públicos de turismo	86.858
		Creación e mellora da infraestrutura turística	2.670.000
		Mellora de cafeterías, cafés, bares e restaurantes	800.000
		Subvencións a hoteis do litoral	47.989
		Mellora da infraestrutura do turismo deportivo	200.000
		Convenios con clubs deportivos	182.000
711C	Apoio á artesanía	Apoio ao sector artesanal (empresas privadas)	850.000
		Apoio ó sector artesanal. Axudas a asociacións	100.000
		Fundación Centro Galego de Artesanía e Diseño	919.033
712B	Apoio á moderniz. empres. e mellora da compet. nos sect. indust. e servizos	Transferencia ao IGAPÉ	92.600.000
		Parque Tecnolóxico de Galicia	155.345
		Apoio á innovación empresarial	20.390.189
		Galicia Calidade	690.000
		Plan fomento Exportacións Galegas (FOEXGA)	1.900.000
		Plan de Iniciación á promoción exterior (PIPE)	300.000
		Fomento da cooper. prom. excel. e calidade industrial	5.000.000
		Achegas para o fortalecemento da industria naval galega	3.288.012
		Desenvolv. Das tecnoloxías da inform. e telecomunic.	9.000.000
		Desenvolvemento da sociedade da información	6.627.906
		Accións de desenvolvemento da sociedade da información	300.000
		Integración de colectivos desfavorecidos na so. Da información	400.000
		Centro dotacional do conglomerado téxtil/confección	344.434
		Sensibilización en excelencia e cooperación empresarial	300.000
		Axudas a Centros tecnolóxicos sectoriais de Galicia	1.111.299
		Observatorios empresariais	400.000
721B	Apoio á empresa industrial e de servizos	Transferencia de capital a Meisa	667.687
	Total		262.631.593

Elaboración propia

Datos en euros

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.56

Subvencións e axudas da Consellería do Medio Rural (capítulo VII). Galicia.2004-2006

	Programa	Concepto	2004	2005	2006
344A	Desenvolvemento Comarcal	S.A. Desenvolvemento Comarcal de Galicia		1.500.000	
422 D	Desenvolvemento rural				
		Adquisición de terras procedentes de arrendamentos históricos(*)	180.000	240.000	300.000
		Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	10.974.838	11.689.992	750.000
		Convenio con Seiasa del Norte S.A.		519.750	360.800
612A	Divulgación da tecnoloxía agraria				
		Fomento asociacionismo agrario	1.800.000	1.800.000	1.700.000
		Fomento maquinaria en común	1.955.368	1.844.565	1.866.667
		Fomento da actividade de hortofloricultura			100.000
612C	Dinamización, valoriz. e fixación de poboación do medio rural	Fomento actividades agrícolas complementarias			2.600.000
		Fomento de sistemas e ciclos agrarios sostibles			900.000
		Produción integrada e outras técnicas			1.848.508
		Axencia Galega do Desenvolvemento Rural			16.840.369
613 A	Sanidade vexetal e animal				
		Programas sanitarios especiais (Corporacións Locais)	378.536	320.000	320.000
		Programas sanitarios especiais (empresas)	1.295.702	900.000	2.800.000
		Agrupacións de defensa sanitaria	2.721.760	2.721.760	2.906.788
		Plan apícola galego	480.810	480.810	480.810
614 A	Ordenación, reestruturación, fomento e mellora da produción agraria				
		Fomento de actividades agrícolas complementarias	2.070.000	2.000.000	
		Fomento de sistemas e ciclos agrarios sostibles	885.935	900.000	
		Produción integrada e outras técnicas	1.147.697	1.220.000	
		Axudas a explotacións e cooperativas	35.783.109	40.285.923	39.581.585
		Abandono da produción leiteira	317.337	300.000	
		Promoción de sementes e plantas de viveiro	825.000	1.200.000	2.000.000
		Mellora das explotacións (da eficiencia)	25.938.959	20.711.178	23.443.333
		Programa de Mellora Gandeira (a empresas)	4.471.800	3.935.000	3.721.193
		Programa de Mellora Gandeira (a familias e inst. sen fin de lucro)	2.737.985	2.883.645	3.069.117
		Medidas agroambientais e indemnizacións compensatorias			15.010.510
		Indemnizacións compensatorias	6.733.755	10.439.069	
		Axudas á reestruturación das explotacións agrarias			2.000.000
		Reestruturación do viñado	5.521.921	5.521.921	5.521.921
		Cese anticipado na actividade agraria	20.407.450	20.021.473	15.768.925
		Mellora calidade do leite nas explotacións	3.000.000	4.328.932	4.000.000
		Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	1.000.000	1.000.000	10.000
		Fondo Galego de Garantía Agraria (FOGGA)	24.717.323	34.971.197	58.272.678
614 C	Orden., reestut. E desenvolv. Sector forestal	Axudas para a creación e mellora das masas forestais (corps. Locais)			19.605.839
	(Plan Forestal de Galicia)	Axudas para a creación e mellora das masas forestais (Insti. Sen fin de lucro)			1.001.313
		Cofinanciación e incorporacións (Corps. Locais)			350.000
614D	Mobilidade das terras improdutivas	Plan de fomento de mobilización de terras			2.640.255
615A	Regulación das producións e mercados agrarios				
		Ordenación de Producción e Mercados Agrarios	6.123.236	9.123.236	8.400.000
		Promoción e comercialización agroalimentaria		80.000	2.000.000
712B	Apoio á moderniz. empresarial e mellora da compet. nos sectores indust. e servizos				
		Apoio á industrialización e comercialización	31.262.781	35.856.147	37.584.280
		Axudas a empresas de transformación agraria hortofrutícolas			100.000
713 A	Fomento das industrias agroalimentarias	Apoio á industrialización e comercialización			
	Total		192.731.302	216.794.598	277.854.891

Datos en euros

(*)Incluídos en distintos programas noutros anos

Inclúe tamén ao FEOGA

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.57

**Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII).
Galicia. 2004-2006**

	Programa	Concepto	2004	2005	2006
432A	Plan Galego de Investigación e Desen. Tecnol.	Axudas á investigación empresas públicas	11.582		
612B	Promoción cooperativa e social e divulgación da tecnoloxía pesqueira	Axudas a empresas para creación infraestruturas	270.000		
		Axudas a creación de empresas de servizos marítimos	210.000		
		Axudas a empresas turísticas vinculadas ó mar		240.000	230.126
		Axudas a empresas de servizos vinculadas ó mar		240.000	230.126
		Axudas a pesca costeira artesanal	3.879.906	3.869.711	701.087
		Equipamento para a divulgación sobre o litoral de Galicia			250.000
614 B	Orden, reestrut. fomento e mellora da produc. pesqueira e cult. mariños	Axuste do esforzo pesqueiro	2.963.088	6.158.036	14.072.120
		Paralización temporal e outras compensacións financeiras	1.699.419		2.000.000
		Compensación por paralización. Temporal a familias	915.071		4.000.000
		Medidas de carácter socioeconómico			893.627
		Axudas para proxectos de xestión integral dos recursos mariños			4.315.000
615B	Regulación das producións e mercados pesqueiros	Axudas saturación de mercados	177.311		
		Axudas transporte concentración de mercados	182.200		
		Audas fomento parámetros calidade mercados	182.311		
		Equipamentos para o desenvolvemento pesqueiro		471.000	191.772
721A	Apoio á empresa do sector primario	Renovación da flota pesqueira.Convenio IGAPE	40.906		
721 B	Apoio á empresa do sector primario				
		Desenvolvemento da acuicultura e dos cultivos mariños	13.264.031	27.258.401	
		Promoción, fomento da calidade e novas saídas prods. mariños	44.212	45.103	
		Axudas ao fomento da internacionalización	44.211	29.595.384	
		Cofinanciación incorporación fondos europeos	929.100	929.100	1.370.304
		Promoción, fomento da calidade e novas saídas prods. mariños (familias)	88.423	90.206	181.336
		Axudas á transformación e conservación de produtos do mar	46.060.900	48.326.861	
		Axudas aos invest. na industria galega de trans. de produtos pesca			52.202.070
		Construción de novos buques pesqueiros.	33.670.010		
		Axudasá renovación da flota pesqueira			14.872.917
		Axudas investimento equipamiento portos pesqueiros	1.937.874	1.976.949	1.987.080
		Axudas á acuicultura e cultivos mariños		4.000.000	31.602.059
	Total		106.570.555	123.200.751	129.099.624

Datos en euros

Inclúe tamén ao IFOP

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.58

Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII).
Galicia. 2004-2006

	Programa	Concepto	2004	2005	2006
342 A	Protección e mellora do medio ambiente ⁽¹⁾	Medidas compensatorias no contorno dos espazos protexidos (empresas)	248.263	205.358	220.000
		Medidas compensatorias no contorno dos espazos protexidos (familias e instts. sen fin de lucro)	715.920	500.353	700.000
		Axudas para a ordenación da actividade cinexética e piscícola	595.405	1.320.937	1.033.500
		Axudas para a conservación da biodiversidade	93.433	150.000	160.500
		Subvencións en materia de medio ambiente industrial	503.358	515.000	700.000
		Convenio con Fundacións			260.000
		Axudas para a protección de animais domésticos	80.000	60.000	64.200
		Accións de conservación e ordenación do medio natural			130.000
		Leadre Concello de Pantón			70.000
		Life Betanzos			43.000
		Protección de animais domésticos e salvaxes en cautividade	120.200		
		Promoción da implantación da axenda 21 en Galicia	243.841	170.000	
		A familias e Institucións sen fins de lucro		90.000	
		Leader Asociación río Lor		60.000	
		Promoción e implementación da memoria de sostibilidade			50.000
		Plan de Educación Ambiental			100.000
		Accións de desenvolvemento sostible ao exterior	109.159	30.000	30.000
422 C	Prevención e defensa contra incendios forestais (Plan Forestal de Galicia) ⁽²⁾	Subvención empresas privadas por investimentos de prevención de incendios	1.500.000	1.700.000	
614 C	Orden, reestrut. fomento e desenvolvemento do sector forestal (Plan Forestal de Galicia) ⁽¹⁾	Axudas empresas privadas para a creación e mellora das masas forestais	28.878.428	30.813.453	
		Á Confederación Hidrográfica do Norte	100.000	250.000	
		Axudas á creación e mellora das masas forestais		1.215.149	
		Ao Mº de Agricultura, Pesca e Alimentación	292.213		
	Total		33.480.220	37.080.250	3.561.200

Datos en euros

(1) Só comprende subvencións a empresas, non a familias, institucións sen fins de lucro, corporacións locais e organismos autónomos administrativos da Comunidade Autónoma

Fonte: Xunta de Galicia. Orzamentos xerais da CA Galega

Este capítulo adicarémolo a describir e analizar a evolución desa realidade chamada a **economía social, que vén a** designar unha parte da realidade social diferenciada tanto do ámbito da economía estatal do sector público como da economía privada de natureza capitalista con referencia á Comunidade Autónoma Galega no ano 2006.

A creación de emprego na economía social vén sendo liderada polas cooperativas, seguidas polas sociedades limitadas laborais e das sociedades anónimas laborais.

Así, no que se refire a cooperativas rexistradas na comunidade autónoma, pódese observar que en 2006 están constituídas 43, dando ocupación a 1.703 socios/as.

Os cadros 3.1 e 3.4. subministrannos datos sobre o total de sociedades de economía social en España e comunidades autónomas, así como o emprego que tales sociedades xeran, tamén os sectores de actividade en que estas fórmulas se usan en maior proporción.

Andalucía mantense á cabeza no número de traballadores/as en empresas de economía social, con 86.181 (14.000 menos que o trimestre anterior). Séguenlle o País Vasco (68.387 empregos), Cataluña (53.636), Comunidade Valenciana (49.358), Rexión de Murcia (27.574) e a Comunidade de Madrid (27.445), Castela A Mancha

(23.778), Castela e León (16.905 e no noveno lugar Galicia, que dá emprego a 13.792 persoas (O que representa un 3,24% do total de España). (Cadro 3.2).

O cadro 3.3 mostra as cooperativas constituídas e os/as socios/as iniciais destas, segundo clase e provincias. Galicia rexistra, dende esta fonte estatística, un total de 36 cooperativas que ocupan 1.315 socios/as. Dese total 10 son de Traballo asociado, 6 de vivendas, 15 agrarias, 4 dedicadas á explotación comunitaria da terra e 1 a servizos.

**Sociedades de Economía Social. Distribución xeográfica.
Por comunidades autónomas.**

■ Cadro 3.1

	2º Trimestre 2007	Variacións			
		Trim. anterior		Ano anterior	
		Absoluto	%	Absoluto	%
Andalucía	10.446	57	0,5	53	0,5
Aragón	1.613	5	0,3	7	0,4
Asturias	862	10	1,2	36	4,2
Baleares	411	0	0,0	-14	-3,4
Canarias	1.075	-2	-0,2	-51	-4,7
Cantabria	256	-6	-2,3	-13	-5,1
C. A Mancha	3.303	48	1,5	63	1,9
C. León	2.495	20	0,8	2	0,1
Cataluña	7.554	-39	-0,5	-288	-3,8
C. Valenciana	5.036	10	0,2	25	0,5
Extremadura	1.214	3	0,2	-7	-0,6
Galicia	2.001	-1	0,0	-23	-1,1
Madrid	3.223	-26	-0,8	-93	-2,9
Murcia	2.849	50	1,8	102	3,6
Navarra	791	12	1,5	19	2,4
País Vasco	2.509	-15	-0,6	-34	-1,4
A Ríoxa	245	1	0,4	6	2,4
Ceuta	27	0	0,0	1	3,7
Melilla	31	-3	-9,7	-2	-6,5
España	45.941	124	0,3	-211	-0,5

Fonte: Consellería de Traballo

**Socios/as de sociedades cooperativas e sociedades laborais.
Distribución xeográfica. Por CCAA**

■ Cadro 3.2

	2º Trimestre 2007	Variacións			
		Trim. anterior		Ano anterior	
		Absoluto	%	Absoluto	%
Andalucía	86.181	-14.150	-16,4	2.502	2,9
Aragón	11.572	772	6,7	244	2,1
Asturias	6.706	-246	-3,7	88	1,3
Baleares	3.697	18	0,5	28	0,8
Canarias	9.097	-880	-9,7	-561	-6,2
Cantabria	2.851	19	0,7	147	5,2
C. A Mancha	23.778	-286	-1,2	6	0,0
C. León	16.905	341	2,0	350	2,1
Cataluña	53.636	-727	-1,4	837	1,6
C. Valenciana	49.358	-8.093	-16,4	360	0,7
Extremadura	12.167	2.067	17,0	-169	-1,4
Galicia	13.792	-238	-1,7	-497	-3,6
Madrid	27.445	229	0,8	1.364	5,0
Murcia	27.574	507	1,8	206	0,7
Navarra	9.320	62	0,7	658	7,1
País Vasco	68.387	138	0,2	1.797	2,6
A Ríoxa	2.301	42	1,8	-87	-3,8
Ceuta	262	61	23,3	29	11,1
Melilla	284	-50	-17,6	17	6,0
España	425.313	-20.414	-4,8	7.319	1,7

Fonte: Consellería de Traballo

■ Cadro 3.3

Cooperativas constituídas e socios/as iniciais. Segundo clase. Por provincias. Galicia. 2006

	Traballo asociado		Vivendas		Agrarias		Explotación comunitaria da terra		Servizos		Outras		Total	
	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as	Cooperativas	Nº socios/as
A Coruña	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Lugo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Ourense	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Pontevedra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Galicia	10	43	6	439	15	636	4	186	1	11	-	-	36	1.315
Rexistro da comunidade	10	43	6	439	15	636	4	186	1	11	-	-	36	1.315

Fonte: Ministerio de Traballo. Anuario 2006 (Avance)

Cadro 3.4

Cooperativas de traballo asociado constituídas e socios/as iniciais. Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2006

	Agrario		Non agrario								Total	
	Coop.	Socios/as	Industria		Construción		Servizos		Total		Coop.	Socios/as
			Coop.	Socios/as	Coop.	Socios/as	Coop.	Socios/as	Coop.	Socios/as		
A Coruña	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Lugo	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Ourense	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Pontevedra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0
Galicia	-	-	-	-	-	-	10	43	10	43	10	43
Rexistro da comunidade	-	-	-	-	-	-	10	43	10	43	10	43

Fonte: Ministerio de Trabajo. Anuario 2006 (Avance)

O cadro 3.5 permítenos observar a condición dos socios/as (capitalistas e traballadores/as, así como o seu sexo. Dos 405 traballadores/as, 300 son socios/as traballadores/as e 105 son socios/as capitalistas, 216 (53,33%) son homes e 180 (46,66%) son mulleres. Esa preponderancia masculina invertece no caso de socios/as capitalistas.

Cadro 3.5

Socios/as iniciais das sociedades laborais rexistradas Segundo sexo. Por provincia. Galicia 2005-2006

	Socios/as traballadores/as			Socios/as capitalistas			Total		
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	36	27	63	13	11	24	49	38	87
Lugo	43	13	56	2	10	12	45	23	68
Ourense	29	25	54	10	9	19	39	34	73
Pontevedra	62	65	127	21	29	50	83	94	177
Galicia	170	130	300	46	59	105	216	189	405

Fonte: Ministerio de Trabajo. Anuario 2006 (Avance)

O cadro 3.6 mostra as sociedades laborais rexistradas e socios/as iniciais destas. Galicia con base nesta fonte estatística ten 122 sociedades laborais, todas elas limitadas, e que ocupan 405 socios/as. A distribución provincial reflicte que tanto por número de tales sociedades coma de socios/as é Pontevedra a que ocupa o primeiro lugar na implantación destas fórmulas da economía social.

■ Cadro 3.6

**Sociedades laborais rexistradas e socios/as iniciais.
Segundo clase. Por provincia. Galicia. 2006**

	Sociedades limitadas		Sociedades anónimas		Total	
	Sociedades	Socios/as	Sociedades	Socios/as	Homes	Mulleres
A Coruña	26	87	-	-	26	87
Lugo	20	68	-	-	20	68
Ourense	22	73	-	-	22	73
Pontevedra	54	177	-	-	54	177
Galicia	122	405	-	-	122	405

Fonte: Ministerio de Trabajo. Anuario 2006 (Avance)

O cadro 3.7 reflicte un descenso entre o ano 2005 e o obxecto deste informe (de 168 SL a 122). Así mesmo observamos que son sectores non agrarios os preponderantes os/as que usan estas fórmulas societarias. Das 122 sociedades laborais rexistradas tan só 3 son agrarias, o 98% corresponde por orde de importancia ao sector servizos, construción e Industria. Maior evidencia dos sectores en que a economía social a través das Sociedades laborais e impoñen, móstrao o cadro 3.8 referido ao número de socios, dos 405 socios, 289 (71,35%) fano no sector Servizos, 75 en Construción (18,52%), 32 na Industria (7,90) e 9 (2,22%) en Agrario.

■ Cadro 3.7

**Sociedades laborais rexistradas e socios/as iniciais.
Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2005-2006**

	Agrario		Non agrario								Total	
	2005	2006	Industria		Construción		Servizos		Total		2005	2006
			2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006		
A Coruña	-	2	8	2	3	1	31	21	42	24	42	26
Lugo	1	1	2	1	6	7	21	11	29	19	30	20
Ourense	-	-	5	3	5	3	20	16	30	22	30	22
Pontevedra	4	-	9	4	11	10	42	40	62	54	66	54
Galicia	5	3	24	10	25	21	114	88	163	119	168	122

Fonte: Ministerio de Trabajo. Anuario 2006 (Avance)

Actuacións para o desenvolvemento da economía social e o autoemprego

A. Promoción de emprego en cooperativas e sociedades laborais

As medidas de fomento de emprego contéplanse como medidas de apoio a novas iniciativas e fórmulas empresariais que se engloban baixo o concepto de economía social (cooperativas, sociedades laborais, autónomos, iniciativas de emprego rural, etc.).

En 2006 beneficiáronse 6.529 (2005: 8.749) traballadores/as das axudas ao autoemprego e á economía social, de eles/as 639 (2005: 545) obtiveron axudas do programa de promoción de emprego en cooperativas e sociedades e 219 (2005: 293) para a adquisición da condición de socio/a traballador/a.

As rendas para o inicio da actividade configúranse como unha axuda aos desempregados/as para a adquisición da condición de socio/a traballador/a dunha cooperativa de traballo ou sociedade laboral. Ademais 71 traballadores/as capitalizaron a súa prestación de desemprego co obxecto de incorporarse a unha cooperativa ou sociedade laboral.

■ Cadro 3.8

Sociedades iniciais das sociedades laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2005-2006

	Agrario		Non agrario								Total	
	2005	2006	Industria		Construción		Servizos		Total		2005	2006
			2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006		
A Coruña	-	6	29	7	9	4	104	70	142	81	142	87
Lugo	3	3	10	3	21	26	70	36	101	65	104	68
Ourense	-	-	16	9	18	12	70	52	104	73	104	73
Pontevedra	13	-	43	13	38	33	142	131	223	177	236	177
Galicia	16	9	98	32	86	75	386	289	570	396	586	405

Fonte: Ministerio de Trabajo. Anuario 2006 (Avance)

B. Apoio ao emprego autónomo

Non ano 2006 foron 5.362 (2005: 5.869) os/as desempregados/as que se beneficiaron deste programa que pretende fomentar a creación do propio negocio ou actividade como traballador/a autónomo/a.

C. Iniciativas de emprego: locais, rurais e de base tecnolóxica

Comprende tres tipos de actividades: as iniciativas locais de emprego, as iniciativas de emprego rural (IER) e finalmente, as iniciativas de emprego de base tecnolóxica (IEBT). Todas elas posibilitaron a colocación de 348 desempregados/as (2005: 348).

■ Cadro 3.9

Cooperativas constituídas e número de socios/as.
Por actividade económica. Galicia. 2006

Cod.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Registro central		Galicia	
		Coop.	Soc.	Coop.	Soc.	Coop.	Soc.	Coop.	Soc.	Coop.	Soc.	Coop.	Soc.
1	Agricultura, gandería, caza e serv. relac.	8	82	6	346	0	0	3	173	3	244	20	845
2	Silvicultura, explot. forestais e serv. relac.	0	0	0	0	0	0	1	11	0	0	1	11
5	Pesca, acuicultura e serv. relac.	1	14	0	0	0	0	1	68	0	0	2	82
10	Extracc. e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Extracc. petróleo e gas natural e serv. relac.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Extracc. minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Extracc. minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Extracc. minerais non metálicos nin enerxéticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	1	12	1	12
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Industria da confección e peletería	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Industria do coiro e calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Coquerías, refino petróleo e trat. combus. nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Fabric. produtos caucho e materias plásticas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Fabric. doutros produtos minerais non metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Metalurxia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Fabric. produtos metálicos (agás maquinaria e equipo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Inds. construción de maquinaria e equipo mecánico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Fabric. máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Fabric. de maquinaria e material eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Fabric. material electrónico, radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Fabric. equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Fabric. vehículos motor, remolques e semiremolques	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Fabric. doutro material de transporte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Fabric. mobles: outras indus. manufactureiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Reciclaxe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40	Produc. e distb. enerxía eléct. gas, vapor e auga quente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Construción	2	66	0	0	0	0	6	400	0	0	8	466
50	Venda e repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Comercio por xunto e intermedarios (agás vehículos motor)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	1	7
52	Comercio polo miúdo (agás vehíc. motor, reparac. domésticas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55	Hostalería	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60	Transporte terrestre: transporte por tubos	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0	1	4
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	Actv. anexas ós transportes: axencias de viaxes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Correos e telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	Seguros e plans de pensións (agás seguridade social obrigatoria)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	Actv. auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	Actv. inmobiliarias	1	244	0	0	0	0	0	0	0	0	1	244
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72	Actv. informáticas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0	1	4
75	Admon. Pública, Defensa e SS obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	Educación	0	0	0	0	0	0	1	3	2	10	3	13
85	Actv. sanitarias e veterinarias, servizos sociais	0	0	0	0	0	0	0	0	1	5	1	5
90	Actv. saneamento público	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91	Actv. asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92	Actv. recreativas, culturais e deportivas	2	6	0	0	0	0	1	4	0	0	3	10
93	Actv. diversas de servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95	Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99	Organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		14	412	6	346	0	0	15	667	8	278	43	1703

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Axudas ao autoemprego e á economía social. Galicia. 2006

■ **Cadro 3.10**

	Nº traballadores/as		
	Homes	Mulleres	Total
Promoc. do emprego en cooperat. e soc. laborais	315	324	639
Apoio ao emprego autónomo	2.869	2.493	5.362
ILE, IER, IEBT'S	181	167	348
Prog. Incentivos prom. Afiliac. SS persoas cotit. Explot. Agrarias	12	152	164
Prog. Axudas xerac. Activ. Marco do proxecto europeo Equal Compostela Social	3	13	16
Galicia	3.380	3.149	6.529

Fonte: Consellería de Traballo. Memoria 2006

POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO

4

4.1. A poboación galega

Antes de entrar na análise da poboación desde a perspectiva do mercado laboral (poboacións activa, ocupada, desempregada, etc.) cómpre realizar un achegamento á situación demográfica de Galicia nos últimos anos, porque vai ser un claro condicionante da evolución dalgunha das variables significativas para a análise do mercado de traballo.

4.1.1. Evolución da poboación

O cadro 4.1. dá fe da evolución demográfica de Galicia, do conxunto do Estado e da Unión Europea desde o ano 2000. Sobrancearemos os seguintes aspectos:

■ A poboación galega creceu no ano 2006 tan só un 0,14% (3.817 habitantes) mentres que a poboación española subiu seis veces máis (un 0,91%, en valores absolutos: 407.930 habitantes).

■ A suba acumulada desde o ano 2000 foi na poboación galega de só 39.441 habitantes (un 1,44%) mentres que a española aumentou nunha porcentaxe oito veces maior, porque subiu en máis de catro millóns e medio de habitantes (4.616.903 per-

soas, un 11,40 %). O dinamismo demográfico español neste comezo do século XXI está moi por riba tamén da media da Unión Europea, que creceu no quinquenio do que temos datos neste cadro un 2% (case o dobre que a poboación galega nese período, anque a cuarta parte que a española).

■ Cadro 4.1

Poboación de Galicia, España e UE⁽¹⁾. 2000-2007

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ⁽²⁾
Galicia	2.731.900	2.732.926	2.737.370	2.751.094	2.750.985	2.762.198	2.767.524	2.771.341
España	40.499.791	41.116.842	41.837.894	42.717.064	43.197.684	44.108.530	44.708.964	45.116.894
UE (25 países)	450.378,8	451.388,1	452.990,3	455.022,9	457.189	459.488,4		

(1) Datos da UE en miles de habitantes.

(2) Datos provisionais

Fonte: INE (datos a 1 de xaneiro) e EUROSTAT

A poboación de cada unha das comunidades autónomas a día 1 de xaneiro de 2007 pódese ver no cadro 4.2; explicita que:

■ As catro comunidades de máis poboación (Andalucía, Cataluña, Madrid e a Comunidade Valenciana, por esta orde) concentran 26.173.064 habitantes, o que representa un 58% da poboación total española.

■ Galicia é a quinta comunidade polo seu tamaño poboacional, situada entre a Comunidade Valenciana (anque lonxe dela) e Castela-León (moi preto).

■ Cadro 4.2

Poboación por comunidades autónomas. 2006-2007

	A 1 de xaneiro de 2007 ⁽¹⁾	A 1 de xaneiro de 2006	Variación absoluta
Andalucía	8.039.399	7.975.672	63.727
Cataluña	7.197.174	7.134.697	62.477
Madrid	6.061.680	6.008.183	53.497
Comunidad Valenciana	4.874.811	4.806.908	67.903
Galicia	2.771.341	2.767.524	3.817
Castela e León	2.525.157	2.523.020	2.137
País Vasco	2.141.116	2.133.684	7.432
Canarias	2.020.947	1.995.833	25.114
Castela A Mancha	1.975.179	1.932.261	42.918
Murcia	1.391.147	1.370.306	20.841
Aragón	1.295.215	1.277.471	17.744
Extremadura	1.088.728	1.086.373	2.355
Asturias	1.074.632	1.076.896	-2.264
Baleares	1.029.139	1.001.062	28.077
Navarra	605.022	601.874	3.148
Cantabria	572.503	568.091	4.412
A Ríoxa	308.566	306.377	2.189
Ceuta	76.343	75.861	482
Melilla	68.795	66.871	1.924
España	45.116.894	44.708.964	407.930

(1) Datos provisionais

Datos a 1 de xaneiro.

Fonte: INE, Padrón Municipal.

O cadro 4.3 reflicte que tan só en Asturias baixou a poboación en 2006, ano no que as menores subas porcentuais tivéronas Castela-León (0,08%) e Galicia (0,14%) mentres que as maiores subas porcentuais foron as de Melilla (2,8%) e Baleares (2,8%).

A desagregación territorial do cadro 4.4 permite comprobar a variación poboacional desde 2001 de cada unha das provincias galegas; subliñaremos que:

■ Cadro 4.3

Porcentaxe de variación da poboación. Ano 2006⁽¹⁾

Baleares	2,80
Castela A Mancha	2,22
Murcia	1,52
C. Valenciana	1,41
Aragón	1,39
Canarias	1,26
Madrid	0,89
Cataluña	0,88
Andalucía	0,80
Cantabria	0,78
A Rioxa	0,71
Navarra	0,52
País Vasco	0,35
Estremadura	0,22
Galicia	0,14
Castela e León	0,08
Asturias	-0,21

(1) De 1 de xaneiro de 2006 a 1 de xaneiro de 2007. Datos provisionais
Fonte: INE. Padrón Municipal

■ Quedan nitidamente reflectidas as “dúas velocidades” existentes na Galicia actual: A Coruña-Pontevedra (nas que crece a poboación) por unha parte e Lugo – Ourense pola outra (nas que decrece); nas provincias de Pontevedra e A Coruña hai unha evolución demográfica positiva todos os anos, mentres que en Lugo e Ourense foi sempre negativa a variación poboacional.

■ Cadro 4.4

Poboación de Galicia. Por provincias. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	1.108.002	1.111.886	1.120.814	1.121.344	1.126.707	1.129.141	1.132.197
Lugo	364.125	361.782	360.512	358.452	357.625	356.595	355.006
Ourense	344.623	343.768	342.213	340.258	339.555	338.671	336.842
Pontevedra	916.176	919.934	927.555	930.931	938.311	943.117	947.296
Galicia	2.732.926	2.737.370	2.751.094	2.750.985	2.762.198	2.767.524	2.771.341

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes. Datos a 1 de xaneiro de cada ano.

■ Na provincia galega de maior crecemento da poboación nos últimos anos (Pontevedra) a suba foi de 31.120 persoas, o que en termos relativos é un 3,4 % (máis do dobre da media galega anque menos da terceira parte do aumento medio estatal).

○ cadro 4.5 complementa a análise realizada no 4.2, porque permite o seguimento da evolución a longo prazo da poboación de cada unha das comunidades autónomas. Salientaremos que nas dúas últimas décadas baixou a poboación galega en 76.953 habitantes (un 2,7%) , o que contrasta coa forte suba da poboación no conxunto do estado español no mesmo período: 6.162.170 habitantes (un 16%).

A principal clave explicativa da fortísima suba da poboación de España na última década é o gran crecemento da poboación estranxeira; referirémonos a ela no seguinte epígrafe.

■ Cadro 4.5

Poboación por comunidades autónomas. 1998-2006

	1986	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	6.789.755	7.305.117	7.340.052	7.403.968	7.478.432	7.608.848	7.687.518,0	7.849.799,0	7.975.672,0
Aragón	1.184.294	1.186.849	1.189.909	1.199.753	1.217.514	1.230.090	1.249.584,0	1.269.027,0	1.277.471,0
Asturias	1.112.173	1.084.314	1.076.567	1.075.329	1.073.971	1.075.381	1.073.761,0	1.076.635,0	1.076.896,0
Baleares	680.931	821.820	845.630	878.627	916.968	947.361	955.045,0	983.131,0	1.001.062,0
Canarias	1.466.389	1.672.689	1.716.276	1.781.366	1.843.755	1.894.868	1.915.540,0	1.968.280,0	1.995.833,0
Cantabria	522.663	528.478	531.159	537.606	542.275	549.690	554.784,0	562.309,0	568.091,0
Castela e León	1.675.715	2.488.062	2.479.118	2.479.425	2.480.369	2.487.646	2.493.918,0	1.894.667,0	2.523.020,0
Castela A Mancha	2.582.312	1.726.199	1.734.261	1.755.053	1.782.038	1.815.781	1.848.881,0	2.510.849,0	1.932.261,0
Cataluña	5.978.628	6.207.533	6.261.999	6.361.365	6.506.440	6.704.146	6.813.319,0	6.995.206,0	7.134.697,0
C. Valenciana	3.737.676	4.066.474	4.120.729	4.202.608	4.326.708	4.470.885	4.543.304,0	4.692.449,0	4.806.908,0
Extremadura	1.086.420	1.073.574	1.069.420	1.073.381	1.073.050	1.073.904	1.075.286,0	1.083.879,0	1.086.373,0
Galicia	2.844.477	2.730.337	2.731.900	2.732.928	2.737.370	2.751.094	2.750.985,0	2.762.198,0	2.767.524,0
Madrid	4.780.566	5.145.325	5.205.408	5.372.433	5.527.152	5.718.942	5.804.829,0	5.964.143,0	6.008.183,0
Murcia	1.006.780	1.131.128	1.149.328	1.190.378	1.226.993	1.269.230	1.294.694,0	1.335.792,0	1.370.306,0
Navarra	515.900	538.009	543.757	556.263	569.628	578.210	584.734,0	593.472,0	601.874,0
País Vasco	2.136.091	2.100.441	2.098.596	2.101.478	2.108.281	2.112.204	2.115.279,0	2.124.846,0	2.133.684,0
A Rioxa	260.022	265.178	264.178	270.400	281.614	287.390	293.553,0	301.084,0	306.377,0
Ceuta	117.539	73.704	75.241	75.400	76.152	74.931	74.654,0	75.276,0	75.861,0
Melilla	68.463	56.929	66.263	68.789	69.184	68.463	68.016,0	65.488,0	66.871,0
España	38.546.794	40.202.160	40.499.791	41.116.550	41.837.894	42.719.064	43.197.684	44.108.530	44.708.964,0

Datos a 1 de xaneiro de cada ano

Fonte: INE, Padrón Municipal de habitantes

4.1.2. A poboación estranxeira

A importante chegada de poboación do estranxeiro está a ser un dos fenómenos demográficos característicos da poboación galega (e sobre todo da española) na alborada do século XXI, sen o que non é posible entender o importante aumento que se está a producir nos últimos anos na poboación española ou as subas da natalidade e do índice de fecundidade (lixeiras en Galicia e con maior intensidade no total español).

O cadro 4.6 explicita o aumento continuado da poboación estranxeira en Galicia na última década, de xeito que ao comezar o ano 2007 é máis do cuádruplo que ao comezo de 1998.

■ Cadro 4.6

Poboación estranxeira en Galicia. 1998-2007

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ⁽¹⁾
19.693	21.787	25.602	33.058	42.462	53.808	58.387	69.363	73.756	81.023

(1) Dato provisional

Fonte: INE. Padrón Municipal de Habitantes. Datos a 1 de xaneiro de cada ano.

O cadro 4.7 permite ás persoas interesadas realizar o seguimento da evolución da poboación estranxeira en cada unha das comunidades autónomas (e no total español) no cuatrienio 2002-2006.

■ Cadro 4.7

Poboación estranxeira. Por CCAA. 2002-2005

	2002	2003	2004	2005
Andalucía	212.202	282.901	321.570	420.207
Aragón	44.028	61.896	77.545	96.848
Asturias	14.846	19.691	22.429	26.797
Baleares	99.744	126.505	131.423	156.270
Canarias	143.138	179.493	185.781	222.260
Cantabria	10.334	13.677	16.364	20.547
C. A Mancha	48.123	70.899	88.858	115.223
C. E León	42.640	59.440	71.300	91.318
Cataluña	382.067	543.088	642.846	798.904
C. Valenciana	301.143	413.760	464.317	581.985
Extremadura	15.125	17.885	20.066	25.341
Galicia	42.462	53.808	58.387	69.363
Madrid	444.440	589.215	664.255	780.752
Murcia	83.511	113.912	132.918	165.016
Navarra	30.686	38.741	43.376	49.882
País Vasco	38.408	49.231	59.166	72.894
A Ríoxa	15.288	20.570	24.988	31.075
Ceuta	3.334	3.203	2.863	3.037
Melilla	6.425	6.333	5.874	2.891
España	1.977.946	2.664.168	3.034.326	3.730.610

Fonte: INE. Padrón Municipal

A intensa chegada de poboación doutros estados a España que se veu dando ao longo da última década continuou no ano 2006. O cadro 4.8. explicita que:

■ A poboación estranxeira é un 9,9% do total estatal, a día un de xaneiro de 2007; tivo un avance de sete décimas no ano 2006.

Galicia. 1975-2006. Movementos naturais de poboación.

■ Cadro 4.8

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
1975	43.850	25.834	18.016
1980	39.154	24.681	14.473
1985	28.427	26.295	2.132
1990	22.501	27.979	-5.478
1995	18.799	28.464	-9.665
2000	19.418	28.858	-9.440
2001	19.361	28.300	-8.939
2002	19.350	28.275	-8.925
2003	20.435	29.727	-9.292
2004	20.692	28.484	-7.792
2005	21.164	29.376	-8.212
2006	21.469	29.375	-7.906

Fonte: IGE (<http://www.xunta.es%auto/ige/>) e INE (INE Base)

■ Galicia é unha das comunidades autónomas que ten unha menor proporción de persoas estranxeiras (un 2,9%); tan só en Estremadura (2,7%) é menor esa porcentaxe.

■ No ano 2006 a suba porcentual da poboación estranxeira en Galicia (9,85%) superou a media estatal (8,17%). Cómpre subliñar que a chegada de persoas inmigrantes a Galicia está a ser o factor que permite que suba lixeiramente a poboación na nosa comunidade nos últimos anos, cando a dinámica estritamente natural (nacementos menos defuncións) presenta ininterrompidamente resultados negativos desde o ano 1987.

O cadro 4.9 reflicte a poboación estranxeira de cada unha das provincias galegas (ademais dos totais galego e español) cos datos do último Padrón Municipal, así como a súa distribución por sexos. Sobrancearemos que:

Poboación estranxeira. Galicia. Por provincias e España. 2007⁽¹⁾

■ Cadro 4.9

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	12.901	15.005	27.906
Lugo	4.394	4.589	8.983
Ourense	6.023	6.382	12.405
Pontevedra	16.097	15.632	31.729
Galicia	39.415	41.608	81.023
España	2.375.783	2.106.785	4.482.568

(1) Datos a 1 de xaneiro
Fonte: INE. Padrón

■ As dúas provincias máis desenvolvidas (A Coruña e Pontevedra) concentran un 73,6% da poboación estranxeira que reside en Galicia, evidenciando unha realidade económico-social coñecida dabondo e ben doada de constatar hoxe en España: as comunidades de maior xeración de riqueza son os verdadeiros polos de atracción da inmigración (sexa de persoas estranxeiras ou doutras comunidades do estado español).

4.1.3. Movementos naturais de poboación

A posición relativa da variación natural da poboación galega entre as distintas comunidades autónomas no último ano reflíctese no cadro 4.10; velaí algúns trazos:

■ Galicia rexistrou no ano 2006 de novo o maior descenso (natural ou vexetativo) de poboación de todas as comunidades (desta volta, 7.906 habitantes), anque esta diminución foi menos intensa que no ano anterior (no que o descenso fora de 8.212 habitantes). No total estatal houbo en 2006 un crecemento vexetativo de 109.835 habitantes (moi por riba da suba de 78.597 habitantes do ano 2005).

■ O feito de que a diminución poboacional galega por motivos naturais fose menor en 2006 que no ano anterior explícase pola suba dos nacementos (305 máis que no ano anterior) e a estabilización das defuncións (houbo unha menos que no ano 2005).

No tocante á desagregación por provincias, Pontevedra é a única provincia con predominio (anque moi lixeiro) dos nacementos sobre as mortes, mentres que nas outras tres provincias galegas é moi claro (e semellante en valores absolutos) o balanço negativo.

Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CCAA. 2006

■ Cadro 4.10

	Nacementos	Defuncións	Crecemento vexetativo
Andalucía	95.527	62.591	32.936
Madrid	71.740	40.450	31.290
Cataluña	82.110	58.480	23.630
C. Valenciana	52.803	39.377	13.426
Murcia	18.144	9.797	8.347
Canarias	20.526	12.933	7.593
Baleares	11.661	7.812	3.849
Castela A Mancha	19.482	16.864	2.618
País Vasco	20.246	18.382	1.864
Navarra	6.393	5.044	1.349
Ceuta	1.409	459	950
Melilla	1.366	448	918
A Ríoxa	3.035	2.624	411
Estremadura	10.271	10.108	163
Cantabria	5.111	5.569	-458
Aragón	12.326	12.964	-638
Asturias	7.699	12.318	-4.619
C. e León	19.784	25.672	-5.888
Galicia	21.469	29.375	-7.906
España	481.102	371.267	109.835

Fonte: INE. "Movimiento natural de población".

Se enxertamos os movementos naturais de poboación de Galicia do último ano na andaina das últimas tres décadas conseguimos unha visión moi axeitada do comportamento a longo prazo. O cadro 4.11 amosa que podemos distinguir dous períodos moi diferenciados:

Movimentos naturais de poboación. Galicia. 1975-2006.
■ Cadro 4.11

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
1975	43.850	25.834	18.016
1980	39.154	24.681	14.473
1985	28.427	26.295	2.132
1990	22.501	27.979	-5.478
1995	18.799	28.464	-9.665
2000	19.418	28.858	-9.440
2005	21.164	29.376	-8.212
2006	21.469	29.375	-7.906

Fonte: IGE (<http://www.xunta.es%auto/ige/>) e INE (INE Base)

■ No primeiro (ata o segundo quinquenio do anos oitenta) o crecemento vexetativo da poboación galega descende intensamente pero é aínda positivo.

■ No segundo período sempre é negativo o saldo vexetativo (de xeito crecente até mediados dos noventa e decrecente na última década), cun valor absoluto que nos últimos anos practicamente se estabilizou ao redor dos 8.000 habitantes por ano.

Os datos absolutos de nacementos e mortes que vimos de comentar cobran máis sentido cando se pasan a datos relativos, poñendo a proporción de nacementos ou mortes por cada mil habitantes dunha comunidade. Os datos do cadro 4.12 reflicten que:

Taxas de natalidade e mortalidade. Por CCAA. 2006
■ Cadro 4.12

	Taxa de natalidade	Taxa de Mortalidade
Andalucía	12,17	7,97
Madrid	11,98	6,76
Cataluña	11,73	8,35
C. Valenciana	11,25	8,39
Murcia	13,43	7,25
Canarias	10,41	6,56
Baleares	11,68	7,83
C. A Mancha	10,21	8,83
País Vasco	9,56	8,68
Navarra	10,80	8,52
Ceuta	19,70	6,42
Melilla	20,38	6,68
A Ríoxa	10,01	8,65
Estremadura	9,58	9,42
Cantabria	9,12	9,94
Aragón	9,74	10,24
Asturias	7,28	11,64
C. e León	7,98	10,35
Galicia	7,89	10,80
España	10,92	8,42

Fonte: INE. "Movimiento natural de población".

■ A taxa de natalidade galega (7,9 nacementos por cada mil habitantes), anque subiu dúas décimas en 2006 segue a ser a penúltima do estado (por detrás tan só de Asturias, un ano máis) e está tres puntos porcentuais por baixo da media española o que supón, dito doutra forma, que a taxa de natalidade estatal supera á galega nun 38,4%.

■ A taxa de mortalidade galega (10,8 mortes por cada mil habitantes), en cambio, é das maiores de España (por diante en 2006 tan só de Asturias, cando no ano anterior aínda superaban á taxa galega tamén Castela-León e Aragón). No ano 2006 está 2,38 puntos por riba en Galicia da media estatal (0,48 puntos máis que no ano anterior): sen dúbidas, o avellentamento da poboación galego pasa factura en forma de máis defuncións, especialmente nas dúas provincias orientais, que teñen taxas de mortalidade ao redor de 13,5 e fan que Lugo e Ourense (por este orde) sexan as dúas provincias que encabezan o *ranking* da mortalidade en España.

■ O *crecemento natural* (ou *vexetativo*) medio español foi en 2006 de 2,5 persoas por cada mil habitantes, mentres que en Galicia o indicador foi semellante cuantitativamente pero con signo negativo. En Lugo e Ourense a diminución natural da poboación situouse no contorno das 7,5 persoas por cada mil habitantes.

No cadro 4.13 presentamos a evolución a longo prazo do *indicador conxuntural de fertilidade* (o número de fillos por muller en idade fértil) en cada un dos vinte e sete estados que compoñen actualmente a Unión Europea. Destacaremos que:

■ España ocupaba a segunda posición entre os estados da UE-15 en 1976 (tras Irlanda) e pasou en 1996 á última posición dos dezasete estados dos que temos datos neste cadro para eses anos. A media de fillos por muller en España despolouse en dúas décadas (1976-1996), especialmente na primeira (coincidindo cunha grave crise económica) e pasou a estar por baixo da media da UE desde mediados dos oitenta (cando a superaba nun punto unha década antes).

■ Trala suba da media de fillos por muller en España nos últimos anos, en 2004 recuperou o valor que tiña en 1991 (1,33), en 2005 avanzou dúas décimas máis (superando a Italia, Alemaña, Grecia ou Eslovenia) e en 2006 outras dúas, acadando o valor 1,37, que é o máis elevado desde 1991 pero segue a estar por baixo da media do último ano do que temos datos da UE-15 (1,52) ou da UE-25 (1,50).

Cómpre ter en conta que o índice de fecundidade da UE baixou nos últimos anos, porque, dos doce estados que se incorporaron nos últimos anos, moitos teñen un indicador conxuntural de fecundidade inferior ao que tiña a UE-15 (como República Checa, Polonia, Eslovenia, Eslovaquia, Bulgaria, Hungría, Letonia, Lituania e Romanía).

No cadro 3.6 do *Informe Sociolaboral* 2005 poden consultar, as persoas interesadas, a evolución desde 1997 da media de fillos por muller en cada unha das comunidades autónomas e no total estatal; subliñamos alí que a media estatal superaba nun 32% á galega no ano 2004; na parte alta da clasificación sobranceaban Murcia, Andalucía e Cataluña; na parte baixa, Asturias e Galicia.

No cadro 4.14 presentamos a evolución comparativa do número medio de fillos por muller fértil en Galicia e España na última década. Subliñaremos que:

■ Subiu bastante máis no período alí estudado o número de fillos por muller na media estatal que en Galicia.

■ O índice galego moveuse no primeiro sexenio entre 0,93 e 0,97, no bienio seguinte estabilizouse nun fillo por muller e no último creceu moi paseniñamente.

■ Cadro 4.13
Media de fillos por muller⁽¹⁾. UE. 1976-2005

	1976	1981	1986	1991	1996	2001	2002	2003	2004	2005
EU 15	1,92	1,77	1,59	1,53	1,44	1,49	1,50	1,52	1,52	
EU 25						1,46	1,46	1,48	1,50	
Alemaña	1,51	1,53	1,41	1,33	1,32	1,35	1,31	1,34	1,37	1,33
Austria	1,67	1,67	1,45	1,49	1,42	1,33	1,40	1,38	1,42	1,40
Bélxica	1,73	1,66	1,54	1,66	1,55	1,64	1,62	1,64	1,64	
Chipre						1,57	1,49	1,50	1,49	1,43
Dinamarca	1,75	1,44	1,48	1,68	1,75	1,74	1,72	1,76	1,78	1,78
Eslovenia						1,21	1,21	1,20	1,22	1,26
España	2,80	2,04	1,56	1,33	1,16	1,24	1,26	1,31	1,33	1,35
Estonia						1,34	1,37	1,37	1,40	1,50
Finlandia	1,70	1,64	1,60	1,79	1,76	1,73	1,72	1,76	1,80	1,80
Francia	1,83	1,95	1,83	1,77	1,72	1,89	1,88	1,89	1,90	1,94
Grecia	2,35	2,09	1,60	1,38	1,30	1,25	1,27	1,28	1,29	1,33
Holanda	1,63	1,56	1,55	1,61	1,53	1,71	1,73	1,75	1,73	1,69
Hungría						1,31	1,30	1,27	1,28	1,31
Irlanda	3,31	3,09	2,46	2,09	1,88	1,94	1,97	1,98	1,99	
Italia	2,10	1,59	1,34	1,31	1,21	1,25	1,26	1,28	1,33	1,31
Letonia						1,21	1,24	1,29	1,24	1,31
Lituania						1,30	1,24	1,26	1,26	1,27
Luxemburgo	1,48	1,55	1,43	1,60	1,76	1,66	1,63	1,63	1,70	1,69
Malta						1,72	1,46	1,46	1,37	
Polonia						1,29	1,24	1,22	1,23	1,25
Portugal	2,58	2,13	1,66	1,57	1,43	1,45	1,47	1,44	1,42	1,40
Reino Unido	1,74	1,82	1,78	1,81	1,72	1,63	1,64	1,71	1,74	1,78
República Checa						1,14	1,17	1,18	1,23	1,28
República Eslovaca						1,20	1,18	1,20	1,25	1,26
Suecia	1,68	1,63	1,80	2,11	1,60	1,57	1,65	1,71	1,75	1,76
Bulgaria					1,23	1,24	1,21	1,23	1,29	1,31
Rumanía	2,57	2,51	2,22	1,62	1,37	1,31	1,26	1,27	1,29	1,32

(1) É un indicador conxuntural de fecundidade (o número medio de fillos por muller en idade fértil).

Fonte: New Cronos. EUROSTAT

Indicador conxuntural de fertilidade⁽¹⁾. Galicia e España. 1997 - 2006
■ Cadro 4.14

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006 ⁽²⁾
Galicia	0,94	0,93	0,94	0,97	0,96	0,95	1,00	1,00	1,01	1,03
España	1,19	1,16	1,19	1,23	1,24	1,26	1,31	1,32	1,34	1,37

(1) Número medio de fillos/as por muller en idade fértil.

(2) Datos provisionais

Fonte: INE. "Análisis de la fecundidad"

A maior natalidade das mulleres estranxeiras é un dos factores clave que está detrás da suba dos últimos anos, especialmente no total estatal: un 16% dos nacementos do ano 2006 en España foron de nai estranxeira, mentres que en Galicia quedouse en algo máis da terceira parte desa proporción (un 6%).

A pesar da menor inmigración estranxeira en Galicia (en comparanza ca media estatal) cómpre subliñar que se triplicaron na última década en Galicia os nacementos con nai estranxeira (mentres que os de nai española só medraron un 10% nese perí-

odo). Parece evidente que está a ser moi importante a achega da inmigración estranxeira nos últimos anos ao rexuvenecemento poboacional de Galicia, tanto polos maiores nacementos como polas menores defuncións que implica ter unha poboación mais nova. Doutros aspectos non poboacionais non trataremos aquí, pero tamén parece clara, por exemplo a mellora do superávit da Seguridade Social, cunha nova poboación cotizante á caixa común social que está maioritariamente moi lonxe da idade de xubilación (na que o gasto social se fai especialmente importante).

A taxa de fecundidade galega de 2006 (1,03 fillos por muller) está moi por baixo do índice de calquera dos estados da Unión Europea, como se pode comprobar cos datos do cadro 4.13; o estado co indicador de fecundidade máis próximo ao galego é Polonia (que supera nun 20% o noso índice).

4.1.4. Movementos migratorios

Cuantitativamente os principais destinos dos desprazamentos poboacionais galegos nos últimos anos están a ser: outras poboacións de Galicia (72%), outras comunidades autónomas (25%) e o estranxeiro (3%). Os lugares de procedencia principais dos desprazamentos de poboación galegos son tamén os internos; os procedentes de fóra de Galicia están moi equilibrados entre o estranxeiro (50,6%) e as outras comunidades autónomas (49,4%).

As migracións internas realízanse no últimos anos sobre todo na mesma provincia e teñen por destino maioritario os concellos limítrofes das maiores cidades de Galicia. Pese ao importante peso cuantitativo das migracións internas galegas, centraremos a nosa análise fundamentalmente nas migracións externas (as que teñen por orixe ou destino poboacións de fóra de Galicia), que cualitativamente (por razóns culturais, de distancia etc) teñen unha significación ben distinta da anterior.

O cadro 4.15 dá conta do total dos movementos migratorios en Galicia (con desagregación provincial) e España no ano 2006, así como da súa estrutura interna; destacaremos:

■ Cadro 4.15

Saldos migratorios. Galicia (e provincias), España. 2006

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Inmigracións	45.630	11.799	15.356	33.586	106.371	2.573.153
Emigracións	37.986	9.702	13.557	27.525	88.770	1.874.605
Saldo migratorio	7.644	2.097	1.799	6.061	17.601	698.548
Saldo coa s CC.AA.	366	-167	-544	-1.093	-1.438	0
Inmigracións estranxeiro	8.903	2.586	3.044	8.415	22.948	840.844
Emigracións estranxeiro	1.625	322	701	1.261	3.909	142.296
Saldo co estranxeiro	7.278	2.264	2.343	7.154	19.039	698.548

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

■ O saldo migratorio total foi positivo tanto no total español como en Galicia, representando este último tan só un 2,5% do estatal.

■ O saldo migratorio de Galicia coas outras comunidades autónomas do estado español foi negativo (como adoita ocorrer, agás no ano 2005) .

■ O saldo migratorio de Galicia co estranxeiro tivo un saldo positivo, aunque representou só un 2,7% do conxunto estatal (porcentaxe que se dá tanto na inmigración como na emigración).

■ O detalle provincial reflicte que o saldo migratorio total foi positivo nas catro provincias (especialmente en A Coruña e Pontevedra, que concentran un 78% do total de Galicia); tamén ocorre así nas migracións co estranxeiro (concentrando un 76% A Coruña e Pontevedra) mentres que nas migracións intraestatais tan só é positivo o saldo de A Coruña.

Ademais da visión estática do cadro 4.15 cómpre unha visión dinámica, que nos permita visualizar a evolución nos últimos anos dos movementos migratorios galegos. Os tres cadros que veremos a continuación (4.16 a 4.18) presentan os datos da última década, moi útiles para o seguimento por comunidades autónomas das migracións desde 1997.

■ Cadro 4.16

Saldo migratorio entre CC.AA. 1997-2006

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	-4.317	-7.506	-7.995	-7.227	-1.932	3.062	10.670	13.909	12.175	6.079
Aragón	-280	-486	-633	-820	-4	-1.218	-597	461	239	-492
Asturias	-923	-2.305	-2.094	-2.185	-2.127	-2.337	-839	-820	-696	-708
Baleares	5.845	9.979	10.931	11.127	8.376	5.542	-978	-1.335	1.360	3.712
Canarias	10.351	8.945	8.271	7.355	3.952	1.646	1.501	980	-127	-400
Cantabria	735	1.275	1.626	1.829	1.566	1.513	2.379	1.658	1.164	1.371
C. A Mancha	2.729	2.210	3.054	1.775	3.420	8.977	12.410	12.232	14.618	17.802
C. E León	-4.172	-4.608	-5.808	-7.971	-6.635	-5.234	-5.017	-4.457	-4.155	-2.395
Cataluña	-3.286	-2.896	-1.737	920	1.458	1.549	1.017	-2.988	-9.776	-11.762
C. Valenciana	7.389	8.364	10.489	13.720	13.434	15.370	15.502	16.600	15.362	13.392
Extremadura	-550	-2.028	-2.242	-3.202	-3.375	-3.009	-1.285	-390	-1.368	-203
Galicia	-2.138	-3.574	-5.138	-5.653	-4.229	-3.652	-3.627	-1.877	93	-1.438
Madrid	-9.183	-7.424	-8.420	-6.341	-9.748	-18.108	-27.856	-33.331	-29.994	-23.542
Murcia	1.390	1.933	1.865	701	-620	833	191	3.558	5.395	2.541
Navarra	741	1.259	1.391	1.115	458	136	-15	126	323	696
País Vasco	-4.290	-4.591	-5.139	-4.954	-3.866	-3.549	-2.922	-3.590	-3.707	-4.843
A Ríoxa	377	573	1.058	1.203	814	248	977	1.003	42	604
Ceuta	-202	419	337	-530	-319	-814	-796	-1.024	-577	-221
Melilla	-216	461	184	-862	-623	-955	-715	-715	-371	-193
España	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

Salientarmos, no tocante ao saldo migratorio co resto do estado na última década, que presenta signo negativo sempre (agás en 2005, no que tivo un lixeiro saldo positivo): foi cada vez máis intenso o saldo negativo ata o ano 2000 e decrecente no seguinte quinquenio. En 2006 recuperou a senda deficitaria, despois da paréntese de 2005.

Canarias, Madrid e Cataluña son na última década tres comunidades autónomas que teñen maior peso nos fluxos migratorios (tanto de entrada como de saída) de Galicia. A estrutura por idades da emigración galega a outras comunidades reflicte que o grupo de idade maioritario é o de 25 a 34 anos, correspondente a unha poboación nova que se vai na busca de emprego a outras zonas do estado.

■ **Cadro 4.17** **Inmigracións procedentes do estranxeiro. Por CC.AA. de destino. Estranxeiros/as. 1997-2006**

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	4.014	6.689	12.149	29.022	35.989	50.097	53.256	89.377	94.070	92.088
Aragón	168	318	600	3.540	4.801	5.739	5.827	17.758	20.221	23.519
Asturias	305	708	939	3.185	3.848	4.512	4.149	4.590	5.632	6.465
Baleares	984	2.929	3.513	5.326	7.712	9.963	11.280	22.065	24.161	28.911
Canarias	5.404	7.229	10.553	20.826	23.581	24.734	24.354	32.247	32.834	35.801
Cantabria	81	162	259	1.050	1.538	1.430	1.804	4.228	4.706	5.869
C. A Mancha	765	1.071	1.842	10.620	13.714	15.471	14.603	24.507	26.701	36.222
C. E León	376	622	1.333	5.147	9.254	10.242	9.225	18.691	20.877	28.435
Cataluña	8.288	12.662	13.296	30.543	43.499	56.747	55.576	149.705	157.375	180.321
C. Valenciana	4.331	8.089	18.032	50.679	75.915	80.110	76.214	98.739	98.822	116.456
Extremadura	376	1.024	1.436	1.659	1.675	2.167	2.656	4.651	5.508	6.170
Galicia	880	1.371	2.407	5.880	7.428	9.751	9.422	12.594	14.057	16.962
Madrid	6.863	10.471	25.058	131.559	131.118	135.065	121.296	112.639	116.050	156.184
Murcia	1.182	1.724	3.164	20.013	18.794	21.634	23.678	27.071	29.274	29.591
Navarra	333	281	539	1.488	1.036	1.026	1.401	6.432	7.035	9.512
País Vasco	1.089	1.462	2.956	6.310	9.179	9.453	10.052	13.808	16.811	21.668
A Rioxa	154	373	992	4.017	4.964	4.934	4.679	6.103	5.300	6.224
Ceuta	14	6	13	10	3	3	5	223	361	540
Melilla	9	4	41	7	0	7	47	416	2.916	2.033
España	35.616	57.195	99.122	330.881	394.048	443.085	429.524	645.844	682.711	802.971

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

■ **Cadro 4.18** **Inmigracións procedentes do estranxeiro. Por CC.AA. de destino. Españóis/as. 1997-2006**

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	2.953	2.855	3.522	3.723	2.253	4.807	4.782	5.059	4.515	4.367
Aragón	281	269	260	305	222	346	290	638	588	607
Asturias	798	860	852	977	603	1.327	1.260	1.106	988	901
Baleares	294	422	497	624	384	871	812	701	736	733
Canarias	1.510	1.630	2.102	2.590	1.677	3.587	4.694	3.459	3.173	3.016
Cantabria	223	207	228	289	189	374	380	447	459	403
C. A Mancha	307	367	384	481	312	576	473	521	478	595
C. E León	968	987	1.061	1.141	648	1.500	1.390	1.436	1.445	1.503
Cataluña	2.744	2.969	3.209	3.390	2.821	4.192	4.304	4.426	5.561	6.249
C. Valenciana	2.142	2.392	2.855	3.058	2.135	4.122	3.897	3.967	3.289	3.358
Extremadura	240	327	363	352	202	371	482	454	377	428
Galicia	5.028	5.479	6.099	6.667	3.967	8.435	7.631	6.772	5.776	5.986
Madrid	3.226	3.615	4.598	5.606	3.791	6.889	7.046	6.676	6.426	7.069
Murcia	548	558	650	592	336	735	774	733	626	635
Navarra	141	158	206	223	156	244	304	369	286	361
País Vasco	737	773	1.148	1.312	830	1.538	1.633	1.636	1.557	1.373
A Rioxa	43	87	107	137	129	185	207	179	146	111
Ceuta	49	59	66	100	53	58	74	79	81	100
Melilla	29	18	36	20	16	18	53	59	66	78
España	22.261	24.032	28.243	31.587	20.724	40.175	40.486	38.717	36.573	37.873

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

No cadro 3.18 do *Informe Sociolaboral 2005* presentamos un cadro que mostra a suba crecente nos últimos anos das persoas galegas do grupo de idade 16-34 que emigran, mentres que é decrecente o total de poboación galega desa idade. Sinalemos agora que a pirámide poboacional galega segue a minguar nos grupos poboacionais de 16 a 34 anos (cousa que ocorre ademais nas catro provincias) mentres que o éxodo galego a outras comunidades autónomas está a ser nun 60% de persoas de menos de 35 anos.

No cadro 3.12 do *Informe Sociolaboral 2005* xa constatamos a continua suba da *emigración* galega ao resto do estado desde 1997 (coa única excepción do ano 2001) ; no período 1996-2004 case se triplicou. Desde 2002 superouse sempre o limiar de 20.000 emigrantes a outras comunidades autónomas (cando en 1996 eran 8.110) e en 2006, esta emigración galega a outras comunidades autónomas foi de 21.372 persoas (1.273 menos que en 2004).

Tamén vimos alí que a *inmigración* do resto do estado case se triplicou no período 1996-2004, xeira na que subiu todos os anos. En 2006, esta emigración galega a outras comunidades autónomas foi de 16.828 persoas (1.503 menos que en 2004).

Das migracións intraestatais, tres de cada catro corresponderon a persoas de nacionalidade española e unha de cada tres a persoas de nacionalidade estranxeira. A proporción 1/3 que aproximadamente representan os desprazamentos dos estranxeiros respecto dos españois a nivel estatal, transfórmase en Galicia en: 1/9 nas emigracións e en 1/11 nas inmigracións (aunque as persoas estranxeiras van gañando peso tamén nos últimos anos).

Centrarémonos na última parte deste epígrafe no estudo da inmigración do estranxeiro, auténtico protagonista na última década dun cambio demográfico moi importante en España (e tamén en Galicia, aunque de xeito máis contido). Cómpre ter en conta que ao redor dun 46% das persoas que viñeron a Galicia do estranxeiro nos últimos anos foron *emigrantes retornados*, o que confire unha clara peculiaridade á nosa “inmigración”.

O cadro 4.17 reflicte que a chegada do estranxeiro a Galicia de persoas de nacionalidade estranxeira é un fenómeno demográfico en ascenso na última década. Subliñaremos os seguintes trazos:

■ En Galicia foi sempre crecente (agás en 2003) e no último ano marca un valor que multiplica por 19 o que tiña ao comezo da década estudada (no total estatal multiplícao por 22,5).

■ En 2006 a participación galega no total español foi tan só do 2,1% (a terceira parte do que nos correspondería nun estrito reparto en proporción ao noso peso relativo na poboación total de España), no comezo da década analizada era dun 2,5%.

A composición por idades dos inmigrantes externos de nacionalidade estranxeira reflicte que os seus protagonistas son persoas moi novas en busca de oportunidades laborais: o grupo de idade máis numeroso é o de 25 a 34 anos, seguido do de 16 a 24 anos.

O cadro 4.18 sobrancea que a chegada do estranxeiro a Galicia de persoas de nacionalidade española está practicamente estabilizada no contorno das 5.000 – 6.000 entradas anuais. Na última década. Subliñaremos os seguintes aspectos:

■ Foi sempre crecente no primeiro cuatrienio, acadou en 2003 o valor mais alto e diminuíu todos os anos no seguinte trienio. En 2006 subiu e queda cun valor próximo ás 6.000 entradas (958 por riba do dato de 1997).

■ En 2006 a participación galega no total español foi dun 15,8% (7,5 veces máis que nas entradas de estranxeiros), máis do dobre do que nos correspondería nun estrito reparto en proporción ao noso peso relativo na poboación total de España. Resulta coherente que a *inmigración de retorno* sexa especialmente intensa nas comunidades que no pasado perderon máis poboación debido á emigración; no comezo da década analizada esta proporción era dun 22,6%.

A composición por idades dos inmigrantes externos de nacionalidade española reflicte que os seus protagonistas son persoas pertencentes aos grupos de idade máis vellos: o grupo de idade máis numeroso é o de 55 a 64 anos e séguelo o de 65 e máis anos.

4.2. Cambio metodolóxico da EPA. Deferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE.

4.2.1. Introducción

No resto deste capítulo analizaremos o comportamento en 2006 da poboación galega de alomenos dezaseis anos desde a perspectiva do seu vencello coa actividade económica (poboacións activa ou inactiva, ocupada ou desempregada, asalariada ou non, etc.), e enxertarémolas nun contorno temporal máis amplo.

Antes de comezar ese estudo, referirémonos ao cambio metodolóxico da Enquisa de Poboación Activa e máis ao importante desaxuste entre os datos de desemprego obtidos por enquisa (os da EPA) e os obtidos por rexistro das persoas desempregadas (os que proporciona o Servizo Público de Emprego).

4.2.2. Cambio metodolóxico da EPA.

Cómpre subliñar, no tocante á EPA, que o INE realizou unha nova revisión no primeiro trimestre do ano 2005, que fixo cambiar substancialmente a radiografía dos mercados laborais galego e español. Os cambios introducidos na EPA a partir do primeiro trimestre de 2005 foron os seguintes:

1.- *Actualización da base de poboación utilizada*, para ter en conta o importante incremento de poboación estranxeira en España; o INE revisou a serie estatística 1996-2004 coa nova base poboacional, polo que existe continuidade na mesma.

No que respecta a Galicia, esta nova cuantificación da base poboacional supuxo que nun ano no que o cálculo se realizou tanto polo método antigo coma polo novo (2004) baixarían as persoas activas en 40.375, as ocupadas en 36.650, as desempregadas en 3.725, as taxa de actividade e de emprego nun punto e a taxa de desemprego nunha décima.

Se ampliamos o estudo ao total das comunidades autónomas, constátase que o cambio na poboación ocupada só implicou unha diminución en Galicia e Estremadura (ademais das cidades autónomas de Ceuta – Melilla) mentres que supuxo unha suba nas outras quince comunidades autónomas, especialmente grande nas que teñen

unha maior porcentaxe de estranxeiros respecto da poboación total: Baleares, Murcia, Madrid, A Ríoxa, Cataluña e C.Valenciana. No total estatal, o cambio metodolóxico da EPA supuxo unha suba da ocupación de 854.300 persoas (un 5% máis que coa anterior base poboacional).

2.- O INE modificou tamén o cálculo dos *factores de elevación*, aspecto técnico co que se quixo reflectir mellor o peso específico da poboación estranxeira en determinados sectores e profesións (como por exemplo na construción, na hostalería ou na agricultura); esta reponderación dos factores de elevación quixo corrixir axeitadamente a maior falla de resposta do colectivo de poboación estranxeira á enquisa, porque o INE atopa dificultades para entrevistar á poboación inmigrante, debido a que parte deles non residen en fogares familiares; noutros casos, a situación administrativa irregular (“sen papeis”) ou as dificultades para a comprensión do idioma, dificultan o logro da entrevista.

3.- Vén regulamentado pola Oficina Estatística da Unión Europea (Eurostat) e consiste en que:

■ Aplícase a incorporación das novas variables esixidas no Regulamento do Parlamento Europeo e do Consello que especifica que deben introducirse na Enquisa de Forza de Traballo Comunitaria (e, xa que logo, tamén na EPA) seis novas variables, para coñecer mellor a xornada laboral real ou a conciliación das vidas laboral e familiar, entre outras.

■ Autorízase a aplicación do sistema de submostras para unha parte das preguntas do cuestionario (aquelas das que non cómpre dar necesariamente información trimestral, senón que chega con que sexa anual).

4.- Producíronse cambios no método de recollida da información nas enquisas da EPA, o que supuxo:

■ Variacións no cuestionario, cunha suba do número de preguntas.

■ A estandarización do método de entrevista, polo que nas entrevistas telefónicas pasouse a utilizar o método CATI (Computer Assisted Telephone Interview); mantívose a entrevista persoal nos fogares para a primeira visita dos entrevistadores e segue a ser entrevistado con visitas persoais o fogar que o prefira.

4.2.3. Diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE

Chama a atención a gran diferenza existente na actualidade entre as medicións da poboación desempregada que realizan o INE (coa EPA) e o Servizo Público Estatal de Emprego (co desemprego rexistrado).

O *Instituto Nacional de Estadística* elabora a EPA desde o ano 1964: é unha investigación por mostraxe estatística, continua e dirixida actualmente a 65.000 vivendas (o que supón obter información dunhas 180.000 persoas). Os seus datos son os únicos homologados por Eurostat para a comparanza entre os estados membros, e obtenos mediante enquisas trimestrais.

Considera persoas desempregadas ás de alomenos dezaseis anos que na semana de referencia estaban desempregadas, dispoñibles para traballar e buscando activamente emprego. Considéranse tamén persoas desempregadas as que xa atoparon traballo (e están á espera de se incorporar a el) sempre que cumpran as dúas primeiras condicións.

A *búsqueda activa de emprego* é agora un requisito *sine qua non* e debe facerse con algún dos métodos que establece o Regulamento 1897/2000 da Comisión Europea; a renovación da inscrición dun demandante de emprego por razóns puramente administrativas non constitúe, xa que logo, unha *búsqueda activa*, polo que implica que esas persoas se computen na EPA como *inactivas*.

Pola súa parte, os datos do desemprego rexistrado en Galicia obtéñense a partir das inscricións realizadas nas Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia e do Instituto Social da Mariña e da posterior introdución dos mesmos no sistema informático do *Servizo Público Estatal de Emprego*. Non se computan como desempregadas as persoas que se atopan nalgunha das situacións establecidas na O.M. do 11-3-1985 (BOE do 14-3-1985); poden verse polo miúdo no comezo do epígrafe 4.7. deste *Informe Sociolaboral*.

A comparanza dos datos do desemprego estimado na EPA (véxase o apartado 6 deste capítulo) e do desemprego rexistrado (que figuran no apartado 7 deste capítulo) reflicte que na actualidade o cálculo realizado polo INE computa unha poboación desempregada moito menor que a que figura nas cifras do paro rexistrado. Certamente, moitas destas últimas son computadas como *inactivas* na EPA, debido a que non cumpren o requisito de *busca activa de emprego* que se establece na regulamentación de *Eurostat*.

4.3. Resumo das principais variables laborais

Comezaremos o estudo do mercado de traballo en Galicia co resumo da evolución xeral no último cuadrienio en Galicia de distintas variables laborais, nas que logo afondaremos ao longo deste capítulo: as poboacións de alomenos 16 anos, activa, ocupada, desempregada e inactiva.

O cadro 4.19 reflicte que no ano 2006:

- A poboación galega de 16 e máis anos presentou un aumento moi pequeno (0,29 %) que resulta semellante ao do ano anterior.
- A poboación activa galega subiu un 1,4%, mentres tan só o fixera nun imperceptible 0,04% no ano anterior.
- A poboación ocupada de Galicia creceu bastante (desta volta un 3%, anque 1,3 puntos porcentuais menos que en 2005) .
- O paro estimado pola EPA de Galicia baixou intensamente (13,6%) , anque a metade que en 2005 (27%).
- A poboación inactiva descendeu algo en 2006 (un 0,9%), a diferenza do ano anterior; no que houbo unha pequena suba (0,7%).

Ese mesmo cadro permítelle ás persoas interesadas realizar unha análise desagregada por provincias da evolución das cinco variables laborais estudadas. A diferenciación por sexos dos datos do último bienio en Galicia (e en cada provincia) figuran no cadro 4.20 e a súa análise máis a fondo nos distintos epígrafes deste capítulo (poboacións activa, ocupada, desempregada e inactiva) e máis no capítulo 5 deste *Informe Sociolaboral*; salientaremos tan só aquí que, anque hai máis mulleres que homes de 16 ou máis anos, as mulleres tan só son maioritarias, un ano máis, nas poboacións inactiva e desempregada.

■ Cadro 4.19

**Poboación de 16 e máis anos, segundo a relación coa actividade económica.
Galicia e provincias. 2003-2006**

	2003	2004	2005	2006
Poboación de 16 e máis anos				
Galicia	2.348,3	2.357,3	2.365,9	2.372,7
A Coruña	959,7	964,3	968,9	972,8
Lugo	313,6	312,6	311,6	310,7
Ourense	296,4	296,1	295,2	293,2
Pontevedra	778,6	784,3	790,2	795,9
Poboación activa				
Galicia	1.225,2	1.254,2	1.254,8	1.272,1
A Coruña	511,9	525,5	520,3	538,6
Lugo	153,1	157,5	154,8	150,7
Ourense	136,8	135,5	138,3	141,2
Pontevedra	423,4	435,7	441,4	441,5
Poboación ocupada				
Galicia	1.069,5	1.083,6	1.130,0	1.164,2
A Coruña	440,9	448,0	469,0	494,0
Lugo	140,6	144,0	144,5	140,6
Ourense	125,2	117,5	123,7	128,5
Pontevedra	362,8	374,1	392,8	401,1
Poboación parada				
Galicia	155,7	170,6	124,8	107,8
A Coruña	71,0	77,5	51,3	44,6
Lugo	12,4	13,5	10,3	10,1
Ourense	11,6	18,0	14,5	12,8
Pontevedra	60,7	61,6	48,7	40,4
Poboación inactiva				
Galicia	1.123,1	1.103,2	1.111,0	1.100,6
A Coruña	447,8	438,9	448,5	434,2
Lugo	160,5	155,1	156,8	160,0
Ourense	159,6	160,6	156,9	152,0
Pontevedra	355,2	348,6	348,8	354,4

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

**Poboación de 16 e máis anos por sexo e relación coa actividade económica.
Por provincias. 2005-2006**

■ **Cadro 4.20**

	2005			2006		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
16 e máis anos						
Galicia	2.365,9	1.128,5	1.237,4	2.372,7	1.132,3	1.240,4
A Coruña	968,9	464,2	504,6	972,8	470,7	502,2
Lugo	311,6	149,5	162,1	310,7	145,4	165,3
Ourense	295,2	137,7	157,4	293,2	136,7	156,5
Pontevedra	790,2	377,0	413,2	795,9	379,5	416,4
Poboación activa						
Galicia	1.254,8	706,6	548,2	1.272,1	704,2	567,9
A Coruña	520,3	287,1	233,3	538,6	296,3	242,3
Lugo	154,8	90,0	64,8	150,7	83,0	67,7
Ourense	138,3	78,2	60,0	141,2	77,3	64,0
Pontevedra	441,4	251,3	190,1	441,5	247,6	193,9
Poboación ocupada						
Galicia	1.130,1	655,9	474,2	1.164,2	661,4	502,9
A Coruña	469,0	265,3	203,7	494,0	277,8	216,3
Lugo	144,5	85,8	58,7	140,6	79,1	61,5
Ourense	123,7	72,1	51,7	128,5	72,3	56,2
Pontevedra	392,8	232,7	160,1	401,1	232,2	168,9
Poboación parada						
Galicia	124,8	50,7	74,1	107,8	42,8	65,0
A Coruña	51,3	21,7	29,6	44,6	18,5	26,1
Lugo	10,3	4,2	6,1	10,1	4,0	6,1
Ourense	14,5	6,1	8,4	12,8	5,0	7,8
Pontevedra	48,7	18,6	30,0	40,4	15,4	25,0
Poboación inactiva						
Galicia	1.111,0	421,9	689,1	1.100,6	428,1	672,5
A Coruña	448,5	177,2	271,4	434,2	174,3	259,9
Lugo	156,8	59,5	97,3	160,0	62,4	97,6
Ourense	156,9	59,5	97,4	152,0	59,4	92,5
Pontevedra	348,8	125,7	223,1	354,4	131,9	222,5

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración polo IGE.

4.4. Poboación activa e taxa de actividade.

Neste apartado afondaremos no estudo da poboación activa galega, analizando primeiro a evolución no último trienio da poboación activa e da *taxa de actividade* (porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de alomenos dezaseis anos) e despois a distribución da poboación activa por provincias no último cuatrienio.

Comezaremos o estudo da poboación activa coa presentación da súa evolución por comunidades autónomas no último trienio. O cadro 4.21 reflicte que:

■ A suba porcentual da poboación activa de Galicia en 2006 quedou 1,4 puntos por baixo da media estatal; a maior suba tivérona Baleares e Madrid, mentres que só diminuíu nas cidades autónomas (Ceuta-Melilla).

■ A participación porcentual de Galicia na poboación activa de España baixou unha décima en 2006 e quedou no 5,8%.

■ Cadro 4.21

Poboación activa por comunidades autónomas. 2004-2006

	Valores absolutos			Distribución			Variacións anuais					
	Miles			porcentual			Miles			%		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	3.389,1	3.510,5	3.590,2	16,6	16,6	16,5	109,0	121,4	79,7	3,3	3,6	2,3
Aragón	577,5	602,9	619,4	2,8	2,8	2,8	19,1	25,4	16,5	3,4	4,4	2,7
Asturias	430,6	457,0	465,6	2,1	2,2	2,1	-12,1	26,4	8,6	-2,7	6,1	1,9
Baleares	488,8	494,1	523,8	2,4	2,3	2,4	14,6	5,3	29,7	3,1	1,1	6,0
Canarias	922,1	966,2	1.001,8	4,5	4,6	4,6	10,0	44,1	35,6	1,1	4,8	3,7
Cantabria	252,4	265,9	269,6	1,2	1,3	1,2	2,0	13,5	3,7	0,8	5,3	1,4
Castela e León	1.092,2	1.128,0	1.146,1	5,3	5,3	5,3	36,7	35,8	18,1	3,5	3,3	1,6
Castela A Mancha	815,5	861,9	888,0	4,0	4,1	4,1	39,3	46,4	26,1	5,1	5,7	3,0
Cataluña	3.453,8	3.598,2	3.699,1	16,9	17,0	17,0	68,7	144,4	100,9	2,0	4,2	2,8
C. Valenciana	2.234,1	2.289,0	2.395,4	10,9	10,8	11,0	112,8	54,9	106,4	5,3	2,5	4,6
Extremadura	454,4	454,3	467,0	2,2	2,1	2,1	17,0	-0,1	12,7	3,9	0,0	2,8
Galicia	1.264,7	1.251,7	1.273,0	6,2	5,9	5,8	28,0	-13,0	21,3	2,3	2,3	1,7
Madrid	2.952,8	3.084,2	3.241,5	14,4	14,6	14,9	136,7	131,4	157,3	4,9	4,5	5,1
Murcia	615,7	631,7	657,9	3,0	3,0	3,0	25,0	16,0	26,2	4,2	2,6	4,1
Navarra	280,7	299,3	301,3	1,4	1,4	1,4	8,5	18,6	2,0	3,1	6,6	0,7
País Vasco	1.029,0	1.048,4	1.065,4	5,0	5,0	4,9	12,3	19,4	17,0	1,2	1,9	1,6
A Ríoxa	140,6	153,7	154,7	0,7	0,7	0,7	11,4	13,1	1,0	8,8	9,3	0,7
Ceuta e Melilla	53,5	58,6	52,8	0,3	0,3	0,2	-3,2	5,1	-5,8	-5,6	9,5	-9,9
España	20.447,5	21.155,6	21.812,6	100,0	100,0	100,0	635,8	708,1	657,0	3,2	3,5	3,1

* Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación).
Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2007)

O cadro 4.22 amosa que, cos valores do cuarto trimestre de 2006:

■ A taxa de actividade subiu en Galicia oito décimas, mentres que a estatal aumentou unha décima máis; o diferencial quedou en cinco puntos a prol do dato estatal.

■ As maiores taxas de actividade preséntanas Madrid, Baleares e Cataluña; as menores foron as de Ceuta-Melilla, Asturias, Extremadura, Castela – León e Galicia.

A diferenciación por sexos das taxas de actividade galega no último trienio que figura no cadro 4.23 reflicte que:

■ Nos homes, en 2006 baixou catro décimas, mentres que nas mulleres subiu 1,5 puntos.

■ Como consecuencia desa evolución, no último ano baixou 1,9 puntos o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina, quedando en 16,4 puntos a prol dos homes.

■ Cadro 4.22

Taxas de actividade por comunidades autónomas(*). 2004-2006

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	54,2	55,1	55,4	0,8	0,9	0,3
Aragón	54,5	56,2	57,1	1,2	1,7	0,9
Asturias	45,9	48,8	49,7	-1,3	2,8	2,8
Baleares	61,8	60,8	62,7	0,1	-1,1	-1,1
Canarias	58,7	60,0	60,8	-0,9	1,3	0,8
Cantabria	53,2	55,4	55,6	-0,2	2,2	0,2
C. A Mancha	53,1	54,9	55,4	1,5	1,8	0,4
C. León	51,3	52,8	53,4	1,5	1,5	0,6
Cataluña	60,6	61,8	62,4	0,0	1,2	0,6
C. Valenciana	59,2	59,0	60,2	1,5	-0,2	1,2
Extremadura	51,4	51,1	52,2	1,6	-0,3	1,1
Galicia	53,6	52,8	53,6	1,0	-0,7	0,8
Madrid	60,7	62,3	64,4	1,7	1,5	1,5
Murcia	58,5	58,4	59,2	0,8	-0,1	0,8
Navarra	57,9	61,1	60,8	1,1	3,1	3,1
País Vasco	56,8	57,6	58,4	0,5	0,9	0,9
A Ríoxa	56,4	60,3	59,7	3,5	4,0	4,0
Ceuta e Melilla	50,6	55,5	49,6	-3,2	5,0	5,0
España	56,7	57,7	58,6	0,8	1,0	0,9

(*) Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
 Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2006)

Taxa de actividade por sexo. Galicia. 2004-2006

■ Cadro 4.23

	Total	Homes	Mulleres
	53,2	62,6	44,6
	53,0	62,6	44,3
2006*	53,6	62,2	45,8

Datos en porcentaxe. Metodoloxía EPA 2005.

*Medias anuais

Fonte: INE, EPA. Elaboración polo IGE.

A diferenza por sexos das taxas de actividade no último cuadrienio (en Galicia e cada unha das provincias) figura no cadro 4.24, no que subliñaremos:

■ Por provincias, a taxa de actividade global subiu en 2006 en Ourense e A Coruña, mentres que baixou nas outras dúas.

■ A análise cruzada das taxas de actividade por sexo e provincia subliña que en 2006 a feminina subiu nas catro provincias, e a masculina só en A Coruña.

■ Cadro 4.24

Taxa de actividade por sexo e provincia. Galicia. 2003-2006

	Total	Homes	Mulleres
2003			
Galicia	52,2	62,2	43,0
A Coruña	53,3	63,4	44,2
Lugo	48,8	56,5	41,7
Ourense	46,2	56,1	36,8
Pontevedra	54,4	65,4	44,5
2004			
Galicia	53,2	62,6	44,6
A Coruña	54,5	63,7	46,0
Lugo	50,4	59,4	42,3
Ourense	45,8	54,8	37,5
Pontevedra	55,6	65,5	46,5
2005			
Galicia	53,0	62,6	44,3
A Coruña	53,7	61,8	46,2
Lugo	49,7	60,2	40,0
Ourense	46,8	56,8	38,1
Pontevedra	55,9	66,7	46,0
2006			
Galicia	53,6	62,2	45,8
A Coruña	55,4	63,0	48,3
Lugo	48,5	57,1	40,9
Ourense	48,2	56,5	40,9
Pontevedra	55,5	65,2	46,6

Datos en porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

No cadro 4.25 ofrecemos os datos da poboación activa das catro provincias galegas no último cuadrienio; subliñaremos só que:

■ En 2006 a poboación activa só baixou na provincia de Lugo.

■ No último trienio só en Pontevedra creceu sempre a poboación activa (aunque certamente ben pouco en 2006).

■ A Coruña e Pontevedra concentran no último ano un 77% da poboación activa total de Galicia.

Poboación activa por provincias. 2003-2006

■ Cadro 4.25

	2003	2004	2005	2006
Galicia	1225,2	1254,2	1254,8	1272,1
A Coruña	511,9	525,5	520,3	538,6
Lugo	153,1	157,5	154,8	150,7
Ourense	136,8	135,5	138,3	141,2
Pontevedra	423,4	435,7	441,4	441,5

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

4.5. A poboación ocupada

De forma semellante ao estudo que no anterior epígrafe fixemos coa poboación activa, analizaremos agora a poboación ocupada; en primeiro lugar estudaremos a súa evolución no último trienio nas distintas comunidades autónomas e a taxa de ocupación, para posteriormente analizar cómo se distribúe en Galicia a poboación ocupada por sexos, provincias, sectores económicos, grupos de idade e situación profesional.

4.5.1. Poboación ocupada e taxa de ocupación

O cadro 4.26 preséntanos os datos da poboación ocupada en cada unha das comunidades autónomas no cuarto trimestre ao longo do último trienio, así como a variación que en termos absolutos e relativos presentou cada unha delas. Salientaremos que:

■ Cadro 4.26

Poboación ocupada por comunidades autónomas*. 2004-2006

	Valores absolutos (miles)			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	2.844,7	3.025,2	3.151,7	15,6	15,7	15,8	169,0	180,5	126,5	6,3	6,3	4,2
Aragón	545,6	568,8	588,4	3,0	2,9	2,9	23,1	23,2	19,6	4,4	4,3	3,4
Asturias	386,0	413,3	422,9	2,1	2,1	2,1	-12,5	27,3	9,6	-3,1	7,1	2,3
Baleares	449,5	457,1	491,5	2,5	2,4	2,5	22,0	7,6	34,4	5,1	1,7	7,5
Canarias	822,9	863,2	886,8	4,5	4,5	4,4	21,8	40,3	23,6	2,7	4,9	2,7
Cantabria	224,0	244,4	253,4	1,2	1,3	1,3	-0,6	20,4	9,0	-0,3	9,1	3,7
C. A Mancha	731,8	781,0	816,5	4,0	4,0	4,1	31,5	49,2	35,5	4,5	6,7	4,5
C. León	977,0	1.031,7	1.060,5	5,3	5,3	5,3	37,8	54,7	28,8	4,0	5,6	2,8
Cataluña	3.130,1	3.359,2	3.452,0	17,1	17,4	17,3	69,0	229,1	92,8	2,3	7,3	2,8
C. Valenciana	2.009,0	2.105,7	2.192,2	11,0	10,9	11,0	115,4	96,7	86,5	6,1	4,8	4,1
Extremadura	374,2	384,7	406,5	2,0	2,0	2,0	12,0	10,5	21,8	3,3	2,8	5,7
Galicia	1.105,7	1.137,4	1.170,5	6,0	5,9	5,9	36,0	31,7	33,1	1,8	3,4	2,9
Madrid	2.748,7	2.901,5	3.031,0	15,0	15,0	15,2	134,1	152,8	129,5	5,1	5,6	4,5
Murcia	555,0	584,8	605,8	3,0	3,0	3,0	27,6	29,8	21,0	5,2	5,4	3,6
Navarra	266,3	281,5	287,5	1,5	1,5	1,4	10,7	15,2	6,0	4,2	5,7	2,1
País Vasco	934,6	981,3	994,3	5,1	5,1	5,0	18,0	46,7	13,0	2,0	5,0	1,3
A Ríoxa	134,4	143,7	143,8	0,7	0,7	0,7	13,5	9,3	0,1	11,2	6,9	0,1
Ceuta e Melilla	48,5	49,7	46,4	0,3	0,3	0,2	0,0	1,2	-3,3	0,0	2,5	-6,6
España	18.288,1	19.314,3	20.001,8	100,0	100,0	100,0	728,4	1.026,2	687,5	4,4	4,1	3,6

*Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (Cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral N° 80, febreiro 2007)

■ O emprego subiu en todas as comunidades (aunque non nas cidades autónomas) no último ano; a maior intensidade na xeración de emprego presentárona Baleares e Estremadura mentres que a ocupación tan só diminuíu en Ceuta – Melilla.

■ En Galicia subiu o emprego en 2006 medio punto menos que no ano anterior; respecto da media estatal, o ritmo galego de crecemento da ocupación quedou sete décimas por baixo.

■ A participación de Galicia no total de ocupación española no último ano estabilizouse no 5,9% e está nos tres anos analizados por baixo do noso peso demográfico no conxunto do estado.

A análise da *taxa de ocupación* (porcentaxe de poboación con emprego respecto da poboación de dezaseis ou máis anos) reflicte no cadro 4.27 que:

Taxas de ocupación por comunidades autónomas* . 2004-2007

■ Cadro 4.27

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	45,5	47,5	48,6	1,9	2,0	1,1
Aragón	51,5	53,1	54,2	1,6	1,6	1,2
Asturias	41,2	44,1	45,1	-1,3	2,9	1,0
Baleares	56,9	56,2	58,8	1,3	-0,7	2,6
Canarias	52,4	53,6	53,8	0,1	1,2	0,2
Cantabria	47,2	50,9	52,2	-0,7	3,7	1,3
C. A Mancha	47,7	49,8	50,9	1,1	2,1	1,2
C. León	45,9	48,2	49,4	1,6	2,4	1,2
Cataluña	54,9	57,7	58,2	0,1	2,8	0,5
C. Valenciana	53,2	54,3	55,1	1,7	1,1	0,8
Estremadura	42,3	43,3	45,5	1,1	0,9	2,2
Galicia	46,8	48,0	49,3	1,4	1,2	1,3
Madrid	56,5	58,6	60,2	1,7	2,0	1,6
Murcia	52,7	54,0	54,6	1,2	1,3	0,5
Navarra	55,0	57,4	58,0	1,6	2,5	0,6
País Vasco	51,6	53,9	54,5	0,8	2,4	0,5
A Rioxa	53,9	56,4	55,5	4,4	2,5	-0,9
Ceuta e Melilla	45,9	47,1	43,6	-0,1	1,3	-3,5
España	50,8	52,7	53,7	1,2	2,0	1,0

*Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano. (Cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2006.

■ Esta taxa presentou en Galicia (e tamén en España) unha clara tendencia ascendente no último trienio. No ano 2006 destacaron pola súa suba porcentual Baleares e Estremadura, mentres que baixou a taxa de ocupación en Ceuta-Melilla e A Rioxa.

■ A taxa de emprego de Galicia segue a ser en 2006 menor que a estatal e o diferencial (4,4 puntos) queda tres décimas porcentuais por baixo da do anterior ano.

■ Na análise comparativa por comunidades autónomas vese que a nosa taxa de emprego en 2006 (49,3%) está bastante máis próxima á menor (Ceuta-Melilla: 43,6%) que á maior (Madrid: 60,2%); en tres comunidades (e nas cidades autónomas: Ceuta - Melilla) está por baixo de Galicia: Estremadura, Asturias e Andalucía.

A desagregación por sexos das taxas de emprego que figuran no cadro 4.28 para o último trienio reflicte que:

■ Cadro 4.28 **Taxas de ocupación por sexo. Galicia. 2004-2006**

	Taxa de ocupación		
	Total	Homes	Mulleres
2004	46,0	56,9	36,0
2005	47,8	58,1	38,3
2006	49,1	58,4	40,5

Datos en porcentaxe. Metodoloxía EPA. 2005.

*Medias anuais

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

■ Nos homes a media de 2006 avanzou tres décimas respecto do ano anterior, e nas mulleres a suba volveu ser moito maior (2,2 puntos) en especial en termos relativos, porque parten dunha taxa de emprego moi inferior á masculina.

■ Como consecuencia desa evolución, no último ano reduciuse en 1,9 puntos (3 puntos no último bienio) o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina, quedando aínda así e todo cunha notable diverxencia (17,9 puntos a prol dos homes).

A análise da taxa de ocupación das provincias galegas (coa súa diferenciación por sexos) do cadro 4.29 amosa que:

■ As dúas provincias máis desenvolvidas (A Coruña e Pontevedra) seguen a presentar en 2006 as maiores taxas mentres que Ourense ten claramente o valor máis baixo (5,3 puntos porcentuais por baixo da media galega).

■ Na desagregación por sexos, constátase que nos dous a taxa de ocupación é especialmente baixa na provincia de Ourense (5,5 puntos menos que a galega nos homes e 4,6 puntos menos nas mulleres).

Xa en anteriores *Informes Sociolaborais* temos subliñado a gravidade de que a economía galega presente –pese á mellora dos últimos anos– unha taxa de ocupación moi baixa en comparanza coas da UE e da OCDE, porque reflicte a incapacidade para dar unha saída produtiva aos nosos recursos humanos que axude á converxencia real cos países máis desenvolvidos economicamente.

Mentres, parte do noso *capital* humano (unhas 20.000 persoas por ano) deben buscar o seu emprego noutras comunidades autónomas; unha parte crecente delas, ademais, corresponde a persoal cualificado (licenciados e diplomados, etc.) que, despois de se formar en Galicia, van deixar o froito do seu traballo noutras comunidades con maior grao de desenvolvemento económico-social. Ademais, desaproveitamos outra parte dos nosos *recursos humanos* mediante o abuso das *prexubilacións*, pois segundo os datos da Seguridade Social afectan en 2006 xa a máis de 22.000 persoas en Galicia que están en idade laboral: a banca, a minería e o sector siderometalúrxico son os que máis están a fomentar as “xubilacións anticipadas”, que nos últimos anos están a afectar a case 2.000 traballadores por ano.

■ Cadro 4.29

Taxa de ocupación por sexo e provincia. 2003-2006

	Total	Homes	Mulleres
2003			
Galicia	45,5	57,0	35,1
A Coruña	45,9	57,6	35,3
Lugo	44,8	53,2	37,1
Ourense	42,2	52,7	32,3
Pontevedra	46,6	59,4	35,2
2004			
Galicia	46,0	56,9	36,0
A Coruña	46,5	57,3	36,5
Lugo	46,1	56,8	36,5
Ourense	39,7	49,2	31,0
Pontevedra	47,7	59,3	37,1
2005			
Galicia	47,8	58,1	38,3
A Coruña	48,4	57,2	40,4
Lugo	46,4	57,4	36,2
Ourense	41,9	52,3	32,8
Pontevedra	49,7	61,7	38,7
2006			
Galicia	49,1	58,4	40,5
A Coruña	50,8	59,0	43,1
Lugo	45,3	54,4	37,2
Ourense	43,8	52,9	35,9
Pontevedra	50,4	61,2	40,6

Datos en porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2006
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

Ben lonxe nos quedan aínda (e máis en Galicia que no total español) as taxas de ocupación que a Unión Europea se marcou como obxectivo para o ano 2010 no *Cumio de Lisboa*. Cómpre apurar, para non perder outra vez este tren, importante para chegar a maiores cotas de progreso económico-social.

4.5.2. Distribución da poboación ocupada por sexos, provincias, grupos de idade, sectores económicos e situación profesional.

O desglose por sexos, sectores económicos e grupos de idade do cadro 4.30 certifica que:

■ O sector que concentra máis poboación ocupada (o de servizos) tivo no ano 2006 unha forte suba (33.800 persoas, un 5,1%) e supón xa un 60,2% do emprego total galego (1,2 puntos porcentuais máis que o ano anterior) anque segue bastante por baixo da media estatal e do conxunto dos países máis desenvolvidos.

■ En 2006 baixou o emprego neto en Galicia nos sectores agro-pesqueiro e industrial, mentres que subiu na construción e –sobre todo– nos servizos.

■ A desagregación en tres grupos de idade permite constatar que a suba do emprego de 2006 deuse tan só na poboación de 24 a 54 anos.

Poboación ocupada por grupos de idade e sector económico. Galicia. 2003-2006■ **Cadro 4.30**

	Total	de 16 a 24 anos	de 25 a 54 anos	de 55 e máis anos
2003				
Total	1.069,4	101,4	822,7	145,4
Agricultura e pesca	135,6	6,7	86,2	42,7
Industria	206,2	25,2	159,9	21,2
Construción	125,4	16,2	94,9	14,3
Servizos	602,1	53,3	481,6	67,2
2004				
Total	1.083,6	98,1	837,2	148,4
Agricultura e pesca	124,6	4,2	85,0	35,4
Industria	206,6	21,8	160,4	24,4
Construción	130,9	15,5	100,0	15,3
Servizos	621,5	56,5	491,7	73,3
2005				
Total	1.130,1	105,9	869,3	154,8
Agricultura e pesca	120,9	5,7	79,0	36,2
Industria	217,4	22,0	170,6	24,8
Construción	125,0	16,0	92,7	16,4
Servizos	666,7	62,2	527,0	77,5
2006				
Total	1.164,2	100,2	910,8	153,2
Agricultura e pesca	110,9	4,8	72,5	33,6
Industria	213,9	19,1	173,0	21,8
Construción	138,9	17,2	103,5	18,2
Servizos	700,5	59,1	561,8	79,6

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005
 Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

Para coñecer a situación profesional dos ocupados de Galicia presentamos o cadro 4.31, que inclúe a desagregación por sexo e sector económico no último cuadrenio. Sobrancearemos que:

■ A poboación asalariada subiu en 2006 de novo, e fíxoo con tanta máis forza coma no ano anterior; supón un 76,5% da poboación ocupada de Galicia (2,8 puntos máis que no ano 2003); aproxímase máis, deste xeito, a nosa *taxa de salarización* ás medias do estado e da Unión Europea, anque segue por baixo delas.

■ Séguenlle en importancia cuantitativa os “empresarios ou membros de cooperativas” (que baixaron lixeiramente nese ano) e, xa de moi lonxe, as “axudas familiares”, que tiveron unha suba de novo no último ano.

■ Por sexos, en 2006 en Galicia un 60% das persoas ocupadas como “axudas familiares” seguen a ser mulleres; estas mulleres que traballan como “axudas familiares” están fundamentalmente empregadas no sector primario e nos servizos –neste último sector case duplican aos homes-. No conxunto das persoas asalariadas de Galicia, en cambio, as mulleres supoñen en 2006 só un 43,2% (anque 1,1 puntos máis que no ano anterior).

■ **Cadro 4.31** Poboación ocupada⁽¹⁾ por sexo, situación profesional e sector económico. Galicia. 2003-2006

	2003			2004			2005			2006		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total poboación ocupada	1.069,4	637,6	431,8	1.083,6	639,4	444,2	1.130,1	655,9	474,2	1.164,2	661,4	502,9
Agricultura e pesca	135,6	71,6	64,0	124,6	66,4	58,2	120,9	67,8	53,2	110,9	60,7	50,2
Industria	206,3	150,0	56,3	206,6	148,6	58,1	217,4	152,4	65,0	213,9	152,1	61,8
Construción	125,4	121,2	4,2	130,9	123,8	7,1	125,0	118,3	6,7	138,9	129,8	9,2
Servizos	602,1	294,8	307,3	621,5	300,7	320,8	666,7	317,4	349,3	700,5	318,8	381,7
Empresario ou membro de cooperativa	250,8	151,6	99,2	249,3	152,6	96,6	252,4	154,7	97,7	249,4	145,7	103,7
Agricultura e pesca	85,0	41,1	43,9	77,2	38,1	39,1	75,4	36,9	38,5	68,5	30,2	38,3
Industria	22,4	17,5	4,9	24,2	19,2	5,0	23,8	19,3	4,6	25,9	18,5	7,4
Construción	26,0	25,3	0,7	29,3	28,3	1,0	31,0	29,8	1,3	33,3	31,6	1,7
Servizos	117,4	67,7	49,7	118,5	66,9	51,5	122,1	68,8	53,3	121,8	65,4	56,4
Axudas familiares	30,2	9,6	20,7	32,4	9,7	22,8	35,2	14,0	21,2	23,4	9,3	14,0
Agricultura e pesca	21,7	7,0	14,7	23,1	7,7	15,4	20,5	9,5	10,9	12,5	5,8	6,7
Industria	1,1	0,1	1,0	1,0	0,1	0,9	2,1	0,9	1,2	1,3	0,6	0,8
Construción	0,2	0,1	0,1	0,0	-	-	1,3	0,6	0,7	1,4	0,4	0,9
Servizos	7,2	2,4	4,9	8,3	1,8	6,5	11,4	3,1	8,3	8,1	2,5	5,6
Asalariados	787,8	476,1	311,7	800,9	476,6	324,4	840,9	486,6	354,2	890,7	505,8	384,9
Agricultura e pesca	28,5	23,1	5,3	24,0	20,5	3,5	23,8	20,9	2,9	29,5	24,3	5,1
Industria	182,7	132,4	50,3	181,4	129,2	52,1	191,5	132,2	59,3	186,6	133,0	53,6
Construción	99,3	95,8	3,4	101,6	95,5	6,1	92,7	88,0	4,7	104,3	97,7	6,6
Servizos	477,3	224,8	252,6	494,0	231,4	262,6	532,9	245,5	287,4	570,3	250,8	319,6
Outra situación	0,6	0,3	0,3	1,0	0,6	0,5	1,5	0,5	1,1	0,8	0,5	0,2
Agricultura e pesca	0,5	0,3	0,1	0,2	0,1	0,2	1,2	0,4	0,8	0,5	0,4	0,1
Industria	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1	0,0	-	-	0,1	0,1	-
Construción	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-
Servizos	0,1	-	0,1	0,7	0,5	0,2	0,3	-	0,3	0,2	-	0,2

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

A desagregación provincial da poboación ocupada en cada sector económico no último cuatrienio podemos vela no cadro 4.32. Respecto da ocupación global por provincias, sobrancearemos que no ano 2006:

■ Un 76,9 % do emprego total galego (seis décimas máis que en 2005) concéntrase nas provincias de A Coruña e Pontevedra; a primacía na ocupación da Galicia Occidental vai sendo máis evidente cada ano que pasa.

■ Só nunha provincia galega (na de Lugo) baixou o número de persoas ocupadas; a maior suba tívola A Coruña.

O cadro 4.33 recolle, con datos do cuarto trimestre de 2006, a distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas (e no total estatal). Subliñaremos que:

■ Galicia (que no ano anterior baixara, por primeira vez na súa historia, do limiar do 10% de emprego agro-pesqueiro) diminuíu medio punto máis o peso relativo dese sector no emprego total.

Poboación ocupada por sector económico e provincia. Galicia. 2003-2006

■ Cadro 4.32

	Total	Agricultura e pesca	Industria	Construción	Servizos
2003					
Galicia	1.069,4	135,6	206,2	125,4	602,1
A Coruña	440,9	44,6	80,1	54,2	262,0
Lugo	140,6	41,2	18,7	11,9	68,7
Ourense	125,2	14,7	23,2	17,0	70,3
Pontevedra	362,8	35,1	84,2	42,3	201,0
2004					
Galicia	1.083,6	124,6	206,6	130,9	621,5
A Coruña	448,0	36,6	83,2	54,2	274,0
Lugo	144,0	41,6	18,0	13,2	71,2
Ourense	117,5	14,5	20,8	15,6	66,6
Pontevedra	374,1	31,9	84,6	47,9	209,7
2005					
Galicia	1.130,1	120,9	213,9	125,0	666,7
A Coruña	469,1	36,2	89,6	53,5	289,8
Lugo	144,5	31,1	20,5	14,6	78,3
Ourense	123,7	12,8	22,0	14,2	74,7
Pontevedra	392,8	40,9	85,3	42,8	223,8
2006					
Galicia	1.164,2	110,9	213,9	138,9	700,5
A Coruña	494,0	39,3	91,3	56,8	306,6
Lugo	140,6	25,5	19,0	15,2	80,9
Ourense	128,4	11,2	23,8	13,5	79,9
Pontevedra	401,2	34,9	79,8	53,5	233,0

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

Distribución porcentual dos ocupados por sector económico e comunidade autónoma. 2006.

■ Cadro 4.33

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía	7,8	10,2	15,8	66,3
Aragón	6,3	21,3	9,9	62,5
Asturias	5,1	17,2	11,3	66,4
Baleares	1,9	8,7	14,6	74,8
Canarias	4,0	6,5	14,1	75,4
Cantabria	3,5	18,1	14,0	64,3
C. A Mancha	7,3	19,4	16,2	57,2
C. León	7,6	17,8	13,1	61,5
Cataluña	2,5	22,8	12,7	61,9
C. Valenciana	2,8	20,8	14,1	62,3
Extremadura	11,9	12,0	15,4	60,7
Galicia	9,2	19,4	12,2	59,2
Madrid	0,9	11,2	10,7	77,2
Murcia	9,0	15,6	16,2	59,2
Navarra	4,7	26,5	11,1	57,7
País Vasco	1,5	24,0	8,9	65,5
A Ríoxa	6,0	26,1	10,6	57,2
Ceuta (1)	-	5,1	5,3	89,6
Melilla (1)	-	1,3	5,4	93,3
España	4,6	16,6	13,1	65,7

(1) Os resultados de Ceuta e Melilla deben tomarse con precaución porque poden estar afectados por grandes erros de mostraxe.
Fonte: INE, EPA. 4º trimestre de 2006.

■ Pese á importante redución das últimas décadas, a porcentaxe galega de poboación agro-pesqueira é o dobre da española.

■ Se no ano 2005 Galicia era a terceira comunidade coa maior porcentaxe de persoas traballando no sector agro-pesqueiro, en 2006 pasou a ser a terceira (tras Estremadura).

■ É maior a porcentaxe de poboación ocupada en Galicia que en España na industria e case un punto menor en Galicia na construción; no sector servizos, a diferenza é de 6,5 puntos máis a prol de España (1,6 puntos máis que no ano anterior).

A desagregación provincial da distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos que recolle o cadro 4.34 reflicte que no cuarto trimestre de 2006:

■ No sector agrícola só Lugo está por riba da media galega.

■ Na industria, Lugo é a única provincia que está por baixo da media de Galicia (mentres que e o valor máximo teno Pontevedra).

■ Na construción só Pontevedra ten un rexistro superior á media galega e ningunha provincia acada a media española.

■ Nos servizos son A Coruña e Ourense as provincias que están por riba da media galega e ningunha delas chega á estatal.

No tocante á análise por tipos de contrato das persoas asalariadas (temporais ou indefinidos), ben sabido é que unha das principais diverxencias da nosa estrutura sociolaboral ca media da UE ou da OCDE é a altísima temporalidade que temos, porque algo máis dun terzo das persoas asalariadas de Galicia (e tamén do total estatal) teñen un contrato temporal. Velaí un bo campo no que traballar para “homologar” o noso mercado de traballo co dos estados desenvolvidos cos que queremos converxer; non afondaremos nel neste epígrafe para evitar repeticións innecesarias, xa que se tratará desta cuestión e doutras referidas á contratación (tipos de xornada, etc.) no capítulo 6.

■ Cadro 4.34

Distribución porcentual dos ocupados por sector económico e provincia. 2005-2006.

	Agricultura		Industria		Construción		Servizos	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
A Coruña	7,9	7,4	18,3	19,6	11,1	12,0	62,7	61,0
Lugo	17,5	19,5	13,3	13,5	11,6	11,4	57,6	55,6
Ourense	7,5	7,2	18,1	19,5	11,1	12,0	63,2	61,3
Pontevedra	9,7	8,5	20,8	21,2	12,0	12,8	57,5	57,6
Galicia	9,7	9,2	18,5	19,4	11,5	12,2	60,3	59,2
España	5,2	4,6	17,0	16,6	12,5	13,1	65,2	65,7

Fonte: INE, EPA 4º trimestre 2006.

4.6. Poboación desempregada e taxa de paro.

Unha vez rematado o estudo da poboación ocupada, comezamos o estudo doutro compoñente da poboación activa -a poboación desempregada- ao través dos datos que proporcionan as *Enquisas de Poboación Activa* elaboradas polo INE.

Seguindo o esquema utilizado nos epígrafes anteriores, estudaremos primeiramente as cifras do desemprego das distintas comunidades autónomas e as súas taxas de paro. Posteriormente afondaremos na taxa de desemprego galega (por sexos, provincias e grupos de idade) e na distribución da poboación desempregada por tempo de busca de emprego.

O cadro 4.35 recolle, cos datos do cuarto trimestre, a poboación desempregada nas distintas comunidades autónomas no último trienio. Salientaremos:

■ Cadro 4.35

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2004-2006

	Valores absolutos			Distribución			Variacións anuais					
	Miles			porcentual			Miles			%		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	544,4	485,3	438,6	25,2	26,4	24,2	-60,0	-59,1	-46,7	-9,9	-10,9	-9,6
Aragón	31,9	34,1	31,0	1,5	1,9	1,7	-3,9	2,2	-3,1	-10,9	6,9	-9,1
Asturias	44,6	43,7	42,7	2,1	2,4	2,4	0,4	-0,9	-1,0	0,9	-2,0	-2,3
Baleares	39,2	37,0	32,3	1,8	2,0	1,8	-7,6	-2,2	-4,7	-16,2	-5,6	-12,7
Canarias	99,3	103,1	115,0	4,6	5,6	6,4	-11,7	3,8	11,9	-10,5	3,8	11,5
Cantabria	28,4	21,5	16,2	1,3	1,2	0,9	2,6	-6,9	-5,3	10,1	-24,3	-24,7
C. A Mancha	83,6	80,9	71,4	3,9	4,4	3,9	7,7	-2,7	-9,5	10,1	-3,2	-11,1
C. León	115,2	96,3	85,6	5,3	5,2	4,7	-1,0	-18,9	-10,7	-0,9	-16,4	-11,7
Cataluña	323,7	239,0	247,1	15,0	13,0	13,6	-0,3	-84,7	8,1	-0,1	-26,2	3,4
C. Valenciana	225,1	183,3	203,2	10,4	10,0	11,2	-2,5	-41,8	19,9	-1,1	-18,6	10,9
Extremadura	80,2	69,6	60,4	3,7	3,8	3,3	5,0	-10,6	-9,2	6,6	-13,2	-13,2
Galicia	159,0	114,3	102,5	7,4	6,2	5,7	23,7	-7,9	-11,8	-4,7	-28,1	-10,3
Madrid	204,1	182,7	210,5	9,5	9,9	11,6	2,6	-21,4	27,8	1,3	-10,5	15,2
Murcia	60,7	46,9	52,0	2,8	2,5	2,9	-2,6	-13,8	5,1	-4,1	-22,7	10,9
Navarra	14,4	17,8	13,8	0,7	1,0	0,8	-2,2	3,4	-4,0	-13,3	23,6	-22,5
País Vasco	94,4	67,1	71,1	4,4	3,6	3,9	-5,7	-27,3	4,0	-5,7	-28,9	6,0
A Ríoxa	6,2	10,0	10,9	0,3	0,5	0,6	-2,1	3,8	0,9	-25,3	61,3	9,0
Ceuta e Melilla	5,0	8,8	6,3	0,2	0,5	0,3	-3,3	3,8	-2,5	-39,8	76,0	-28,4
España	2.159,4	1.841,4	1.810,6	100	100	100,0	40,3	-92,7	-30,7	-4,1	-14,7	-1,7

Series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005.

Fonte: INE, EPA. 4º trimestre. Elaboración polo MTAS, Coyuntura Laboral nº 80, febreiro 2007)

■ A maior suba porcentual do desemprego en 2006 tivérona Madrid, Murcia e a Comunidade Valenciana, mentres que as maiores diminucións foron as de Ceuta-Melilla, Cantabria e Navarra.

■ O forte descenso porcentual do desemprego de Galicia (seis veces por riba da diminución estatal), anque certamente moi por baixo da do ano 2005.

■ A participación relativa de Galicia no desemprego total de España en 2006 (5,7%) baixou medio punto respecto do ano anterior (e 1,7 puntos respecto do nivel do

bienio anterior) e quedou agora por baixo da porcentaxe do noso peso demográfico no estado.

A taxa de paro (porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa) foi en 2006 dun 8,1% en Galicia (un punto menos que no ano anterior e 4,5 puntos por baixo do nivel de 2004); quedou en 2006 dúas décimas por baixo que no conxunto do estado).

A comparanza da nosa taxa de desemprego coas da OCDE que vimos no capítulo I (no cadro I.2) explicita que pese á forte diminución do último bienio, a nosa taxa aínda supera á da media da OCDE; velaí unha “diverxencia” real da nosa estrutura económico-social que cómpre seguir reducindo para achegármonos ao nivel medio de benestar do conxunto da OCDE.

O cadro 4.36 permítenos o seguimento comparativo das taxas de desemprego nas distintas comunidades autónomas no último trienio, evidenciando que:

■ En 2006 a taxa de desemprego diminuíu en Galicia seis décimas máis que no conxunto do estado e pasou a estar por baixo da estatal.

■ Galicia é en 2006 a sexta comunidade do estado na clasificación ordenada por maior taxa de desemprego, que encabezan un ano máis Extremadura e Andalucía; péchana Navarra e Aragón. Cómpre lembrar que aínda no ano 2004, en cambio, Galicia ocupaba a terceira posición.

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2004-2006

■ Cadro 4.36

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais (en puntos porcentuais)		
	T IV 04	T IV 05	T IV 06	T IV 04	T IV 05	T IV 06
Andalucía	16,1	13,8	12,2	-2,4	-2,2	-1,6
Aragón	5,5	5,7	5,0	-0,9	0,1	-0,6
Asturias	10,4	9,6	9,2	0,4	-0,8	-0,4
Baleares	8,0	7,5	6,2	-1,9	-0,5	-1,3
Canarias	10,8	10,7	11,5	-1,4	-0,1	0,8
Cantabria	11,3	8,1	6,0	0,9	-3,2	-2,1
C. A Mancha	10,3	9,4	8,0	0,5	-0,9	-1,4
C. León	10,5	8,5	7,5	-0,5	-2,0	-1,1
Cataluña	9,4	6,6	6,7	-0,2	-2,7	0,0
C. Valenciana	10,1	8,0	8,5	-0,7	-2,1	0,5
Extremadura	17,7	15,3	12,9	0,5	-2,3	-2,4
Galicia	12,6	9,1	8,1	-0,9	-3,4	-1,0
Madrid	6,9	5,9	6,5	-0,3	-1,0	0,6
Murcia	9,9	7,4	7,9	-0,9	-2,4	0,5
Navarra	5,1	6,0	4,6	-1,0	0,8	-1,4
País Vasco	9,2	6,4	6,7	-0,7	-2,8	0,3
A Ríoxa	4,4	6,5	7,0	-2,0	2,1	0,5
Ceuta e Melilla	9,4	16,3	11,9	-5,2	6,9	-4,4
España	10,6	8,7	8,3	-1,9	-0,4	-0,4

Series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación).
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre. Elaboración do MTAS, Coyuntura Laboral nº 80, febreiro 2007

Taxa de desemprego. Galicia. 2004-2006

■ Cadro 4.37

	Total	Homes	Mulleres
2004*	13,6	9,2	19,3
2005*	9,9	7,2	13,5
2006*	8,5	6,1	11,4

En porcentaxe. Metodoloxía EPA. 2005.

(*) Medias anuais.

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

A desagregación por sexos no último trienio das taxas de desemprego que figuran no cadro 4.37 permite observar que:

■ A taxa feminina de Galicia en 2006 está un 62% por riba da masculina, pero tivo un fortísimo descenso no último bienio (de 7,9 puntos porcentuais, un 41%).

■ A taxa de desemprego masculina de Galicia baixou no bienio 2004-2006 en 5,1 puntos porcentuais (un 37,5%).

■ O diferencial entre a taxa de paro das mulleres e a dos homes en Galicia en 2006 (5,3 puntos) é practicamente a metade que en 2004, trala redución de 4,8 puntos).

Especialmente grandes son en Galicia e en España as taxas de desemprego das mulleres e das persoas máis novas. O cadro 4.38 reflicte que:

■ As taxas de desemprego son máis do dobre no grupo de idade das persoas menores de 25 anos que no das que teñen alomenos 25 anos, tanto en Galicia como en España e tanto globalmente coma en cada un dos sexos.

■ A taxa de desemprego en Galicia das mulleres máis novas foi en 2006 dun 24,84%, porcentaxe que supera en máis de dous puntos ao xa altísima media estatal das mulleres menores de 25 anos.

Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. 2005-2006

■ Cadro 4.38

	Total		Menores de 25 anos		De 25 anos e máis	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Ambos sexos						
España	8,70	8,30	18,57	17,84	7,41	7,10
Galicia	9,13	8,05	18,22	16,84	8,12	7,20
Homes						
España	6,64	6,06	15,87	14,12	5,48	5,09
Galicia	6,49	5,42	16,71	11,54	5,37	4,77
Mulleres						
España	11,61	11,36	22,02	22,51	10,15	9,88
Galicia	12,43	11,30	20,08	24,84	11,57	10,14

Datos en porcentaxe

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

■ Cadro 4.39

Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. Galicia/España. 2005-2006

	De 16 a 19 anos		De 20 a 24 anos		De 25 a 54 anos		De 55 e máis anos	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Ambos sexos								
España	27,70	31,13	16,15	14,19	7,67	7,35	5,54	5,34
Galicia	25,87	11,61	16,98	17,80	8,62	7,56	5,22	4,86
Homes								
España	23,22	25,22	13,79	10,79	5,55	5,22	5,02	4,31
Galicia	19,15	9,55	16,32	12,02	5,60	4,76	4,13	4,82
Mulleres								
España	34,20	39,81	19,07	18,26	10,55	10,17	6,58	7,28
Galicia	33,94	17,72	17,80	25,61	12,32	10,83	6,78	4,92

Datos en porcentaxe
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre

A maior desagregación por grupos de idade do cadro 4.39 permite salientar que:

■ As persoas do grupo de idade 20-24 anos tiveron en 2006 en Galicia a maior taxa de desemprego (un 17,8%, 3,6 puntos por riba do valor estatal).

■ As mulleres dese grupo de idade (20-24 anos) tiveron en 2006 en Galicia a maior taxa de desemprego de todas as recollidas no cadro (un 25,6%, 7,3 puntos por riba do valor estatal).

■ Os homes de 25 a 54 anos rexistraron en 2006 a menor taxa de paro en Galicia de todas as que figuran neste cadro.

Para permitir ás persoas que o desexen afondar na evolución da taxa de desemprego en Galicia no último cuadrenio, poñemos á súa disposición o cadro 4.40, que reflicte a distribución das taxas de desemprego das provincias de Galicia (con desglose por sexos); compróbase que:

No último ano non subiu a taxa global de paro en ningunha provincia e o maior descenso presentouno Pontevedra.

As dúas provincias que teñen en 2006 as maiores taxas de desemprego feminino (nas dúas maiores do 12%) son Pontevedra e Ourense.

Sobrancea a provincia de Lugo pola menor taxa de desemprego, tanto globalmente como para cada un dos sexos. O diferencial entre as taxas de desemprego masculina e feminina é especialmente alto en Pontevedra (6,7 puntos) mentres que o menor dáse en Lugo e A Coruña.

No cadro 4.41 recollemos a distribución da poboación desempregada galega no último cuadrenio segundo o tempo de busca no emprego. Sobrancearemos que:

■ Baixou especialmente en 2006 o número de persoas desempregadas que levan sen atopar emprego dous anos ou máis.

■ Baixou con forza en Galicia o desemprego de longa duración no último ano (en 12.200 persoas, un 27%) e quedou en 2006 co menor valor do período analizado.

■ A poboación que leva desempregada máis de seis meses é no ano 2006 de 47.400 persoas mentres que eran 108.100 dous anos antes (baixou nese bienio, xa que logo, un 43,8%).

Taxa de desemprego. Por sexo e provincia. Galicia. 2003-2006

■ Cadro 4.40

	Total	Homes	Mulleres
2003			
Galicia	12,7	8,4	18,4
A Coruña	13,9	9,1	20,1
Lugo	8,1	5,9	11,0
Ourense	8,5	6,0	12,1
Pontevedra	14,3	9,3	21,0
2004			
Galicia	13,6	9,2	19,3
A Coruña	14,7	10,1	20,7
Lugo	8,6	4,3	13,8
Ourense	13,3	10,2	17,5
Pontevedra	14,1	9,5	20,1
2005			
Galicia	9,9	7,2	13,5
A Coruña	9,9	7,6	12,7
Lugo	6,7	4,6	9,5
Ourense	10,5	7,9	13,9
Pontevedra	11,0	7,4	15,8
2006			
Galicia	8,5	6,1	11,4
A Coruña	8,3	6,3	10,8
Lugo	6,7	4,8	9,1
Ourense	9,0	6,4	12,2
Pontevedra	9,1	6,2	12,9

En porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

Poboación desempregada por tempo de busca de emprego. Galicia. 2003-2006

■ Cadro 4.41

	2003	2004	2005	2006
Total poboación desempregada	155,8	170,6	124,8	107,8
Menos de 6 meses	52,1	52,2	51,8	48,3
De 6 a < 1 ano	25,8	32,4	16,8	14,3
De 1 ano a menos de 2 anos	24,2	27,1	19,3	13,2
2 anos ou máis	44,3	48,6	26,0	19,9
Xa atopou traballo	9,4	10,3	11,0	12,1

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005.
Fonte: INE, EPA. Elaboración DO IGE.

4.7 O paro rexistrado.

Os datos para a elaboración da estatística do paro rexistrado na Comunidade Autónoma Galega obtéñense da Oficina de Emprego da Xunta de Galicia e do Instituto Social da Mariña onde o colectivo de desempregados/as inscíbese co fin de solicitar servizos de intermediación laboral, formación, información de prestacións...etc. Recollidos os datos a través dunha entrevista ocupacional co demandante, introdúcense no sistema informático do SPEE-INEM que remite dentro dos cinco

primeiros días hábiles de cada mes, os datos procesados por provincias á Dirección Xeral de Formación e Colocación para a elaboración das estatísticas autonómicas.

Dentro do colectivo de parados/as, son obxecto de tratamento, aqueles/as que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, agás os/as que se atopan nalgunha das situacións establecidas na Orde Ministerial do 11 de marzo de 1985 (BOE do 14.3.85).

■ Demandantes que solicitan outro emprego compatible co que exercen (pruriemprego).

■ Demandantes que, estando ocupados/as, solicitan un emprego para cambialo polo que teñen (mellora de emprego).

■ Preceptores/as de prestacións por desemprego que realicen traballos de colaboración social (perciben a prestación por desemprego completada pola realización do traballo de colaboración social).

■ Pensionistas de xubilación, invalidez absoluta, gran invalidez ou igual ou maiores de 65 anos (xubilados).

■ Demandantes de emprego por un período inferior a 3 meses (emprego conxuntural).

■ Demandantes de traballo parcial inferior a 20 horas semanais (xornada <20 horas).

■ Menores de 25 anos que cursen estudos de ensino oficial regrado ou superando esta idade sexan demandantes de primeiro emprego (estudantes/as).

■ Asistentes a cursos de formación profesional ocupacional superiores a 20 horas lectivas á semana, teñan unha beca polo menos de manutención e sexan demandantes de primeiro emprego (estudantes/as).

■ Aqueles/as preceptores/as de prestacións por desemprego que a compatibilizan con traballo a tempo parcial (compatibilidade prestacións).

■ Demandantes coa demanda suspendida en tanto permanezan nesa situación xa que a suspensión da demanda, que xeralmente se tramita a petición do/a demandante e por causa que o xustifique, interrompe a busca de emprego (ex.: IT) (demandas suspendidas).

■ Demandantes que están percibindo o subsidio agrario ou que ao esgotalo, non transcorra un período superior a un ano desde o día do nacemento do dereito (traballadores/as eventuais agrícolas subsidiados/as).

■ Demandantes que rexeiten accións de inserción laboral axeitadas ás súas características (Rexeitamento de accións de inserción laboral).

■ Demandantes sen dispoñibilidade inmediata para o traballo, como demandantes inscritos/as para participar nun proceso de selección dun posto de traballo determinado, solicitantes de emprego soamente no estranxeiro, de emprego só a domicilio, de expediente de regulación de emprego, etc. (Outras causas).

Existe un gran número de situacións ás que as demandas de emprego pendentes nas oficinas de emprego non se consideran incluídas no concepto de paro rexistrado, e nalgunha delas, tal vez, sería discutible a súa non inclusión, ao que hai que engadir que, nalgúns casos, as baixas expectativas de atopar traballo a través dos servizos públicos de emprego provoca a non inscrición como demandante, así como a obriga da renovación da demanda de emprego cada 3 meses.

Por estas razóns considéranse máis fiables os datos da EPA. Moitos/as dos/as catalogados/as como parados/as rexistrados/as serían clasificados/as como inactivos/as se se lles aplicara o cuestionario EPA.

No ano 2005 implantouse un novo sistema informático que afecta significativamente ao número de persoas paradas rexistradas, debido á eliminación de clases de clasificación obsoletas e á corrección do tratamento de determinados colectivos. Os incrementos do paro rexistrado que se poden observar a partir da implantación o 4-V-05, do programa SISPE, tanto en Galicia como en España, non se corresponden cun incremento real do paro, senón cunha mellor recollida de información do SISPE. O anterior sistema chamado SILE, subestimaba a cifra do paro rexistrado en preto de 30.000 persoas en Galicia.

Neste sentido actualizouse a base de datos, reconstruíndo os datos a nivel nacional, entre o ano 2001 e abril de 2005, ata a implantación definitiva do SISPE o 4-V-05, para poder realizar comparacións sobre o paro rexistrado.

Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2006

■ Cadro 4.42

	Parado/as a Decembro 2006	Variacións anuais	
		Variación absoluta	% Variación
Andalucía	477.784	-3.177	-0,66
Aragón	36.507	-5.011	-12,05
Asturias	52.913	-3.840	-6,77
Baleares	46.284	-2.619	-5,36
Canarias	122.153	-7.777	-5,99
Cantabria	21.613	-2.564	-10,61
C. A Mancha	90.921	-4.102	-4,32
C. León	108.421	-7.229	-6,25
Cataluña	260.749	-1.856	-0,71
C. Valenciana	194.879	-5.842	-2,91
Extremadura	74.637	-3.085	-3,97
Galicia	160.666	-18.010	-10,08
Madrid	211.558	-4.508	-2,09
Rexión de Murcia	43.591	-981	-2,20
Navarra	21.060	-1.232	-5,53
País Vasco	76.203	-7.187	-8,62
A Ríoxa	10.154	-125	-1,22
Ceuta	6.704	13	0,19
Melilla	6.076	-942	-13,42
España	2.022.873	-80.074	-3,81

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia / SPEE-INEM

Deste cadro extráese:

- A diminución do paro en Galicia (10,08% é superior á do resto de España (3,81%).
- O número absoluto de parados/as en 2006 diminuíu respecto a anos anteriores e a taxa de paro alcanzou o 12,51%; mentres que a media do conxunto do Estado foi 9,54%.
- A contribución de Galicia no paro rexistrado estatal foi de 7,94%.

A evolución do paro rexistrado en Galicia desde o ano 2001 (cadro 4.43 e 4.44) e a taxa de paro reflicten unha tendencia á baixa desde o ano 2004.

**Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro.
Galicia 2004-2006**

■ Cadro 4.43

	Nº Parado/as a Dec. 2006	Taxa de paro
2004	184.680	14,75*
2005	178.676	14,11
2006	160.666	12,51

Datos de decembro de cada ano.

*Calculado en función da poboación activa publicada na EPA do 2º trimestre 2004 revisada.

Fonte: Oficinas de emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado.

**Evolución do paro rexistrado.
Cifras publicadas e simulación retrospectiva
con criterios SISPE. Galicia 2001-2004**

■ Cadro 4.44

	Paro rexistrado publicado	Paro rexistrado simulación SISPE
2001	138.354	166.761
2002	151.015	179.850
2003	157.337	188.407
2004	154.363	184.680

Fonte: Servizo Público de Emprego Estatal

O paro rexistrado por provincias (cadro 4.45) toma como variables a idade (<25 anos e >25 anos) e o sexo.

■ Cadro 4.45

Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2006

	Paro mes	Menores de 25 anos			Maiores de 25 anos		
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	65.681	6.775	3.152	3.623	58.906	21.727	37.179
Lugo	16.162	2.070	996	1.074	14.092	5.756	8.336
Ourense	19.879	1.957	898	1.059	17.922	6.665	11.257
Pontevedra	58.944	6.703	3.049	3.654	52.241	18.002	34.239
Galicia	160.666	17.505	8.095	9.410	143.161	52.150	91.011

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo (Informe do paro rexistrado)
Datos de decembro de 2006

Por provincias (cadro 4.46) en todas se produciu unha diminución do paro rexistrado, tendo en conta a revisión que sobre os datos de 2004 se calcularon en función da poboación activa publicada da EPA do 2º trimestre.

Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2006

■ Cadro 4.46

	Nº Parado/as a Dec. 2006	Taxa de paro	Variación Decembro 2005	%
A Coruña	65.681	12,01	-6.213	-8,64
Lugo	16.162	10,66	-2.014	-11,08
Ourense	19.879	14,22	-2.219	-10,04
Pontevedra	58.944	13,20	-7.564	-11,37

Datos de decembro 2006

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado

Se comparamos estes valores cos estatais, observamos que as catro provincias galegas superan a taxa española (9,54%), salientando especialmente Ourense (14,22%) e Pontevedra (13,20%) ao igual que no ano 2005.

As taxas de paro rexistrado en Galicia en 2006, por sexo e grupo de idade (cadro 4.47), amosan unha taxa do 13,70% para os/as menores de 25 anos e unha taxa do 12,58% para os/as maiores de 25 anos.

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2006

■ Cadro 4.47

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	11,01	8,20
Mulleres	17,33	17,47

Datos de decembro 2006.

Fonte: Oficinas de emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado.

Se á variable da idade engadimos a variable sexo, observamos que, como en 2005, as taxas son maiores en mulleres que en homes. Igualáronse, tanto no grupo de mulleres <25 anos (17,33%), como no grupo de mulleres >25 anos (17,47%), a diferenza do ano 2005, onde o colectivo de mulleres >25 anos alcanzou o 20,10%.

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.48) comparándoo co ano anterior reflicte unha diminución en todos eles.

Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2006

■ Cadro 4.48

	Parado/as a Decembro 2006	Variación decembro 2005	% Variación
Agricultura e pesca	5.056	-319	-5,93
Industria	25.778	-3.384	-11,60
Construción	17.123	-2.910	-14,53
Servizos	89.211	-9.648	-9,76
Sen emprego anterior	23.498	-1.749	-6,93

Datos decembro 2006

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado

O sector servizos segue sendo o que máis desempregados/as rexistra superando en 41.254 parados/as a suma dos outros tres sectores produtivos, agricultura e pesca, industria e construción, xuntos. Se os comparamos co 2005,ponse de manifesto unha baixada en todos os sectores, especialmente no sector da construción (-14.53%) e no sector de industria (-11.60%).

A menor diminución do paro rexistrado produciuse no sector de agricultura e pesca, seguido do colectivo "sen emprego anterior".

Comparando estes datos cos dos conxunto de España apreciamos que, ao igual que en Galicia, produciuse unha diminución no sector da industria (-6.36%). No de agricultura o descendo acadou ao -5.72%. No resto dos sectores a diminución xira en torno ao -3.25%.

O paro rexistrado por nivel académico e provincia reflíctese no cadro 4.49 onde se aprecia un maior rexistro de parados/as no grupo con nivel de EXB (49.392 en 2006 e 54.823 en 2005) e no de Certificado de Estudos Primarios (48.845 en 2006 e 52.516 en 2005). Estes dous colectivos xuntos supoñen un 60% (60,07 en 2005).

■ Cadro 4.49

Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2006

	Sen estudos	Sen certif. estudios prim.	Con certif. estudios prim.	EXB	BUP	FP	Estudos medios	Estudos superiores
A Coruña	437	3.745	18.664	20.239	6.478	8.883	2.851	4.384
Lugo	81	1.315	5.228	4.351	1.386	2.152	868	781
Ourense	127	1.570	6.884	5.348	1.969	2.294	857	830
Pontevedra	250	2.691	18.069	19.454	5.498	7.656	2.206	3.120
Galicia	895	9.321	48.845	49.392	15.331	20.985	6.782	9.115

Datos de decembro 2006

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado.

Mediante o rexistro de parados/as recollido nas oficinas de emprego de Galicia pódese facer unha división por concellos e comarcas, tendo en conta as variables de idade, sexo e sectores económicos. Esta distribución posibilita unha análise máis detallada da situación de cada zona xeográfica e a conseguinte planificación de accións e recursos para subsanar as carencias e deficiencias de programas específicos que reduzan o número de parados/as (cadro 4.50).

Debido ao aumento da inmigración, consideramos necesario facer mención ao rexistro de parados estranxeiros. En decembro de 2005, atopábanse rexistrados como demandantes de emprego non ocupados 5.520 persoas (153.480 total nacional), das cales 1.887 (26.897 total nacional) pertencían a países comunitarios e 3.633 (126.583 total nacional) a países non comunitarios (cadro 3.50).

■ Cadro 4.50
Paro rexistrado por comarcas. Por idades e sectores económicos. Galicia.2006

Comarcas	Paro mes actual	Distribución por idades						Distribución por sectores económicos				
		Menores de 25 anos			Resto de idades			Agric./gand.	Industria	Construc.	Servizos	Sen emprego
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres					
A Barcala	688	58	24	34	630	307	323	15	89	123	404	57
Muros	836	66	30	36	770	277	493	53	210	134	336	103
Noia	1.861	191	69	122	1.670	657	1.013	127	311	290	924	209
O Sar	1.098	124	55	69	974	402	572	22	227	145	591	113
Ordes	1.800	219	100	119	1.581	625	956	34	405	276	807	278
Ortega	737	78	37	41	659	306	353	101	95	86	338	117
Santiago	9.536	1.048	457	591	8.488	3.198	5.290	114	997	882	6.155	1.388
Terra de Melide	666	85	33	52	581	205	376	16	125	78	297	150
Terra de Soneira	1.219	121	50	71	1.098	449	649	64	247	283	464	161
Xallas	1.014	85	45	40	929	468	461	21	145	312	441	95
A Coruña	20.929	1.911	994	917	19.018	6.970	12.048	341	2.879	1.605	13.818	2.286
Arzúa	822	94	37	57	728	273	455	31	147	117	398	129
Barbanza	3.929	454	177	277	3.475	1.192	2.283	282	1.127	371	1.716	433
Bergantiños	4.591	382	168	214	4.209	1.462	2.747	135	1.427	820	1.727	482
Betanzos	1.651	179	64	115	1.472	528	944	26	234	176	989	226
Eume	1.422	170	86	84	1.252	554	698	11	348	153	667	243
Ferrol	11.157	1.326	643	683	9.831	3.264	6.567	194	1.506	1.121	5.735	2.601
Fisterra	1.725	184	83	101	1.541	590	951	82	245	275	836	287
A Fonsagrada	202	23	10	13	179	81	98	24	30	19	99	30
A Mariña Central	1.196	165	73	92	1.031	394	637	73	160	122	666	175
A Mariña Occidental	1.440	198	88	110	1.242	419	823	88	123	136	928	165
A Mariña Oriental	625	85	48	37	540	194	346	19	60	81	386	79
A Ulloa	372	41	21	20	331	175	156	22	49	78	180	43
Chantada	641	52	27	25	589	306	283	34	74	124	346	63
Lugo	5.947	850	420	430	5.097	1.917	3.180	115	475	478	3.728	1.151
Meira	192	21	12	9	171	72	99	11	26	20	109	26
Os Ancares	481	59	31	28	422	220	202	33	47	86	267	48
Quiroga	300	26	13	13	274	128	146	21	45	50	143	41
Sarria	1.172	150	67	83	1.022	420	602	19	167	136	642	208
Terra Chá	1.776	183	75	108	1.593	779	814	35	293	324	924	200
Terra de Lemos	1.818	217	111	106	1.601	651	950	51	208	259	926	374
A Limia	1.487	126	62	64	1.361	488	873	99	208	220	763	197
Allariz-Maceda	664	78	37	41	586	208	378	33	151	98	295	87
Baixa Limia	475	30	13	17	445	214	231	51	39	93	239	53
O Carballiño	1.559	145	60	85	1.414	561	853	48	249	213	824	225
O Ribeiro	1.063	106	54	52	957	399	558	50	157	126	555	175
Ourense	8.902	991	455	536	7.911	2.717	5.194	147	1.198	967	5.384	1.206
Terra de Caldelas	116	12	6	6	104	61	43	6	9	18	71	12
Terra de Celanova	1.309	90	49	41	1.219	541	678	49	224	217	651	168
Terra de Trives	252	16	8	8	236	137	99	7	49	40	133	23
Valdeorras	1.479	152	70	82	1.327	451	876	32	412	158	694	183
Verín	2.128	174	73	101	1.954	691	1.263	67	424	314	914	409
Viana	445	37	11	26	408	197	211	19	44	99	220	63
A Paradanta	777	79	23	56	698	318	380	29	87	145	398	118
Caldas	2.306	315	128	187	1.991	634	1.357	45	500	351	997	413
O Baixo Miño	3.319	425	179	246	2.894	970	1.924	293	498	363	1.650	515
O Condado	2.790	382	171	211	2.408	763	1.645	144	525	301	1.446	374
Deza	1.592	202	81	121	1.390	542	848	49	318	220	754	251
O Morrazo	5.458	664	297	367	4.794	1.709	3.085	564	727	392	2.962	813
O Salnés	7.408	961	401	560	6.447	2.214	4.233	225	1.252	744	4.211	976
Pontevedra	6.923	808	383	425	6.115	2.235	3.880	227	803	701	4.151	1.041
Tabeirós-Terra de Montes	1.358	165	82	83	1.193	430	763	27	167	205	661	298
Vigo	27.013	2.702	1.304	1.398	24.311	8.187	16.124	631	5.216	1.978	15.251	3.937
Total	160.666	17.505	8.095	9.410	143.161	52.150	91.011	5.056	25.778	17.123	89.211	23.498

Datos de decembro. En miles

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado

4.8 A poboación inactiva.

No cadro 4.51 reflíctense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciándoo por provincias e situación de inactividade, así como os datos dos 2 anos anteriores, co fin de poder apreciar a súa evolución.

Poboación inactiva por situación de inactividade. Galicia e provincias. 2004-2006

■ Cadro 4.51

	2004	2005	2006
Total			
A Coruña	438,9	448,5	434,2
Lugo	155,1	156,8	160,0
Ourense	160,6	156,9	152,0
Pontevedra	348,6	348,8	354,4
Galicia	1.103,1	1.111,0	1.100,6
Estudantes			
A Coruña	84,0	69,1	68,6
Lugo	21,7	19,9	20,9
Ourense	20,7	17,2	16,1
Pontevedra	59,4	58,1	59,2
Galicia	185,8	164,3	164,8
Retirados, xubilados e pensionistas			
A Coruña	220,3	217,4	204,7
Lugo	94,5	89,3	95,3
Ourense	95,4	93,1	90,2
Pontevedra	181,7	166,7	166,2
Galicia	591,9	566,4	556,5
Labores da casa			
A Coruña	108,7	114,7	108,0
Lugo	26,8	31,5	26,3
Ourense	32,6	33,1	27,5
Pontevedra	84,0	88,8	84,3
Galicia	252,1	268,0	246,2
Incapacitado permanente			
A Coruña	19,3	35,4	41,6
Lugo	10,8	10,5	13,6
Ourense	11,0	10,0	16,1
Pontevedra	13,7	25,8	33,2
Galicia	54,8	81,7	104,5
Outra situación			
A Coruña	6,6	12,0	11,2
Lugo	1,2	5,6	4,0
Ourense	0,9	3,6	2,1
Pontevedra	9,7	9,4	11,4
Galicia	18,4	30,6	28,6

Miles de persoas

Fonte: INE. EPA. Elaboración do IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE.

■ Como en anos anteriores a metade das persoas inactivas atópase no grupo de “retirados/as, xubilados/as, pensionistas” (50,19%), 0,79 puntos menos que no ano 2004 e 6,08 puntos por riba da media española (44,11%).

■ Das catro provincias galegas destaca especialmente Lugo (59,56%) e Ourense (59,34%). En Pontevedra mantívose similar ao ano anterior (46,90%) e na Coruña baixan lixeiramente (47,14%).

■ Na única situación na que a poboación inactiva baixou en todas as provincias foi na de “labores do fogar” (246,2 en 2006 e 268,0 en 2005) e a que subiu en todas as provincias foi a situación de “incapacitado/a permanente” (104,5 en 2006 e 81,7 en 2005).

■ A provincia da Coruña baixou no resto das categorías; a de Lugo baixou en “outras” e subiu en “retirados/as, xubilados/as e pensionistas” e en “estudantes”; na de Ourense baixou en “retirados/as, xubilados/as e pensionistas”, “estudantes” e “outras”; e Pontevedra mantívose como o ano anterior en “retirados/as, xubilados/as e pensionistas” e subiu en “estudantes” e “outras”. (Cadro 4.52)

■ Cadro 4.52

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2006

	Total	Estudiante	Xubilado ou prexubilado	Labores da casa	Incapacitado permanente	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	15.423,1	2.337,6	6.802,6	4.803,9	1.019,0	460,1
Andalucía	2.893,0	477,4	1.121,6	971,2	223,7	99,0
Aragón	465,8	64,4	222,6	140,6	31,8	6,4
Asturias	471,2	59,2	236,9	127,9	34,4	12,8
Baleares	312,2	41,9	134,7	94,5	20,7	20,4
Canarias	646,3	115,1	240,7	213,1	55,3	22,1
Cantabria	215,5	32,9	94,6	66,2	15,6	6,2
C. A Mancha	715,7	101,8	285,0	274,0	33,0	21,9
C. León	1.000,8	143,4	484,9	312,3	36,4	23,8
Cataluña	2.232,5	295,2	1.108,4	642,4	124,2	62,4
C. Valenciana	1.581,8	223,8	709,0	489,1	125,1	34,8
Extremadura	427,0	72,0	167,5	145,3	29,0	13,3
Galicia	1.102,0	167,4	553,1	249,3	105,4	26,7
Madrid	1.793,3	294,1	770,8	582,0	77,1	69,4
Murcia	452,8	74,6	174,5	147,4	43,8	12,5
Navarra	194,6	31,4	87,3	61,8	11,2	2,8
País Vasco	760,3	118,8	346,5	233,4	46,2	15,4
A Ríoxa	104,6	16,3	48,4	33,7	3,4	2,8
Ceuta	29,2	4,4	6,7	11,1	1,9	5,1
Melilla	24,5	3,6	9,4	8,7	0,7	2,1

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.
 Datos en miles
 Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2006.

Para finalizar, podemos facer unha breve análise da situación dos “Inactivos/as” no resto das comunidades autónomas (cadro 4.53):

Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma.
Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2006

■ **Cadro 4.53**

	Total	Estudiante	Xubilado ou prexubilado	Labores da casa	Incapacitado permanente	Perceptor de pensión distinta da de xub. Ou prexub.	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	100,0	15,2	32,5	31,1	6,6	11,6	3,0
Andalucía	100,0	16,5	26,4	33,6	7,7	12,4	3,4
Aragón	100,0	13,8	37,5	30,2	6,8	10,3	1,4
Asturias	100,0	12,6	38,5	27,1	7,3	11,8	2,7
Baleares	100,0	13,4	32,0	30,3	6,6	11,1	6,5
Canarias	100,0	17,8	23,9	33,0	8,6	13,4	3,4
Cantabria	100,0	15,3	33,9	30,7	7,2	10,0	2,9
C. A Mancha	100,0	14,2	28,0	38,3	4,6	11,8	3,1
C. León	100,0	14,3	35,9	31,2	3,6	12,6	2,4
Cataluña	100,0	13,2	36,5	28,8	5,6	13,1	2,8
C. Valenciana	100,0	14,1	34,9	30,9	7,9	10,0	2,2
Extremadura	100,0	16,8	26,4	34,0	6,8	12,8	3,1
Galicia	100,0	15,2	41,7	22,6	9,6	8,4	2,4
Madrid	100,0	16,4	31,4	32,5	4,3	11,6	3,9
Murcia	100,0	16,5	29,4	32,5	9,7	9,2	2,8
Navarra	100,0	16,1	32,0	31,8	5,8	12,9	1,5
País Vasco	100,0	15,6	34,1	30,7	6,1	11,4	2,0
A Ríoxa	100,0	15,6	35,8	32,2	3,3	10,4	2,7
Ceuta	100,0	15,2	13,8	37,9	6,4	9,0	17,6
Melilla	100,0	14,7	20,8	35,5	2,8	17,7	8,5

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.
Datos en miles
Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2006.

■ Ao igual que o ano anterior, 2005, Galicia segue a ser a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de “xubilados/as e prexubilados/as” (41,7% en 2006, 41,3% en 2005 e 41,9% en 2004), seguido de Asturias (38,5% en 2006 e 39,1% en 2005). A media nacional é de 32,5% (32,2% en 2005).

■ No grupo de “estudantes” a porcentaxe de Galicia (15,2%) é igual ao resto das comunidades autónomas (España 15,2%).

■ A porcentaxe de inactivos/as no grupo de “labores do fogar” segue a ser a máis baixa do total de España e con tendencia a diminuír (22,6% en 2006 en Galicia, 23,0% en 2005 e 23,1% en 2004) e 31,1% en España en 2006 (32,2 en 2005) en Asturias 27,1% (29,0% en 2005).

■ No ano 2006 volveuse a incrementar a porcentaxe de “incapacitados/as permanentes”, pasando a un 9,6% en 2006 (8,3% en 2005). Preséntase como a comunidade con maior porcentaxe de inactivos/as nesta categoría (España 6,6%) despois da Rexión de Murcia (9,7%).

Por idade destaca:

■ A maior porcentaxe de inactivos/as dáse nos/as maiores de 65 anos co 50,6% (46,0% en España). Castela e León é a comunidade coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (52,8%) e Ceuta é a que o ten máis baixo (25,3%).

■ Séguenlle os/as pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 16,3% (16,2% en España). País Vasco é a comunidade que ten un maior número de inactivos/as neste tramo de idade (19,4%) e Ceuta a que menos (11,4%).

■ En Galicia a menor porcentaxe de inactivos/as por grupo de idade atópase no intervalo de 25 a 34 anos co 5,0% (6,6% en España). Aragón é a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo (4,1%) e Ceuta a comunidade coa porcentaxe máis alta (19,7%).

■ **Cadro 4.54**

**Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma.
Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2006**

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e máis
Total	53,9	8,5	5,9	6,6	7,6	9,1	16,2	46,0
Andalucía	100,0	9,2	6,6	8,6	10,2	10,6	16,1	38,7
Aragón	100,0	7,7	5,5	4,1	5,7	7,7	16,6	52,7
Asturias	100,0	6,7	5,2	5,2	6,2	12,2	17,3	47,2
Baleares	100,0	9,8	4,9	7,7	9,3	9,6	16,8	41,9
Canarias	100,0	10,3	6,8	8,9	10,3	11,6	15,9	36,2
Cantabria	100,0	8,4	6,3	5,6	7,7	9,5	16,3	46,2
C. A Mancha	100,0	8,4	5,3	7,5	8,1	9,4	13,7	47,6
C. León	100,0	7,6	5,6	5,0	5,7	8,6	14,7	52,8
Cataluña	100,0	8,1	5,5	5,9	6,3	7,8	16,0	50,4
C. Valenciana	100,0	8,0	5,8	6,6	8,1	9,0	16,4	45,9
Extremadura	100,0	9,2	6,7	6,1	7,9	9,9	14,5	45,6
Galicia	100,0	7,8	6,4	5,0	5,8	7,9	16,3	50,6
Madrid	100,0	9,3	5,6	6,2	6,6	8,4	17,3	46,7
Murcia	100,0	10,4	5,6	10,6	9,3	9,6	14,0	40,4
Navarra	100,0	8,5	6,3	4,9	6,6	6,7	16,7	50,3
País Vasco	100,0	7,6	5,8	4,4	6,2	6,9	19,4	49,8
A Ríoxa	100,0	8,3	5,9	5,4	6,1	7,3	15,8	51,2
Ceuta	100,0	11,4	6,7	19,7	14,5	11,1	11,4	25,3
Melilla	100,0	10,0	6,9	8,0	9,2	16,7	13,5	35,6

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.
Datos en miles
Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2006.

A MULLER
NO MUNDO LABORAL

5

Introdución

Na exposición de motivos da Lei Orgánica 3/2007 do 22 de Marzo para a igualdade efectiva de mulleres e homes dise “: O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo. Pola súa parte o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais ou efectivos.

A igualdade, é así mesmo, un principio fundamental na U.E., no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e ás condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar; mostra que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV desta Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas con-

dicións de traballo e contéplase especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 250 traballadores /as.

No Cumio de Lisboa do ano 2000, fíxose un obxectivo de emprego feminino para 2010: o 60%.

O Plan Nacional de Acción para o Emprego trata de axustarse ao establecido na Directiva nº 6 “A igualdade entre homes e mulleres”: Os estados membros fomentarán a participación da muller no mercado laboral e conseguirá para o 2010 unha redución substancial das disparidades existentes entre homes e mulleres polo que respecta ás taxas de emprego e desemprego e á remuneración, a través dunha formulación íntegra, que combine a integración da dimensión de igualdade con medidas específicas. O papel dos interlocutores sociais é fundamental a este respecto.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e asequibilidade dos servizos para o coidado de fillos e outras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non só en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado, en parte das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres en paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por debaixo das europeas e a taxa de emprego feminino, aínda que mellorou nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas, e a taxa de paro feminino é a máis elevada da Europa dos quince.

As diferenzas salariais entre homes e mulleres na media da U.E foise reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só mantéñense unhas grandes diferenzas salariais, por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducido.

Ao longo de este capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Máis complicado parece que desapareza o “teito de cristal”: barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas polos homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente.

5.1 A muller na poboación galega

Neste capítulo focalizaremos o mercado de traballo de Galicia dende a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega. As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co

cadro 5.1. De cada 100 homes que hai en Galicia o día un de xaneiro de 2007, hai 107,4 mulleres; o dato en A Coruña é de 108,1, en Lugo de 106, en Ourense de 108 e en Pontevedra de 106,7 (todos moi por enriba da media española: 102,4. No cadro 5.2 constatan, con datos de EUROSTAT, que no ano 2003 había na Unión Europea aproximadamente 105 mulleres por cada cen homes (o dato varía lixeiramente segundo consideremos a eurozona, a UE-15 ou a UE-25), un valor intermedio entre o de Galicia e o de España. A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total en cada unha das comunidades autónomas (e no total estatal) dende 1998 figura no cadro 5.3. Destacaremos que no ano 2006:

- A porcentaxe de Galicia (51,81%) supera en 1,25 puntos á media estatal.
- Soamente Asturias supera a porcentaxe de mulleres de Galicia (e faino case nun cuarto de punto porcentual).
- Murcia e A Rioxa (ademais das cidades autónomas: Ceuta e Melilla) teñen as menores porcentaxes.

■ Cadro 5.1

Población de Galicia e España. Por sexo e provincias. 2007 ⁽¹⁾

	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	45.116.894	22.296.133	22.820.761
Galicia	2.771.341	1.336.537	1.434.804
A Coruña	1.132.197	544.049	588.148
Lugo	355.006	172.328	182.678
Ourense	336.842	161.976	174.866
Pontevedra	947.296	458.184	489.112

(1) Datos do 1 de xaneiro
 Fonte: Instituto Nacional de Estadística. Padrón Municipal.

■ Cadro 5.2

Mulleres por 100 homes. España e U.E. 1994/2003

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
UE 25	105,3	105,3	105,2	105,2	105,2	105,1	105,1	105,1	105,3	105,2
UE 15	105,0	105,0	104,9	104,9	104,8	104,8	104,7	104,6	104,9	104,8
Euro-zona	105,3	105,3	105,2	105,2	105,2	105,2	105,1	105,1	105,0	104,9
España	104,2	104,2	104,2	104,2	104,3	104,3	104,3	104,1	104,0	103,8

Fonte: EUROSTAT (sacado de <http://www.ine.es/inebase>; datos a día 7/6/2007)

■ Cadro 5.3

**Porcentaxe de mulleres sobre a poboación total
Por comunidades autónomas. 1998-2006**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	50,70	50,82	50,83	50,74	50,69	50,61	50,57	50,45	50,37
Aragón	50,60	50,76	50,74	50,60	50,46	50,39	50,31	50,19	50,16
Asturias	51,48	52,04	52,03	52,02	52,03	52,02	52,03	52,04	52,05
Baleares	50,76	50,55	50,44	50,22	50,01	49,94	49,95	49,89	49,86
Canarias	50,19	50,28	50,19	50,01	49,92	49,86	49,85	49,79	49,83
Cantabria	51,05	51,28	51,3	51,27	51,23	51,19	51,17	51,13	51,09
C. A Mancha	50,38	50,38	50,37	50,24	50,11	50,01	49,93	50,60	49,75
C. e León	50,31	50,68	50,71	50,69	50,66	50,63	50,63	49,81	50,57
Cataluña	51,03	51,19	51,16	51,03	50,80	50,63	50,59	50,42	50,33
C. Valenciana	50,90	50,98	50,96	50,83	50,62	50,50	50,44	50,30	50,19
Extremadura	50,49	50,31	50,33	50,29	50,28	50,29	50,27	50,25	50,26
Galicia	51,41	51,92	51,96	51,92	51,90	51,86	51,84	51,82	51,81
Madrid	51,85	51,95	51,95	51,89	51,81	51,72	51,68	51,58	51,59
Murcia	50,76	50,50	50,39	49,95	49,78	49,59	49,64	49,31	49,13
Navarra	50,28	50,43	50,38	50,18	50,03	50,02	50,05	50,03	50,00
País Vasco	50,66	51,05	51,08	51,06	51,04	51,03	51,03	51,03	51,08
A Rioxa	50,34	50,40	50,43	50,26	50,01	49,90	49,85	49,61	49,55
Ceuta	50,62	49,64	48,84	48,63	48,53	48,76	48,95	49,10	49,14
Melilla		49,14	48,73	49,08	49,15	49,26	49,34	49,12	49,21
España	50,93	51,07	51,06	50,96	50,85	50,76	50,73	50,62	50,57

Fonte: INE. Padrón Municipal

Ese mesmo cadro explica que dende 1998 aumentou a porcentaxe de mulleres sobre a poboación total en Galicia en tres décimas (as mesmas que baixou a media española); abriuse seis décimas, polo tanto, o diferencial entre as porcentaxes galega e estatal.

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no cadro 5.4, que pon de manifesto que:

■ Os homes son maioritarios nos sete grupos de menor idade (ata o grupo: 30-34, inclusive).

■ As mulleres son maioritarias nos outros once grupos de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente a medida que avanzamos na idade (con algunha excepción, como de 45 a 54 anos) ata chegar a estar un 67% por enriba do número de homes no grupo: 80-84 anos e un 132% por enriba no de “85 e máis anos”.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos. Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia se asenta en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no cadro 5.5 que no último cuarto de século en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

■ O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).

■ A partir do ano 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira dende 1993) e a partir do ano 2005 o dos 21.000 nacementos.

■ Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) se pasou na actualidade a 759 persoas (sobre un total de nacementos en 2006 que foi menor en 18.073 persoas ao de 1980); o ano coa menor diferenza entre nacemento de nenos e de nenas foi 1996 (con 461 persoas).

■ Cadro 5.4

Poboación de Galicia. Por sexo. 2007

Idade	Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
0 - 5	53.289	49.712	21.901	20.660	5221	4.839	5.121	4.792	21.046	19.421
5 - 9	52.096	48.588	21.425	19.984	5441	5154	5.130	4874	20.100	18.576
10 - 14	55.909	53.044	22138	21.239	6165	5964	6.216	5712	21.390	20.129
15 - 19	66.226	62.886	26358	24.927	7909	7575	7.236	6993	24.723	23.391
20 - 24	82.366	79.833	33413	32.526	9839	9662	9.287	8860	29.827	28.785
25 - 29	107.677	105.562	44461	43.712	12288	11781	11.261	11092	39.667	38.977
30 - 34	112.323	111.267	47103	46.759	12012	12107	11.324	11422	41.884	40.979
35 - 39	106.726	107.035	44137	45.193	12183	12262	11.486	11277	38.920	38.303
40 - 44	100.731	102.592	41900	43.304	12733	12605	11.083	11205	35.015	35.478
45 - 49	98.428	99.870	40648	41.705	13162	12454	11.536	11439	33.082	34.272
50 - 54	89.064	90.580	36902	37.926	12029	10926	10.545	10286	29.588	31.442
55 - 59	84.166	86.960	34984	37.016	10732	10159	10.344	10506	28.106	29.279
60 - 64	79.854	86.310	33135	36.191	10243	10788	10.698	11520	25.778	27.811
65 - 69	62.362	71.789	25311	28.989	9073	10391	9.011	10286	18.967	22.123
70 - 74	72.162	89.722	28458	35.980	11622	13702	11.578	13535	20.504	26.505
75 - 79	54.617	75.468	20876	29.595	9706	12403	9.146	11717	14.889	21.753
80 - 84	34.582	57.914	12500	21.727	6906	10161	6.382	9661	8.794	16.365
85 e máis	23.959	55.672	8399	20.715	5064	9745	4.592	9689	5.904	15.523

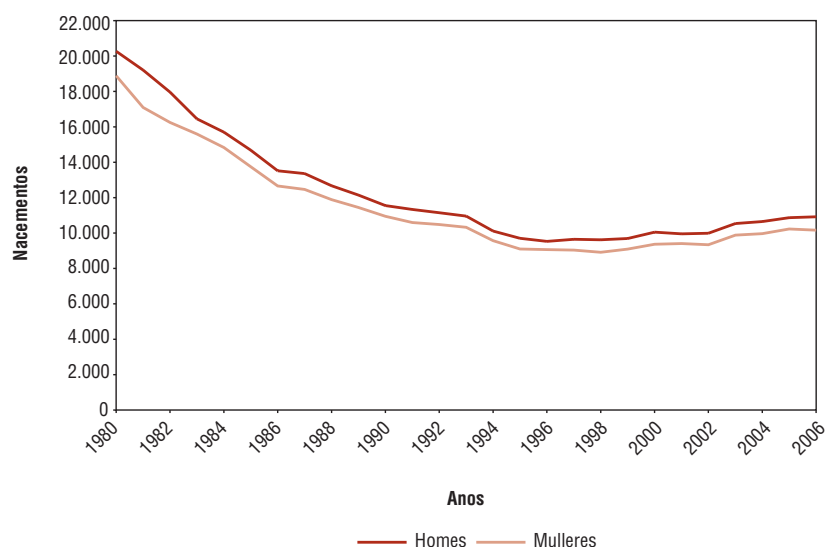
Fonte: INE

Nacementos segundo o sexo do
nacido.1980-2006. Galicia.

■ Cadro 5.5

Ano	Homes	Mulleres
1980	20.269	18.885
1981	19.206	17.094
1982	17.964	16.250
1983	16.452	15.597
1984	15.702	14.835
1985	14.682	13.745
1986	13.517	12.661
1987	13.360	12.464
1988	12.671	11.887
1989	12.146	11.446
1990	11.552	10.949
1991	11.331	10.596
1992	11.149	10.484
1993	10.956	10.328
1994	10.113	9.570
1995	9.702	9.097
1996	9.529	9.068
1997	9.647	9.036
1998	9.621	8.917
1999	9.691	9.093
2000	10.052	9.366
2001	9.955	9.406
2002	9.987	9.340
2003	10.539	9.884
2004	10.652	9.969
2005	10.867	10.230
2006	10.920	10.161

Fonte: IGE, INE. Movemento natural de poboación

O pequeno aumento de nacementos que se constata en Galicia a partir de 1999 non se entende sen a chegada da inmigración estranxeira. No cadro 5.6 compróbase que Galicia é a segunda comunidade autónoma por porcentaxe de mulleres sobre o total de poboación estranxeira (a terceira se contamos tamén as cidades autónomas), superando en 5,5 puntos á media estatal.

5.2 Muller e actividade económica de mercado

5.2.1 Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica “de mercado”, posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo, ademais dos labores do fogar, o coidado dos nenos e nenas, das persoas minusválidas, etc.). A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto de século por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que poidamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no capítulo anterior (no cadro 4.20) que as mulleres, malia ser máis que os homes entre a poboación de polo menos 16 anos, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva. Podemos complementar ese cadro co 5.7, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación que ten polo menos dezaseis anos. Destacaremos que no ano 2006:

**Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres
Por CC.AA. 2002-2005**

■ Cadro 5.6

	2002	2003	2004	2005
España	47,01	46,90	47,08	46,60
Andalucía	46,56	46,52	46,94	45,92
Aragón	42,15	43,06	43,96	43,78
Asturias	54,74	53,97	53,98	54,08
Baleares	48,75	48,55	48,52	48,33
Canarias	48,76	48,42	48,37	48,05
Cantabria	52,35	51,71	51,72	50,95
Castela e León	50,66	50,15	49,86	49,02
Castela A Mancha	42,47	42,94	43,44	43,48
Cataluña	44,54	44,43	45,03	44,61
C. Valenciana	46,27	46,38	46,34	46,19
Extremadura	39,00	42,27	43,80	44,16
Galicia	52,81	52,33	52,48	52,16
Madrid	50,95	50,49	50,19	49,72
Murcia	36,72	38,46	40,59	39,80
Navarra	43,19	44,41	45,53	45,89
País Vasco	49,12	48,58	48,65	48,72
A Rioxa	41,07	42,03	42,70	42,14
Ceuta	47,15	47,05	50,19	49,75
Melilla	54,94	54,54	54,61	54,44

Fonte: INE. Explotación Estadística del Padrón.

■ Cadro 5.7

Distribución porcentual da poboación de alomenos 16 anos.Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2005-2006

	Taxas de actividade		Taxas de inactividade		% poboación ocupada s/ pob. activa		Taxas de desemprego	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Ambos sexos								
A Coruña	54,08	54,83	45,92	45,17	90,81	91,78	9,19	8,22
Lugo	48,47	47,71	51,53	52,29	92,68	95,15	7,32	4,85
Ourense	46,25	48,03	53,75	51,97	90,70	91,68	9,30	8,32
Pontevedra	55,48	56,43	44,52	43,57	90,38	91,18	9,62	8,82
Homes								
A Coruña	60,98	62,51	39,02	37,49	93,50	94,81	6,50	5,19
Lugo	57,86	56,15	42,14	43,85	94,67	95,39	5,33	4,61
Ourense	56,17	56,48	43,83	43,52	93,32	94,65	6,68	5,35
Pontevedra	65,73	65,75	34,27	34,25	93,18	94,02	6,82	5,98
Mulleres								
A Coruña	47,76	47,76	52,24	52,24	87,66	88,13	12,34	11,87
Lugo	39,79	40,24	60,21	59,76	90,00	94,86	10,00	5,14
Ourense	37,57	40,48	62,43	59,52	87,28	87,98	12,72	12,02
Pontevedra	46,08	47,83	53,92	52,17	86,72	87,57	13,28	12,43

Fonte: INE, EPA do 4º trimestre

■ A taxa de actividade maior alcánzana os homes na provincia de Pontevedra (65,75%) e a menor é a das mulleres en Lugo (40,24%); as provincias con maior taxa de actividade feminina (as dúas máis desenvolvidas: A Coruña e Pontevedra) quedan case nove puntos porcentuais por debaixo da menor dos homes (provincias de Lugo e Ourense).

■ Nas catro provincias galegas a taxa de inactividade das mulleres baixa do 50% (cando a maior dos homes queda non chega ao 44%).

■ Sobre a poboación activa, ningunha provincia descende do 94% de poboación ocupada nos homes, mentres que tres provincias non chegan ao 89% nas mulleres.

■ As taxas de desemprego de tres provincias galegas están arredor do 12%, mentres a maior dos homes non chega ao 6%.

5.2.2. Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4 (véxanse cadros 4.23 e 4.24); para completar esa análise presentamos no cadro 5.8 as taxas de actividade no último bienio de homes e mulleres en cada unha das comunidades autónomas. Destacaremos que:

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2005-2006

■ Cadro 5.8

	Varóns		Mulleres	
	2005	2006	2005	2006
España	68,95	69,00	46,95	48,56
Andalucía	68,55	67,96	42,16	43,22
Aragón	67,6	66,55	45,08	47,75
Asturias	59,73	59,01	38,80	41,28
Illas Baleares	71,17	71,97	50,43	53,39
Canarias	71,1	70,17	49,02	51,48
Cantabria	66,01	65,52	45,43	46,17
Castela A Mancha	63,99	63,58	41,83	43,48
Castela e León	68,8	68,88	41,08	41,83
Cataluña	72,12	72,00	51,93	53,03
C. Valenciana	70,61	70,68	47,70	50,01
Extremadura	63,49	64,37	39,01	40,40
Galicia	61,58	62,05	44,86	45,88
Madrid	71,89	73,59	53,40	55,86
Murcia	71,29	71,35	45,41	46,97
Navarra	70,09	70,42	52,15	51,25
País Vasco	67,96	67,42	47,85	49,79
A Rioxa	70,69	70,83	49,95	48,39
Ceuta	74,58	59,29	43,25	36,63
Melilla	65,57	67,44	38,72	36,40

Fonte: INE, EPA 4º trimestre

■ A taxa de actividade feminina no ano 2006 está en Galicia 2,7 puntos porcentuais por baixo da media española; no ano anterior o diferencial era de 2,1 puntos (polo que aumentou seis décimas en só un ano).

■ A taxa de actividade masculina en 2006 de Galicia supera en máis de 16 puntos á feminina, pero está case sete puntos por debaixo da media estatal (recortando este diferencial en catro décimas no último ano).

O estudo da poboación inactiva realizado no último epígrafe do capítulo 4 completáremolo aquí focalizando na perspectiva de xénero. O cadro 5.9 pon de manifesto que:

■ A principal situación de inactividade da muller galega é a de labores do fogar (algo máis dun terzo das inactivas) mentres que esta situación de inactividade nos homes é case sete veces menor (case once veces na media española).

■ A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de xubilado ou prexubilado (co 59,3% dos inactivos) mentres que nas mulleres é a segunda (con só o 30,5%). A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada constitúase hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

■ O 13'8% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende ao 17,3% entre os homes.

■ O cobramento das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores os/as cotizantes á Seguridade social eran en proporción moi maioritaria os homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación quintuplica ao dos homes.

A desagregación en dous grupos de idade do cadro 5.10 permítenos constatar que no máis novo (o das persoas de menos de trinta anos) as mulleres inactivas superan os homes inactivos nun 20%, mentres que de trinta a máis anos o superan nun 60%. Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novos.

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2006.

	Total	Estudiante	Xubilado ou prexubilado	Labores do fogar	Incapacitado permanente	Perceptor pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100,0	18,7	60,1	4,4	7,9	3,4	5,5
Andalucía	100,0	20,1	54,0	4,6	9,5	4,4	7,4
Aragón	100,0	16,0	71,1	3,3	6,6	1,4	1,8
Asturias	100,0	14,7	68,0	1,4	7,6	2,5	5,9
Baleares	100,0	15,7	50,3	10,1	8,9	3,8	11,1
Canarias	100,0	20,8	47,5	7,7	11,4	5,3	7,2
Cantabria	100,0	18,5	60,0	3,7	9,5	3,3	4,9
C. A Mancha	100,0	17,5	66,2	2,4	5,8	3,2	4,9
C. León	100,0	17,5	67,6	2,6	4,4	5,0	3,0
Cataluña	100,0	17,3	62,2	3,8	7,6	4,0	5,1
C. Valenciana	100,0	17,5	61,5	5,9	8,2	2,3	4,5
Extremadura	100,0	20,3	57,3	4,5	9,8	2,3	5,9
Galicia	100,0	17,3	59,3	5,0	11,1	2,5	4,8
Madrid	100,0	22,6	60,5	3,7	4,4	3,0	5,8
Murcia	100,0	21,0	55,6	4,4	10,7	1,8	6,5
Navarra	100,0	19,4	62,8	5,9	7,0	2,7	2,2
País Vasco	100,0	17,7	64,9	3,0	8,2	2,3	3,9
A Ríoxa	100,0	17,4	71,3	3,4	3,5	1,0	3,4
Ceuta	100,0	19,5	30,3	3,9	7,4	4,7	34,2
Melilla	100,0	14,9	53,3	-	5,3	15,9	10,6
Mulleres							
España	100,0	13,1	16,4	46,7	5,8	16,4	1,6
Andalucía	100,1	14,5	11,3	49,4	6,8	16,8	1,3
Aragón	100,0	12,5	16,3	47,1	7,0	16,0	1,1
Asturias	100,0	11,2	19,9	43,4	7,1	17,6	0,8
Baleares	100,1	12,1	21,1	42,3	5,3	15,5	3,8
Canarias	100,0	16,0	9,4	48,4	6,8	18,3	1,1
Cantabria	100,0	13,3	18,1	47,0	5,8	14,0	1,7
C. A Mancha	100,0	12,4	16,0	49,1	3,2	17,3	2,0
C. León	100,0	12,5	7,5	57,5	4,0	16,5	2,1
Cataluña	100,0	10,9	21,7	43,2	4,4	18,4	1,5
C. Valenciana	100,0	12,2	19,6	45,2	7,7	14,4	0,9
Extremadura	100,0	14,9	8,4	51,2	5,1	18,9	1,5
Galicia	100,0	13,8	30,5	33,9	8,6	12,2	0,9
Madrid	100,0	12,9	15,2	48,4	4,2	16,4	2,8
Murcia	100,0	14,0	15,0	48,0	9,1	13,2	0,7
Navarra	100,0	14,2	13,5	47,2	5,0	19,0	1,0
País Vasco	100,0	14,4	15,2	47,7	4,8	17,0	0,9
A Ríoxa	100,0	14,5	15,6	48,7	3,1	15,8	2,3
Ceuta	100,0	12,5	3,4	59,6	5,8	11,8	7,0
Melilla	100,0	14,6	5,2	52,6	1,5	18,6	7,5

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar. Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma. Fonte: INE, EPA 4º trimestre

Poboación inactiva por sexo e grupos de idade. Galicia. 2005-2006

■ Cadro 5.10

	2005			2006		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total poboación desempregada	1.111,0	421,9	689,1	1.100,6	428,1	675,2
de 16 a 29 anos	186,3	85,5	100,8	187,0	85,1	102,0
de 30 ou máis anos	924,7	336,4	588,3	913,6	343,1	570,5

Datos en miles.

Fonte: INE. Encuesta de población activa, EPA. Medias anuais.

5.2.3. Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que está a traballar (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas para o ano 2006 figura no cadro 5.11; nel destacaremos, no referido a Galicia e o total español, que:

■ Tres de cada catro mulleres con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 75%).

■ A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agropesqueiro triplica a media española, mentres que nos homes non chega a duplicalo.

■ A subrepresentación da muller por sectores económicos é especialmente clamorosa na construción, actividade na que non supera o 2% de ocupación nin en Galicia nin na media estatal.

■ A participación das mulleres no emprego total galego supera en tres puntos porcentuais (é un 30% superior) en Galicia que na media de España.

No epígrafe 5 do capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa estando moi por baixo da masculina. As taxas de desemprego en 2006 en cada unha das comunidades españolas e desagregación por sexos figuran no cadro 5.12, que mostra que:

■ A taxa de desemprego das mulleres é máis do dobre que a dos homes en Galicia (e un pouco menos que o dobre na media española).

■ As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Estremadura, Andalucía e Canarias (en todas elas supera o 15%).

■ A taxa de desemprego feminino máis baixa tena Aragón e o seu valor (7,2%) supera á taxa media de desemprego masculino de España (6,1%).

Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2006.

■ Cadro 5.11

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	8,4	13,7	24,2	53,8
Mulleres	100,0	6,7	4,3	1,8	87,3
Aragón					
Homes	100,0	8,7	27,4	15,6	48,3
Mulleres	100,0	2,8	12,6	1,8	82,8
Asturias					
Homes	100,0	5,2	25,6	18,2	50,9
Mulleres	100,0	5,0	5,7	1,7	87,5
Baleares					
Homes	100,0	2,5	11,5	24,3	61,7
Mulleres	100,0	1,1	4,8	1,4	92,7
Canarias					
Homes	100,0	4,7	9,3	22,3	63,7
Mulleres	100,0	3,0	2,5	2,1	92,4
Cantabria					
Homes	100,0	4,4	24,3	23,0	48,3
Mulleres	100,0	2,2	9,6	1,6	86,6
C. A Mancha					
Homes	100,0	9,2	23,1	24,0	43,8
Mulleres	100,0	3,7	12,5	1,9	81,8
C. León					
Homes	100,0	9,9	23,1	20,2	46,8
Mulleres	100,0	4,2	9,7	2,2	83,9
Cataluña					
Homes	100,0	3,5	28,3	20,5	47,6
Mulleres	100,0	1,2	15,4	2,2	81,3
C. Valenciana					
Homes	100,0	4,0	25,2	22,6	48,3
Mulleres	100,0	1,0	14,4	1,7	82,8
Extremadura					
Homes	100,0	14,8	14,7	23,2	42,2
Mulleres	100,0	6,9	7,2	1,7	84,2
Galicia					
Homes	100,0	8,9	24,3	19,9	46,9
Mulleres	100,0	9,7	13,0	2,0	75,3
Madrid					
Homes	100,0	1,4	14,4	18,3	66,0
Mulleres	100,0	0,3	7,1	1,1	91,4
Murcia					
Homes	100,0	10,5	18,4	25,3	45,8
Mulleres	100,0	6,5	11,1	1,4	80,9
Navarra					
Homes	100,0	6,4	33,6	17,3	42,7
Mulleres	100,0	2,4	16,3	2,1	79,3
País Vasco					
Homes	100,0	2,1	34,6	14,7	48,5
Mulleres	100,0	0,7	9,8	1,2	88,3
A Rioxa					
Homes	100,0	8,1	32,0	16,7	42,7
Mulleres	100,0	2,8	16,3	1,3	79,6
España					
Homes	100,0	5,7	21,1	21,0	52,2
Mulleres	100,0	3,1	10,0	1,7	85,2

Datos en porcentaxe
Fonte: INE, EPA. 4º trimestre

**Taxas de desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma. 2006**

■ Cadro 5.12

	Homes	Mulleres
España	6,06	11,36
Andalucía	8,71	17,54
Aragón	3,45	7,15
Asturias	7,07	11,91
Baleares	5,34	7,28
Canarias	8,87	15,01
Cantabria	4,51	7,99
C. A Mancha	4,29	14,24
C. León	4,73	11,35
Cataluña	5,61	8,08
C. Valenciana	6,20	11,64
Extremadura	9,21	18,75
Galicia	5,42	11,30
Madrid	4,62	8,77
Murcia	6,06	10,74
Navarra	2,29	7,69
País Vasco	4,73	9,17
A Ríoxa	5,51	9,31
Ceuta	9,26	22,04
Melilla	6,18	15,87

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

A desagregación por grupos de idade de taxas de desemprego de Galicia e España que presentamos no cadro 5.13 reflexa que:

- As taxas de desemprego dos menores de 25 anos duplica (polo menos) á dos maiores desa idade, tanto en homes como en mulleres e tanto en Galicia como no total español.
- A taxa de desemprego en Galicia do estrato máis novo de mulleres (as menores de 25 anos) alcanzou o 24,8%, case dous puntos e medio por enriba do valor (xa altísimo) que ten este grupo poboacional na media estatal.

Taxa de desemprego. Por sexo e grupos de idade. Galicia/España 2005-2006.

■ Cadro 5.13

	Total		Menores de 25 anos		De 25 e máis anos	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Homes						
España	6,64	6,06	15,87	14,12	5,48	5,09
Galicia	6,49	5,42	16,71	11,54	5,37	4,77
Mulleres						
España	11,61	11,36	22,02	22,51	10,15	9,88
Galicia	12,43	11,30	20,08	24,84	11,57	10,14

Datos en porcentaxe

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre.

5.3. Demandas de emprego e paro rexistrado

Demandantes son os traballadores e traballadoras que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a busca dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional) ou pola obrigatoriedade de inscribirse para recibir unha Prestación por Desemprego ou Subsidio.

Os/as demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así calcúlase por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dun traballador/a dous ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose un demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Demandantes inscritos/as sen dispoñibilidade
- Demandantes de emprego non parados/as:
 - Demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego
 - Demandantes ocupados/as ou con relación laboral
 - Demandantes dun emprego específico
 - Outros/as demandantes sen emprego/non ocupados/as.
 - Demandantes de emprego parados/as

■ Cadro 5.14

Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2006

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	1.844	2.206	4.050
20 a 24	7.566	5.889	13.455
25 a 29	13.748	8.312	22.060
30 a 34	14.155	6.947	21.102
35 a 39	13.514	5.988	19.502
40 a 44	11.707	5.546	17.253
45 a 49	11.246	5.454	16.700
50 a 54	10.253	6.020	16.273
55 a 59	9.882	7.245	17.127
60 a 64	6.506	6.638	13.144
Total	100.421	60.245	160.666

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

As demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as en 2006 foron 160.166. Deles/as o 37,50% correspondía ao colectivo de homes (España 39,76%) e o 62,50% ao de mulleres (España 60,24%). Por tramos de idade, no grupo de mulleres, son os de entre 30-34 anos (14,09%), 25-29 (13,69%) e 35-39 (13,46%) as que máis demandas acumulan; mentres que no dos homes son os de 25-29 anos (13,80%), 55-59 (12,02%) e 30-34 (11,53%).

O máis significativo é a abafadora diferenza do número de mulleres que demanda emprego sen conseguilo ao finalizar o ano 2006, fronte ao colectivo de homes.

Parados/as. Por nivel académico e sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.15

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
Ata Ctfcado. Escolaridade	33.009	26.051	59.060
Titulación ensino obrigatorio*	31.437	17.955	49.392
BUP/ Bacharelato	14.583	6.402	20.985
Formación Profesional Superior/COU	9.563	5.752	15.315
Titulados universitarios	11.768	4.042	15.810
Outras titulacións	61	43	104
Total	100.421	60.245	160.666

*Inclue certificado de escolaridade, primarios sen certificado e sen estudos
 Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas non son tan apreciables xa que nos dous grupos, é o colectivo con “Estudios secundarios de Educación Xeral”, os que acumulan o maior número de demandas pendentes de demandantes parados/as. As mulleres 53,53% (España 60,01%) e homes 57,77% (España 65,70%). As mulleres con estudos universitarios teñen un peor comportamento en canto ás demandas de emprego pendentes chegando ao 11,72%, fronte ao 6,71% de homes.

■ Cadro 5.16

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados. Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2006

	Homes				Mulleres			
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
A DIR.AAPP E EMP>10 ASA.	295	43	58	275	131	25	27	100
B XER. EMP. <10 ASA.	60	4	16	49	24	2	3	22
C XER. EMP. SEN ASALAR.	5	0	0	3	0	0	0	0
D 2º E 3º CICLO UNIV.	1.071	192	243	827	2.479	527	530	1.785
E 1º CICLO UNIVERSITARIO	463	138	124	321	1.451	441	428	1.101
F TÉCNICOS E PROF. DE APOIO	3.072	658	642	2.512	3.112	750	719	2.473
G EMPREGADOS/AS TIPO ADMIN.	1.456	334	439	1.320	5.969	1.362	1.772	5.266
H TRAB. SERV. RESTAUR.	1.277	335	370	1.107	5.970	1.874	2.294	5.495
I TRAB. SERV. PROT. E SEG.	318	205	208	236	42	50	32	70
K DEPEND. COM. E ASIMIL.	662	192	196	590	6.568	1.662	1.869	6.573
L TRAB.CUAL. AGRICULT.	1.327	433	525	1.238	492	143	222	796
M TRAB. CUAL. CONSTRU.	4.740	1.269	1.311	3.800	80	35	29	92
N TRAB. CUAL. INDUSTRIAS	2.087	441	441	1.821	31	10	41	52
P TRAB. CUAL. ART. GRAF.	513	164	185	421	2.002	306	406	2.553
Q OPERADOR INST. INDUS.	829	229	391	928	2.921	171	724	1.968
R COND. OPER. MAQ. MOVIL.	1.709	713	601	1.468	82	43	20	117
S TRAB. NON CU. SERVI.	1.275	278	349	866	7.494	1.655	2.481	6.507
T PEÓNS AGRICULTURA	3.702	1.114	1.456	3.250	1.952	352	718	2.921
U FORZAS ARMADAS	18	10	8	19	2	2	1	2
TOTAL	24.879	6.752	7.563	21.051	40.802	9.410	12.316	37.893

Fonte: SPEE - INEM

Por grupo principal de ocupación, as mulleres demandantes de emprego paradas, solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras de non cualificadas de servizos, 18.137 (18,06%) (España 20,64%).
- Dependente/a de comercio e asimilado/ass 16.672 (16,60%)
- Traballadoras de servizos de restauración 14.369 (15,57%)
- Empregadas de Administración 14.369 (14,31%)
- Técnicas e profesionais de apoio 7.054 (7,02%).

As profesións que requiren estudos universitarios son demandas nun 8,70%. Hai que ter en conta que as demandantes con estudos universitarios tamén demandan profesións de nivel inferior; ao non ter grandes expectativas de atopar traballo nas profesións para as que están formadas.

No colectivo masculino, a profesión máis demandada segue sendo “Traballadores cualificados da construción” con 11.120 demandantes parados 18,46% (España 16,88%), seguida de peóns agrícolas con 9.822 demandantes 15,80% (España 23,58%). Seguen sendo profesións reservadas aos homes.

As profesións que requiren titulación universitaria supoñen o 5,61% das demandas. Apréciase unha diferenza significativa con respecto ás mulleres, o que parece apoiar o maior acceso das mulleres aos estudos de nivel superior.

Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.17

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	1.230	1.443	2.673
B Pesca	425	1.958	2.383
C Industrias extractivas	258	511	769
D Industria manufacturera	16.402	8.123	24.525
E Produc. e distribuc. de enerxía eléctrica e gas	113	371	484
F Construción	2.196	14.927	17.123
G Comer., repar. vehíc. motor, motocicl. e art. persoal	14.569	5.704	20.273
H Hostalería	12.099	3.324	15.423
I Transporte, almacenamento e comunicacións	1.638	2.817	4.455
J Intermediación financeira	475	270	745
K Activid. Inmob. e de aluguer, servizos empresar.	14.861	7.943	22.804
L Admon. pública, defensa e SS obrigatoria	5.842	3.597	9.439
M Educación	2.653	939	3.592
N Activid. sanitarias e veterinarias, servizos sociais	4.078	557	4.635
O Outras activid. soc. e de serv. Prest. á comunidade	5.038	1.910	6.948
P Fogares que empregan persoal doméstico	816	57	873
Q Organismos extraterritoriais	15	9	24
X Sin sección asociada	17.713	5.785	23.498
Total	100.421	60.245	160.666

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

En canto á sección da actividade económica hai que destacar como un dos datos máis significativos que as mulleres galegas paradas que demandan emprego “sen emprego anterior”, alcanza o 17,64% fronte ao 9,60% de homes. Vólvese poñer de relevo a dificultade de inserción laboral da muller. A actividade de “industria manufactureira” é a máis demandada cun 16,33%, seguida de “comercio” cun 14,51% e de “hostalaría” (12,05%). En España en primeiro lugar cun 20,45% Actividade Inmobiliaria e de Alugueres, segundo comercio cun 15,15% e terceiro “sen emprego anterior” cun 13,55% (moi significativa a diferenza con Galicia).

Ao igual que vimos coas ocupacións mais demandadas, é a “construción” a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, cun 24,78% (25,13% en España), seguido das “industrias manufactureiras” co 13,48% e actividade “inmobiliarias e de alugueres” co 13,18%.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como “persoal doméstico” (0,81% mulleres) (0,09% homes), “educación” (2,64% mulleres e 1,56% homes), “actividades sanitarias e de servizos sociais” (4,06 mulleres e 0,92% homes)

**Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as.
Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2006**

■ Cadro 5.18

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
> 25 anos					
< 1 mes	782	237	184	753	1.956
De 1 a <= 6 meses	1.707	539	498	1.710	4.454
De > 6 meses a <= 1 ano	432	151	148	391	1.122
De máis de 1 ano	231	69	68	195	563
Total	3.152	996	898	3.049	8.095
< 25 anos					
< 1 mes	3.315	778	795	2945	7.833
De 1 a <= 6 meses	7.258	1.816	2.142	6942	18.158
De > 6 meses a <= 1 ano	3.103	799	868	2581	7.351
De máis de 1 ano	8.051	2.363	2.860	5534	18.808
Total	21.727	5.756	6.665	18.002	52.150
Total	24.879	6.752	7.563	21.051	60.245
MULLERES					
> 25 anos					
< 1 mes	707	167	152	699	1.725
De 1 a <= 6 meses	1.848	600	525	2.028	5.001
De > 6 meses a <= 1 ano	525	175	206	501	1.407
De máis de 1 ano	543	132	176	426	1.277
Total	3.623	1.074	1.059	3.654	9.410
< 25 anos					
< 1 mes	3.661	843	732	3.438	8.674
De 1 a <= 6 meses	10.675	2.727	2.713	10.464	26.579
De > 6 meses a <= 1 ano	4.794	1.182	1.479	4.270	11.725
De máis de 1 ano	18.049	3.584	6.333	16.067	44.033
Total	37.179	8.336	11.257	34.239	91.011
Total	40.802	9.410	12.316	37.893	100.421

Fonte: SPEE-INEM.

As mulleres maiores de 25 anos representa o 90,63% (En España 1.094.298 sobre 1.218.599) das demandas pendentes de demandantes parados/ás fronte ao 86,56% dos homes (85,37% en España). Aínda que nos dous casos, para o colectivo de maiores de 25 anos é máis difícil inserirse no mercado laboral, é sensiblemente máis difícil se se é muller. O 98,38% das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (36,6% homes) o 29,20% (34,82 homes), entre un e seis meses.

Demandas de emprego pendentes
Segundo clasificación da demanda. Por sexo e por provincias. Decembro 2006

■ Cadro 5.19

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
Non parados					
Con dispoñibilidade limitada	1.438	603	666	1.632	4.339
Con relac. Laboral	712	206	132	757	1.807
Ocupados	5.169	1.142	1.142	3.057	10.510
Demandan empregos específicos	46	3	10	28	87
Outros non ocupados	690	188	213	432	1.523
Total	8.055	2.142	2.163	5.906	18.266
Parados					
Total	24.879	6.752	7.563	21.051	60.245
Total	32.934	8.894	9.726	26.957	78.511
MULLERES					
Non paradas					
Con dispoñibilidade limitada	987	533	584	1.098	3.202
Con relac. Laboral	874	127	119	1.188	2.308
Ocupadas	5.550	1.998	2.231	4.998	14.777
Demandan empregos específicos	67	12	16	40	135
Outras non ocupadas	1.878	453	606	1.395	4.332
Total	9.356	3.123	3.556	8.719	24.754
Paradas					
Total	40.802	9.410	12.316	37.893	100.421
Total	50.158	12.533	15.872	46.612	125.175
Total	83.092	21.427	25.598	73.569	203.686

Fonte: SPEE-INEM.

Se observamos as demandas de emprego pendentes segundo clasificación da demanda, as mulleres paradas representa o 80,30% (76,73% homes), o resto son demandantes non paradas.

Dentro do colectivo de demandantes non paradas as demandantes de emprego non ocupadas representan o 17,50% (homes 8,34%). As demandas de emprego sen emprego/non ocupadas son aquelas que reclaman un traballo por período inferior a 3 meses, de xornada inferior a 20 horas semanais e estudantes menores de 25 anos ou que demandan o emprego se teñen máis de 25 anos. Habería que analizar se a demanda deste tipo de traballos (inferior a 3 meses, a tempo %) é debido a unha elección propia ou como consecuencia da dificultade de conciliar a vida laboral e familiar.

**Baixas de demandas de emprego.
Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2006**

■ Cadro 5.20

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
Baixas por colocación					
Con oferta previa	195	117	79	151	542
Sen oferta previa	2.443	618	591	2.479	6.131
Total	2.638	735	670	2.630	6.673
Non renovación	1.775	475	536	1.758	4.544
Outras causas	154	75	40	142	411
Total	4.567	1.285	1.246	4.530	11.628
MULLERES					
Baixas por colocación					
Con oferta previa	261	133	85	197	676
Sen oferta previa	3.539	914	851	3.191	8.495
Total	3.800	1.047	936	3.388	9.171
Non renovación	2.721	685	818	2.561	6.785
Outras causas	255	130	54	320	759
Total	6.776	1.862	1.808	6.269	16.715

Fonte: SPEE-INEM.

Para finalizar faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. As baixas por colocación representan o 54,87% (España 56,67%) no grupo de mulleres, fronte ao 57,39% no dos homes, botando novamente un peor comportamento coas mulleres.

Os seguintes cadros do Instituto Galego das Cualificacións dannos unha visión resumida do perfil tipo das parados/as en Galicia no ano 2006.

Perfil dos parado/as en xeral. Ano 2006. Galicia

■ Cadro 5.21

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	25 a 29
Nivel académico	Ata Certificado Escolaridade
Sección da clasific. CNAE	Industria manufactureira
Subsector	Outros servizos
Tempo busca emprego	Menos de 6 meses
Ocupación máis contrat. no ámbito feminino a 4 díx.	Depend. e exhibid. tendas, almac., quioscos e merc.
Ocupación máis contrat. no ámbito masculino a 4 díx.	Peóns da construción
Ocupación máis contrat. no ámbito feminino a 8 díx.	Dependente/a comercio en xeral
Ocupación máis contrat. no ámbito masculino a 8 díx.	Peón da construción de edificios

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

■ Cadro 5.22

**Perfil tipo dos parados/as de longa duración
menores de 25 anos. Galicia. 2006**

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	20 a 24
Nivel académico	Titulación Ensino Obrigatorio
Sección da clasificación CNAE	Sen sección asociada

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

■ Cadro 5.23

**Perfil tipo dos parados/as de longa duración
maiores de 25 anos. Galicia. 2006**

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	55 a 59
Nivel académico	Ata certificado de Escolaridade*
Sección da clasificación CNAE	Industria manufacturera

*Inclúe certificado de escolaridade, primarios sen certificado e sen estudos
Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

5.4. Ofertas de emprego

Os Servizos Públicos de Emprego ofrecen a posibilidade de contratar traballadoras a través dos seus servizos, para iso os empresarios poden dirixirse a calquera oficina de emprego, preferentemente á que corresponde ao domicilio da Empresa ou centro de traballo principal. Na Oficina de Emprego informaranlle e facilitaranlle o documento de solicitude de traballadores, que deberán encher indicando:

- Características do posto
- Condicións das candidatas (Neste apartado é onde se pode establecer o requirimento dun sexo como requisito)
- Tipo de contrato
- Forma, lugar e data de selección das traballadoras.

Unha vez presentada a oferta, a Oficina de Emprego, mediante consulta ao seu banco de datos, envíalle ao empresario unha preselección de candidatas aptas, a priori, para que sexan entrevistadas por el mesmo.

Non obstante, a Oficina de Emprego, tamén pode efectuar a selección das candidatas mediante probas profesionais e/ou psicolóxicas

Os empresarios están obrigados a solicitar á Oficina de Emprego as traballadoras que necesite contratar, unicamente cando se queira acoller medidas de fomento de emprego.

As traballadoras contratadas ao amparo dalgunha destas medidas, deberán levar inscritos na Oficina de Emprego o tempo que determine cada modalidade de contrato.

Aínda que como establece o artigo 4º-2c) do E.T. "En relación co traballo, os traballadores teñen dereito:

■ A non ser discriminados para o emprego ou unha vez empregados, por razóns de sexo"

Existe nas ofertas tramitadas nos Servizos Públicos de Emprego, a Posibilidade de realízalos con ou sen requirimento de sexo, necesario nalgúns casos segundo a medida de fomento de emprego elixida.

**Ofertas con requirimento de sexo
e sen este requirimento.
Valores porcentuais. Galicia. 2006**

■ Cadro 5.24

Sexo	Nº de ofertas
Home	24,08
Muller	14,87
Sen requirimento	61,05

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

A maioría das ofertas, non presentan requirimento de sexo (61,05%) pero o 38,95% restante distribúense do seguinte xeito: homes 24,08% e mulleres 14,8%

**Ofertas con requirimento de sexo e sen requirimento por
seccións (Clasificación CNAE). Galicia. 2006**

■ Cadro 5.25

	Muller	Home	Sen requirimento	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	70	289	488	847
B Pesca	11	49	96	156
C Industrias extractivas	5	57	104	166
D Industria manufacturera	533	1.925	2.792	5.250
E Produc. e distribuc. enerxía eléctrica e gas	1	16	88	105
F Construción	141	5.101	4.836	10.078
G Comer., repar. vehíc. a motor, motocicl. e art. persoal	1.386	2.404	4.438	8.228
H Hostalería	2.440	702	4.470	7.612
I Transporte, almacenamento e comunicacións	89	592	882	1.563
J Intermediación financeira	37	11	297	345
K Actividades inmobiliarias e de aluguer, servizos empresar.	743	957	3.664	5.364
L Admon. pública, Defensa e seguridade social obrigatoria	95	76	3.429	3.600
M Educación	123	44	1.806	1.973
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	303	31	1.097	1.431
O Outras activid. sociais e de serv. Prestados á comunidade	1.238	215	2.890	4.343
P Fogares que empregan persoal doméstico	312	13	153	478
Q Organismos extraterritoriais	-	-	1	1
X Sin sección asociada	185	12	143	340
Total	7.712	12.494	31.674	51.880

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Neste cadro apréciase como a sección de actividade con máis requirimento feminino é a hostalaría (2.440 ofertas) (31,64%), seguida do comercio (1.386 ofertas) (17,97%) e doutras actividades sociais e de Servizos prestadas á comunidade (1.238 ofertas) (16,05%).

En canto aos requirimentos masculinos, é a construción a que se sitúa no primeiro lugar (40,10%), seguido do comercio, reparación de vehículos a motor e artigos persoais (19,24%) e industrias manufactureras co 15,41%.

As ofertas presentadas sen requirimento de sexo danse maioritariamente en construción, hostalaría e Comercio, reparación de vehículos e artigos persoais

■ Cadro 5.26

Ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo e ocupacións máis ofertadas sen este requirimento Galicia. 2006

Descrición	Mulleres	Homes	Sen requirimento de sexo
Camareiros/as, bármans e asimilados/as	1.568	1.517	2.619
Dependentes/as e exhib. en tendas, almac., quiosc. e merc.	1.057	779	1.595
Perruqueiros/as, espec. en trat. beleza e trab. asimilados/as	876	737	1.580
Pers. limpeza ofic., hoteis (camareiros/as de piso) e outros estab. simil.	695	652	1.416
Empregados/as do fogar	578	484	1.195
Cociñeiros/as e outros/as preparadores/as de comidas	569	457	1.007
Taquigrafos/as e mecanógrafos/as	342	423	894
Asistentes/as domiciliarios	158	415	800
Secretarios/as administ. e asimilados/as	135	366	692
Operadores/as de máquinas de coser e bordar	116	348	673
Total	6.094	6.178	12.471

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Por ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo feminino, destaca en primeiro lugar Camareiras (20,33%), Dependentas (13,70%) e Perruqueira (11,36%). Cando o requirimento de sexo é masculino, en primeiro lugar atopamos a ocupación de Albanel, seguida de Peóns da construción e Condutores de Camión.

Parece reproducirse tamén nas ofertas presentadas nos Servizos Públicos de Emprego o mesmo esquema de actividades económicas e ocupacións que xa vimos nas demandas de emprego e que veremos nas contratacións, volvendo poñer de manifesto que hai unha serie de actividades e profesións destinadas ás mulleres e outras reservadas aos homes.

5.5. Contratos de traballo

Neste capítulo utilizaremos os cadros elaborados polo Instituto Galego das Cualificacións, que se ben teñen unha pequena variación nos totais, cos facilitados polo SPEE-INEM, consideramos que esta diferenza non é significativa e os cadros serven para ilustrar de forma resumida a situación da contratación feminina.

No capítulo 7, dedicado á contratación móstranse os datos facilitados polo SPEE-INEM por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

No ano 2006 a contratación feminina supuxo o 46,50% do total da contratación, tanto de contratos iniciais, como conversión en indefinidos e Adscricións en Colaboración social. Se o distribuímos os contratos iniciais supuxeron o 46,74%, as conversións o 43,10% e as Adscrición o 29,98% do total de ambos os dous sexos, sempre por debaixo da contratación masculina.

■ Cadro 5.27

Contratado/as. Por idade e sexo. Galicia. 2006

	Nº contratado/as		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	16.771	31.777	48.548
20 a 24	82.447	93.111	175.558
25 a 29	100.757	104.422	205.179
30 a 34	65.674	70.915	136.589
35 a 39	46.449	49.458	95.907
40 a 44	37.615	38.898	76.513
45 a 49	26.439	30.410	56.849
50 a 54	13.928	20.665	34.593
55 a 59	6.111	11.657	17.768
60 a 64	2.356	6.692	9.048
65 ou máis anos	287	755	1.042
Total	398.834	458.760	857.594

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Se facemos unha análise por idades, observamos como o tramo de idade con maior contratación foi o de 25-29 anos (100.757 contratos), seguido do de 20-24 anos (82.447 contratos).

Ao comparar os datos por idades do grupo de mulleres, co dos homes, chama a atención, que se ben en todos os grupos de idade a contratación masculina supera a feminina, hai grupos onde a diferenza case se duplica. O grupo de mulleres de 16-19 anos só rexistrou 16.711 contratos, fronte aos 31.777 de homes. O de 50-54 anos rexistrou 13.928 contratos de mulleres e 20.665 de homes, o de 55-59 anos rexistrou 6.111 contratos femininos fronte a 11.657 masculinos. Nos grupos de idade intermedios é onde menos diferenzas se presentan, estas son máis acusadas nos tramos de menor idade e nos de maior idade.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que o son maioritariamente no sector servizos.

Segundo o seguinte cadro do Instituto Galego das Cualificacións o 87,70% das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos. O segundo sector de importancia é a industria onde traballa o 9,66%. Na Agricultura e Construción a representación feminina é moi escasa.

Contratos nos sete grandes subsectores de actividades económicas (clasificación CNAE) por sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.28

	Mulleres	Homes
Sector primario	4.243	17.484
Agricultura e pesca	4.243	17.484
Sector secundario	38.517	55.064
Industria	38.291	54.520
Electricidade	226	544
Sector construción	6.311	100.289
Construción	6.311	100.289
Sector servizos	349.763	285.923
Comercio e hostalería	111.050	66.525
Transporte e comunicacións	18.399	54.401
Outros servizos	220.314	164.997
Total	398.834	458.760

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera a masculina representando un 55,01% do total dos contratos realizados neste sector. Dentro deste sector é o Comercio e a Hostalaría a que concentra maior número de mulleres traballadoras con 111.050 traballadoras contratadas en 2006 fronte ao total do sector servizos de 349.763.

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.29

	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	3.411	6.287	9.698
B Pesca	832	11.197	12.029
C Industrias extractivas	656	2.744	3.400
D Industria manufacturera	37.635	51.776	89.411
E Produc. e distribuc. de enerxía eléctrica e gas	226	544	770
F Construción	6.311	100.289	106.600
G Comer., repar. vehíc. a motor, motocicl. e art. persoal	58.971	39.820	98.791
H Hostalería	52.079	26.705	78.784
I Transporte, almacenamento e comunicacións	18.399	54.401	72.800
J Intermediación financeira	3.188	2.321	5.509
K Activid. Inmob. e de aluguer, servizos empresar.	110.276	103.513	213.789
L Admon. pública, defensa e SS obrigatoria	14.335	9.390	23.725
M Educación	13.855	7.290	21.145
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	46.445	6.354	52.799
O Outras activid. sociais e de serv. Prestad. á comunidade	31.923	36.011	67.934
P Fogares que empregan persoal doméstico	287	117	404
Q Organismos extraterritoriais	5	-	-
Total	398.834	458.759	857.588

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

A distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Contratos asociados aos grandes grupos de ocupación por sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.30

		Nº Contratos
1	Dirección das empresas e das administracións públicas	2.371
	Muller	841
	Home	1.530
2	Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	68.296
	Muller	36.074
	Home	32.222
3	Técnicos e profesionais de apoio	66.031
	Muller	30.550
	Home	35.481
4	Empregados/as de tipo administrativo	80.564
	Muller	59.123
	Home	21.441
5	Traballadores/as dos servizos de restauración, persoais, protección e vendedores/as dos comercios	188.896
	Muller	140.714
	Home	48.182
6	Traballadores/as cualificados/as na agricultura e na pesca	13.259
	Muller	2.966
	Home	10.293
7	Artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras, da construción e da minería, agás os operadores/as de instalacións e maquinaria	130.120
	Muller	24.048
	Home	106.072
8	Operadores/as de instalacións, maquinaria e montadores/as	78.674
	Muller	19.376
	Home	59.298
9	Traballadores/as non cualificados/as	229.383
	Muller	85.142
	Home	144.241
Total contratos		857.594
Total mulleres		398.834
Total homes		458.760

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Se ben é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de dirección de Empresas e AA. PP, só o 35,74% fronte ao 64,53% de homes, son maioría en Técnicas e Profesionais científicas e intelectuais (52,82% de mulleres). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e polo tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Outro grupo de ocupación con grande representación feminina é o das Empregadas de tipo Administrativo, co 73,39%.

A forte presenza da muller no sector servizos, e especialmente no comercio e na hostalaría, tamén ten o seu reflexo nos grandes grupos de ocupación, así as mulleres son maioría co 74,49% no grupo de Traballadoras dos servizos de Restauración, persoais, protección e vendedoras de comercio.

Entre os/as traballadore/as cualificado/as das industrias manufactureiras, a construción, e a minaría a presenza da muller é moi escasa, só o 18,48% e no grupo de Traballadoras non cualificadas, a representación masculina (62,88%) tamén é moi superior á feminina (37,12%).

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación existen dúas tendencias:

- Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como Empregada Administrativa, ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.
- Un grupo minoritario, que grazas á obtención dun título universitario, ocupan postos como Técnicas e Profesionais Científicas e intelectuais.

Como expuxemos ó inicio deste apartado, a contratación masculina en 2006 foi superior á feminina e o foi especialmente nos contratos indefinidos ordinarios, onde a contratación feminina supuxo o 28,79%. Non obstante nos Contratos indefinidos de Fomento do Emprego a contratación a mulleres en 2006 foi superior á do home, alcanzando o 62,21% da contratación.

■ Cadro 5.31

Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación. Segundo sexo, idade e provincias. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>=45	< 25	25-29	30-39	40-44	>=45	
A Coruña	2577	3.900	4.621	1.182	2.740	2.604	3.966	4.241	1.085	1.859	28.775
Lugo	883	955	1.104	360	860	760	1.037	1.118	322	539	7.938
Ourense	718	733	919	297	780	690	814	940	294	480	6.665
Pontevedra	2.420	3.203	3.699	1.039	2.521	2.375	3.348	3.359	852	1.369	24.185
Total	6.598	8.791	10.343	2.878	6.901	6.429	9.165	9.658	2.553	4.247	67.563

Fonte: SPEE - INEM. Contratos rexistrados

■ Cadro 5.32

Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación segundo colectivo de bonificación por provincias. Ano 2006.

	Total	Mulleres desemp. 16 / 45 anos	Mulleres subrepresent.	Desempreg. Inscrit. 6 ou máis meses	Desempreg. maiores 45 / 55 anos	Desempreg. maiores 55 / 65 anos	Desemp. Perc. Prest. Resta 1 ano ou máis	Desemp. Perc. Renta Activa Inserción
A Coruña	28.775	1.273	2	148	910	345	27	1
Lugo	7.938	359	2	42	334	97	14	
Ourense	6.665	389		66	234	75	1	
Pontevedra	24.185	1.383	1	132	929	378	20	1
Galicia	67.563	3.404	5	388	2.407	895	62	2

Fonte: SPEE - INEM. Contratos rexistrados

A contratación segundo modalidade e sexo pódese consultar nos cadros do Capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacar os de interinidade (72,11%), os xa mencionados de Fomento do Emprego (62,21%) e os que se realizan a tempo parcial (65%). Este ano, por primeira vez, o contrato en prácticas realizado a mulleres (50,22%) supera lixeiramente, os concertados con homes.

Tipos de contratos. Por sexo e idade. 2006

■ Cadro 5.33

	Muller	Home
Indefinido	28.955	49.957
Indefinido tempo parcial	12.007	4.676
Temporal	219.635	313.011
Temporal tempo parcial	115.639	64.729
Prácticas / Formación	8.183	11.998
Outros	14.415	14.389
TOTAL	398.834	458.760

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

O cadro do Instituto Galego das Cualificacións da tipoloxía contractual por sexo e idade no 2006, aínda que non distingue todas as modalidades contractuais, serve de resumo para comparar a situación dos dous grupos no ámbito contractual.

O que máis destaca é o maior peso da xornada parcial no grupo de mulleres, tanto en contratos indefinidos (3,01%) como temporais (28,99%).

Os contratos temporais, tanto a xornada completa como parcial, alcanzan no colectivo feminino o 84,06% da contratación a mulleres, mentres que no colectivo masculino chega ao 82,34%.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa como parcial, supuxeron o 10,27% nas mulleres e o 11,91% nos homes.

Mantense a tendencia dos últimos anos onde a contratación feminina está caracterizada por unha maior temporalidade e un maior uso de contrato a tempo parcial.

5.6 Formación

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar tanto a formación regulada, como a formación ocupacional. Dentro da formación regulada centrarémonos nos ciclos formativos de FP Grao Superior; Bacharelato e Titulacións Universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo INE. Para a análise da formación ocupacional utilizaremos os datos facilitados polo Instituto Galego das Cualificacións.

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de **FP Grao Superior**, observamos para o curso 2004-2005 (últimos datos facilitados polo INE), o 51,89% dos alumnos/as eran mulleres (50,07% en España), porcentaxe lixeiramente superior ao de homes. Esta porcentaxe sobe se facemos referencia ao alumnado que finalizou estes ciclos formativos para o curso 2003-2004 (últimos datos proporcionados polo INE): o 54,92% dos que finalizaron os seus estudos foron mulleres, fronte ao 45,08% de homes.

Alumnado matriculado en ciclo formativo de F.P. grao superior, por sexo. Curso 2004 / 2005. Galicia - España

■ Cadro 5.34

	Total	Homes	Mulleres
Galicia	17.568	8.492	9.076
España	219.904	109.798	110.106

Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

Alumnado que rematou ciclos formativos de FP de grao medio e superior. Curso 2003 - 2004. Galicia / España.

■ Cadro 5.35

	Todos os centros					
	Ciclos formativos de F.P. de grao medio			Ciclos formativos de F.P. de grao superior		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
España	74.777	35.794	38.983	83.644	38.909	44.765
Galicia	5.354	2.747	2.607	6.748	3.042	3.706

Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

O alumnado matriculado en **Bacharelato**, segundo o INE, no curso 2004-2005, mostra que as mulleres matriculadas representa en Galicia o 56,05% (55,33% en España), superior en 12,1% á media masculina do 43,55% (44,67% en España).

Tanto nos ciclos formativos de FP Grao Superior, como en Bacharelato, aprécianse uns resultados lixeiramente superiores das mulleres galegas sobre o conxunto do total das CC.AA.

O alumnado que rematou o Bacharelato no curso 2003-2004 segundo o INE, mostraron que o 62,44% deles eran mulleres (60,31% en España), fronte ao 37,50% de homes (39,69 en España), confirmándose novamente a maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

**Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos.
Curso 2004 - 2005. Galicia / España.**

■ Cadro 5.36

	Ambos sexos	Varons	Mulleres
España	576.960	257.740	319.220
Galicia	36.390	15.826	20.564

Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

■ Cadro 5.37

**Alumnado que rematou bacharelato en Centros Públicos, por sexo.
Curso 2003 - 2004. Galicia / España.**

	CENTROS PÚBLICOS									
	Ambos sexos ⁽¹⁾					Mulleres ⁽¹⁾				
	Total	Artes	Ciencias da Natureza e da Saúde	Humanidades e Ciencias Sociais	Tecnoloxía	Total	Artes	Ciencias da Natureza e da Saúde	Humanidades e Ciencias Sociais	Tecnoloxía
España	140.805	6.015	57.830	64.065	12.895	84.925	4.186	32.544	45.074	3.121
Galicia	11.024	290	5.172	4.563	999	6.889	210	3.106	3.262	311

Notas: (1) Inclúe os resultados dos rexímenes ordinario e de adultos/nocturno
Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

No ensino Universitario en Galicia, segundo o INE, para o curso 2005-2006, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 57,13%.

**Alumnado matriculado en Ensino Universitario,
por tipo de estudo e sexo. Curso 2005 - 2006. Galicia.**

■ **Cadro 5.38**

	Total	Mulleres
Total	75.842	43.327
Estudos de licenciatura	36.299	23.221
Estudos de Arquitectura e Enxeñaría	10.026	3.513

Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

A porcentaxe media do 57,13% varía moito segundo a especialidade elixida:

a) Estudos de Licenciatura; 63,97% de mulleres matriculadas:

■ As especialidades máis demandadas polas mulleres son:

- Psicoloxía: 82,12%
- Filoloxía: 73,29%
- Medicina: 73,28%
- Ciencias Biolóxicas: 66,79%
- Dereito: 65,67%
- Administración e Dirección de Empresa: 55,12%

■ Especialidades onde o alumnado feminino é maioritario, ademais das anteriores:

- Pedagogía: 85,71%
- Ciencias e Técnicas dos alimentos: 78,62%
- Periodismo: 75,09%
- Belas Artes: 71,69%

b) Estudos de arquitectura e enxeñaría: As mulleres só o solicitan no 35,04% dos casos.

c) Estudos de Arquitectura e Enxeñaría Técnica: A matrícula feminina representa o 31,49%

d) Diplomaturas; as solicitudes de matrícula das alumnas supón o 72,45%.

■ As especialidades máis demandadas son:

- Mestre/a: cunha representación feminina do 74,71%
- Enfermaría: 86,26%
- Ciencias empresariais: 58,94%

■ As especialidades con máis alta representación feminina son:

- Logopedia: onde o alumnado feminino é case o único, co 92,61%
- Terapia ocupacional: 93,26%
- Traballo social: 86,21%
- Fisioterapia: 77,24%

Como se pode observar, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que pouco a pouco vanse producindo movementos cara outras áreas.

■ Cadro 5.39

**Alumnado que rematou os estudos universitarios,
por tipo de estudo e sexo. Curso 2005 - 2006. Galicia.**

	Total	Mulleres
TOTAL	9.209	5.931
ESTUDIOS DE LICENCIATURA	3.836	2.607
ESTUDIOS DE ARQUIT. E ENXEÑ.	915	315

Unidades: nº de alumnos
Fonte: INE

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios, o 64,40% son mulleres:

- a) Estudos de licenciatura: Foron rematados polo 67,96% de mulleres fronte ao 32,04 de homes.
- b) Estudos de arquitectura e enxeñaría: Finalizáronos o 34,42% de mulleres e o 65,57% de homes.
- c) Estudos de arquitectura e enxeñaría técnica: o 38,27% de mulleres remataron os seus estudos.
- d) Estudos de diplomatura: Do total de alumnos, o 78,87% dos diplomados/ás foron mulleres.

É de destacar que, se ben o 57,13% dos matriculados/as eran mulleres, do total de alumnos/as que finalizaron os seus estudos, o colectivo feminino supuxo o 64,40%, fronte ao 35,59% de homes.

A **Formación Ocupacional** no ano 2006, segundo os datos do Instituto Galego das Cualificacións nos mostra, nunha primeira aproximación, como o número de mulleres (55,96%) que accederon aos cursos foi lixeiramente superior ao de homes (44,04%).

■ Cadro 5.40

Alumnos/as por sexo e idade de formación ocupacional. Galicia. 2006

	Nº Alumnos/as		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	861	1.420	2.281
20 a 24	2.753	2.831	5.584
25 a 29	3.728	2.931	6.659
30 a 34	2.516	1.623	4.139
35 a 39	1.812	1.085	2.897
40 a 44	1.476	729	2.205
45 a 49	946	503	1.449
50 a 54	459	325	784
55 a 59	243	189	432
60 a 64	64	53	117
De 65 a máis anos	-	4	-
Total	14.858	11.693	26.547

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Por idades, o grupo de mulleres entre 25 e 29 anos é o máis numeroso (3.728 alumnas). Cabe destacar que se ben o grupo de idade de 16-19 anos non é moi numeroso no colectivo feminino, no masculino alcanza os 1.420 alumnos/as; tal vez por que a esa idade as mulleres aínda permanecen na formación regulada. No tramo de idade de 40-44 anos, o grupo de mulleres duplica en número o masculino. A explicación podería deberse a que o grupo está formado por mulleres que intentan acceder por primeira vez ao mercado de traballo ou reincorporarse despois de longos períodos dedicados ao coidado da familia.

Se a análise a facemos por familias profesionais observamos que son escasas as especialidades onde o número de alumnos e alumnas é similar; só o atopamos en familias profesionais como a Agraria, Artesanía e Industrias gráficas.

A familia profesional de Administración de oficinas é a que máis alumnas formou en 2006, representando un 15,88%, seguida de Sanidade co 10,16% e de Servizos á Comunidade co 8,7%.

Ao igual que na formación regulada, que nas demandas de emprego solicitadas e que nas contratacións rexistradas, reproducése o mesmo esquema en canto ás especialidades que parecen reservadas en exclusiva para a muller e outras ás que parece non querer ou non poder acceder.

5.7 Inserción laboral

A inserción laboral ímola tratar dende dúas perspectivas: alumnos/as dos cursos de Formación Ocupacional, datos facilitados polo Instituto Galego das Cualificacións correspondentes a 2005 (últimos dispoñibles) e alumnos/as - traballadores/as formados/as en proxectos das Escolas Obradoiro, Casas de Oficio e Obradoiros de Emprego utilizando para iso o informe de "Inserción Laboral 2004" (último dispoñible) do SPEE-INEM.

**Alumno/as por familia profesional e sexo. En Formación Ocupacional
Galicia. 2006**

■ **Cadro 5.41**

		Nº ALUMNO/AS		
		Muller	Home	Total
AA	Agraria	266	281	547
AO	Administración e oficinas	2.360	497	2.857
AR	Artesanía	134	106	240
AU	Automoción	571	1.881	2.452
CC	Comercio	908	207	1.115
DO	Docencia e investigación	418	141	559
EM	Servizos ás empresas	4.134	2.271	6.405
EO	Edificación e obras públicas	382	1.337	1.719
FC	Formación complementaria	30	-	-
FE	Fabric. equipos electromecánicos	22	288	310
IA	Industrias alimentarias	196	89	285
IG	Industrias gráficas	17	17	34
IM	Información e manifestacións artísticas	93	145	238
IP	Industria pesada e construcións metálicas	46	879	925
IQ	Industrias químicas	27	4	31
IT	Industrias téxtiles	300	19	319
MD	Industrias da madeira e a cortiza	119	370	489
MN	Minería e primeiras transformacións	-	-	-
MO	Montaxe e instalación	32	572	604
MR	Mantemento e reparación	24	355	379
MT	Industrias manufactureras diversas	-	9	-
PA	Pesca e acuicultura	15	0	15
PT	Produc., transf. e distribuc. de enerxía e auga	28	245	273
SA	Sanidade	1.510	135	1.645
SF	Seguros e finanzas	753	241	994
SP	Servizos á comunidade e persoais	1.300	288	1.588
TC	Transporte e comunicacións	356	1.044	1.400
TH	Turismo e hostalaría	809	261	1.070
		7	8	15
Total		14.857	11.690	79

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Familias profesiniais con maior presenza de mulleres. En Formación Ocupacional Galicia. 2006

■ Cadro 5.42

	Muller
AO Administración e oficinas	2.360
CC Comercio	908
FC Formación complementaria	30
IQ Industrias químicas	27
IT Industrias téxtiles	300
PA Pesca e acuicultura	15
SA Sanidade	1.510
SP Servizos á comunidade e persoais	1.300

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

A) Alumnos/as de formación ocupacional

Un dos principais obxectivos da política formativa é a mellora da cualificación profesional e, a través dela, a mellora das oportunidades de colocación dos traballadores e traballadoras desempregados/as.

É fundamental o estudo da relación formación-emprego co fin de coñecer o grao de adaptación efectiva que se consegue entre a formación ocupacional impartida e os requirimentos dos/as traballadores/as.

Un estudo sobre a calidade da inserción da formación ocupacional impartida pretende obter unha visión xeral de como se produce a inserción, en que tipo de traballos, se lles serviu a realización do curso na busca emprego e cal é o grao de satisfacción obtido polo alumno/a.

O seguimento da inserción laboral ten como obxectivo comprobar o grao de incidencia que a Formación Ocupacional exerce sobre a colocación, en relación cos alumnos/as formados e que finalizaron o mesmo con avaliación positiva.

Exclúese deste estudo os/as alumnos/as formados que por colocación ou por outras causas non finalizaron o curso

O estudo da incidencia da formación no mercado de traballo, leva a cabo durante o período que transcorre dende a finalización do curso e durante os doce meses seguintes, mediante cruzamento informático da base de datos de formación coa base de datos das demandas de emprego, ou compróbanse que alumnos/as se deron de baixa por colocación, considerándose baixas por colocación as seguintes:

- Baixa por colocación comunicada con ou sen oferta previa
- Baixa por colocación presentada por contrato con ou sen oferta previa
- Baixa por colocación por alta na Seguridade Social
- Baixa por colocación continuada de fixo discontinuo
- Baixa por colocación en R.E.T.A.
- Baixa por colocación (oferta nomeada)

Estas baixas na demanda por colocación prodúcense por un cruzamento entre a base de datos de demandantes de emprego e o rexistro de contratos e as Altas na Tesouraría Xeral da Seguridade Social.

As variables que se teñen en conta para esta análise da inserción laboral son: xénero, familias profesionais e grupos ocupacionais máis significativos.

Alumno/as insertado/as por conta allea segundo familia profesional e sexo. Galicia. 2005

■ Cadro 5.43

		Nº ALUMNO/AS		
		Muller	Home	Total
AA	Agraria	125	143	268
AO	Administración e oficinas	1.252	259	1.511
AR	Artesanía	74	30	104
AU	Automoción	-	174	174
CC	Comercio	665	221	886
DO	Docencia e investigación	116	37	153
EM	Servizos ás empresas	2.375	2.251	4.626
EO	Edificación e obras públicas	184	760	944
FC	Formación complementaria	12	-	12
FE	Fabric. equipos electromecánicos	14	253	267
IA	Industrias alimentarias	107	27	134
IG	Industrias gráficas	24	21	45
IM	Información e manifestacións artísticas	48	55	103
IP	Industria pesada e construcións metálicas	21	450	471
IQ	Industrias químicas	21	-	21
IT	Industrias téxtiles	138	12	150
MD	Industrias da madeira e a cortiza	120	217	337
MO	Montaxe e instalación	20	354	374
MR	Mantemento e reparación	16	260	276
PT	Produc., transf. e distribuc. de enerxía e auga	9	92	101
SA	Sanidade	842	83	925
SF	Seguros e finanzas	410	102	512
SP	Servizos á comunidade e persoais	635	166	801
TC	Transporte e comunicacións	116	633	749
TH	Turismo e hostalaría	455	191	646
		-	5	5
Total		7.799	6.796	87

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Os datos da inserción laboral dos alumnos/as inseridos por conta allea segundo familia profesional e sexo mostran para 2005 unha inserción lixeiramente superior nas mulleres, con 7.512 alumnas inseridas (53,35%), fronte a 6.568 (46,65%) alumnos.

Por familias profesionais é a de Servizos a empresas a que concentra maior volume de inserción (31,62%), seguida de Administración e oficinas (16,67%), Sanidade (11,21%), Comercio (8,85%) e Servizos á comunidade e persoais (8,45%).

Só existe unha familia profesional con alta porcentaxe de inserción onde tanto o colectivo masculino como o feminino coinciden: Servizos ás empresas: o grupo de homes conseguen o 34,27% de alumnos inseridos. O resto das familias profesionais con altas porcentaxes de inserción masculina, teñen unha moi escasa inserción feminina. Exemplos diso son Edificación e obras públicas, Transportes e comunicacións ou Industria pesada e Construcións metálicas.

Por grupos ocupacionais a maior inserción feminina prodúcese no grupo de Traballadores/as dos servizos de restauración, persoais, protección e vendedores/as de comercio. Dun total de 3.051 alumnos/as, 2.431 eran mulleres, supoñendo para este colectivo o 32,36% da inserción. En segundo lugar atopa o grupo ocupacional de Empregados/as de tipo administrativo co 22,68% e en terceiro lugar Traballadores/as non cualificados/as co 18,53%, que no caso dos homes chega ao 30,16%, ocupando o primeiro lugar na inserción.

Cabe destacar que, se ben o grupo de Directores/as de empresas e das Administracións Públicas só supuxo 15 alumnas inseridas, esta cifra é superior aos homes con 13 alumnos.

Neste último cadro presentamos un reflexo das actividades económicas onde a inserción feminina é maior, desagregado por provincias. A actividade económica de Actividades sanitarias e veterinarias e de servizos sociais, foi en 2005 a que alcanzou a maior inserción en todas as provincias, agás Lugo, onde destacou a actividade de Hostalaría.

B) Alumnos/as de escolas obradoiro, casas de oficio e obradoiros de emprego

Neste apartado imos tratar a Inserción laboral das alumnas traballadoras formadas en proxectos das Escolas Obradoiros, Casas de Oficio e Obradoiros de Emprego finalizados ao longo de 2004, utilizando para iso o informe de "Inserción Laboral 2004" (último dispoñible) do SPEE-INEM.

Defínese a Inserción Laboral como o volume de alumnos/as traballadores/as que conseguen unha colocación respecto aos que participaron nun proxecto de Escolas Obradoiro, Casas de Oficio e Obradoiros de Emprego. A avaliación da inserción realízase ata un ano posterior á finalización do proxecto (ata 31/12/05) e ata 18 meses despois da finalización (ata 30/06/06). Os datos sobre colocación extrañense do rexistro de contratos e dos alumnos/ás que se converten en autónomos e autónomas, pero non se teñen en conta os que constituíron cooperativas, sociedades laborais...

A inserción laboral no conxunto das Escolas Obradoiro é alta, chegando en Galicia ao 69,71% e en España ao 75,58%. Non existen datos das Casas de Oficio en Galicia.

Nos Obradoiros de Emprego a inserción laboral é sensiblemente máis baixa, cun 52,29% en Galicia e un 72,21% en España. A dificultade podería residir en que a grande maioría dos destinatarios/as dos Obradoiros de Emprego teñan unha idade superior a 44 anos e que un grande nº de mulleres teñan baixa cualificación.

Alumno/as insertados/as por conta allea segundo os grupos ocupacionais e sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 5.44

	Nº alumno/as
1 Dirección das empresas e das administracións públicas	28
Muller	15
Home	13
2 Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	789
Muller	539
Home	250
3 Técnicos e profesionais de apoio	1.032
Muller	609
Home	423
4 Empregados de tipo administrativo	2.163
Muller	1.074
Home	459
5 Traballadores dos servizos de restauración, personais, protección e vendedores dos comercios	3.051
Muller	2.431
Home	620
6 Traballadores cualificados na agricultura e na pesca	104
Muller	48
Home	56
7 Artesans e traballadores cualificados das industrias manufactureiras, da construción e da minería, agás os operadores de instalacións e maquinaria	1.667
Muller	291
Home	1.390
8 Operadores de instalacións, maquinaria e montadores	1.873
Muller	483
Home	1.390
9 Traballadores non cualificados	3.373
Muller	1.392
Home	1.981
Total alumno/as	14.080
Total mulleres	7.512
Total homes	6.568

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Actividades económicas (seccións clasif. CNAE) de maior inserción feminina. Por provincias. Galicia. 2005

■ Cadro 5.45

	Mulleres
A Coruña	
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	215
Lugo	
E Produción e distribución de enerxía eléctrica e gas	x
H Hostalería	167
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	144
P Fogares que empregan persoal doméstico	x
Ourense	
J Intermediación financeira	10
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	131
O Outras activid. soc. e de serv. Prest. á comunidade	87
Pontevedra	
M Educación	81
N Activid. sanitarias e veterinarias, servizos sociais	162
P Fogares que empregan persoal doméstico	x

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Aínda que os cadros seguintes non desagregan os datos por CC.AA., parécennos interesantes e significativos a reflectir as diferenzas e evolución entre o colectivo de homes e mulleres.

Evolución dos índices de inserción en ET e C.O. España 2004

■ Cadro 5.46

	2000	2001	2002	2003	2004
Homes	83,04	82,49	81,75	82,43	82,57
Mulleres	66,50	67,90	67,16	67,20	67,85
Total	76,96	77,19	76,61	76,84	77,26

Fonte: SPEE - INEM "Inserción Laboral 2004"

Evolución de índices de inserción en T.E.

■ Cadro 5.47

	2000	2001	2002	2003	2004
Homes	65,15	61,20	67,91	69,14	70,34
Mulleres	48,46	49,99	59,06	59,06	59,08
Total	55,84	54,19	62,22	62,47	62,80

Fonte: SPEE - INEM "Inserción Laboral 2004"

Analizando a variable sexo, tanto nas Escolas Obradoiro como nos Obradoiros de Emprego, a inserción é maior no grupo de homes. Nas **Escolas Obradoiro** a diferenza chega ao 13,10% (76,26% nos homes e 63,16% nas mulleres) e estas diferenzas agudízanse a medida que aumenta a idade no colectivo de mulleres e diminúen a medida que aumenta o nivel formativo.

As diferenzas por sexo no total de España son aínda maiores, cun 14,84% máis de inserción a favor dos homes.

Por provincias, só Pontevedra non mostra diferenzas por sexo. A Coruña mostra un 11,91%, Lugo un 14,08% e Ourense chega a alcanzar unha diferenza do 24,77% a favor do colectivo masculino.

Nos **Obradoiros de Emprego** a inserción laboral das mulleres galegas só alcanzou o 45,78% (58,80% nos homes).

A diferenza por sexos no total do territorio é de 14,72% máis de inserción masculina, a feminina chega só ao 67,85% (82,57 nos homes).

Sen ter en conta a variable sexo, a idade é inversamente proporcional ao índice de inserción laboral: as diferenzas son máis acusadas no último tramo de idade.

As mulleres sen titulación son, con gran diferenza, as que peor inserción presentan e as licenciadas as que mellores resultados botan.

Por provincias, ao igual que nas Escolas Obradoiro, Ourense é a que peores resultados presenta por diferenzas entre sexos, chegando ao 23,4% (62,83% os homes e 39,43% as mulleres). En Pontevedra a diferenza é do 10,86%, en A Coruña do 7,1% e en Lugo do 8,29%, sempre a favor do grupo de homes.

Inserción profesional por provincias. Galicia. 2004

■ Cadro 5.48

	Escolas obradoiro		Obradoiros de emprego	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
A Coruña	81,48	69,57	52,05	44,95
Lugo	72,73	58,65	58,93	50,64
Ourense	69,77	45,00	62,83	39,43
Pontevedra	75,96	75,00	60,66	49,80
Total	76,26	63,16	58,80	45,78

Fonte: SPEE - INEM "Inserción Laboral 2004"

5.8. Conciliación entre a vida laboral e familiar

Tal vez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres a falta de repartición equitativa das responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas axeitadas e suficientes para atender nenos e dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

A nivel España o 34,9% das persoas ocupadas entre 16 e 64 anos e con polo menos unha filla ou fillo menor de 15 anos confía o coidado dos seus fillos/as ao cónxuxe, segundo os resultados do módulo de conciliación de vida laboral e familiar da EPA (2005). En Galicia a porcentaxe alcanza o 35,28%.

Por sexo, un de cada dous homes confía o coidado dos seus fillos/as á súa esposa. Pola contra, só o 11,7% (EPA 2005) das mulleres ten ao seu marido ao coidado dos seus fillos/as.

En Galicia o 51,99% dos homes confía ao seu cónxuxe o coidado dos seus fillos/as, mentres que ao contrario só alcanza o 11,22% segundo EPA 2005.

Persoas ocupadas entre 16 e 64 anos, con a lo menos un fillo segundo tipo principal de servizo de coidado aos nenos que utiliza para atendelos, por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005.

■ Cadro 5.49

	Total nenos atendidos por servizos especializados	Nenos atendidos polo cónxuxe	Nenos atendidos por familiares	Non utiliza asistencia	Non sabe
Ambos sexos (Valores en porcentaxe)					
España	20,74	34,86	17,92	25,78	0,70
Galicia	14,70	35,28	25,12	24,54	0,36
Varóns (Valores en porcentaxe)					
España	16,56	50,13	12,54	20,10	0,67
Galicia	12,51	51,99	16,81	18,20	0,49
Mulleres (Valores en porcentaxe)					
España	27,07	11,70	26,09	34,40	0,74
Galicia	17,85	11,22	37,10	33,66	0,18

Fonte: INE. Conciliación entre a vida laboral e familiar. 2005

A medida que avanza a idade, a atención aos nenos/as prestada polos cónxuxes en maior medida.

Aínda que non contamos con datos desagregados por CC.AA, é significativo destacar que no global do Estado, o 15,4% das mulleres ocupadas con polo menos un fillo/a teñen que tomar días de permiso ante situacións especiais, fronte ao 8,90% de homes, segundo datos do Módulo de conciliación entre vida laboral e familiar da EPA 2005.

En canto ao coidado de nenos/as e a dedicación laboral, os problemas relacionados coa dispoñibilidade de servizos de coidado de fillos/as son mencionados como causa de non poder traballar máis horas das desexadas, polo 24,8% no sector privado e o 18,9% no público. Estes datos extraídos do Módulo de conciliación entre vida laboral e familiar da EPA 2005 son a nivel de todo o territorio, e desafortunadamente non os atopamos diferenciados por sexo, aínda que todo parece apuntar a que son as mulleres as que en maior medida ven reducida a súa xornada para atender os menores.

Pero hoxe en día e co elevado envellecemento da poboación, é case tan importante o coidado dos fillos/as como o de (ás persoas dependentes. Galicia, Navarra, Asturias e Estremadura presentan as maiores porcentaxes de persoas 16 a 64 anos que se fan cargo regularmente desta tarefa.

Persoas entre 16 e 64 anos, segundo poidan facerse ou non cargo regularmente da atención de persoas dependentes por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005.

■ Cadro 5.50

	Total	Sí	Non
Ambos sexos (Valores en porcentaxe)			
España	100,00	9,92	90,08
Galicia	100,00	13,20	86,80
Varóns (Valores en porcentaxe)			
España	100,00	0,07	93,10
Galicia	100,00	0,10	90,17
Mulleres (Valores en porcentaxe)			
España	100,00	12,98	87,02
Galicia	100,00	16,52	83,48

Fonte: INE. Conciliación entre a vida laboral e familiar. 2005

En Galicia a porcentaxe de persoas que atenden a dependentes alcanza o 13,2% (9,92% en España). Se a análise o facemos por sexos, observamos unhas grandes diferenzas: o 16,5% de mulleres (12,98% en España) fronte a! 0,10% de homes (0,07% en España) fanse cargo da atención a dependentes.

Segundo os datos do Instituto da Muller as excedencias por coidado de fillas/os, segundo os datos do cadro, a nivel de todo o territorio español alcanzaron en 2006 o 95,33% no caso das mulleres, mentres que só o 9,77% dos homes solicitaron este tipo de excedencia. Se observamos as porcentaxes dende o ano 2000, apréciase un lixeiro aumento das excedencias solicitadas polos pais, pero aínda así representa unha baixísima porcentaxe.

Algo similar acontece cos permisos de maternidade/paternidade. No cadro 51 elaborado polo Instituto da Muller conséntase que en Galicia o 98,14% dos permisos foron gozados polas nais e só o 1,86% polos pais. En España incre cifras son similares co 98,35% para as nais e o 1,65% para os pais.

A avaliación dende o ano 2004 mostra escasas diferenzas e probablemente se modifiquen en anos posteriores coa aprobación da Lei de Igualdade.

■ Cadro 5.51

Permisos de maternidade por Comunidades Autónomas

		2004*	2005*	2006*
Ambos sexos	Total	282.080	299.605	320.554
	Andalucía	49.077	52.778	57.709
	Aragón	8.469	8.915	9.477
	Asturias	4.258	4.642	4.943
	Baleares	7.082	7.450	8.231
	Canarias	11.857	12.337	12.756
	Cantabria	2.962	3.368	343
	C. León	11.285	12.248	12.819
	C. La Mancha	9.172	9.568	10.933
	C. Valenciana	28.723	31.884	33.391
	Cataluña	54.320	57.370	60.134
	Extremadura	5.353	5.369	5.845
	Galicia	12.686	13.820	14.393
	Madrid	46.608	48.320	52.547
	Murcia	8.338	8.887	10.215
	Navarra	4.711	4.648	5.040
	A Ríoxa	1.919	2.012	2.101
	País Vasco	14.679	15.304	15.975
	Ceuta	291	351	319
	Melilla	290	334	323
% Mulleres	Total	98,37	98,24	98,35
	Andalucía	98,94	98,83	98,96
	Aragón	97,87	97,98	98,10
	Asturias	97,93	97,93	98,54
	Baleares	98,66	98,51	98,51
	Canarias	98,89	98,78	98,57
	Cantabria	97,97	97,95	97,77
	C. León	97,69	97,76	97,91
	C. La Mancha	98,54	98,43	98,77
	C. Valenciana	98,83	98,73	98,75
	Cataluña	98,18	98,08	98,26
	Extremadura	98,90	99,05	98,75
	Galicia	98,27	98,05	98,14
	Madrid	98,36	98,06	98,13
	Murcia	99,42	99,19	99,30
	Navarra	96,03	96,77	96,13
	A Ríoxa	98,02	97,37	97,29
	País Vasco	96,83	96,30	96,59
	Ceuta	97,59	98,01	98,43
	Melilla	97,93	97,90	99,07

* O volumen de perceptores de maternidade xestionados polo INEM refírense a novembro
Fonte: Instituto da Muller, a partir de datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social

Excedencias* por coidado de fillas/os

■ Cadro 5.52

	Total	% Nais
2000	8.339	96,02
2001	10.163	96,43
2002	12.694	96,16
2003	13.879	96,38
2004	16.963	96,34
2005	18.942	95,23
2006	20.225	95,33

*Vixentes en decembro

Fonte: Elaboración propia a partir de datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social

Diferenzas no uso do tempo

■ Cadro 5.53

		1993	1996	2001
Ambos sexos	Total	27 h 11`	28 h 11`	28 h 44`
	Necesidades persoais	10 h 21`	10 h 40`	10 h 34`
	Traballo doméstico	5 h 20`	5 h 25`	5 h 18`
	Estudo	0 h 44`	0 h 22`	0 h 37`
	Traballo remunerado	2 h 9`	2 h 15`	2 h 39`
	Tempo Libre	8 h 37`	9 h 30`	9 h 37`
Mulleres	Total	27 h 43`	28 h 40`	29 h 34`
	Necesidades persoais	10 h 8`	10 h 35`	10 h 34`
	Traballo doméstico	7 h 58`	7 h 35`	7 h 22`
	Estudo	0 h 37`	0 h 18`	0 h 29`
	Traballo remunerado	1 h 1`	1 h 23`	1 h 52`
	Tempo Libre	8 h 0`	8 h 47`	9 h 17`
Homes	Total	26 h 35`	27 h 49`	27 h 55`
	Necesidades persoais	10 h 35`	10 h 52`	10 h 34`
	Traballo doméstico	2 h 30`	3 h 5`	3 h 10`
	Estudo	0 h 52`	0 h 26`	0 h 44`
	Traballo remunerado	3 h 22`	3 h 10`	3 h 28`
	Tempo Libre	9 h 16`	10 h 15`	9 h 59`

Fonte: Elaborado polo Instituto da Muller a partir dos datos da Enquisa sobre "Uso do Tempo", Instituto da Muller.

Nota: Os datos expresan a media diaria de tempo utilizada para cada unha das variables resultando un tempo superior a 24 horas debido a que se poden solapara actividades

Para completar este apartado incluímos o cadro sobre diferenzas no uso do tempo, baseado nos datos da enquisa sobre "Usos do Tempo" do Instituto da Muller.

Aínda que os últimos datos son do ano 2001 e non están diferenciados por Comunidades Autónomas, parece significativo que a muller dedique 7 horas 22 minutos ao traballo doméstico e o home 3 horas 10 minutos, menos da metade do tempo dedicado pola muller.

5.9 Salarios

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005 (últimos datos dispoñibles) reflexa que as mulleres galegas no ano 2005 percibiron un salario medio anual de 12.225 fronte aos 16.742 dos homes, o que supón que as mulleres percibiron un 27% menos que os homes polo seu traballo realizado.

A media total das CC.AA. no grupo de mulleres chegou aos 12.800 €, fronte aos 18.321 dos homes, percibindo o colectivo feminino un 30,13% menos que os homes.

En ambos os dous casos a muller cobra menos que a media, que en Galicia son 14.887 e no conxunto do Estado son 16.018 euros.

■ Cadro 5.54

Asalariado/as por CCAA e sexo. 2005

	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	13.182	66	10.107	15.269
Aragón	17.025	67	13.164	19.742
Ppdo. de Asturias	16.766	66	12.827	19.521
Illes Balears	15.366	75	12.930	17.273
Canarias	13.883	78	11.946	15.319
Cantabria	16.629	67	12.860	19.178
Castela A Mancha	14.397	72	11.576	16.118
Castela León	15.980	70	12.762	18.173
Cataluña	17.778	68	14.072	20.669
Extremadura	12.241	73	10.013	13.720
Galicia	14.887	73	12.225	16.742
C. de Madrid	20.436	68	16.177	23.744
Rexión de Murcia	12.800	72	10.344	14.313
A Ríoxa	15.882	72	12.881	17.960
C. Valenciana	14.748	70	11.790	16.802
Cidade de Ceuta	18.769	70	14.668	20.970
Cidade de Melilla	18.127	74	14.799	20.106
Total	16.018	70	12.800	18.321

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home
Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

A evolución con respecto ao ano 2000 tampouco é moi alentadora, xa que en Galicia a diferenza se incrementou en case un punto, pasando do 26,10% de diferenza en prexuízo das mulleres, ao 27% en 2005.

Asalariado/as por sector de actividade económica e sexo. 2005
Galicia / España. 2005

■ Cadro 5.55

	Total	Mulleres	Homes	%
Energía e auga	33.100	24.141	33.997	71
Industria	18.557	11.079	17.895	62
Construción e servizos inmobiliarios	14.021	11.769	13.199	89
Comercio	13.816	9.875	15.283	65
Transporte e comunicacións	20.102	13.342	16.310	82
Hostalería e restauración	8.805	6.151	8.353	74
Entidades financeiras e aseguradoras	29.156	18.499	34.286	54
Servizo ás empresas	15.237	9.650	15.274	63
Ensino e sanidade	20.694	17.676	26.437	67
Outros	15.454	14.229	18.372	77
Sen clasificar	12.400	8.260	11.225	74
Total	16.018	12.225	16.742	73

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia
 Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

Neste cadro, apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na rama “entidades financeiras e aseguradoras”, onde a muller gaña un 46% menos que o home, seguida de “industria” cunha porcentaxe dun 38% menos en contra da muller, de “servizo a empresas” cun 37% menos e do “comercio” con 35% menos. Estas dúas últimas ramas de actividade son especialmente significativas, xa que concentran un elevado número de asalariadas.

As menores diferenzas atopámolas en “construción e servizos inmobiliarios” onde a muller percibe o 89% do salario masculino e “transporte e comunicacións” co 82%.

É destacable que ramas de actividade como “ensino e sanidade”, que foron tradicionalmente reservadas ás mulleres e onde os postos de traballo están ocupados maioritariamente por elas, perciban só o 67% do salario do home.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en boa medida por que a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos ou de persoas dependentes.

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria, observamos que en 2005 o 20,03% (87.666 mulleres, o grupo máis numeroso) tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% de Salario Mínimo Interprofesional (S.M.I.) e o 16,38% tivéronos entre o 50% e o 100% do S.M.I. Isto supón que o 30% de mulleres, no ano 2005, tiveron ingresos inferiores ao S.M.I. Os homes con salarios inferiores ao 50% do S.M.I. foron o 11,55% e con salarios entre o 50% e o 100% do S.M.I. foron o 9,10%.

Cos salarios máis altos acontece á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos.

A Enquisa Anual de Estrutura Salarial ano 2004 do INE (última dispoñible) confirma os datos anteriores.

**Percepcións salariais por tramo de salario e sexo.
Galicia / España. 2005**

■ Cadro 5.56

	Galicia		España	
	Salario medio anual		Salario medio anual	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	1.573	1.546	1.562	1.530
De 0,5 a 1 SMI	5.432	5.426	5.378	5.385
De 1 a 1,5 SMI	9.087	9.042	9.023	8.988
De 1,5 a 2 SMI	12.702	12.428	12.688	12.468
De 2 a 2,5 SMI	15.900	16.043	15.973	16.025
De 2,5 a 3 SMI	19.606	19.520	19.627	19.605
De 3 a 3,5 SMI	23.284	23.320	23.285	23.296
De 3,5 a 4 SMI	26.831	26.937	26.853	26.926
De 4 a 4,5 SMI	30.460	30.417	30.458	30.469
De 4,5 a 5 SMI	33.966	33.832	33.996	33.898
De 5 a 7,5 SMI	42.833	42.137	42.938	42.339
De 7,5 a 10 SMI	61.164	60.787	61.277	60.802
Máis de 10 SMI	109.668	98.902	117.331	105.004
Total	16.742	12.225	18.321	12.800

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de Traballo e ensións nas fontes tributarias: 2005

**Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2004.
Enquisa anual de estrutura salarial.**

■ Cadro 5.57

Ambos os dous sexos	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	16.415,77	19.917,36	13.441,07
Aragón	17.680,91	20.143,95	14.141,97
Ppdo. de Asturias	18.113,70	21.370,90	13.799,90
Illes Balears	17.088,08	19.138,04	14.133,50
Canarias	14.990,84	16.705,59	12.837,74
Cantabria	17.074,35	19.671,37	13.432,72
Castela A Mancha	16.102,24	18.537,84	13.432,62
Castela León	16.699,29	19.034,21	13.439,87
Cataluña	19.474,73	21.888,54	13.937,80
C. Valenciana	15.844,26	18.070,90	12.597,25
Extremadura	15.214,94	17.657,75	12.781,38
Galicia	15.367,05	17.830,70	12.542,01
C. de Madrid	22.161,84	25.645,45	15.240,30
Rexión de Murcia	14.858,92	16.232,66	13.053,33
Navarra	20.449,71	22.637,68	15.850,21
País Vasco	21.751,11	24.521,70	16.817,37
A Ríoxa	16.837,46	18.438,09	14.035,34
España	18.182,44	21.105,31	13.803,07

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	18.147,10	22.395,37	14.836,16
Aragón	20.274,87	23.007,84	15.936,29
Ppdo. de Asturias	21.347,95	24.983,99	16.218,20
Illes Balears	19.224,09	22.458,40	14.877,12
Canarias	15.780,01	18.097,44	13.179,28
Cantabria	19.422,38	22.304,27	15.395,64
Castela A Mancha	17.689,63	20.504,35	14.555,67
Castela León	18.977,02	21.801,86	14.872,25
Cataluña	22.986,95	25.982,96	16.010,86
C. Valenciana	17.824,30	20.236,37	14.119,12
Extremadura	16.329,62	19.467,91	13.126,75
Galicia	17.128,83	20.051,07	13.738,13
C. de Madrid	25.734,55	30.053,70	16.911,64
Rexión de Murcia	16.837,78	18.853,13	14.225,05
Navarra	23.172,41	25.464,71	17.655,19
País Vasco	24.674,13	27.560,17	19.136,78
A Ríoxa	19.270,13	21.205,01	15.486,55
España	20.597,71	24.203,30	15.260,81

Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	13.389,00	16.097,42	10.719,66
Aragón	14.008,95	15.668,83	11.932,03
Ppdo. de Asturias	13.173,00	15.457,67	10.423,01
Illes Balears	14.339,73	15.137,04	13.080,79
Canarias	13.802,54	14.854,24	12.234,00
Cantabria	12.706,89	14.794,71	9.759,84
Castela A Mancha	12.857,73	14.425,46	11.193,55
Castela León	13.117,09	14.489,57	11.317,42
Cataluña	15.347,01	17.028,89	11.555,88
C. Valenciana	12.808,50	14.567,91	10.437,21
Extremadura	13.268,45	14.389,45	12.197,85
Galicia	12.744,18	14.479,49	10.788,95
C. de Madrid	17.511,33	19.783,82	13.154,52
Rexión de Murcia	11.937,34	12.420,30	11.289,49
Navarra	15.914,76	17.354,28	13.467,59
País Vasco	17.376,50	19.660,60	13.728,58
A Ríoxa	13.463,44	14.216,77	12.326,36
España	14.691,84	16.680,95	11.658,66

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home
 Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2004, no colectivo feminino foi de 12.744,18 € (14.479,49 € para os contratos indefinidos e 10.788,95 € para os de duración determinada) e no colectivo masculino foi de 17.128,83 € (20.051,07 para os contratos indefinidos e 13.738,13 para os de duración determinada). Isto supón que as mulleres galegas en 2004 percibiron unhas retribucións un 25,60% menor que as dos homes, diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 27,79%.

En España a media salarial bruta das mulleres en 2004, foi de 14.691,84 €, fronte aos 20.597,71 € dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en con-

tra do salario feminino de 28,67% (diferenza superior á dos salarios da muller galega). Nas contratacións indefinidas, esta diferenza, desfavorable para as mulleres chega ao 31,09%.

5.10 Prestacións por desemprego

Os datos proporcionados polo MTASS para a elaboración deste apartado non están desagregados por CC.AA., polo que, aínda que fagamos referencia ás súas táboas estatísticas de 2006, imos utilizar o informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005”.

O nº de perceptoras de prestacións de desemprego segundo as estatísticas do Anuario de Estatísticas Laborais de Asuntos Sociais do Mº de Traballo e Asuntos Sociais, tanto de nivel contributivo como asistencial, foi en 2006 superior ao dos homes. En toda España houbo unha media anual en 2006 de 593.430 mulleres fronte a 552.158 homes, se ben é certo que onde o nº de mulleres é maior, é na percepción de subsidios, onde as contías percibidas son sensiblemente inferiores ás das prestacións contributivas de desemprego.

344.100 mulleres percibiron prestación de desemprego, fronte a 376.300 homes.

209.600 mulleres percibiron subsidio, fronte a 164.300 homes.

A media diaria bruta recoñecida a beneficiarios/as de prestacións de desemprego de nivel contributivo segundo sexo e idade a nivel de todo o Estado é de 24,12 € día no ano 2006. A contía percibida polo colectivo feminino está por debaixo desta media, alcanzando solo o 21,52 € día, fronte aos 26,52 € día do grupo de homes.

A maior diferenza atopámola no colectivo de mulleres entre 55 e máis anos onde a diferenza de contía media diaria bruta chega a ser de 7,01 € (mulleres 21,43 € día e homes 28,44 € día), poderíamos atopar explicación a este dato no feito de que as mulleres dese tramo de idade ou están a percibir un subsidio (12,77 € día) ou realizan traballos de baixa cualificación, xa que o seu nivel formativo é menor, e polo tanto peor remunerados.

Para poder facer unha análise por CC.AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005”.

En todas as CC.AA o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 2.720 € fronte aos 3.071 € dos homes. En Galicia a media anual chegou aos 2.517 € para as mulleres e aos 3.067 € para os homes, polo tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 550 € anuais como media.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego, en 2005, coa media total das CC.AA., observamos que é inferior en 380 € e se a comparación a facemos co total do colectivo feminino as mulleres galegas percibiron 203 € menos que a media de España, ocupando o sexto posto das prestacións máis baixas despois de Murcia, Baleares, Cantabria, Melilla e Asturias. No caso dos homes galegos a diferenza coa media de España, é inapreciable.

Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 82,07% das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 17,93% menos.

**Contía media diaria bruta recoñecida
a beneficiarios de prestacións de nivel contributivo
Segundo sexo e idade. España. 2006.**

■ Cadro 5.58

	2006
Homes	
16-19 anos	22,78
20-24 anos	24,08
25-54 anos	26,34
55 e máis anos	28,44
Total	26,52
Mulleres	
16-19 anos	19,23
20-24 anos	20,07
25-54 anos	21,66
55 e máis anos	21,43
Total	21,52
Ambos os dous sexos	
16-19 anos	21,60
20-24 anos	22,33
25-54 anos	23,92
55 e máis anos	26,36
Total	24,12

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de Traballo e ensións nas fontes tributarias: 2005

■ Cadro 5.59

**Percepcións medias de prestacións por desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma do perceptor. Galicia/España. 2005**

	Total	Homes	Mulleres
	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual
Andalucía	2.812	2.908	2.718
Aragón	2.844	3.067	2.624
Ppdo. de Asturias	3.058	3.468	2.500
Illes Balears	2.406	2.549	2.273
Canarias	2.787	2.984	2.594
Cantabria	2.710	2.990	2.366
Castela A Mancha	2.635	2.683	2.586
Castela León	2.791	3.017	2.531
Cataluña	3.327	3.557	3.102
Extremadura	2.645	2.756	2.521
Galicia	2.800	3.067	2.517
C. de Madrid	3.266	3.467	3.070
Rexión de Murcia	2.429	2.647	2.214
A Rioxa	2.834	3.011	2.660
C. Valenciana	2.778	2.954	2.599
Cidade de Ceuta	2.874	3.003	2.711
Cidade de Melilla	2.740	2.961	2.499
España	2.897	3.071	2.720

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

5.11 Pensións

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo Mº de Traballo e A.A. S.S. nas estatísticas do Anuario de Estatísticas Laborais de 2006. Aínda que os datos non están desagregados por CC.AA, si o están por sexo, polo que nos poden dar unha visión xeral da situación da muller pensionista.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O nº de pensionistas mulleres (3.572.300) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes (3.863.300). É máis destacable que se ben no colectivo masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 80,15% do total, no grupo de mulleres só supoñen un 44,89%, case igual que as de viuvez (43,32%).

En relación co importe medio mensual podemos dicir que no conxunto do Estado, as pensións percibidas polas mulleres en 2006 son 305,65 € menos que as dos homes, ou o que é o mesmo un 38,30% menores (mulleres: 492.40 €, homes: 798.05€). Esta diferenza aínda é maior se comparamos as pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 336.51 € menos que os homes.

As pensións de viuvez son lixeiramente superiores no caso das mulleres, cunha media estatal en 2006 de 99,71 € máis.

Se a comparación a realizamos coa pensión media total (tanto por sexo como CC.AA.), as mulleres seguen por debaixo, xa que a media total é de 641,86 € para 2006, fronte aos 492,40 € do grupo de pensionistas mulleres.

Se a análise a realizamos observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CC.AA. en 2006 apreciamos que nos dous colectivos o maior nº de pensións concéntrase no tramo de 450,01 a 700,00 €, pero se ben no grupo de mulleres o seguinte tramo con máis perceptoras é o de 150,01 a 400,00 €, no grupo de homes o seguinte tramo con máis perceptores é o de 700,01 a 1.100,00 €, e nos tramos superiores son maioritarios e case exclusivos, o nº de perceptores homes.

Para poder facer unha análise por CC .AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005 (últimos datos dispoñibles).

Cabe sinalar que se ben en Galicia, o nº de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior no colectivo feminino (52,45%), non o son os importes das pensións recibidas. No total das CC.AA. o nº de mulleres pensionistas chega ao 49,83%.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2005 os 7.068 €, fronte aos 9.876 € dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 71,57% do importe da pensión masculina, ou o que é o mesmo un 28,43% menos, o que supón unha significativa diferenza (2.808 € menos ao ano).

Se a comparación a facemos coa media total dos/as pensionistas galegos/as de ambos os dous sexos, as mulleres reciben pensións inferiores á media en 1.335 €; diferenza que se acentúa se o elemento de referencia é a media total de España (ambos os dous sexos), chegando a percibir 2.536 € menos.

A muller galega tamén está en desvantaxe se a comparamos coa pensión media das mulleres do resto de CC.AA., con 609 € menos.

As pensionistas galegas ocupan o cuarto lugar das máis baixas, despois de Extremadura, Murcia e Castela - A Mancha.

■ Cadro 5.60

Pensións contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo.
España 2005/2006

	Pensións				Pensionistas ⁽¹⁾	
	Nº en miles		Importe medio En euros/mes		En miles	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Homes	3.949,5	3.992,6	751,98	798,05	3.817,8	3.863,5
Xubilación	3.094,3	3.129,9	790,25	840,19	3.056,6	3.096,5
Incapacidade permanente	568,2	575,0	762,48	799,35	564,4	571,4
Viudedade	145,6	147,8	369,24	383,68	60,1	60,4
Orfandade	133,2	131,9	265,28	284,09	128,7	127,4
Favor familiar	8,2	8,0	320,93	345,39	8,0	7,8
Mulleres	4.030,2	4.172,4	469,19	492,40	3.513,3	3.570,4
Xubilación	1.584,0	1.679,2	482,03	503,68	1.577,8	1.602,9
Incapacidade permanente	264,6	284,8	563,60	594,55	263,9	270,6
Viudedade	2.020,3	2.049,1	461,37	483,39	1.519,6	1.546,6
Orfandade	129,5	128,1	269,46	287,75	125,0	123,3
Favor familiar	31,8	31,2	356,40	382,01	27,0	27,0
Ambos os dous sexos (2)	7.979,7	8.165,0	609,75	641,86	7.331,1	7.433,9
Xubilación	4.678,3	4.809,1	686,61	722,71	4.634,4	4.699,4
Incapacidade permanente	832,8	859,8	700,05	731,55	828,3	842,0
Viudedade	2.165,9	2.196,9	455,26	476,70	1.579,7	1.607,0
Orfandade	262,7	260,0	267,96	285,87	253,7	250,7
Favor familiar	40,0	39,2	349,89	374,57	35,0	34,8

(1) Véxase nota a este cadro en Fontes non explicativas.

(2) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborais 2006. Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

■ Cadro 5.61

Pensión contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase.
España 2006

	Total	Ata 150 €	De 150,01 a 400 €	De 400,01 450€	De 450,01 a 700€	De 700,01 a 1.100€	De 1.100,01 a 1.800€	De 1.800,01 a 2.000€	De 2.000,01 a 2.232,55 €	Máis de 2.232,55 €
Homes	3.992,6	406,3	95,4	1.653,4	835,5	493,0	70,0	129,3	4,9	
Incapacidade permanente	575,0	101,70	28,90	193,50	130,3	62,4	11,1	15,3	3,7	
Xubilación	3.129,9	160,80	54,10	1.406,10	690,9	426,7	58,9	114,0	1,2	
Viudedade	147,8	92,80	7,70	28,20	10,4	3,1	-	-	-	
Orfandade e favor familiares	139,9	51,00	4,70	25,60	3,9	0,8	-	-	-	
Mulleres	4.172,3	1.334,4	226,6	1.891,3	395,8	136,8	9,5	11,3	1,0	
Incapacidade permanente	284,8	105,00	22,70	85,60	39,4	15,7	2,9	3,1	0,9	
Xubilación	1.679,2	566,10	84,20	767,20	134,8	60,0	6,3	7,9	0,1	
Viudedade	2.049,1	602,40	114,40	1.008,10	216,3	59,9	0,2	0,3	-	
Orfandade e favor familiares	159,2	60,90	5,30	30,40	5,3	1,2	0,1	-	-	
Ambos os dous sexos ⁽¹⁾	8.164,9	1.740,7	322,0	3.544,7	1.231,3	629,8	79,5	140,6	5,9	
Incapacidade permanente	859,8	206,7	51,6	279,1	169,7	78,1	14,0	18,4	4,6	
Xubilación	4.809,1	726,9	138,3	2.173,3	825,7	486,7	65,2	121,9	1,3	
Viudedade	2.196,9	695,2	122,1	1.036,3	226,7	63,0	0,2	0,3	0,0	
Orfandade e favor familiares	299,1	111,9	10,0	56,0	9,2	2,0	0,1	0,0	0,0	

(1) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborais 2006. Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

■ Cadro 5.62

Pensións medias. Por sexo e comunidade autónoma. 2005

	Total	Homes	Mulleres
	Pensión media anual	Pensión media anual	Pensión media anual
Andalucía	8.751	10.280	7.161
Aragón	10.112	12.052	7.905
Ppdo. de Asturias	12.350	15.813	8.493
Illes Balears	8.774	10.524	7.213
Canarias	8.709	10.246	7.143
Cantabria	10.399	12.800	7.991
Castela A Mancha	8.461	9.471	7.044
Castela León	9.607	11.115	7.826
Cataluña	10.025	12.541	7.874
Estremadura	7.993	8.826	6.957
Galicia	8.403	9.876	7.068
C. de Madrid	12.044	15.114	9.189
Rexión de Murcia	8.670	10.321	7.026
A Ríoxa	9.248	10.652	7.657
C. Valenciana	8.823	10.449	7.217
Cidade de Ceuta	12.230	15.697	8.913
Cidade de Melilla	11.600	14.665	8.736
España	9.604	11.517	7.677

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

INICIO DA RELACIÓN
LABORAL

6

6.1. Inscripción de empresas e apertura de centros de traballo

Inclúense neste apartado dous datos que, se ben non poden tomarse como reflexo real do número de empresas de Galicia, si poden considerarse como un índice aproximado, aínda que requiren precisións en cada apartado.

6.1.1. Inscripcións de empresas

As cifras que se inclúen non son referidas exactamente ó número de empresas, senón ós códigos de conta de cotización existentes en cada provincia a 31 de decembro de 2006, agás nas cifras relativas ó Réxime Especial do Mar do que a súa contabilización corresponde a empresarios/as independentemente dos códigos ou embarcacións coas que contén. Isto supón que non coinciden, nos demais réximes, as cifras coa consideración de empresas ou centros de traballo, xa que un código pode ter varios centros de traballo e as empresas poden ter varios códigos.

No cadro 6.1, ofrécese o dato estático do número de empresas a 31 de decembro de 2006 que, aínda coas salvidades antes apuntadas, permite extraer algunha conclusión.

■ Cadro 6.1

Empresas en alta. Por réximes. Galicia. 2005-2006

	Réxime Xeral		Réximes especiais						Mar ⁽¹⁾		Total	
			Agrario		Emp. Fogar		Minería Carbón					
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2005	2005	2006
A Coruña	39.642	40.415	426	409	4.885	4.951	1	1	990	974	45.944	46.750
Lugo	13.214	13.456	506	499	1.270	1.288	0	0	212	216	15.202	15.459
Ourense	11.974	12.144	95	111	1.395	1.377	0	0	0	0	13.464	13.632
Pontevedra	36.157	37.068	292	288	3.640	3.756	0	0	1.765⁽²⁾	1.737⁽²⁾	41.854	42.849
Galicia	100.987	103.083	1.319	1.307	11.190	11.372	1	1	3.027	2.927	116.464	118.690

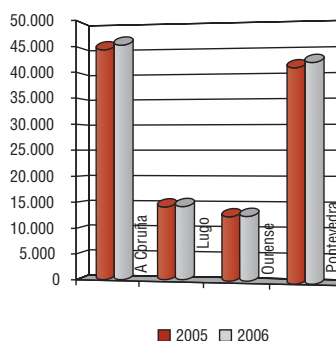
Elaboración propia

(1) As cifras deste réxime corresponden a empresarios/as independentemente dos códigos conta de cotización que teñan

Fontes: Tesourería Xeral da Seguridade Social e Instituto Social da Mariña

(2) Inclúe as empresas dependentes do ISM-Dirección Provincial de Vilagarcía-das que parte corresponden á Coruña. Todos os datos a 31 de decembro
Todos os datos a 31 de decembro.

Evolución do total de empresas en alta, por provincias

Obsérvase que en el año 2006, excepto nos rexímenes especiais agrario y del mar, incrementanse as cifras de empresas en alta, reflectíndose globalmente unha cifra lixeiramente superior á do ano anterior.

Nos cadros 6.2 e 6.3, con datos extraídos do Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e referido ó Réxime Xeral, se agrupa nunha única conta de cotización á Seguridade Social a un colectivo de traballadores/as pertencentes a unha mesma empresa que desenvolven a súa actividade laboral nunha mesma provincia e que teñen características homoxéneas fronte á cotización, agrupando nunha única unidade –empresa- a tódalas contas co mesmo Número de Identificación Fiscal. O tamaño de cada empresa obtívose en función do número de traballadores/as da empresa en cada unidade territorial, independentemente do tamaño da empresa a nivel nacional. Agrupanse asimismo por tamaño das empresas e según o tipo de estas podéndose observar nas cifras o importante número de empresas de pequeno tamaño, que supón que o 86,83% das empresas teñen menos de 10 traballadores/as, e a ocupación elevada de traballadores/as en empresas con titularidade correspondente a persoas xurídicas.

■ **Cadro 6.2** **Empresas. Por tamaño e provincia de radicación dos seus centros de traballo. Réxime Xeral. Galicia. 2006**

	De 1 a 2 trab.	De 3 a 5 trab.	De 6 a 9 trab.	De 10 a 25 trab.	De 26 a 49 trab.	De 50 a 249 trab.	De 250 a 499 trab.	De 500 a 999 trab.	1000 e máis trab.	Total
A Coruña	19.401	7.992	3.513	3.192	1.026	724	62	27	19	35.956
Lugo	6.764	2.747	1.109	929	290	162	7	6	3	12.017
Ourense	5.974	2.406	896	876	226	160	12	7	2	10.559
Pontevedra	17.315	7.612	3.308	3.003	929	580	56	14	12	32.829
Galicia	47.999	19.852	8.447	7.493	2.278	1.560	131	63	45	87.868

A suma do número de empresas por provincia non coincide necesariamente co total de Galicia, por canto unha mesma empresa pode ter centros de traballo en máis dunha provincia.

Datos a 31 de decembro

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario 2006

Empresas e traballadores/as segundo tipo de empresa. Por provincias. Galicia. 2006

■ **Cadro 6.3**

	Empresas			Traballadores/as (en miles)		
	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total
A Coruña	14.038	21.918	35.956	30,4	291,7	322,1
Lugo	5.356	6.661	12.017	11,8	69,6	81,4
Ourense	4.252	6.306	10.558	8,7	68,0	76,7
Pontevedra	11.695	21.134	32.829	24,9	248,4	273,3
Galicia	35.195	52.672	87.867	75,8	677,7	753,5

A suma do número de empresas por provincia non coincide necesariamente co total de Galicia, por canto unha mesma empresa pode ter centros de traballo en máis dunha provincia.

Datos a 31 de decembro de 2006

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario 2006

6.1.2. Apertura de centros de traballo

Inclúense os cadros 6.4 e 6.5 relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade productiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impiden coñecerlo dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras refírense a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizan as empresas.

Cadro 6.4

Aperturas de centros de traballo. Galicia. 2006

Actividade CNAE 93	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	185	6	1	4	196	706	412	1.118
B	35	0	0	1	36	97	27	124
C	18	2	0	0	20	117	15	132
D	613	22	4	64	703	2.038	755	2.793
E	18	2	0	7	27	71	10	81
F	10.413	231	9	86	10.739	62.219	1.044	63.263
G	2.674	101	8	164	2.947	2.197	3.264	5.461
H	1.383	100	7	20	1.510	859	1.643	2.502
I	415	9	3	26	453	892	178	1.070
J	183	4	1	29	217	282	292	574
K	1.463	30	8	133	1.634	1.811	2.128	3.939
L	8	0	0	3	11	169	128	297
M	151	9	1	7	168	250	416	666
N	227	6	0	14	247	176	755	931
O	551	35	2	49	637	463	729	1.192
P	6	0	0	0	6	0	6	6
Total	18.343	557	44	607	19.551	72.347	11.802	84.149

Códigos da rama de actividade económica segundo a Clasificación Nacional de Actividades Económicas (CNAE 93)

A Agricultura, gandería, caza e silvicultura

B Pesca

C Industrias extractivas

D Industrias manufactureiras

E Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga

F Construción

G Comercio: reparación de vehículos de motor, motocicletas, ciclomotores, artigos persoais e de uso doméstico

H Hostalaría

I Transporte, almacenamento e comunicacións

J Intermediación financeira

K Actividades inmobiliarias e de aluguer: servizos empresariais

L Administración pública, defensa e seguridade social obrigatoria

M Educación

N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais

O Outras actividades sociais e de servizos prestados á comunidade: servizos persoais

P Fogares que empregan persoal doméstico

Q Organismos extraterritoriais

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2006

Cadro 6.5

A Coruña Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	39	1	0	0	40	82	20	102
B	21	0	0	1	22	55	22	77
C	0	0	0	0	0	0	0	0
D	190	10	4	23	227	726	405	1.131
E	7	2	0	4	13	42	9	51
F	4.538	162	4	45	4.749	29.458	395	29.853
G	823	48	3	72	946	1.018	1.263	2.281
H	450	46	3	12	511	319	580	899
I	134	4	2	10	150	372	58	430
J	75	2	1	13	91	129	138	267
K	593	17	1	57	668	1.054	1.288	2.342
L	0	0	0	0	0	0	0	0
M	47	2	0	3	52	46	93	139
N	89	4	0	6	99	66	347	413
O	200	19	1	19	239	189	314	503
P	0	0	0	0	0	0	0	0
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	7.206	317	19	265	7.807	33.556	4.932	38.488

Lugo Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	65	0	0	0	65	123	20	143
B	2	0	0	0	2	6	1	7
C	7	0	0	0	7	55	0	55
D	82	1	0	2	85	236	18	254
E	10	0	0	0	10	14	0	14
F	1.441	3	0	2	1.446	8.763	191	8.954
G	365	7	0	2	374	296	453	749
H	232	6	0	1	239	144	330	474
I	80	0	0	0	80	127	21	148
J	18	0	0	0	18	4	13	17
K	132	1	1	2	136	132	109	241
L	2	0	0	0	2	52	32	84
M	32	0	0	0	32	164	207	371
N	39	1	0	0	40	69	155	224
O	102	0	0	1	103	41	91	132
P	0	0	0	0	0	0	0	0
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2.609	19	1	10	2.639	10.226	1.641	11.867

Ourense Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	16	2	0	0	18	91	9	100
B	0	0	0	0	0	0	0	0
C	7	2	0	0	9	38	15	53
D	29	2	0	5	36	144	68	212
E	0	0	0	3	3	15	1	16
F	956	20	2	4	982	5.686	115	5.801
G	139	8	0	7	154	130	138	268
H	74	15	0	0	89	37	80	117
I	7	2	0	2	11	35	8	43
J	13	0	0	4	17	19	25	44
K	75	3	2	7	87	78	111	189
L	3	0	0	0	3	73	28	101
M	11	0	0	0	11	1	6	7
N	17	0	0	0	17	18	40	58
O	22	7	0	4	33	38	36	74
P	1	0	0	0	1	0	1	1
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1.370	61	4	36	1.471	6.403	681	7.084

Pontevedra Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	65	3	1	4	73	410	363	773
B	12	0	0	0	12	36	4	40
C	4	0	0	0	4	24	0	24
D	312	9	0	34	355	932	264	1.196
E	1	0	0	0	1	0	0	0
F	3.478	46	3	35	3.562	18.312	343	18.655
G	1.347	38	5	83	1.473	753	1.410	2.163
H	627	33	4	7	671	359	653	1.012
I	194	3	1	14	212	358	91	449
J	77	2	0	12	91	130	116	246
K	663	9	4	67	743	547	620	1.167
L	3	0	0	3	6	44	68	112
M	61	7	1	4	73	39	110	149
N	82	1	0	8	91	23	213	236
O	227	9	1	25	262	195	288	483
P	5	0	0	0	5	0	5	5
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	7.158	160	20	296	7.634	22.162	4.548	26.710

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Sen extraer conclusións, dado o aleatorio das cifras, podemos observar que, en 2006, o sector de construción é o que maior número de centros de traballo abre, supoñendo máis do 54% do total, e, con gran diferenza, o que reflicte máis traballadores/as ocupados, coas reservas con que debe ser tomado este dato, xa que as obras sucesivas provocan unha repetición na contabilización dos produtores/as. Desglosase a continuación por actividades económicas e provincias, referidos a centros de traballo e traballadores/as rexistrados por CNAE.

Examinando a evolución en relación cos anos anteriores (cadro 6.6), vemos que as cifras de aperturas de centros de traballo incrementanse en relación co ano anterior, observándose que, lóxicamente, o aumento de centros supón a elevación das cifras de traballadores/as ocupados/as.

Aperturas de centros de traballo e traballadores/as ocupados/as. Evolución. Galicia. 1997-2006

■ Cadro 6.6

	Aperturas					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
1997	9.112	388	42	435	9.977	19.229	7.094	26.323
1998	9.817	443	38	443	10.741	22.794	7.797	30.591
1999	10.314	476	49	443	11.282	30.516	7.676	38.192
2000	10.746	347	22	407	11.522	35.055	8.548	43.603
2001	11.843	430	29	495	12.797	40.804	8.594	49.398
2002	11.643	419	50	511	12.623	40.935	7.668	48.603
2003	13.074	429	48	528	14.079	47.309	8.557	55.866
2004	14.480	402	52	555	15.489	52.836	8.564	61.400
2005	16.985	484	69	633	18.171	65.437	10.325	75.762
2006	18.343	557	44	607	19.551	72.347	11.802	84.149

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

6.2. Afiliacións e altas na Seguridade Social

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas dos traballadores/as á Seguridade Social constitúen unha importante ferramenta de traballo para a análise da configuración laboral da comunidade autónoma, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar, agrario e autónomos. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social constituiu unha nova base de datos do total de traballadores/as afiliados/as por sectores de actividade de indubidable valor:

Convén precisar que por traballadores/as afiliados/as e en alta enténdese ademais dos que traballan pola súa conta, todos aqueles que, nun momento determinado, se atopan ao servizo da empresa, e polos que esta cotiza, se ben, o número de afiliados/as non se corresponde necesariamente co de traballadores/as, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar, é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria

para todo traballador/a en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Sen embargo, as cifras que proporciona o chamado “sistema da Seguridade Social” non comprenden a todos os traballadores/as, xa que quedan fóra os cotizantes á Mutualidade de Funcionarios/as da Administración Civil do Estado (MUFACE), os integrados no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e os afiliados/as á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, 1985-2006 (cadro 6.7), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 330.500 novos/as cotizantes, pero que dito aumento prodúcese significativamente nas provincias da Coruña en 161.500 e Pontevedra en 146.300; en moi pequena medida –soamente 14.500 altas máis– na de Ourense, e 8.200 na de Lugo.

■ Cadro 6.7

**Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes Xeral e Agrario, e total.
Galicia/España. 1985/1991/2003 a 2006**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	R. Xeral	133,8	34,8	36,5	110,4	315,5	6.434,3
	Agrario	60,0	63,2	37,7	44,7	205,6	1.660,2
	Total⁽²⁾	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
1991	R. Xeral	188,5	50,1	52,2	161,4	452,2	8.786,6
	Agrario	43,2	41,7	20,2	26,5	131,7	1.339,9
	Total⁽²⁾	307,4	115,9	94,8	259,2	777,3	12.648,3
2003	R. Xeral	283,6	71,9	70,0	242,2	667,7	12.472,6
	Agrario	22,3	23,8	7,0	11,6	64,7	1.134,2
	Total⁽²⁾	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
2004	R. Xeral	292,2	73,3	71,2	249,5	686,9	12.888,0
	Agrario	21,6	22,9	6,5	11,0	62,2	1.085,9
	Total⁽²⁾	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
2005	R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Total⁽²⁾	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2006	R. Xeral	317,4	80,0	75,9	271,5	744,8	14.161,8
	Agrario	19,6	20,7	5,5	9,7	55,5	999,2
	Total⁽²⁾	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3

Medias anuais en miles de persoas

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do Mar, Autónomos, Empregados/as do Fogar e Minería do Carbón

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Toureiros, Escritores/as de libros e Futbolistas (a incidencia é moi pequena)

O dato de maior relevancia é, como xa sinalabamos nos informes de anos pasados, xunto co espectacular aumento do número de afiliados/as en alta nos anos 1998 e 1999, o descenso no cómputo xeral do período do número de traballadores/as en alta pertencentes ao Réxime Agrario, que pasan no total de Galicia de 205.600 en 1985 a 55.500 en 2005, o que supón, por conseguinte, un descenso de 150.100 altas, o 73% dos traballadores/as agrarios galegos de 1985 e case tres veces os actuais.

Convén destacar tamén que o Réxime Xeral, onde se inclúen os asalariados/as do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un incremento de 429.300 cotizantes, é dicir, dos 315.500 afiliados en 1985 aos 744.800 en 2006, pasando de representar un 44,94% do total das altas en 1985 a un 72,13%, aínda así a certa distancia do 76,15% que constitúe dita proporción no total español.

A diminución nestes últimos anos dos traballadores/as afiliados e en alta pertencentes ao Réxime Especial Agrario supón que, na Comunidade Autónoma Galega, o peso do citado réxime pasa do 29,29% do total de afiliados/as que representaba en 1985, ao 5,38% en 2006, acurtando diferenzas ano a ano e xa nestes tres últimos anos a par co termo medio estatal.

Para o total dos afiliados/as, a provincia da Coruña, con 161.500 altas máis no período que analizamos, experimenta o maior aumento, seguida da de Pontevedra, con 146.300. Ourense medra o total de activos nunha contía moi pequena –14.500-, e Lugo en 2006 ao igual que nos anos 2003, 2004 e 2005, pero a diferenza de anos anteriores en que tiña menos afiliados que en 1985, ten 8.200 afiliados/as máis. A escasa diferenza destas dúas últimas provincias vén dada por mor do descenso dos activos agrarios, xa que, tanto Lugo como Ourense aumentan significativamente o número de altas do Réxime Xeral, mantendo xa, a partir de 1986 en Ourense e 1989 en Lugo, a diferenza do sucedido ata ditas datas, un maior número de traballadores/as do citado Réxime Xeral que do Agrario.

6.2.3. Análise dos oito últimos anos.

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos oito anos (cadro 6.8), constátase que despois dos importantes aumentos das afiliacións nos anos 1998 e 1999 (subidas de 31.900 e 36.900), experimentase un descenso apreciable sobre a subida de ditos anos no período que vai de 2000 a 2002, con aumentos interanuais de 28.900, 24.200 e 19.600, respectivamente e 23.200, a mesma cifra de altas nos anos 2003 e 2004. No ano 2005 o aumento interanual é maior: 27.400, baixando significativamente en 2006: 15.500 a cifra de incremento interanual máis baixa destes últimos anos.

Seguindo a tónica de anos anteriores durante 2006 continúa o descenso importante dos activos agrarios, se ben neste último ano en menor medida: 3.100 para o total galego, incrementándose, se ben moi lixeiramente, despois da estabilización de anos anteriores, os correspondentes ao Réxime do Mar. Pola contra, aumentan significativamente os traballadores/as en alta do Réxime Xeral, 175.700 comparando 1999 con 2006, e no de autónomos en 26.800, cunha notable subida nos tres últimos - 6.300 e 5.200 e 4.400 respectivamente-, e moi similar cada un dos outros anos na comparación das mesmas datas.

■ Cadro 6.8

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 1999-2006

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1999	R. Xeral	242,2	62,4	62,0	202,6	569,1	10.431,1
	Mar	7,5	2,3	0,0	20,4	30,3	79,2
	Agrario	26,6	27,8	10,1	14,6	79,2	1.156,5
	Autónomos	64,5	20,8	22,2	52,3	159,9	2.509,5
	Outros	5,9	1,5	1,8	3,7	12,7	168,6
	Total	346,7	114,8	96,1	293,6	851,2	14.344,9
2000	R. Xeral	252,8	65,5	64,5	215,2	598,0	11.106,1
	Mar	7,6	2,3	0,0	20,9	30,8	79,1
	Agrario	25,3	26,6	9,2	13,7	74,7	1.139,7
	Autónomos	65,9	21,3	22,6	53,7	163,5	2.568,8
	Outros	5,7	1,6	1,9	3,9	13,1	169,2
	Total	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
2001	R. Xeral	265,3	67,7	66,7	225,2	625,0	11.673,4
	Mar	7,5	2,3	0,0	20,5	30,3	78,1
	Agrario	24,1	25,4	8,3	12,8	70,6	1.127,6
	Autónomos	66,6	21,5	22,6	54,6	165,3	2.614,9
	Outros	5,5	1,7	2,0	4,0	13,1	155,9
	Total	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
2002	R. Xeral	274,2	69,3	68,5	234,3	646,3	12.079,3
	Mar	7,4	2,3	0,0	20,1	29,8	76,4
	Agrario	23,0	24,5	7,5	12,0	67,1	1.123,5
	Autónomos	66,9	21,4	22,5	55,7	166,6	2.656,2
	Outros	6,0	1,8	2,2	4,2	14,1	190,9
	Total	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
2003	R. Xeral	283,6	71,9	70,0	242,2	667,7	12.472,6
	Mar	7,3	2,3	0,0	19,9	29,6	75,8
	Agrario	22,3	23,8	7,0	11,6	64,7	1.134,2
	Autónomos	68,6	21,6	22,7	57,5	170,4	2.732,9
	Outros	6,2	1,9	2,2	4,5	14,7	198,1
	Total	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
2004	R. Xeral	292,9	73,3	71,2	249,5	686,9	12.888,0
	Mar	7,4	2,3	0,0	19,4	29,0	74,5
	Agrario	21,6	22,9	6,5	11,0	62,2	1.085,9
	Autónomos	71,2	22,4	23,2	59,9	176,7	2.840,4
	Outros	6,2	2,3	2,4	4,7	15,5	193,0
	Total	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
2005	R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	Mar	7,2	2,3	0,0	18,8	28,3	72,8
	Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Autónomos	73,3	23,1	23,6	61,9	181,9	2.935,0
	Outros	7,2	2,4	2,7	5,4	17,6	294,9
	Total	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2006	R. Xeral	317,4	80,0	75,9	271,5	744,8	14.161,8
	Mar	7,0	2,2	0,0	18,0	27,2	71,7
	Agrario	19,6	20,7	5,5	9,7	55,5	999,2
	Autónomos	75,1	23,6	24,0	63,6	186,3	3.018,7
	Outros	7,8	2,5	2,7	5,7	18,7	344,9
	Total	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3

Medias anuais en miles

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

6.2.4. Traballadores/as afiliados/as por sexo e réxime

No cadro 6.9 inclúense os datos de afiliados/as en Galicia por sexo e réxime referentes neste caso non á media anual como se reflicten no resto dos cadros senón a decembro do ano correspondente.

■ Cadro 6.9

Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2005-2006

		A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Galicia		
		1998	2005	2006	1998	2005	2006	1998	2005	2006	1998	2005	2006	1998	2005	2006
Agrario	Homes	10.733	7.146	6.793	12.600	9.156	8.829	3.547	1.784	1.742	5.068	3.158	2.977	31.948	21.244	20.341
	Mulleres	16.807	12.916	12.579	15.945	12.037	11.536	7.314	3.916	3.625	10.115	6.822	6.409	50.181	35.691	34.149
Mar	Homes	6.496	5.355	5.075	2.031	1.853	1.906	0	0	0	15.992	12.788	12.367	24.519	19.996	19.348
	Mulleres	888	1.990	1.974	218	260	248	0	0	0	4.043	5.350	5.115	5.149	7.600	7.337
Autónomos	Homes	40.334	46.256	47.244	13.772	15.209	15.434	15.017	15.772	15.940	33.418	39.470	40.248	102.541	116.707	118.866
	Mulleres	21.867	27.784	28.657	6.452	8.101	8.308	6.842	7.984	8.187	17.780	23.159	23.805	52.941	67.028	68.957
Xeral e do Carbón	Homes	146.404	174.800	182.400	39.752	45.045	46.735	38.148	42.167	43.625	126.038	153.196	159.650	350.342	415.208	432.410
	Mulleres	85.335	130.401	139.665	20.598	32.285	34.686	21.480	31.115	33.086	66.932	104.875	113.635	194.345	298.676	321.072
Empreg. do Fogar	Homes	112	211	200	24	54	49	26	57	51	54	130	115	216	452	415
	Mulleres	5.367	7.375	7.545	1.476	2.482	2.582	1.695	2.722	2.745	3.671	5.571	5.813	12.209	18.150	18.685
Total	Homes	204.079	233.768	241.712	68.179	71.317	72.953	56.738	59.780	61.358	180.570	208.742	215.537	509.566	573.607	591.560
	Mulleres	130.264	180.466	190.420	44.689	55.165	57.360	37.331	45.737	47.643	102.541	145.777	154.777	314.825	427.145	450.200

Elaboración propia
 Datos a decembro de cada ano
 Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

Consonte cos datos que proporciona a Seguridade Social traballan en 2006 en Galicia máis homes que mulleres, 591.560, o 56,78% de varóns, fronte a 450.200, o 43,22% de mulleres. Por provincias, mantense unha proporción moi similar ao total galego; por réximes hai moitas diferenzas. En efecto, as mulleres son maioría esmagadora no Réxime de Empregados do Fogar (18.685 afiliadas por só 415 varóns en alta); tamén son maioría no Réxime Agrario, representando o 62,67% do total, sendo máis alta dita porcentaxe nas provincias de Ourense e Pontevedra (o 67,54% e o 68,28%, respectivamente). En troques, no Réxime do Mar traballan 19.348 homes, case tres veces máis das 7.337 mulleres en alta cunha clara tendencia neste réxime á diminución dos afiliados varóns e pequeno aumento das mulleres; os 118.866 varóns afiliados ao Réxime de Autónomos constitúen practicamente o dobre das mulleres en alta en dito réxime e no Xeral os máis de 432.000 traballadores masculinos supoñen o 57,39% dos afiliados. En termos globais é de destacar que o maior aumento, tanto porcentual como en contía total dos oito últimos anos, prodúcese no colectivo das mulleres que recorta, por tanto, as diferenzas con respecto ao total dos afiliados masculinos.

6.2.5. Traballadores/as afiliados/as por tramos de idade e sexo.

No cadro 6.10 contéplanse os datos provinciais e galegos do número de afiliados/as en alta a 31 de decembro dos anos 2004 a 2006 por tramos de idade, o primeiro de 16 a 19 anos e os restantes en tramos de cinco anos, salvo o derradeiro dos de máis de 65 anos, especificados tamén por sexos. Como pode apreciarse o

maior volume de afiliados/as en Galicia a decembro de 2006 encontrase no intervalo de 30 a 34 anos, se ben a moi pouca distancia dos de 35 a 39 e dos de 25 a 29. Tanto os homes como as mulleres tamén teñen o seu maior número de cotizantes no tramo de 30 a 34. Por provincias tanto A Coruña como Pontevedra manteñen o maior número de afiliados no mesmo tramo do total de Galicia, en Lugo o volume maior é no intervalo de 40 a 44 anos e en Ourense no de 35-39.

■ Cadro 6.10

Afiliados/as e en alta laboral por tramos de idade e sexo. Galicia. 2004-2006

Tramos de idade	Sexo	A CORUÑA			LUGO			OURENSE			PONTEVEDRA			GALICIA		
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
16-19 anos	Homes	3.363	3.367	3.446	1.009	1.093	1.071	1.069	954	934	3.980	3.888	3.933	9.421	9.302	9.384
	Mulleres	1.366	1.357	1.544	388	416	442	373	409	392	1.545	1.529	1.639	3.672	3.711	4.017
	Total	4.729	4.724	4.990	1.397	1.509	1.513	1.442	1.363	1.326	5.525	5.417	5.572	13.093	13.013	13.401
20-24 anos	Homes	17.391	16.898	16.702	4.773	4.653	4.739	4.120	3.975	3.962	16.157	15.789	15.774	42.441	41.315	41.177
	Mulleres	12.811	13.264	13.241	3.161	3.308	3.390	2.963	2.957	2.853	11.476	11.519	11.762	30.411	31.048	31.246
	Total	30.202	30.162	29.943	7.934	7.961	8.129	7.083	6.932	6.815	27.633	27.308	27.536	72.852	72.363	72.423
25-29 anos	Homes	30.369	30.757	30.967	7.677	7.881	8.124	6.702	6.674	6.760	27.611	27.960	28.108	72.359	73.272	73.959
	Mulleres	26.419	27.472	28.065	6.233	6.644	6.723	5.647	5.889	5.916	22.191	23.223	23.702	60.490	63.228	64.406
	Total	56.788	58.229	59.032	13.910	14.525	14.847	12.349	12.563	12.676	49.802	51.183	51.810	132.849	136.500	138.365
30-34 anos	Homes	33.254	34.629	36.194	8.646	8.767	9.125	7.454	7.553	7.829	29.865	31.442	32.907	79.219	82.391	86.055
	Mulleres	26.049	28.353	30.571	6.543	7.014	7.502	5.680	6.148	6.591	21.498	23.471	25.934	59.770	64.986	70.598
	Total	59.303	62.982	66.765	15.189	15.781	16.627	13.134	13.701	14.420	51.363	54.913	58.841	138.989	147.377	156.653
35-39 anos	Homes	31.524	32.672	34.251	9.538	9.567	9.617	7.971	8.032	8.276	28.380	29.773	31.054	77.413	80.044	83.198
	Mulleres	23.630	25.193	27.113	6.904	7.325	7.623	5.538	5.859	6.272	18.616	20.131	21.965	54.688	58.508	62.973
	Total	55.154	57.865	61.364	16.442	16.892	17.240	13.509	13.891	14.548	46.996	49.904	53.019	132.101	138.552	146.171
40-44 anos	Homes	30.510	31.118	31.815	10.058	10.022	10.071	7.911	8.052	8.049	25.558	26.268	27.295	74.037	75.460	77.230
	Mulleres	21.445	22.701	24.406	7.280	7.545	7.835	5.765	5.912	6.243	16.832	17.596	18.910	51.322	53.754	57.394
	Total	51.955	53.819	56.221	17.338	17.567	17.906	13.676	13.964	14.292	42.390	43.864	46.205	125.359	129.214	134.624
45-49 anos	Homes	27.762	28.945	30.172	9.531	9.851	10.154	7.669	7.936	8.330	23.190	24.256	25.130	68.152	70.988	73.786
	Mulleres	19.340	20.968	22.117	6.666	7.071	7.626	5.269	5.828	6.195	15.376	16.594	17.444	46.651	50.461	53.382
	Total	47.102	49.914	52.289	16.197	16.922	17.780	12.938	13.764	14.525	38.566	40.850	42.574	114.803	121.450	127.168
50-54 anos	Homes	22.902	23.022	24.538	7.924	8.176	8.596	6.674	6.705	7.021	20.247	20.531	21.392	57.747	58.434	61.547
	Mulleres	16.071	1.668	18.159	5.591	5.865	6.307	4.738	4.803	5.176	12.365	13.097	14.245	38.765	25.433	43.887
	Total	38.973	40.020	42.697	13.515	14.041	14.903	11.412	11.508	12.197	32.612	33.628	25.637	96.512	99.197	95.434
55-59 anos	Homes	19.184	18.655	18.943	6.293	6.362	6.437	5.782	5.712	5.732	17.050	16.993	17.200	48.309	47.722	48.312
	Mulleres	13.296	13.725	14.015	5.152	5.090	5.049	4.319	4.285	4.326	10.331	10.541	10.681	33.098	33.641	34.071
	Total	32.480	32.380	32.958	11.445	11.452	11.486	10.101	9.997	10.058	27.381	27.534	27.881	81.407	81.363	82.383
60-64 anos	Homes	11.529	12.192	13.033	4.427	4.544	4.618	3.508	3.708	3.956	9.569	10.469	11.397	29.033	30.913	33.004
	Mulleres	8.785	9.253	9.907	4.644	4.521	4.482	3.190	3.195	3.235	6.597	6.913	7.346	23.216	23.882	24.970
	Total	20.314	21.445	22.940	9.071	9.065	9.100	6.698	6.903	7.191	16.166	17.382	18.743	52.249	54.795	57.974
Máis de 65 anos	Homes	1.457	1.492	1.634	400	393	397	456	473	502	1.245	1.326	1.317	3.558	3.684	3.850
	Mulleres	1.176	1.171	1.276	359	359	376	436	450	442	1.041	1.120	1.111	3.012	3.100	3.205
	Total	2.633	2.663	2.910	759	752	773	892	923	944	2.286	2.446	2.428	6.570	6.784	7.055

Elaboración propia

Datos a 31 de Decembro

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

6.2.6. Traballadores/as afiliados/as por sector de actividade

Segundo o cadro 6.11, extraído da información proporcionada polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais no que se contempla unha distribución dos traballadores/as afiliados/as polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 641.200 afiliados en 2006 que representan o 62,10% do total, preto de cinco puntos por baixo do 66,55% dos 12.376.600 que supoñen no global de España. Segue en importancia o sector da industria, onde se atopan en alta en 2005, 167.200 traballadores/as que constitúen o 16,19% dos afiliados/as galegos. No cómputo xeral español os dous millóns seis-

■ **Cadro 6.11** **Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade. Galicia/España. 2001-2006**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2001	32,8	28,6	9,9	33,9	105,3	1.297,0
	2002	31,9	27,7	9,2	32,8	101,6	1.298,3
	2003	31,4	27,1	8,8	32,5	99,7	1.314,6
	2004	30,8	26,5	8,3	31,7	97,4	1.273,0
	2005	29,8	25,4	7,9	30,6	93,6	1.239,6
	2006	28,8	24,2	7,4	29,2	89,6	1.202,1
Industria	2001	63,2	15,1	18,1	67,0	163,4	2.687,0
	2002	63,4	15,3	18,3	67,9	164,9	2.680,1
	2003	62,8	15,4	18,3	68,2	164,6	2.667,3
	2004	62,6	15,5	18,1	68,5	164,7	2.655,3
	2005	61,6	15,8	18,0	69,1	164,4	2.641,5
	2006	61,6	15,9	18,5	71,2	167,2	2.640,7
Construción	2001	46,0	12,9	13,6	36,4	108,8	1.725,1
	2002	48,5	12,8	13,7	38,8	113,8	1.822,6
	2003	50,7	13,1	13,9	40,4	118,1	1.907,2
	2004	52,5	13,5	14,0	42,1	122,1	2.013,7
	2005	54,9	14,1	14,3	44,1	127,5	2.187,0
	2006	58,8	14,8	15,1	45,7	134,4	2.376,2
Servicios	2001	226,4	61,9	57,8	179,4	525,5	9.920,2
	2002	233,7	63,5	59,3	186,7	543,1	10.313,1
	2003	242,9	65,9	61,0	194,4	564,2	10.712,5
	2004	253,3	87,7	62,8	202,0	585,5	11.129,8
	2005	265,0	70,5	64,9	211,6	612,0	11.761,4
	2006	277,6	74,1	67,1	222,4	641,2	12.376,6
Non consta	2001	0,5	0,2	0,2	0,4	1,3	20,6
	2002	0,2	0,1	0,1	0,2	0,5	12,1
	2003	0,2	0,0	0,1	0,2	0,4	11,9
	2004	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	10,1
	2005	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	5,9
	2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Total	2001	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
	2002	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
	2003	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
	2004	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
	2005	411,4	125,7	105,2	355,5	997,8	17.835,4
	2006	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3

Elaboración propia
 Datos redondeados a miles
 Fonte: Ministerio de Traballo e Seguridade Social

centos corenta mil setecentos traballadores/as da industria representan unha porcentaxe do 14,20% do total de afiliados/as, dous puntos inferior por tanto á galega.

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 89.600 traballadores/as que constitúen o 8,68% dos afiliados/as galegos, mentres que o millón douscentos dous mil cen traballadores/as incluídos en dito sector a nivel estatal representan o 6,46% do total de afiliados/as españois.

Por último na construción no ano 2006 aumentan os traballadores/as en alta en Galicia na cifra de 6.900 activos situándose en 134.400 que supoñen o 13,01% do total de afiliados/as, superior en medio punto en termos porcentuais á que representan os dous millóns trescentos setenta e seis mil douscentos afiliados/as de dito sector no total de España.

6.2.7. Altas iniciais.

As altas iniciais correspóndense coas primeiras incorporacións dos traballadores/as o sistema da Seguridade Social. No cadro 6.12 contabilízanse as correspondentes aos réximes xeral e minería do carbón, ao especial agrario e ao réxime de empregados/as do fogar, non se inclúen as de autónomos e do mar. Do exame das mesmas en Galicia reflíctese que tras un significativo aumento desde 1994 ata o ano 2000, nos anos sucesivos descenden ano a ano ata o 2005 que aumentan significativamente e o volven a facer aínda que en menor coantía en 2006 ata alcanzar as

■ Cadro 6.12

Altas laborais iniciais. Por réximes. Galicia/España. 1995/2000/2004-2006

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Rexime Xeral e Minería do carbon	1995	12.882	3.219	3.571	11.405	31.077	545.440
	2000	20.329	5.000	4.518	17.704	47.551	855.952
	2004	17.221	4.231	3.806	15.286	40.544	681.533
	2005	17.316	4.538	3.718	15.445	41.017	859.065
	2006	17.868	4.603	3.761	15.875	42.107	735.359
Réxime Especial Agrario	1995	1.072	879	281	637	2.869	36.260
	2000	748	591	277	383	1.999	60.891
	2004	34	77	22	158	291	42.572
	2005	45	120	19	130	314	78.359
	2006	63	171	15	178	427	39.082
Réxime Especial de Empregados/as do Fogar	1995	275	80	88	229	672	14.493
	2000	357	136	126	312	931	22.792
	2004	428	140	122	291	981	16.375
	2005	625	259	182	562	1.628	106.308
	2006	594	180	114	456	1.344	27.001
Total ⁽¹⁾	1995	14.229	4.178	3.940	12.271	34.618	596.193
	2000	21.434	5.727	4.921	18.399	50.481	939.635
	2004	17.683	4.448	3.950	15.735	41.816	740.480
	2005	19.089	5.316	4.251	17.372	46.028	859.065
	2006	19.521	5.318	4.180	17.554	46.573	841.569

Elaboración propia

(1) Os anos 1995 a 2004 non inclúe Réximes Especiais de Autónomos e do Mar

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

48.573. O incremento do número das altas iniciais opera tamén en cada unha das provincias galegas. No conxunto estatal prodúcese un importante aumento no ano 2005 de 118.585, posiblemente polo efecto da importante número de altas de estranxeiros como consecuencia do proceso de normalización de 2005, diminuíndo lixeiramente en 2006.

6.2.8. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Desde a perspectiva das comunidades autónomas (cadro 6.13) despois da recuperación xeral do número de afiliados/as experimentada en 1996, respecto ás perdas de activos que con carácter xeral se produciron en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, prodúcese un aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 afiliados/as, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase dita tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 afiliados/as, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 foi de 718.000, no 2001 de 587.000 ; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700 e en 2006 de 760.800 establecéndose en 1.859.300 o número de afiliados/as en alta. A Comunidade Autónoma Galega, trala forte diminución de afiliados/as en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder afiliados/as en 1994, se ben pola diminución crónica dos activos agrarios. En 1995 incrementa en 5.500 o total de activos, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable de afiliados no Réxime Xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran os activos galegos en 31.900, e aínda máis en 1999 – 36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600 de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – e en 2006 volve a medrar con forza: 34.800 afiliados, con cómputo negativo do réxime agrario, que perde 4.500, 4.200 e 3.400 nos anos 2000 a 2002 e 2.400, 2500, nos anos 2003 e 2004 e 3.600 e 3.200 nos anos 2005 e 2006

■ **Cadro 6.13** **Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2006**

2004						
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.816,4	10,3	540,9	410,9	17,2	2.795,7
Aragón	389,3	0,0	20,0	97,2	3,8	510,3
Asturias	268,4	2,2	17,4	65,6	10,9	364,5
Baleares	308,5	2,2	5,3	78,3	5,0	399,3
Canarias	584,8	6,1	22,8	99,6	4,1	717,4
Cantabria	153,2	1,7	8,3	36,1	2,9	202,2
C. A Mancha	451,7	0,0	46,8	124,2	4,0	626,7
C. León	632,9	0,0	57,6	173,5	11,3	875,3
Cataluña	2.461,0	6,6	43,4	527,7	34,6	3.073,3
C. Valenciana	1.352,6	5,0	76,5	322,2	12,9	1.769,2
Extremadura	215,5	0,0	82,5	61,6	1,3	360,9
Galicia	686,9	29,0	62,2	176,7	15,5	970,3
Madrid	2.216,1	4,6	5,9	337,3	50,7	2.614,6
Murcia	349,0	1,4	66,3	83,4	3,8	503,9
Navarra	197,4	0,0	11,0	42,4	2,5	253,3
País Vasco	689,1	5,0	10,1	175,6	9,8	889,6
A Rioxa	87,9	0,0	9,2	22,6	0,8	120,5
Ceuta	14,1	0,3	0,0	2,7	0,5	17,6
Melilla	13,1	0,1	0,0	2,8	1,1	17,1
España	12.888,0	74,5	1.085,9	2.840,4	193,0	17.081,8

2005						
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.925,3	10,0	516,3	430,6	25,9	2.908,1
Aragón	407,5	0,0	20,0	99,4	7,4	534,3
Asturias	277,1	2,1	16,4	67,2	11,4	374,2
Baleares	324,5	2,3	5,2	79,6	9,6	421,2
Canarias	607,6	6,1	21,8	103,5	6,6	745,6
Cantabria	159,7	1,6	7,9	37,3	3,4	209,9
C. A Mancha	484,5	0,0	47,9	129,3	7,4	669,1
C. León	659,5	0,0	54,7	177,4	13,6	905,2
Cataluña	2.556,1	6,7	43,3	542,6	56,6	3.205,3
C. Valenciana	1.414,0	5,1	70,8	334,6	26,7	1.851,2
Extremadura	225,7	0,0	78,7	63,1	2,0	369,5
Galicia	711,3	28,3	58,6	181,9	17,6	997,7
Madrid	2.332,9	4,3	5,7	349,9	78,6	2.771,4
Murcia	374,3	1,2	66,9	88,3	7,3	538,0
Navarra	203,6	0,0	10,6	43,2	4,3	261,7
País Vasco	706,3	4,7	9,7	178,1	13,1	911,9
A Rioxa	91,1	0,0	9,4	23,1	2,1	125,7
Ceuta	14,6	0,3	0,0	2,8	0,5	18,2
Melilla	13,2	0,1	0,0	2,8	1,2	17,3
España	13.488,8	72,8	1.043,9	2.934,7	295,3	17.835,5

2006						
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.040,0	10,1	493,0	449,2	30,4	3.022,7
Aragón	427,5	0,0	19,5	101,3	8,7	557,0
Asturias	289,5	2,1	15,5	68,5	11,1	386,7
Baleares	342,0	2,2	4,7	81,3	11,1	441,3
Canarias	632,7	6,2	20,0	106,4	8,1	773,4
Cantabria	168,0	1,5	7,2	38,4	3,6	218,7
C. A Mancha	521,0	0,0	47,0	134,1	8,6	710,7
C. León	688,5	0,0	51,8	180,8	14,4	935,5
Cataluña	2.660,8	6,7	40,2	556,1	67,5	3.331,3
C. Valenciana	1.482,7	5,3	69,5	345,0	34,2	1.936,7
Extremadura	238,9	0,0	75,1	64,9	2,2	381,1
Galicia	744,8	27,1	55,4	186,2	19,0	1.032,5
Madrid	2.463,7	4,4	4,5	360,5	93,5	2.926,6
Murcia	401,3	1,2	68,1	93,2	9,4	573,2
Navarra	211,4	0,0	10,0	43,8	4,5	269,7
País Vasco	725,6	4,6	9,2	179,7	14,2	933,3
A Rioxa	95,0	0,0	8,5	23,6	2,4	129,5
Ceuta	14,5	0,3	0,0	2,9	0,6	18,3
Melilla	13,8	0,1	0,0	2,9	1,3	18,1
España	14.161,7	71,8	999,2	3.018,8	344,8	18.596,3

(1) Comprende Réximes Especiais da Minería do Carbón e de Empregados do Fogar

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

Medias anuais en miles. A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España, ao redondear as cantidades en miles de persoas

6.3 Estranxeiros

Recollese neste apartado, en primeiro lugar, a información relativa ós traballadores/as con nacionalidade distinta da española que están afiliados/as ós distintos rexímenes do Sistema da Seguridade Social en situación de alta laboral ou asimiladas, tales como incapacidade temporal, suspensión por regulación de emprego, desemprego parcial, etc. Non se inclúen os afiliados/as unicamente a efectos de asistencia sanitaria, os que están en situación de desemprego total, os de convenios especiais e os que se atopan en situacións especiais sin efecto en cotizacións.

As e os traballadores extranxeiros que precisen proveerse de permiso de traballo para exercer en España a súa actividade, permíteselles, a partir da notificación da resolución laboral favorable, a iniciación da actividade e a afiliación, alta e cotización á Seguridade Social.

As cifras sobre as e os traballadores afiliados ós distintos rexímenes da Seguridade Social que aquí se ofrecen non se corresponden necesariamente co número de traballadores/as, senón co de situacións que xeran obrigación de cotizar; é dicir, unha mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, xa porque ten varias actividades laborais nun mesmo réxime de Seguridade Social ou en varios deles, aínda que no caso de traballadores/as extranxeiros estas situacións de pluriactividade non se acostuman a presentar.

Con datos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais (cadro 6.14) reflíctense os datos dos traballadores/as extranxeiros afiliados en alta laboral a 31 de decembro de 2006, distribuídos por rexímenes de Seguridade Social.

Traballadores/as extranxeiros/as afiliados/as en alta laboral. Por réxime e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 6.14

	Total	Réxime Xeral	Réxime Especial Agrario	Réxime Especial do Mar	Réxime Especial Empregados do Fogar	Réxime Especial Autónomos
A Coruña	10.814	7.537	175	228	1.562	1.312
Lugo	4.352	2.760	434	389	414	355
Ourense	3.916	2.870	142	0	382	522
Pontevedra	13.788	10.001	193	577	1.260	1.757
Galicia	32.870	23.168	944	1.194	3.618	3.946

Datos a 31 de decembro de 2006

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Neste cadro, contéplase que a provincia de Pontevedra é a que máis traballadores/as extranxeiros ocupa nos datos da Seguridade Social, sendo superada por A Coruña no especial de empregados/as do fogar e por Lugo no agrario.

Si se examina o país de nacionalidade das e dos extranxeiros afiliados en Seguridade Social (Cadro 6.15) pode verse que os procedentes de Europa e América central e do Sur representan o maior número, resaltando as cifras dos procedentes de Colombia e Arxentina e, dentro do continente africano, Marrocos.

**Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta
laboral por país de nacionalidade. Galicia. 2006**
■ Cadro 6.15

TOTAL	19.943
Europa	14.674
Unión Europea	12.784
EEE non UE ⁽¹⁾	16
Suíza	55
Bosnia-Herzegovina	12
Bulgaria	223
Croacia	14
Rumanía	978
Rusia	204
Serbia e Montenegro	26
Ucrania	221
Resto de Europa	141
África	2.707
Angola	33
Alxeria	161
Cabo Verde	124
Exipto	8
Gambia	11
Ghana	137
Guinea Bissau	56
Guinea Conakry	16
Guinea Ecuatorial	15
Mali	19
Marrocos	1.440
Mauritania	22
Nixeria	121
Senegal	390
Resto de África	154
Ámerica do Norte	184
Canadá	14
Estados Unidos	170
América Central e do Sur	13.988
Arxentina	1.890
Bolivia	322
Brasil	1.621
Chile	233
Colombia	3.227
Cuba	765
Ecuador	701
México	169
Perú	1.165
República Dominicana	914
Uruguai	1.505
Venezuela	1.094
Resto de América Central e do Sur	382
Asia	1.194
Armenia	26
Bangladesh	17
China	766
Filipinas	47
India	14
Irán	15
Japón	21
Pakistán	39
Resto de Asia	249
Oceanía	23
Apátridas	3
Non consta nacionalidade	97

Elaboración propia

(1) Países do Espazo Económico Europeo non pertencentes á Unión.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

No que atinxe ao sexo dos estranxeiros traballando en Galicia, claramente é maior o número de varóns sobre o de mulleres. (cadro 6.16)

**Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral, segundo sexo.
Por provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 6.16

	Homes	Mulleres	Total ⁽¹⁾
A Coruña	6.230	4.584	10.814
Lugo	2.860	1.492	4.352
Ourense	2.393	1.523	3.916
Pontevedra	9.244	4.544	13.788
Galicia	20.727	12.143	32.870

(1) Inclúe os/as non clasificables por sexo
Datos a 31 de decembro de 2006
Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

No cadro 6.17 distribúense as e os traballadores estranxeiros afiliados á Seguridade Social no Réxime Xeral por sectores de actividade resaltando a construción con mais do 33% do total, seguido pola hostalería.

■ Cadro 6.17

**Afiliados/as en alta laboral estranxeiros/as por seccións de actividade e provincias.
Réxime Xeral**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Afiliados	%
A Agricultura, gandería	62	43	63	80	248	1,01
B Pesca	6	3	0	2	11	0,04
C Industrias extractivas	7	37	280	105	429	1,75
D Industria manufactureira	811	267	413	1.461	2.952	12,02
E Produción de enerxía	6	0	0	9	15	0,06
F Construción	2.783	819	858	3.663	8.123	33,09
G Comercio; reparación de vehículos	1.053	269	393	1.412	3.127	12,74
H Hostalería	1.346	634	423	1.424	3.827	15,59
I Transportes	286	250	164	845	1.545	6,29
J Intermediación financeira	17	2	1	19	39	0,16
K Activ. Inmobiliarias serv. empres.	735	138	145	675	1.693	6,90
L Admón. Pública	121	151	38	183	493	2,01
M Educación	283	48	42	246	619	2,52
N Activ. Sanitarias	159	55	77	160	451	1,84
O Outras activ. Sociais	515	69	87	291	962	3,92
P Fogares que empregan persoal doméstico	7	0	5	2	14	0,06
Q Organismos extraterritoriais	1	0	0	1	2	0,01
Actividades non clasificables	0	0	0	0	0	0,00
Total Réxime Xeral	8.198	2.785	2.989	10.578	24.550	100

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

No cadro 6.18 indícanse as autorizacións de traballo concedidas en Galicia na que, cunha pequena diferenza, Pontevedra supera a A Coruña.

**Autorizacións de traballo concedidas,
segundo provincia do centro de traballo.
Galicia 2006.**

■ **Cadro 6.18**

A Coruña	4.702
Lugo	2.363
Ourense	976
Pontevedra	4.786
Galicia	12.827

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais.
"Boletín de Estadísticas Laborales"

Os cadros seguintes, procedentes da Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración, dan unha visión das e dos extranxeiros con autorización de residencia en vigor a 31 de diciembre, desglosados por tipo de autorización de residencia, por grupos de idade, principais nacionalidades e por continente.

■ **Cadro 6.19**

**Estranxeiros/as incluídos/as no Réxime Xeral con autorización de residencia en vigor.
Por provincia e tipo de autorización de residencia. 31.12.2005**

	Total		Inicial		Tipo de autorización de residencia						Outros	
	Nº	%	Nº	%	1ª renovación		2ª renovación		Permanente		Nº	%
					Nº	%	Nº	%	Nº	%		
A Coruña	10.846	100,00	2.183	20,13	4.780	44,07	1.246	11,49	2.409	22,21	228	2,10
Lugo	4.628	100,00	1.227	26,51	1.905	41,16	615	13,29	843	18,22	38	0,82
Ourense	2.676	100,00	344	12,86	1.074	40,13	373	13,94	844	31,54	41	1,53
Pontevedra	12.044	100,00	2.032	16,87	5.001	41,52	1.699	14,11	3.159	26,23	153	1,27
Galicia	30.194	100,00	5.786	19,16	12.760	42,26	3.933	13,03	7.255	24,03	460	1,52

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

■ **Cadro 6.20**

**Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor.
Segundo provincia por sexo, grupo de idade e media de idade. 31.12.2006**

	Total	Grupo de idade										Media idade
	Nº	0-4 anos	5-14 anos	15-19 anos	20-24 anos	25-34 anos	35-44 anos	45-54 anos	55-64 anos	> 64 anos	Non consta	
A Coruña	21.618	361	1.606	1.196	1.699	6.564	5.250	2.720	1.212	1.009	1	35
Lugo	7.778	120	669	562	792	2.324	1.892	893	302	224	0	33
Ourense	9.231	83	575	559	791	2.385	2.102	1.366	714	656	0	37
Pontevedra	22.675	407	1.801	1.181	1.682	6.437	5.598	3.045	1.430	1.092	2	35
Galicia	61.302	971	4.651	3.498	4.964	17.710	14.842	8.024	3.658	2.981	3	35

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

■ Cadro 6.21 **Traballadores/as estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor, segundo provincia Principais nacionalidades, por sexo. 31-12-2006**

	Total		Principais nacionalidades						Non consta
			Mulleres			Homes			
			Nacionalidade máis numerosa			Nacionalidade máis numerosa			
	Número	%	País	Número	% s/ total mull.	País	Número	% s/ total hom.	Número
A Coruña	21.618	100,00	Colombia	2.100	18,66	Portugal	1.336	12,89	1
Lugo	7.778	100,00	Colombia	806	21,25	Portugal	793	19,91	1
Ourense	9.231	100,00	Colombia	1.586	33,59	Portugal	2.394	53,12	1
Pontevedra	22.675	100,00	Portugal	1.937	17,37	Portugal	2.162	18,77	2
Galicia	61.302	100,00	Colombia	6.429	17,92	Portugal	6.685	22,01	5

Fonte: Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

■ Cadro 6.22 **Estranxeiros con tarxeta ou autorización de residencia en vigor. Segundo provincia por continente. 31.12.2006**

	Total	Continente							
		Europa Comunitaria	Resto de Europa	África	Iberoamérica	América do Norte	Asia	Oceanía	Apátridas e non consta
A Coruña	21.618	5.108	1.156	2.000	11.971	473	878	26	6
Lugo	7.778	1.734	568	1.064	4.070	72	264	6	0
Ourense	9.231	4.647	330	530	3.486	64	170	4	0
Pontevedra	22.675	5.637	958	3.235	11.913	216	690	20	6
Galicia	61.302	17.126	3.012	6.829	31.440	825	2.002	56	12

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

■ Cadro 6.23 **Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor. Segundo provincia. Por réxime de residencia e continente. 31.12.2006**

	Total	Régime Xeral						
		Continente						
		Resto de Europa	África	Iberoamérica	América do Norte	Asia	Oceanía	Apátridas e non consta
A Coruña	9.855	991	1.750	7.066	263	765	7	4
Lugo	4.093	535	1.002	2.797	42	249	3	0
Ourense	2.382	294	491	1.711	24	156	0	0
Pontevedra	11.238	806	3.043	7.466	95	624	7	3
Galicia	27.568	2.626	6.286	19.040	424	1.794	17	7

	Total	Régime Comunitario							
		Continente							
		Europa Comunitaria	Resto de Europa	África	Iberoamérica	América do Norte	Asia	Oceanía	Apátridas e non consta
A Coruña	10.772	5.108	165	250	4.905	210	113	19	2
Lugo	3.150	1.734	33	62	1.273	30	15	3	0
Ourense	6.555	4.647	36	39	1.775	40	14	4	0
Pontevedra	10.631	5.637	152	192	4.447	121	66	13	3
Galicia	31.108	17.126	386	543	12.400	401	208	39	5

Fonte: Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

Pode contemplarse unha visión xeral de Galicia, na que os traballadores/as de idades comprendidas entre os 25 e 34 anos son os máis numerosos, predominando entre as mulleres a nacionalidade colombiana e entre os homes a portuguesa.

6. Baixas consulares

En relación co retorno das e dos emigrantes, A Coruña é a provincia de destino máis frecuente (cadro 6.24) os procedentes de países europeos non pertencentes á Unión Europea e América Centro e Sur os continentes de procedencia que máis retorno de emigrantes agrupan.

Baixas consulares. Por continente de procedencia e provincia de destino. Galicia. 2006

■ Cadro 6.24

	Total	Europa		África	América		Asia	Oceanía
		UE	Resto		Norte	Centro e sur		
A Coruña	2.796	571	1.316	12	150	732	11	4
Lugo	338	111	126	2	15	83	0	1
Ourense	1.192	358	419	2	30	375	3	5
Pontevedra	2.036	546	650	21	72	728	14	5
Galicia	6.362	1.586	2.511	37	267	1.918	28	15

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

No cadro 6.25, a información que proporcionan as baixas consulares de galegos/as no estranxeiro, reflicten unha diminución global en 2006 continuando a tendencia de anos anteriores, cun descenso nas baixas consulares procedentes de case todos os continentes.

■ Cadro 6.25

Evolución das baixas consulares. Por continente de procedencia. Galicia. 1996-2005

	Total	Europa		África	América		Asia	Oceanía
		UE	Resto		Norte	Centro e sur		
1996	5.942	1.234	2.884	20	236	1.539	6	23
1997	6.056	1.297	2.867	24	286	1.539	10	33
1998	5.971	1.420	2.804	36	239	1.443	15	14
1999	6.607	1.654	2.842	30	261	1.762	25	33
2000	6.933	1.588	2.511	45	253	2.477	27	32
2001	8.716	1.890	2.147	45	277	4.320	20	17
2002	10.050	1.634	2.204	45	280	5.825	27	35
2003	8.663	1.512	2.134	25	338	4.613	30	11
2004	6.922	1.555	1.544	95	296	3.396	26	10
2005	6.779	1.590	2.228	69	363	2.480	38	11
2006	6.362	1.586	2.511	37	267	1.918	28	15

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

7.1. Introducción

O Estatuto dos Traballadores establece no seu artigo 16 que os empresarios/as están obrigados/as a comunicar á Oficina Pública de Emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou as prórrogas destes, deban ou non formalizarse por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obriga de formalización escrita presentárase copia do contrato para o seu rexistro e se non existe a devandita obriga presentárase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de emprego do Servizo de Emprego Autonómico da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O Rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un número de rexistro non implica que o devandito contrato reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: **Contratos Iniciais**, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez,

■ **Conversión en indefinidos** doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en **Prórrogas** de contratos que finalizaron a duración inicial.

■ **Contratos Iniciais:**

- Indefinido Ordinario: É o concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo (R.D.L.G. 1/95 e Lei 12/2001).

- Indefinido de Fomento de Emprego (Lei 12/2001)

a) De duración indefinida e xornada completa, parcial ou fixo discontinuo, orientado a incentivar a contratación de traballadores/as desempregados/as dalgún dos seguintes colectivos (a partir da entrada en vigor do Acordo para a mellora do crecemento e o emprego do 9 de maio de 2006):

- Mulleres.
- Xoves de 16 a 30 anos de idade, ambos os dous incluídos.
- Maiores de 45 anos.
- Desempregados/as que leven, polo menos, seis meses, inscritos/as ininterrompidamente como demandantes de emprego.
- Persoas con discapacidade.
- Traballadores/as en situación de exclusión social.
- Vítimas da violencia de xénero.

b) Traballadores/as que na data de celebración do novo contrato de fomento da contratación indefinida, estivesen empregados/as na mesma empresa mediante un contrato de duración determinada ou temporal, incluídos os formativos, celebrados con anterioridade ao 31 de decembro de 2006.

A conversión en indefinidos de contratos, a partir do 1 de xaneiro de 2007, limitárase aos formativos, de relevo e de substitución por xubilación, suprimíndose as restantes bonificacións ás conversións en indefinidos.

- Indefinido Minusválido: De duración indefinida dirixido á integración laboral de traballadores/as minusválidos/as e que pode ser de xornada completa ou parcial. (Rd 1451/83, modificado por Rd 4/99 e Lei 12/01).
- Obra ou Servizo: Son os contratos para a realización de obras ou servizos determinados en xornada completa ou parcial na actividade da empresa e a duración dos cales é incerta (art. 15 do ET, Rd 2720/98 e Lei 12/2001).
- Eventual por circunstancias da produción: Contratos de duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender ás esixencias circunstanciais do mercado (art. 15 ET, Rd 2720/98 e Lei 12/2001).
- Interinidade: Contrato de duración temporal para substituír un traballador/a con dereito a reserva de posto de traballo, en xornada completa ou parcial. (Art. 15 ET, Rd 2720/98 e Lei 12/2001).
- Temporal para minusválidos: De doce meses a tres anos de duración, con xornada completa ou parcial, para traballadores/as minusválidos/as (Lei 42/94, Rd lei 13/96, Disposición Adicional Sexta e Lei 12/2001).

- Temporal de Inserción: Contrato de duración determinada, en xornada completa ou parcial celebrados con traballadores/as inscritos/as nas Oficinas de Emprego, participando en programas públicos para a realización de obras e servizos de interese xeral e social (Lei 12/2001). Derogado polo Rd lei 5/2006 do 9 de xuño.
- Contrato temporal para traballadores/as desempregados/as en situación de exclusión social: Contrato de duración indefinida ou determinada celebrado con desempregado/a en situación de exclusión social (Lei 30/2005).
- Relevo: Contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación do traballador/a ao que substitúe por xubilación parcial ou completa (Lei 14/00 e Lei 12/01).
- Xubilación Parcial: Contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de relevo, que se asina co traballador/a que se xubila parcialmente (Lei 12/2001).
- Contrato de Substitución por Xubilación aos 64 anos: Para traballadores/as desempregados/as que substitúan outros traballadores/as que anticipan a idade de xubilación nun ano (Rd 1194/85, Lei 14/00 e Lei 12/2001).
- Contrato en Prácticas: Destinado a completar a formación de traballadores/as con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornadas a tempo parcial ou completa, indistintamente. (Art. 11 do ET, Rd 488/98).
- Contrato para a formación: Destinado a novos de 16 a 21 anos, ou maiores incluídos/as nalgún dos colectivos do art. primeiro da Lei 12/2001, para a adquisición por parte do traballador/a da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto. (Art. 11 do ET, Rd 488/98 e Lei 12/2001).
- Outros contratos: Neste apartado inclúense contratos de modalidades non especificadas e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como, artistas, servizo doméstico, mercantís...

■ Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que ao amparo da normativa en vigor son transformados en indefinidos. Estas transformacións non se suman aos contratos cuxa modalidade corresponde, porque nese caso produciríase unha duplicidade, xa que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal de inserción
- Temporal minusválido
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Outros contratos

■ Prórrogas

Alguns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa tipoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal de inserción
- Temporal minusválido
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial

■ **Cadro 7.1** Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos. Galicia/España. 2005-2006

Tipo de contrato	España		%		Galicia		%	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Duración temporal:								
Obra ou servizo	6.401.169	6.841.222	38,88	39,37	289.911	305.514	38,31	38,11
Eventual circ. Producción	7.487.659	7.732.664	45,48	44,50	312.072	327.917	41,24	40,91
Interinidade	1.314.449	1.373.861	7,98	7,91	65.492	75.557	8,65	9,43
Temporal de minusválidos	12.646	14.775	0,07	0,09	699	861	0,09	0,11
Temporais de inserción	4.969	459	0,03	0,00	787	1	0,10	0,00
Relevo	22.751	30.206	0,14	0,17	1.290	1.630	0,17	0,20
Xubilación parcial	21.232	27.354	0,13	0,16	1.265	1.534	0,17	0,19
Substitución xub. 64 anos	1.697	1.608	0,59	0,01	58	50	0,01	0,01
Prácticas	85.577	90.461	30,00	0,52	7.197	7.457	0,95	0,93
Formación	120.584	117.654	0,73	0,68	13.303	12.724	1,76	1,59
Outros	149.394	119.263	0,91	0,69	29.294	28.754	3,87	3,59
Duración indefinida:								
Indefinido ordinario	547.449	665.200	3,32	3,83	20.907	22.713	2,76	2,83
Indefinido fomento de emprego	285.285	350.763	1,73	2,02	13.881	16.130	1,83	2,01
Minusválidos	10.021	11.797	0,06	0,07	602	768	0,08	0,10
Total contratos iniciais	16.464.882	17.377.287	100	100	756.758	801.610	100	100

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha grande rotación da poboación ocupada asalariada con contratos temporais. (Datos INEM-EPA).

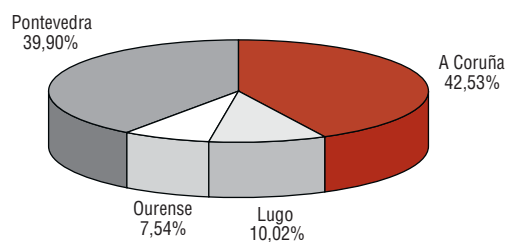
■ Cadro 7.2

Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2005-2006

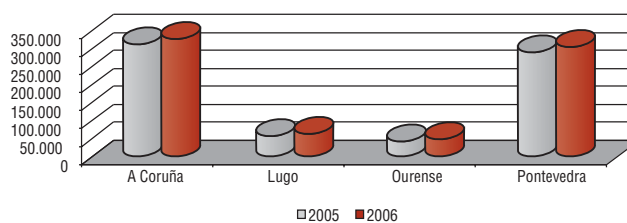
Tipo de contrato	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Duración temporal:										
Obra	132.997	140.132	22.813	24.319	23.910	24.758	110.191	116.305	289.911	305.514
Eventual	135.823	137.427	23.049	25.619	21.959	21.937	131.241	142.934	312.072	327.917
Interinidade	26.428	30.950	5.752	6.155	6.113	6.591	27.199	31.861	65.492	75.557
Temporal minusválidos	253	325	93	108	74	84	279	344	699	861
Temporais de inserción	89	0	31	0	282	0	385	1	787	1
Relevo	344	510	78	111	61	88	807	921	1.290	1.630
Xubilación parcial	382	505	63	98	60	89	760	842	1.265	1.534
Substitución	41	34	2	2	5	5	10	9	58	50
Prácticas	3.393	3.836	714	679	459	500	2.631	2.442	7.197	7.457
Formación	4.855	4.567	1.817	1.639	1.897	1.732	4.734	4.786	13.303	12.724
Outros	6.178	6.762	16.970	15.709	928	1.225	5.218	5.058	29.294	28.754
Duración indefinida:										
Indefinido ordinario	8.552	9.488	3.055	3.796	1.706	1.574	7.594	7.855	20.907	22.713
Indefinido fomento de emprego	5.429	6.124	1.574	1.991	1.539	1.804	5.339	6.211	13.881	16.130
Minusválidos	233	304	72	83	42	72	255	309	602	768
Total contratos	324.997	340.964	76.083	80.309	59.035	60.459	296.643	319.878	756.758	801.610

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Distribución do total de contratos en Galicia. 2006

Evolución do total de contratos en Galicia

Contratos de traballo por tipo e por sectores. Galicia. 2006
■ Cadro 7.3

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	4.514	2.746	2.974	12.479	22.713
Indefinido fomento emprego	423	2.281	1.758	11.668	16.130
Minusválidos	23	115	85	545	768
Obra ou servizo	11.294	36.234	67.358	190.628	305.514
Eventual circunst. produc.	3.562	33.920	20.146	270.289	327.917
Interinidade	785	2.398	405	71.969	75.557
Temporal minusválido	19	151	154	537	861
Temporal de inserción	0	0	0	1	1
Relevo	20	858	96	656	1.630
Xubilación parcial	13	834	91	596	1.534
Substitución xub. 64 anos	0	14	3	33	50
Prácticas	45	1.129	904	5.379	7.457
Formación	73	1.996	3.813	6.842	12.724
Outros contratos	59	231	101	28.363	28.754
Galicia	20.830	82.907	97.888	599.985	801.610

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Se tomamos a actividade económica como punto de comparación observamos que, como é de esperar, que é o sector servizos o que concentra a maior parte das contratacións (74,85%) seguido a moita distancia pola construción (12,21%) e a industria (10,34%) e no último lugar de volume de contratos rexistrados atopamos a agricultura e a pesca (2,60%).

■ Cadro 7.4
Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación. Galicia/España. 2006

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
A. Dirección das Administracións Públicas e de empresas de 10 ou máis asalariados/as	866	117	72	574	1.629	50.554
B. Xerencia de empresas con menos de 10 asalariados/as	151	153	35	156	495	8.909
C. Xerencia de empresas sen asalariados/as	11	7	1	3	22	1.049
D. Profesións asociadas a titulacións de 2º e 3º ciclo universitario	20.822	6.041	3.045	15.882	45.790	560.643
E. Profesións asociadas a unha titulación de 1º ciclo universitario	7.881	5.272	1.753	4.324	19.230	312.528
F. Técnicos/as e profesionais de apoio	29.691	5.119	3.543	19.790	58.143	1.088.782
G. Empregados/as de tipo administrativo	33.867	7.009	5.801	27.351	74.028	1.593.333
H. Traballadores/as do servizo de restauración e servizos persoais	46.954	15.560	8.663	42.701	113.878	2.179.994
J. Traballadores/as dos servizos de protección e seguridade	2.941	875	959	2.336	7.111	113.318
K. Dependentes/as de comercio e asimilados/as	24.937	4.674	5.230	21.047	55.888	1.091.981
L. Traballadores/as cualificados/as na agricultura e na pesca	4.027	2.210	728	5.925	12.890	687.238
M. Traballadores/as cualificados/as na construción	29.282	6.322	5.674	24.645	65.923	1.782.699
N. Traballadores/as cualificados/as das industrias extractivas, metalúrxica, const. maquinaria e asimilados/as	13.693	1.858	1.693	11.294	28.538	360.348
P. Trab. Cualif. de artes gráficas, téxtil e confección, elab. alimentos, ebanistas, artesáns e asimilados/as	10.191	1.336	680	12.749	24.956	218.297
Q. Operadores de instalacións industriais de maquinaria fixa, montadores e ensambladores	16.267	1.164	2.957	10.332	30.720	406.748
R. Condutores/as e operadores/as de maquinaria móbil	14.664	5.367	3.551	17.737	41.319	702.416
S. Traballadores/as non cualificados/as en servizos, agás transportes	27.190	6.236	4.673	21.132	59.231	1.817.525
T. Peóns de agricultura, pesca, construción, industria manufacturera	54.914	10.901	11.397	81.840	159.052	4.344.945
U. Forzas armadas	2.615	88	4	60	2.767	55.980
Total	340.964	80.309	60.459	319.878	801.610	17.377.287

Fonte: INEM. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2006

7.2. Modalidades contractuais

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción

O obxecto deste contrato é atender ás esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa. (Art. 15.1.b do ET e 3.1 Rd 2720/1998).

Por convenio colectivo poderanse determinar as actividades nas que se pode contratar traballadores/as eventuais e os criterios xerais para unha axeitada relación entre o volume desta modalidade contractual e o cadro de persoal total da empresa, procedendo á súa limitación numérica.

Os contratos eventuais deberán formalizarse por escrito cando a súa duración sexa superior a catro semanas ou se concerten a tempo parcial. Nestes contratos deberá constar polo menos:

- a) A causa que o xustifique, que deberá ser específica e concreta.
- b) O tempo de duración.
- c) O traballo a desenvolver.

Poderanse celebrar a tempo completo ou parcial (art. 5.1 Rd 2720/1998) e a súa duración máxima será de 6 meses dentro dun período de 12, computándose o devandito período a partir da data na que se produza a causa ou circunstancia que xustifiquen a súa utilización. (Art. 15.1 b ET e 3.2 b Rd 2720/1998).

Por convenio colectivo sectorial estatal ou por convenio colectivo sectorial de ámbito inferior, poderá modificarse a duración máxima destes contratos ou o período dentro do cal se poderán concertar. Nestes supostos o período máximo será de 18 meses, non podendo superar a duración do contrato as tres cuartas partes do período de referencia que se estableza, nin como máximo 12 meses (art 15.1 b ET).

No caso de concertarse o contrato por un tempo inferior ao máximo legal ou convencionalmente establecido, poderá ser prorrogado mediante acordo das partes, por unha soa vez, sen que a súa duración total poida superar a súa duración máxima (art 15.1 b ET).

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada representando o 44,50% a nivel nacional (43,62% en 2005) e o 40,91% dos contratos iniciais e o 38,22% do total, incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social (39,4% en 2005) dos subscritos en Galicia. Apréciase un aumento sobre anos anteriores (cadro 7.1). Subscribíronse 327.917 contratos fronte aos 312.072 do ano 2005, o que supón un aumento de 15.845 contratos en Galicia para o ano 2006.

Segundo a actividade económica, foi utilizado no sector da agricultura nun 17,10%, na industria un 40,91%, na construción un 20,58% e no sector servizos un 45,05%.

■ **Cadro 7.5** **Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Galicia/España. 2006**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
A. Agricultura, gandería, caza e silvicultura	2.477	1.490	1.125	3.968	9.060	1.710.525
B. Pesca	3.999	2.110	0	5.661	11.770	25.430
C. Industrias extractivas	156	481	1.560	606	2.803	17.440
D. Industria manufacturera	31.674	4.543	6.252	36.936	79.405	1.120.930
E. Produción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	446	14	83	156	699	20.478
F. Construción	45.248	8.813	8.977	34.850	97.888	2.771.112
G. Comercio, reparación de vehíc. de motor, motocicletas e cicomotores e art. persoais	35.910	8.413	8.130	32.947	85.400	1.742.448
H. Hostalería	27.328	7.605	5.104	33.850	73.887	1.557.956
I. Transporte, almacenamento e comunicacións	20.187	5.292	3.769	40.034	69.282	731.150
J. Intermediación financeira	2.575	361	191	1.374	4.501	97.429
K. Actividades inmobiliarias	99.987	13.485	12.201	81.319	206.992	4.910.951
L. Ensino	8.482	4.713	2.696	7.768	23.659	496.238
M. Actividades sanitarias e veterinarias. Servizos sociais	7.780	1.639	1.875	8.899	20.193	415.974
N. Outras actividades sociais e de servizos prestados á comunidade	17.650	15.124	4.407	13.348	50.529	754.013
O. Fogares que empregan persoal doméstico	36.909	6.144	4.069	18.025	65.147	980.221
P. Tr. N/C Ser. Exc. Ttes.	153	82	20	134	389	24.581
Q. Peóns	3	0	0	3	6	411
Total	340.964	80.309	60.459	319.878	801.610	17.377.287

Fonte: INEM. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2006

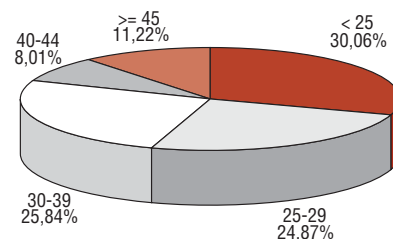
Por sexo (cadro 7.5) contratouse a un 50,95% dos homes fronte ao 49,05% das mulleres, cifras moi similares ás de 2005. Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo inferior a 39 anos (80,27%) a grande distancia dos de 40 a 44 (7,65%) e dos >45 (12,05%), e no caso das mulleres dáse unha situación similar; 81,29% no grupo de menores de 39 anos e 8,36% no tramo de 40 a 44 e 10,34% para as >de 45 anos. (Cadro 7.6)

■ **Cadro 7.6** **Contratos de eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincias. Galicia. 2006**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	18.648	17.233	17.295	5.198	8.324	20.440	18.801	18.238	5.929	7.321	137.427
Lugo	4.348	2.676	3.250	1.039	1.629	4.008	3.114	3.298	1.048	1.209	25.619
Ourense	3.356	2.356	2.617	791	1.293	3.403	2.812	3.064	973	1.272	21.937
Pontevedra	25.300	18.037	18.996	5.787	8.895	19.074	16.528	17.974	5.506	6.837	142.934
Galicia	51.652	40.302	42.158	12.815	20.141	46.925	41.255	42.574	13.456	16.639	327.917

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, co 47,79% (45,54% en 2005) os máis concertados, seguidos de 1 a 3 meses cun 28,75%, os de 3 a 6 meses cun 22,10% e por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con só un 4,36%. Estas porcentaxes son moi similares ás do ano 2005, reflectíndose un leve aumento nos de duración superior a 1 mes, o que pon de manifesto a grande rotación laboral que se produce na Comunidade Galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais e dentro deles o 47,79% teñen unha duración inferior a 1 mes. (Cadro 7.7)

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 7.7

	Duración				Total
	<= 1 mes	>1a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses	
A Coruña	69.469	36.121	27.042	4.795	137.427
Lugo	7.644	8.775	7.687	1.513	25.619
Ourense	5.536	7.326	8.054	1.021	21.937
Pontevedra	64.214	42.068	29.692	6.960	142.934
Galicia	146.863	94.290	72.475	14.289	327.917

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra unha porcentaxe do 74,08% para a xornada completa e un 25,92% para a xornada a tempo parcial. Se temos en conta a variable sexo, os resultados son similares a 2005 cun 17,02% para os contratos efectuados a homes a xornada parcial e un 35,15% para os efectuados a mulleres coa mesma xornada. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi de 82,97% e dun 64,85% (64,41% en 2005) no das mulleres, poñendo de manifesto un uso exclusivo da parcialidade na contratación feminina, que aínda que diminuíu lixeiramente non é significativo. (Cadro 7.8)

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 7.8

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	66.698	13.143	53.555	70.729	24.434	46.295	137.427	37.577	99.850
Lugo	12.942	1.988	10.954	12.677	4.792	7.885	25.619	6.780	18.839
Ourense	10.413	1.682	8.731	11.524	3.993	7.531	21.937	5.675	16.262
Pontevedra	77.015	11.629	65.386	65.919	23.323	42.596	142.934	34.952	107.982
Galicia	167.068	28.442	138.626	160.849	56.542	104.307	327.917	84.984	242.933

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.2. Contrato de Obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitual, e a duración da cal, aínda que limitada no tempo, é incerta. (Art. 15.1 a ET e 2.1 Rd 2720/1998).

Por convenio sectorial estatal e de ámbito inferior, incluídos os convenios de empresa, poderán identificarse os traballos e tarefas nos que poidan realizarse este tipo de contratos, co intento de non facer un uso indiscriminado deles.

A duración será polo tempo esixido para a realización da obra ou servizo (art. 2.2 b Rd 2720/1998). Non é requisito imprescindible determinar a data de fin de contrato e se esta se reflicte terá só carácter orientativo. Se a súa duración fose por un tempo superior a un ano, é necesario un preaviso de 15 días comunicando a extinción do contrato e en caso de incumprilo substituírse por unha indemnización de 15 días de salario.

Cando a duración sexa inferior a sete días, a cota empresarial á SS por continxencias comúns incrementarase nun 36%.

A xornada poderá ser a tempo parcial ou completa e formalizarase por escrito, identificando con claridade e precisión suficiente o carácter da contratación e a obra ou servizo a realizar.

O empresario/a ten deber de informar os/as traballadores/as da existencia de postos de traballo vacantes, co fin de facilitar o acceso a postos permanentes. (Art. 15.7 ET).

Cando o SPEE-INEM constate, que nos catro anos inmediatamente anteriores a unha solicitude de prestación, o/a traballador/a percibise prestacións por finalización de varios contratos temporais cunha mesma empresa, poderá dirixirse de oficio á autoridade xudicial demandando que o empresario/a sexa declarado/a responsable do seu abono, se a reiterada contratación temporal fose abusiva ou fraudulenta, así como a condena ao empresario/a á devolución á Entidade Xestora daquelas prestacións xunto coas cotizacións correspondentes.

No ano 2006 rexistráronse 305.514 contratos por obra ou servizo (en 2005 289.911, 15.603 contratos máis que no ano anterior) que representa un 38,11% dos contratos iniciais e o 35,61% do total, incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social (36,60% en 2005), fronte ao 40,91% dos contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores. No total de España representaron o 39,37% da contratación.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 54,17%, na industria un 43,70%, na construción un 68,81% e no sector servizos un 31,77%.

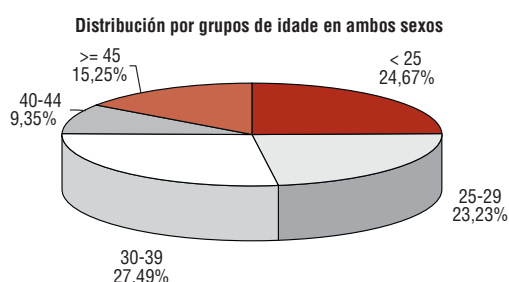
Tendo en conta a variable sexo, no caso dos homes concertáronse 186.465 contratos (61,03%) e no das mulleres 119.049 (38,97%). A maior porcentaxe relativa de contratación de homes realízase no grupo de idade inferior a 39 anos cun 74,73%. Entre 40 e 44 anos concertáronse un 8,93% e no de iguais ou superiores a 45 anos o 16,34%. No caso das mulleres as porcentaxes relativas son moi similares, cun 76,42% no grupo inferior a 39 anos, un 10,01% no de 40 a 44 e un 13,55% no grupo de iguais ou superiores a 45 anos. (Cadro 7.9).

■ Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	21.908	20.558	21.784	7.001	12.644	13.393	14.713	16.065	5.194	6.872	140.132
Lugo	4.096	3.151	3.945	1.433	2.892	2.014	2.141	2.623	918	1.106	24.319
Ourense	3.887	3.002	3.848	1.531	3.388	2.102	2.167	2.586	937	1.310	24.758
Pontevedra	18.183	14.976	20.008	6.692	11.538	9.795	10.260	13.137	4.871	6.845	116.305
Galicia	48.074	41.687	49.585	16.657	30.462	27.304	29.281	34.411	11.920	16.133	305.514

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 83,64%, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. O 6,18% concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días, o 2,94% por un período entre 6 e 12 meses e o 2,80% entre 1 e 3 meses. (Cadro 7.10).

■ Cadro 7.10

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	7.689	728	1.182	3.598	3.384	3.369	120	94	106	119.862	140.132
Lugo	1.136	188	383	1.182	848	1.526	36	9	65	18.946	24.319
Ourense	1.380	136	316	939	802	1.206	20	8	27	19.924	24.758
Pontevedra	8.674	1.025	1.476	2.836	2.120	2.883	97	133	265	96.796	116.305
Galicia	18.879	2.077	3.357	8.555	7.154	8.984	273	244	463	255.528	305.514

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Nesta modalidade contractual dáse unha elevada porcentaxe de xornada a tempo completo, co 74,79% (76,67% en 2005), fronte a un 25,21% de contratos a tempo parcial. Se a esta variable unímoslle a variable sexo, apréciase no caso dos homes un 83,18% (84,28% en 2005) para a xornada completa e un 16,82% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial

neste colectivo con respecto aos homes supoñendo un 61,65% (64,50% en 2005) de xornada completa e un 38,35% de parcial (35,50% en 2005) cun significativo aumento sobre o ano anterior. (Cadro 7.11).

■ Cadro 7.11

Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2006

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	83.895	15.948	67.947	56.237	22.870	33.367	140.132	38.818	101.314
Lugo	15.517	2.107	13.410	8.802	4.050	4.752	24.319	6.157	18.162
Ourense	15.656	1.624	14.032	9.102	3.027	6.075	24.758	4.651	20.107
Pontevedra	71.397	11.677	59.720	44.908	15.711	29.197	116.305	27.388	88.917
Galicia	186.465	31.356	155.109	119.049	45.658	73.391	305.514	77.014	228.500

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.3. Contrato de Interinidade

Este contrato ten por obxecto substituír un traballador/a con dereito a reserva do posto de traballo ou para cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como para substituír a un traballador/a en formación por traballadores/as beneficiarios/as de prestación por desemprego. (Art. 15.1 c ET e art. 4.1 do Rd 2720/1998).

A súa duración manterase mentres subsista o dereito do/a traballador/a substituído/a á reserva do posto de traballo, ou a do tempo que dure o proceso de selección ou promoción para a cobertura definitiva, sempre que neste último caso non se superen os 3 meses. Nos procesos de selección da Administración a súa duración coincidirá co tempo previsto para a realización do devandito proceso.

Extinguirase pola reincorporación do/a traballador/a substituído, polo vencemento do prazo para a súa incorporación, pola extinción da causa que deu lugar á reserva de posto, polo transcurso dos 3 meses nos procesos de selección ou promoción ou que resulte dos procesos de selección da Administración.

Deben celebrarse a xornada completa agás nos seguintes supostos:

-Cando o/a traballador/a substituído/a estivese contratado/a a tempo parcial ou se trate de cubrir temporalmente un posto que a súa cobertura definitiva se vaia realizar a tempo parcial.

-Cando se realice para completar a xornada reducida dun traballador/a que exercite o seu dereito por nacemento de fillo/a prematuro/a, hospitalizado/a, garda legal dun menor de seis anos ou diminuído/a físico/a ou psíquico/a, para o coidado dun familiar ou naqueles supostos en que se acordara a redución temporal da xornada do traballador/a substituído/a, incluídos os supostos de desfrute a tempo parcial do permiso de maternidade, adopción ou acollemento.

Estes contratos deben formalizarse por escrito, especificando o carácter da contratación, o traballo a desenvolver; o/a traballador/a substituído/a e a causa da substitución, indicando se o posto de traballo a desempeñar será o do traballador/a substi-

tuído/a ou o doutro/a traballador/a que pase a desempeñar o posto daquel/a. Igualmente débese de identificar o posto cuxa cobertura definitiva se producirá tras o proceso de selección.

Existen unha serie de incentivos cando se formalice un contrato de interinidade nas seguintes condicións:

a) Cando se celebren para substituír a un traballador/a que estea en excedencia para atender ao coidado de fillo/a ou familiar ata o segundo grao por consanguinidade ou afinidade, terán dereito a unha redución das cotizacións por continxentes comúns, cando se celebren con preceptores/as de prestacións por desemprego (contributivo ou asistencial), que leven máis dun ano como preceptores/as:

■ 95% durante o primeiro ano de excedencia

■ 60% durante o segundo ano

■ 50% durante o terceiro ano

b) Bonificación do 100% das cotas empresariais á SS, incluídas as de accidentes de traballo, enfermidade profesional e as de recadación conxunta cando se celebren para substituír a:

■ Traballadoras que teñan suspendido o seu contrato de traballo por risco durante o embarazo.

■ Traballadores e traballadoras que teñan suspendido o seu contrato de traballo por descanso de maternidade, adopción e acollemento.

■ Traballadores/as autónomos/as, socios/as traballadores/as e socios/as de cooperativas nos supostos de risco durante o embarazo, períodos de descanso por maternidade, adopción ou acollemento.

Tanto neste caso coma no anterior os citados beneficios non serán de aplicación ás contratacións efectuadas aos cónxuxes, ascendentes, descendentes e demais parentes por consanguinidade ou afinidade ata o segundo grao inclusive do empresario/a os/as que ostenten cargos de dirección ou sexan membros dos órganos de administración das empresas que revistan fórmula xurídica de sociedade e as que se produzan con estes últimos e os contratos celebrados coas administracións públicas.

c) Incentivos aos contratos de interinidade con traballadores/as minusválidos/as desempregados/as para substituír a persoas minusválidas que teñan suspendido o contrato por incapacidade temporal cunha bonificación do 100 por 100 das cotas empresariais á SS, incluídas as de accidentes de traballo e enfermidade profesional e as de recadación conxunta.

d) As empresas que teñan ata 100 traballadores/as, e substitúan algún deles/as nos permisos de formación, por traballadores/as beneficiarios/as de prestacións de desemprego terán os seguintes beneficios:

- O/a perceptor/a de prestacións recibirá o 50% da contía da prestación durante a vixencia do contrato, ata o máximo do dobre do período pendente de percibir de prestación por desemprego.

- O/a empresario/a aboará a diferenza ata alcanzar o salario correspondente á totalidade das cotas á SS.

e) As empresas poderanse beneficiar dunha bonificación do 100% da cota empresarial por continxencias comúns durante a suspensión ou durante 6 meses en caso de

mobilidade xeográfica ou de centro de traballo, nos contratos para substituír un traballador/a vítima de violencia de xénero que suspendera o seu contrato ou exercitara o seu dereito a mobilidade xeográfica ou cambio de centro de traballo.

f) Incentivos para a transformación destes contratos en indefinidos.

O/a empresario/a informará os/as traballadores/as sobre a existencia de postos de traballo vacantes, co fin de garantir o acceso a postos permanentes.

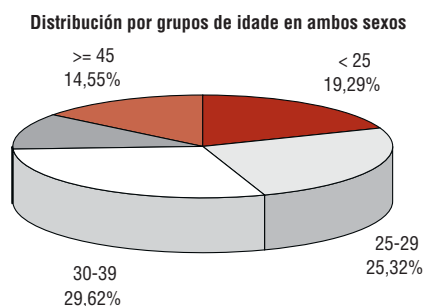
Esta modalidade supuxo en 2006 un 9,42% dos contratos iniciais (7,91% en España) e un 8,81% do total da contratación incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social. 75.557 contratos rexistrados cun apreciable aumento con respecto a 2005 (65.492) de 10.065 contratos. Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina é moi superior cun 72,11% (54.486 contratos) (71,88% en 2005) fronte a un 27,89% de homes (21.071). Aínda que os datos estatísticos non nos permiten diferenciar a que modalidade corresponde a contratación por interinidade, si son numerosos os casos (risco de embarazo, maternidade, adopción, coidado dun familiar...) onde é o colectivo feminino o que obtén os permisos con reserva de posto de traballo e parece que existe a tendencia, xa sexa polo posto que ocupa, polo tipo de traballo a realizar, pola profesión... a cubri-lo tamén cunha muller. (Cadro 7.12)

■ Cadro 7.12

Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.963	2.423	2.401	592	894	3.823	5.317	6.892	2.960	3.685	30.950
Lugo	283	256	321	133	198	709	767	1.659	781	1.048	6.155
Ourense	308	351	429	106	259	857	1.039	1.527	719	996	6.591
Pontevedra	2.628	3.224	2.686	713	903	4.007	5.753	6.463	2.476	3.008	31.861
Galicia	5.182	6.254	5.837	1.544	2.254	9.396	12.876	16.541	6.936	8.737	75.557

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 3,77%, na industria un 2,89%, na construción un 0,41% e no sector servizos un 12,00%.

Segundo os grupos de idade, o 81,97% dos homes e o 71,23% das mulleres contratados/as teñen igual ou menos de 39 anos. No grupo de 40 a 44 anos contratouse o

7,33% de homes e 12,73% de mulleres. E finalmente aos maiores de 45 anos concertóuselles este tipo de contrato a un 10,70% de homes e a un 16,03% de mulleres.

Ao descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección... o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 52,77% dos casos. Os menores de 7 días supoñen un 16,77% e os que duran entre 15 días e un mes, un 11,91%. (cadro 7.13).

■ Cadro 7.13 Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia. 2006

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminados	
A Coruña	4.782	2.847	3.881	2.160	1.079	123	18	5	12	16.043	30.950
Lugo	682	512	913	534	180	34	4	0	0	3.296	6.155
Ourense	1.830	636	799	531	178	17	1	4	2	2.593	6.591
Pontevedra	5.380	2.020	3.406	1.882	1.116	81	28	5	4	17.939	31.861
Galicia	12.674	6.015	8.999	5.107	2.553	255	51	14	18	39.871	75.557

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 80,06% e tan só un 19,94 os que foron a tempo parcial. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as que máis contratos celebran a tempo parcial (23,32%), fronte ao colectivo de homes (11,19%). (Cadro 7.14).

Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2006

■ Cadro 7.14

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	8.273	1.224	7.049	22.677	6.248	16.429	30.950	7.472	23.478
Lugo	1.191	95	1.096	4.964	862	4.102	6.155	957	5.198
Ourense	1.453	95	1.358	5.138	940	4.198	6.591	1.035	5.556
Pontevedra	10.154	945	9.209	21.707	4.657	17.050	31.861	5.602	26.259
Galicia	21.071	2.359	18.712	54.486	12.707	41.779	75.557	15.066	60.491

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.4. Contrato para a Formación

Ten por obxecto a adquisición teórica e práctica necesaria para o desempeño dun posto de traballo que requira un nivel de cualificación susceptible de acreditación formal, ou no seu defecto o nivel de cualificación de base de cada ocupación no sistema de clasificación da empresa (art. 11.2 ET).

Os requisitos dos/as traballadores/as susceptibles de ser contratados/as nesta modalidade son:

- Ser maior de 16 anos e non cumprir os 21, agás:
- Minusválidos/as.
- Estranxeiros/as durante os dous primeiros anos de vixencia do seu permiso de traballo, agás que se acredite a formación e experiencia necesarias para o desenvolvemento do posto de traballo.
- Aqueles/as que leven máis de tres anos sen actividade laboral.
- Os/as que se atopen en situación de exclusión social.
- Os/as que se incorporen como alumnos/as traballadores/as aos programas de escola obradoiro ou casas de oficios e obradoiros de emprego. Coa entrada en vigor do Rd 5/2006 do 9 de xuño para a mellora do crecemento e o emprego modifícase a letra a) do apartado 2) do artigo 11 do ET establecendo o límite máximo de 24 anos para o alumnado traballador de escolas obradoiro ou casas de oficio. Este límite non será de aplicación para alumnado-traballador de obradoiros de emprego ou persoas discapacitadas.
- Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio. (Art. 11.2 a ET e art. 6 Rd 488/1998).
- Non desempeñar con anterioridade ese posto na mesma empresa por un tempo superior a 12 meses.
- Non esgotar o prazo máximo para os contratos de aprendizaxe ou formación na mesma ou distinta empresa.

Mediante convenio colectivo de ámbito sectorial estatal, ou no seu defecto, nos sectoriais de ámbito inferior, así como nos de empresa que contén cun plan formativo, poderase establecer segundo o tamaño do equipo o número máximo de contratos a realizar e os postos de traballo obxecto dese contrato. Cando nos convenios colectivos non se determine o número máximo de contratos para a formación que cada empresa pode realizar, dito número será fixado segundo unha escala en función do número de traballadores/as por centro.

Os/as traballadores/as minusválidos/as contratados/as por esta modalidade non serán tidos/as en conta para determinar o número máximo de contratos de formación que a empresa poida realizar.

O número máximo de contratos para a formación non será de aplicación aos contratos celebrados para a formación no marco das escolas obradoiro e casas de oficio, programas de Garantía Social, así como contratacións realizadas por empresas que dispoñan de escola de formación.

A duración deste contrato non poderá ser inferior a 6 meses nin superior a dous anos, salvo que por convenio se estableza outra duración, que en ningún caso poderá ser inferior a seis meses nin superar a 3 anos, ou 4 cando se concerte cunha persoa minusválida.

Cando o contrato se celebre por unha duración inferior á máxima, as partes poderán acordar ata dous prórrogas, a duración das cales non poderá ser superior á duración mínima do contrato (art. 19.1 Rd 488/1998).

Estes contratos consideraranse de carácter común ou ordinario cando se incumpran na súa totalidade as obrigas en materia de formación teórica.

A xornada de traballo será a tempo completo, sumando o tempo efectivo e a xornada de formación teórica na empresa.

A retribución será fixada en convenio colectivo, sen que poida ser inferior ao Salario Mínimo Interprofesional en proporción ao tempo de traballo efectivo.

O tempo dedicado á formación teórica, que se impartirá sempre fóra do posto de traballo e dentro da xornada laboral, fixarase no contrato en atención ás características do oficio ou posto e do número de horas establecido para o módulo formativo axeitado ao devandito posto, sen que poida ser inferior ao 15% da xornada máxima prevista por convenio colectivo e a máxima legal. Os convenios colectivos poderán determinar o tempo dedicado á formación teórica e a súa distribución e alternancia ou concentración co traballo efectivo. A formación teórica só poderá concentrarse no período final do contrato cando así se acordase en convenio colectivo aplicable.

Cando o/a traballador/a contratado/a para a formación non realizase os ciclos educativos correspondentes á escolaridade obrigatoria, a formación teórica terá por obxecto completar a devandita formación.

Entenderase cumprido o requisito de formación teórica cando acredite que realizou un curso de formación profesional ocupacional axeitado ao oficio ou posto obxecto do contrato, incrementándose a retribución polo tempo non dedicado á formación teórica.

A formación teórica poderá ser presencial ou a distancia cando non existan centros de formación na localidade onde resida o/a traballador/a, sen que o tempo dedicado á formación teórica poida realizarse fóra do horario de xornada laboral.

As accións formativas serán financiadas con cargo aos presupostos de formación continua do SPEE.

A formación teórica vén regulada polos art. 11.2 e do ET e 10 do Rd 488/1998, pola OM do 14 de xullo de 1998 e pola Resolución do 26 de outubro de 1998.

No prazo dun mes dende a finalización das ensinanzas, o/a empresario/a deberá emitir un certificado no que conste a duración da formación teórica e o nivel de formación práctica adquirido. Igualmente o centro que impartira a formación teórica deberá emitir certificado onde conste o contido formativo e o grao de aproveitamento.

O/a traballador/a poderá solicitar da administración competente que, previas as probas de avaliación do Rd 797/1995 do 19 de maio, lle expida un certificado de profesionalidade equivalente a un título de formación profesional que lle habilite para ser contratado/a en prácticas.

A oferta formativa dos centros docentes está constituída pola rede de Centros Públicos, pola rede de centros de Axentes Sociais e a de Centros privados acreditados.

O SPEE manterá actualizado un catálogo e un mapa de centros de formación, co contido formativo dos módulos ou das especialidades nos que se atopen autorizados para impartir a formación teórica dos contratos para a formación.

O/a empresario/a deberá cumprimentar en todo caso os datos relativos ao centro de formación e acompañar ao contrato de traballo a “comunicación de acordo para a formación teórica en contrato para a formación”. Isto non será de aplicación cando o/a traballador/a acredite, mediante certificación da administración pública, que realizou un curso de formación profesional ocupacional axeitado ao oficio ou posto de traballo.

O/a empresario/a poderá solicitar por escrito, antes de asinar o contrato, certificación do SPEE no que conste o tempo que o/a traballador/a estivo contratado/a en aprendizaxe e para a formación, con anterioridade á contratación que se pretende realizar e de non esgotar o período máximo de formación.

O contrato para a formación deberá realizarse sempre por escrito, facendo constar o nivel ocupacional, oficio ou posto de traballo no que se concerta, o tempo dedicado á formación teórica e a súa distribución horaria, a duración do contrato e o nome e cualificación profesional da persoa designada como titor/a.

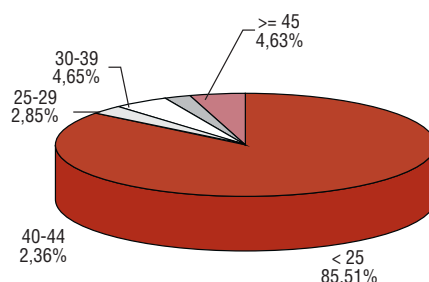
■ Cadro 7.15

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	2.819	39	60	38	92	1.224	52	117	49	77	4.567
Lugo	835	33	45	23	80	396	63	68	36	60	1.639
Ourense	978	12	25	18	85	394	19	68	50	83	1.732
Pontevedra	2.962	42	48	21	31	1.272	103	161	65	81	4.786
Galicia	7.594	126	178	100	288	3.286	237	414	200	301	12.724

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia en 2006 foi de 12.7024, (13.303 en 2005 e 14.255 en 2004), cun lixeiro descenso con respecto a anos anteriores, representando un 1,59% dos contratos iniciais (0,68% en España) e 1,48% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social e continuando coa tendencia a diminuír.

Segundo actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,35%, na industria un 2,41%, na construción un 3,89% e no sector servizos un 1,14%.

Se estudamos a variable sexo, apreciamos, que un 65,12% (65,29% en 2005) destes contratos concértanse con homes e un 34,88% con mulleres (34,70 % en 2005). Estudando conxuntamente as variables de idade e sexo apréciase que no caso dos homes o 91,65% dos contratos concértanse con menores de 25 anos e o 3,47% con maiores de 45 anos. No colectivo das mulleres as porcentaxes son dun 74,04% nas menores de 25 anos e 6,78% para o intervalo de 30-39 anos. En canto á idade debemos precisar que aínda que o límite de idade para estes contratos é de 21 anos, non existe límite para os/as traballadores/as minusválidos/as, para os/as estranxeiros/as durante os dous primeiros anos de vixencia do seu permiso de traballo (agás que acrediten formación e experiencia necesaria para o desempeño do posto de traballo), para os/as desempregados/as que leven máis de 3 anos sen actividade laboral, para os/as desempregados/as en situación de exclusión social e para os/as que se incorporen aos programas de escolas-obradoiros (límite de 24 anos), casas de oficio (límite 24 anos) e obradoiros de emprego.

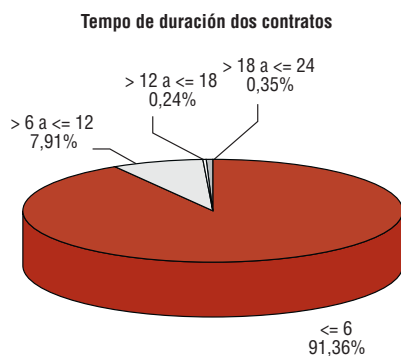
Tendo en conta a duración destes contratos, e recordando que poden celebrarse por un prazo máximo de 2 anos, podendo mesmo ampliarse por convenio colectivo sectorial ata 3 ou 4 anos, se o traballador/a é minusválido/a, só un 0,35% celébranse por un período entre 18 e 24 meses (0,56% en 2005), e un 99,40% por un tempo igual ou inferior a 12 meses. (Cadro 7.16)

■ Cadro 7.16

Contratos de formación. Por duración e provincias. Galicia. 2006

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	4.069	461	13	24	10	4.577
Lugo	1.505	125	5	4	2	1.641
Ourense	1.588	141	2	1	2	1.734
Pontevedra	4.478	281	11	16	3	4.789
Galicia	11.640	1.008	31	45	17	12.741

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.5. Contrato en Prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional axeitada ao nivel de estudos dos/as traballadores/as con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior, ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional. (Art. 11 ET e 1.1 Rd 488/1998).

O/a traballador/a debe posuír algunha das titulacións seguintes:

- Licenciado/a Universitario/a, Enxeñeiro/a ou Arquitecto/a.
- Diplomado/a Universitario/a, Enxeñeiro/a ou Arquitecto/a Técnico/a.
- Técnico/a ou Técnico/a Superior da Formación Profesional Regrada da formación profesional específica, sendo equivalentes os anteriores Técnico/a Auxiliar (FPI) e Técnico/a Especialista (FP2).
- Outras titulacións oficialmente recoñecidas equivalentes ás anteriores.

Non poden transcorrer máis de catro anos dende a finalización dos correspondentes estudos ou dende a validación destes en España, se se obtivesen no estranxeiro, ou seis anos cando o/a traballador/a sexa discapacitado/a.

O posto debe permitir a obtención de práctica profesional axeitada ao nivel de estudos cursados. Mediante convenio colectivo de ámbito sectorial estatal, ou no seu defecto, de ámbito inferior, poderanse determinar os postos, grupos, niveis ou categorías obxecto deste contrato.

A duración non poderá ser inferior a seis meses nin exceder de dous anos, podéndose determinar por convenio colectivo sectorial estatal ou sectorial inferior, a duración destes contratos, respectando sempre estes límites. (Art. 11.1 ET e 19 e 20 Rd 488/1998).

Se o contrato se establece por unha duración inferior á máxima, as partes poderán acordar ata dúas prórrogas, sen que a duración total poida exceder á máxima. A duración de cada prórroga non poderá ser inferior á duración mínima do contrato.

Ningún/a traballador/a poderá estar contratado/a en prácticas, na mesma ou distinta empresa, por tempo superior a dous anos en virtude da mesma titulación.

Cando o contrato chega ao remate, non hai denuncia das partes cun preaviso mínimo de 15 días e o/a traballador/a continúa traballando:

- Se non esgotou a duración máxima do contrato, prorrogárase automaticamente ata o devandito prazo.
- Se esgotase a duración máxima considerárase prorrogado tacitamente por tempo indefinido, salvo proba en contrario que acredite a natureza temporal. (Art. 49.1.c ET e 20 Rd 488/1998).
- En caso de incumprirse soamente o preaviso, o/a traballador/a será indemnizado/a co equivalente ao salario correspondente aos días que o devandito prazo se incumpre.

A falta de esixencia de forma escrita fará que o contrato en prácticas se considere indefinido, salvo proba en contrario que acredite o seu carácter temporal. De igual forma os celebrados a tempo parcial presumiranse celebrados a xornada completa, por falta de forma escrita, salvo proba en contrario que acredite o seu carácter parcial. (Art. 22.1 Rd 488/1998).

Salvo o disposto por convenio colectivo, o período de proba será como máximo:

■ Un mes para os/as titulados/as de grao medio (Diplomados/as e Técnico/a de FP regradada).

■ Dous meses para titulados/as superiores (Licenciados/as e Técnicos/as Superiores de FP regradada).

A xornada poderá ser a tempo completa ou parcial.

A retribución, que se fixará por convenio colectivo, nunca poderá ser inferior ao 60% o primeiro ano e o 70% o segundo ano de vixencia do contrato, do salario fixado para un/a traballador/a que desempeñe o mesmo ou equivalente posto de traballo, e en ningún caso inferior ao SMI. En caso de contratos a tempo parcial o salario reducirase en proporción ao tempo traballado. (Art. 2.1 Rd 488/1998 e art. 11.1.e ET).

O contrato debe formalizarse por escrito facendo constar expresamente a titulación do/a traballador/a, a duración do contrato e o posto ou postos a desempeñar durante as prácticas.

O/a empresario/a poderá solicitar do Servizo Público de Emprego un certificado no que conste o tempo que o/a traballador/a estivo contratado/a en prácticas con anterioridade. Se transcorridos 10 días o Servizo Público de Emprego non emitiu o certificado, o/a empresario/a queda exonerado/a das responsabilidades que se poidan derivar.

Á terminación do contrato, o/a empresario/a deberá entregar ao traballador/a un certificado no que consta a duración das prácticas o posto ou postos de traballo desempeñados e as principais tarefas realizadas.

Se unha vez finalizado o contrato en prácticas o/a traballador/a continúa na empresa, non poderá concertarse un novo período de proba, computándose a duración do contrato en prácticas para os efectos de antigüidade na empresa.

O/a empresario/a informará os/as traballadores/as sobre a existencia de postos de traballo vacantes, co fin de garantir o acceso a postos permanentes.

Este tipo de contrato alcanzou en 2006, 7.457 concertos (7.197 en 2005), o que representa un 0,93% dos contratos iniciais e un 0,87% do total (0,52% en España), fronte ao 0,91 do ano 2005.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,22%, na industria un 1,36%, na construción un 0,92% e no sector servizos un 0,90%.

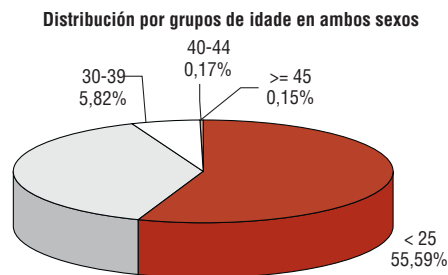
Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 49,78% de homes e un 50,22% de mulleres, producíndose un lixeiro aumento con respecto ao ano 2005 (49,91%) nas contratacións a mulleres e superando por primeira vez ás dos homes. É un dos contratos onde a diferenza de contratación entre homes e mulleres é menor. Realízanse case os mesmos contratos en prácticas a homes que a mulleres, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da equiparación entre sexos destes contratos.

■ Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.053	775	105	2	0	918	867	105	6	5	3.836
Lugo	226	101	12	0	0	206	114	19	0	1	679
Ourense	150	78	14	0	0	140	108	9	1	0	500
Pontevedra	712	394	85	2	3	740	417	85	2	2	2.442
Galicia	2.141	1.348	216	4	3	2.004	1.506	218	9	8	7.457

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

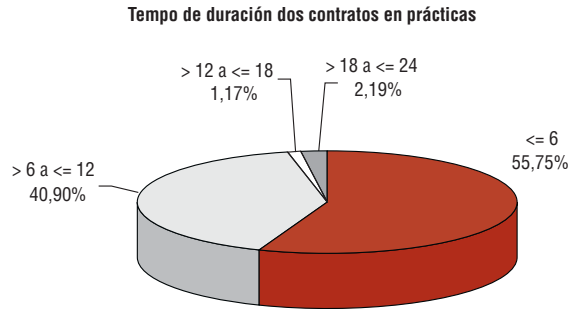
Por grupos de idade, realizáronse maior número de contratacións a homes <25 anos (57,68%) e mulleres de <25 anos (53,51%), seguidos en ambos os dous casos do intervalo de 25-29 cun 36,31% en homes e un 40,21% en contratos a mulleres e do intervalo de 30-39 anos, cun 5,82% de contratacións concertadas con homes e un 5,82%, realizadas a mulleres.

■ Cadro 7.18

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2006

	Duración en meses				Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	
A Coruña	2.309	1.370	51	106	3.836
Lugo	295	370	5	9	679
Ourense	270	222	4	4	500
Pontevedra	1.283	1.088	27	44	2.442
Galicia	4.157	3.050	87	163	7.457

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Segundo a duración do contrato, son os de entre 6 e 12 meses os que alcanzaron maior porcentaxe (40,90%) (53,88% en 2005), seguidos dos de duración igual ou inferior a 6 meses cun 55,75% (43,31% en 2005). Aqueles que alcanzaron a duración máxima de 24 meses seguen, ao igual que en 2005, supoñendo unha porcentaxe moi pequena, o 2,18% (1,53% en 2005). Aínda que se produciu un aumento dos contratos de máis longa duración (24 meses) tamén aumentaron os de duración igual ou inferior a 6 meses en detrimento dos de duración entre 6 e 12 meses. (Cadro 7.19)

Contratos en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.19

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.935	113	1.822	1.901	249	1.652	3.836	362	3.474
Lugo	339	18	321	340	62	278	679	80	599
Ourense	242	14	228	258	43	215	500	57	443
Pontevedra	1.196	76	1.120	1.246	219	1.027	2.442	295	2.147
Galicia	3.712	221	3.491	3.745	573	3.172	7.457	794	6.663

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 89,35% (88,05% en 2005) celebrouse a xornada completa e o 10,65% (11,95% en 2005) a parcial, aínda que no caso dos homes supuxo o 5,95% mentres que no caso das mulleres, confirmando a tendencia doutros tipos de contratos, chegou ao 15,30% aínda que con tendencia a diminuír (17,68% en 2005).

7.2.6. Contrato de Inserción

Estes contratos asínanse entre a Administración Pública ou Entidade sen ánimo de lucro e un/unha demandante de emprego, incluído nos Servizos Públicos de Emprego, para realizar unha obra ou servizo de interese xeral ou social, como medio de adquisición de experiencia laboral e mellora da ocupabilidade, dentro do ámbito dos programas públicos que se determinen regularmente (art. 15.I.d ET). Este con-

trato foi derogado polo Rd Lei 5/2006, do 9 de xuño, por non cumprir as expectativas para as que foi creado.

Os traballadores/as que sexan parte nestes contratos non poderán repetir a súa participación ata transcorridos 3 anos dende a finalización do anterior, sempre e cando fose contratado baixo esta modalidade por un período superior a 9 meses nos últimos 3 anos.

Os custos laborais e de SS destes contratos serán financiados polos Servizos Públicos de Emprego, subvencionando a contía equivalente á base mínima do grupo de cotización ao que corresponde a categoría profesional desempeñada polo traballador, así como os complementos salariais de residencia e para os efectos de SS, as cotas derivadas dos salarios.

O Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais informará con carácter trimestral a Comisión Delegada do Goberno sobre as subvencións concedidas e satisfeitas nese período, así como sobre o seguimento e control destas.

Mediante o R.D.-Ley 5/2006 derógase a figura do contrato temporal de inserción por non cumprir as expectativas para as que se creou.

Só celebrouse un contrato desta modalidade en Galicia no ano 2006 e 459 en toda España.

7.2.7. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación.

Esta medida ten por finalidade a contratación de traballadores/as inscritos como desempregados en substitución de traballadores que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (art. 1 e ss Rd 1194/1985).

As empresas procederán á celebración dun contrato por calquera das modalidades vixentes, agás contrato a tempo parcial e eventual por circunstancias da produción. (Art. 3.1 Rd 1194/1985).

Se durante a vixencia do contrato dun traballador/a en substitución se producise o cesamento deste, o empresario/a deberá substituílo, nun prazo máximo de 15 días, por outro traballador/a desempregado/a polo tempo que reste para alcanzar a duración mínima do contrato que debe de ser dun ano.

A falta de substitución do traballador/a que cesou, suporalle á empresa aboar o INSS a prestación de xubilación devengada polo traballador/a substituído/a, dende o momento do cesamento do traballador/a contratado/a. (Art. 4 Rd 1194/1985).

O contrato formalizarase por escrito e entregarase ao traballador/a que se xubile unha copia para que o entregue na entidade xestora que corresponda para o recoñecemento da súa petición de xubilación.

Se á finalización do contrato de substitución, este se transforma en indefinido poderá acollerse aos incentivos de bonificación do 25% da cota empresarial á SS por continxencias comúns durante un período de 24 meses seguintes ao inicio do contrato, sempre que a transformación se levase a cabo ata o 31 de decembro do 2006.

En 2006 en Galicia só se realizaron 50 contratos desta modalidade (1.608 en España e 58 en 2005), o que supón un 0,006% do total. Deles o 56% realizáronse a homes e o 44% a mulleres. No colectivo masculino realizáronse máis contratos no tramo

de 25 a 29 anos (25%) e 30-39 anos (25%) e no feminino no de 25 a 29 anos (31,82%) e en maiores de 45 anos (31,85%).

Segundo a actividade económica, non se empregou na agricultura, na industria un 0,02%, na construción 3 contratos e no sector servizos un 0,005%.

Centrándonos na duración, maioritariamente concertáronse por un período de 12 meses (90%).

■ Cadro 7.20

Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	3	4	5	2	2	0	5	5	2	6	34
Lugo	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
Ourense	0	1	2	0	0	0	1	0	1	0	5
Pontevedra	3	2	0	1	2	0	0	0	0	1	9
Galicia	6	7	7	4	4	0	7	5	3	7	50

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Contrato de Relevo e Xubilación Parcial

É o que se concerta cun traballador/a desempregado/a ou que estivese contratado pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente a un traballador/a da empresa que accede á xubilación parcial (art. 12.6 ET).

A duración será indefinida ou igual ao tempo que lle falta ao traballador substituído/a para alcanzar a idade de xubilación (5 anos como máximo). Se chegado este momento o traballador/a xubilado/a parcial continua en activo, o contrato de relevo que se celebre por duración determinada, poderá prorrogarse por períodos anuais, extinguíndose en todo caso ao finalizar o período correspondente ao ano en que se produza a xubilación total.

A xornada poderá ser completa ou parcial. En todo caso deberá ser como mínimo, igual á redución da xornada do traballador/a substituído/a, que deberá estar comprendida entre un 25% e un 85%. (Art. 12.6 ET).

O posto de traballo do traballador/a relevista poderá ser o mesmo do traballador/a substituído/a ou similar, e o horario poderá completar o do traballador/a substituído/a ou simultanearse con el/ela.

Se durante a vixencia do contrato de relevo, que ha de celebrarse por escrito, se producise o cesamento do traballador/a contratado/a a empresa deberá substituílo no prazo de 15 días por outro traballador/a desempregado/a, ou que tivese concertado coa empresa un contrato de duración determinada.

Se o traballador/a xubilado/a parcialmente fose despedido improcedentemente e non se producise a súa readmisión, a empresa deberá substituílo por outro traballa-

dor/a desempregado/a ou ampliar a duración da xornada do traballador/a con contrato de relevo.

En caso de incumprimento, a empresa deberá aboar á Entidade Xestora o importe da prestación de xubilación parcial devengado dende o momento do cesamento ou despedimento improcedente.

A xubilación parcial do traballador/a substituído/a é aquela que se inicia despois do cumprimento dos 60 anos e ata o momento da xubilación total, que se simultanea cun contrato a tempo parcial e se atopa vinculada ao contrato de relevo. Para determinar a idade de xubilación téñense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan.

A pensión de xubilación anticipada e parcial será compatible coa realización dun contrato a tempo parcial:

■ Tería dereito a esta pensión o traballado/ar, por conta allea, con polo menos 60 anos, que reúna as condicións xerais esixidas para causar pensión contributiva de xubilación conforme ás normas do réxime da SS de que se trate, agás a idade.

■ O traballador/a solicitará a pensión de xubilación parcial ante a entidade xestora, e o recoñecemento desta quedará condicionado á presentación dos correspondentes contratos a tempo parcial e de relevo. O dereito á pensión nace na mesma data na que os contratos entren en vigor.

O contrato de relevo extínguese ao cumprir o traballador/a relevado a idade establecida para a súa xubilación, se o contrato asinado fose de carácter temporal. Se ao cumprir a idade de xubilación, o traballador/a continúa na empresa, o contrato de relevo que se celebrou por duración determinada poderá prorrogarse mediante acordo das partes por períodos anuais, extinguíndose en todo caso, ao finalizar o período correspondente ao ano no que se produza a xubilación total do traballador/a relevado/a.

Se se trata dun contrato de relevo para substituír un traballador/a xubilado/a parcialmente despois de alcanzar a idade de xubilación, prorrogarase automaticamente por períodos anuais, extinguíndose en todo caso ao finalizar o período correspondente ao ano en que se produza a xubilación total.

Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por duración e provincia. Galicia. 2006

■ Cadro 7.21

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e <18 meses	>18 e <24 meses	> 24 meses	
A Coruña	30	2	0	2	34
Lugo	2	0	0	0	2
Ourense	5	0	0	0	5
Pontevedra	8	0	0	1	9
Galicia	45	2	0	3	50

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	64	122	107	34	40	21	59	39	13	11	510
Lugo	21	34	18	5	3	0	15	11	1	3	111
Ourense	17	17	19	6	5	1	7	9	2	5	88
Pontevedra	119	265	217	30	44	19	95	96	17	19	921
Galicia	221	438	361	75	92	41	176	155	33	38	1.630

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.23

Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15d a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	2	0	0	3	9	12	15	27	442	0	510
Lugo	0	0	0	0	2	2	3	6	98	0	111
Ourense	1	0	0	0	0	3	3	7	74	0	88
Pontevedra	1	0	0	2	4	16	26	42	830	0	921
Galicia	4	0	0	5	15	33	47	82	1.444	0	1.630

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.24

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	367	36	331	143	68	75	510	104	406
Lugo	81	8	73	30	12	18	111	20	91
Ourense	64	11	53	24	8	16	88	19	69
Pontevedra	675	275	400	246	112	134	921	387	534
Galicia	1.187	330	857	443	200	243	1.630	530	1.100

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

No ano 2006 celebráronse en Galicia 1.630 (2005: 1.290) contratos de relevo, o que representan soamente un 0,20% dos contratos iniciais (0,17% en España) e 0,18% do total, aínda que se observa un sensible aumento con respecto ao ano anterior.

Por sexo e idade, o 72,82% celebráronse con homes e entre eles o colectivo de 25 a 39 anos supuxo un 67,32%. No grupo de mulleres concertáronse soamente 443 contratos, representando o 27,18%, e tamén é o tramo de 25 a 39 anos o que ten maior representación cun 74,72%.

Segundo a actividade económica foi empregado na agricultura un 0,10%, na industria un 1,03%, na construción un 0,10% e no sector servizos un 0,11%.

Segundo a duración o 88,59% fórono por un período superior a 24 meses e segundo a xornada o 67,48% foi a total e o 32,51% a parcial.

Segundo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi maior nas mulleres, representando un 45,15%, mentres que nos homes só supuxo un 27,8%.

■ Cadro 7.25

Contratos por xubilación parcial. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	426	0	0	0	0	79	505
Lugo	0	0	0	0	85	0	0	0	0	13	98
Ourense	0	0	0	0	74	0	0	0	0	15	89
Pontevedra	0	0	0	0	724	0	0	0	0	118	842
Galicia	0	0	0	0	1.309	0	0	0	0	225	1.534

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.26

Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 días	>15d a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	1	0	1	0	0	5	9	24	443	22	505
Lugo	0	0	0	0	0	3	2	6	84	3	98
Ourense	0	0	0	0	0	2	2	7	71	7	89
Pontevedra	0	0	0	1	2	6	20	35	764	14	842
Galicia	1	0	1	1	2	16	33	72	1.362	46	1.534

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Contratos de xubilación parcial concertáronse 1.534 en Galicia en 2006 (1.266 en 2005) representando un 0,19% dos contratos iniciais (0,16 en España) e o 0,18% do total. Ao igual que no contrato anterior de relevo, obsérvase un sensible aumento con respecto a 2005. Do total, un 85,33% concertouse con homes e só un 14,67%

con mulleres. Esta diferenza está explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e polo tanto tamén en acceder ás pensións de xubilación, diferenzas que deberían ir diminuíndo nos próximos anos como xa se apreciou con respecto a 2005 onde supuxeron o 12,09%.

Ao igual que no contrato anterior, un 88,79% celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Segundo a actividade, foi empregado na agricultura un 0,06%, na industria un 1,00%, na construción un 0,09% e no sector servizos un 0,10%

Aínda que estas dúas modalidades seguen representando unha porcentaxe escasa dentro do total do volume da contratación en Galicia, si parece existir un aumento progresivo.

7.2.8. Contratos non contemplados anteriormente.

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo doméstico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo.....

Estas contratacións son pouco representativas supoñen un 3,59% dos contratos iniciais (3,70% en 2005) e 3,35% do total incluídas as conservacións en indefinidos e as adscricións en colaboración social, e son os de duración indeterminada (45,12%) e os de duración igual ou inferior a 7 días (49,44%) os máis celebrados.

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2006

■ Cadro 7.27

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	369	786	1.720	757	1.530	210	414	585	223	168	6.762
Lugo	269	518	952	415	1.546	2.055	3.315	3.987	1.299	1.353	15.709
Ourense	46	120	322	166	428	14	37	61	14	17	1.225
Pontevedra	145	491	1.320	851	1.610	116	226	219	29	51	5.058
Galicia	829	1.915	4.314	2.189	5.114	2.395	3.992	4.852	1.565	1.589	28.754

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.28

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 días	>15 d a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	4.176	91	37	63	237	125	5	4	14	2.010	6.762
Lugo	5.487	191	339	39	34	10	1	0	0	9.608	15.709
Ourense	937	1	1	0	8	11	0	1	0	266	1.225
Pontevedra	3.617	6	5	7	186	131	3	4	9	1.090	5.058

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

**Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 7.29

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	5.162	0	5.162	1.600	0	1.600	6.762	0	6.762
Lugo	3.700	0	3.700	12.009	0	12.009	15.709	0	15.709
Ourense	1.082	0	1.082	143	0	143	1.225	0	1.225
Pontevedra	4.417	1	4.416	641	0	641	5.058	1	5.057
Galicia	14.361	1	14.360	14.393	0	14.393	28.754	1	28.753

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Mención aparte daremos aos contratos temporais de minusválidos/as, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para traballadores/as minusválidos/as.

Estes contratos supuxeron en 2006, 768 contratos (699 en 2005) contratos (0,09%) deles o 64,75% celebráronse con homes (70,09% en 2005) e o 35,29% con mulleres (29,90% en 2005), deixando novamente ver a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha minusvalidez, pero cunha evolución positiva respecto do ano anterior.

Segundo a actividade económica, empregouse na agricultura un 0,28%, na industria un 0,28%, na construción un 0,10% e no sector servizos un 4,73%.

O tramo de idade no que máis contratos se asinan foi o de 30-39 anos, tanto en homes (36,12%), coma en mulleres (34,45%).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 96,63% das celebracións e a xornada completa o 77,47% (86,98% en 2005), aínda que no colectivo feminino (seguindo a tendencia da maioría dos contratos) só supuxo o 63,84% mentres que no masculino chegou ao 84,91%.

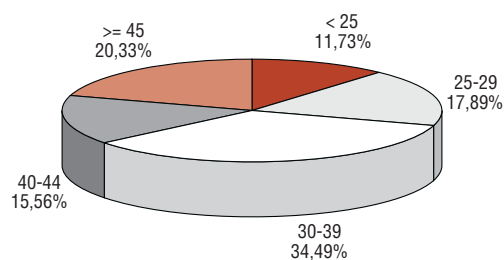
Contratos temporais de minusválidos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.30

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	34	40	73	33	49	13	18	31	16	18	325
Lugo	9	8	22	10	26	2	6	10	10	5	108
Ourense	7	9	25	12	12	2	4	7	3	3	84
Pontevedra	22	51	99	47	51	12	18	30	3	11	344
Galicia	72	108	219	102	138	29	46	78	32	37	861

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Contratos temporais de minusválidos. Por duración e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.31

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	314	7	3	1	325
Lugo	105	2	0	1	108
Ourense	80	3	1	0	84
Pontevedra	333	8	3	0	344
Galicia	832	20	7	2	861

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Contratos temporais de minusválidos. Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.32

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	229	18	211	96	29	67	325	47	278
Lugo	75	13	62	33	9	24	108	22	86
Ourense	65	3	62	19	8	11	84	11	73
Pontevedra	270	42	228	74	18	56	344	60	284
Galicia	639	76	563	222	64	158	861	140	721

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.9. Contratos Indefinidos Ordinarios

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato.

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, minusválidos, a tempo parcial, etc. En todo caso calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2006 concertáronse en Galicia 22.713 contratos desta modalidade (20.907 en 2005), o que supón un incremento de 1.806 contratos. Aínda así só representan un

2,83% dos contratos iniciais (3,83% en España) e 2,65% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social, pero con tendencia á alza.

Segundo a actividade económica empregouse na agricultura nun 21,67%, na industria un 3,31%, na construción un 3,04% e no sector servizos un 2,08%.

Esta contratación concértase maioritariamente no sector masculino cun 71,21% do total, fronte a un 28,79% (26,35% en 2005) en mulleres, volviendo reforzar a realidade da alta temporalidade na contratación feminina. En ambos os dous grupos, é o intervalo de idade de 30-39 anos, onde máis contratos indefinidos se asinan cun 37,93% en homes e un 37,05% nas mulleres.

No caso dos homes o resto dos intervalos de idade representan un 19,2% para > ou igual a 45 anos, 16,97% para o grupo de 25-29 anos, 12,06% para < de 25 e 13,85% para o grupo de 40-45 anos.

Para o colectivo feminino as contratacións celebradas no intervalo de 25-29 anos supuxeron un 23,29%, un 14,98% para os <25, un 13,42% para os > ou igual 45 e un 10,55% para o intervalo entre 40 e 44 anos.

As porcentaxes segundo o tipo de xornada reflicten un 71,33% a xornada completa (76,49% en 2005), un 15,59% a tempo parcial e un 13,08% de fixos discontinuos (8,34% en 2005). Estes datos modifícanse se introducimos a variable sexo, sendo o colectivo masculino un 75,8% de contratos a xornada completa, un 9,85% a parcial e un 14,34 de fixos discontinuos, e no das mulleres un 60,26% a xornada completa, un 29,78% a tempo parcial e un 9,95% de fixos discontinuos. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos a variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

■ Cadro 7.33

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	814	1.174	2.550	784	1.135	476	726	1.140	305	384	9.488
Lugo	309	476	1.005	517	777	109	128	262	91	122	3.796
Ourense	104	175	407	126	162	73	162	224	60	81	1.574
Pontevedra	723	920	2.172	813	1.030	322	553	797	234	291	7.855
Galicia	1.950	2.745	6.134	2.240	3.104	980	1.569	2.423	690	878	22.713

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.34

Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos
A Coruña	6.457	689	5.385	383	3.031	882	1.870	279	9.488	1.571	7.255	662
Lugo	3.084	235	1.425	1.424	712	235	411	66	3.796	470	1.836	1.490
Ourense	974	115	846	13	600	228	356	16	1.574	343	1.202	29
Pontevedra	5.658	554	4.605	499	2.197	603	1.304	290	7.855	1.157	5.909	789
Galicia	16.173	1.593	12.261	2.319	6.540	1.948	3.941	651	22.713	3.541	16.202	2.970

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.10. Contratos Para el Fomento da Contratación Indefinida.

Estes contratos teñen como finalidade a colocación estable de traballadores desempregados e de empregados suxeitos a contratos temporais.

(Disposición adicional primeira Lei 12/01)

A partir da entrada en vigor da norma que recolle o acordo para a mellora do crecemento e o emprego, asinado polo goberno e axentes sociais o 9 de Maio de 2006, o colectivos traballadores/as que poden ser obxecto deste tipo de contratos son:

Traballadores/as desempregados/as inscritos/as na Oficina de Emprego que pertencen a algún destes colectivos:

1-Mulleres:

- desempregadas, así como vítimas da violencia de xénero
- Contratadas nos 24 meses seguintes ao parto.
- Contratadas despois de 24 meses de inactividade laboral, si anteriormente á súa retirada traballou como mínimo 3 anos.
- Con contrato suspendido (indefinido ou temporal), reincorporadas despois da maternidade.

2-Novos de 16 a 31 anos, ambos os dous inclusive.

3-Maiores de 45 anos.

4-Parados/as que leven, polo menos, 6 meses inscritos ininterrompidamente como demandantes de emprego e persoas en risco de exclusión social.

5- Persoas con discapacidade.

6- Traballadores en situación de exclusión social

7- Vítimas da violencia de xénero.

Traballadores que na data de celebración do novo contrato de fomento da contratación indefinida, estivesen empregadas na mesma empresa mediante un contrato de duración determinada ou temporal, incluído os contratos formativos, con anterioridade ao 31 de decembro de 2006.

Plan extraordinario para a conversión de emprego temporal en fixo. Conversión en indefinidos de contratos temporais, incluídos os formativos, de relevo e de substitución por xubilación en tódolos casos celebrados con anterioridade ao 1 de xuño de 2006, sempre que a conversión se realice antes do 11 de xaneiro de 2007.

Bonificacións en supostos excepcionais de contratación temporal:

- Vítimas da violencia de xénero.
- Persoas en situación de exclusión social.
- Persoas con discapacidade

Serán beneficiarios das bonificacións as empresas e os traballadores/as autónomos que subscriban contratos indefinidos a tempo completo, incluídos os fixos discontinuos, cos traballadores dos colectivos sinalados.

Extendense tamén as bonificacións ás persoas que se incorporen con carácter indefinido como Socios/as traballadores ou de traballo ás cooperativas ou sociedades laborais.

O contrato concertarase por tempo indefinido e formalizarase por escrito, segundo modelo oficial e a tempo completo ou parcial.

A lei só admite a conversión en indefinidos dos contratos temporais directos das empresas e non dos contratos temporais das ETT.

A empresa, que nos seis meses anteriores á contratación, realízase extincións de contrato de traballo por causas obxectivas declaradas improcedentes por sentenza xudicial ou procedesen a un despedimento colectivo non poderá celebrar contratos para o fomento da contratación indefinida.

Nos dous supostos anteriores a limitación afectaría unicamente á cobertura daqueles postos de traballo da mesma categoría ou grupo profesional que os afectados polo despedimento ou extinción e para o mesmo centro ou centros de traballo. (Disposición adicional primeira 12/2001).

Non se terá en conta esta limitación nos supostos de despedimento colectivo, cando a realización destes contratos de fomento da contratación indefinida sexa acordada cos representantes dos traballadores no período de consultas previsto na tramitación do expediente de regulación de emprego.

O réxime xurídico do contrato e os dereitos e obrigas que del se deriven, rexeranse, con carácter xeral, polo disposto na lei e nos convenios colectivos para os contratos por tempo indefinido.

Cando o contrato se extinga por causas obxectivas e a extinción sexa declarada improcedente, a contía da indemnización será de 30 días de salario por ano de servizo, prorrateadas por meses os períodos de tempo inferior a un ano e ata un máximo de 24 mensualidades.

En caso de conversión dun contrato temporal nun contrato de fomento da contratación indefinida non se poderá pactar un período de proba, sempre que se trate das mesmas funcións

1) Contratos Indefinidos acollidos ao Programa de Fomento do Emprego Estable para o ano 2006: Ademais de atoparse inscrito na oficina de Emprego deben de pertencer a algún dos seguintes colectivos:

- Traballadores/as desempregados/as de entre 16 e 45 anos.
- Traballadores/as desempregados/as, cando se contraten para prestar servizos en profesións ou ocupacións con menor índice de emprego feminino.
- Traballadores/as desempregados/as inscritos/as ininterrompidamente na Oficina de Emprego durante seis ou máis meses.
- Traballadores/as desempregados/as >45 e ata 55 anos.
- Traballadores/as desempregados/as de >45 e ata 65 anos.
- Traballadores/as desempregados/as preceptores de prestacións ou subsidios por desemprego, aos que reste un ano ou máis de percepción no momento da contratación.
- Traballadores/as desempregados/as preceptores do subsidio por desemprego a favor dos traballadores incluídos no Réxime Especial Agrario da SS, así como preceptores/as da renda agraria.

■ Traballadores/as desempregados/as admitidos no programa da Renda Activa de Inserción.

■ Traballadoras desempregadas inscritas na Oficina de Emprego contratadas nos 24 meses seguintes á data do parto.

■ Traballadores/as desempregados/as que se incorporan ás cooperativas sociedades laborais como socios/as traballadores/as ou de traballo, con carácter indefinido e encadrados nun réxime por conta allea da SS.

■ Traballadores/as desempregados/as nunha situación de exclusión social.

■ Traballadores/as desempregados/as que teñan acreditada pola administración a condición de vítima de violencia de xénero por parte dalgún membro da unidade familiar de convivencia.

Os contratos indefinidos iniciais a tempo completo ou parcial, incluídos os fixos descontinuos, celebrados durante o 2006, darán dereito a partir da data de contratación a bonificacións na cota empresarial á seguridade social por continxencias comúns, segundo o colectivo ao que pertencen.

A contratación indefinida en 2006 deu lugar a 16.130 contratos (2005: 13.881) o que representa 2.249 contratos máis que o ano anterior, sendo un 2,01% dos contratos iniciais (2,02% en España) e un 1,88% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social.

Segundo a actividade económica empregouse no sector da agricultura nun 2,05%, na industria un 2,75%, na construción un 1,79% e en servizos un 1,94%.

Esta é unha das poucas modalidades de contratación onde a porcentaxe feminina alcanza o 62,21% fronte ao 37,79% do masculino, debido a que grande parte destas medidas de fomento tratan de favorecer a inserción da muller no mercado laboral.

Se tomamos como referencia o elemento idade observamos que no colectivo de homes a maior parte dos contratos se realizan a > ou igual 45 anos (53,91%) o tramo de 25 -29 supuxo un 19,95%, o de <25 un 18,03%, o de 30-39 un 6,14% e o grupo de 40-44 anos só un 1,97%.

No grupo de mulleres a maior porcentaxe alcánzaa o grupo de 25-29 anos cun 25,48%, seguido do de 30-39 cun 24,92%, o de > ou igual de 45 cun 21,88%, os menores de 25 supuxeron un 21,48% e o colectivo de 40-44 anos só representou un 6,23%.

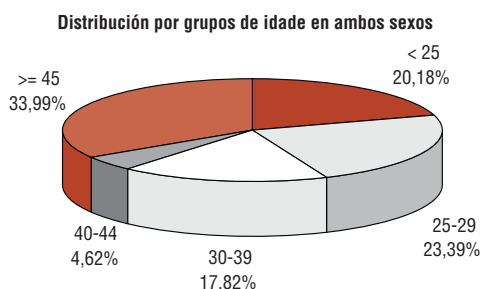
As porcentaxes por tipo de xornada refliten un 74,21% para a xornada completa, un 20,40% para a parcial e só un 5,38% para a modalidade de fixo descontinuo. Estes datos vense alterados se introducimos a variable sexo. No colectivo feminino concertáronse un 66,37% de contratos a xornada completa, un 27,48% a parcial e un 6,15% de contratos fixos descontinuos. No colectivo masculino os rexistros de contratos refliten unha porcentaxe de 87,14% para a xornada completa, un 8,74% para a parcial e un 4,12% (1,80% en 2005) para os fixos descontinuos.

■ Cadro 7.35

Contratos indefinidos fomento de emprego. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	397	465	166	40	1.258	819	964	951	234	830	6.124
Lugo	151	140	31	14	438	249	313	309	65	281	1.991
Ourense	129	128	31	13	332	297	244	280	88	262	1.804
Pontevedra	422	483	146	53	1.258	791	1.036	961	238	823	6.211
Galicia	1.099	1.216	374	120	3.286	2.156	2.557	2.501	625	2.196	16.130

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.36

Contratos indefinidos de fomento do emprego. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2006

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	2.326	222	2.029	75	3.798	1.150	2.362	286	6.124	1.372	4.391	361
Lugo	774	47	703	24	1.217	264	903	50	1.991	311	1.606	74
Ourense	633	56	570	7	1.171	325	832	14	1.804	381	1.402	21
Pontevedra	2.362	208	2.009	145	3.849	1.019	2.563	267	6.211	1.227	4.572	412
Galicia	6.095	533	5.311	251	10.035	2.758	6.660	617	16.130	3.291	11.971	868

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

2) Transformación en Indefinidos dos contratos de duración determinada ou temporais, contratos formativos, de relevo e de substitución por anticipación da idade de xubilación.

(Lei 12/01) Lei 2/04)

En 2006 realizáronse 55.984 conversións en indefinidos de contratos temporais (2005: 34.470), o que supoñen 21.514 conversións máis que o ano anterior e representa un 6,52% do total das contratacións celebradas.

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias da produción cun 56,06% (64,44% en 2005). Os de obra ou servizo chegaron a un 34,86% (25,18% en 2005), os de prácticas un 4,90% (5,64% en 2004), os de formación un 1,55% (2,23% en 2005), os de interinidade 1,34% e o resto (substitución, temporal de inserción, temporal de minusválido.....) non alcanzaron porcentaxes significativas.

**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia 2006**

■ Cadro 7.37

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	9.717	2.131	1.732	5.935	19.515
Eventual circ. produción	12.615	3.706	3.168	11.895	31.384
Interinidade	333	69	81	266	749
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	56	15	15	46	132
Substitución xub. 64 anos	10	0	1	5	16
Prácticas	1.407	288	204	844	2.743
Relevo	118	26	16	399	559
Formación	311	160	105	290	866
Outros	11	2	0	7	20
Total	24.578	6.397	5.322	19.687	55.984

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Homes. Galicia 2006**

■ Cadro 7.38

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	5.992	1.480	1.225	4.114	12.811
Eventual circ. produción	6.460	1.869	1.580	6.369	16.278
Interinidade	150	26	32	98	306
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	41	13	12	33	99
Substitución xub. 64 anos	10	0	0	4	14
Prácticas	703	141	108	408	1.360
Relevo	85	23	14	304	426
Formación	201	102	64	181	548
Outros	10	0	0	4	14
Total	13.652	3.654	3.035	11.515	31.856

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.39

**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Mulleres. Galicia 2006**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	3.725	651	507	1.821	6.704
Eventual circ. produción	6.155	1.837	1.588	5.526	15.106
Interinidade	183	43	49	168	443
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	15	2	3	13	33
Substitución xub. 64 anos	0	0	1	1	2
Prácticas	704	147	96	436	1.383
Relevo	33	3	2	95	133
Formación	110	58	41	109	318
Outros	1	2	0	3	6
Total	10.926	2.743	2.287	8.172	24.128

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Se incluímos a variable sexo, apreciamos que no colectivo de homes a maior conversión de contratos temporais en indefinidos, produciuse no contrato eventual por circunstancias da produción cun 51,11% (60,67% en 2005), seguido do de obra cun 40,21% (29,67% en 2005), do de prácticas (4,27%) e do de formación (1,72%).

As conversións e indefinidos supuxeron un 56,90% do total, no grupo de homes.

No colectivo feminino, as conversións representaron un 43,10% do total e, por modalidades, o 62,61% das conversións foron de contratos eventuais, o 27,78% de obra, o 5,73% de prácticas, o 1,32% de formación e o 1,84% de interinidade.

■ Cadro 7.40 Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	13.652	1.090	12.399	163	10.926	3.245	6.988	693	24.578	4.335	19.387	856
Lugo	3.654	180	3.472	2	2.743	788	1.948	7	6.397	968	5.420	9
Ourense	3.035	167	2.859	9	2.287	601	1.661	25	5.322	768	4.520	34
Pontevedra	11.515	1.041	10.421	53	8.172	2.579	5.414	179	19.687	3.620	15.835	232
Galicia	31.856	2.478	29.151	227	24.128	7.213	16.011	904	55.984	9.691	45.162	1.131

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

■ Cadro 7.41 Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses								Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	>36 meses	
A Coruña	1.468	4.114	11.964	1.535	2.011	778	1.074	1.634	24.578
Lugo	315	1.078	3.304	279	528	162	341	390	6.397
Ourense	289	1.122	2.573	226	335	142	210	425	5.322
Pontevedra	1.280	3.936	9.197	895	1.336	459	969	1.615	19.687
Galicia	3.352	10.250	27.038	2.935	4.210	1.541	2.594	4.064	55.984

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

As conversións en indefinidos, segundo sexos son un reflexo das contratacións iniciais. Así os contratos por interinidade cunha maior porcentaxe feminina, supoñen tamén maior número de conversións en mulleres.

7.2.11 Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións feitas a:

- Minusválidos/as.
- Traballadores/as en risco de exclusión social.
- Contratacións a minusválidos/as en CEE.
- Contratacións en proxectos de investigación.
- Contratacións en prácticas para investigadores/as.

Os contratos feitos a traballadores/as minusválidos/as ao longo de 2006 foron de 2.705, sendo o contrato temporal de minusválido/a o mais empregado co 31,83%, seguido do indefinido para minusválidos/as (28,39%) e o de obra ou servizo determinado (10,05%). As contratacións deste colectivo en centros especiais de emprego acadaron 786 contratos, dos que o 34,60% foron de obra ou servizo, o 19,85% indefinidos e o 17,81% eventuais por circunstancias da produción.

Contratacións a minusválidos. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006

■ Cadro 7.42

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinido fomento emprego	101	5	38	30	174
Minusválidos	304	83	72	309	768
Obra ou servizo	177	11	40	44	272
Eventual circ. produción	102	9	3	27	141
Interinidade	110	9	5	42	166
Temporal minusválidos	325	108	84	344	861
Prácticas	0	0	0	2	2
Formación	43	12	13	42	110
Resto contratos	2	0	1	0	3
Convertidos en indefinidos	115	19	17	57	208
Total	1.279	256	273	897	2.705

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Contratacións a minusválidos en CEE. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006

■ Cadro 7.43

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinido fomento emprego	97	5	35	19	156
Obra ou servizo	177	11	40	44	272
Eventual circ. produción	101	9	3	27	140
Interinidade	94	7	0	22	123
Temporal minusválidos	10	0	2	5	17
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	1	1	0	1	3
Resto contratos	61	3	1	10	75
Total	541	36	81	128	786

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Contrato temporal para traballadores/as desempregados/as en situación de exclusión social, que ten por obxecto fomentar a contratación de desempregados/as en dita situación.

A situación de exclusión social, acreditarase polos correspondentes servizos sociais e pola pertenza a algún dos seguintes colectivos:

Perceptores/as de rendas mínimas de inserción ou calquera outra prestación de igual ou similar natureza segundo cada comunidade autónoma.

Persoas que non poidan acceder ás prestacións anteriores por algunha das seguintes causas:

- Falla de período esixido de residencia ou empadramento.
- Esgotamento do período máximo de percepción legal.
- Xoves maiores de 18 anos e menores de 30, procedentes de institucións de protección de menores.
- Persoas con problemas de drogadicción ou alcoholismo, en proceso de inserción.
- Internos/as de centros penitenciarios cunha situación que permita acceder a un emprego.
- Menores internos incluídos no ámbito de aplicación da lei orgánica 5/02 cunha situación que lles permita acceder a un emprego.

A duración pode ser por tempo indefinido ou determinado; a xornada a tempo parcial ou completo e a formalización debe facerse por escrito.

As empresas ou entidades sen ánimo de lucro que contraten a este colectivo poderán aplicar unha bonificación da cota por contingencias comúns por un máximo de 24 meses.

A empresa debe atoparse ao corrente no cumprimento das súas obrigas tributarias e coa seguridade social tanto na data de concesión da axuda como durante a percepción da mesma, e non ter sido excluída do acceso a beneficios derivados da aplicación de programas pola comisión de infraccións moi graves non prescritas.

O colectivo de traballadores/as contratados/as en risco de exclusión social solo supuxeron 117 contratacións en toda a comunidade autónoma, e deles o 53,85% servíronse da modalidade eventual por circunstancias da produción, o 23,08% de obra ou servizo e o 19,62% o foron indefinidos.

■ Cadro 7.44

**Contratacións a traballadores/as en risco de exclusión social.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefinido fomento emprego	4	4	5	10	23
Obra ou servizo	11	3	2	11	27
Eventual circ. produción	18	7	6	32	63
Interinidade	0	0	0	0	0
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	0	0	0	0	0
Resto contratos	1	0	1	2	4
Total	34	14	14	55	117

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

O contrato de traballo para a realización dun proxecto de investigación, pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as universidades públicas e se rexeran polo establecido na normativa de obra ou servizo determinado (artigos 12 e 15 do E.T.)

No ano 2006, celebráronse 772 contratos . O 49,48% foron con homes e o 50,52% con mulleres. Os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron de 25 a 29 anos (45,55% en homes e 45,13% en mulleres) e o de 30-39 anos (40,05% en homes e 39,74 en mulleres).

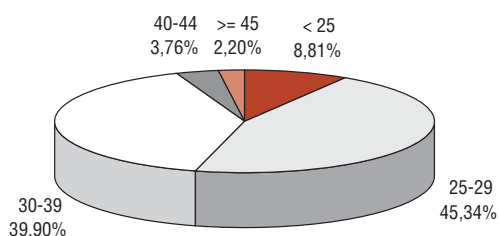
■ Cadro 7.45

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	24	109	103	8	2	25	113	105	13	6	508
Lugo	8	40	36	3	4	3	27	33	1	1	156
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	4	25	14	0	2	4	36	17	4	2	108
Galicia	36	174	153	11	8	32	176	155	18	9	772

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

O contrato en prácticas para investigadores/as require estar en posesión do título de doutor/a, sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos desde a obtención do título. Estes contratos poderán celebralos as mesmas institucións que no número anterior e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano nin exceder de cinco.

Só realizáronse 6 contratos que reúnan estas características na comunidade autónoma galega, todos eles a homes e principalmente no tramo de 30 a 39 anos.

Cadro 7.46 Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4
Lugo	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Galicia	0	1	4	1	0	0	0	0	0	0	6

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

7.2.12 Adscripcións en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación dos traballadores/as desempregados/as a través das subvencións dos custos laborais para a contratación de traballadores/as desempregados para a execución de obras ou servizos de interese xeral, no ámbito da colaboración coas corporacións locais ou entidades dependentes ou vencelladas a unha administración local.

As adscripcións temporais en colaboración social desenvolvidas en Galicia no 2006 foron 337, das que 236 foron con homes e solo 101 con mulleres.

O tramo de idade mais significativo foi o de maiores de 45 anos en ambos sexos e o sector de actividade económica onde se concentraron foi no de servizos.

Cadro 7.47 Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	1	15	16	19	185	5	9	27	7	53	337
Galicia	1	15	16	19	185	5	9	27	7	53	337

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Cadro 7.48 Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2006

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	236	0	0	0	101	337
Galicia	0	0	0	236	0	0	0	101	337

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Prórrogas

As prórrogas a contratos en 2006 acadaron as 109.033.

As prórrogas en gran medida, reflicten os contratos iniciais e afectaron sobre todo a contratos eventuais (81,97%), seguido de formación (7,61%), prácticas(4,87%) e obra ou servizo (4,65%).

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006

■ Cadro 7.49

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.037	1.070	263	1.703	5.073
Eventual circ. produción	35.084	7.950	7.182	39.157	89.373
Interinidade	74	12	23	79	188
Temporal minusválidos	127	57	26	120	330
Temporal inserción	2	0	0	2	4
Relevo	0	0	0	0	0
Substitución xub. 64 anos	0	0	0	0	0
Xubilación parcial	1	0	0	1	2
Prácticas	2.677	457	340	1.841	5.315
Formación	2.947	1.209	1.147	2.997	8.300
Outros contratos	147	9	12	280	448
Total	43.096	10.764	8.993	46.180	109.033

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Centrándonos na duración, o 39,44% realizáronse por 3 meses, o 39,15% por períodos de 3 a 6 meses e un 20,77% por períodos de 6 a 12 meses.

■ Cadro 7.50

Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2006

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	17.445	16.423	8.960	227	33	8	43.096
Lugo	3.475	4.895	2.328	53	6	7	10.764
Ourense	2.357	4.760	1.807	46	17	6	8.993
Pontevedra	19.729	16.607	9.552	218	64	10	46.180
Galicia	43.006	42.685	22.647	544	120	31	109.033

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Por sexos a distribución é casi igualitaria, cun 50,15% a mulleres e un 49,85% a homes.

O tramo de idade no que rexistraronse mais prorrogas foi de 25 a 44 anos, tanto en homes (56,05%), como en mulleres (62,50%), seguido do colectivo de maiores de 25 anos (33,78% en homes e 27,69% en mulleres).

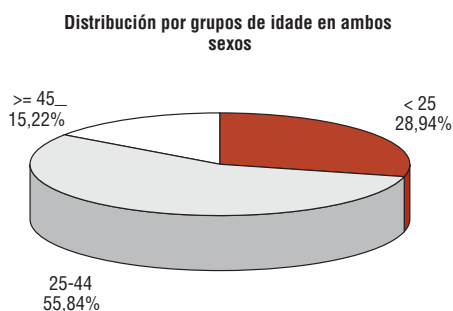
No sector servizos foi no que maior número de prorrogas rexistráronse, acadando o 71,04% seguido de industria co 19,91%.

■ Cadro 7.51

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2006

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	7.051	11.821	1.932	6.055	13.994	2.243	407	6.265	5.103	31.321	43.096
Lugo	1.880	2.937	770	1.436	3.242	499	165	1.324	1.100	8.175	10.764
Ourense	1.540	2.090	570	1.212	2.907	674	92	1.902	859	6.140	8.993
Pontevedra	7.888	13.615	2.259	6.436	14.031	1.951	387	8.946	5.026	31.821	46.180
Galicia	18.359	30.463	5.531	15.139	34.174	5.367	1.051	18.437	12.088		109.033

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2006

Desglose de contratos rexistrados de duración indefinida e conversións de temporais en indefinidos. Sobre o total de contratos. Por modalidades e provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 7.52

	Total de contratos	Duración indefinida			
		Subtotal	Indefinidos ordinarios	Fomento da contratación indefinida	
				Contratos iniciais	Conversión de contratos temporais
A Coruña	365.542	40.190	9.488	6.124	24.578
Lugo	86.706	12.184	3.796	1.991	6.397
Ourense	65.781	8.700	1.574	1.804	5.322
Pontevedra	339.902	33.753	7.855	6.211	19.687
Galicia	857.931	94.827	22.713	16.130	55.984

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Conclusións da contratación

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que non hai variacións significativas con respecto ao ano anterior.

De novo prodúcese un incremento do número de contratos, alcanzando os 857.931 contratos rexistrados, dos cales 801.610 son de nova creación e 55.984 son conversións de contratos temporais xa existentes en indefinidos. É neste apartado donde prodúcese maiores diferenza e 337 son adscripcións de colaboración social.

2º Como no ano 2005, a modalidade de contrato eventual segue a ser mais empregada (40,91% dos contratos iniciais e 38,22% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscripcións en colaboración social), producíndose incluso un pequeno incremento con respecto ao ano anterior. En segundo lugar atopase o contrato por obra ou servizo determinado (38,11% dos contratos iniciais e 35,61% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscripcións en colaboración social) cun incremento moi significativo respecto de 2005 de 1,51%, a pesar dos intentos de reducir a contratación temporal. Este tipo de contrato sumado ó anterior cadou un 79,02% da contratación do 2006.

3º Os contratos de formación siguen a súa tendencia á baixa e os de prácticas concértanse por primeira vez a maior número de mulleres que de homes.

4º Aínda que os contratos indefinidos seguen tendo unha moi baixa representación, produciuse un incremento de 4.221 contratos.

A rotación dos asalariados/as galegos/as (número de contratos eventuais que, por termino medio concértanse con cada asalariado temporal), acadou os 2,4 contratos no caso das mulleres e os 2,49 no caso dos homes.

■ Cadro 7.53

Rotación dos asalariados temporais. Galicia/España. 2005/2006

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Contratos temporais	387.581	404.127	333.787	357.872	8.650.827	9.013.462	6.971.300	7.336.065
Asalariados Temporais	163,0	161,7	130,4	148,8	2.857,1	2.983,7	2.311,8	2.533,0
Rotación	2,4	2,5	2,6	2,4	3,0	3,0	3,0	2,9

Datos EPA en miles de persoas

Elaboración propia

Fonte: EPA INEM. Estatística de Contratos Rexistrados.

5º Mantense unha elevada porcentaxe de asalariados/as temporais tanto no sector público como no privado, especialmente no colectivo feminino.

Asalariados sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2006

■ Cadro 7.54

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Asalariados Sector Público	79,8	80,5	68,6	67,7	20,2	19,5	31,4	32,3
Asalariados Sector Privado	63,6	65,4	61,2	59,1	36,4	34,6	38,8	40,9

En porcentaxe
Elaboración propia
Fonte: EPA

Asalariados sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2006

■ Cadro 7.55

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	200	2006
Asalariados Sector Público	80,6	80,5	69,5	67,5	19,4	19,5	30,5	32,5
Asalariados Sector Privado	66,1	65,8	62,8	62,1	33,9	34,2	37,2	37,9

En porcentaxe
Elaboración propia
Fonte: EPA

Durante o 2006 só un 42,53% dos contratos indefinidos concertáronse con mulleres e deles un 28,48% foi a tempo parcial.

6º Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade, chegando en 2006 ao 72,11% de representación feminina, ou os iniciais de fomento de emprego, e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou a xubilación parcial. Por sectores de actividade, solo no sector servizos a contratación das mulleres supera á dos homes (55,01%).

7º A maior porcentaxe de contratación levouse a cabo no grupo de idade entre 20 e 34 anos (62,32%). Vólvese poñer de manifesto a maior dificultade de inserción ou reinserción laboral dos maiores de 45 anos, que só supuxeron o 10,66% da contratación.

8º Segundo o Instituto Galego das cualificacións o perfil tipo da contratación para o ano 2006 é o seguinte: Home de 25 a 29 anos, contratado na sección de actividade económica de actividades inmobiliarias e de aluguer e servizo a empresas, con contrato temporal e na ocupación de dependente no grupo de mulleres e na ocupación de Peón de industrias manufactureras no grupo de homes.

9º Coa aprobación de Real decreto lei 5/2006, do 9 de xuño, para a mellora do crecemento e do emprego preténdese emendar os problemas e carencias anteriores. Este acordo consensuado entre o Goberno, CEOE, CEPYME, CCOO e UGT, contén medidas dirixidas a impulsar o emprego, a contratación indefinida e a conversión de emprego temporal en fixo.

■ Cadro 7.56

Efectivos laborais, segundo tipo de contrato, por comunidade autónoma

	Contrato indefinido				Contrato temporal			
	Valores absolutos en miles		% do total de efectivos		Valores absolutos en miles		% do total de efectivos	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Andalucía	936,7	1.036,6	54,0	56,1	797,4	810,4	46,0	43,9
Aragón	245,2	263,9	66,6	68,1	122,9	123,5	33,4	31,9
Asturias	171,4	173,3	65,4	63,4	90,8	100,2	34,6	36,6
Baleares	197,3	208,8	65,2	65,3	105,4	110,9	34,8	34,7
Canarias	337,2	352,0	60,6	60,5	219,2	229,4	39,4	39,5
Cantabria	92,7	97,7	64,0	63,7	52,2	55,7	36,0	36,3
Castela A Mancha	245,0	270,0	57,5	58,4	181,3	192,2	42,5	41,6
Castela e León	382,9	400,6	65,9	65,8	198,2	208,5	34,1	34,2
Cataluña	1.698,4	1.792,2	70,9	72,0	697,7	697,9	29,1	28,0
Comunidade Valenciana	854,1	915,9	65,7	66,9	446,5	452,8	34,3	33,1
Estremadura	108,8	119,4	59,9	61,4	72,8	75,2	40,1	38,6
Galicia	390,0	427,7	61,0	63,6	249,1	244,8	39,0	36,4
Madrid	1.519,6	1.595,4	70,4	69,9	637,9	688,0	29,6	30,1
Murcia	209,3	229,4	59,3	60,4	143,5	150,2	40,7	39,6
Navarra	130,0	137,3	66,6	66,8	65,3	68,2	33,4	33,2
País Vasco	442,6	461,9	67,5	68,3	213,0	214,0	32,5	31,7
A Ríoxa	60,4	64,9	72,4	74,7	23,1	22,0	27,7	25,3
España	8.021,6	8.547,0	65,0	65,8	4.316,3	4.443,9	35,0	34,2

Fonte: Encuesta de Coyuntura Laboral

■ Cadro 7.57

Asalariados/as por tipo de contrato ou relación laboral, sexo e comunidade autónoma.
Valores absolutos e porcentaxes respecto do total de cada comunidade. 2005-2006

	Total				De duración indefinida: Total				Temporal: Total			
	Valor absoluto		Porcentaxe		Valor absoluto		Porcentaxe		Valor absoluto		Porcentaxe	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Andalucía	2.405,7	2.543,1	100,0	100,0	1.320,7	1.367,2	54,9	53,8	1.085,0	1.175,9	45,1	46,2
Aragón	453,0	471,4	100,0	100,0	328,2	336,5	72,5	71,4	124,8	134,9	27,5	28,6
Asturias	320,0	332,9	100,0	100,0	220,0	229,3	68,8	68,9	100,0	103,6	31,3	31,1
Baleares	380,8	401,5	100,0	100,0	256,8	268,4	67,4	66,8	124,0	133,1	32,6	33,2
Canarias	715,5	750,9	100,0	100,0	437,7	457,1	61,2	60,9	277,8	293,8	38,8	39,1
Cantabria	187,7	202,9	100,0	100,0	128,2	139,8	68,3	68,9	59,5	63,1	31,7	31,1
Castela A Mancha	792,6	817,6	100,0	100,0	544,9	575,3	68,7	70,4	247,7	242,3	31,3	29,6
Castela e León	592,9	630,4	100,0	100,0	381,2	406,5	64,3	64,5	211,7	223,9	35,7	35,5
Cataluña	2.720,9	2.827,1	100,0	100,0	2.046,4	2.079,8	75,2	73,6	674,5	747,3	24,8	26,4
Comunidade Valenciana	1.669,7	1.773,1	100,0	100,0	1.045,0	1.124,1	62,6	63,4	624,7	649,0	37,4	36,6
Estremadura	292,5	308,9	100,0	100,0	168,9	176,7	57,7	57,2	123,6	132,2	42,3	42,8
Galicia	840,9	890,7	100,0	100,0	547,4	580,2	65,1	65,1	293,5	310,5	34,9	34,9
Madrid	2.511,9	2.597,0	100,0	100,0	1.809,2	1.837,1	72,0	70,7	702,7	759,9	28,0	29,3
Murcia	471,5	499,2	100,0	100,0	275,9	288,9	58,5	57,9	195,6	210,3	41,5	42,1
Navarra	217,4	225,8	100,0	100,0	157,4	157,7	72,4	69,8	60,0	68,1	27,6	30,2
País Vasco	778,7	783,2	100,0	100,0	559,6	559,8	71,9	71,5	219,1	223,4	28,1	28,5
A Ríoxa	110,6	113,7	100,0	100,0	80,7	81,3	73,0	71,5	29,9	32,4	27,0	28,5
Ceuta	21,9	20,2	100,0	100,0	13,1	13,9	59,8	68,8	8,8	6,3	40,2	31,2
Melilla	17,8	18,4	100,0	100,0	11,8	11,8	66,3	64,1	6,0	6,6	33,7	35,9
España	15.502,0	16.208,0	100,0	100,0	10.333,1	10.691,4	66,7	66,0	5.168,9	5.516,6	33,3	34,0

(1) Datos da UE en miles de habitantes.

(2) Datos provisionais

Fonte: INE (datos a 1 de xaneiro) e EUROSTAT

Limitar a utilización sucesiva de contratos temporais é outro dos obxectivos deste Real decreto lei, e para iso inclúese no texto refundido da Lei do Estatuto dos Traballadores, límites temporais para os sucesivos contratos deste carácter que pode subscribir unha empresa cun traballador.

Para remate do capítulo, inclúense os seguintes cuadros como reflexo da evolución da contratación no primeiro semestre de 2006 (antes da aprobación do Rela Decreto Lei 5/2006 e no segundo semestre despois da súa aprobación.

■ **Cadro 7.58** **Contratos de traballo iniciais, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións en colaboración social. Segundo sexo e provincias. Xuño 2006**

	Homes			Mulleres			Ambos os dous sexos			Total
	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social	
A Coruña	86.669	5.137		76.404	3.784		163.073	8.921	0	171.994
Lugo	19.249	1.284		19.523	932		38.772	2.216	0	40.988
Ourense	15.047	1.097		13.087	876		28.134	1.973	0	30.107
Pontevedra	85.108	4.494	139	65.995	3.132	67	151.103	7.626	206	158.935
Galicia	206.073	12.012	139	175.009	8.724	67	381.082	20.736	206	402.024

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados.

■ **Cadro 7.59** **Contratos de traballo iniciais. Segundo tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Decembro. 2006**

	Indefinido ordinario	Indef. fomento emprego	Minusválidos	Obra ou servizo	Eventual Circ. produc.	Interinidade	Temporal Minusv.	Temp. Inserc.	Relevo	Jubil. Parc.	Sustituc. jubil. 64 anos Sustitución	Prácticas	Formación	Outros contratos	Total
A Coruña	9.488	6.124	304	140.132	137.427	30.950	325		510	505	34	3.836	4.567	6.672	324.750
Lugo	3.796	1.991	83	24.319	25.619	6.155	100		111	98	2	679	1.639	15.709	62.063
Ourense	1.574	1.804	72	24.758	21.937	6.591	84		88	89	5	500	1.732	1.225	56.820
Pontevedra	7.855	6.211	309	116.305	142.934	31.861	344	1	921	842	9	2.442	4.786	5.058	319.878
Galicia	22.713	16.130	768	305.514	327.917	75.557	853	1	1.630	1.534	50	7.457	12.724	28.664	748.599
España	665.200	350.763	11.797	6.841.222	7.732.664	1.373.861	14.775	459	30.206	22.384	1.608	90.461	119.864	119.263	17.377.287

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados.

■ **Cadro 7.60** **Contratos de traballo iniciais. Segundo tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Decembro. 2006**

	Indefinido ordinario	Indef. fomento emprego	Minusválidos	Obra ou servizo	Eventual Circ. produc.	Interinidade	Temporal Minusválidos	Temporal Inserción	Relevo	Xubilación Parcial	Substitución xub. 64 anos	Prácticas	Formación	Outros contratos	Total
A Coruña	4.595	2.802	153	68.249	66.142	13.235	160	0	200	221	24	1.899	2.153	3.240	163.073
Lugo	2.087	908	38	11.942	11.804	2.330	58	0	56	53	2	334	795	8.365	38.772
Ourense	770	793	35	11.171	10.946	2.829	38	0	32	31	2	272	792	423	28.134
Pontevedra	3.864	3.004	161	56.337	67.660	13.463	157	1	443	395	3	1.238	2.208	2.169	151.103
Galicia	11.316	7.507	387	147.699	156.552	31.857	413	1	731	700	31	3.743	5.948	14.197	381.082

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados.

■ Cadro 7.61

Contratos de traballo iniciais, contratos convertidos en indefinidos e adscricións en colaboración social. Segundo sexo e provincias. Decembro 2006

	Homes			Mulleres			Ambos os dous sexos			Total	Temporal Minusválidos	Temporal Inserción	Relevo	Xubilación Parcial	Substit. Xub. 64 anos	Prácticas	Formación	Outros contratos
	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social	Contratos iniciais	Cont. convert. en indefinidos	Adscrip. en colab. social									
A Coruña	179.029	13.652		161.935	10.926		340.964	24.578	0	365.542	325	0	510	505	34	3.836	4.567	6.762
Lugo	38.859	3.654		41.450	2.743		80.309	6.397	0	86.706	108	0	111	98	2	679	1.639	15.709
Ourense	31.829	3.035		28.630	2.287		60.459	5.322	0	65.781	84	0	88	89	5	500	1.732	1.225
Pontevedra	177.175	11.515	236	142.703	8.172	101	319.878	19.687	337	339.902	344	1	921	842	9	2.442	4.786	5.058
Galicia	426.892	31.856	236	374.718	24.128	101	801.610	55.984	337	857.931	861	1	1.630	1.534	50	7.457	12.724	28.754

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados.

7.3. Empresas de Traballo Temporal

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal reguladas pola Lei 14/1994, de 1 de xuño que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da Comunidade Autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia, e que son autorizadas polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, por se-lo seu ámbito de actuación superior ó da Comunidade Autónoma.

Pódese ver no cadro 7.62 que das 30 empresas de traballo temporal que están autorizadas para traballar en Galicia a 31 de Decembro de 2006, 19 foron autorizadas polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e 11 pola Comunidade Autónoma, ofrecendo unhas cifras similares segundo o tamaño das provincias.

■ Cadro 7.62

EMPRESAS DE TRABALLO TEMPORAL AUTORIZADAS A 31-12-2006

Órgano competente	Número empresas	Distribución provincial			
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Dirección Xeral de Relacións Laborais	11	6	2	4	6
Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais	19	17	6	8	17
Total	30	23	8	12	23

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

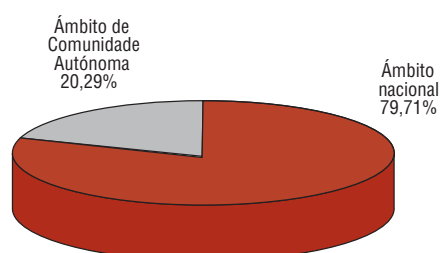
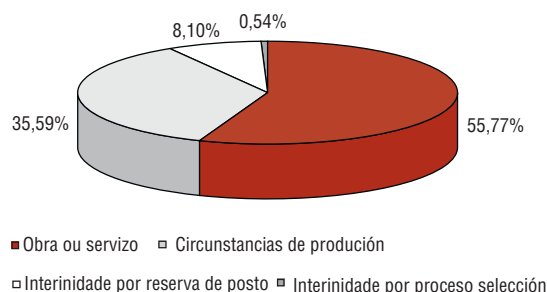
O número de traballadores/as cedidos por empresas de traballo temporal en Galicia durante 2006 ascende en total á cifra de 71.898, correspondendo maior número ós pertencentes a empresas de ámbito nacional (cadro 7.63), que supoñen casi o 80% do total.

Cadro 7.63
Cesions de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición, segundo ámbito territorial de actuación da ETT. Galicia.2006

	Cesións de traballadores	Contratos de posta a disposición ⁽¹⁾				Total
		Obra ou servizo	Circunstancias de produción	Interinidade por reserva posto	Interinidade por proceso selección	
Ámbito nacional	57.308	42.254	33.529	7.505	545	83.833
Ámbito de Comunidade Autónoma	14.590	14.979	2.993	813	12	18.697
Total	71.898	57.233	36.522	8.318	557	102.530

(1) Segundo supostos contemplados no art. 6.2 da Lei 14/94

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Traballadores cedidos por ETT

Contratos de posta a disposición

No que se refire a contratos de posta a disposición subscritos polas empresas de traballo temporal (102.530), os de obra ou servizo determinado e circunstancias de produción supoñen máis do 91% do total.

Segundo o cadro 7.64, as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan o maior número de traballadores/as e, lóxicamente de contratos de posta a disposición supoñendo en ambos casos máis do 88% do total de Galicia.

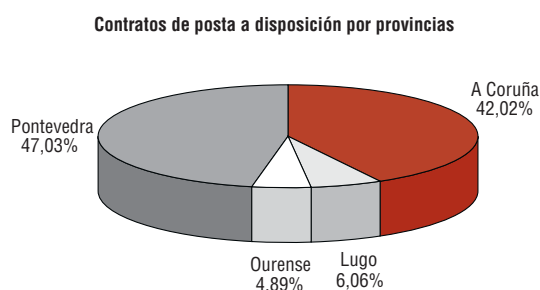
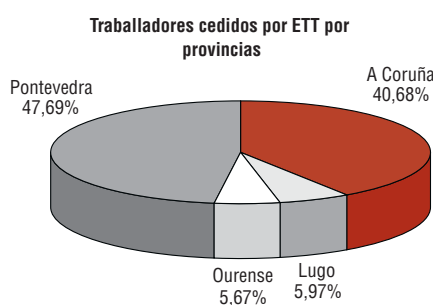
Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición segundo comunidade autónoma e provincia de centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia 2006

■ Cadro 7.64

	Traballad.	Contratos de posta a disposición ⁽¹⁾				Total
		Obra ou servizo	Circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto	Interinidade por proceso selección	
A Coruña	29.250	25.509	15.819	1.551	203	43.082
Lugo	4.291	3.899	2.024	254	41	6.218
Ourense	4.077	3.703	1.082	216	14	5.015
Pontevedra	34.290	24.122	17.499	6.297	299	48.217
Galicia	71.908	57.233	36.424	8.318	557	102.532

(1) Segundo supostos contemplados no art. 6.2 da Lei 14/94

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

No cadro 7.65 pódense observa-las cifras de contratos de posta a disposición referidos unicamente ós celebrados por empresas autorizadas pola Comunidade Autónoma resaltando claramente os contratos para obra ou servizo determinado. Asimesmo podese contemplar que a provincia de Pontevedra supera claramente ás demais en contratos de puesta a disposición e, lóxicamente, no cadro 7.66, nos traballadores/as postos a disposición.

Contratos de posta a disposición celebrados polas ETT por provincias e causas. Galicia 2006.

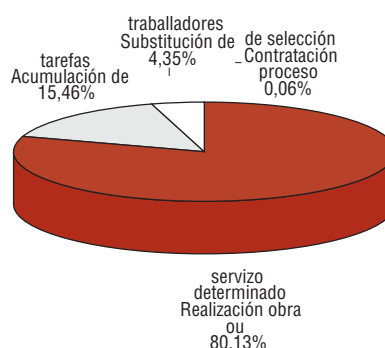
■ Cadro 7.65

	Causa contrato				Total
	Realización obra ou servizo determinado	Acumulación de tarefas	Substitución de traballadores	Contratación proceso de selección	
A Coruña	2.806	183	157	8	3.154
Lugo	960	481	50		1.491
Ourense	767	78	22	2	869
Pontevedra	10.474	2.154	585	2	13.215
Galicia	15.007	2.896	814	12	18.729

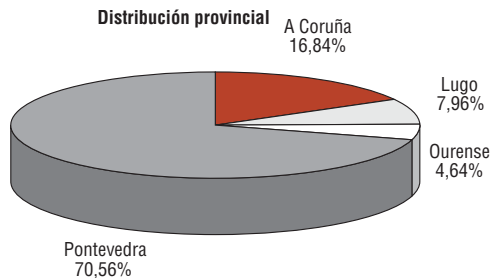
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Hai que engadir 36 contratos autorizados pola Dirección xeral de Relacións Laborais, ao abeiro do artigo 5.3 da lei 29/1999

Distribución por causa do contrato

Distribución provincial

Efectuada a distribución por rama de actividade pode contemplarse que as industrias de alimentos, bebidas e tabaco son as que máis contratos desta natureza subscriben, debido fundamentalmente ao volume que teñen os contratos para esta actividade na provincia de Pontevedra.

**Traballadores/as postos a disposición polas ETT
Por provincias.Galicia2006**

■ Cadro 7.66

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
2006	2.550	1.128	806	10.068	14.552

(1) Autorizadas para traballar en Galicia pola Dirección Xeral de Relacións Laborais
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Examinando a evolución destas empresas desde a súa práctica posta en funcionamento, cadro 7.67, pódese observar como o número de empresas parece que sigue estabilizado aún despois dun acusado descenso en 2005.

**Evolución empresas autorizadas e contratos de posta a disposición.
Galicia.1996-2006**

■ Cadro 7.67

	Nº Empresas	Contratos de posta a disposición
1996	26	30.883
1997	36	58.525
1998	37	82.431
1999	36	84.155
2000	34	85.660
2001	33	78.547
2002	33	76.534
2003	31	76.148
2004	32	84.541
2005	26	87.775
2006	30	102.530

Elaboración propia
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral Relacións Laborais

Por outra banda, despois dunha tendencia crecente dos contratos de posta a disposición, nos anos 2002 y 2003 diminúen as cifras, tendencia que se iniciara no ano 2001, invertíndose nos tres últimos anos en que se incrementan e acadan no ano 2006 a maior cifra de todos, supoñendo unha subida do 16,8%

Esta mesma evolución pode observarse no cadro 7.68 que, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia, reflicte, neste ano, a cifra máis alta.

Contratos de posta a disposición de ETT autorizadas a traballar en Galicia pola Comunidade autónoma. Por provincias e clases de contratos. 2002-2006

■ Cadro 7.68

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Contratos					
2002	4.519	743	1.395	7.736	14.393
2003	3.669	574	1.352	9.766	15.361
2004	3.117	695	1.400	11.124	16.336
2005	3.387	1.116	1.048	12.832	18.383
2006	3.154	1.491	869	13.215	18.729
Realización de obra ou servizo					
2002	3.970	461	1.345	6.028	11.804
2003	3.238	286	1.181	7.991	12.696
2004	2.799	537	1.243	7.487	12.066
2005	2.965	595	971	10.407	14.938
2006	2.806	960	767	10.474	15.007
Acumulación					
2002	342	259	10	1.549	2.160
2003	226	259	137	1.568	2.190
2004	100	132	123	3.099	3.454
2005	183	467	51	1.953	2.654
2006	183	481	78	2.154	2.896
Substitución					
2002	202	23	38	157	420
2003	199	21	33	198	451
2004	195	25	34	536	790
2005	226	53	26	470	775
2006	157	50	22	585	814
Selección					
2002	5	0	2	2	9
2003	6	8	1	9	24
2004	23	1	0	2	26
2005	13	1	0	2	16
2006	8		2	2	12

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

8.1 Introducción

A actual Lei Orgánica de Educación (LOE) establece non seu art. 39 que a Formación Profesional comprende o conxunto de accións formativas que capacitan para o desempeño cualificado das diversas profesións, o acceso ao emprego e participación activa na vida social, cultural e económica.

A Formación Profesional en España estaba integrada por 3 subsistemas: a Formación Profesional regrada como parte do sistema educativo, a Formación Ocupacional dirixida aos desempregados e a formación continua dirixida aos traballadores en activo. O Acordo de Formación Profesional para o Emprego de febreiro de 2006 supuxo a integración dos subsistemas de formación ocupacional e continua.

A primeira delas está integrada dentro do sistema educativo e é este o que establece qué tipo de ensino conducirá á obtención dun título académico con validez en todo o territorio nacional e que posibilita o acceso a outros estudos de nivel superior:

En segundo lugar, a Formación Profesional Ocupacional regúlase polo Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (PLAN FIP) e o seu obxectivo é cualificar aos desempregados co fin da súa integración non mercado laboral. E por último a

Formación Continua pretende proporcionar aos traballadores ocupados a formación que podan necesitar ao longo da súa vida laboral, para que obteñan os coñecementos e competencias requiridas en cada momento polas empresas.

O nexo regulador –agora - dos dous subsistemas é a Lei Orgánica das Cualificacións de Formación Profesional, do 19 de xuño de 2002, que no seu art. 9 di: “A formación profesional comprende o conxunto de accións formativas que capacitan para o desempeño cualificado das diversas profesións, o acceso ao emprego e a participación activa na vida social, cultural e económica. Inclúe ás ensinanzas propias da formación profesional inicial, as accións de inserción e reinserción laboral dos traballadores, así como as orientadas á formación continua nas empresas, que permitan a adquisición e actualización permanente das competencias profesionais”.

Nesta análise excluiremos o primeiro subsistema da Formación Profesional por pertencer ao sistema educativo, polo que as integradas nun único subsistema, Formación Profesional Ocupacional e a Formación Continua serán as que centren a nosa atención.

A Formación Profesional Ocupacional, mediante o Real decreto 146/1993 do 29 de xaneiro, sobre traspaso de funcións e servizos do Estado en materia de xestión da formación profesional ocupacional (BOE nº 54 e DOG nº 43 do 4 de marzo de 1993) e o Decreto 69/1993 do 10 de marzo (DOG nº 56 do 24 de marzo de 1993), foi asumida pola Comunidade Autónoma de Galicia e é concretamente a Subdirección Xeral de Formación Ocupacional, dependente da Dirección Xeral de Formación e Colocación da Consellería de Traballo, quen xestiona a Formación Profesional ocupacional e continua. Polo tanto, é a Xunta de Galicia a que xestiona as accións do Plan FIP que aproba anualmente con suxeición, en todo caso, aos obxectivos establecidos na planificación do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, de acordo coas necesidades de formación das diferentes rexións e sectores produtivos, detectadas polo Observatorio Ocupacional do Servizo Público de Emprego Estatal e en especial, a través das tendencias de contratacións dos últimos tres anos, así como a inserción dos alumnos formados.

A impartición dos cursos do Plan FIP lévase a cabo pola propia Xunta de Galicia. Tamén poderán colaborar na impartición das accións de formación profesional ocupacional: Centros Colaboradores para impartir especialidades formativas homologadas, organizacións empresariais ou sindicais e entidades públicas ou privadas de formación ou empresas que subscribiran convenio de colaboración.

Os cursos de formación ocupacional poderán ser de carácter presencial ou a distancia e incluírán unha parte práctica que deberá realizarse en aulas-obradoiro ou en empresas.

As accións do Plan FIP van dirixidas a desempregados/as, tendo preferencia:

- Perceptores/as de prestación ou subsidio de desemprego
- Maiores de 25 anos, en especial se levan máis dun ano inscritos/as como parados/as.
- Maiores de 25 anos que perderan un emprego anterior de polo menos seis meses de duración.
- Demandantes de primeiro emprego, cando as empresas se comprometan a contratar, como mínimo, o 60% dos alumnos/as.
- Desempregados/as con especiais dificultades de inserción ou reinserción laboral, como mulleres, minusválidos/as ou migrantes.

A selección de alumnos/as efectuarase tendo en conta os obxectivos fixados na planificación, as características dos cursos, as necesidades de formación dos parados/as e o principio de igualdade de oportunidades de ambos os dous sexos.

Co fin de mellorar a transparencia do mercado de traballo e facilitar a libre circulación dos/as traballadores/as no ámbito comunitario, estableceranse os itinerarios formativos e os coñecementos mínimos en cada especialidade que conduzan ao Certificado de Profesionalidade, que terá carácter oficial e validez en todo o territorio nacional. Será expedido aos alumnos que superaran as avaliacións correspondentes ao respectivo nivel profesional.

O certificado de profesionalidade ten por finalidade acreditar as competencias profesionais adquiridas mediante accións de formación profesional ocupacional, programas de Escolas Obradoiros e Casas de Oficio, programas de Obradoiros de Emprego, accións de formación continua ou experiencia laboral.

A Formación continua dos/as traballadores/as ocupados/as regúlase polo Real Decreto 1046/2003 do 1 de agosto polo que se regula o Subsistema de Formación Profesional Continua. Coa entrada en vigor, a partir do 1 de xullo de 2006, do Real decreto 552/2006 do 5 de maio, de ampliación dos medios económicos adscritos aos servizos traspasados á Comunidade Autónoma de Galicia polo Real decreto 146/1993 do 29 de xaneiro, en materia de xestión da formación profesional ocupacional, vanse producir importantes modificacións na xestión da Formación Continua.

Durante 2005 estas accións complementáronse en Galicia, coa publicación anual de dúas ordes de convocatoria de subvencións: contratos programa e accións complementarias e de acompañamento á formación.

A característica primordial da Formación Ocupacional e continua debe ser a súa adaptación permanente ás necesidades do mercado de traballo, tanto formando traballadores para a súa inserción laboral, como proporcionando ás empresas, traballadores cunha alta cualificación profesional que poidan satisfacer as demandas dos sectores produtivos.

As accións da Formación Ocupacional deben supeditarse aos obxectivos xerais da política de emprego: Planificación plurianual de obxectivos, existencia duns requisitos mínimos que deben cumprir os centros colaboradores a través dos cales se imparte a formación e a necesidade de establecer as ensinanzas mínimas de cada especialidade para expedir os correspondentes certificados de profesionalidade.

8.2. Formación profesional

O sistema de formación profesional (FP) está dividido en dous subsistemas: a FP inicial ou específica, pertencente ao sistema educativo; un segundo subsistema que integra a FP continua que vai dirixida a traballadores/as ocupados/as, tamén a desempregados/as e anterior FP ocupacional, centrada no ámbito laboral e que vai dirixida aos traballadores/as desempregados/as.

Inclúese a continuación un cadro resumo dos cursos, tanto ocupacional como continua impartidos en Galicia no ano 2006.

FORMACIÓN PROFESIONAL OCUPACIONAL

A Consellería de Traballo ten atribuído o exercicio das competencias e funcións relativas á formación profesional ocupacional. Estas realízanse a través da Subdirección

■ Cadro 8.1

Formación Profesional Ocupacional. 2006

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
FIP programación ordinaria provincial	927	13.905	37.075.906
FIP programación ordinaria pluriprovincial	468	7.020	15.361.922
FIP con compromiso de contratación	171	2.565	1.474.998
FIP medios propios	193	2.895	8.278.956
Plan autonómico de formación de formadores	22	330	478.022
Total FIP	1.781	26.715	62.669.804
FSE sen compromiso	242	4.345	3.554.034
FSE con compromiso	11	165	85.320
Total FSE	253	4.510	3.639.354
Total Formación Profesional Ocupacional	2.034	31.225	66.309.158

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Xeral de Formación Ocupacional e Continua. No ano 1999 créase o Instituto Galego das Cualificacións, como instrumento específico de carácter técnico para garantir a implantación efectiva do Sistema Nacional de Cualificacións.

A formación profesional ocupacional é unha política activa de emprego que ofrece cursos de formación gratuítos para traballadores/as desempregados/as co obxecto de cualificalos/as e que se integren dentro do mercado laboral.

Mediante a programación do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP), convocado anualmente pola Dirección Xeral de Formación e Colocación, prográmanse accións formativas para desempregados/as inscritos/as no Servizo Público de Emprego de Galicia. Fóra do plan FIP, realízanse tamén outras accións formativas que completan a oferta de mellora da cualificación. Todas as accións de formación profesional ocupacional están cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

Froito das programacións levadas a cabo durante o ano 2006, a formación profesional ocupacional en Galicia tivo como beneficiarios/as 31.225 alumnos/as, repartidos nun total de 2.034 cursos programados. Nesta programación poden analizarse os cinco grupos fundamentais:

- Cursos do plan FIP de programación ordinaria
- Cursos do plan FIP con compromiso de contratación.
- Cursos do plan FIP impartidos en centros de formación de titularidade da Xunta de Galicia.
- Cursos do Plan Autonómico de formación de formadores/as.
- Accións formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

PLAN DE FORMACIÓN E INSERCIÓN PROFESIONAL (FIP)

A normativa básica reguladora do Plan FIP está contida no Real decreto 631/1993, do 3 de maio, desenvolvido pola Orde do Ministerio de Traballo e Seguridade Social do 13 de abril de 1994 que, á súa vez foi modificada pola Orde do 14 de outubro de 1998. Neste Marco Xurídico, a Consellería publicou a Orde do 16 de decembro de 2004 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional na Comunidade

Autónoma de Galicia correspondente ao exercicio do ano 2006 (DOG nº 247, do 27 de decembro).

Esta orde de convocatoria establece que as comisións de avaliación encargadas de aprobar a programación se constituirán nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da Consellería.

O criterio de repartición das solicitudes entre as distintas comisións foi o de encomendar á Comisión de Valoración dos servizos centrais a resolución das solicitudes de entidades pluriprovinciais e a cada delegación provincial a dos centros radicados no seu ámbito territorial.

Ao abeiro desta convocatoria, no ano 2006 programáronse un total de 1.781 cursos, cun presuposto total de 62.666.802,93 euros, segundo se especifica nos apartados que se desenvolven a continuación:

■ Cadro 8.2

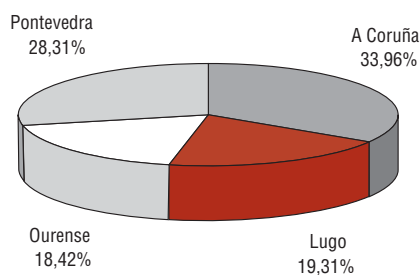
Distribución territorial Plano FIP ⁽¹⁾ . Por provincias. 2006

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Coruña	550	8.255	21.282.245
Lugo	346	5.180	12.100.639
Ourense	291	4.353	11.544.380
Pontevedra	594	8.927	17.742.539
Galicia	1.781	26.715	62.669.803

(1) Excluídos os de "con compromiso de contratación".

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Porcentaxes dos orzamentos

DISTRIBUCIÓN DA PROGRAMACIÓN POR ÁREAS FUNCIONAIS

A Consellería distribúe a súa programación por áreas funcionais. Estas son unha agrupación das bisbarras en conxuntos territoriais do mapa comarcal de Galicia. Con isto preténdese agrupar aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego neles.

A continuación recóllese a programación correspondente ao exercicio do ano 2006 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias.

SEGUIMIENTO E CONTROL DOS CURSOS

A Consellería realiza unha actividade de seguimento e control da calidade dos cursos impartidos dentro de cada programación.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. A Coruña. 2006

■ Cadro 8.3

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Barcala	7	105	180.751,65
A Coruña	179	2.690	7.041.480,90
Arzúa	4	60	141.301,80
Barbanza	30	450	765.465,15
Bergantiños	14	210	664.274,85
Betanzos	14	210	599.662,65
Eume	19	285	634.695,90
Ferrolterra	129	1.935	5.740.818,22
Fisterra	8	120	228.501,75
Muros	6	90	127.431,90
Noia	11	165	320.763,00
O Sar	1	15	41.853,75
Ordes	6	90	146.420,25
Ortegal	1	15	33.061,50
Santiago	107	1.605	3.958.512,00
Terra de Melide	8	120	400.956,45
Terra de Soneira	2	30	83.935,50
Xallas	4	60	172.357,50
Total	550	8.255	21.282.244,72

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Lugo. 2006

■ Cadro 8.4

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Fonsagrada	0	0	0,00
A Mariña Central	23	345	761.612,70
A Mariña Occidental	35	525	1.217.109,75
A Mariña Oriental	13	195	335.500,50
A Ulloa	4	60	156.712,80
Chantada	5	75	136.852,20
Lugo	204	3.050	6.658.303,53
Meira	3	45	228.639,90
Os Ancares	2	30	76.330,50
Quiroga	2	30	140.771,25
Sarria	14	210	581.902,65
Terra Chá	16	240	537.273,90
Terra de Lemos	25	375	1.269.629,70
Total	346	5.180	12.100.639,38

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Ourense. 2006**■ Cadro 8.5**

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Limia	8	120	267.978,00
Allariz-Maceda	4	60	165.246,45
Baixa Limia	2	30	74.152,65
O Carballiño	11	165	347.970,45
O Ribeiro	7	105	303.153,00
Ourense	220	3.288	8.899.361,00
Terra de Caldelas	1	15	31.995,00
Terra de Celanova	4	60	174.638,25
Terra de Trives	1	15	19.092,00
Valdeorras	16	240	588.204,00
Verín	14	210	586.931,85
Viana	3	45	85.656,90
Total	291	4.353	11.544.379,55

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Pontevedra. 2006**■ Cadro 8.6**

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Paradanta	2	30	68.113
Caldas	8	120	320.059,50
O Baixo Miño	17	255	628.032,41
O Condado	1	15	39.460,50
O Deza	39	585	1.409.707,35
O Morrazo	32	480	1.070.727,40
O Salnés	34	510	1.133.616,15
Pontevedra	88	1.320	2.792.906,55
Tabeirós-Terra de Montes	15	225	721.012,20
Vigo	358	5.387	9.558.904,47
Total	594	8.927	17.742.539,28

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

**Formación ocupacional. Plano FIP.
Galicia. 2006. Totais****■ Cadro 8.7**

Cursos	Alumnos/as	Orzamentos
1.781	26.715	62.669.803

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Para estes efectos, os técnicos/as de formación profesional ocupacional das delegacións provinciais da Consellería realizan, durante o período da súa impartición, unha media de tres visitas a cada un dos cursos aprobados dentro da programación. Nestas visitas emítese un informe que, con independencia doutros efectos, servirá para valorar a calidade dos cursos impartidos por cada entidade de cara ao baremo que servirá para aprobar a programación do ano seguinte.

O INFORME DE INSERCIÓN LABORAL DOS CURSOS

A través do cruzamento de datos do sistema informático de formación ocupacional e os servizos públicos de emprego de Galicia elabórase un informe sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación profesional ocupacional, que finalizaron o curso con avaliación positiva.

Nestes momentos, e dado que a data límite para o remate dos cursos da programación do ano 2006 era o 30 de novembro, só se conta cos datos de inserción laboral referidos á programación de 2005.

O informe xeral de inserción laboral dos cursos da programación de 2005 reflicte, aos doce meses dende a data límite para a finalización dos cursos, unha cifra do 48,65% dos alumnos/as inseridos/as laboralmente.

HOMOLOGACIÓNS

Os centros colaboradores de formación profesional ocupacional son aquelas entidades que, cumpridos os requisitos e seguido o procedemento establecido na normativa vixente (Decreto 158/2001, do 29 de xuño, (DOG nº 136, do 13 de xullo), obtiveron a homologación dalgunha especialidade formativa, outorgada por resolución do Director Xeral de Formación Profesional e Colocación, e a conseguinte inscrición no censo de centros colaboradores de formación profesional ocupacional da Comunidade Autónoma de Galicia.

O censo de centros colaboradores é un libro-rexistro, con soporte informático, no que se inscriben, co número de censo que corresponda, as entidades que obteñan a homologación dalgunha das especialidades formativas. Na actualidade hai un total de 994 centros censados.

Segundo se especifica na normativa vixente, todas as especialidades formativas que se impartan dentro da programación do Plan FIP deberán estar incluídas no ficheiro de especialidades homologadas polo Instituto de Emprego - Servizo Público de Emprego Estatal e comprenderán as especificacións técnico-docentes e o contido formativo adecuado de acordo co seu nivel formativo e grao de dificultade establecido.

Isto fai que o Censo de Centros colaboradores sexa un instrumento fundamental de cara á aprobación das distintas programacións do plan FIP e resalta a necesidade de contar cun amplo número de centros inscritos e de que estes contén coa maior variedade posible de especialidades formativas homologadas. A data 31 de decembro de 2006 había un total de 5.498 homologacións vixentes.

SECTORIALIZACIÓN

No ano 2006 continuouse co esforzo sostido de progresiva mellora no ámbito da calidade da formación, baseada nalgúns elementos clave: o axuste da oferta formativa anual aos requirimentos do mundo produtivo, o que implica unha metodoloxía de detección de necesidades de formación precisa e realista; a inserción laboral dos/as alumnos/as formados/as como referencia prioritaria; o perfeccionamento continuo dos/as docentes dende a vertente técnico-profesional e didáctica; a aproximación dos equipos e métodos de traballo ao que demanden as empresas, o que supón priorizar a formación no posto de traballo e as prácticas non laborais e, por último, a concreción de interlocutores/as sectoriais válidos/as e involucrados/as no proceso formativo.

O desenvolvemento da programación levada a cabo como consecuencia da Orde do 22 de decembro de 2005, pola que se establece a convocatoria pública para a programación dos cursos do Plan FIP para o exercicio do ano 2006, estivo centrado nos sectores que a continuación se especifican:

Sectorialización

■ Cadro 8.8

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Administración e oficinas	185	2.775	8.048.620
Agraria	43	645	1.574.492
Artesanía	16	240	942.356
Automoción	160	2.425	2.445.501
Comercio	77	1.153	1.836.874
Docencia e investigación	37	555	749.231
Edificación e obras públicas	116	1.732	6.200.133
Formación complementaria	2	30	11.369
Industria pesada e construcións metálicas	52	775	3.003.183
Industrias alimentarias	17	250	752.746
Industrias da madeira e a cortiza	34	510	1.906.721
Industrias de fabric. equipos electromecánicos	30	450	1.566.911
Industrias gráficas	2	30	102.673
Industrias químicas	4	65	45.276
Industrias téxtiles	20	300	911.044
Información e manifestacións artísticas	13	195	581.586
Mantemento e reparación	28	415	1.456.094
Montaxe e instalacións	45	675	2.503.116
Produc., transf. e distrib. de enerxía e auga	17	255	580.066
Sanidade	114	1.710	3.648.095
Seguros e finanzas	72	1.080	1.783.106
Servizos á comunidade e persoais	112	1.675	3.498.948
Servizos ás empresas	426	6.390	11.840.322
Transportes e comunicacións	94	1.410	3.031.354
Turismo e hostalaría	65	975	3.649.986
Total	1.781	26.715	62.669.803

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

8.2.2. Cursos con compromiso de contratación

No exercicio do ano 2006 mantívose o criterio de potenciar a figura dos cursos de formación profesional con compromiso de contratación, mantendo o requisito de anos anteriores de contratar, como mínimo, un 60% dos/as alumnos/as que inicien o curso por un período mínimo de 6 meses a xornada completa ou tempo equivalente, no caso de que a contratación non sexa a xornada completa.

Distribución provincial. 2006

■ Cadro 8.9

	Empresas	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Coruña	5	7	110	114.494
Lugo	4	4	50	178.667
Ourense	6	16	228	409.555
Pontevedra	7	144	2.177	772.283
Galicia	22	171	2.565	1.474.999

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

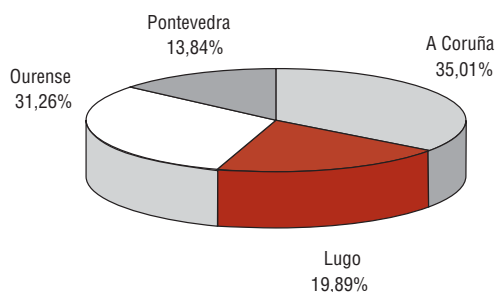
Cursos con compromiso de contratación. Galicia. 2006

■ Cadro 8.10

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Coruña	74	1.110	2.898.435
Lugo	44	660	1.646.406
Ourense	50	750	2.587.980
Pontevedra	25	375	1.146.134
Galicia	193	2.895	8.278.955

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

Porcentaxe dos orzamentos

DISTRIBUCIÓN SECTORIAL

A distribución sectorial da programación dos cursos con compromiso de contratación foi a seguinte

■ Cadro 8.11

Cursos con compromiso de contratación. 2006. Sectorialización

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Automoción	135	2.050	741.574
Comercio	20	298	280.468
Edificación e obras públicas	3	37	108.076
Industria pesada e construcións metálicas	1	10	26.507
Industrias alimentarias	1	10	19.856
Industrias da madeira e a cortiza	1	15	60.585
Industrias químicas	2	35	-
Industrias téxtiles	1	15	29.490
Mantemento e reparación	1	10	35.359
Sanidade	5	75	144.759
Servizos á comunidade e persoais	1	10	28.325
Total	171	2.565	1.474.999

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

8.2.3. Programación en centros propios

Con cargo ao presuposto do Plan FIP impartíronse, na programación do ano 2006, un total de 193 cursos de formación profesional ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 8.278.955,55 euros. Nestes cursos participaron 2.895 alumnos/as.

Estes cursos impartíronse nos centros propios dependentes da Consellería de Traballo como nos centros integrados dependentes da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Os centros de formación profesional ocupacional dependentes da Consellería de Traballo son os de Santiago de Compostela, Ferrol, Lugo, Viveiro, Santa María de Europa (Ourense) e Coia-Vigo-Vigo, así como nas unidades de Acción Formativa (UAF) de Ames, Melide, Negreira e Monforte de Lemos. Impártense cursos, así mesmo, no centro de formación de Labañou (A Coruña).

Os centros integrados da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria nos que se impartiron cursos de ocupacional en 2006 son: IES de Fene, IES Porta da Auga, IES Coroso, IES Compostela, IES Carlos Oroza e IES Príncipe Felipe.

Continuando co proceso iniciado no ano 2001 impartíronse cursos de formación profesional ocupacional adxudicados por concurso. A situación física dos centros propios de formación profesional ocupacional e dos centros colaboradores, e a carencia de equipamento móbil suficiente para atender todas as posibilidades fai que, en ocasións, se produza un desaxuste entre a oferta formativa dunha bisbarra e os datos máis relevantes do seu mercado de traballo (profesións máis ofrecidas polas empresas, maior número de contratos laborais, etc.)

Por este motivo, o Instituto Galego das Cualificacións fixo un estudo sobre estes desaxustes e adoptouse como solución para este problema a contratación, a través de concurso público, daqueles cursos que, tendo unha demanda empresarial evidente, se se teñen en conta os contratos e ofertas de traballo nunha bisbarra empresarial determinada, non se podía facer por falta de equipamento propio ou alleo homologado. No ano 2006, sete entidades impartiron mediante esta modalidade 15 cursos a 225 alumnos, cun presuposto de 470.423,65 euros.

Cursos impartidos en centros propios. Distribución sectorial. 2006.

■ Cadro 8.12

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Agraria	13	195	488.886
Artesanía	2	30	114.656
Automoción	9	135	621.128
Edificación e obras públicas	30	450	1.326.996
Industria pesada e construcións metálicas	17	255	811.987
Industrias alimentarias	1	15	56.084
Industrias da madeira e a cortiza	13	195	623.788
Industrias de fabric. equipos electromecánicos	19	285	1.035.370
Industrias téxtiles	1	15	33.115
Mantemento e reparación	12	180	524.180
Montaxe e instalacións	14	210	632.343
Produc., transf. e distrib. de enerxía e auga	3	45	99.360
Sanidade	10	150	308.411
Seguros e finanzas	2	30	67.428
Servizos á comunidade e persoais	18	270	518.520
Servizos ás empresas	14	210	456.222
Transportes e comunicacións	5	75	70.966
Turismo e hostalaría	10	150	489.517
Total	193	2.895	8.278.957

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

DISTRIBUCIÓN SECTORIAL

A distribución sectorial dos cursos impartidos ao longo do ano 2006 en centros propios foi a seguinte:

8.2.4. Plan Autonómico de formación de formadores/as

Continuando coa aplicación do Decreto 292/2000, do 21 de decembro, sobre aprobación do certificado de profesionalidade da ocupación de formador/a ocupacional, durante o ano 2006 estívo-se traballando na actualización do contido dos cursos de formación ocupacional, co obxectivo de ofrecer unha formación o máis actualizada posible nos seguintes anos.

8.2.5. Acci3ns formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo

Acci3ns formativas cofinanciadas polo FSE Galicia. 2006. Totais

■ Cadro 8.13

Cursos	Alumnos/as	Orzamentos
253	4.510	3.639.354,26

Fonte: Consellería de Traballo. Direcci3n Xeral de Formaci3n e Colocaci3n.

Traballadores/as desempregados/as

A Direcci3n Xeral de Formaci3n e Colocaci3n programou no exercicio do ano 2006 unha serie de acci3ns formativas experimentais complementarias dos cursos do Plan Nacional de Formaci3n e Inserci3n Profesional (FIP), debido a que a regulaci3n deste plan, que conta cun cat3logo preestablecido de especialidades homologadas, pode deixar sen atender especialidades de especial interese, tanto dende o punto de vista do colectivo que atenden coma dos sectores produtivos aos que se dirixe.

Estas acci3ns foron reguladas a trav3s da Orde do 24 de febreiro de 2006, polo que se establecen as bases reguladoras e se procede 3 convocatoria p3blica de subvenci3ns para a programaci3n de acci3ns formativas experimentais e complementarias do Plan FIP cofinanciadas polo FSE na Comunidade Aut3noma de Galicia para o exercicio de 2006.

Beneficiarios/as e presuposto

Ao amparo desta orde program3ronse un total de 69 acci3ns formativas dirixidas todas elas a traballadores/as desempregados/as, nas que participaron un total de 1.089 alumnos/as, cun presuposto de 1.398.278,46 euros.

Traballadores/as ocupados/as

O obxecto desta convocatoria 3 o financiamento de acci3ns formativas incluídas no Cat3logo Nacional de Especialidades Formativas de Formaci3n Profesional Ocupacional, as3 como de acci3ns formativas que se poidan considerar de car3cter estrat3xico e/ou de car3cter experimental.

Estas acci3ns reg3lanse na Orde do 8 de marzo de 2006 pola que se establecen as bases reguladoras e se procede 3 convocatoria p3blica de subvenci3ns para a programaci3n de acci3ns formativas dirixidas a traballadores/as ocupados/as cofinanciadas polo FSE na Comunidade Aut3noma de Galicia para o exercicio de 2006.

Beneficiarios/as e presuposto

Ao abeiro desta orde program3ronse un total de 184 acci3ns formativas dirixidas todas elas a traballadores/as ocupados/as, nas que participaron un total de 3.421 alumnos/as, cun presuposto de 2.241.075 euros.

8.2.6. O Plan de perfeccionamento técnico

O Instituto de Emprego- Servizo Público de Emprego Estatal convoca anualmente unha serie de cursos de perfeccionamento técnico para os/as docentes dos cursos do Plan FIP, que se levan a cabo nos centros nacionais de formación profesional distribuídos por todo o territorio do Estado.

Nesta área a Dirección Xeral de Formación e Colocación realiza unha función de intermediación en catro fases:

- Dar a publicidade necesaria á convocatoria do Instituto de Emprego-Servizo Público de Emprego Estatal entre os/as docentes que realizan o seu labor no ámbito da Comunidade Autónoma.
- Remitir, informadas polo Director Xeral de Formación e Colocación, as solicitudes de participación nestes cursos presentados polos/as docentes.
- Comunicar aos/as docentes a súa admisión nos cursos solicitados, así como aqueles datos que deban coñecer para participar neles.
- Poñer en coñecemento dos servizos centrais do Instituto de Emprego - Servizo Público de Emprego Estatal a relación dos/as seleccionados/as que manifesten a súa dispoñibilidade para asistir estes.

No ano 2006, na Comunidade Autónoma de Galicia programáronse 4 cursos no Centro Nacional de Formación Ocupacional de Santiago de Compostela, aos que asistiron docentes do Plan FIP ou de escolas-obradoiro de diversas comunidades do Estado.

8.2.7. Plan de Calidade en Centros de Formación Profesional Ocupacional

Dende que a Xunta asumiu as competencias de xestión da formación ocupacional en 1993, fixouse como obxectivo a mellora da calidade dos cursos, axustándose aos obxectivos de conseguir a competencia profesional do alumnado para a súa inserción laboral. Para lograr este obxectivo establecéronse as seguintes actuacións:

Primeira: dirixida aos centros e ás dotacións utilizadas na formación. Para isto aprobáronse os correspondentes decretos de homologación.

Segunda: Orientada á calidade do profesorado, con dúas accións: o Plan de Perfeccionamento teórico de formadores/as do Plan FIP, xestionado polo Instituto de Emprego-Servizo Público de Emprego Estatal, e o Plan autonómico de formación de formadores/as de formación profesional ocupacional.

Terceira: dirixida á mellora dos procedementos de planificación, xestión, seguimento e avaliación das accións formativas por parte da propia Consellería. A Dirección Xeral de Formación e Colocación puxo en marcha diferentes medidas orientadas á garantía da calidade e obxectividade nas súas programacións anuais.

En 1999 chegou o momento de dar un paso máis na mellora da calidade da formación profesional ocupacional en Galicia, achegándonos ao concepto de calidade total e procurando articular unha acción conxunta entre administración xestora e centros colaboradores.

Tratábase, ademais, de incorporar novos conceptos máis esixentes, referidos á calidade dos procesos internos dos centros, a satisfacción do persoal e dos usuarios/as,

a capacidade de planificación axustada aos obxectivos de cada acción, etc. Para esta finalidade, contratáronse os servizos dunha empresa allea á Administración para redactar un modelo matriz de control de calidade na xestión, segundo o modelo europeo de calidade total, co obxecto de incorporar os máis novos conceptos de calidade, entendida como a busca da excelencia na formación profesional ocupacional.

En 2000, á vista dos resultados obtidos, considerouse necesario continuar o labor iniciado no ano 1999, co fin de conseguir unha mellora global da formación profesional ocupacional en Galicia. Por isto, quíxose dar continuidade á implantación do modelo de excelencia iniciado a través de dúas vías: afondando na implantación do modelo nos 60 centros que participaron no proxecto piloto e difundindo o modelo e iniciando a súa implantación noutros 40 centros.

No ano 2001, co fin de seguir avanzando na implantación do modelo de excelencia nos centros de formación profesional ocupacional en Galicia, iniciado os dous anos anteriores, abordouse unha terceira etapa deste proxecto. O criterio de selección dos centros participantes foi dobre: por unha parte debían ser centros que participasen no proxecto o ano anterior e, pola outra, que tivesen un mínimo de dous cursos programados para o ano 2001, co que se conseguiu maior representatividade e a avaliación dun maior volume de xestión.

Co proxecto do ano 2001, no que participaron 80 centros, finalizou o período inicial de tres anos fixado dende o inicio para ter certa comparación respecto dos centros e das súas actuacións de mellora ao longo de tres anos consecutivos.

Unha vez finalizada a primeira fase do proxecto, e para proseguir apoiando activamente a implantación do modelo de excelencia desenvolvido e estendelo á totalidade dos centros de formación profesional ocupacional, a Dirección Xeral de Formación e Colocación convocou un novo concurso, de carácter plurianual para os anos 2002 e 2003, no que se incluíron tres grupos de centros: os 80 centros colaboradores incluídos no proxecto de 2001; 117 centros colaboradores non incluídos no proxecto de 2001, e, como novidade, os 6 centros propios dependentes da Consellería e as unidades formativas de Bertamirás e Monforte de Lemos.

No ano 2004 iniciouse un novo proceso no camiño da calidade nos centros de formación profesional ocupacional, que tiña como obxectivo a implantación dun sistema de xestión da calidade segundo os requisitos da norma internacional de calidade UNE En ISO 9001:2000 estes centros.

Esta implantación tivo dous apartados, un para a totalidade dos procesos dos centros en tres dos seis centros propios da Xunta de Galicia nun máximo de oito centros colaboradores. Outro para os procesos operativos dos centros, para os que se fixeron accións nos tres centros propios restantes e en dúas unidades de acción formativa.

Unha vez rematado o traballo pola empresa encargada de realizar estes labores, logrouse a implantación do sistema, en todos os seus procesos, en cinco dos seis centros existentes, así como dos procesos clave no Centro Nacional de Santiago de Compostela e nas unidades de acción formativa de Monforte de Lemos e de Ames. Ao mesmo tempo, logrouse a implantación do sistema, en todos os seus procesos, nos oito centros colaboradores que participaron neste proceso.

O obxectivo final acadado foi a certificación en calidade por parte da Asociación de Normalización e Certificación, AENOR, dos centros de formación profesional ocu-

pacional de Ferrol, Lugo, Santa María de Europa de Ourense e Coia-Vigo-Vigo, así como oito dos centros colaboradores participantes.

FORMACIÓN PROFESIONAL CONTINUA

A formación profesional continua, regulada no Real decreto 1046/2003, do 1 de agosto, ten como finalidade proporcionarlle aos/as traballadores/as ocupados/as a cualificación que poidan necesitar ao longo da súa vida laboral, co fin de que obteñan os coñecementos e prácticas axeitadas aos requirimentos que en cada momento precisen as empresas, e permita compatibilizar a súa maior competitividade coa mellora da capacitación profesional e promoción individual do/a traballador/a.

Dentro deste subsistema de formación profesional existen dous tipos de accións: os contratos programas e as accións complementarias e de acompañamento á formación.

Contratos programa

Esta orde ten por obxecto a aprobación da convocatoria de subvencións para o financiamento de plans de formación continua de ámbito autonómico mediante a subscripción de contratos programa.

Están regulados na Orde do 23 de xuño de 2006, pola que se aproba a convocatoria, de ámbito autonómico, para a concesión de subvencións públicas mediante contratos programa para a formación de traballadores ocupados, en aplicación da Orde TAS/2783/2004, do 30 de xullo, pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión das citadas subvencións, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo correspondentes ao exercicio de 2006 (DOG nº 125, do 30 de xuño de 2006).

■ Beneficiarios/as e presuposto

Ao abeiro desta orde programáronse un total de 1.344 accións formativas dirixidas todas elas a traballadores ocupados, cun orzamento de 11.447.979 euros.

■ Accións complementarias e de acompañamento á formación

Os proxectos obxecto de financiamento nesta convocatoria terán como finalidade o desenvolvemento de accións de investigación, prospección do mercado de traballo, determinación das necesidades de formación, análise de repercusión da FPC na competitividade das empresas e dos/as traballadores/as, a realización de estudos de carácter sectorial e multisectorial de produtos e ferramentas innovadoras relacionados coa formación continua, dirixidas ao ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia.

Aparecen reguladas na Orde do 3 de agosto de 2006 pola que se aproba a convocatoria para a concesión de subvencións públicas destinadas á realización de accións complementarias e de acompañamento á formación, de ámbito autonómico, en aplicación da Orde TAS/2782/2004, do 30 de xullo pola que se establecen as bases reguladoras para a concesión das citadas subvencións, cofinanciadas polo Fondo Social Europeo (DOG nº 170, do 4 de setembro de 2006).

■ Beneficiarios/as e presuposto

Ao abeiro desta orde programáronse un total de 25 proxectos dirixidos ao estudo da formación profesional continua en Galicia. O presuposto invertido no ano 2006 foi de 1.998.000 euros.

O PLAN GALEGO DE FORMACIÓN PROFESIONAL

O Plan Galego de formación profesional (PGFP) foi aprobado polo Consello da Xunta de Galicia o día 27 de xuño de 2001, e aparece contextualizado no marco de desenvolvemento do II Programa Nacional de formación profesional e dos Acordos polo crecemento e o emprego en Galicia 1998/2001. Supón un impulso ás políticas de orientación, formación, e cualificación profesional da Comunidade Autónoma Galega ata o ano 2006, cunha previsión de máis de 1.100.000 beneficiarios/as e un inve superior aos 1.208 millóns de euros.

O PGFP destaca a necesidade de obter un sistema integrado de cualificación, formación e orientación profesional que permita:

1. Asegurar niveis de calidade de formación homologables no contexto europeo.
2. Posuír unha alta valoración no seo das organizacións produtivas e que sexa percibido pola sociedade como unha vía de acceso ao emprego e de progreso profesional e social.
3. Mellorar a calidade da formación profesional.

Para conseguir estes obxectivos, os principais programas de actuación que recolle o PGFP son os seguintes:

- Reforzar as institucións da FP.
- Mellorar a ordenación do sistema.
- Participación dos axentes sociais no sistema da FP.
- Observar o mercado do traballo.
- Elaborar as cualificacións profesionais vinculadas á estrutura produtiva de Galicia.
- Implantar un sistema de recoñecemento, avaliación e certificación da competencia da poboación activa.
- Colaborar nas empresas e nos centros formativos.
- Crear unha rede integrada de información e orientación profesional.
- Crear unha rede de centros integrados de FP.
- Crear unha rede estrutura integrada de formación do profesorado.
- Reforzar a implantación da FP de base.
- Implantar ciclos e especialidades formativas relacionados especialmente co desenvolvemento rexional e local.
- Promover profesións non vocacionais con demanda no mercado de traballo.
- Formación profesional inicial para novos/as que buscan o primeiro emprego.
- Incrementar a FP a distancia.
- Apoiar os/as traballadores/as con contratos formativos.
- Implantar un plan de calidade e avaliación dos subsistemas de FP.

FORMACIÓN OCUPACIONAL XESTIONADA POLO SPEE-INEM

Nun principio a Formación Ocupacional era levada a cabo polo INEM, pero as transferencias da xestión desta formación ás comunidades autónomas e a asignación da formación de traballadores/as ocupados/as a entidades distintas ao instituto, motivou

que nos cadros seguintes se reflictan os datos de formación levada a cabo polo SPEE-INEM en centros nacionais dependentes do SPEE-INEM. No total dos cursos impartidos en toda España, veñen tamén reflectidos aqueles cursos impartidos nas comunidades autónomas onde aínda non teñen transferida a xestión da formación ocupacional como o País Vasco, A Rioxa, Ceuta e Melilla ou Murcia.

Nas transferencias da Formación Ocupacional, a Administración do Estado, resérvese, entre outras funcións, a elaboración de estatísticas de formación ocupacional para fins estatais.

O número de cursos xestionados polo SPEE-INEM en Galicia é reducido, e en consecuencia o número de alumnos/as tamén.

Se tomamos como centro de atención as familias profesionais ás que se impartiron e finalizaron cursos en 2005, observamos que só se realizaron cursos en oito delas: agraria, servizos a empresas, formación complementaria, industrias gráficas, industria pesada e construcións metálicas, industrias de madeira e a cortiza, servizos á comunidade e persoais e turismo e hostalaría.

Foron 45 as beneficiarias deste programa.

8.3 Formación ocupacional

8.3.1 Programación da formación ocupacional

Neste apartado presentamos unha serie de comentarios e conclusións ao avance da memoria facilitada pola Consellería de Traballo que se recolle no epígrafe anterior 8.2, sobre as súas actuacións no ano 2006, no ámbito da formación ocupacional.

As dúas vías coas que conta a Consellería de Traballo para elaborar a súa programación de formación profesional ocupacional son: o Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP) e o Fondo Social Europeo (FSE)

O orzamento total (Plan FIP e FSE) experimentou un incremento (53.713.468 euros en 2005 e 66.309.157 en 2006), o aumento se produciu tanto nos fondos destinados ao Plan FIP, pasando de 50.747.288,06 euros en 2005 a 62.669.803 euros en 2006, como nos fondos destinados ás accións do FSE (2.996.180,15 euros en 2005 e 3.639.354 euros en 2006).

O número de cursos realizados dentro das accións do Plan FIP aumentou lixeiramente (1.672 en 2005 e 1.781 en 2006), diminuindo os do FSE (729 en 2005, e sendo 253 os cursos realizados en 2006).

Os/as alumnos/as participantes nos cursos programados en 2006 diminuíron na súa totalidade (35.587 en 2005 e 31.225 en 2006 e) aínda que a diminución foi maior no número de alumnos/as das accións formativas do Plan FIP (38.585 en 2005 e 26.715 en 2006)

8.3.1.1. Plan FIP

Como reflectimos no apartado anterior o Plan FIP é o que concentra a maior parte do orzamento, así como o número de cursos e alumnos das accións de formación profesional ocupacional.

Estas accións distribúense en áreas funcionais, que son unha agrupación de bisbarras en conxuntos territoriais axustados ás necesidades do servizo, tomando como base a división territorial do Mapa Comarcal de Galicia. Mediante estas áreas funcionais preténdese agrupar aqueles concellos que teñen unhas características comúns no referente a necesidades de formación e, polo tanto, no referente a desemprego. Mediante un estudo das prioridades de programación da formación profesional ocupacional realizado polo Observatorio Ocupacional do Instituto Galego das Cualificacións, extráense conclusións das catro provincias galegas sobre a priorización das especialidades e familias formativas que refliten e reverteren en mellores resultados. Tendo en conta o tipo de entidades que imparten os cursos do Plan FIP, distínguense as seguintes categorías:

A) Cursos impartidos por Centros Colaboradores

Maioritariamente os cursos do Plan FIP son impartidos por centros colaboradores, que han de estar previamente homologados e incluídos no censo de centros colaboradores.

No ano 2006 impartíronse 1.583 cursos por centros colaboradores (1.433 en 2005) aos que asistiron un total de 23.820 alumnos (23.377 en 2005), cun orzamento de 54.390.847 euros (44.006.420 en 2005). Observamos que con respecto ao ano anterior o número de cursos, o orzamento e tamén o número de alumnos aumentaron.

O orzamento destinado aos cursos impartidos polos centros colaboradores representa o 86,78% do destinado á totalidade do Plan FIP.

Se centramos a análise comparativa nas catro provincias galegas, observamos:

Na provincia da Coruña aumenta con respecto ao ano anterior, tanto no número de cursos (454 en 2005 e 550 en 2006), coma no número de alumnos/as (7.070 en 2005 e 8.255 en 2006) e o orzamento (14.516.401,41 en 2005, 21 282.245 en 2006).

Na provincia de Lugo tamén aumenta o número de cursos (282 en 2005, 346 en 2006), o número de alumnos/as (4.274 en 2005 e 5.180 en 2006) e aumenta o orzamento (de 7.579.525 en 2005, pasa a 12.100.639 en 2006)

-En Ourense diminúe o número de cursos (300 en 2005, 291 en 2006) e consecuentemente baixa asemade o número de alumnos/as (4.729 en 2005 a 4.353) e medra o orzamento (de 9.290.084 en 2005 a 11.544.380 en 2006).

-En Pontevedra aumenta tanto o número de cursos (397 en 2005 a 594 en 2006), os/as alumnos/as (6.304 en 2005 e 8927 en 2006) e tamén o orzamento (12.620.408 euros en 2005 a 17.742.539 euros en 2006).

A provincia da Coruña obtivo o 33,95% do orzamento, seguida de Pontevedra cun 28,31%, a Lugo asignóuselle o 19,31% do orzamento e a Ourense o 18,43%.

B) Cursos con medios propios

Os cursos impartidos con medios propios pasaron de 169 en 2005 a 193 en 2006, aumentando o número de alumnos/as (1.889 en 2005 e 2.895 en 2006), tamén e de maneira importante, o orzamento (de 5.466.670 en 2005 8.278.956 euros en 2006).

C) Cursos con compromiso de contratación

Aumenta o número de cursos (62 en 2005 a 171 en 2006) o número de alumnos medra notoriamente (885 en 2005 a 2.565 en 2006), o orzamento en 2005 foi de 7.044.507, sendo de 1.744.998 en 2006.

Esta modalidade formativa tan só supuxo o 2,35% do orzamento total, aumentando a súa porcentaxe ata un 9,6% (3,45% en 2005) do número total de alumnos FIP.

Parecería conveniente incidir neste modelo formativo, xa que ao xuntar as necesidades formativas coas contratacións que vai realizar a propia empresa que os formou, cabe esperar que se satisfagan tanto as necesidades de inserción laboral dos/as alumnos/as, como a necesidade de traballadores/as formados/as que ten a empresa.

A distribución provincial rexistra un desequilibrio chamativo na realización destes cursos, sendo Pontevedra a que executou o 52,45% do orzamento, seguida de Ourense cun 27,65%, en tanto que Lugo manexou un 12,1% e A Coruña un 7,8% do orzamento total.

D) Accións Formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo (FSE)

Ímonos centrar exclusivamente nas accións formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo dirixidas a traballadores/as desempregados/as.

No ano 2006 o número de cursos sufriu un notorio descenso (196 en 2005 e 69 en 2006), ao igual que o número de alumnos/as (2.969 en 2005, 1089 en 2006) mentres que aumentou o orzamento (1.192.613,8 en 2005 a 1.398.278,46).

Na distribución dos cursos por modelos formativos apreciamos, que lonxe do deseable, os cursos con compromiso de contratación pasan de 85 en 2005. Diminuíndo o número de alumnos/as (1.445 en 2005; 165 en 2006) e correlativamente o orzamento de 182.156,75 en 2005 a 85.320 en 2006).

Accións formativas cofinanciadas polo FSE. 2006

■ Cadro 8.14

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
I. Desempregados/as			
A.- Compromisos de contratación	11	165	85.320,00
B.- Cursos de posgrao e cursos organiz. por escolas de espec. prof. das univers. galegas.	5	106	254.993,96
C.- Accións de carácter experimental complem. das reguladas no Plan FIP	53	818	1.057.964,50
Total I.	69	1.089	1.398.278
II. Ocupados/as			
A.- Accións formativas referidas unicamente ás espec. formativas incluídas no CNEF de FPO	59	980	927.526,25
B.- Accións formativas que se poidan considerar de carácter experimental	125	2.441	1.313.549,55
Total II.	184	3.421	2.241.075,80
Galicia	253	4.510	3.639.354,26

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

8.3.1.2. Inserción laboral

Un dos principais obxectivos da política formativa é a mellora da cualificación profesional e, a través dela, a mellora das oportunidades de colocación dos/as traballadores/as desempregadosas.

É fundamental o estudo da relación formación-emprego co fin de coñecer o grao de adaptación efectiva que se consegue entre a formación ocupacional impartida e os requirimentos dos/as traballadores/as.

Un estudo sobre a calidade da inserción da formación ocupacional impartida pretende obter unha visión xeral de como se produce a inserción, en que tipo de traballos, se lles serviu a realización do curso na busca emprego e cal é o grao de satisfacción obtido polo/a alumno/a.

O seguimento da inserción laboral ten como obxectivo comprobar o grao de incidencia que a Formación Profesional Ocupacional exerce sobre a colocación, en relación cos/as alumnos/as formados/as no marco do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional e que finalizaron o mesmo con avaliación positiva.

Exclúese deste estudo os/as alumnos/as formados/as que por colocación ou por outras causas, non finalizaron o curso, e aqueles que realizaron cursos con compromiso de contratar como mínimo o 60% dos/as alumnos/as formados/as durante un período de seis meses.

O estudo da incidencia da formación no mercado de traballo leva a cabo durante o período que transcorre dende a finalización do curso e durante os doce meses seguintes, mediante cruzamento informático da base de datos de formación coa base de datos das demandas de emprego, ou compróbanse que alumnos/as se deron de baixa por colocación, considerándose baixas por colocación as seguintes:

- Baixa por colocación comunicada con ou sen oferta previa
- Baixa por colocación presentada por contrato con ou sen oferta previa
- Baixa por colocación por alta na Seguridade Social
- Baixa por colocación continuada de fixo/a descontinuo/a
- Baixa por colocación en R.E.T.A.
- Baixa por colocación (oferta nomeada)

Estas baixas na demanda por colocación prodúcense por un cruzamento entre a base de datos de demandantes de emprego e o rexistro de contratos e as altas na Tesourería Xeral da Seguridade Social.

As variables que se teñen en conta para as análises da inserción laboral son: xénero, idade, nivel académico, familias profesionais e especialidades formativas máis significativas.

Nesta análise da inserción laboral non se discrimina se o traballo conseguido está relacionado co curso de formación realizado ou se o/a alumno/a participou en maior ou menor medida na busca de emprego.

Sería conveniente coñecer en que profesións se inseriron os/as alumnos/as (se están ou non relacionados co curso formativo), que modalidade contractual se utilizou, cal foi o tempo medio de busca de emprego ou canto tempo durou a inserción.

Os datos achegados pola Consellería móstranos como dato de inserción laboral do Plan FIP sen compromiso de contratación para o ano 2005, un dato global, non por especialidades, como en anos precedentes, dun 48,65% de alumnos/as inseridos/as laboralmente.

8.4 Formación continua

A Formación Continua dos/as traballadores/as ocupados/as atópase supeditada ao Real decreto 1046/2003, do 1 de agosto, polo que se regula o subsistema de Formación Profesional Continua.

Coa aprobación do Rd 552/2006 do 5 de maio, prodúcese unha importante modificación, ao ampliarse os medios económicos adscritos ás funcións e servizos traspasados polo Rd 146/1993, do 29 de xaneiro, que ten por obxecto o financiamento de determinadas funcións e servizos relativos á Formación Continua, e que terá efectividade a partir do 1 de xullo de 2006.

Accións de formación continua nas empresas. Galicia. 2005 Grupos formativos. Segundo data de inicio e finalización

■ Cadro 8.15

	Grupos formativos grabados	%	Grupos formativos notificados	%	Grupos formativos finalizados	%
Mes inicio						
Xaneiro	742	11,7	695	12,8	566	13,0
Febreiro	418	6,6	399	7,3	381	7,5
Marzo	500	7,9	454	8,3	429	8,4
Abril	462	7,3	386	7,1	367	7,2
Maio	552	8,7	467	8,6	435	8,5
Xuño	519	8,2	413	7,6	382	7,5
Xullo	209	3,3	165	3,0	155	3,0
Agosto	100	1,6	85	1,6	85	1,7
Setembro	424	6,7	341	6,3	306	6,0
Outubro	764	12,0	619	11,4	575	11,3
Novembro	1.035	16,3	895	16,4	818	16,0
Decembro	622	9,8	529	9,7	507	9,9
Total	5.347	100	5.448	100	5.106	100
Mes de finalización						
Xaneiro	149	2,3	143	2,8	133	2,6
Febreiro	328	5,2	318	5,8	304	6,0
Marzo	441	6,9	409	7,5	389	7,6
Abril	439	6,9	392	7,2	375	7,3
Maio	504	7,9	455	8,4	421	8,2
Xuño	783	12,3	646	11,9	607	11,9
Xullo	444	7,0	346	6,4	325	6,4
Agosto	108	1,7	89	1,6	87	1,7
Setembro	332	5,2	273	5,0	253	5,0
Outubro	435	8,9	357	6,6	324	6,3
Novembro	832	13,1	699	12,8	647	12,7
Decembro	1.552	24,5	1.321	24,2	1.241	24,3
Total	8.347	100	5.448	100	5.105	100

Poden darse diferenzas entre o sumatorio de parciais e os totais reflectidos na táboa, debido a valores nulos ou fóra de rango.
Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

■ Cadro 8.16

Accións de formación continua nas empresas. Galicia.
Evolución do sistema de bonificacións 2005-2006. Indicadores de empresas e financeiros.
Segundo estrato de asalariados, sector de actividade e ano de bonificación.

Intervalos de cadro de persoal	Empresas rexistradas			Empresas formadoras			Indicadores financeiros		
	2005	2006	Variación Interanual	2005	2006	Variación Interanual	Crédito asignado 2005	Crédito asignado 2006	Variación Interanual
De 1 a 5	31.729	50.899	60,4	21.790	33.738	54,8	9.832.782,32	15.230.546,26	54,9
De 6 a 9	10.627	18.260	53,0	7.460	11.412	53,0	4.954.142,75	7.672.927,02	54,9
De 10 a 49	28.609	40.024	39,9	20.892	29.550	41,4	39.870.068,54	56.712.612,10	42,2
De 50 a 99	6.690	8.494	27,0	5.384	6.845	27,1	27.356.110,79	35.436.366,49	29,5
De 100 a 249	4.480	5.332	19,0	3.765	4.545	20,7	45.555.888,55	54.710.724,44	20,1
De 250 a 499	1.511	1.751	15,9	1.287	1.539	19,6	29.825.090,32	36.305.768,59	21,7
de 500 a 999	697	750	7,8	621	673	8,4	29.938.751,52	33.187.167,10	10,9
De 1.000 a 4.999	471	529	12,3	441	487	10,4	60.101.577,54	67.512.497,30	12,3
Máis de 4.999	89	97	9,0	79	83	5,1	71.231.736,44	77.044.057,85	8,2
Total	85.701	126.526	47,6	61.786	86.946	44,0	318.678.350,84	385.165.856,79	20,9
Sector de actividade									
Agricultura	914	1.246	36,3	627	839	33,8	1.896.321,70	2.442.264,86	28,8
Industria	19.630	26.405	34,5	15.416	20.376	32,2	101.395.386,33	115.620.621,11	14,0
Construción	10.964	17.308	57,9	8.140	13.369	64,2	24.368.484,00	34.971.193,28	43,5
Comercio	12.274	19.202	56,4	9.182	14.478	57,7	38.271.691,41	47.108.713,33	23,1
Hostalería	5.761	8.478	47,2	4.321	6.348	46,9	12.854.873,40	18.186.534,49	25,9
Servizos	26.646	39.021	46,4	20.271	29.443	45,2	129.973.402,51	157.272.903,21	21,0
Total	85.701	126.516	47,6	61.786	88.946	44,0	318.678.350,51	385.165.856,79	20,9

Poden darse diferenzas entre o sumatorio de parciais e os totais reflectidos na táboa, debido a valores nulos ou fóra de rango.

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

O Real Decreto 395/2007, de 23 de marzo, regula as distintas iniciativas de formación que configuran o **subsistema de formación profesional para o emprego**, o seu réxime de funcionamento e financiación e a súa estrutura organizativa e de participación institucional.

Son fins da formación profesional para o emprego:

- Favorecer a formación ao longo da vida dos/as traballadores/as desempregados/as e ocupados/as, mellorando a súa capacitación profesional e desenvolvemento persoal.
- Proporcionar aos traballadores os coñecementos e as prácticas adecuados ás competencias profesionais requiridas no mercado de traballo e as necesidades das empresas.
- Contribuír á mellora da produtividade e competitividade das empresas.
- Mellorar a empregabilidade dos traballadores/as, especialmente dos/as que teñen maiores dificultades de mantemento do emprego ou de inserción laboral.
- Promover que as competencias profesionais adquiridas polos traballadores tanto a través de procesos formativos (formais e non formais), como da experiencia laboral, sexan obxecto de acreditación.

Acordo de Formación Profesional para o Emprego.

7 de febreiro de 2006 Diálogo Social 2004: “Competitividade, emprego estable e cohesión social”.

O Goberno e as Organizacións Empresariais e Sindicais asinantes, acordan desenvolver un modelo estable de formación para o emprego configurado de acordo aos seguintes fins, principios e eixes:

Cadro 8.17

Accións de formación continua nas empresas. Galicia. Evolución do sistema de bonificacións 2005-2006. Indicadores de empresas e financeiros. Segundo estrato de asalariados, sector de actividade e ano de bonificación.

	Empresas rexistradas			Empresas formadoras			Indicadores financeiros		
	2005	2006	Variación Interanual	2005	2006	Variación Interanual	Crédito asignado 2005	Crédito asignado 2006	Variación Interanual
Intervalos de cadro de persoal									
De 1 a 5	2.850	4.105	44,0	2.185	2.884	32,0	970.882,51	1.288.033,05	32,7
De 6 a 9	823	1.248	51,6	613	923	50,6	359.341,20	558.819,35	55,0
De 10 a 49	2.014	2.632	30,7	1.521	2.008	32,0	2.493.579,13	3.301.338,41	32,4
De 50 a 99	364	476	30,8	277	369	33,2	1.221.489,13	1.738.007,13	42,3
De 100 a 249	205	227	10,7	173	196	13,3	1.768.595,02	2.122.796,36	20,0
De 250 a 499	71	77	8,5	56	64	14,3	1.184.895,68	1.373.173,45	15,9
de 500 a 999	24	24	-	23	24	4,3	842.843,62	867.774,46	3,0
De 1.000 a 4.999	17	19	11,8	16	17	6,3	1.836.389,94	2.299.088,23	25,2
Máis de 4.999	2	2	-	2	2	-	1.512.209,16	1.555.211,49	2,8
Total	6.386	8.629	38,3	4.871	6.493	33,3	12.191.107,37	15.104.887,94	23,9
Sector de actividade									
Agricultura	168	146	-13,1	111	92	-17,1	237.552,50	270.492,22	13,9
Industria	1.245	1.769	42,1	1.035	1.395	34,8	4.695.728,67	5.399.249,08	15,0
Construción	1.593	2.277	42,9	1.153	1.693	46,8	1.577.874,13	2.217.906,13	40,6
Comercio	777	1.053	35,5	602	771	28,1	1.663.773,95	2.151.203,83	29,3
Hostalería	237	379	59,9	190	317	66,8	167.746,53	276.301,59	64,7
Servizos	1.895	2.402	26,8	1.526	1.804	18,2	3.564.430,97	4.347.540,98	22,0
Total	6.366	8.829	38,3	4.871	6.493	33,3	12.191.107,37	15.104.887,94	23,9

Poden darse diferenzas entre o sumatorio de parciais e os totais reflectidos na táboa, debido a valores nulos ou fóra de rango.

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

Fins e principios xerais

■ Favorecer a formación ao longo da vida dos/as traballadores/as, desempregados/as e ocupados/as, proporcionándolles os coñecementos que contribúen á mellora da produtividade e competitividade das empresas.

■ Transparencia, unidade de caixa e de mercado, colaboración entre as Administracións, vinculación co Diálogo Social e participación dos/as interlocutores/as sociais.

Eixes para abordar a reforma.

■ Integración dos subsistemas de formación ocupacional e continua, mantendo as súas especificidades, no marco da aprendizaxe ao longo da vida.

■ Acceso universal ao coñecemento de todos os colectivos de traballadores/as.

■ Potenciación da formación de demanda: formación na empresa e permisos individuais de formación.

■ Desenvolvemento dunha oferta formativa ampla e accesible no ámbito estatal e no autonómico, dirixida aos traballadores.

■ Execución de programas de formación en alternancia co emprego.

■ Implantación das ofertas formativas.

■ Realización de accións de apoio e acompañamento.

■ Configuración dunha estrutura organizativa racional e adecuada aos obxectivos da formación.

■ Impulso da Certificación da formación profesional.

- Atención á calidade da formación e a avaliación do sistema.
- Melloras, integración e coordinación do seguimento e control.
- Financiación adecuada e suficiente do sistema.
- Adecuación competencial a través da norma reguladora.

A Formación Continua é aquela que ten como finalidade proporcionar aos/as traballadores/as ocupados/as a formación que poidan necesitar ao longo da súa vida laboral, co fin de que teñan os coñecementos e prácticas axeitadas ás demandas das empresas e permitan ao traballador unha mellora da súa capacidade profesional e promoción individual.

A Fundación Estatal para a Formación no Emprego (actualmente Fundación Tripartita para a Formación no Emprego) é a encargada da xestión desta formación, todo iso sen prexuízo das funcións que corresponden ao SPEE e ás comunidades autónomas e contando coas organizacións empresariais e sindicais máis representativas.

Accións de formación continua nas empresas. Galicia. 2006
Grupos formativos. Segundo data de inicio e finalización

■ Cadro 8.18

	Grupos formativos grabados	%	Grupos formativos notificados	%	Grupos formativos finalizados	%
Mes inicio						
Xaneiro	1.061	12,6	980	14,0	918	14,3
Febreiro	430	5,1	350	5,0	327	5,1
Marzo	604	7,2	502	7,2	461	7,2
Abril	634	7,5	551	7,9	514	8,0
Maio	795	9,4	664	9,5	571	8,9
Xuño	608	7,2	464	6,6	426	6,7
Xullo	407	4,8	326	4,6	270	4,2
Agosto	139	1,7	124	1,8	122	1,9
Setembro	610	7,2	485	6,9	424	6,6
Outubro	1.085	12,6	858	12,2	757	11,8
Novembro	1.295	15,4	1.060	15,1	978	15,3
Decembro	777	9,2	652	9,3	631	9,9
Total	8.423	100	7.016	100	6.399	100
Mes de finalización						
Xaneiro	227	2,7	208	3,0	190	3,0
Febreiro	368	4,4	309	4,4	293	4,6
Marzo	577	6,9	487	6,9	453	7,1
Abril	507	6,0	434	6,2	410	6,4
Maio	756	9,0	649	9,3	599	9,4
Xuño	950	11,3	763	11,2	720	11,3
Xullo	562	6,7	457	6,5	376	5,9
Agosto	169	2,0	152	2,2	144	2,3
Setembro	500	5,9	401	5,7	329	5,1
Outubro	692	8,2	535	7,6	480	7,5
Novembro	1.125	13,4	924	13,2	847	13,2
Decembro	1.990	23,6	1.677	23,9	1.558	24,3
Total	8.423	100	7.016	100	6.399	100

Poden darse diferenzas entre o sumatorio de parciais e os totais reflectidos na táboa, debido a valores nulos ou fóra de rango.
 Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego.

O obxectivo da Formación Continua de contribuír á adquisición de novos coñecementos e reciclaxe permanente, para así lograr unha maior promoción e integración social dos/as traballadores/as e maior competitividade das empresas, preténdese alcanzar dando protagonismo aos/as axentes sociais, ás comunidades autónomas e resaltando a importancia dos acordos que sobre ela se alcancen na negociación colectiva, e todo iso, tanto dentro do territorio español como no ámbito da Unión Europea e seguindo as prioridades de formación marcadas na Estratexia Europea de Emprego e Fondo Social Europeo.

8.4.1. Beneficiarios/as da formación continua

A Formación Continua vai dirixida a:

- Traballadores/as asalariados/as de empresas privadas ou entidades públicas empresariais que coticen á Seguridade Social en concepto de Formación Profesional.
- Traballadores/as fixos/as descontinuos/as en períodos de non-ocupación, os/as que accedan á situación de desemprego/as cando se atopen en períodos de formación e os/as acollidos/as a regulación de emprego nos períodos de suspensión do emprego.
- Os/as incluídos/as no Réxime Especial Agrario, autónomos/as, traballadores/as do Réxime Especial do Mar e outros/as que non coticen pola continxencia de formación, poderán participar a través dos contratos programa.
- Os socios/as traballadores/as e de cooperativas, sociedades laborais e empresas e entidades de economía social.
- Persoal ao servizo da Administración Pública, poderán participar a través dos programas específicos que se acorden para a Administración.

Terán a consideración de colectivos prioritarios os que así se acorden no ámbito de decisión do Estado e Fondo Social Europeo. Actualmente teñen esta consideración: os/as traballadores/as de pequenas e medianas empresas (especialmente menos de 50 traballadores/as), as mulleres, minusválidos/as, os/as maiores de 45 anos e os/as non cualificados/as.

8.4.2. Accións de formación continua e empresas, incluíndo permisos individuais de formación

Son aquelas accións dirixidas á adquisición de competencias profesionais, teóricas e/ou prácticas, estruturadas en unidades pedagóxicas con obxectivos, contidos e duración propios. Son accións relacionadas especificamente coa actividade da empresa e tamén aquelas de carácter xeral que van dirixidas a proporcionar competencias profesionais transferibles a outras empresas ou ámbitos laborais. A execución destas accións se planifica, organiza e xestiona polas empresas para os/as seus traballadores/as.

Comprende tamén os permisos individuais de formación, que teñen como obxecto facilitar aos/as traballadores/as a realización de accións de formación para a obtención dunha titulación oficial, sen custo para a empresa onde traballa.

O financiamento lévase a cabo de conformidade coa Lei de Presupostos Xerais do Estado, a través dos créditos aprobados para o SPEE, aos do Fondo Social Europeo e dos créditos específicos para traballadores/as ocupados/as que non teñan obriga de cotizar polas continxencias de formación profesional.

Cada empresa disporá dun crédito para formación que poderá facer efectivo mediante a aplicación de bonificacións da Seguridade Social. A propia empresa poderá organizar e xestionar o programa de formación dos/as seus traballadores/as ou contratalo cun centro ou institución especializada, non podendo esta subcontratar a impartición da formación.

As empresas, segundo o art. 12.2 do Real decreto 1046/2003, do 1 de agosto poderán agruparse, entendendo por isto a unión dunha ou máis empresas co fin de xestionar conxuntamente a formación.

As empresas comunicarán á Fundación Estatal para a Formación no Emprego, cunha antelación mínima de 15 días ao inicio da formación, os seguintes datos: data, horario e lugar, denominación e contidos básicos, modalidade de impartición e relación ou listado de traballadores/as participantes. Nas accións de teleformación, a comunicación dos/as participantes poderá realizarse a medida que estes se vaian incorporando.

Así mesmo, están obrigados a comunicar a finalización dos grupos de formación á finalización de cada grupo ou do total da formación impartida, sempre antes de que finalice o mes de decembro do respectivo exercicio económico.

A información da finalización debe conter polo menos: denominación e modalidade de impartición, lugar, datas, número de horas, participantes, custo total do grupo e bonificacións aplicables pola empresa.

Igualmente comunicarase aos/as representantes legais dos/as traballadores/as a comunicación do inicio da formación e someteranse ás accións estipuladas de seguimento e control.

Aínda que a Comunidade Autónoma de Galicia leva a cabo accións de formación de traballadores/as ocupados/as, a Formación Continua aquí recollida ten aplicación en todo o territorio nacional, e poderá executarse en todo o exercicio anual.

Os plans formativos do **modelo Contratos Programa** están dirixidos e sometidos case nun 100% polos/as axentes sociais (CC.OO., UGT, CEOE E CEPYME) e polas grandes consultoras e xestoras de formación que o subcontratan. Neste sistema, os verdadeiros profesionais da formación (Academias, Centros de Estudos e empresas de formación) só se limitan a prestar servizos de aluguer de aulas e de equipos didácticos (cobrando por iso aproximadamente 1/3 da subvención total recibida), dándose a incongruencia que desde o ano 1995 son os últimos dunha cadea onde conviven no mercado da formación coa competencia alevosa e desleal dos/as interlocutores/as sociais.

Co **modelo de Formación Continua Bonificada**, as empresas os/as traballadores/as poden elixir directamente os seus provedores de formación en base as súas verdadeiras necesidades, podendo contratar os cursos directamente a empresas especializadas en formación (Centros de Estudos ou Xestoras), evitando deste modo aos intermediarios. Ten o inconveniente de que é obrigatoria a participación da Tesourería Xeral da Seguridade Social, xa que os custos de formación se recuperan mediante as bonificacións dos TC das empresas.

Durante os últimos anos estudiouse un novo modelo de Formación Continua que mellore o anterior; e isto motivou que se firmara en febreiro de 2006 o **ACORDO DE FORMACIÓN PROFESIONAL PARA O EMPREGO**, que intenta mellorar a formación e o aprendizaxe permanente no noso país, tratando de superar as insufi-

ciencias do sistema ata a data vixente e mellorar a competitividade, o emprego e o desenvolvemento persoal e profesional dos traballadores. Na actualidade estase á espera de que se publique un real decreto regulador da Nova Formación Profesional.

Este novo modelo, baseándose na **Lei das Cualificacións** e da Formación Profesional, establece unha **integración da Formación Ocupacional e a Continua**, orientadas ambas ao emprego. Ademais, para fomentar a participación dos desempregados e traballadores nos cursos de formación, séguese mantendo o **principio de gratuidade**, garantizado mediante a financiación a través da Lei de Presupostos Xerais do Estado con base na cota de Formación Profesional, a achega do Estado e a co-financiación (cada vez menor) do Fondo Social Europeo.

O Acordo plantexa un **modelo de Formación para o emprego** que insiste na necesidade de conxugar a realidade autonómica do noso Estado, o que dificulta a súa propia implantación e a lentitude no deseño de instrumentos, xa que sempre se busca o consenso e beneplácito das 17 comunidades autónomas.

Por outro lado, refórzase o papel dos axentes sociais, xa que participan na planificación a través da Fundación Tripartita, fixan os criterios na Comisión Estatal, aproban a planificación da oferta de formación, participan na xestión, son entidades solicitantes da formación e o imparten e xestionan dun modo directo ou mediante subcontratación.

Por isto, a reforma posta en marcha, apóiase xa de novo na concertación social entre Goberno e Interlocutores/as sociais (os/as grandes beneficiados/as do modelo), e ao mesmo tempo aprofunda na capacidade de xestión das comunidades autónomas e na súa cooperación coa Administración Xeral do Estado. Todo isto fai que a Formación Continua en España estea controlada e guiada na súa maioría polos sindicatos CC.OO. e UGT, e a patronal CEOE e CEPYME, e que a configuración da estrutura organizativa se duplique debido a que participan ao mesmo tempo administracións públicas de ámbito estatal e autonómico.

De acordo aos seguintes fins, principios e eixes.

Fins fundamentais do sistema:

- Favorecer a formación ao longo da vida de todos os traballadores, mellorando a súa capacitación profesional e promoción persoal.
- Proporcionar aos traballadores/as os coñecementos e as prácticas adecuadas aos requirimentos do mercado de traballo e as necesidades das empresas.
- Contribuír á mellora e competitividade das empresas.
- Mellorar a empregabilidade dos/as desempregados/as potenciando a súa integración e inserción no mercado de traballo, especialmente de aquilo con especiais dificultades.
- Promover a acreditación das competencias profesionais adquiridas tanto en procesos formativos (formais e non formais) como da experiencia laboral.

Principios xerais:

- A transparencia, simplicidade, calidade e eficacia.
- Unidade de caixa da cota de formación profesional.
- A unidade de mercado de traballo e a libre circulación dos traballadores.

- A colaboración e coordinación entre as administracións competentes.
- A vinculación do sistema co Diálogo Social e a negociación colectiva sectorial.
- A participación dos/as interlocutores/as sociais.

vA vinculación co Sistema Nacional de Cualificacións Profesionais, contemplado na Lei Orgánica 5/2002, do 19 de xuño.

Eixes para afrontar a reforma:

- Integración dos subsistemas de formación ocupacional e continua, mantendo as súas especialidades, no marco da aprendizaxe ao longo da vida.
- Acceso universal ao coñecemento de todos os colectivos de traballadores/as.
- Potenciación da formación de demanda: Formación na empresa e permisos individuais de formación.
- Desenvolvemento dunha oferta ampla e accesible, dirixida aos/as traballadores/as ocupados/as ou desempregados/as, ao longo de todo o ano, que lles capacite para o desempeño cualificado das distintas profesións e o acceso ao emprego.
- Execución de programas de formación en alternancia co emprego.
- Impartición das ofertas formativas. Rexistro de entidades ou centros de formación.
- Accións de Apoio e Acompañamento á formación.
- Configuración dunha estrutura organizativa racional e adecuada aos obxectivos da formación.
- Pulo da certificación da Formación Profesional.
- Atención á calidade da formación e a avaliación do sistema.
- Mellora, integración e coordinación do seguimento e control.
- Financiación adecuada e suficiente do sistema.
- Adecuación competencial a través da norma reguladora.

O Goberno e os/as axentes económicos e sociais asinaron o Acordo de Formación para o Emprego.

Este acordo permitirá a integración dos subsistemas de formación ocupacional e continua, a través dun único marco normativo que contribúa a unha visión máis integral das políticas formativas dirixidas aos traballadores. Tamén aumenta a capacidade de xestión das comunidades autónomas, ao tempo que preserva a participación dos/as axentes sociais.

O obxectivo deste acordo é impulsar e estender entre empresarios/as e traballadores/as unha formación que responda ás súas necesidades e contribúa ao desenvolvemento dunha economía baseada no coñecemento.

No ano 2006 o novo sistema de Formación Profesional para o Emprego disporá dun presuposto de 2.213 millóns de euros, dos que 921 irán destinados á Formación Ocupacional e 1.291 millóns á Formación Continua.

A reforma e as adaptacións necesarias para implantar o sistema de formación para o emprego terá lugar ao longo deste ano a través do desenvolvemento normativo correspondente, de maneira que en 2007 teña plena vixencia.

Entre os compromisos subscritos no Acordo de Formación destacamos:

A integración da formación ocupacional e da formación continua, co fin de superar a rixidez normativa e a separación artificial da formación -se dirixa a persoas ocupadas ou desempregadas-, separación que dificulta a participación. Dita integración debe expresarse na regulación, mediante unha norma estatal, dun único subsistema de Formación para o Emprego.

A articulación entre a responsabilidade das distintas administracións e a inserción da formación na negociación colectiva sectorial, que se traduce na participación tripartita e paritaria no subsistema de Formación para o Emprego das organizacións sindicais e empresariais máis representativas e a administración, tanto a nivel estatal como autonómico.

Trátase de que as perspectivas sectorial e territorial conflúan para incidir nunha eficaz adaptación da formación ás distintas necesidades, mellorando a resposta ás especificidades territoriais, e vinculando estas ás tendencias de carácter sectorial.

A existencia dunha oferta de formación modular referida ao Catálogo Nacional de Cualificacións, impartida en centros públicos e homologados (Centros Integrados especialmente) e acreditada polas administracións competentes, incentivará a participación e permitirá acabar con outro dos grandes déficit da actual formación, como é a falta de recoñecemento formal.

Consolídase e mellórase o dereito persoal á formación dos traballadores a través de distintas fórmulas. Con carácter xeral a oferta sectorial non se restrinxe aos traballadores e traballadoras encadrados/as no sector, facilitando o acceso a cualificacións doutros sectores, o que contribúe á empregabilidade e pon a disposición do conxunto de persoas activas alternativas para enfrontar situacións de incertidume ou precariedade laboral. Por outra banda, consolídase o Permiso Individual de Formación e amplíanse as posibilidades de solicitude, ao incluír baixo a súa cobertura a formación modular; observar a asignación de fondos específicos para estes permisos, entender a participación en formación non exclusivamente como asistencia, así como requirir á empresa basear a negativa a súa concesión en causas obxectivas.

Consolídanse tamén os dereitos da Representación Legal dos Traballadores/as, tanto na formación de demanda (deseñada polas empresas), como nos Permisos Individuais de Formación.

En canto á mellora do investimento, o Goberno asume a necesidade, a partir de 2007, dunha maior achega de recursos económicos que complementen a cota de Formación Profesional.

Neste contexto, os retos e posibilidades do traballo sindical no curto e medio prazo, teñen que ver co obxectivo prioritario de mellorar o acceso a unha formación profesional de calidade, que conte co recoñecemento das administracións competentes e que teña efectos no ámbito laboral.

A articulación dos instrumentos definidos nas distintas normas que afectan á formación profesional, debe seguir orientando a estratexia para reforzar o dereito persoal á formación. A propia integración dos dous subsistemas que propicia o Acordo de Formación para o Emprego, a oferta modular vinculada ao Catálogo de Cualificacións que deben promover as administracións educativa e laboral nos Centros Integrados, a posibilidade de acceder a formación de calquera sector, o Permiso Individual de Formación (PIF), son todas elas iniciativas para facilitar o exercicio do dereito á formación.

PLANS DE FORMACIÓN

■ Plan de Formación

Conxunto estruturado de accións formativas elaborado de acordo cos requisitos establecidos na Convocatoria de Axudas de Formación Continua. Entre os seus obxectivos fundamentais atópanse a mellora da capacidade competitiva das empresas, a cualificación profesional e a promoción social dos/as traballadores/as.

■ Plans de Oferta e Plans de Demanda

No Acordo Tripartito de Formación Continua as Accións de Formación Continua se configuran nunha Convocatoria de Plans de Formación de Demanda (Plans de Formación de Empresa, Plans de Formación Agrupados, Plans de Formación Específicos da Economía Social) e outra de Plans de Formación de Oferta (Plans na Modalidade Xeral de Oferta e Plans Intersectoriais).

Os Plans de formación de Demanda inclúen accións formativas para ámbitos laborais concretos e os Plans de Oferta inclúen accións formativas transferibles entre empresas ou entre ámbitos laborais diferentes.

Este cambio sobre as iniciativas de formación que poden acollerse a subvención supón unha ampliación nas opcións de formación ás que poden concorrer empresas e traballadores/as.

Desde o punto de vista da análise estatística dos resultados das Convocatorias, implica unha ruptura das series cronolóxicas -en 2001- que dá paso a unha nova configuración dos datos que debe ser tida en conta nas comparacións dos datos cos resultados das convocatorias de anos anteriores.

Este efecto pode observarse nos datos referidos á distribución de participantes por tipo de Plan, así como na distribución dos participantes por Comisións Paritarias Sectoriais que se corresponde exclusivamente cos Plans de Demanda, xa que os Plans de Oferta non son obxecto de adscrición sectorial.

De igual forma, hai que facer notar que as cifras que teñen por obxecto a análise sobre a presenza das empresas na Formación Continua refírense exclusivamente aos Plans da Convocatoria de Demanda, xa que nos tipos de Plan acollidos á Convocatoria de Oferta os participantes acceden á formación de forma directa sen a concorrência das súas empresas.

■ Distribución xeográfica dos Plans

Analízase a través do domicilio social do/a solicitante que é un indicador sobre a orixe xeográfica das solicitudes. Esta distribución non debe interpretarse, por tanto, como medida da repercusión ou impacto da formación no territorio nin como indicador da distribución xeográfica das subvencións.

PARTICIPANTES

■ Participante

Unidade de análise definida a través da realización das Accións formativas. Cada traballador ou traballadora que realiza unha Acción formativa é un/unha participante. A realización de máis dunha acción formativa por unha mesma persoa dá lugar a tantos/as participantes como accións realizara.

■ Datos de solicitude

As cifras sobre participantes presentes na solicitude non son obxecto de análise como indicador estatístico das necesidades de formación, habida conta que o seu volume responde a unha dinámica de carácter administrativo na solicitude de subvención, da que se deriva unha gran desviación entre a formación demandada e a que pode ser obxecto de subvención.

■ Distribución xeográfica dos/as participantes

O centro de traballo dos/as participantes é o indicador estatístico utilizado para medir a repercusión da formación no territorio.

A ubicación do centro de traballo é unha información que se require para a certificación de todos/as os/as participantes, xa realizaran a formación a través de Plans de Demanda (coas súas empresas) ou a través de Plans de Oferta (sen a concorrencia da empresa).

A distribución xeográfica dos participantes, por tanto, pode referirse estatisticamente tanto ao conxunto da convocatoria, como aos Plans de Demanda e/ou aos Plans de Oferta.

■ Perfil dos/as participantes

Define a través de dous conxuntos de variables: as demográficas - como o xénero e a idade e as laborais que aglutinan a información propia da ocupación do participante:

Área funcional: Agrupación de actividades da empresa tomando como base a función desenvolvida.

Categoría profesional: Recoñecemento no marco das relacións laborais da empresa e/ou sector das capacidades e habilidades dun traballador/a para realizar unha actividade laboral determinada, dentro do Grupo Profesional.

Tamaño da empresa: toma como indicador o número de traballadores/as da empresa. Non se recaba información sobre a empresa na que desenvolven a súa actividade os/as participantes que acceden a Formación Continua a través dos Plans da convocatoria de oferta.

Situación no emprego: informa do Réxime da Seguridade Social á que cotizan os/as participantes na formación e doutras situacións contractuais especiais.

■ Colectivos prioritarios

Grupos específicos de traballadores/as aos/as que se aplican medidas de discriminación positiva de acordo coas directrices marcadas polo Fondo Social Europeo, ao obxecto de compensar ou neutralizar a súa situación de desvantaxe no mercado de traballo. Atópanse entre eles as mulleres, os/as traballadores/as maiores de 45 anos, e os traballadores/as non cualificados/as.

EMPRESAS

■ Empresas participantes

Empresas participantes son aquelas que contan con participantes certificados/as nalguna acción formativa.

Os/as participantes formados/as das empresas son os que participaron en accións de formación a través de Plans de Demanda, xa que nos tipos de Plan acollidos á

Convocatoria de Oferta os participantes acceden á formación de forma directa sen a concorrência das súas empresas.

As empresas contabilízanse unha soa vez, independentemente de se participaron en máis dun plan de formación.

■ Número de traballadores/as das empresas

O cadro de persoal dunha empresa é o conxunto dos/as traballadores/as de todos os centros de traballo da empresa. Esta suma determina o estrato de asalariados ao que pertence a empresa.

■ Distribucións sectoriais

Nas agregacións sectoriais o referente sectorial dos Plans de Formación de Demanda son as Comisións Paritarias Sectoriais.

Unha Comisión Paritaria Sectorial é un órgano de xestión, seguimento e control de ámbito sectorial previsto no Acordo Nacional de Formación Continua.

Está composta polas Organizacións Empresariais e Sindicais máis representativas a nivel sectorial. A súa constitución debe contemplarse nos convenios colectivos sectoriais estatais ou nos acordos específicos que puideran subscribirse. As súas funcións recóllense no propio Acordo Nacional de Formación Continua.

Unha Comisión Paritaria Territorial nun órgano de xestión, seguimento e control previsto no Acordo Nacional de Formación Continua no ámbito das comunidades autónomas. Está composto polas organizacións empresariais e sindicais máis representativas en dito ámbito. As súas funcións se recollen no Acordo Nacional de Formación Continua.

■ Distribución xeográfica das empresas

O domicilio social da empresa é un indicador da ubicación administrativa das empresas participantes. Máis alá desta ubicación, a repercusión ou impacto da formación no territorio está en función da localización dos centros de traballo das empresas con traballadores formados (Ver Distribución xeográfica dos/as participantes).

ACCIÓNES FORMATIVAS

■ Acción Formativa

Unidade pedagóxica con obxectivos, contidos e duración propios, comúns a todos/as os/as seus participantes. Os elementos máis importantes que a configuran son: modalidade (presencial, a distancia ou mixta), destinatarios/as, horas de duración, obxectivos e contidos formativos.

Nas convocatorias se establecen as condicións e limitacións na duración, modalidades de impartición e número de participantes coas que deben desenvolverse as accións formativas para poder ser financiadas.

Estas condicións e limitacións afectan por igual á convocatoria da demanda e á da oferta, engadíndose como condición excluínte que unha mesma acción formativa non pode estar incluída en máis dun Plan de Formación presentado por un mesmo solicitante e que afecte aos mesmos/as destinatarios/as.

■ Solicitude de AAFF

As cifras sobre accións formativas presentadas na fase de solicitude forman parte dos datos de xestión das solicitudes pero non son un indicador estatístico apropiado.

do para analizar a demanda de formación, habida conta que o seu volume responde non só a necesidades formativas senón a unha dinámica de carácter administrativo na solicitude de subvención. Deste modo, o número total de accións formativas incluídas nos Plans presentados ascende a unha cifra que excede amplamente o volume de formación desenvolvida no subsistema de Formación Continua.

■ Contidos formativos

Clasificación homoxénea das accións en función dun contido común que posibilita a análise sobre a orientación da formación realizada no subsistema. Esta codificación - tamén definida como Denominación Técnica - está relacionada coa clasificación por familias profesionais do INEM e coas recollidas no DOCUP.

SISTEMA DE BONIFICACIÓNS

■ Bonificación

Cota de Formación Profesional

Compoñente das cotizacións sociais que resulta da aplicación da porcentaxe do 0,7 da Base Reguladora de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais. O cálculo da cota aportada polas empresas se realiza tendo en conta o importe económico ingresado durante os 12 últimos meses na Tesourería da Seguridade Social por ese concepto.

Crédito para formación continua

É a cantidade de que dispón a empresa para financiar, a través de bonificacións nas cotas da seguridade social, as accións de formación continua a desenvolver para os/as seus traballadores/as.

Porcentaxe de bonificación

É a porcentaxe que anualmente se establece na Lei de Presupostos Xerais do Estado, en función do tamaño das empresas, utilizado, con carácter xeral, para calcular o crédito para formación continua nas empresas (ver Crédito asignado).

Crédito asignado

Cantidade que lle corresponde á empresa para financiar formación dos/as seus traballadores/as con cargo ás bonificacións das cotas que satisfai á Seguridade Social por concepto de Formación Profesional Continua, segundo o seu tamaño.

Crédito disposto

Cantidade utilizada do crédito de Formación Continua das empresas para a realización de Accións formativas e que se calcula a partir das finalizacións comunicadas dos distintos grupos formativos.

Crédito dispoñible

Cantidade final resultante da diferenza entre o crédito asignado e o disposto para realizar accións formativas nas empresas

Achega privada

Diferenza entre o custo total da formación e a bonificación aplicada pola empresa, incluíndose, por tanto, os custos salariais dos/as traballadores/as que reciben formación dentro da súa xornada laboral.

As empresas están obrigadas a participar da financiación dos custos das accións formativas nas porcentaxes, que se deben calcular sobre o custo total de formación:

GRUPOS FORMATIVOS

Unidade de impartición en que se organizan as accións formativas, cun número máximo de 25 participantes na formación presencial e cun máximo de 80 participantes por titor/a na formación a distancia. Unha acción formativa pode impartirse nun ou varios grupos, segundo o número de veces que se repita dita acción.

■ Grupos formativos válidos

Un grupo é válido cando ten comunicación de inicio.

■ Grupos formativos finalizados

Un grupo está finalizado cando ten comunicación de inicio e a súa finalización foi comunicada á Fundación.

8.4.3 Contratos programas para a formación de Traballadores/as

Os Contratos Programa teñen por obxecto a mellora das competencias e cualificación e a especialización dos/as traballadores/as ocupados/as, sen que teñan que intervir as empresas para as que prestan servizos.

■ Cadro 8.19

Contratos programa de ámbito estatal. 2004-2005 Comisión Paritaria Total

	Ano de fin do Grupo							
	2004		2005		2006		Total	
	Participante Certificado/a	Horas de Formación Realizadas	Participante Certificado/a	Horas de Formación Realizadas	Participante Certificado/a	Horas de Formación Realizadas	Participante Certificado/a	Horas de Formación Realizadas
Homes								
De 16 a 25 anos	158	7.220	2.960	146.726	2.581	165.214	5.699	319.160
De 26 a 35 anos	368	15.332	8.531	529.647	8.365	682.967	17.264	1.227.946
De 36 a 45 anos	253	11.370	7.072	346.970	6.514	415.671	13.839	774.011
De 46 a 55 anos	221	9.527	3.941	168.042	3.657	199.019	7.819	376.588
Más de 55 anos	80	2.599	1.186	47.194	1.152	56.879	2.418	106.672
Total	1.080	46.048	23.690	1.238.579	22.269	1.519.750	47.039	2.804.377
Mulleres								
De 16 a 25 anos	70	2.365	3.347	162.783	3.333	213.913	6.750	379.061
De 26 a 35 anos	184	5.903	9.711	579.230	10.176	794.098	20.071	1.379.231
De 36 a 45 anos	182	5.803	6.198	283.634	6.397	357.008	12.777	646.445
De 46 a 55 anos	149	4.611	3.756	146.499	3.729	165.575	7.634	316.685
Más de 55 anos	40	1.119	1.268	44.956	1.231	50.810	2.539	96.885
Total	625	19.801	24.280	1.217.102	24.866	1.581.404	49.771	2.818.307
Ambos sexos								
De 16 a 25 anos	228	9.585	6.307	309.509	5.914	379.127	12.449	698.221
De 26 a 35 anos	552	21.235	18.242	1.108.877	18.541	1.477.065	37.335	2.607.177
De 36 a 45 anos	435	17.173	13.270	630.604	12.911	772.679	26.616	1.420.456
De 46 a 55 anos	370	14.138	7.697	314.541	7.386	364.594	15.453	693.273
Más de 55 anos	120	3.718	2.454	92.150	2.383	107.689	4.957	203.557
Total	1.705	65.849	47.970	2.455.681	47.135	3.101.154	96.810	5.622.684

Existen varios tipos de Contratos Programas:

1. Contratos Programas para a execución de Plans de Formación intersectorial, dirixidos á formación en competencias transversais e horizontais a varios sectores, podendo ser beneficiarios/as as organizacións empresariais e sindicais máis representativas.
2. Contratos Programas para a execución de Plans de Formación acordados en negociación colectiva e dirixidos a traballadores/as dun sector produtivo concreto. Poden ser beneficiarias as entidades creadas ao amparo da negociación colectiva sectorial, así como organizacións empresariais e sindicais máis representativas.
3. Contratos Programa para a execución de Plans de Formación que incorporen traballadores/as e socios/as traballadores/as e de traballo de dous ou máis cooperativas, sociedades laborais e outras empresas e entidades de economía social. Poderán beneficiarse as confederacións e federacións de cooperativas e sociedades laborais.

A duración dos Contratos Programa, xa sexa de ámbito estatal ou autonómico, poderá ser anual ou plurianual, ata un máximo de dous anos.

A xestión dos Contratos Programa que corresponde ao SPEE financiarase con cargo ao seu presuposto de gastos, mentres que os de ámbito autonómico farano de conformidade co establecido no art. 86 da Lei 47/2003, do 26 de novembro, Xeral Orzamentaria.

8.4.4. Accións complementarias e de acompañamento á formación

Estas accións teñen por obxecto a investigación e prospección do mercado de traballo para anticiparse aos cambios do sistema produtivo e analizar a repercusión da Formación Continua na competitividade das empresas e a cualificación dos/as traballadores/as. Perséguese a elaboración de produtos ou ferramentas innovadoras e a determinación das necesidades de formación para a consecución dun progreso económico.

As Accións Complementarias e de Acompañamento da Formación Continua débense adaptar aos seguintes tipos:

1. Accións de estudo e investigación destinadas á elaboración e experimentación de produtos, técnicas e/ou ferramentas de carácter innovador para mellorar os sistemas pedagóxicos e organizativos da Formación Continua.
2. Accións de avaliación da Formación Continua.
3. Accións de promoción e difusión da Formación Continua.

Un primeiro cadro xeral, ofrécennolo os último datos publicados polo Forcem corresponden á súa Memoria de 2005, que referidos a Galicia nos da un total de 95.403 participantes, que en canto a xéneros e ámbitos formativos, reflicte que o 54,4% dos/as participantes son homes e 45,6% mulleres, que nas mulleres a oferta estatal-contratos programa representa o 55,8% e a formación de demanda (accións formativas das empresas) o 44,2%, en tanto que no caso dos participantes homes, dita relación se inviste sendo a formación de demanda o 54,3% e a estatal o 45,7%.

A mesma fonte ofrece as porcentaxes nunha e outra formación en función á idade, sendo o maior número de participantes en ambas tipoloxías formativas, os intervalos de idade 26 a 35 anos e de 36 a 45 anos. Tamén resulta esclarecedor o cadro

que reflicte a participación segundo categoría profesional. As maiores porcentaxes de participantes corresponden a traballadores/as cualificados/as, seguidos/as dos/as non cualificados/as e técnicos/as. Coa mesma diferenzas de formación de oferta e de demanda, reflíctense os maiores dedicacións aos contidos formativos por número de participantes formados/as, sendo os máis representativos na formación de oferta os cursos de informática de Usuario/a/ofimática e Prevención de riscos laborais, en tanto que na formación de demanda son os mesmos contidos formativos investindo a orde. En canto a modalidade formativa, en ambos tipos de formación, segundo número de participantes, é preponderante a presencial, na formación de demanda a formación a distancia alcanza case un 14% e a mixta un 11%, a teleformación non alcanza o 5%.

A implantación dos acordos e a súa aplicación desde a vixencia do Real Decreto 395/2007, do 23 de marzo, xa nos sitúa nun contexto de datos que referidos ao informe do ano 2006 non resultan provisionais, incompletos e complexos.

Con referencia ao avance de datos referido a contratos programa de ámbito estatal. O total de participantes correspondentes aos anos 2005 e 2006 reflicten 96.810 participantes e un total de horas de formación de 5.622.684 horas de formación, por grupos de idade repite a preponderancia dos mesmos intervalos de 26 a 35 anos e de 36 a 45 anos. O número de mulleres participantes é de 49.771 (51,5%), sendo o de homes 47.039 (48,5%).

Resumo dos programas de cooperación con outras administracións e entidades sen ánimo de lucro.

■ Cadro 8.20

	Entidades	Traballadores/as
Axudas para a contratación de desempregados/as para a realización de obras e servizos de interese xeral	334	1.130
Axudas para a contratación de axentes de emprego e unidades de apoio	94	254
Total	428	1.384

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación.

8.4.5. Programas de cooperación con outras administracións, distintas da local, universidades e entidades sen ánimo de lucro.

■ Contratación de traballadores/as desempregados/as para a realización de obras e servizos de interese xeral ou social.

A finalidade desta medida, dirixida aos organismos das administracións públicas, distintas da local, universidades e entidades sen ánimo de lucro, é a mesma que a dirixida ás entidades locais, isto é, a mellora da empregabilidade dos traballadores/as desempregados/as, a través da adquisición de experiencia laboral na execución ou a

prestación de obras e servizos de interese xeral e social, especialmente dos relacionados cos novos viveiros de emprego, ao mesmo tempo que a xeración de novas actividades que, inicialmente impulsadas pola administración, sexan capaces de manterse pola propia iniciativa privada.

Beneficiarios/as

O número de entidades beneficiadas en 2006, polo presente programa, foi de 334, participando no mesmo 1.130 traballadores/as desempregados/as. Todas as axudas se concederon para a prestación de servizos de interese xeral e social non concedéndose, polo tanto, ningunha obra.

Neste exercicio, a media da duración dos contratos situouse en torno aos 11,3 meses.

Polo que se refire á duración da xornada de traballo, o 98,37% dos contratos celebráronse a xornada completa.

■ Contratación de axentes de emprego e unidades de apoio.

Cómpre subliñar, ademais, que neste exercicio foi tamén moi importante a evolución do programa para a contratación de axentes de emprego e unidades de apoio á creación de emprego, configurándose unha rede de 254 profesionais (201 axentes e 53 traballadores integrantes de unidades de apoio) que, xunto coa precitada rede de técnicos locais de emprego, realizaron funcións de implantación das políticas activas de emprego relacionadas coa creación e desenvolvemento de actividade empresarial.

Aos axentes de emprego esíxeselles a posesión dunha titulación específica en disciplinas relacionadas coas funcións propias que teñen que desempeñar, formación que se completa, como no caso dos técnicos locais de emprego, con seminarios de formación específicos e cursos de postgrao nos que colabora a dirección xeral de promoción do emprego.

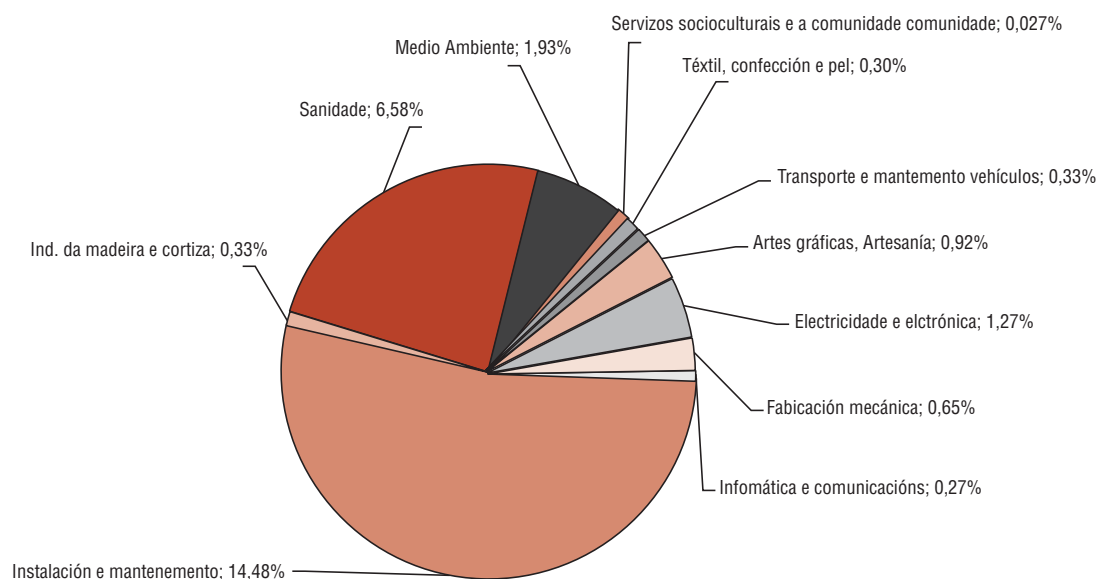
8.4.6. Escolas obradoiro, obradoiros de emprego.

■ Escolas obradoiro

Cabe subliñar que, durante 2006, beneficiáronse das accións formativas das 20 escolas obradoiro en funcionamento neste ano, 848 mozos/as desempregados/as menores de 25 anos, dos que o 26% foron mulleres e o 74% homes.

Durante o exercicio de 2006, puxéronse en funcionamento 10 novas escolas obradoiro, participando nas mesmas 402 mozos/as desempregados/as, atopándose en funcionamento, a 31 de decembro, 12 proxectos con 474 alumnos/as.

As especialidades formativas máis frecuentes impartidas nas ditas escolas obradoiro son as reflectidas no gráfico.

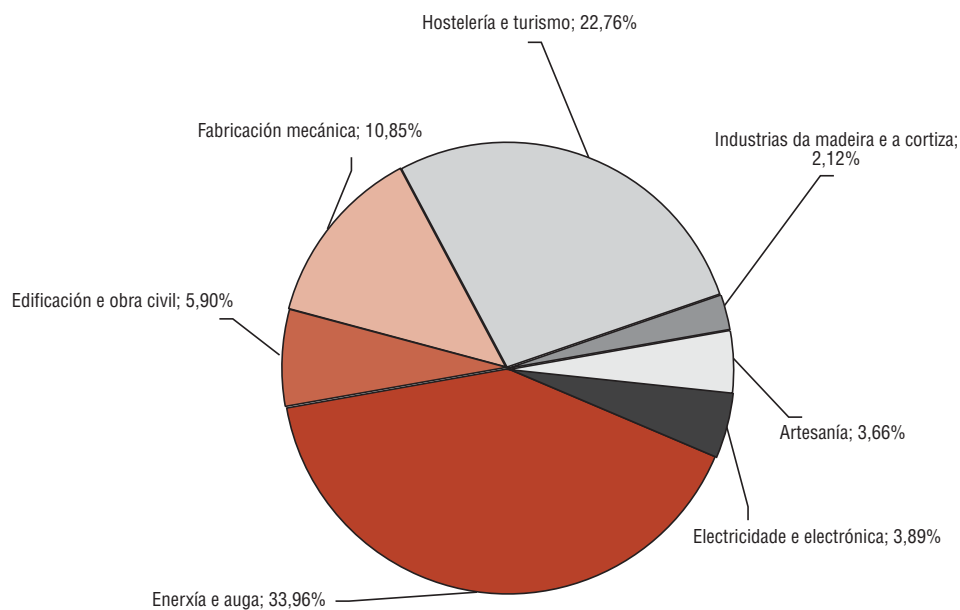

■ Obradoiros de emprego

En relación con este programa, creado en 1999 e dirixido a mellorar as posibilidades de ocupación dos desempregados de vinte e cinco ou máis anos de idade, especialmente daqueles grupos con peculiares dificultades de inserción laboral (parados/as de longa duración, maiores de corenta e cinco anos, mulleres e persoas con discapacidade), cómpre subliñar que estiveron en funcionamento 97 obradoiros de emprego durante 2006, cun total de 2.276 traballadores/as desempregados/as participantes, dos/as que o 66% foron mulleres e 34% homes.

Durante dito ano, puxéronse en marcha 51 novos proxectos de obradoiros de emprego, nos que participan 1.742 desempregados/as maiores de 25 anos. Todos estes proxectos continuaban en funcionamento a 31 de decembro.

As especialidades formativas máis frecuentes dos referidos obradoiros de emprego en funcionamento en 2006 quedan recollidas no gráfico.

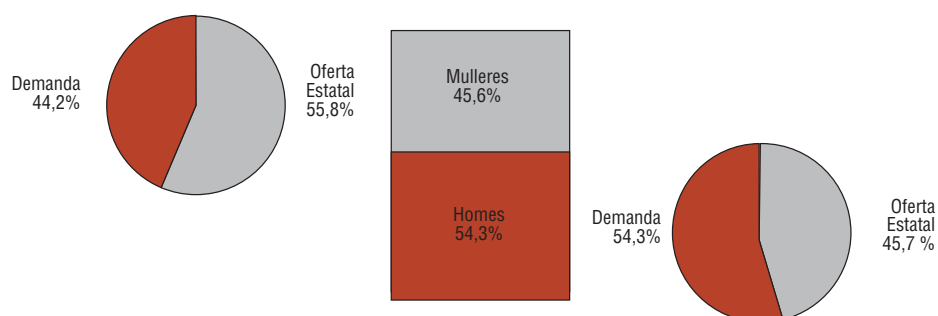
Prazo de execución da formación e participantes formados na Comunidade Autónoma.

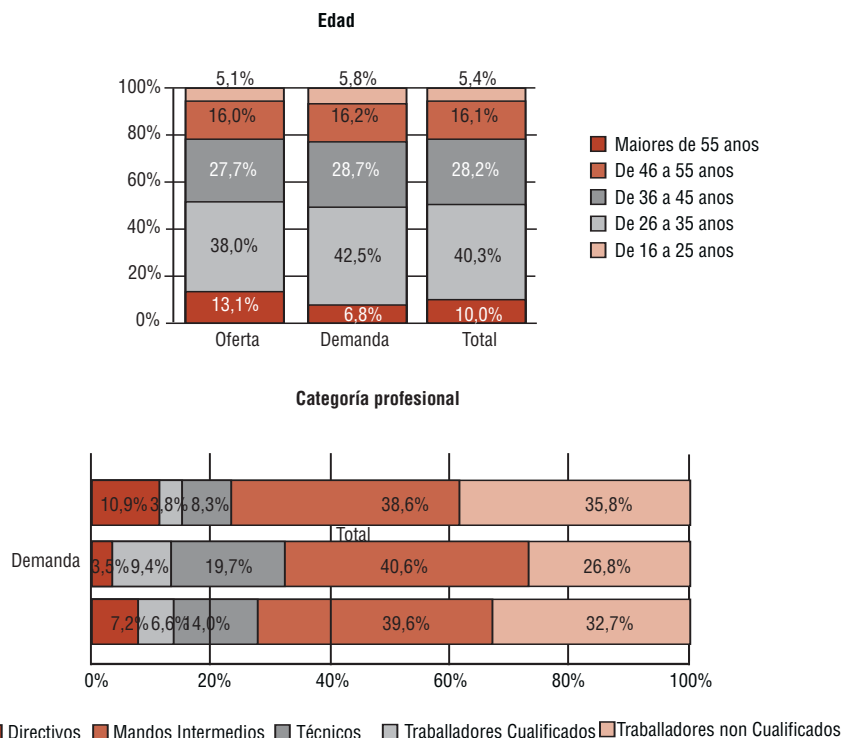
■ Cadro 8.21

Ámbitos da formación	2004	2005	2006
Oferta			
Autonómica			
Convocatoria 2004			
Convocatoria 2005			
Estatál			
Convocatoria e axenda 2004-2005	1.705	47.970	47.135
Convocatoria extraordinaria			
Demanda			
Accións das empresas	30.055	47.433	
Total Actividade formativa	31.760	95.403	

■ Cadro 8.22

Perfil sociolaboral dos participantes formados na Comunidade

Cadro 8.23

Contidos formativos con maior número de participantes formados

Modalidade

Modalidade formativa	Participantes formados		Duración media (horas)	
	Oferta	Demanda	Oferta	Demanda
Presencial	33.154	29.788	37.5	24.2
A distancia	4.316	9.371	99.8	44.0
Mixta	7.460	6.347	62.8	24.9
Teleformación	3.040	1.927	102.5	39.8
Total	47.970	47.433	51.2	28.8

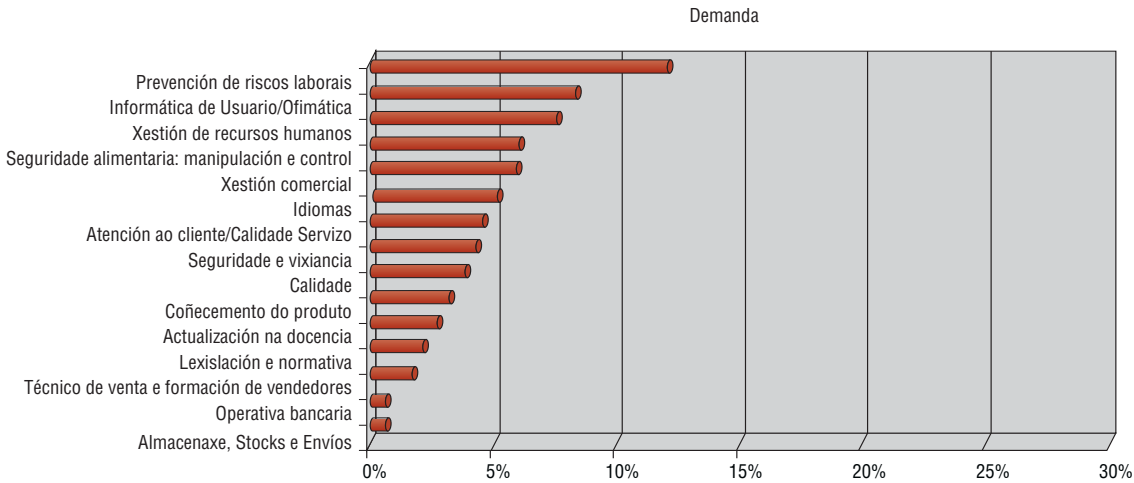
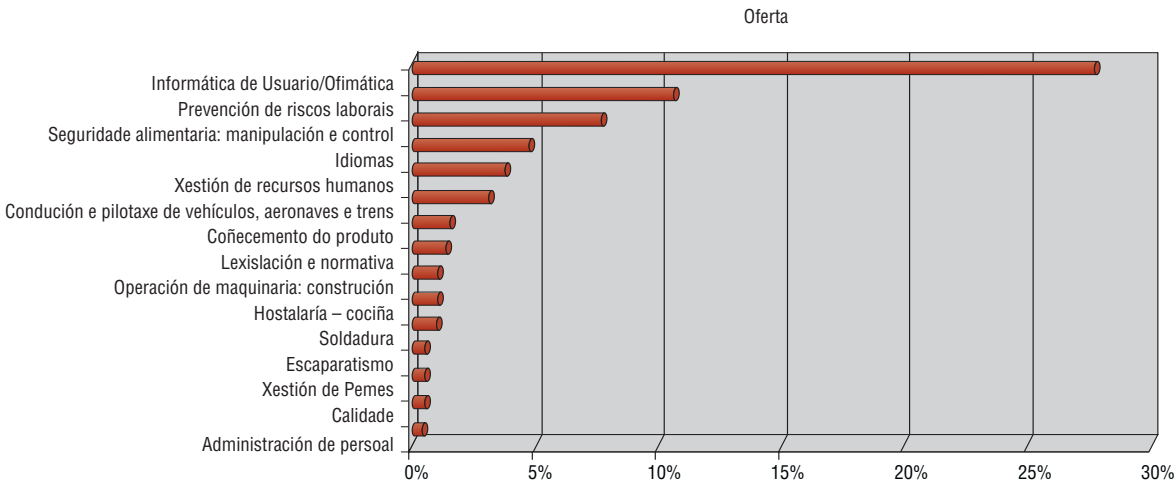
Cifras 2004

Xénero	Oferta	Demanda	Total
Homes	1.080	18.803	19.883
Mulleres	625	11.252	11.877
Total	1.705	30.055	31.760

Grupos de Idade	Oferta	Demanda	Total
De 16 a 25	228	1.374	1.602
De 26 a 35	552	11.623	12.175
De 36 a 45	435	8.831	9.266
De 46 a 55	370	5.661	6.031
Maiores de 55	120	2.542	2.662
Total	1.705	30.055	31.760

Categoría	Oferta	Demanda	Total
Directivos	170	1.098	1.368
Mandos Intermedios	110	3.587	3.697
Técnicos	85	6.385	6.470
Traballadores Cualificados	544	11.839	12.383
Traballadores non Cualificados	796	7.046	7.842
Total	1.705	30.055	31.760

Modalidade formativa	Participantes formados		Duración media (horas)	
	Oferta	Demanda	Oferta	Demanda
Presencial	1.464	21.300	37.6	24.3
A distancia	74	4.180	20.0	35.1
Mixta	105	3.161	50.6	22.5
Teleformación	62	1.414	63.9	35.5
Total	1.705	30.055	38.6	26.1

Parte I. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN GALICIA

9.1. Metodoloxía

Realízase na primeira parte deste capítulo unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante este ano en Galicia utilizando como criterio de inclusión o da vixencia económica.

Isto supón que se tiveron en conta os convenios asinados e revisados no ano 2006 que teñen vixencia e efectos económicos durante este ano 2006 así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días do ano anterior que teñen vixencia e inicio de efectos en 2006 e que non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante o ano 2006, non teñen efectos económicos para este ano.

Inclúese non só a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, senón tamén os pactos extraestatutarios e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos

de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos nas distintas administracións públicas, na medida que se ten coñecemento deles.

O estudo que se fai respecto do tipo de cláusulas recollidas e os datos estatísticos foi realizado baseándose no propio contido dos convenios colectivos e no sinalado nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan, e que foron remitidos a este Consello pola Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Calcúlase tamén a media ponderada tendo en conta os incrementos salariais indicados para este ano 2006 nos convenios asinados en anos anteriores e as cláusulas de revisión salarial do ano 2005 que non tiñan efectos retroactivos senón que indicaban o inicio dos seus efectos para 2006.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a traballadores/as en Galicia.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2006 ou posterior; combinando esta información coa remitida pola Subdirección General de Estadísticas Sociales y Laborales do Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales co fin de recoller só os que afectan a traballadores/as nalgunha das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de traballadores/as aos que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado durante este ano neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos remitidos polo Ministerio e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

9.2. Estrutura da negociación colectiva

O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2006, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 714 (Cadro 9.1). Os traballadores/as aos que afectan son 420.995.

Refírense estes datos a convenios de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén aqueles pactos de eficacia limitada e acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2001-2006

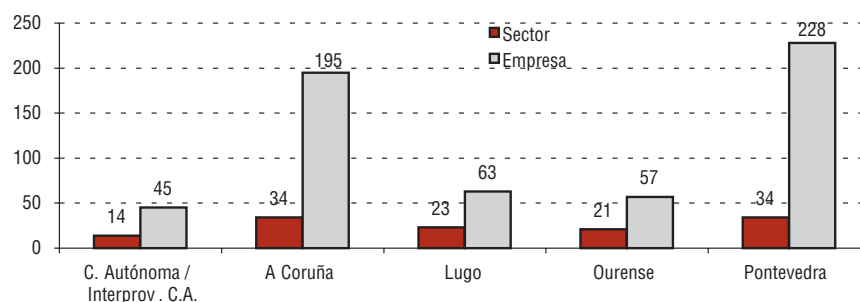
■ Cadro 9.1

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	11	37	23	19	37	127
Empresa	36	173	50	59	210	528
Total 2001	47	210	73	78	247	655
Sector	12	34	23	20	35	124
Empresa	42	171	53	59	227	552
Total 2002	54	205	76	79	262	676
Sector	12	34	23	20	35	124
Empresa	42	184	52	61	238	577
Total 2003	54	218	75	81	273	701
Sector	13	34	23	20	34	124
Empresa	47	182	55	64	241	589
Total 2004	60	216	78	84	275	713
Sector	13	34	23	20	34	124
Empresa	41	186	62	55	221	565
Total 2005	54	220	85	75	255	689
Sector	14	34	23	21	34	126
Empresa	45	195	63	57	228	588
Total 2006	59	229	86	78	262	714

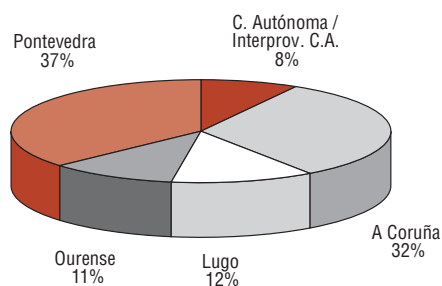
Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ano 2006. Distribución territorial

Ano 2006. Representación porcentual da distribución territorial

Asináronse por primeira vez este ano 29 novos convenios (Cadro 9.2) que afectan a 3.332 traballadores/as. Deles dous son de sector (Transporte de enfermos e acci- dentados en ambulancia de ámbito autonómico e Sanidade privada de Ourense) e 27 de empresa, dos que 6 regulan as condicións de traballo de funcionarios e per- soal laboral pertencente á administración local.

**Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006**

■ Cadro 9.2

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	-	-	-	-	0
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	1	-	-	1	-	2
Total	1	0	0	1	0	2

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	1	1	-	-	2
Industria	1	2	-	-	1	4
Construción	-	1	-	-	1	2
Servizos	1	6	1	4	7	19
Total	2	10	2	4	9	27

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O número de convenios asinados e/ou revisados en 2006 foi de 257 (193 asinados e 64 revisados) dos que 77 son de sector e 180 de empresa.

Os Cadros 9.3 e 9.4 recollen estes datos por provincias así como a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2001 – 2006.

Se ademais se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores que teñen vixencia para o ano 2006 ou posterior, o número de convenios con vixencia expre- sa para o 2006 é de 407. Estes convenios afectan a 332.366 traballadores/as.

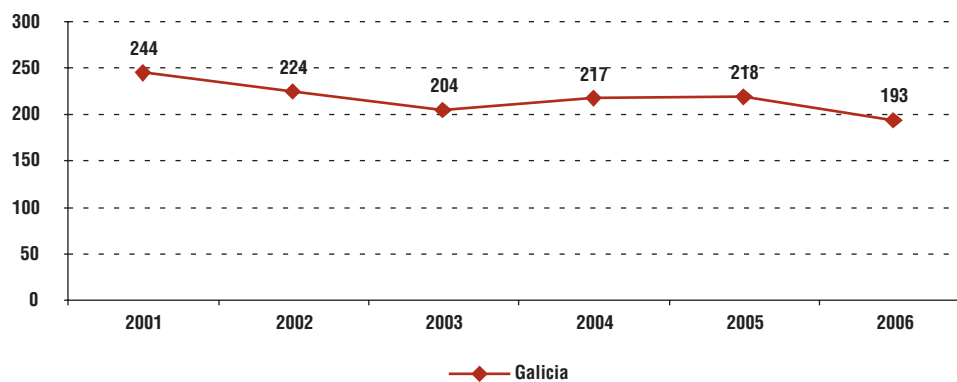
Deles 83 son de sector (o 65,9% do total dos de sector existentes) e afectan a 289.240 traballadores/as e 324 son de empresa (o 55,1% do total dos de empresa existentes) e afectan a 43.126 traballadores/as.

■ Cadro 9.3

Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias. Galicia. 2001-2006

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	2	17	13	16	18	66
Empresa	8	48	18	22	82	178
Total 2001	10	65	31	38	100	244
Sector	5	12	8	15	15	55
Empresa	20	39	17	16	77	169
Total 2002	25	51	25	31	92	224
Sector	4	10	9	13	15	51
Empresa	8	49	11	20	65	153
Total 2003	12	59	20	33	80	204
Sector	5	10	8	14	18	55
Empresa	13	38	18	23	70	162
Total 2004	18	48	26	37	88	217
Sector	4	9	12	13	12	50
Empresa	7	51	23	25	62	168
Total 2005	11	60	35	38	74	218
Sector	2	10	5	13	12	42
Empresa	16	46	14	15	60	151
Total 2006	18	56	19	28	72	193

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

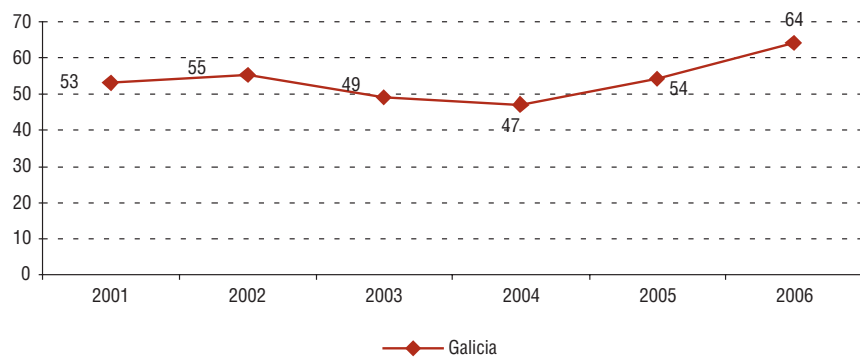

**Evolución dos convenios colectivos revisados.
Por provincias. Galicia. 2001-2006**

■ Cadro 9.4

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	1	9	5	3	6	24
Empresa	2	9	4	3	11	29
Total 2001	3	18	9	6	17	53
Sector	2	7	6	3	6	24
Empresa	0	12	1	6	12	31
Total 2002	2	19	7	9	18	55
Sector	3	11	4	4	6	28
Empresa	0	5	3	5	8	21
Total 2003	3	16	7	9	14	49
Sector	2	6	4	4	5	21
Empresa	1	7	4	5	9	26
Total 2004	3	13	8	9	14	47
Sector	2	13	4	6	8	33
Empresa	0	5	4	4	8	21
Total 2005	2	18	8	10	16	54
Sector	1	7	10	7	10	35
Empresa	2	7	5	6	9	29
Total 2006	3	14	15	13	19	64

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3. Ámbitos de aplicación

9.3.1. Funcional

Dos 257 convenios asinados ou revisados este ano, 77 son de sector (29,96%) e 180 de empresa (70,04%). Non obstante o anterior, tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría dos traballadores/as e das empresas están afectados por convenios de sector.

Continuando coa mesma liña que en anos anteriores, seguen sendo o sector servizo e o da industria os que agrupan o maior número de convenios (Cadro 9.5).

■ **Cadro 9.5** **Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006 Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos**

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	1	-	1	2
Convenios de sector revisados	-	-	-	1	1
Convenios de empresa asinados	-	7	-	9	16
Convenios de empresa revisados	-	-	-	2	2
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	3	1	6	10
Convenios de sector revisados	-	3	1	3	7
Convenios de empresa asinados	4	14	1	27	46
Convenios de empresa revisados	1	4	-	2	7
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	2	1	2	5
Convenios de sector revisados	-	4	-	6	10
Convenios de empresa asinados	1	5	-	8	14
Convenios de empresa revisados	-	3	-	2	5
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	5	-	8	13
Convenios de sector revisados	-	2	1	4	7
Convenios de empresa asinados	-	8	-	7	15
Convenios de empresa revisados	-	2	1	3	6
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	5	-	7	12
Convenios de sector revisados	-	3	1	6	10
Convenios de empresa asinados	-	32	1	27	60
Convenios de empresa revisados	-	-	-	9	9
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	16	2	24	42
Convenios de sector revisados	0	12	3	20	35
Convenios de empresa asinados	5	66	2	78	151
Convenios de empresa revisados	1	9	1	18	29

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.2. Territorial

Igual que en anos anteriores o ámbito territorial de negociación máis empregado foi o provincial, tan só o 8,17% dos convenios asinados e/ou revisados en 2006 foron de ámbito superior á provincia.

Por provincias, tal e como ven sendo habitual, Pontevedra é a que tivo máis actividade negociadora, o 35,41% do total, seguida da Coruña cun 27,24%. As porcentaxes de Ourense e Lugo son 15,95% e 13,23% respectivamente.

9.3.3. Temporal

Nos Cadros 9.6 e 9.7 pódense apreciar as vixencias medias dos convenios colectivos de sector e de empresa respectivamente.

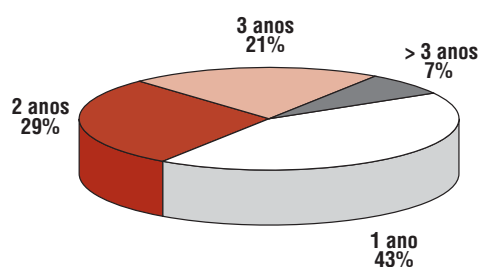
A vixencia anual (42,86%) foi a máis utilizada nos convenios de sector. O 28,57% indica unha vixencia de 2 anos e o 21,43% de 3 anos.

■ Cadro 9.6

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2006

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	7	70,00	3	60,00	5	38,46	3	25,00	18	42,86
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2 anos	1	50,00	1	10,00	1	20,00	6	46,15	3	25,00	12	28,57
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
3 anos	-	0,00	2	20,00	-	0,00	2	15,38	5	41,67	9	21,43
Máis de 3 anos	1	50,00	-	0,00	1	20,00	-	0,00	1	8,33	3	7,14
Total	2	100	10	100	5	100	13	100	12	100	42	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

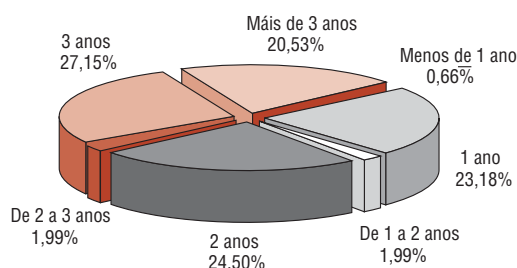

■ Cadro 9.7

**Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
 Porcentaxe sobre o total de convenios asinados.**

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	1	2,17	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	0,66
1 ano	1	6,25	7	15,22	6	42,86	7	46,67	14	23,33	35	23,18
De 1 a 2 anos	-	0,00	2	4,35	1	7,14	-	0,00	-	0,00	3	1,99
2 anos	5	31,25	10	21,74	1	7,14	4	26,67	17	28,33	37	24,50
De 2 a 3 anos	-	0,00	2	4,35	-	0,00	-	0,00	1	1,67	3	1,99
3 anos	3	18,75	13	28,26	2	14,29	1	6,67	22	36,67	41	27,15
Máis de 3 anos	7	43,75	11	23,91	4	28,57	3	20,00	6	10,00	31	20,53
Total	16	100	46	100	14	100	15	100	60	100	151	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Nos de empresa as vixencias que máis se repiten son a de 3 anos (o 27,15%), 2 anos (o 24,50%) e 1 ano (o 23,18%). O 20,53% indica unha vixencia de máis de 3 anos).

O 57,14% dos convenios de sector e o 74,17% dos convenios de empresa pactaron unha vixencia maior ou igual a 2 anos.

Hai que indicar que entre os convenios asinados que teñen vixencia superior a un ano (139 convenios, o 72% do total), 14 rematan a súa vixencia neste ano 2006.

Sinalar neste punto que en 1 convenio de sector (2,38%) e en 7 convenios de empresa (4,64%) establécese respecto de determinadas cláusulas unha vixencia superior á do convenio.

Estas cláusulas refírense ao seguinte:

- Establecer un novo concepto de antigüidade a partir do ano seguinte ao de finalización da vixencia do convenio.
- Sinalar que os principios fundamentais establecidos no convenio sobre sistemas de remuneración por incentivos, constitúen aspectos esenciais da vida da empresa, polo que a súa vixencia non quedará supeditada á do convenio colectivo.
- Pactar o incremento para o ano seguinte ao de finalización do convenio.
- Crear unha terceira paga extraordinaria indicando o seu valor e data de percepción, a partir do ano seguinte ao de finalización do convenio.
- Compromiso de manter o acordo sobre xubilación parcial existente na empresa dous anos máis a partir do de finalización do convenio.

- Establecer unha vixencia distinta á do convenio para o acordo sobre xubilación parcial e/ou anticipada (7 anos máis).
- Compromiso de reclasificar con ascenso de categorías un número mínimo de traballadores/as no ano seguinte ao de finalización do convenio.
- Compromiso de redución da xornada en oito horas a partir do ano seguinte ao de finalización do convenio.

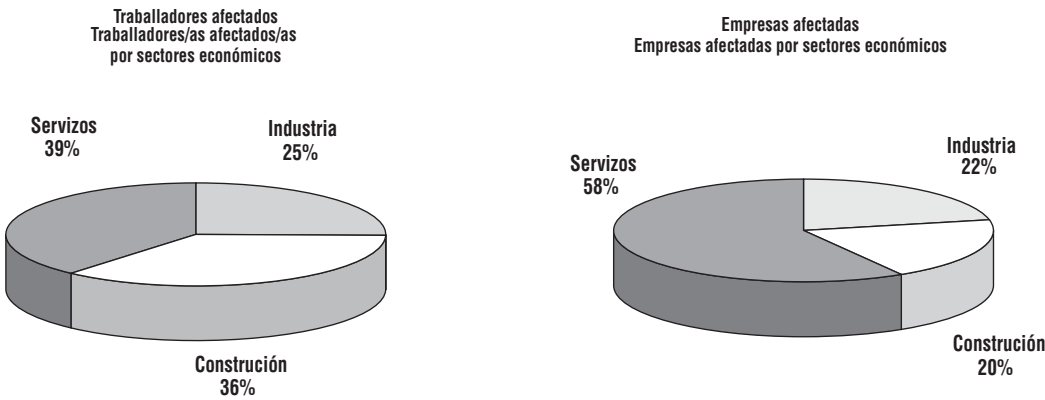
9.3.4. Persoal

Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2006 afectaron a 305.100 traballadores/as (Cadros 9.8 e 9.9). O 93,40% deles teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

■ Cadro 9.8 **Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº
	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas
Agríc. e Pesca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Industria	275	49	23.750	2.656	6.867	1.950	8.763	738	32.605	4.758	72.260	10.151
Construción	-	-	43.800	3.650	8.800	925	8.200	660	42.000	4.000	102.800	9.235
Servizos	1.250	81	45.156	6.362	7.426	4.858	12.765	4.255	43.313	11.914	109.910	27.470
Total	1.525	130	112.706	12.668	23.093	7.733	29.728	5.653	117.918	20.672	284.970	46.856

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

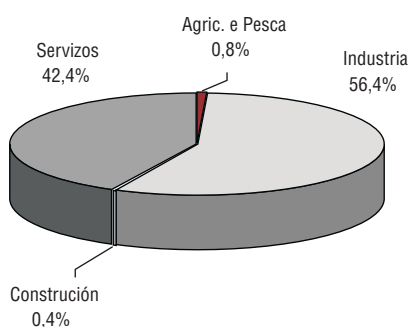
■ Cadro 9.9

**Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos.
Galicia. 2006**

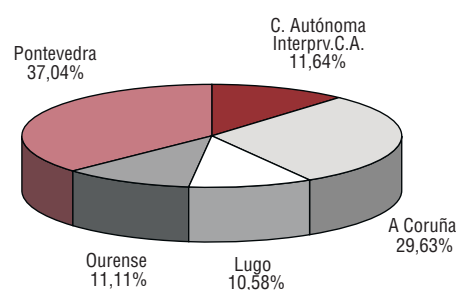
	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº	Nº
	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas	traballad.	empresas
Agríc. e Pesca	-	-	54	5	104	2	-	-	-	-	158	7
Industria	2.730	9	2.517	21	474	8	1.100	10	4.542	33	11.363	81
Construción	-	-	10	1	-	-	49	1	12	1	71	3
Servizos	2.677	13	1.191	29	466	10	560	10	3.644	36	8.538	98
Total	5.407	22	3.772	56	1.044	20	1.709	21	8.198	70	20.130	189

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Traballadores/as afectados/as
por sectores económicos

Empresas afectadas por provincias

O sector servizos é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de traballadores/as (38,57%), seguido da construción (36,07%).

Por provincias foi Pontevedra a que acapara o maior número de traballadores/as nos convenios de sector (41,38%), seguida da Coruña (39,55%).

Nos convenios de empresa o 40,73% dos traballadores/as pertencen a convenios de Pontevedra e o 18,74% á Coruña.

No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2006 afectou a 47.045 empresas.

O 58,6% das empresas pertencen ao sector servizos, sector que, de acordo coa Clasificación Nacional de Actividades Económicas (CNAE), agrupa a gran cantidade de actividades (comercio, transporte, hostalería, ...) estando incluídas na negociación deste ano un total de 27.568 empresas pertencentes a este sector.

Os Cadros 9.10 e 9.11 agrupan os convenios de sector en función do número de traballadores/as e de empresas aos que afectan cada convenio, e neles obsérvase que o maior número de convenios de sector concéntrase nos sectores cunha dimensión entre 1.001 e 3.000 traballadores/as (28,57%) e entre 101 e 500 empresas (37,66%).

Cadro 9.10
Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,00	-	0,00	1	1,30
51-100 trab.	-	0,00	1	5,88	-	0,00	1	5,00	1	4,55	3	3,90
101-500 trab.	2	66,67	3	17,65	5	33,33	5	25,00	5	22,73	20	25,97
501-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	4	26,67	5	25,00	2	9,09	11	14,29
1.001-3.000 trab.	1	33,33	5	29,41	4	26,67	5	25,00	7	31,82	22	28,57
+3.000 trab.	-	0,00	8	47,06	2	13,33	3	15,00	7	31,82	20	25,97
Total convenios	3	100	17	100	15	100	20	100	22	100	77	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.11
Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	2	66,67	4	23,53	1	6,67	6	30,00	5	22,73	18	23,38
51-100 empresas	1	33,33	3	17,65	1	6,67	3	15,00	1	4,55	9	11,69
101-500 empresas	-	0,00	4	23,53	9	60,00	7	35,00	9	40,91	29	37,66
501-1.000 empresas	-	0,00	3	17,65	2	13,33	2	10,00	3	13,64	10	12,99
1.001-2.000 empresas	-	0,00	1	5,88	1	6,67	2	10,00	1	4,55	5	6,49
+ de 2.000 empresas	-	0,00	2	11,76	1	6,67	-	0,00	3	13,64	6	7,79
Total convenios	3	100	17	100	15	100	20	100	22	100	77	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Nos convenios de empresa, o 52,78% afectan a empresas de menos de 51 traballadores/as (Cadro 9.12) e tan só o 2,78% se negociou en empresas de máis de 500 traballadores/as.

Cadro 9.12
Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	5	27,78	31	58,49	10	52,63	14	66,67	35	50,72	95	52,78
51-100 trab.	4	22,22	11	20,75	5	26,32	3	14,29	16	23,19	39	21,67
101-500 trab.	6	33,33	11	20,75	4	21,05	4	19,05	16	23,19	41	22,78
+ 500 trab.	3	16,67	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	2,90	5	2,78
Total convenios	18	100	53	100	19	100	21	100	69	100	180	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro de persoal medio das empresas afectadas por esta negociación (Cadro 9.13) é de 6,5% traballadores/as por empresa. Algo máis de 6 traballadores/as por empresa nos convenios colectivos de sector, e 106,5 nos de empresa.

**Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva.
Por provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 9.13

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	11,7	8,9	3,0	5,3	5,7	6,1
Empresa	245,8	67,4	52,2	81,4	117,1	106,5
Total	45,6	9,2	3,1	5,5	6,1	6,5

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.5. Desenvolvemento da negociación

■ Duración das negociacións:

No 45% dos convenios de empresa asinados este ano empregouse na negociación máis de 1 mes e menos de 6 meses. O 26,49% negociouse nun mes ou menos.

Nos convenios de sector o 54,76% negociouse en 3 meses ou menos.

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folla estatística do convenio, ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

■ Conflitividade na negociación :

Durante o ano 2006 solicitouse a mediación do AGA por problemas na negociación en 16 convenios (8 de empresa e 8 de sector) que afectan a 27.459 traballadores/as.

Nunha empresa e nun sector nos que se solicitou mediación tamén foi convocada folga durante a negociación do convenio.

Das 8 mediacións de sector unha é da Coruña (12.500 traballadores/as), unha de Ourense (850 traballadores/as), dúas de Pontevedra (7.890 traballadores/as) e catro de Comunidade Autónoma (5.079 traballadores/as).

Das 8 mediacións de empresa dúas son da Coruña (167 traballadores/as), dúas de Lugo (149 traballadores/as), dúas de Ourense (192 traballadores/as) e dúas de Pontevedra (632 traballadores/as).

O resultado foi positivo en todas as mediacións agás nunha de sector de Pontevedra.

Segundo os datos facilitados pola Dirección Xeral de Relacións Laborais, durante este ano 2006 celebráronse 22 folgas con motivo da negociación de convenios.

Catro delas foron convocadas por problemas na negociación de convenios de sector; un da provincia da Coruña no que se convocou folga dúas veces, un de Pontevedra e outro de ámbito de Comunidade Autónoma.

Das 18 de empresas restantes, 13 teñen convenio na actualidade de ámbito provincial (4 na Coruña, 4 en Lugo e 5 en Pontevedra) e nunha destas empresas convocouse folga tres veces.

Ademais das 22 folgas sinaladas, convocáronse este ano dúas folgas cuxo motivo foi a interpretación das cláusulas do convenio vixente. As dúas son de empresa.

Ademais destes datos, e segundo se indica nas follas estatísticas que acompañan aos convenios asinados este ano, existiron paros e manifestacións ou mobilizacións respecto da negociación de 11 convenios que afectan a 5.049 traballadores/as.

Destes convenios 8 son de empresa (2 da Coruña, 1 de Lugo, 1 de Ourense, 2 de Pontevedra e 2 de Comunidade Autónoma) e afectan a 2.449 traballadores/as e 3 son de sector (os tres de Pontevedra) e afectan a 2.600 traballadores/as.

■ Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.

Analizando os 188 convenios dos asinados este ano nos que figura nas actas a composición da comisión negociadora de xeito nominativo (o 97,4% do total dos asinados) existe participación de mulleres na comisión negociadora en 116 convenios (61,7%) que afectan a 113.679 traballadores/as (o 85,6%).

O número total de mulleres que participou na negociación de convenios este ano foi de 79 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 14% fronte a 471 homes, un 86%) e 258 por parte das organizacións sindicais (un 24% fronte a 837 homes, un 76%).

9.4. Réxime económico

9.4.1. Incremento salarial medio ponderado

A media ponderada do incremento salarial pactado en 2006 en Galicia foi do 3,88% (Cadro 9.14a).

■ Cadro 9.14a

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2001-2006

	Convenios sector					Revisións sector					Convenios empresa					Revisións empresa					Media total				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	3,72	3,09	4,15	4,13	4,17	4,79	3,87	3,90	4,40	3,56	3,63	3,26	3,43	3,52	3,50	4,00	3,79	3,38	4,97	3,15	3,99	3,39	4,05	4,23	3,78
Lugo	3,27	3,45	4,43	4,80	3,91	3,48	4,18	3,99	4,60	3,94	4,33	2,99	3,40	3,75	3,73	4,00	3,67	4,09	4,68	3,85	3,34	3,69	4,27	4,67	3,92
Ourense	3,67	3,19	3,85	4,44	4,21	3,94	4,59	3,55	3,96	3,67	3,34	3,46	3,45	3,74	4,98	3,81	3,11	3,96	4,27	3,43	3,68	3,52	3,81	4,23	4,00
Pontevedra	3,39	3,62	3,89	4,55	3,70	4,58	3,33	4,07	4,65	3,86	4,17	4,50	3,34	4,20	3,90	4,34	3,68	4,97	4,78	3,96	3,89	3,64	3,90	4,56	3,84
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	3,40	3,28	3,38	2,92	13,44	4,60	3,04	3,20	4,17	4,70	2,23	3,42	3,15	3,28	3,41		3,10			2,80	2,98	3,17	3,23	3,25	5,78

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Esta media ponderada está calculada en base ao incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados este ano, e tendo ademais en conta as cláusulas de revisión salarial que recollen o 46,6% dos convenios asinados e o 73,4% dos revisados.

Este incremento é superior en 1,28 puntos ao IPC galego de 2006 que foi do 2,6 e superior en 1,18 puntos ao estatal de que foi do 2,7.

Se aos convenios asinados e revisados este ano engadimos a negociación feita en anos anteriores que estende a súa vixencia ata o 2006, o incremento resultante é do 3,89 (Cadro 9.14b).

■ Cadro 9.14b

Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2006
Cálculos feitos tendo en conta as cláusulas de revisión salarial de 2005 con inicio de efectos
para 2006 e os incrementos salariais indicados nos convenios asinados antes de 2006
con vixencia para este ano

	Convenios sector	Revisións sector	Convenios empresa	Revisións empresa	Media total
	2006	2006	2006	2006	2006
A Coruña	4,17	3,86	3,39	3,15	3,95
Lugo	3,91	3,94	3,04	3,85	3,86
Ourense	4,21	3,67	4,62	3,43	3,99
Pontevedra	3,70	3,87	3,27	3,96	3,73
C. Autónoma / Interprov. C.A.	8,27	4,70	3,27	2,80	4,93
Galicia	4,17	3,86	3,32	3,64	3,89

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Para o cálculo desta media tivéronse en conta os incrementos indicados para o 2006 nos convenios asinados en anos anteriores así como o valor das cláusulas de revisión salarial do ano 2005 sen efectos retroactivos nese ano, senón que indicaban o inicio dos seus efectos para as táboas salariais do 2006.

No ano 2005 este tipo de cláusulas viña recollido en 10 convenios, 7 de sector e 3 de empresa, resultando de aplicación en 4 convenios de sector e 1 de empresa, que afectan a 41.614 traballadores/as.

O efecto destas cláusulas supón que antes de aplicar o incremento indicado para o ano 2006 no convenio, é preciso actualizar as táboas do ano anterior no valor da cláusula de revisión do 2005.

Centrando a análise nos convenios asinados e revisados en 2006, obsérvase que, por sectores económicos (Cadro 9.14c) os incrementos máis altos foron na industria co

■ Cadro 9.14c

Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-	2,70	-	-	-	2,70
Industria	3,74	3,91	3,97	4,35	4,00	4,00
Construción	-	3,54	4,20	3,52	3,85	3,72
Servizos	8,01	3,93	3,56	4,04	3,78	3,95
Total	5,78	3,78	3,92	4,00	3,84	3,88

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

4% e nos servizos co 3,95%. No sector de agricultura e pesca o incremento foi de 2,70 e na construción de 3,72.

Segundo reflicte o Cadro 9.15a respecto do incremento salarial pactado inicialmente, o tramo de incremento salarial entre o 2,01% e o 3% é no que se atopa o maior número de convenios asinados e revisados e o que agrupa o maior número de traballadores/as. O tramo seguinte é o 3,01% ao 4%.

■ **Cadro 9.15a** **Convenios colectivos asinados e revisados. Por tramo de aumento salarial pactado inicialmente. Galicia. 2006**

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballadores/as	% sobre o total
Total	257		47.045		305.100	
Subtotal de convenios con incremento en %	225	87,55%	43.388	92,23%	279.028	91,45%
Inferior ou igual ao 2%	31	12,06%	715	1,52%	4.341	1,42%
Do 2,01% ao 3%	72	28,02%	22.424	47,67%	121.534	39,83%
Do 3,01% ao 4%	64	24,90%	15.264	32,45%	111.207	36,45%
Do 4,01 ao 5%	43	16,73%	4.528	9,62%	33.457	10,97%
Superior ao 5%	15	5,84%	457	0,97%	8.489	2,78%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial, e segundo se pode apreciar no Cadro 9.15b, o maior número de convenios concéntrase no tramo de 3,01% ao 4% de incremento salarial, que é o que agrupa tamén o maior número de traballadores/as. O tramo seguinte é do 4,01% ao 5%.

■ **Cadro 9.15b** **Convenios colectivos asinados e revisados. Galicia. 2006**
Por tramo de aumento salarial pactado unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial.

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas afectadas	% sobre o total	Traballadores afectados	% sobre o total
Total	257		47.045		305.100	
Subtotal de convenios con incremento en %	225	87,55%	43.388	92,23%	279.028	91,45%
Inferior ou igual ao 2%	11	4,28%	11	0,02%	516	0,17%
Do 2,01% ao 3%	33	12,84%	2.272	4,83%	9.512	3,12%
Do 3,01% ao 4%	106	41,25%	30.917	65,72%	190.893	62,57%
Do 4,01 ao 5%	58	22,57%	9.670	20,55%	68.421	22,43%
Superior ao 5%	17	6,61%	518	1,10%	9.686	3,17%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O Cadro 9.16 recolle o incremento salarial medio de Galicia e de España en relación co IPC real (media anual) tamén de Galicia e España.

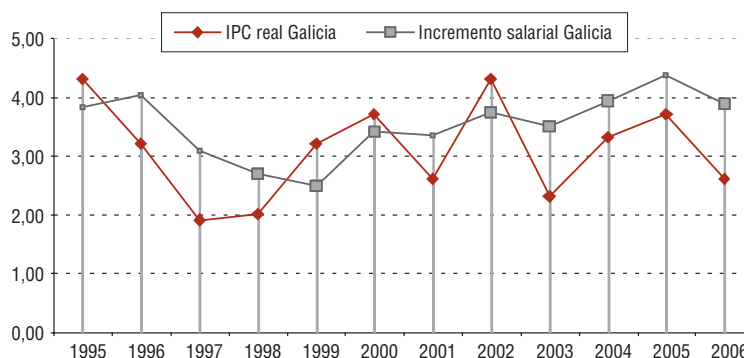
Nel pode apreciarse que o incremento salarial en España foi de 3,57 e o de Galicia foi o 3,88. A inflación en Galicia foi de 2,6 e a que se deu en España foi de 2,7.

■ Cadro 9.16

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia/España. 1995-2006

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia (media anual)	Incremento salarial España	IPC real España (media anual)
1995	3,82	4,30	3,64	4,30
1996	4,02	3,20	3,87	3,20
1997	3,08	1,90	3,00	2,00
1998	2,68	2,00	2,60	2,00
1999	2,47	3,20	2,75	2,90
2000	3,40	3,70	3,64	4,00
2001	3,33	2,60	3,64	2,70
2002	3,74	4,30	3,84	4,00
2003	3,50	2,30	3,70	2,60
2004	3,93	3,30	3,62	3,20
2005	4,37	3,70	4,02	3,70
2006	3,88	2,60	3,57	2,70

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais, Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais ("Boletín de Estadísticas Laborais - Xullo 2007") e INE

9.4.2. Cláusulas de revisión salarial

Os convenios colectivos asinados este ano que teñen cláusula de revisión salarial son 90 (o 46,63% do total) e afectan a 73.050 traballadores/as (54,68%) (Cadro 9.17a).

Deles 24 son de sector (57,14%) e afectan a 62.843 traballadores/as (54,13%) e 66 son de empresa (43,71%) e afectan a 10.207 traballadores/as (58,32%).

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.17a

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		8	8
	%	0,00%	50,00%	44,44%
	Nº Traballadores/as		2.574	2.574
	%	0,00%	48,48%	38,68%
A Coruña	Nº Convenios	7	17	24
	%	70,00%	36,96%	42,86%
	Nº Traballadores/as	34.115	1.640	35.755
	%	79,32%	48,90%	77,12%
Lugo	Nº Convenios	5	8	13
	%	100,00%	57,14%	68,42%
	Nº Traballadores/as	14.882	245	15.127
	%	100,00%	43,99%	97,98%
Ourense	Nº Convenios	4	2	6
	%	30,77%	13,33%	21,43%
	Nº Traballadores/as	3.500	85	3.585
	%	20,27%	8,08%	19,57%
Pontevedra	Nº Convenios	8	31	39
	%	66,67%	51,67%	54,17%
	Nº Traballadores/as	10.346	5.663	16.009
	%	26,13%	78,32%	34,19%
Galicia	Nº Convenios	24	66	90
	%	57,14%	43,71%	46,63%
	Nº Traballadores/as	62.843	10.207	73.050
	%	54,13%	58,32%	54,68%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Respecto dos convenios revisados (Cadro 9.17b), son 47 os que teñen cláusula de revisión salarial (73,44%) e afectan a 166.442 traballadores/as (97,05%).

Das 137 cláusulas de revisión pactadas, 134 (o 97,8%) están vinculadas co valor do IPC, fixándose en función do IPC real e a súa diferenza co IPC previsto ou co incremento inicial pactado no convenio, sinalándose nalgún caso un tope que non pode superar a suma do incremento inicial e a revisión.

En 128 das cláusulas de revisión salarial recollidas nos convenios asinados ou revisados este ano indícase que terán **efectos retroactivos**, o que supón o 93,4% das pactadas. O número de traballadores/as aos que afectan estas cláusulas é de 214.428 (o 89,5% respecto do total de afectados/as por cláusulas de revisión este ano).

Aínda que algunhas destas cláusulas sinalan os efectos desde que se cumpren as condicións que indican, maioritariamente (120 convenios) establécese que os seus efectos son desde o 1 de xaneiro de 2006 (ou desde o inicio da vixencia do convenio).

As cláusulas **base para o ano 2007** pactadas este ano foron 8 (o 5,8% do total das pactadas) e afectan a 25.034 traballadores/as (o 10,5%). O efecto destas cláusulas prodúcese o 1 de xaneiro de 2007, ao actualizar as táboas salariais, antes de aplicar o incremento pactado para ese ano.

**Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial.
Por provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 9.17b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		1	1
	%	0,00%	50,00%	33,33%
	Nº Traballadores/as		88	88
	%	0,00%	89,80%	31,65%
A Coruña	Nº Convenios	7	7	14
	%	100,00%	100,00%	100,00%
	Nº Traballadores/as	69.696	418	70.114
	%	100,00%	100,00%	100,00%
Lugo	Nº Convenios	9	5	14
	%	90,00%	100,00%	93,33%
	Nº Traballadores/as	8.050	487	8.537
	%	98,04%	100,00%	98,15%
Ourense	Nº Convenios	3	3	6
	%	42,86%	50,00%	46,15%
	Nº Traballadores/as	11.100	498	11.598
	%	89,07%	75,80%	88,41%
Pontevedra	Nº Convenios	8	4	12
	%	80,00%	44,44%	63,16%
	Nº Traballadores/as	75.325	780	76.105
	%	96,17%	80,66%	95,98%
Galicia	Nº Convenios	27	20	47
	%	77,14%	68,97%	73,44%
	Nº Traballadores/as	164.171	2.271	166.442
	%	97,22%	86,45%	97,05%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Destas cláusulas 4 veñen recollidas en convenios de sector e afectan a 24.946 traballadores/as e 4 en convenios de empresa e afectan a 88 traballadores/as.

Nun convenio non indican expresamente os efectos senón que é unha cláusula de compromiso de garantir, en todo caso, as revisións necesarias para evitar a perda de poder adquisitivo sen concretalas.

Unha vez coñecido o dato do IPC real de 2006, son 25 as **cláusulas que non procede aplicar**, (o 18,2% das pactadas) e afectan a 15.202 traballadores/as (6,3% do total afectado por cláusulas de revisión).

Os convenios que as recollen son 9 de sector (13.771 traballadores/as) e 16 de empresa (1.431 traballadores/as).

No Cadro 7.18 aparece recollida unha relación dos convenios asinados e revisados este ano.

Cadro 9.18
**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia 2006**

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AXENCIAS MARITIMAS E ADUANEIRAS, EMPRESAS ESTIBADORAS PORTUARIAS E COMISIONISTAS DE TRÁNSITO	4,75		4,75
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	3,50	0,70	4,20
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	3,00	0,70	3,70
DERIVADOS DO CEMENTO	3,00	0,70	3,70
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS - Sanidade privada	2,75	0,70	3,45
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	6,00		6,00
OFICINAS E DESPACHOS	3,00	0,70	3,70
PINTURA	4,00	non procede aplicación	4,00
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	3,50	0,20	3,70
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	5,00		5,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,17			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	3,70	0,50	4,20
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS (Construcción)	3,70	0,50	4,20
HOSTALERÍA	2,50	0,70	3,20
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	3,70	0,50	4,20
PRIMEIRA TRANSFORMACIÓN DA MADEIRA	3,00	0,70	3,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,91			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DA PEL	4,20		4,20
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	4,90		4,90
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	4,10		4,10
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCION E SANEAMENTO	3,00	0,70	3,70
COMERCIO TÉXTIL	4,00		4,00
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	4,00	0,20	4,20
INDUSTRIAS VITIVINICOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	4,00		4,00
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	4,20		4,20
LIMPEZA DE INSTITUCIÓNS HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE			
PANADERÍAS	4,50	non procede aplicación	4,50
PASTELERÍA, CONFEITEIRÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCINADOS	4,50		4,50
SANIDADE PRIVADA			
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	4,20		4,20
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,21			

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ALMACENISTAS DE MADEIRA	4,50	Non procede aplicación	4,50
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	4,25	0,15	4,40
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	3,00	0,70	3,70
COMERCIO DE MOBLES	3,50	Non procede aplicación	3,50
COMERCIO POR XUNTO DE PEIXE FRESCO - (Empresas exportadoras de peixe fresco)	3,50	Non procede aplicación	3,50
DERIVADOS DO CEMENTO	3,00	0,70	3,70
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO (siderometal)			
HOSPITALIZACIÓN E INTERNAMENTO (sanidade privada)	3,70		3,70
MANUFACTURAS E COMERCIO DE VIDRO PLANO	3,00	Non procede aplicación	3,00
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	3,00	0,70	3,70
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	4,50		4,50
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA (Téxtil)	3,50		3,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,70			

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
EDITORIAIS	3,50		3,50
TRANSPORTE DE ENFERMOS E ACCIDENTADOS EN AMBULANCIA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	16,00		16,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
13,44			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS**TOTAL GALICIA 4,19**

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	3,25	Base para 2007: valor 0,7	3,25
CONSTRUCCIÓN	3,00	0,50	3,50
ELABORACION E INSTALACION DE PEDRA E MÁRMORE	3,00	0,45	3,45
Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña (ORA)	2,75	0,70	3,45
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	3,50	0,70	4,20
PANADERÍAS	2,00	0,70	2,70
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	3,25	Non procede aplicación	3,25
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,56			

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE MOBLES E OBXECTOS DECORATIVOS	2,00	1,70	3,70
COMERCIO DO METAL	3,50	0,70	4,20
COMERCIO TÉXTIL	3,00	0,70	3,70
CONFEITEIRÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	4,70		4,70
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	3,00	0,70	3,70
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	3,50	0,70	4,20
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	3,00	0,70	3,70
PANADERÍAS	3,00	0,70	3,70
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	3,00	0,70	3,70
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	3,00	1,70	4,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,94			

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
CONSTRUCCIÓN	3,00	0,50	3,50
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVICIOS MUNICIPAIS DE INMOBILIZACIÓN, RETIRADA DA VÍA PÚBLICA, TRASLADO E DEPÓSITO DE VEHÍCULOS.	4,70		4,70
HOSTALERÍA	2,35	0,70	3,05
REMATANTES, SERRADOIROS E PREPARADOS INDUSTRIAIS DA MADEIRA	4,50	0,70	5,20
TORRADOIROS DE CAFÉ E SUCEDÁNEOS	4,20		4,20
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	3,95		3,95
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	4,70		4,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,67			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	4,00	0,45	4,45
COMERCIO DA PEL	3,00		3,00
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	4,20		4,20
COMERCIO DO METAL	3,00	Non procede aplicación	3,00
CONSTRUCCIÓN	3,25	0,60	3,85
HOSTALERÍA	2,75	0,70	3,45
INDUSTRIAS E COMERCIO VITIVINÍCOLAS	3,50	0,70	4,20
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	4,45		4,45
MÁRMORES E PEDRAS	3,00	0,70	3,70
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	4,70		4,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,86			

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
SECTOR DA DOBRAXE	4,70		4,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,70			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA		3,73	

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Clausula de revisión salarial(%)	Incremento salarial final (%)
ACTEMSA, S.A.	5,00		5,00
ANGEL LOPEZ SOTO, S.L. (Centro de traballo de Couso - Aguiño)	5,25		5,25
COMAR RÍAS ALTAS, S.A.	2,00		2,00
COMPAÑÍA DE SERVICIOS MEDIOAMBIENTAIS DO ATLANTICO - COSMA, S.A. (Xestión do servizo de abastecemento e saneamento do Concello de Narón)	4,70		4,70
COMPAÑÍA DE TRANVIAS DE LA CORUÑA, S.A.	3,00	0,70	3,70
CONCELLO DA POBRA DO CARAMINAL - Acordo regulador funcionarios			
CONCELLO DE CABANAS - Persoal laboral			
CONCELLO DE CERCEDA - Persoal laboral	2,00		2,00
CONCELLO DE VIMIANZO - Acordo regulador funcionarios			
CONCELLO DE VIMIANZO - Persoal laboral			
CONGALSA, S.L.	2,70		2,70
CONSELLO DA CULTURA GALEGA - Persoal laboral	2,00	0,70	2,70
CORUÑESA MOTOR, S.A. - CORMOSA	3,00	Non procede aplicación	3,00
DINAHOSTING, S.L.	3,70		3,70
EL POTE, S.A.	3,00		3,00
EMESA TREFILERIA, S.A.	2,00	0,70	2,70
EMPRESAS AUXILIARES DE NAVANTIA - FENE (Antes ASTANO e IZAR) - [Indasa e Montajes Cabral, S.L.]	3,50		3,50
ENVASES DE LA ESTRELLA, S.L.	3,50		3,50
ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA DA CORUÑA	2,00		2,00
FEIRACO, S. COOP. GALLEGA, FEIRACO LACTEOS S.L.U. e FEIRACO PIENSOS S.L.U.	2,35	0,70	3,05
FERRULVISION, S.L.	4,00	0,70	4,70
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS - Persoal adscrito aos servizos de limpeza das redes de sumidoiro, pluviais e outros elementos da Coruña adxudicados por EMALCSA			
GALLEGA DE CONSULTING, S.A. - GALCOSA	4,50		4,50
GRUPO DE EMPRESAS CANABAL, S.L. - Centro de traballo "Barcaza do Embalse de Portodemouros"			
HOTEL HESPERIA - PEREGRINO (HOTELERA DEL NOROESTE, S.A.)	3,00	0,70	3,70
HOTEL HESPERIA FINISTERRE, S.A. (HOTELERA DEL NOROESTE, S.A.)	3,00	0,70	3,70
HOTEL NH ATLÁNTICO (NH HOTELES, S.A.)	4,20		4,20
ISOLUX INGENIERIA, S.L.	3,00	0,40	3,40
LEYMA CENTRAL LECHERA, S.A. - Centro de traballo de Arteixo (Antes Puleva Food, S.L.)	2,50	0,70	3,20
LIGNITOS DE MEIRAMA, S.A.(LIMEISA)	2,00	0,76	2,76
MARINA NALDA, S.L. - Buques de arrastre ao fresco. Caladoiro Nacional Cantábrico-Noroeste (Porto base en Ribeira)			
MEGASA SIDERÚRGICA, S.L.	4,00		4,00
PARADORES DE TURISMO DE ESPAÑA, S.A. - PERSONAL LABORAL DO PARADOR "HOSTAL DE LOS REYES CATOLICOS"	3,50		3,50
PERFILES DE ALUMINIO, S.A. - PERHIALSA	1,80	0,90	2,70
PERSONAL DA CAFETERIA DE PERSONAL DO COMPLEXO HOSPITALARIO JUAN CANALEJO - MARITIMO OZA (Concesionaria SERUNION S.A.)	3,70		3,70
PESQUERA PUNTA DE CABÍO, S.A. - Buques de arrastre ao fresco. Caladoiro Nacional Cantábrico-Noroeste (Porto base en Ribeira)			
PORTILLO Y OTROS, S.L. - Buques de arrastre ao fresco. Caladoiro Nacional Cantábrico-Noroeste (Porto base en Ribeira)			
SGL CARBÓN, S.A.			
SOCIEDAD ESTATAL DE ESTIBA Y DESESTIBA DEL PUERTO DE FERROL, S.A. (SEYDFE)	3,70		3,70
TELECABLE COMPOSTELA S.A.U.	3,75		3,75
TURISMOS MOTOR, S.A. - TUMOSA (Centro de traballo de Oleiros)	2,70	0,70	3,40
UNIÓN DE EMPRESAS MADERERAS, S.A. - UNEMISA	4,00		4,00
UNIÓN DE TELEVISIONES GALLEGAS, S.A. - LOCALIA A CORUNA (UTEGASA)			
VIDUA PESCA, S.L. - Buques de arrastre ao fresco. Caladoiro Nacional Cantábrico-Noroeste (Porto base en Ribeira)			
VULCAROL, S.L. - Limpeza industrial na mina de Endesa Generación nas Pontes	3,00	0,70	3,70
VULCAROL, S.L. - Persoal da limpeza industrial da refinaría de Repsol Petróleo da Coruña	6,75		6,75
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,50			

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AFRICOR - LUGO (Asociación Frisona para o Control de Rendementos)	2,90		2,90
AGLOMERADOS ECAR, S.A.	3,00	0,70	3,70
APARCAMIENTOS MINO, S.A. - (Actual concesionaria Interparking Hispania, S.A.)	3,00	0,70	3,70
BOMBONES SUGUIMAR, S.A.	2,50	1,20	3,70
CESPA, S.A. - Servizos de limpeza de espazos públicos, recollida e transporte de residuos sólidos urbanos e xestión do punto limpo do Concello de Viveiro	2,25	0,70	2,95
CONCELLO DE FOZ - Persoal laboral	2,00		2,00
COSTIÑA (COSTIÑA, S.L. e COSTIÑA II, S.L.)			
FONTECELTA, S.A. (Centro de traballo de Céltigos - Sarria)	7,57	0,20	7,77
LIMPIEZAS DOMICILIARIAS LUCENSES, S.L. - Persoal de limpeza do Centro Rehabilitador San Rafael de Castro de Ribeiras de Lea	5,00		5,00
MAGNESITAS DE RUBIAN, S.A.	3,00	0,70	3,70
SERTOSA NORTE, S.L. - Tráfico interior do porto de Alúmina - Aluminio (ALCOA) de San Cibrao	3,70		3,70
TÉCNICA DE ENVASES PESQUEROS, S.A. - TEPESA	3,00	Non procede aplicación	3,00
TELELUGO EL PROGRESO, S.L.			
URBASER, S.A. - Servizos públicos de limpeza viaria e recollida de lixo do Concello de Vilalba	3,50	Non procede aplicación	3,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,73			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AGUA DE FONTENOVA, S.A.U.	3,50	Non procede aplicación	3,50
ARAÚJO PIEL, S.A.	3,70		3,70
BUTACID VERÍN, S.L. (Pacto extraestatutario)	3,80		3,80
CARLOS SABUCEDO GÓMEZ (Panadería)	5,00		5,00
CELCOAUTO, S.L. CEE - CELTICA DE COMPONENTES DEL AUTOMÓVIL, S.L.	4,00		4,00
CONCELLO DO CARBALLIÑO - Persoal laboral			
ESTACIÓN DE INVIERNO MANZANEDA, S.A. (MEISA) - FERROCARRILES (TRANSPORTE POR CABLE)	2,75		2,75
EUROINVERSIONES AGUAS DE SOUSAS, S.L.Unipersonal.	4,00	Non procede aplicación	4,00
GSB GALFOR, S.A.	6,20		6,20
LIMACO, EMPRESA DE INSERCIÓN S.L. (Convenio franxa)			
SETEX - APARKI, S.A. - Concesionaria ORA	4,70		4,70
TEYDESA CONECTORES, S.A.	4,00		4,00
URBANOS DE OURENSE, UTE	5,00		5,00
URBASER, S.A. - Limpeza e recollida pública no concello de Ourense	3,20		3,20
VERINLIMP, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,98			

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AGUAS DE MONDARIZ - FUENTE DEL VAL, S.A.	4,00	Non procede aplicación	4,00
AGUASANA, S.L.	6,00		6,00
AQUALIA G.I.A., S.A. - Concesionaria do Servizo Municipal de Abastecemento e Saneamento de Auga de Bueu (Antes SERAGUA, S.A.)			
AQUALIA G.I.A., S.A. - Servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Moaña			
ASIENTOS DE GALICIA, S.L. (Grupo Faurecia)	5,00	Non procede aplicación	5,00
ASTILLEROS ARMÓN VIGO, S.A.	5,50		5,50
CANCRIS VIGO, S.L. e IZMAR, S.L.	1,88		1,88
CARCHIDEA, S.L.	4,40		4,40
CENTRO FRIGORÍFICO CONSERVERO, S.A. - CEFRICO	3,00	Non procede aplicación	3,00
CEPILLOS MARIÑO, S.L.	4,00	Non procede aplicación	4,00
CÍRCULO CULTURAL MERCANTIL E INDUSTRIAL DE VIGO	4,39		4,39
CODISOIL, S.A.	3,00	0,70	3,70
CONCELLO DO GROVE - Persoal laboral	2,00		2,00
CONCELLO DO ROSAL - Acordo regulador funcionarios	2,00		2,00
CONCELLO DO ROSAL - Persoal laboral			
CONSORCIO DA ZONA FRANCA DE VIGO	3,05		3,05
CONSTRUCCIONES NAVALES P.FREIRE, S.A.	3,00	3,40	6,40
CRISTALERIA KAMESELLE, S.A.		Non procede aplicación	
CROWN EMBALAJES ESPANA, S.L.U. - Fábrica de Vigo (antes CROWN CORK IBERICA, S.L.U.)	2,75	0,70	3,45
D.S. SALGADO, S.L.	2,78	0,15	2,93
DHL LOGISTICS SPAIN S.L.U. - Centro de traballo de Mos	3,00	Base para 2007: valor 0,7	3,00
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA)	2,50	0,70	3,20
EMPRESA OJEA, S.A.			
EQUIPO INTEGRAL DE ASESORIA SOCIEDAD COOPERATIVA GALLEGA			
FACTORÍAS VULCANO, S.A. - Factoría de Santa Tecla (Vigo)	9,00	0,70	9,70
FRINOVA, S.A.	4,38		4,38
FRIVIPESCA CHAPELA, S.A. (antes PESCANOVA CHAPELA, S.A.)	3,00	0,70	3,70
GABISA AUTOMOCIÓN, S.L.	4,00	Non procede aplicación	4,00
GÁNDARA CENSA, S.A.	4,70		4,70
GESTAMP VIGO, S.A.	3,00	0,70	3,70
GESTIÓN DEPORTIVA GALLEGA, S.L. (GESPORT, S.L.)	5,00		5,00
GRÁFICAS DEL NOROESTE, S.A. (GRAFINSA)	3,30		3,30
GRUPO EMPRESARIAL ENCE, S.A. - Centro de traballo do Complexo Industrial de Pontevedra	2,00	0,70	2,70
HARINAS Y SÉMOLAS DEL NOROESTE, S.A. (HASENOSA)	3,70		3,70
HERMANOS RODRÍGUEZ GÓMEZ, S.A. - HERMASA	3,80	Non procede aplicación	3,80

Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual así como o valor das cláusulas de revisión salarial.

Neste cadro pódese apreciar que, tendo en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nos convenios asinados e revisados este ano que teñen efectos retroactivos, 211 convenios (82,10%) teñen un incremento igual ou superior ao IPC (2,7%). Estes convenios afectan a 277.578 traballadores/as (90,98%).

Deles 74 son de sector (96,10%) e afectan a 261.263 traballadores/as (91,68%) e 137 son de empresa (76,11%) e afectan a 16.315 traballadores (81,05%).

9.4.3. Réxime de desvinculación salarial

O Estatuto dos Traballadores preceptúa, como contido mínimo dos convenios colectivos de ámbito superior á empresa, a inclusión de cláusulas de desvinculación salarial.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.19, o 40,48% dos convenios de sector asinados este ano recollen no seu articulado este tipo de cláusulas. Estes convenios afectan a 74.932 traballadores/as.

■ **Cadro 9.19** **Evolución dos convenios colectivos de sector con cláusula de desvinculación salarial. Por provincias. Galicia. 2001-2006**

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2001	1	50,00	13	76,47	1	7,69	4	25,00	5	27,78	24	36,36
2002	2	40,00	8	66,67	2	25,00	3	20,00	1	6,67	16	29,09
2003	3	75,00	6	60,00	1	11,11	3	23,08	3	20,00	16	31,37
2004	2	40,00	7	70,00	2	25,00	3	21,43	4	22,22	18	32,73
2005	3	75,00	6	66,67	2	16,67	4	30,77	2	16,67	17	34,00
2006	1	50,00	7	70,00		0,00	4	30,77	5	41,67	17	40,48

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Nos convenios de ámbito interprovincial ou de Comunidade Autónoma a porcentaxe dos que a teñen é do 50% e nos da Coruña é do 70%. En Ourense é do 30,77% e en Pontevedra do 41,67%.

Existe ademais este ano un convenio de empresa que recolle cláusula de desvinculación.

Refírense estas cláusulas, por unha parte, aos requisitos e/ou ao procedemento que debe seguirse para acollerse a elas, así como á documentación que ten que presentar a empresa, e por outro lado concretan en que pode consistir a inaplicación salarial.

Recollen varios convenios como mecanismos para as empresas que pretendan acollerse á cláusula de desvinculación os seguintes: Comisión paritaria do convenio, negociación coa representación legal dos traballadores/as e mecanismos do AGA.

No que respecta ao AGA, sinalar que son 9 convenios (todos de sector) que afectan a 60.200 traballadores/as, os que indican que en caso de desacordo no procedemento a seguir débese recorrer aos mecanismos nel establecidos.

Sinálase xeralmente que tanto a representación legal dos traballadores/as como quen forme parte da comisión paritaria (asesores/as tamén), teñen a obrigação de tratar e manter na maior reserva a información recibida e os datos a que tivesen acceso, observando, por conseguinte, sxiilo profesional.

Respecto ao tipo de inaplicación indícase a posibilidade de aplicar incrementos salariais menores aos pactados ou, mesmo, non incrementar os salarios durante a vixencia do convenio.

Finalizado o período de desvinculación ou unha vez producida a recuperación económica, indícase que se aboarán os incrementos obxecto de suspensión con efectos retroactivos á data de inicio da non aplicación.

Supostos nos que pode aplicarse a cláusula de desvinculación

Faise referencia sobre todo á existencia de situacións de déficit ou perdas continuadas sinalando nuns casos as ocorridas no exercicio anterior e noutros nos dous ou tres últimos exercicios, tendo en conta ademais as previsións para o presente e futuros.

Sinálase nalgúns convenios que as empresas ás que afectan só poderán non aplicar o réxime salarial pactado por acordo maioritario da comisión paritaria do convenio e referendo da maioría da totalidade do cadro de persoal da empresa, ao que lle é de aplicación o convenio, mediante asemblea legalmente constituída.

Indícase ademais que a desvinculación do réxime salarial deberá servir para superar unha situación de crise económica da empresa provocada por perdas nos últimos exercicios contables.

Recóllese en dous convenios máis detalladamente a relación dos supostos que deben darse para que as empresas poidan solicitar a non aplicación dos incrementos salariais totais ou parciais, sinalando os seguintes:

- a) Cando a empresa se encontre en situación legal de suspensión de pagamentos, quebras, concurso de acredores ou calquera outro procedemento que declarase a situación de insolvencia provisional ou definitiva da empresa, sempre que non exista ningún expediente de regulación de emprego por estas causas; de existir, observárase o disposto na alínea b).
- b) Cando a empresa se encontre en expediente de regulación de emprego que afecte, polo menos, ao 20% do cadro de persoal, orixinado por causas económicas, e sempre que fose aceptado pola representación legal dos traballadores/as.
- c) Cando se acredite, obxectiva e fidedignamente, situacións de perdas de explotación que afecten substancialmente á estabilidade económica da empresa nos exercicios contables anteriores a aquel en que se pretende implantar esta medida.

Tomaranse como referencia para o cálculo do resultado anteriormente citado os modelos de contas anuais do Plan Xeral Contable, así como os gastos e ingresos financeiros.

- d) Cando se presente, na empresa afectada, o acaecemento dun sinistro ou sinistros cuxa reparación supoña unha grave carga financeira ou de tesourería, esta circunstancia non suporá unha posible inaplicación dos incrementos salariais senón, en todo caso, unha suspensión temporal do aboamento. As partes afectadas negociarán a duración desta suspensión. Unha vez producida a recuperación económica, aboaranse os incrementos obxecto da suspensión con efectos retroactivos á data de inicio da non aplicación.

Outro convenio sinala que o réxime salarial establecido nel non será de necesaria ou obrigada aplicación para aquelas empresas cuxa estabilidade económica puidese verse danada como consecuencia da súa adecuación indicando como causas xustificadas para tal efecto, entre outras, as seguintes:

1º. Situacións de déficit ou perdas obxectivas e acreditadas de maneira fidedigna nos dous últimos exercicios contables. Así mesmo, teranse en conta as previsións do ano en curso.

2º. Sociedades que se encontren incluídas nas causas de disolución legal seguintes:

- a) Por consecuencia de perdas que deixen reducido o patrimonio a unha cantidade inferior á metade do seu capital social.
- b) Por redución do capital social por debaixo do mínimo legal cando a redución veña imposta legalmente e que corrixan tal situación.

3º. Empresas que teñan solicitado concurso de acredores, quebra ou suspensión de pagamentos.

4º. Empresas as que sobreviñese algunha causa que afecte notablemente o exercicio da súa actividade.

Limitacións

Algunhas cláusulas indican que na súa aplicación poderanse pactar reducións sobre as porcentaxes de incremento negociadas ou a súa total inaplicación polo período que se determine, sinalando neste último caso que se aplicarán os aspectos económicos nos mesmos termos que figuran no convenio anteriormente vixente.

Limítase nun convenio o período de desvinculación a un ano soamente sendo necesaria unha nova solicitude e autorización no caso de que algunha empresa desexa mantela por máis tempo.

Noutro prohibese facer uso desta cláusula durante dous anos consecutivos.

Tamén se limita a aplicación en dous casos ata o remate do período de vixencia establecido para o nivel retributivo vixente no momento da solicitude (indicando que rematado este a empresa deberá recuperar o nivel establecido no convenio seguinte).

Sínálase nun convenio que de producirse acordo entre a empresa e a representación dos traballadores/as, este deberá ser comunicado á comisión paritaria e deberá considerar os seguintes requisitos:

- Que se manteña o nivel de emprego.
- Que os incrementos futuros se apliquen sempre sobre o convenio e non sobre os novos salarios da empresa.
- Non prolongar a desvinculación por máis dun ano, renovable por outro máis sempre e cando houbese acordo entre a empresa e a representación dos traballadores/as.

Respecto da documentación que se esixe sinálase, entre outra, a seguinte:

- Contabilidade dos resultados dos últimos exercicios por medio da cal se acredite que durante eles se produciron perdas reais. (O número de exercicios que se indica varía de un a tres)

- Plan de viabilidade para o período que se pretende a aplicación da dita cláusula de exención e a xustificación económica e a súa repercusión real na mellora global dos resultados da empresa.
- Memoria Explicativa das causas que motivan a solicitude e unha previsión do que pode supoñer para a empresa ese ano a súa desvinculación.
- Balances de situación e conta de resultados dos últimos anos.
- A declaración para os efectos do Imposto de Sociedades, tamén referidos aos últimos anos.
- Informe do Censor Xurado de Contas cando exista obriga legal.
- A documentación presentada ante a Axencia Estatal de Administración Tributaria e o Rexistro Mercantil, referida aos últimos exercicios.

Polo que se refire ao procedemento indícase:

- O prazo para presentar a solicitude desde a publicación do convenio e para resolver dentro da Comisión Paritaria.
- Os requisitos para o acordo (esíxese unanimidade nalgúns casos) e actuacións en caso de desacordo.

Indícase tamén que nas empresa onde non existise representación legal dos traballadores/as, actuará como garante a Comisión Paritaria de interpretación do convenio colectivo correspondente.

9.4.4. Aboamento de atrasos e anticipos

Teñen cláusulas sobre **anticipos** 59 convenios (o 30,57% dos asinados este ano) que afectan a 62.239 traballadores/as (46,59%).

Destes convenios 50 son de empresa (33,11%) e afectan a 5.917 traballadores/as (33,81%) e 9 son de sector (21,43%) e afectan a 56.322 traballadores/as (48,51%).

As cláusulas fan referencia sobre todo aos límites máximos, os requisitos que se requiren para a concesión e a forma de devolución.

Nalgún caso indícanse tamén os motivos polos que se poden solicitar e o procedemento a seguir na tramitación e formalización das solicitudes.

Existen cláusulas sobre os **atrasos** derivados da sinatura do convenio en 35 convenios dos asinados este ano (18,13%) que afectan a 79.419 traballadores/as (59,45%).

Nelas fíxase unha data ou un prazo para o seu aboamento.

Destes convenios 21 son de empresa (13,91%) e afectan a 3.672 traballadores/as (20,98%) e 14 son de sector (33,33%) e afectan a 75.747 traballadores/as (65,25%).

9.4.5. Estrutura salarial

O Estatuto dos traballadores/as remite á negociación colectiva ou, no seu defecto, ao contrato individual, a determinación da estrutura salarial, que deberá comprender o salario base, como retribución fixada por unidade de tempo ou de obra e, se é o caso, os complementos salariais fixados en función das circunstancias relativas ás con-

dicións persoais de cada traballador/a, ao traballo realizado ou á situación e resultados da empresa, que se calcularán conforme aos criterios que se pacten.

Tamén se pactará o carácter consolidable ou non dos ditos complementos salariais, non tendo o carácter de consolidables, salvo acordo en contrario, os que estean vinculados ao posto de traballo ou á situación e resultados da empresa.

Recóllese así mesmo o dereito á percepción de gratificacións extraordinarias.

Respecto da estrutura salarial dos convenios asinados este ano en Galicia, sinalar que en 94 (48,7%) aparecen recollidas cláusulas específicas que se refiren á estrutura salarial, establecendo un esquema coas retribucións básicas, as complementarias e os conceptos indemnizatorios. Deles 8 son de sector (19%) e 86 de empresa (57%).

Este esquema, aínda que non se defina concretamente no seu articulado, é o seguido maioritariamente nos convenios asinados neste ano en Galicia.

Existen algunhas cláusulas nas que se indica a distribución e/ou composición da estrutura económica, sinalando a proporcionalidade que deberán gardar as retribucións establecidas no convenio.

Da análise do contido nesta materia nos convenios asinados este ano pódese destacar o seguinte:

A) Salario base.

O tipo de cláusulas que respecto do salario base conteñen os convenios asinados este ano en Galicia consisten nuns casos en sinalar a súa contía (remitindo xeralmente á táboa salarial) e noutros en recoller ademais (total ou parcialmente) a definición que respecto do salario indica o artigo 26 do ET.

Tamén existen cláusulas que se refiren ao devengo do salario e a como debe calcularse a súa contía diaria, mensual e anual.

B) Complementos.

Os complementos fíxanse en atención ás condicións persoais de cada traballador/a (antigüidade e idiomas) ou por razón do traballo realizado. Entre estes últimos destacan por un lado os de toxicidade, penosidade, perigosidade, quendas e nocturnidade así como os de posto e responsabilidade, e por outro lado os que se refiren á flexibilidade na utilización da man de obra (dispoñibilidade horaria e prolongación de xornada) e á calidade ou cantidade de traballo realizado (primas e incentivos e complementos de produtividade, actividade e asistencia).

Indícanse a continuación os complementos máis usuais recollidos nos convenios asinados este ano e o número de traballadores/as aos que afectan.

Cláusulas sobre o complemento de antigüidade Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20a

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	9	11
	%	100,00%	56,25%	61,11%
	Nº Trabajadores/as	1.345	3.165	4.510
	%	100,00%	59,62%	67,78%
A Coruña	Nº Convenios	5	27	32
	%	50,00%	58,70%	57,14%
	Nº Trabajadores/as	28.030	2.108	30.138
	%	65,17%	62,85%	65,00%
Lugo	Nº Convenios	1	9	10
	%	20,00%	64,29%	52,63%
	Nº Trabajadores/as	3.350	286	3.636
	%	22,51%	51,35%	23,55%
Ourense	Nº Convenios	9	13	22
	%	69,23%	86,67%	78,57%
	Nº Trabajadores/as	12.381	1.036	13.417
	%	71,71%	98,48%	73,24%
Pontevedra	Nº Convenios	4	41	45
	%	33,33%	68,33%	62,50%
	Nº Trabajadores/as	2.802	2.766	5.568
	%	7,08%	38,25%	11,89%
Galicia	Nº Convenios	21	99	120
	%	50,00%	65,56%	62,18%
	Nº Trabajadores/as	47.908	9.361	57.269
	%	41,27%	53,48%	42,87%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Complemento de antigüidade

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20a existen cláusulas respecto deste complemento en 120 convenios, o 62,18% do total dos asinados este ano, que afectan a 57.269 traballadores/as (o 42,87%).

Os 21 convenios de sector que teñen este complemento supoñen o 50% do total dos de sector e afectan a 47.908 traballadores/as (un 41,27% do total afectado por convenios de sector).

Os 99 de empresa representan o 65,56% do total dos de empresa asinados e afectan a 9.361 traballadores/as, un 53,48% do total de traballadores/as aos que afectan convenios de empresa.

Da regulación da antigüidade que se fai nestes convenios pódese sinalar o seguinte:

■ Os módulos temporais que máis se utilizan son trienios (49 convenios, o 40,8% dos que teñen antigüidade). Os seguintes módulos máis indicados son os quinquenios (16 convenios, o 13,3%), cuadrienios (15 convenios, o 12,5%) e combinacións de bienios e quinquenios (tamén 15 convenios, o 12,5%).

■ Indícanse porcentaxes para calcular a antigüidade en 71 convenios (o 59,2% dos que establecen este complemento) que afectan a 47.802 traballadores/as (o 83,5% do total con complemento de antigüidade).

Deles 17 son de sector e afectan a 43.053 traballadores/as e 54 son de empresa e afectan a 4.749 traballadores/as.

Maioritariamente sinálase que estas porcentaxes se aplicarán sobre o salario base ou sobre o salario establecido no convenio. Engádese en dous casos ao salario base algún complemento.

Só tres convenios indican que se aplicará sobre o Salario Mínimo Interprofesional vixente e noutro indícase un módulo de antigüidade sobre o que se debe aplicar a porcentaxe.

■ Establécese unha contía para retribuír a antigüidade en 49 convenios, o 40,8% dos que teñen este complemento, e que afectan a 9.467 traballadores/as (o 16,5% do total con complemento de antigüidade).

Deles 4 son de sector (4.855 traballadores/as) e 45 de empresa (4.612 traballadores/as).

En 26 convenios que afectan a 27.718 traballadores/as establécense límites á antigüidade. Deles 6 son de sector (25.816 traballadores/as) e 20 de empresa (1.902 traballadores/as).

■ En 22 convenios (11,4% dos asinados este ano) aparece recollida a supresión deste complemento de antigüidade, afectando a un total de 48.538 traballadores/as (o 36,3% do total).

■ Destes convenios 11 son de sector (o 26,2% dos de sector asinados este ano) e afectan a 44.921 traballadores/as e os outros 11 de empresa (o 7,3% dos de empresa asinados este ano) e afectan a 3.617 traballadores/as.

En 2 destes 22 convenios a supresión deste complemento prodúcese a partir da entrada en vigor do convenio asinado este ano. O resto fan referencia a datas anteriores.

■ Aparecen recollidas cláusulas sobre a antigüidade consolidada en 54 convenios (o 28% dos asinados este ano) que afectan a 92.615 traballadores/as (o 69,3% do total de afectados/as polos convenios asinados este ano).

Deles 23 son de sector e afectan a 86.306 traballadores/as e 31 de empresa e afectan a 6.309 traballadores/as.

■ Recóllese tamén en 4 convenios que afectan a 10.010 traballadores/as unha compensación pola antigüidade.

Deles 2 son de sector e afectan a 8.515 traballadores/as e os outros 2 de empresa e afectan a 1.495 traballadores/as.

Complemento de idiomas, título ou coñecementos especiais:

Ven recollido en 5 convenios (2,59%) que afectan a 5.842 traballadores/as (4,37%). Deles 2 son de sector (3.980 traballadores/as) e 3 de empresa (1.862 traballadores/as).

Establécese como unha contía fixa en 4 convenios e nun como unha porcentaxe sobre o salario base.

■ Complementos de toxicidade, penosidade, perigosidade ou semellantes:

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20b establecen complementos deste tipo 65 convenios dos asinados este ano (o 33,68%) que afectan a 64.081 traballadores/as (47,97%).

Complemento de toxicidade, penosidade, perigosidade Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		5	5
	%	0,00%	31,25%	27,78%
	Nº Traballadores/as		895	895
	%	0,00%	16,86%	13,45%
A Coruña	Nº Convenios	4	11	15
	%	40,00%	23,91%	26,79%
	Nº Traballadores/as	10.800	1.237	12.037
	%	25,11%	36,88%	25,96%
Lugo	Nº Convenios	2	5	7
	%	40,00%	35,71%	36,84%
	Nº Traballadores/as	9.460	171	9.631
	%	63,57%	30,70%	62,38%
Ourense	Nº Convenios	5	5	10
	%	38,46%	33,33%	35,71%
	Nº Traballadores/as	8.323	239	8.562
	%	48,20%	22,72%	46,74%
Pontevedra	Nº Convenios	5	23	28
	%	41,67%	38,33%	38,89%
	Nº Traballadores/as	28.700	4.256	32.956
	%	72,49%	58,86%	70,38%
Galicia	Nº Convenios	16	49	65
	%	38,10%	32,45%	33,68%
	Nº Traballadores/as	57.283	6.798	64.081
	%	49,34%	38,84%	47,97%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os convenios de sector que o recollen son 16 (38,10%) e afectan a 57.283 traballadores/as (49,34%).

Nos de empresa figura en 49 (32,45%) que afectan a 6.798 traballadores/as (38,84%).

Das cláusulas recollidas sobre estes complementos pódese sinalar o seguinte:

Establécense fixando unha porcentaxe en 30 convenios (o 46,2% dos que teñen este tipo de complementos) que afectan a 32.212 traballadores/as.

Destes trinta convenios 27 (12 de sector e 15 de empresa) que afectan a 31.076 traballadores/as indican unha porcentaxe sobre o salario base.

Nalgúns destes convenios as porcentaxes son distintas para cada tipo de traballo (tóxico, penoso ou perigoso) e tamén se incrementan no caso de que se dean dúas ou tres destas circunstancias.

Nos tres convenios restantes que establecen porcentaxes un indica que se aplicará sobre o SMI máis a antigüidade que corresponda, outro sobre o salario base máis a antigüidade e o terceiro sobre o salario base, a antigüidade e o complemento extra-salarial. Os tres son de empresa.

Nun convenio de sector que establece estes complementos como unha porcentaxe do salario base indícase que, tendo en conta as dificultades que supón o control por-menorizado dos tempos e supostos de exposición aos riscos, a empresa que non teña establecido un control de tempos de exposición, de acordo coa representación do persoal, pagará unha cantidade que se indica por día efectivo de traballo nos postos que sinala.

En tres convenios de empresa sinálase para algún destes complementos unha porcentaxe e para outros unha contía.

Son 21 os convenios que establecen estes complementos indicando unha contía, o 32,3% dos que teñen este tipo de complementos. Deles 3 son de sector e 18 de empresa e afectan a 29.268 traballadores/as.

Estas contías nuns convenios sinálanas por día, outros por hora e outros por mes.

Nun convenio de empresa dos asinados este ano indícase unha fórmula de cálculo para establecer estes complementos.

Existen tamén cláusulas que establecen o que corresponde percibir se as funcións se realizan durante menos tempo do sinalado (a metade da xornada ou períodos superiores ou inferiores).

Sinálanse nalgúns convenios os traballos (ou as condicións especiais nos que se desenvolven) que pola súa execución dan lugar a percibir estes complementos.

En todos os convenios que fan referencia ao carácter consolidable ou non destes complementos, indícase que son non consolidables, sinalando que, se por calquera causa, desaparecesen as condicións de excepcional penosidade, toxicidade ou perigosidade, deixarán de aboarse os citados incrementos.

Outro tipo de cláusulas remite ao sinalado na lexislación vixente, nas antigas ordenanzas de traballo ou en acordos existentes na empresa.

■ Complementos de nocturnidade

Este complemento ven recollido en 104 dos convenios asinados este ano (53,89%) que afectan a 76.523 traballadores/as (57,28%).

Destes convenios 18 son de sector (42,86%) e afectan a 64.027 traballadores/as (55,15%) e 86 son de empresa (56,95%) e afectan a 12.496 traballadores/as (71,39%).

O Cadro 9.20c indica os datos por provincias dos convenios que teñen este complemento.

Complemento de nocturnidade Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20c

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	12	14
	%	100,00%	75,00%	77,78%
	Nº Traballadores/as	1.345	3.284	4.629
	%	100,00%	61,86%	69,57%
A Coruña	Nº Convenios	4	28	32
	%	40,00%	60,87%	57,14%
	Nº Traballadores/as	13.315	2.735	16.050
	%	30,96%	81,54%	34,62%
Lugo	Nº Convenios	3	8	11
	%	60,00%	57,14%	57,89%
	Nº Traballadores/as	12.810	320	13.130
	%	86,08%	57,45%	85,04%
Ourense	Nº Convenios	4	5	9
	%	30,77%	33,33%	32,14%
	Nº Traballadores/as	5.407	678	6.085
	%	31,32%	64,45%	33,22%
Pontevedra	Nº Convenios	5	33	38
	%	41,67%	55,00%	52,78%
	Nº Traballadores/as	31.150	5.479	36.629
	%	78,68%	75,77%	78,23%
Galicia	Nº Convenios	18	86	104
	%	42,86%	56,95%	53,89%
	Nº Traballadores/as	64.027	12.496	76.523
	%	55,15%	71,39%	57,28%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Das cláusulas que recollen pódese destacar o seguinte:

Establécese fixando unha porcentaxe en 74 convenios, o 71,2% dos que teñen este complemento, que afectan a 73.552 traballadores/as.

Destes convenios 65 indican que a porcentaxe se aplica sobre o salario base sendo 15 de sector (62.457 traballadores/as) e 50 de empresa (8.492 traballadores/as).

Os outros convenios que indican porcentaxes establecen que se aplicarán sobre o salario base e algún complemento, sobre o salario base máis a antigüidade, sobre o valor da hora extra, sobre as retribucións brutas fixas ou sobre o valor da hora ordinaria engadindo logo unha contía.

Establécense tamén porcentaxes distintas para o caso de que o traballo nocturno se realice en sábado, domingo ou festivo.

Nalgúns convenios indícase unha fórmula para o seu cálculo.

Indican unha contía á hora de establecer este complemento 29 convenios (o 27,9% dos que o teñen), que afectan a 2.949 traballadores/as. Deles 2 de sector e 27 de empresa.

Considérase maioritariamente traballo nocturno para estes efectos o realizado entre as 22 e as 6 horas (indícano así 61 convenios), pero hai convenios que establecen

outros períodos (inicio ás 21 horas e remate ás 6 horas, inicio ás 22 horas e remate ás 7 ou ás 8 da mañá, inicio ás 12 da noite e remate ás 6 ou ás 8 da mañá). Nalgúns convenios indícase só a partir das 22 horas.

Recolle un convenio que este complemento de nocturnidade aboarase unicamente nos días ou meses en que se efectúe, salvo aqueles traballadores/as que acrediten a realización de xornada nocturna de forma habitual que terán dereito a percibilo en período de vacacións.

Indícase tamén nalgúns convenios que o complemento de nocturnidade aboarase integramente cando a xornada de traballo e o período nocturno teñan unha coincidencia superior a catro horas (ou á metade da xornada); se a coincidencia fose de catro horas ou inferior a ese tempo a retribución que se vaia aboar será proporcional ao número de horas traballadas durante o período nocturno (tamén se indican como períodos mínimos para ter dereito ao complemento dúas horas e media, tres horas, un terzo ou o 80% da xornada).

As excepcións ou limitacións que maioritariamente se establecen á hora de percibir este complemento son entre outras as seguintes:

■ As contratacións realizadas para traballos que pola súa propia natureza se consideran nocturnos (como gardas, vixilantes, porteiros, serenos ou similares), que fosen contratados para desenvolver as súas funcións durante o período sinalado como nocturno.

Engádesse nun convenio aos traballadores/as que se adscriban voluntariamente á prestación de servizos en nocturno.

■ De igual xeito, exclúense do mencionado suplemento, aos traballadores/as da xornada diúrna que tivesen que realizar obrigatoriamente traballos en períodos nocturnos, a consecuencia de feitos ou acontecementos calamitosos ou catastróficos.

■ O persoal que traballe en dúas quendas cando a coincidencia horaria entre a xornada de traballo e o período nocturno sexa igual ou inferior a unha hora non terá dereito ao complemento de nocturnidade.

■ Complementos por traballo a quendas

Figura este complemento en 28 convenios (14,51% do total de asinados este ano) que afectan a 6.515 traballadores/as (4,88%).

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20d, todos estes convenios son de empresa.

Respecto do tipo de cláusulas recollidas pódese sinalar que maioritariamente se fixa como unha contía. Só catro convenios indican que será unha porcentaxe do salario.

Complemento por traballo a quendas Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20d

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		5	5
	%	0,00%	31,25%	27,78%
	Nº Traballadores/as		2.155	2.155
	%	0,00%	40,59%	32,39%
A Coruña	Nº Convenios		8	8
	%	0,00%	17,39%	14,29%
	Nº Traballadores/as		963	963
	%	0,00%	28,71%	2,08%
Lugo	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	14,29%	10,53%
	Nº Traballadores/as		45	45
	%	0,00%	8,08%	0,29%
Ourense	Nº Convenios		1	1
	%	0,00%	6,67%	3,57%
	Nº Traballadores/as		415	415
	%	0,00%	39,45%	2,27%
Pontevedra	Nº Convenios		12	12
	%	0,00%	20,00%	16,67%
	Nº Traballadores/as		2.937	2.937
	%	0,00%	40,62%	6,27%
Galicia	Nº Convenios	0	28	28
	%	0,00%	18,54%	14,51%
	Nº Traballadores/as	0	6.515	6.515
	%	0,00%	37,22%	4,88%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Complementos de posto e responsabilidade

Recollen 56 convenios (29,02%) que afectan a 47.985 traballadores/as (35,92%) complementos que, as veces con distintas denominacións, pódense englobar entre os que se fixan en función do posto que se desenvolve ou pola responsabilidade no seu desempeño (Cadro 9.20e).

Destes convenios 48 son de empresa (31,79%) e afectan a 8.055 traballadores/as (46,02%) e 8 son de sector (19,05%) e afectan a 39.930 traballadores/as (34,39%).

Fíxase maioritariamente establecendo unha contía. Os convenios que establecen algún destes complementos como unha porcentaxe do soldo base son 14.

Aínda que xeralmente veñen condicionados estes complementos á realización efectiva das tarefas polas que se establece o complemento, en 3 convenios, 2 de sector e 1 de empresa, establécese que o desempeño das funcións que implican este complemento durante un período dun ano consecutivo ou de tres anos en períodos alternos, se logo se cesa na súa función, manteráselle a retribución específica ata que polo seu ascenso a superior categoría quede esta superada.

Complementos de posto e responsabilidade Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20e

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		8	8
	%	0,00%	50,00%	44,44%
	Nº Traballadores/as		4.023	4.023
	%	0,00%	75,78%	60,46%
A Coruña	Nº Convenios	2	16	18
	%	20,00%	34,78%	32,14%
	Nº Traballadores/as	2.580	1.731	4.311
	%	6,00%	51,61%	9,30%
Lugo	Nº Convenios	2	2	2
	%	0,00%	14,29%	10,53%
	Nº Traballadores/as	162	162	162
	%	0,00%	29,08%	1,05%
Ourense	Nº Convenios	3	4	7
	%	23,08%	26,67%	25,00%
	Nº Traballadores/as	8.500	593	9.093
	%	49,23%	56,37%	49,64%
Pontevedra	Nº Convenios	3	18	21
	%	25,00%	30,00%	29,17%
	Nº Traballadores/as	28.850	1.546	30.396
	%	72,87%	21,38%	64,92%
Galicia	Nº Convenios	8	48	56
	%	19,05%	31,79%	29,02%
	Nº Traballadores/as	39.930	8.055	47.985
	%	34,39%	46,02%	35,92%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Complementos de dispoñibilidade horaria ou prolongación da xornada

Son 28 os convenios que establecen estes complementos (14,51%), e afectan a 3.656 traballadores/as (2,74%). Destes convenios 26 son de empresa (17,22%) e afectan a 2.079 traballadores/as (11,88%) e 2 son de sector (4,76%) e afectan a 1.577 traballadores/as (1,36%).

As cláusulas pódense resumir nas seguintes:

Na maioría dos convenios establécese este complemento indicando unha contía. Só en tres de empresa se indica unha porcentaxe sobre o salario base.

Faise referencia en catro convenios de empresa e nun de sector ao establecer o complemento de dispoñibilidade aos medios técnicos necesarios para facilitar a localización do persoal de garda (buscapersoas, teléfono móbil, ou calquera outro medio técnico). Nun dos de empresa e no de sector indícase que deberán ser subministrados pola empresa.

Establece así mesmo o convenio de sector a voluntariedade na aceptación desta oferta por traballadores/as do cadro de persoal, sen que a súa negativa lles poida carrexar cambio ningún nas súas condicións de traballo, nin mobilidade de ningún tipo, establecendo o prazo de aviso previo para o caso de que queiran posterior-

mente renunciar a este sistema de traballo. Tamén indica o límite máximo que se poderá estar nesta situación.

Establécese nun convenio un sistema de prioridades polo que se chamará primeiro as persoas que non estean desfrutando de día libre e, en todo caso, se se chama a unha persoa en día libre, o incremento será maior.

Sinala o mesmo convenio que en caso de existir desprazamento (considerando este como o realizado fóra da cidade onde se desempeña o posto de traballo) o tempo de traballo contarase desde o momento da recepción do aviso ata o remate da incidencia que provoca a garda ou quenda. Os gastos adicionais relacionados co desprazamento (ida e volta) serán asumidos integramente pola compañía sempre mediante a presentación de xustificantes e/ou facturas.

Establece un convenio a posibilidade de intercambiar o servizo sempre e cando non afecte á súa boa realización.

Outras cláusulas refírense ao carácter non consolidable deste complemento e á posibilidade tanto da empresa como do traballador/a de deixar sen efecto o compromiso de dispoñibilidade.

■ **Primas e incentivos. Complemento de produtividade.**

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20f establecen primas ou incentivos ou complementos de produtividade polo traballo realizado 56 convenios (29,02% dos asinados este ano), que afectan a 27.945 traballadores/as (20,92%).

Destes convenios 6 son de sector (14,29%) e afectan a 20.860 traballadores/as (17,97%) e 50 son de empresa (33,11%) e afectan a 7.085 traballadores/as (40,48%).

Respecto das cláusulas pódese sinalar o seguinte:

Establécense en función dos resultados obtidos e do cumprimento dos obxectivos fixados na empresa. Trátase de premiar o especial rendemento, interese e iniciativa no desempeño do traballo.

Nuns casos indícase unha porcentaxe que se aplica unhas veces sobre o salario base (engadindo tamén a antigüidade nalgún caso) e outras segundo os resultados (indicando como calculalos).

Outros convenios establecen unha contía fixa ou unha contía en función dos obxectivos fixados segundo a actividade da empresa (produto vendido, produción, ocupación, etc.) indicando nalgúns casos moi detalladamente o sistema e fórmulas de medición e cálculo.

Sínálase nalgúns convenios os parámetros, factores ou criterios que se utilizan para calcular estas primas, así como o xeito de seleccionalos cada ano e o peso específico de cada un.

Fíxase nalgúns casos táboas de rendementos ou escalas de resultados segundo os cales se pagará a prima.

Non só se establecen en función da cantidade de produción, senón tamén da calidade do produto ou servizo, indicando nalgúns casos que a calidade se entende no seu sentido máis amplo, comprendendo tamén a seguridade e a protección do ambiente.

■ Cadro 9.20f

Primas e incentivos. Complemento de produtividade Por provincias. Galicia. 2006

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		3	3
	%	0,00%	18,75%	16,67%
	Nº Traballadores/as		615	615
	%	0,00%	11,58%	9,24%
A Coruña	Nº Convenios	2	19	21
	%	20,00%	41,30%	37,50%
	Nº Traballadores/as	7.300	1.898	9.198
	%	16,97%	56,59%	19,84%
Lugo	Nº Convenios	2	4	6
	%	40,00%	28,57%	31,58%
	Nº Traballadores/as	9.460	205	9.665
	%	63,57%	36,80%	62,60%
Ourense	Nº Convenios	2	4	6
	%	15,38%	26,67%	21,43%
	Nº Traballadores/as	4.100	236	4.336
	%	23,75%	22,43%	23,67%
Pontevedra	Nº Convenios		20	20
	%	0,00%	33,33%	27,78%
	Nº Traballadores/as		4.131	4.131
	%	0,00%	57,13%	8,82%
Galicia	Nº Convenios	6	50	56
	%	14,29%	33,11%	29,02%
	Nº Traballadores/as	20.860	7.085	27.945
	%	17,97%	40,48%	20,92%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Inclúense tamén cláusulas de revisión sinalando que a prima está calculada para as actuais instalacións da empresa, polo que calquera innovación, reforma ou mellora que modifique e incremente a produción, determinará a revisión de prezos e correspondente adaptación do sistema, o cal se negociará no prazo que se indica, e mentres o aboamento das primas efectuarase de acordo coa media obtida no ano anterior á revisión.

Noutros casos garántese unha certa contía aínda que non se acadase o rendemento previsto, sempre que sexa por causa non imputable á empresa nin ao traballador/a.

Outro tipo de cláusulas refírese ao carácter non consolidable destas primas.

Por último sinalar que se establece tamén en 17 convenios (8,81%) que afectan a 7.316 traballadores/as (5,48%) un **complemento de actividade**. Deles 3 son de sector e 14 de empresa.

En 8 convenios (4,15%) que afectan a 1.749 traballadores/as (1,31%) establécese un **complemento por traballos especiais**. Un deles é de sector.

■ Complemento de asistencia e puntualidade

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20g, recollen este tipo de complementos 44 convenios (22,80%) que afectan a 42.510 traballadores/as (31,82%).

Destes convenios 12 son de sector (28,57%) e afectan a 38.932 traballadores/as (33,53%) e 32 son de empresa (21,19%) e afectan a 3.578 traballadores/as (20,44%).

A finalidade destes complementos é combater o absentismo laboral, e a súa regulación é ás veces moi extensa incluíndo, ademais da contía, as condicións que deben cumprirse para ter dereito a percibilos e indicando tamén cando se perden total ou parcialmente por faltas de asistencia ou puntualidade, sinalando os tipos de faltas que se teñen en conta e cales non.

Normalmente establécense fixando unha contía, pero hai convenios que sinalan unha porcentaxe sobre o salario base (nun convenio inclúe tamén a antigüidade).

Asistencia e puntualidade Por provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.20g

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	12,50%	11,11%
	Nº Traballadores/as		682	682
	%	0,00%	12,85%	10,25%
A Coruña	Nº Convenios	5	8	13
	%	50,00%	17,39%	23,21%
	Nº Traballadores/as	18.700	741	19.441
	%	43,48%	22,09%	41,93%
Lugo	Nº Convenios	4	3	7
	%	80,00%	21,43%	36,84%
	Nº Traballadores/as	11.532	90	11.622
	%	77,49%	16,16%	75,28%
Ourense	Nº Convenios	1	4	5
	%	7,69%	26,67%	17,86%
	Nº Traballadores/as	4.400	152	4.552
	%	25,48%	14,45%	24,85%
Pontevedra	Nº Convenios	2	15	17
	%	16,67%	25,00%	23,61%
	Nº Traballadores/as	4.300	1.913	6.213
	%	10,86%	26,46%	13,27%
Galicia	Nº Convenios	12	32	44
	%	28,57%	21,19%	22,80%
	Nº Traballadores/as	38.932	3.578	42.510
	%	33,53%	20,44%	31,82%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Outros complementos

Figura en 58 convenios (30,05%) que afectan a 36.575 traballadores/as (27,38%) un **complemento por traballar en días festivos**.

Destes convenios 50 son de empresa (33,11%) e afectan a 8.202 traballadores/as (46,86%), e 8 de sector (19,05%) que afectan a 28.373 traballadores/as (24,44%).

A compensación que se establece faise indicando unha contía, sinalando unha porcentaxe (que se aplica nuns casos sobre todos os conceptos retributivos e noutros sobre o salario base) ou con descansos ou días libres.

Respecto da compensación con días libres sinálase nalgúns convenios que o descanso é unha opción da persoa interesada e noutros que o é da empresa ou por mutuo acordo. Nalgúns casos establécese como unha compensación ademais da contía. Tamén se indica a posibilidade de acumulación a vacacións ou a outros descansos.

Existe en 15 convenios (7,77%) que afectan a 5.009 traballadores/as (3,75%) un **complemento de convenio**. Dous son de sector e 13 de empresa.

Faise referencia tamén en varios convenios ao mantemento de complementos que a título persoal se viñeran percibindo con anterioridade e ao establecemento doutros, tamén a título persoal, para compensar posibles perdas de retribución como consecuencia da aplicación de novos sistemas retributivos.

C) Gratificacións extraordinarias.

En 100 convenios dos asinados este ano (51,81%) establécense máis de 2 gratificacións extraordinarias (Cadro 9.20h). Afectan estes convenios a 39.555 traballadores/as (29,61%).

Número de gratificacións extraordinarias establecido nos convenios asinados Galicia. 2006

■ Cadro 9.20h

		Sector	Empresa	Total
2 Pagas	Nº Convenios	17	76	93
	%	40,48%	50,33%	48,19%
	Nº Traballadores/as	85.644	8.400	94.044
	%	73,77%	47,99%	70,39%
3 Pagas	Nº Convenios	22	46	68
	%	52,38%	30,46%	35,23%
	Nº Traballadores/as	29.754	5.251	35.005
	%	25,63%	30,00%	26,20%
4 Pagas	Nº Convenios	3	28	31
	%	7,14%	18,54%	16,06%
	Nº Traballadores/as	698	3.847	4.545
	%	0,60%	21,98%	3,40%
Máis de 4	Nº Convenios		1	1
	%	0,00%	0,66%	0,52%
	Nº Traballadores/as		5	5
	%	0,00%	0,03%	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Inclúese neste cómputo a chamada “paga de beneficios” cando ao indicar como debe calcularse non se fai depender de se a empresa tivo ou non beneficios, senón que se converte nunha gratificación extraordinaria máis, na que só varía nalgúns casos o período de devengo respecto das outras gratificacións extraordinarias.

A contía establécese na maioría dos convenios como unha mensualidade do salario base máis a antigüidade se é o caso, ou da antigüidade consolidada ou complemento persoal, pero hai convenios que engaden outros complementos ou unha porcentaxe sobre eles (os que máis se inclúen son os de posto de traballo e convenio, pero tamén se citan entre outros os de asistencia, transporte e distancia, carencia de incentivos, traballos especiais, traballos tóxicos, penosos ou perigosos, nocturnidade, actividade, libre disposición, produtividade, titulación e quendas).

Hai convenios que indican unha contía nas táboas salariais (á que ás veces hai que engadirlle a antigüidade) e outros que indican que consistirá nunha mensualidade do salario real.

Inclúense nalgúns casos as primas e/ou incentivos (normalmente as medias do trimestre ou semestre anterior).

Noutros casos o que se indica son os complementos que non se aboan (cítase produtividade, rendemento e festivos e tamén asistencia e puntualidade e transporte)

Fan referencia ao rateo das gratificacións extraordinarias 33 convenios (17,1%) que afectan a 33.794 traballadores/as (25,3%).

Destes convenios 9 son de sector e afectan a 31.875 traballadores/as e 24 son de empresa e afectan a 1.919 traballadores/as.

Nuns convenios establécese expresamente que as gratificacións extraordinarias (ou algunha delas) serán rateadas, e noutros indican que será por petición do traballador/a ou por acordo entre as partes.

Os convenios que indican que o aboamento de todas as gratificacións extraordinarias será mensual son 6 (625 traballadores/as). Son todos de empresa.

En outros 11 (3.052 traballadores/as) indícase o rateo só dunhas concretas. Dous son de sector e 9 de empresa.

As demais cláusulas refírense ao período de devengo e aos meses en que se perciben.

Establécese unha gratificación condicionada a que existan beneficios ou aos resultados da empresa en 6 convenios (3,1%) que afectan a 628 traballadores/s (0,5%). Son todos de empresa

D) Retribucións extrasalariais.

Recóllense neste apartado os convenios que regulan as axudas de custo e gastos de locomoción e os complementos de transporte e distancia, así como o número de traballadores/as aos que afectan.

■ Axudas de custo e gastos de locomoción

Segundo se pode observar no Cadro 9.20i, regúlanse en 105 convenios (54,4%) que afectan a 113.373 traballadores/as (84,86%).

■ Cadro 9.20i

Axudas de custo e gastos de locomoción Por provincias. Galicia. 2006

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	10	12
	%	100,00%	62,50%	66,67%
	Nº Traballadores/as	1.345	3.592	4.937
	%	100,00%	67,66%	74,20%
A Coruña	Nº Convenios	8	23	31
	%	80,00%	50,00%	55,36%
	Nº Traballadores/as	41.430	1.821	43.251
	%	96,33%	54,29%	93,29%
Lugo	Nº Convenios	3	4	7
	%	60,00%	28,57%	36,84%
	Nº Traballadores/as	11.260	167	11.427
	%	75,66%	29,98%	74,01%
Ourense	Nº Convenios	7	5	12
	%	53,85%	33,33%	42,86%
	Nº Traballadores/as	14.834	353	15.187
	%	85,91%	33,56%	82,91%
Pontevedra	Nº Convenios	11	32	43
	%	91,67%	53,33%	59,72%
	Nº Traballadores/as	34.593	3.978	38.571
	%	87,37%	55,01%	82,37%
Galicia	Nº Convenios	31	74	105
	%	73,81%	49,01%	54,40%
	Nº Traballadores/as	103.462	9.911	113.373
	%	89,12%	56,62%	84,86%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os convenios de sector que teñen cláusulas ao respecto son 31 (o 73,81% do total dos de sector) e afectan a 103.462 traballadores/as (89,12%). Os de empresa son 74 (49,01%) e afectan a 9.911 traballadores/as (56,62%).

Das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

Para o aboamento das axudas de custo esíxese a xustificación fidedigna do gasto realizado.

Defínese en moitas destas cláusulas cando se ten dereito á axuda de custo completa ou a media axuda.

Sínálase nalgún convenio a posibilidade de que a empresa poida substituír a axuda de custo polo pagamento dos gastos ocasionados no desprazamento e estancia logo de xustificación.

Indícase noutras cláusulas cales son os estándares de transporte para utilizar nos desprazamentos.

Diferéncianse nalgúns convenios as contías segundo o desprazamento sexa dentro ou fóra de Galicia ou ao estranxeiro, concretando máis nalgúns convenios para determinados países (nalgúns casos fíxase a mesma contía para todo o territorio do Estado e Portugal e outra distinta para o resto de Europa).

Tamén se indican contías distintas se son para compensar gastos ou desprazamentos realizados en sábado, domingo ou festivo.

Respecto dos gastos de desprazamento indícase que se o desprazamento se efectúa en vehículo da empresa ou de alugueiro só se repercutirán nas notas de gastos de viaxe aqueles que correspondan ao mantemento, peaxe e consumibles do vehículo, realmente pagados.

Cando é necesario utilizar medios propios do traballador/a a compensación fíxase sinalando unha contía por Km.

Indícase tamén nalgúns casos que a cantidade establecida por quilómetro revisarase á alza tendo en conta a subida que se poida producir no prezo dos combustibles.

■ Complemento de transporte e distancia

Ven recollido en 89 convenios (46,11%) que afectan a 83.833 traballadores/as (62,75%).

Destes convenios 24 son de sector (57,14%) e afectan a 74.674 traballadores/as (64,32%) e 65 son de empresa (43,05%) e afectan a 9.159 traballadores/as (52,33%).

O Cadro 9.20k recolle estes datos por provincias.

■ Cadro 9.20k

Complemento de transporte e distancia Por provincias. Galicia. 2006

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	1	7	8
	%	50,00%	43,75%	44,44%
	Nº Traballadores/as	1.070	2.470	3.540
	%	79,55%	46,52%	53,20%
A Coruña	Nº Convenios	7	23	30
	%	70,00%	50,00%	53,57%
	Nº Traballadores/as	19.010	1.344	20.354
	%	44,20%	40,07%	43,90%
Lugo	Nº Convenios	4	7	11
	%	80,00%	50,00%	57,89%
	Nº Traballadores/as	13.082	251	13.333
	%	87,90%	45,06%	86,36%
Ourense	Nº Convenios	3	2	5
	%	23,08%	13,33%	17,86%
	Nº Traballadores/as	6.416	134	6.550
	%	37,16%	12,74%	35,76%
Pontevedra	Nº Convenios	9	26	35
	%	75,00%	43,33%	48,61%
	Nº Traballadores/as	35.096	4.960	40.056
	%	88,64%	68,59%	85,55%
Galicia	Nº Convenios	24	65	89
	%	57,14%	43,05%	46,11%
	Nº Traballadores/as	74.674	9.159	83.833
	%	64,32%	52,33%	62,75%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Outros complementos

En 23 convenios (11,92%) que afectan a 7.028 traballadores/as (5,26%) establécese o complemento de “Quebranto de moeda” e en 8 (4,15%) que afectan a 3.726 traballadores/as (2,79%) o de “Desgaste de ferramentas”.

9.5. Tempo de traballo

9.5.1. A xornada laboral

9.5.1.1. Xornada pactada

Para determinar a xornada media pactada nos convenios asinados e revisados este ano en Galicia, tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual.

O Cadro 9.21 reflicte a xornada media pactada en 2006 que foi de 1.764 horas/ano.

Xornada media pactada Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2001-2006

Total Convenios. Xornada media pactada

■ Cadro 9.21

	Total convenios	Convenios de empresa	Convenios de sector
2001	1.773,2	1.739,8	1.779,7
2002	1.761,7	1.707,8	1.768,8
2003	1.762,6	1.757,1	1.763,0
2004	1.764,0	1.728,0	1.767,8
2005	1.766,5	1.724,0	1.768,6
2006	1.764,0	1.742,2	1.765,5

Total Convenios. Xornada media pactada. Por sectores económicos

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
2001	1.751,5	1.764,2	1.757,2	1.803,8
2002	1.781,3	1.773,6	1.756,3	1.753,3
2003	1.784,0	1.768,5	1.752,3	1.788,1
2004	1.765,1	1.761,4	1.750,0	1.790,4
2005	1.768,7	1.767,1	1.748,3	1.792,6
2006	1.760,0	1.765,5	1.746,4	1.795,1

Convenios de sector. Xornada media pactada. Por sectores económicos

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
2001		1.777,4	1.757,2	1.806,1
2002		1.776,1	1.756,3	1.801,5
2003		1.772,4	1.752,3	1.790,1
2004		1.772,3	1.750,0	1.794,4
2005		1.771,6	1.748,3	1.797,3
2006		1.768,8	1.746,4	1.800,0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo coa tendencia de anos anteriores, a xornada nos convenios de empresa é máis reducida que nos de sector, 1.742,2 horas fronte a 1.765,5 horas.

En relación co ano anterior, nos convenios de sector diminúe a xornada en 3,1 horas e nos de empresa aumenta en 18,2 horas.

Por sectores económicos, no total de convenios, foi na construción e no sector agrario onde se pactaron unhas xornadas máis baixas, 1.746,4 e 1.760 horas respectivamente. Na industria a xornada pactada foi de 1.765,5 horas e no sector servizos a xornada pactada foi de 1.795,1 horas.

Nos convenios de sector, é no sector servizos no que se pacta a xornada máis alta, 1.800 horas. Na industria a xornada pactada foi de 1.768,8 horas e na construción 1.746,4 horas.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.22, os convenios que reducen dalgún xeito a xornada máxima legal son 110 (56,99%). Deles 22 son de sector (52,38%) e 88 de empresa (58,28%).

Os traballadores/as aos que afectan estes convenios son 82.283 (61,59%).

Respecto dos convenios que indican a xornada semanal, son 42 (21,76%) os que sinalan unha xornada inferior ás 40 horas e afectan a 31.706 traballadores/as (23,73%). Deles 3 son de sector (28.315 traballadores/as) e 39 de empresa (3.391 traballadores/as).

Por último indicar que se ademais dos convenios asinados e revisados este ano, temos en conta os convenios asinados en anos anteriores que indican a xornada anual para 2006, a xornada pactada é de 1.759,9 horas (1.764,7 horas nos convenios de sector e 1.727,2 horas nos de empresa).

■ Cadro 9.22

**Evolución dos convenios que reducen a xornada máxima legal.
Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2001-2006**

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2001						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	1	50,00	3	37,50	4	40,00
A Coruña	12	70,59	26	54,17	38	58,46
Lugo	6	46,15	3	16,67	9	29,03
Ourense	6	37,50	11	50,00	17	44,74
Pontevedra	9	50,00	49	59,76	58	58,00
Total	34	51,52	92	51,69	126	51,64
2002						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	40,00	11	55,00	13	52,00
A Coruña	11	91,67	23	58,97	34	66,67
Lugo	7	87,50	6	35,29	13	52,00
Ourense	6	40,00	10	62,50	16	51,61
Pontevedra	7	46,67	51	66,23	58	63,04
Total	33	60,00	101	59,76	134	59,82
2003						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	50,00	5	62,50	7	58,33
A Coruña	7	70,00	28	57,14	35	59,32
Lugo	7	77,78	4	36,36	11	55,00
Ourense	5	38,46	16	80,00	21	63,64
Pontevedra	7	46,67	43	66,15	50	62,50
Total	28	54,90	96	62,75	124	60,78
2004						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	4	80,00	7	53,85	11	61,11
A Coruña	10	100,00	24	63,16	34	70,83
Lugo	7	87,50	6	33,33	13	50,00
Ourense	6	42,86	11	47,83	17	45,95
Pontevedra	10	55,56	39	55,71	49	55,68
Total	37	67,27	87	53,70	124	57,14
2005						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	3	75,00	6	85,71	9	81,82
A Coruña	7	77,78	25	49,02	32	53,33
Lugo	8	66,67	9	39,13	17	48,57
Ourense	7	53,85	13	52,00	20	52,63
Pontevedra	5	41,67	35	56,45	40	54,05
Total	30	60,00	88	52,38	118	54,13
2006						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	100,00	12	75,00	14	77,78
A Coruña	5	50,00	22	47,83	27	48,21
Lugo	4	80,00	5	35,71	9	47,37
Ourense	4	30,77	8	53,33	12	42,86
Pontevedra	7	58,33	41	68,33	48	66,67
Total	22	52,38	88	58,28	110	56,99

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.5.1.2. Regulación da xornada

Distribución irregular da xornada

Segundo reflicte o Cadro 9.23a, o 3,63% dos convenios asinados (1 convenio de sector e 6 de empresa) indican unha distribución irregular da xornada. Os traballadores/as aos que afectan son 1.246 (0,93%).

**Convenios colectivos con distribución irregular da xornada.
Por provincias. Galicia. 2001-2006**

■ Cadro 9.23a

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	
						Nº	%
Sector							
2001	0	1	0	2	1	4	6,06
2002	0	1	0	1	0	2	3,64
2003	0	0	0	1	0	1	1,96
2004	0	0	0	1	0	1	1,82
2005	0	0	0	1	0	1	2,00
2006	0	0	0	1	0	1	2,38
Empresa							
2001	1	1	1	0	3	6	3,37
2002	1	0	2	0	0	3	1,78
2003	0	1	1	0	0	2	1,31
2004	1	2	1	1	0	5	3,09
2005	0	1	2	1	1	5	2,98
2006	0	2	2	0	2	6	3,97
Total 2005	0	2	2	1	2	7	3,63

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ademais, segundo se pode apreciar no Cadro 9.23b, en 11 convenios (5,70%) indícase a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Os traballadores/as aos que afectan son 14.417 (10,79%).

Entre as cláusulas recollidas pódense sinalar as seguintes:

- Necesidade de acordo coa representación legal dos traballadores/as para poder establecela.
- Indicar o número mínimo de meses que debe comprender o período de distribución irregular da xornada.
- Fixar topes mínimos e máximos de distribución.
- Sinalar o xeito de compensación destas horas.
- Indicar se a irregularidade afecta ou pode afectar a todo ou parte do cadro de persoal ou o fai de forma diversa por seccións ou departamentos, por períodos estacionais do ano ou en función das previsións das distintas cargas de traballo e desprazamentos da demanda, ou calquera outra modalidade.
- Indicar no convenio do sector unha data antes da cal as empresas deben fixar e publicar a distribución da xornada no correspondente calendario laboral, sinalando ademais os requisitos para as posibles modificación dela.

Convenios colectivos que indican a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Por Provincias. Galicia. 2006

■ Cadro 9.23b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	12,50%	11,11%
	Nº Traballadores/as		213	213
	%	0,00%	4,01%	3,20%
A Coruña	Nº Convenios	2		2
	%	20,00%	0,00%	3,57%
	Nº Traballadores/as	5.500		5.500
	%	12,79%	0,00%	11,86%
Lugo	Nº Convenios	1		1
	%	20,00%	0,00%	5,26%
	Nº Traballadores/as	1.800		1.800
	%	12,10%	0,00%	11,66%
Ourense	Nº Convenios	3		3
	%	23,08%	0,00%	10,71%
	Nº Traballadores/as	2.392		2.392
	%	13,85%	0,00%	13,06%
Pontevedra	Nº Convenios	2	1	3
	%	16,67%	1,67%	4,17%
	Nº Traballadores/as	4.300	212	4.512
	%	10,86%	2,93%	9,64%
Galicia	Nº Convenios	8	3	11
	%	19,05%	1,99%	5,70%
	Nº Traballadores/as	13.992	425	14.417
	%	12,05%	2,43%	10,79%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Tempo de traballo flexible. Prolongación da xornada

Recóllense cláusulas ao respecto en 29 convenios (15,03%) que afectan a 12.506 traballadores/as (9,36%).

Deles 5 son de sector (11,90%) e afectan a 10.075 traballadores/as (8,68%) e 24 de empresa (15,89%) e afectan a 2.431 traballadores/as (13,89%).

As cláusulas fan referencia á existencia ou á posibilidade de establecer un horario flexible, e aos axustes nos horarios con prolongacións de xornadas e o xeito de recuperación ou compensación.

Limitábase nalgúns casos o tempo durante o cal se poden aplicar as variacións na xornada.

Indícase nun convenio que en función das características do sector e da necesidade de reducir os custos derivados dos períodos de subactividade, así como de mellorar a cantidade e a calidade do emprego, acórdase establecer a flexibilidade horaria, co obxecto de substituír as horas extraordinarias. Recolle este convenio tamén moi detalladamente a metodoloxía para a aplicación da flexibilidade (Constitución dunha comisión entre a dirección e a representación dos traballadores/as, periodicidade da planificación das horas en función da carga de traballo, actuación en casos de urxen-

cia que non poidan ser planificados e relación de situacións especiais que requiren automatismo na aplicación da flexibilidade).

Traballo a quendas

Establécese, ou faise referencia a posibilidade de facelo, o traballo a quendas para todo ou parte do cadro de persoal dependendo do traballo ou servizo que se realice en 93 convenios dos asinados este ano (o 48,19%).

Estes convenios afectan a 41.802 traballadores/as (31,29%) e deles 11 son de sector (29.852 traballadores/as) e 82 de empresa (11.950 traballadores/as).

Os tipos de cláusulas máis frecuentes, ademais do sinalado no apartado sobre estrutura salarial respecto do complemento por traballo a quendas, pódense resumir nos seguintes:

- Sinalar o tipo de quendas que se establece ou pode establecerse, indicando o número delas, os ciclos de rotación e os traballadores/as aos que afectan.

- Número mínimo de horas de descanso entre quendas.

- Indícase nalgúns convenios que os servizos que pola súa peculiaridade teñan que organizar o seu traballo en réxime de quendas elaborarán os seus calendarios baixo os principios de igualdade, rotación e non discriminación entre os traballadores/as.

- Sínálase que os plans de implantación ou modificación de quendas presentaranse previamente á representación legal dos traballadores/as co obxectivo de chegar a un acordo entre as partes que minimize o impacto da implantación ou modificación de quendas do centro de traballo afectado.

- Regúlanse en moitos convenios os descansos diarios, sinalando o tempo que corresponde, se se considera como tempo efectivo de traballo ou non, e o xeito de desfrutalo.

- Tamén se refíren moitos convenios á publicidade que se lle debe dar aos horarios das quendas e aos posibles cambios delas.

- Establécese nalgúns convenios nesta modalidade de traballo a quendas, a obriga de permanecer no posto de traballo ata a chegada do relevo. Engádese nalgúns deles que se compensará este tempo ao prezo de hora extraordinaria.

Nuns convenios indícase que o tempo de espera non excederá de dúas horas, sinalando nun deles que se contarán a partir de que se comunique o aviso. Noutro convenio en cambio indica como tempo de espera para a comunicación 15 minutos, debendo tomarse desde ese momento as medidas oportunas para a substitución se é posible.

Indica un convenio que os cambios de quenda solaparanse durante dez minutos, co fin de que a quenda saínte poida informar á entrante das incidencias e condicións que afecten á produción.

- Cambios de quendas

Indícase nalgúns convenios que o cambio de traballadores/as dentro das quendas preestablecidas deberá ser motivado e en todo caso deberá oírse aos interesados/as e representantes do persoal.

Establécese noutros que os traballadores/as poderán cambiar libremente a súa quenda de traballo, engadindo algúns que deberán ser de igual categoría e noutro establecendo o prazo mínimo de comunicación.

Algúns convenios indican que os traballadores/as terán dereito á súa quenda habitual que non se poderá cambiar:

Indícase que cando, por necesidade do servizo, sexa preciso facer un cambio de quenda obrigatorio, o traballador/a terá, cando menos, 24 horas consecutivas de descanso. De non ser así, as horas percibiranse como horas extraordinarias.

Sinálase noutros os días de antelación con que deben avisarse os cambios de quenda, salvo casos excepcionais.

Traballo nocturno

Ademais das cláusulas xa indicadas ao analizar a estrutura salarial sobre o complemento de nocturnidade e os horarios que se establecen como nocturnos pódense destacar as seguintes:

■ Condicións para formar parte (voluntariamente) da quenda de noite e procedemento no caso de non existir voluntarios/as suficientes para cubrir o servizo para establecela.

■ Limitacións á permanencia continuada na quenda de noite

Obrigación de cambiar as quendas semanalmente como mínimo, dentro dunha mesma categoría ou oficio co obxecto de que o persoal non traballe de noite de xeito continuado (salvo nos casos probados de absoluta imposibilidade, en cuxo suposto a representación do persoal deberá emitir o informe correspondente).

Indícase que cando exista a posibilidade de realizar un contrato indefinido na quenda de día a tempo completo, este será para un traballador/a indefinido da quenda de noite, e o traballador/a eventual ao que se lle ofrezca o contrato indefinido, pasará a cubrir a vacante da quenda de noite (salvo casos especiais).

Tamén se sinala que se poderá solicitar traballar na quenda de día, despois da permanencia dun período mínimo de 12 meses na quenda de noite, e tendo en conta o sistema de prioridades que se indica.

■ Prioridades para proceder ao cambio da quenda de noite á de día (establécese o primeiro lugar para o persoal con problemas de saúde ou familiares, o segundo para o de maior antigüidade na quenda de noite e o terceiro para quen teña responsabilidades familiares como coidado de fillos/as etc.)

■ Indícase que nos servizos nos que a actividade se desenvolva en horas nocturnas procurárase que as xornadas traballadas nas ditas circunstancias sexan repartidas equitativamente entre a totalidade de traballadores/as do servizo

Descansos

Regúlanse os descansos en 136 convenios dos asinados este ano (70,47%) que afectan a 73.016 traballadores/as (54,65%). Deles 24 son de sector (57,14%) e afectan a 57.953 traballadores/as (49,92%) e 112 son de empresa (74,17%) e afectan a 15.063 traballadores/as (86,06%).

Refírense estas cláusulas aos descansos mínimos diarios, semanais e entre xornadas.

O descanso mínimo diario establécese expresamente como tempo efectivo de traballo en 73 convenios dos asinados este ano (37,82%), que afectan a 24.694 traballadores/as (18,48%). Deles 11 son de sector (26,19%) e afectan a 17.668 traballadores/as (15,22%) e 62 de empresa (41,06%) e afectan a 7.026 traballadores/as (40,14%).

En 18 convenios (28.276 traballadores/as) aparecen recollidas cláusulas que establecen o tempo de descanso diario pero sen indicar expresamente se se considera tempo efectivo de traballo ou non. Deles 4 son de sector (25.401 traballadores/as) e 14 de empresa (2.875 traballadores/as)

Indican que o descanso mínimo diario non se considera como tempo de traballo efectivo 9 convenios (4,66%) que afectan a 8.818 traballadores/as (6,60%). Deles 2 son de sector (4,76%) e afectan a 7.500 traballadores/as (6,46%) e 7 son de empresa (4,64%) e afectan a 1.318 traballadores/as (7,53%).

Establécense nalgúns convenios períodos de descanso rotativos na xornada de traballo, e noutros indícanse as horas concretas nas que se debe realizar. Indícase nalgún convenio o tempo máximo que poderá mediar entre o comezo do primeiro descanso e o comezo do último e a antelación máxima coa que pode comezar o primeiro descanso sobre o horario xeral de descanso intermedio.

Horarios

Recollen cláusulas sobre o horario 65 convenios (33,68%) dos asinados este ano que afectan a 36.940 (27,65%) traballadores/as.

Deles 7 son de sector (16,67%) e afectan a 29.393 traballadores/as (25,32%) e 58 de empresa (38,41%) e afectan a 7.547 traballadores/as (43,12%).

Destes convenios 46 (23,83% dos asinados) fixan o horario (4.729 traballadores/as o 3,54%). Deles 2 son de sector (4,76%) e afectan a 330 traballadores/as (0,28%) e 44 son de empresa (29,14%) e afectan a 4.399 traballadores/as (25,13%).

Establécense nalgúns casos distintos tipos de horarios para a mesma empresa segundo as seccións ou servizos, non só no que respecta ao tipo de xornada senón tamén segundo a época do ano (xornada de verán, festas locais,...). Na xornada de verán nuns casos pasa de ser xornada partida a continua e nos que xa era continua redúcese a duración.

Sinálanse nalgúns convenios marxes de flexibilidade na hora de entrada e/ou saída do traballo.

Indícase que a empresa, dentro das súas facultades organizativas, e respectando o número de horas laborables efectivas do ano, establecerá, logo de acordo coa representación legal dos traballadores/as, o horario e a súa distribución máis adecuada ás súas necesidades en cada época do ano. Sinálase tamén que por acordo entre a empresa e o comité, os calendarios poderán ser obxecto de modificación durante o ano, cando resulte necesario por razóns de carácter técnico, económico ou produtivo, respectando, en todo caso, a xornada anual establecida.

Tamén se refiren moitas destas cláusulas á publicidade que se lle debe dar aos horarios e ao calendario laboral e a cando se debe acordar o do ano seguinte.

9.5.2. Vacacións

Á hora de fixar as vacacións nos convenios colectivos asinados este ano, indícanse maioritariamente días naturais ou 1 mes natural.

Os convenios que indican días laborables son 52 (26,94% dos asinados), e afectan a 39.866 traballadores/as (29,84%). Deles 9 son de sector (21,43%) e afectan a 34.412 traballadores/as (29,64%), e 43 son de empresa (28,48%) e afectan a 5.454 traballadores/as (31,16%).

Destes convenios 16 que afectan a 13.514 traballadores/as indícanas tamén en días naturais (6 son de sector e 10 de empresa). Algúns destes convenios o que fan é establecer un número mínimo de días laborables de vacacións aínda que se fixen estas en días naturais.

O número de días laborables indicados vai desde 20 a 32. Os que máis se indican son 22 (faise en 24 convenios) e 21 (faise en 10 convenios).

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.24, son 14 (7,25%) os convenios que indican máis de 30 días naturais de vacacións, dos que 1 é de sector e 13 de empresa. Os traballadores/as aos que afectan estes convenios son 3.620 (2,71%).

■ Cadro 9.24

**Evolución dos convenios colectivos con vacacións de máis de 30 días naturais.
Por provincias. Galicia. 2001-2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	0	0,00	2	11,76	4	30,77	4	25,00	10	55,56	20	30,30
2002	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	20,00	3	20,00	6	10,91
2003	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	6,67	2	3,92
2004	1	20,00	1	10,00	1	12,50	2	14,29	2	11,11	7	12,73
2005	1	25,00	1	11,11	0	0,00	1	7,69	2	16,67	5	10,00
2006	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,69	0	0,00	1	2,38
Empresa												
2001	1	12,50	8	16,67	6	33,33	2	9,09	15	18,29	32	17,98
2002	2	10,00	5	12,82	3	17,65	0	0,00	5	6,49	15	8,88
2003	0	0,00	3	6,12	4	36,36	1	5,00	3	4,62	11	7,19
2004	0	0,00	5	13,16	3	16,67	0	0,00	6	8,57	14	8,64
2005	2	12,50	6	13,04	3	21,43	0	0,00	2	3,33	13	8,61
2006	1	6,25	3	6,52	3	21,43	1	6,67	5	8,33	13	8,61
Total 2006	1	5,56	3	5,36	3	15,79	2	7,14	5	6,94	14	7,25

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

En 186 convenios (o 96,37%) establécense criterios para regular as vacacións ou datas de preferencia para o seu desfrute (Cadro 7.25). Os traballadores/as aos que afectan son 133.187 (99,69%).

■ Cadro 9.25

Convenios colectivos que fixan criterios ou datas nas vacacións. Por provincias. Galicia. 2002 - 2006

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2002	4	80,00	11	91,67	7	87,50	15	100	13	86,67	50	90,91
2003	3	75,00	9	90,00	9	100,00	13	100	12	80,00	46	90,20
2004	4	80,00	10	100,00	7	87,50	14	100	16	88,89	51	92,73
2005	4	100,00	9	100,00	12	100,00	13	100	11	91,67	49	98,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	13	100,00	12	100,00	42	100,00
Empresa												
2002	20	100,00	34	87,18	16	94,12	14	87,50	70	90,91	154	91,12
2003	8	100,00	43	87,76	9	81,82	16	80,00	62	95,38	138	90,20
2004	12	92,31	38	100,00	17	94,44	18	78,26	66	94,29	151	93,21
2005	7	100,00	48	94,12	23	100,00	25	100,00	61	98,39	164	97,62
2006	15	93,75	42	91,30	14	100,00	15	100,00	58	96,67	144	95,36
Total 2006	17	94,44	52	92,86	19	100,00	28	100,00	70	97,22	186	96,37

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os criterios recollidos pódense resumir nos seguintes:

■ Establecer o desfrute das vacacións de xeito continuado ou a posibilidade de fraccionalas en dous ou máis períodos.

Hai convenios que indican que a decisión debe ser por acordo entre a empresa e á representación dos traballadores/as ou co propio traballador/a.

Outros convenios indican que a metade do período vacacional é a elección da empresa e a outra metade do traballador/a.

Tamén se sinala nalgúns casos a duración mínima de cada período no caso de fraccionalas.

Limítase nalgúns casos o fraccionamento a que queda facultada a empresa a un certo número de períodos, salvo acordo entre as partes.

Indícase tamén nalgúns convenios que con independencia do calendario establecido, e dependendo das necesidades do servizo poderán concederse días libres á conta das vacacións, sen que en ningún caso a súa duración acumulada anual sexa superior ao 50% do período vacacional.

■ Festivos dentro das vacacións

Indícase nalgúns convenios que no caso de existir días festivos (non domingos) no período de vacacións auméntase o dito período nun día por cada festivo.

Sinálase noutros que cando as vacacións sexan fraccionadas por proposta da empresa, non se terán en conta os días festivos, pero si os domingos.

■ Posibilidade por parte da empresa de excluír do período de vacacións o que coincida co de maior actividade produtiva da empresa, logo de consulta coa representación legal dos traballadores/as ou concedelas na época de menor actividade.

Tamén se exclúen nalgúns casos para certo persoal e como consecuencia da natureza do seu traballo, os períodos que coincidan cos do resto do persoal (mantemento, etc).

■ Fixar un número máximo de traballadores/as que poden desfrutar mensualmente as vacacións.

■ Tamén se indica para o caso de traballadores/as que ao inicio do desfrute das vacacións se atopen nunha obra en lugar distinto ao da súa residencia habitual, o recoñecemento de dous días naturais máis ao ano, en concepto de tempo de viaxes de ida e regreso ao mesmo centro de traballo, se o tempo de cada viaxe excede de 4 horas, computadas en medios de locomoción públicos.

■ Sinalar os meses ou períodos nos que preferentemente se deben desfrutar as vacacións.

Nalgúns convenios sinálanse datas só para unha parte das vacacións.

■ Obrigatoriedade de inicio das vacacións en día laborable ou a continuación do descanso semanal e/ou prohibición de comezo en venres ou día que corresponda descanso.

Nalgún convenio indícase a obrigatoriedade de comezo en luns aínda que este sexa festivo para non alterar as quendas establecidas, podendo neste caso desfrutarse un día noutra data, que se fixará de común acordo entre as partes.

■ Antelación coa que debe negociarse e publicarse o calendario de vacacións.

■ Días adicionais de vacacións se se cumpren algunha das seguintes circunstancias:

- Traballadores/as que teñan completados os períodos de antigüidade que se sinalan no convenio (15, 20, 25, 30 o máis anos de servizo)
- Traballadores/as maiores dunha certa idade.

■ Establecemento de quendas rotativas para o desfrute das vacacións.

As preferencias na elección das quendas que se sinalan maioritariamente son a antigüidade (en caso de coincidencia na antigüidade indícase que terá preferencia quen teña maior idade) e os traballadores/as con responsabilidades familiares (neste último caso nalgúns convenios indican que é para que coincidan coas vacacións escolares).

Indícase tamén que os matrimonios en que ambos os cónxuxes traballen na empresa terán un dereito preferente co fin de desfrutar dos períodos de vacacións en datas coincidentes, facendo extensible esta prioridade, igualmente, ás parellas de feito que acrediten tal circunstancia mediante certificación oficial que probe tal situación.

Indícase nalgúns convenios a posibilidade de cambialas entre os traballadores/as, logo de comunicación á empresa, sempre que isto non implique problemas de tipo organizativo (hai convenios nos que se indica que teñen que ser traballadores/as da mesma categoría profesional).

Posibilidade de modificar o calendario anual de vacacións con carácter individualizado, logo de solicitude e sempre que non exista oposición, fundamentada en razóns

obxectivas do servizo, e non se afecte a intereses de terceiros no ámbito das quen-das establecidas.

Vacacións embarazadas.

As cláusulas máis frecuentes refírense a que a traballadora embarazada terá dereito a escoller a data das súas vacacións regulamentarias (nalgúns casos indícase sempre e cando as una á baixa por maternidade).

Noutros convenios indícase que no caso de baixa por maternidade, cando esta situa-ción coincida co período vacacional, quedará interrompido o dito período e pode-rán desfrutarse as vacacións unha vez finalizado o permiso por maternidade, dentro do ano natural (ou ata o quince de xaneiro do ano seguinte).

Primas por vacacións fóra de certos períodos.

Veñen recollidas en 32 convenios (16,58%) que afectan a 10.403 traballadores/as (7,79%). Deles 28 son de empresa (18,54%) e afectan a 5.417 traballadores/as (30,95%) e 4 son de sector (9,52%) e afectan a 4.986 traballadores/as (4,29%).

Nalgúns convenios son primas monetarias e noutros engádense días ás vacacións.

Normalmente indícase que se ten dereito a elas cando é por petición da empresa que se desfrutan as vacacións fóra do período sinalado, e non cando é por desexo do traballador.

Retribución das vacacións.

Nalgúns convenios o que se fai é fixar unha contía na táboa salarial e noutros indí-case que se retribúen segundo o salario real ou que a retribución correspondente aos períodos de vacacións será igual que o resto dos meses do ano.

Hai convenios que enumeran os conceptos que integran a remuneración (salario base e antigüidade e complementos).

Os complementos de transporte e asistencia hai convenios que os exclúen expre-samente e outros que os inclúen.

Respecto do de nocturnidade nuns casos exclúese expresamente, outros indican que só se percibe o 50% e noutros establécese que se percibirá integramente polo persoal da quenda de noite.

Engádense tamén nalgúns casos ao salario base máis antigüidade a participación en beneficios.

Outros convenios indican que a retribución será a media obtida por todos os con-ceptos, polas retribucións salariais ou polos conceptos que cita expresamente o con-venio nos meses anteriores á data de iniciación destas (indican 3, 6 ou 12 meses). Nalgúns casos exceptúan expresamente as horas extraordinarias e as gratificacións extraordinarias e noutros indícase un mínimo garantido.

Por último indicar que se establece tamén nalgúns convenios unha bolsa de vacacións.

Interrupción das vacacións por incapacidade temporal.

Teñen cláusulas deste tipo 79 convenios dos asinados este ano (40,93%) que afec-tan a 84.315 traballadores/as (63,11%).

Deles 60 son de empresa (39,74%) e afectan a 8.906 traballadores/as (50,88%) e 19 son de sector (45,24%) e afectan a 75.409 traballadores/as (64,95%).

Distínguese neste tipo de cláusulas se a incapacidade temporal se produce antes ou durante as vacacións.

Os convenios que indican a interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal **antes de comezar o seu desfrute** son 68 (35,23%) e afectan a 59.691 traballadores/as (44,68%).

Deles 16 son de sector (38,10%) e afectan a 51.759 traballadores/as (44,58%) e 52 son de empresa (34,44%) e afectan a 7.932 traballadores/as (45,32%).

Os convenios que indican a interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal **durante o seu desfrute** son 35 (18,13%) e afectan a 53.228 traballadores/as (39,84%).

Deles 6 son de sector (14,29%) e afectan a 48.850 traballadores/as (42,08%) e 29 son de empresa (19,21%) e afectan a 4.378 traballadores/as (25,01%).

Neste tipo de cláusulas sobre interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal indícase na maioría dos casos que as vacacións deberán desfrutarse unha vez producida a alta pero sempre que sexa dentro do ano natural, negociando empresa e traballador/a o período de mutuo acordo.

Hai convenios sen embargo que indican a posibilidade de desfrutalas nos primeiros días do ano seguinte (xaneiro ou febreiro).

Requírese nalgúns casos que exista hospitalización e/ou un número mínimo de días de duración da baixa.

Nalgúns convenios de sector indícase que non se aplican estas cláusulas no caso de vacacións de todo o centro de traballo.

Inclúense cláusulas tamén que establecen que no caso de producirse colisións de intereses entre traballadores/as que modifican o seu cadro de vacacións como consecuencia da baixa médica e aqueloutros da mesma unidade ou servizo que xa as teñan programadas, terán estes últimos preferencia sobre aqueles.

Tamén se supedita este dereito en moitos convenios ás necesidades do servizo.

9.5.3. Permisos

Melloran dalgún xeito os permisos establecidos no Estatuto dos Traballadores 179 dos convenios asinados este ano (92,75%) que afectan a 132.626 traballadores/as, o que supón un 99,27% do total.

Destes convenios 40 son de sector e afectan a 115.473 traballadores/as e 139 son de empresa e afectan a 17.153 traballadores/as.

As melloras consisten nuns casos en aumentar o número de días de permiso aos que se ten dereito e noutros o que se fai e ampliar os casos que dan dereito aos permisos ou diminuír os requisitos necesarios.

Os criterios que se establecen cando se aumentan os días de permiso retribuído aos que se ten dereito, refírense nuns convenios á necesidade de ter que facer un desprazamento, indicando nuns casos ademais que sexa fóra da localidade, da comarca,

da provincia ou de Galicia e noutros casos indicando un número concreto de quilómetros ou que o desprazamento supoña pasar a noite fóra do domicilio habitual.

Outros convenios o requisito que esixen é a convivencia ou a pertenza á unidade familiar:

Analízanse a continuación con máis detalle outras cláusulas que supoñen melloras respecto do indicado no ET.

9.5.3.1. Ampliación dos permisos ás parellas de feito

Amplían o dereito aos permisos retribuídos para as parellas de feito 89 convenios, o 46,11% do total, que afectan a 76.956 traballadores/as (57,60%).

Destes convenios 72 son de empresa (47,68%) e afectan a 10.625 traballadores/as (60,70%) e 17 son de sector (40,48%) e afectan a 66.331 traballadores/as (57,13%).

Respecto das cláusulas sinalar que hai convenios nos que se indica que os permisos son os mesmos que para o cónxuxe, incluíndo os días por matrimonio, que se estenden para o caso de inscrición no rexistro correspondente.

Outros convenios establecen os mesmos permisos que para o cónxuxe con excepción do permiso por matrimonio e noutros amplían para as parellas de feito o dereito aos permisos retribuídos nos casos de enfermidade, falecemento e maternidade.

Respecto da xustificación, nos convenios que fan referencia ela, indican que debe ser mediante certificado do concello ou do rexistro de parellas de feito se existe, o libro de familia ou calquera outro medio co que a convivencia quede debidamente xustificada.

Nalgúns convenios esíxese que se xustifique un mínimo de tempo de convivencia (indícanse seis meses e un ano) e noutros que se comunicase cunha antelación de seis meses e por escrito á empresa.

9.5.3.2. Permisos por asuntos propios

Establécese o dereito a permisos retribuídos por asuntos propios en 71 convenios (36,79%) que afectan a 46.024 traballadores/as (34,45%).

Destes convenios 15 son de sector (38.652 traballadores/as) e 56 son de empresa (7.372 traballadores/as).

O número de días que se establecen van desde 1 ata 9. Nalgúns convenios con vixencia superior a un ano, increméntase o número de días de asuntos propios para os anos seguintes.

- As cláusulas refírense entre outras as seguintes circunstancias:
- Necesidade ou non de que exista xustificación para desfrutalos.
- Posibilidade ou non acumulalos ás vacacións e festivos.
- Prazo de antelación mínima das solicitudes (excepto casos urxentes ou de forza maior).
- Prazo para resolver as solicitudes.
- Necesidade de motivación da denegación.

■ Posibilidade, no caso de non esgotalos no ano, de desfrutalos ata o 15 ou 31 de xaneiro do ano seguinte.

■ Límites para o seu desfrute.

Indícanse nalgúns convenios as necesidades do servizo ou establécese un número e/ou porcentaxe máximos de traballadores/as que poden desfrutalos simultaneamente.

Exclúense certos días ou os períodos de maior actividade da empresa para poder desfrutalos.

Obriga de desfrute dun número mínimo de días en cada semestre

9.5.3.3. Permisos non retribuídos

Teñen cláusulas ao respecto 69 convenios (35,75%) que afectan a 45.319 traballadores/as (33,92%).

Deles 62 son de empresa (41,06%) e afectan a 9.147 traballadores/as (52,26%) e 7 son de sector (16,67%) e afectan a 36.172 traballadores/as (31,16%)

As cláusulas máis frecuentes refírense ao seguinte:

■ Sinalar a duración máxima e mínima e o tempo que debe mediar entre dous períodos de licenza.

Nalgún caso indícase o número de licenzas que se poden solicitar indicando un número máximo de días naturais ao ano.

■ Prohibición de utilizalo máis dunha vez ao ano.

■ Condicionar estes permisos ás necesidades do servizo e a que sexan por causa xustificada.

■ Esixencia dunha determinada antigüidade para ter dereito a eles.

■ Antelación coa que debe facerse a solicitude e prazo para resolver.

■ Posibilidade de dividir estes permisos e número máximo de períodos en que se pode facer.

■ Porcentaxe e/ou número máximo de traballadores/as que poden coincidir con este permiso.

Hai convenios que establecen esta posibilidade de días non retribuídos para ampliar os permisos retribuídos por enfermidade grave ou falecemento de familiares.

9.5.4. Conciliación da vida laboral e familiar

Recollen cláusulas relacionadas con este tema 115 convenios (59,59%) que afectan a 117.094 traballadores/as (87,65%).

Deles 34 son de sector (80,95%) e afectan a 105.493 traballadores/as (90,87%) e 81 son de empresa (53,64%) e afectan a 11.601 traballadores/as (66,28%).

En 30 destes convenios (o 26,1% dos que recollen cláusulas sobre conciliación da vida laboral e familiar), o que se fai é remitir ou recoller, total ou parcialmente, o indicado na lexislación vixente, ou ben adaptar os permisos ao regulado na lei.

Afectan estes 30 convenios a 54.654 traballadores/as, o 46,7% do total afectado por convenios con cláusulas sobre conciliación.

Deles 13 son de sector (53.080 traballadores/as) e 17 de empresa (1.574 traballadores/as).

Recóllense a continuación algúns dos tipos de cláusulas que varían algo o sinalado na lexislación vixente.

■ Respecto da **xornada** pódense destacar as seguintes:

- Posibilidade de que por razóns familiares, por petición do traballador/a e segundo apreciación da empresa, se pida instaurar en determinados períodos unha xornada de traballo na que o traballo se efectúa desde o domicilio, sen acudir ao centro de traballo.
- Cambio de quenda, se é posible, mentres dure a enfermidade grave e/ou hospitalización do cónxuxe ou familiares de primeiro grao de consanguinidade ou afinidade.
- Indicar entre as prioridades á hora de cubrir as vacantes que queden na quenda de día con traballadores/as da quenda de noite os problemas de saúde ou familiares e as responsabilidades familiares (coidado de fillos/as...) Estas circunstancias deberán ser xustificadas fidedignamente.
- Na regulación da prolongación da xornada exceptúase a quen teñan obrigas familiares habituais, de carácter persoal e ineludible, sempre logo de xustificación suficiente da existencia e importancia da causa alegada.
- Sinálase tamén que na organización das quendas teranse en conta as circunstancias persoais de cada empregado/a sempre que non deteriorenen a organización do traballo.
- Ampliar a redución de xornada por razón de garda legal, actualmente recoñecida, a quen teña ao seu coidado directo fillos/as menores de 8 ou 12 anos.
- Establecer o dereito a flexibilizar nun máximo dunha hora o horario fixo de xornada para quen teña ao seu cargo persoas maiores, fillos/as menores de 12 anos ou persoas con discapacidade, así como quen teña ao seu cargo directo un familiar cunha enfermidade grave ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade. Excepcionalmente, logo da autorización da persoa responsable da unidade, poderase conceder, con carácter persoal e temporal, a modificación do horario fixo nun máximo de dúas horas por motivos directamente relacionados coa conciliación da vida persoal, familiar e laboral, e nos casos de familias monoparentais.

■ No que respecta aos **permisos** cabe sinalar o seguinte:

Permisos por paternidade.

Establécese en 8 convenios (todos de empresa).

Os días de duración que se indican son: 7, 8, 10 e 15. Amplíase nalgúns convenios o permiso en caso de parto múltiple.

Indícase que se computará desde o nacemento do fillo/a, a adopción ou o acollemento preadoptivo ou permanente.

É acumulable a calquera outro dereito recoñecido na normativa aplicable, inclusive ao permiso de nacemento. En caso de acumulación o permiso de paternidade computarase desde a finalización do permiso de nacemento.

Sinálase nun convenio que o pai non terá dereito ao permiso se os proxenitores non estivesen casados nin estivesen unidos de feito en análoga relación de afectividade, ou se non se lle recoñeceu, en resolución xudicial ditada en proceso de nulidade, separación ou divorcio iniciado antes da utilización do permiso, a garda do fillo ou da filla que acaba de nacer.

Posibilidade de que o permiso por maternidade ou adopción poida, a opción da interesada, distribuírse en varios períodos.

Permisos por lactación.

Indícase a posibilidade de optar por acumular o número total de horas que corresponden por este permiso sinalando nuns casos que poderá ser unha acumulación semanal, mensual ou anual e noutros que se poderá facer en días soltos para desfrutar unha vez finalizado o permiso por maternidade. Hai convenios que indican que deberá desfrutarse de forma ininterrompida a continuación da baixa maternal.

Varios convenios establecen que o dereito que existe a unha hora de ausencia do traballo poderá substituírse pola redución da xornada normal nunha hora coa mesma finalidade. Nun caso amplíase a unha hora e media e noutro a dúas horas.

Tamén se amplía nalgúns casos a idade do fillo ata os 12 meses.

Permisos por enfermidade de familiares en primeiro grao de consanguinidade que lles impida o normal desenvolvemento da súa vida ou que precisen atención dunha terceira persoa.

Establécense licenzas sen soldo por un prazo non inferior a 15 días e non superior a 3 ou 6 meses nun intervalo de tempo de 2 anos.

Regúlase en varios convenios a concesión de permisos para acompañar a familiares a consultas médicas durante a xornada de traballo.

Nalgúns destes convenios establécese a posibilidade de asistir a consultas, tratamentos ou exploracións durante a xornada de traballo, sempre que estas asistenciaes estean debidamente xustificadas e non se poida acudir fóra do horario de traballo, acompañando ao cónxuxe (parella de feito nalgúns casos), fillos menores de idade, pais ou outro convivinte.

Hai casos nos que se limitan estes permisos segundo a idade, esixindo no caso dos pais ou familiares convivintes que sexan maiores de 65 ou 70 anos e dos fillos que sexan menores de 6, 12, 14, 16 ou 18 anos. Se se trata de diminuídos físicos ou psíquicos non hai límite de idade.

Para os familiares e convivintes requírese ás veces que teñan unha discapacidade superior ao 33%.

Limitase nalgúns casos o número de veces ao mes ou ao ano que se pode acudir ou indícase un número máximo de horas.

■ **Axudas por gardarfa**, para financiar os gastos derivados da atención en gardarías dos fillos dos traballadores/as.

Xeralmente establécese unha contía e exíxese a xustificación do gasto efectuado.

■ **Dereito a participar nos cursos formativos** durante os permisos de maternidade, paternidade así como durante as excedencias por motivos familiares.

■ Excedencias

A maioría dos convenios remiten ou recollen total ou parcialmente o sinalado ao respecto na lexislación vixente. As cláusulas que recollen algunha variación ao respecto refírense a o seguinte:

Amplíase nalgúns convenios a 2 anos o período de excedencia con reserva do posto de traballo para atender ao coidado do cónxuxe ou persoa coa que convivan maritalmente e/ou ao coidado dun familiar; ata o segundo grao de consanguinidade ou afinidade, que por razóns de idade, accidente, enfermidade ou discapacidade non poida valerse por si mesmo, e non desempeñe actividade retribuída.

Amplíase ata os tres anos nalgúns casos a reserva do seu posto de traballo no caso de excedencia por coidado de fillos/as.

Establécese nalgún convenio que se concederá unha excedencia non inferior a tres meses nin superior a un ano cando concorran circunstancias de enfermidade grave de longa duración ou defunción do cónxuxe ou familiares de primeiro grao de consanguinidade e se acredite a necesidade de atender persoalmente as consecuencias derivadas daquelas situacións. Noutro caso a excedencia por estes motivos indícase que será como máximo de seis meses.

Tamén se establece unha excedencia non inferior a seis meses nin superior a dous anos cando o cónxuxe sexa trasladado por razóns laborais a un centro de traballo fóra da súa provincia onde o traballador/a preste os seus servizos.

Recolle algún convenio a excedencia por razón de violencia sobre a empregada para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integrada, sen necesidade de ter prestado un tempo mínimo de servizos previos e sen que resulte de aplicación ningún prazo de permanencia nela. Durante os dous primeiros meses desta excedencia percibiranse as retribucións íntegras e, se é o caso, as prestacións familiares por fillo/a a cargo.

Establécese noutro convenio que o traballador/a que teña ao seu cargo fillos/as en idade comprendida entre os 6 e os 10 anos, ou persoas maiores até o segundo grao de consanguinidade, terá dereito á redución da súa xornada de traballo, considerándose esa redución como unha excedencia parcial “forzosa”, con dereito a recuperación da xornada ordinaria de traballo despois de que o fillo ou filla cumpra os 10 anos ou cando desapareza a situación de dependencia do maior que xerou o dereito á redución da xornada. A redución poderá ser como máximo até o 50% da xornada ordinaria, en cómputo diario ou semanal, tendo o traballador ou traballadora o dereito a escoller o horario reducido de xornada. A empresa poderá contratar interinamente a traballadores/as para cubrir este tipo de excedencias especiais, cesando o persoal contratado cando remate a situación que deu lugar á súa contratación.

9.5.5. Absentismo

Adóptase algunha medida concreta ou recóllense cláusulas sobre o control do absentismo en 76 convenios (39,38%) que afectan a 53.906 traballadores/as (40,35%).

Deles 15 son de sector (35,71%) e afectan a 45.137 traballadores/as (38,88%) e 61 son de empresa (40,40%) e afectan a 8.769 traballadores/as (50,10%).

Entre as cláusulas que recollen pódense sinalar as seguintes:

■ Establecemento de complementos en función da asistencia e/ou puntualidade.

Respecto do número de convenios que establecen complementos de asistencia e puntualidade xa se fixo mención no apartado sobre a estrutura salarial deste informe.

Como xa se dicía no citado apartado, na maioría dos casos, na regulación dos complementos, recóllese detalladamente o procedemento segundo o cal se perden ou se producen descontos neles por faltas de puntualidade e asistencia, facendo ás veces unha relación de cales son as ausencias que se teñen en conta para estes efectos e cales non.

■ En 11 convenios (5,7%) que afectan a 9.196 traballadores/as (6,9%) fanse depender os complementos por incapacidade temporal do índice de absentismo. Deles 2 son de sector (7.500 traballadores/as) e 9 de empresa (1.696 traballadores/as)

Algúns convenios fano só cando a incapacidade temporal é por enfermidade común e outros en todos os casos. Exclúense tamén nalgún caso os procesos de longa enfermidade.

Establécese nalgún convenio unha porcentaxe do complemento en función do absentismo individual do afectado/a nun certo período.

■ Establecemento de primas, incentivos ou gratificacións extraordinarias por redución do absentismo.

Fíxanse porcentaxes que se aplican segundo as faltas de puntualidade e/ou asistencia ou contías que se perden tamén segundo as faltas. Sinálanse tamén as ausencias que non se terán en conta para estes efectos.

Indica un convenio que as primas de produtividade se cobrarán proporcionalmente aos días traballados cando o nivel de absentismo xeral da empresa sexa superior o ano anterior ao 4%. A cantidade que se deixe de pagar pola aplicación desta norma será repartida entre a totalidade dos traballadores/as proporcionalmente ás horas traballadas.

Noutro convenio indícase respecto da paga de participación en beneficios que non se computará o tempo de baixa e absentismo laboral, en cuxo caso se deducirá a parte da paga proporcional ao tempo non traballado.

■ Potenciación dos instrumentos de control e de redución do absentismo laboral así como da realización dos estudos necesarios sobre as súas causas.

■ Ter en conta o absentismo entre os criterios para establecer a produtividade.

■ Tomar como referencia para aplicar ás promocións e traslados o absentismo individual do semestre anterior á convocatoria correspondente.

■ Desconto das retribucións correspondentes ao tempo de traballo nos casos de falta inxustificada de asistencia, sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias a que poida dar lugar.

■ Fixar índices absolutos de absentismo como obxectivo específico para alcanzar durante a vixencia do convenio.

■ Sinálase nun convenio que o número de traballadores/as postos a disposición por empresas de traballo temporal non poderá exceder da porcentaxe de absentismo que exista neste momento, engadindo que cando o número destes traballadores/as supere o 6% do cadro de persoal, a empresa comunicará ao Comité os datos de absentismo e as súas causas, para buscar accións ou tomar medidas correctivas para reducir o alto índice de absentismo.

■ Indican varios convenios que as partes asinantes recoñecen o grave problema que supón o absentismo e entenden que a súa redución implica, tanto un aumento da presenza do traballador/a no posto de traballo, como a correcta organización da medicina da empresa e da Seguridade Social, xunto cunhas axeitadas condicións de seguridade, hixiene e ambiente de traballo, en orde a unha efectiva protección da saúde física e mental dos traballadores/as.

■ Sinala un convenio de sector que as partes son conscientes do grave quebranto que na economía produce o absentismo cando se superan determinados niveis, así como a necesidade de reduci-lo dada a súa negativa incidencia na produtividade, polo que acordan que durante a vixencia do convenio, as empresas que reúnan un número non inferior ao 51% de traballadores/as do sector, comprométese a presentar mensualmente ante a Comisión Paritaria, os datos relativos ao absentismo de cada unha delas, co obxecto do seu coñecemento e análise.

Enténdese, en todo caso, como causas excluídas do concepto de absentismo, as previstas no artigo 52 d) do Estatuto dos Traballadores.

A media ponderada dos índices de absentismo, recollidos deste xeito, recoñecerase como referencia válida de índice de absentismo medio do sector na provincia e dará lugar ás negociacións de acordos tendentes á súa diminución, con efectos da entrada en vigor do próximo convenio colectivo.

■ Recolle un convenio de empresa un sistema de penalización do absentismo no que sobre o incremento que supere o IPC real do ano se aplicaría esta fórmula de forma mensual.

■ Recóllense tamén compromisos xenéricos de redución do absentismo, sen concretar ningunha medida.

■ Outras cláusulas refírense á información á representación dos traballadores/as sobre o absentismo e á creación de comisións de vixilancia.

9.5.6. Horas extraordinarias

Teñen cláusulas sobre horas extraordinarias 158 dos convenios (81,87%) que afectan a 116.822 traballadores/as (87,44%).

Destes convenios 33 son de sector (78,57%) e afectan a 102.331 traballadores/as (88,14%) e 125 son de empresa (82,78%) e afectan a 14.491 traballadores/as (82,79%).

O tipo de cláusulas que recollen é similar ao de anos anteriores, podendo resumilas nas seguintes:

Retribución das horas extraordinarias

A regulación da retribución das horas extraordinarias é o tipo de cláusula máis habitual. Faise indicando o valor ou a súa compensación con tempo de descanso ou dos dous xeitos.

Son tres as formas que se utilizan para fixar a retribución destas horas: indicando unha porcentaxe de incremento que se aplica sobre o valor das horas normais, sinalando unha contía concreta ou establecendo unha fórmula para o cálculo do seu valor.

Cando a compensación se fai en tempo de descanso indícase ademais do que corresponde por cada hora extraordinaria realizada, a posibilidade ou non de acumular os descansos para desfrutalos en días ou semanas completos, así como a posibilidade ou non de acumulalos ás vacacións ou permisos (sinalando nalgún caso o número máximo de días que se poden acumular).

Nalgúns casos indícase un prazo de tempo no que se ten que desfrutar o descanso (no mes seguinte, nos 2, 3 ou 4 meses seguintes á súa realización, períodos de baixa actividade,...).

Indícase nalgún caso que todas aquelas horas que non fora posible compensar nos dous meses seguintes á súa realización, serán aboadas na súa totalidade.

Tamén se sinala nun convenio que só se poderán cobrar 50 horas/ano, o resto ata o máximo sinalado no ET compensarase en tempo de descanso.

Refírense algúns convenios a quen lle corresponde a opción entre o descanso ou a compensación económica pola realización de horas extraordinarias (empresa, traballador/a ou parte a cada un).

Normalmente o desfrute dos descansos queda sempre supeditado ao acordo entre as partes e á organización do traballo.

Á hora de establecer a compensación destas horas, faise unha distinción entre as horas extraordinarias normais, as festivas e as nocturnas, aplicando porcentaxes (ou contías) maiores para estas últimas, tanto na compensación económica como no tempo de descanso.

Xeralmente considéranse festivas as realizadas en domingo e días festivos declarados legalmente, pero tamén hai convenios que indican os sábados (ás veces só desde as 14 horas) ou os días de descanso.

Indícase nalgúns convenios cal é o horario que se considera nocturno para estes efectos (normalmente de 22 horas a 6 horas, pero tamén se indica de 22 horas a 6.30 ou 8 horas, 21 horas a 9 horas e 23 horas a 7 horas).

Respecto do cómputo indícase nun convenio que se fará de media en media hora, redondeando por exceso se fose necesario.

Redución ou supresión das horas extraordinarias

Establécese a supresión das horas extraordinarias habituais en 42 convenios (21,8%) que afectan a 44.247 traballadores/as (33,1%).

Destes convenios 12 son de sector (28,6%) e afectan a 41.386 traballadores/as (35,7%) e 30 son de empresa (19,9%) e afectan a 2.861 traballadores/as (16,4%).

Indican a redución ao mínimo das horas extraordinarias ou a redución do número máximo establecido no Estatuto dos Traballadores/as 51 convenios (26,4%) que afectan a 70.586 traballadores/as (52,8%).

Destes convenios 17 son de sector (40,5%) e afectan a 67.450 traballadores/as (58,1%) e 34 son de empresa (22,5%) e afectan a 3.136 traballadores/as (17,9%).

Establécese nalgúns convenios un número concreto de horas extraordinarias por servizo que, no caso de que se superase, suporía a creación dun novo posto de traballo.

Indícase tamén neste sentido que, se como consecuencia do traballo propio dun servizo se estivesen a facer horas extraordinarias de forma habitual e en horario con-

creto, fóra do calendario establecido, procederase á negociación necesaria para establecer un réxime de horarios nos que queden aseguradas as necesidades do servizo.

Recolle un convenio que cando se prevea que a carga de traballo durante un período de tempo determinado esixirá a realización de horas extraordinarias procederase, como instrumento máis axeitado para a súa atención, á contratación de persoal na modalidade que se estime máis axeitada, contribuíndo con iso á creación de emprego e evitando o exceso nas horas extraordinarias.

Control das horas extraordinarias

Para o control das horas extraordinarias establécense nalgúns convenios a necesidade de levar un rexistro delas por servizo co número de horas feitas ao ano.

Sinálase que a dirección da empresa informará periodicamente á representación dos traballadores/as sobre o número de horas extraordinarias realizadas, especificando as causas e, se é o caso, a distribución por seccións.

Tamén se indica nalgúns casos que ademais da relación do persoal que realizou as horas extraordinarias débese informar dos traballadores/as que optaron por cobrar ou por descanso.

Hai convenios que indican a periodicidade coa que debe producirse a información das horas realizadas á representación dos traballadores/as, que xeralmente é semanal, mensual ou trimestral.

Tamén se indica nalgúns convenios que deberá exporse no taboleiro de anuncios a información sobre a realización de horas extraordinarias.

Establecen outros convenios o número máximo de horas extraordinarias que se poden realizar ao día, ao mes e ao ano.

Outras cláusulas

Inclúen varios convenios definicións das horas que se consideran estruturais.

Outros convenios limítanse a remitir á lexislación vixente todo o referente ás horas extraordinarias.

9.6. Outros temas obxecto de negociación

O Cadro 9.26 ofrece unha visión xeral dalgunhas das cláusulas que aparecen recollidas cada vez en maior número de convenios e que se analizan a continuación.

9.6.1. Melloras sociais

Conteñen cláusulas deste tipo 186 convenios (o 96,4% dos convenios asinados este ano) que afectan a 133.246 traballadores/as (99,7%).

Destes convenios 41 son de sector (97,6%) e afectan a 115.791 traballadores/as (99,7%), e 145 son de empresa (96%) e afectan a 17.455 traballadores/as (99,7%).

Relación de determinadas cláusulas pactadas. Porcentaxe sobre o total. Galicia. 2006

■ Cadro 9.26

	Nº Convenios	% sobre o total
Melloras sociais	186	96,37%
Saúde laboral	181	93,78%
Mobilidade xeográfica	41	21,24%
Mobilidade funcional	92	47,67%
Promoción, ascensos	100	51,81%
Formación profesional	118	61,14%
Crédito de horas sindicais	96	49,74%
Desconto cota sindical	41	21,24%
Clasificación profesional	116	60,10%
Sometemento AGA	57	29,53%
Periodo de proba	83	43,01%
Discriminación	57	29,53%
Acoso	53	27,46%
Réxime disciplinario	94	48,70%
Dereitos lingüísticos	28	14,51%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

○ Cadro 9.27 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

■ Cadro 9.27

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de melloras sociais.
Por provincias. Galicia. 2001-2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	2	100,00	17	100,00	11	84,62	13	81,25	18	100,00	61	92,42
2002	4	80,00	12	100,00	7	87,50	14	93,33	13	86,67	50	90,91
2003	3	75,00	10	100,00	9	100,00	12	92,31	13	86,67	47	92,16
2004	4	80,00	10	100,00	8	100,00	13	92,86	17	94,44	52	94,55
2005	4	100,00	9	100,00	12	100,00	12	92,31	12	100,00	49	98,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	13	100,00	11	91,67	41	97,62
Empresa												
2001	6	75,00	41	85,42	17	94,44	19	86,36	76	92,68	159	89,33
2002	20	100,00	34	87,18	16	94,12	13	81,25	71	92,21	154	91,12
2003	8	100,00	44	89,80	10	90,91	17	85,00	64	98,46	143	93,46
2004	13	100,00	37	97,37	17	94,44	18	78,26	67	95,71	152	93,83
2005	7	100,00	49	96,08	22	95,65	25	100,00	60	96,77	163	97,02
2006	16	100,00	42	91,30	14	100,00	14	93,33	59	98,33	145	96,03
Total 2006	18	100,00	52	92,86	19	100,00	27	96,43	70	97,22	186	96,37

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Sinálase respecto deste tipo de cláusulas xeralmente o obxecto da axuda e os requisitos, e nalgúns casos tamén a tramitación.

Entre os tipos de cláusulas que recollen pódense destacar os seguintes:

■ Complementos ás prestacións da Seguridade Social nos casos de incapacidade temporal

Teñen algún tipo destas cláusulas 168 convenios (87,1% dos asinados) que afectan a 129.714 traballadores/as (97,1%).

Os máis frecuentes son nos casos de accidente de traballo e enfermidade profesional. Establéceno 167 convenios (86,5%) que afectan a 125.914 traballadores/as (94,3%). Deles 39 son de sector e 128 de empresa.

Para o caso de enfermidade común establécense en 133 convenios (68,9%) que afectan a 79.910 traballadores/as (59,8%). Deles 30 son de sector e 103 de empresa.

Establécese un complemento no caso de hospitalización en 72 convenios (37,3%) que afectan a 58.804 traballadores/as (44%). Deles 16 son de sector e 56 de empresa.

Na maioría dos casos o complemento é superior no caso de accidente de traballo ou enfermidade profesional. En 51 convenios (38.035 traballadores/as) non existe diferenza.

As cláusulas normalmente indican o complemento que hai que aplicar e sobre que se aplica, así como se existe unha limitación nos días que se percibe. Tamén se refíren en moitos casos ao procedemento de control das baixas.

Existe outro tipo de cláusulas nas que se fai depender estes complementos do índice de absentismo na empresa.

■ Axudas para estudos dos traballadores/as e dos seus fillos/as.

O tipo de axuda é nuns casos unha cantidade fixa e noutros engádese tamén unha porcentaxe dos gastos de matrícula e libros oficiais do curso.

■ Axudas por matrimonio, natalidade e defunción

■ A axuda consiste nunha contía económica. Inclúese tamén nalgúns casos para a constitución como parella de feito.

■ Axudas a traballadores/as que teñan ao seu cargo familiares con discapacidades

Consiste xeralmente nunha contía mensual. Nalgúns casos sinálase que co fin de axudar á formación e recuperación destas persoas concédese unha subvención anual.

■ Cantidades a tanto alzado por xubilación, falecemento ou invalidez

Hai casos nos que se indica o dereito a vacacións retribuídas.

Tamén se indican nalgúns convenios cantidades a tanto alzado por anos de servizo.

Existen algúns convenios que sinalan un complemento das prestacións da Seguridade Social nestes casos.

■ Préstamos ou anticipos reintegrables

Especificase nalgúns casos o procedemento, condicións, límites e criterios para concedelos, así como o xeito e/ou prazo de devolución e o tipo de xuro ou se é sen el.

■ Fondo social e/ou asistencial

Sinálase nalgúns convenios a existencia dun Fondo social e/ou asistencial indicando a dotación que ten ou comprometéndose a dotalo na contía necesaria.

■ Pólizas de seguros

Veñen recollidas cláusulas ao respecto en 149 convenios (77,2% dos asinados) que afectan a 115.769 traballadores/as (86,7%).

Deles 31 son de sector (73,8%) e afectan a 102.276 traballadores/as (88,1%) e 118 de empresa (78,2%) e afectan a 13.493 traballadores/as (77,1%).

■ Plans de pensións

Recóllense en 15 convenios de empresa que afectan a 2.661 traballadores/as.

■ Gastos médicos e sanitarios

Inclúense nalgúns casos ademais os gastos no caso de próteses dentarias, de visión, auditivas e ortopédicas.

■ Produtos da empresa

Nuns casos sinálanse descontos nas compras e noutros facilidades na financiación.

■ Actividades culturais e sociais

Indícase a contía que achegará a empresa e as actividades que se poden incluír.

■ Outras cláusulas refírense á existencia e utilización de comedores e economatos.

Por último sinalar respecto deste tipo de cláusulas que tamén se estenden nalgúns convenios estes dereitos ás parellas de feito.

9.6.2. Saúde laboral

Recollen algún tipo de cláusulas sobre saúde laboral 181 convenios (93,8%) que afectan a 131.811 traballadores/as (98,7%).

Destes convenios 40 son de sector (95,2%) e afectan a 114.810 traballadores/as (98,9%) e 141 son de empresa (93,4%) e afectan a 17.001 traballadores/as (97,1%).

No Cadro 9.28 pode apreciarse a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

■ Cadro 9.28

Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de saúde laboral. Por provincias.
Galicia. 2001-2006

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	2	100,00	14	82,35	11	84,62	12	75,00	18	100,00	57	86,36
2002	4	80,00	11	91,67	7	87,50	12	80,00	14	93,33	48	87,27
2003	4	100,00	9	90,00	8	88,89	11	84,62	14	93,33	46	90,20
2004	4	80,00	9	90,00	8	100,00	11	78,57	18	100,00	50	90,91
2005	4	100,00	8	88,89	11	91,67	12	92,31	12	100,00	47	94,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	11	84,62	12	100,00	40	95,24
Empresa												
2001	6	75,00	42	87,50	16	88,89	19	86,36	82	100,00	165	92,70
2002	17	85,00	33	84,62	15	88,24	15	93,75	72	93,51	152	89,94
2003	8	100,00	44	89,80	11	100,00	17	85,00	65	100,00	145	94,77
2004	13	100,00	35	92,11	17	94,44	22	95,65	70	100,00	157	96,91
2005	5	71,43	45	88,24	23	100,00	24	96,00	59	95,16	156	92,86
2006	15	93,75	39	84,78	14	100,00	14	93,33	59	98,33	141	93,38
Total 2006	17	94,44	49	87,50	19	100,00	25	89,29	71	98,61	181	93,78

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Moitas das cláusulas que figuran nestes convenios recollen compromisos de aplicación e cumprimento do indicado na Lei de prevención de riscos laborais e nos regulamentos que a desenvolven, e noutros casos remiten ou reproducen, total ou parcialmente, o recollido na lei.

Os temas nos que máis se incide nestas cláusulas pódense resumir nos seguintes:

Roupa de traballo

Existen cláusulas ao respecto en 149 convenios, o 77,2% dos asinados este ano, que afectan a 103.941 traballadores/as (77,8%).

Deles 34 son de sector (81%) e afectan a 89.499 traballadores/as (77,1%) e 115 son de empresa (76,2%) e afectan a 14.442 traballadores/as (82,5%).

Nestas cláusulas indícase normalmente o tipo de peza, o número delas que se entrega e a periodicidade coa que se ten que facer, así como a reposición por deterioro. Tamén se indica a súa obrigatoriedade de uso durante a xornada laboral e/ou prohibición de facelo fóra dela.

Sinálase tamén nalgúns casos a quen lle corresponde a limpeza destas pezas.

En 105 destes convenios que afectan a 76.098 traballadores/as faise referencia aos **equipos ou pezas de protección individual**.

Deles 20 son de sector e afectan a 64.031 traballadores/as e 85 son de empresa e afectan a 12.067 traballadores/as.

Sinálase nestas cláusulas nuns casos o tipo e características das pezas que se deben subministrar así como a periodicidade de entrega e reposición por deterioro. Noutros casos faise referencia á obrigación por parte da empresa de facer entrega deste tipo de pezas remitindo ao sinalado ao respecto na lexislación vixente.

Revisións médicas.

Teñen cláusulas ao respecto 113 convenios (58,6% dos asinados este ano) que afectan a 98.121 traballadores/as (73,4%).

Deles 28 son de sector (66,7%) e afectan a 89.123 traballadores/as (76,8%) e 85 son de empresa (56,3%) e afectan a 8.998 traballadores/as (51,4%).

Moitas destas cláusulas refírense á periodicidade mínima coa que deben realizarse e á posibilidade de facer revisións específicas máis frecuentes polo risco do posto de traballo.

Indícase nalgúns convenios cal debe ser o contido mínimo deste recoñecemento.

Regúlase nalgúns convenios se deben realizarse dentro ou fóra da xornada laboral e a compensación se se realizan fóra da xornada.

Sinálase tamén nalgúns casos que a empresa deberá facerse cargo do transporte en caso de que se realice fóra do centro de traballo.

Faise referencia nalgúns convenios a medidas preventivas específicas como por exemplo campañas de vacinación.

Outras cláusulas refírense ao respecto ao dereito á intimidade e á dignidade da persoa e ao carácter confidencial dos resultados, así como á entrega de copia deles aos traballadores/as.

Sinalar por último respecto destes dous tipos de cláusulas que en 46 dos 181 convenios que teñen cláusulas sobre saúde laboral, estas refírense exclusivamente á roupa de traballo e/ou ás revisións médicas. Os traballadores/as aos que afectan son 25.781.

Destes convenios 13 son de sector e afectan a 22.671 traballadores/as e 33 son de empresa e afectan a 3.110 traballadores/as.

Protección á maternidade.

Teñen cláusulas ao respecto 47 convenios (o 24,4% dos asinados este ano) que afectan a 74.049 traballadores/as (55,4%).

Deles 13 son de sector (31%) e afectan a 67.880 traballadores/as (58,5%) e 34 son de empresa (22,5%) e afectan a 6.169 traballadores/as (35,2%).

Nestas cláusulas recóllense, entre outras, as seguintes medidas:

■ A posibilidade de cambio de posto se existe risco para a traballadora ou para o seu fillo (indícase en 35 convenios dos que 9 son de sector e 26 de empresa).

■ A posibilidade de cambio de quenda (indícase en 19 convenios dos que 3 son de sector e 16 de empresa).

■ A prohibición do traballo nocturno (indícase en 12 convenios dos que 3 son de sector e 9 de empresa).

■ A prohibición de traballo penoso ou perigoso (indícase en 18 convenios dos que 9 son de sector e 9 de empresa).

Nalgúns convenios recóllese o sinalado no artigo 26 da Lei de prevención de riscos laborais sobre protección á maternidade, e noutros remítese ao indicado na lexislación vixente.

Plan de prevención

Fan referencia a plans de prevención en materia de saúde e seguridade 15 convenios (o 7,8% dos asinados este ano) que afectan a 8.532 traballadores/as (6,4%). Destes convenios 3 son de sector e 12 de empresa.

As cláusulas refírense nuns casos a plans xa en vigor na empresa e noutros casos á obriga por parte da empresa de dotarse dun, así como dos servizos necesarios para a súa realización, de acordo cos criterios recoñecidos internacionalmente.

Algúns convenios refírense ao contido facendo referencia a que debe incluír a estrutura organizativa, a definición de funcións, as prácticas, os procedementos, os procesos e os recursos necesarios para levar a cabo a acción preventiva.

Detállase nalgúns casos máis este contido sinalando entre outros os seguintes puntos:

■ Elaboración de mapas de risco. Avaliacións iniciais ou revisadas dos riscos de cada centro de traballo.

■ Fixar obxectivos preventivos. Sinalar as medidas correctoras dos riscos detectados e os medios de protección, tanto colectivos como individuais.

■ Determinar os recursos humanos e económicos para levar a cabo o plan así como os prazos ou fases do seu desenvolvemento.

■ A información aos traballadores/as sobre os riscos.

■ A formación aos traballadores/as e aos delegados/as de prevención.

■ Os protocolos de vixilancia da saúde para cada posto de traballo, cos seus resultados.

■ Inspeccións periódicas do material de traballo.

■ Medidas técnicas ou organizativas necesarias para reducir os riscos no desenvolvemento do traballo.

Refírense outras cláusulas á información, consulta e participación da representación dos traballadores/as.

Comité de seguridade e saúde laboral

Fan referencia ao Comité de seguridade e saúde 57 convenios (29,5%), dos que 7 son de sector e 50 de empresa. Os traballadores/as aos que afectan son 41.072 (30,7%).

Algunhas destas cláusulas refírense á súa composición, periodicidade das reunións, o crédito horario e as súas competencias e facultades.

No que respecta ás competencias e facultades, ademais das cláusulas nas que remiten ou recollen total ou parcialmente o sinalado na lexislación vixente (artigo 39 da LPRL), indícanse entre outras as seguintes:

- Promover iniciativas sobre métodos e procedementos para a efectiva prevención dos riscos.
- Promover nas empresas a observancia das disposicións vixentes en materia de seguridade e saúde.
- O comité de seguridade e saúde poderá instar a paralización das actividades ante o inminente risco de accidente.
- Participar na elaboración, posta en práctica, avaliación dos plans e programas de prevención de riscos do centro de traballo.
- Promover iniciativas sobre métodos e procedementos para a efectiva prevención dos riscos, propoñendo á dirección do centro de traballo a mellora das condicións ou corrección das deficiencias existentes.
- Promover e fomentar a cooperación dos traballadores/as na execución da normativa sobre prevención de riscos laborais.
- Exercer un labor de vixilancia e control sobre o cumprimento da normativa de prevención de riscos laborais, podendo, para tal efecto, inspeccionar todos os lugares de traballo, emitir informes e propoñer solucións, podendo contar, para tal fin, co asesoramento de expertos/as alleos á empresa.
- Coñecer a información relativa a materiais, instalacións, máquinas e demais aspectos do proceso produtivo na medida en que sexa necesaria para constatar os reais ou potenciais riscos existentes e para propoñer as medidas encamiñadas a eliminálos ou reducilos.
- Transmitir aos traballadores/as afectados/as, a información precisa e as medidas de saúde, investigación de riscos ou accidentes, a través dos medios que estime máis adecuados, sempre que non interfiran a marcha normal da produción.
- Deberá ser consultado sobre todas aquelas decisións relativas á tecnoloxía e organización do traballo que teñan repercusión sobre a saúde física e mental do traballador/a.

Faise referencia nalgúns convenios ao dereito á formación en materia de riscos laborais dos membros destes comités.

Delegados de prevención

Existen cláusulas en 39 convenios (20,2%) que afectan a 32.143 traballadores/as (24,1%). Deles 7 son de sector e 32 de empresa.

Moitas destas cláusulas remiten ou recollen, total ou parcialmente, o indicado ao respecto na Lei de prevención de riscos laborais (artigos 35, 36 e 37).

Establécense nalgúns convenios o crédito de horas e as garantías necesarias para a realización das actividades que lles son propias.

De conformidade coa habilitación legal establecida no artigo 35.4º da Lei de prevención de riscos laborais en favor da negociación colectiva, páctase expresamente que o comité de empresa poderá designar como delegados/as da prevención a traballadores/as que non teñan a condición de membros do comité de empresa.

Aqueles delegados/as de prevención que non pertenzan ao comité de empresa poderán dispoñer do crédito de horas mensuais retribuídas que corresponde ao devandito comité para o desenvolvemento da súa actividade de prevención, logo da súa notificación por escrito á dirección da empresa, como se se tratase dun permiso de carácter sindical.

Con carácter previo ao inicio da súa actividade, o comité de empresa deberalle notificar á empresa as horas de crédito retribuído que son obxecto de cesión aos delegados/as de prevención así como, se é o caso, a imputación ao crédito horario de cada unha das formacións sindicais que compoñen o comité.

Sínálase nalgúns casos o dereito a recibir formación en materia de riscos laborais, podendo asistir a cursos sobre prevención de riscos laborais impartidos por organismos públicos ou privados competentes na materia.

Outras cláusulas

■ Cláusulas **xerais** en materia de saúde laboral.

Considérase a saúde laboral como parte integrante do proceso produtivo ao mesmo nivel que a produción, a calidade e os custos, establecéndose a súa planificación, coordinación e control. É por iso que debe integrarse a política preventiva en todos os ámbitos da actividade da empresa e en todos os seus niveis organizativos.

Sínálase que as técnicas preventivas deberán ir encamiñadas á eliminación do risco para a saúde do traballador/a desde a súa propia xeración, tanto no que afecta ás operacións para realizar como nos elementos empregados no proceso así como a lograr unha mellora da calidade de vida e ambiental de traballo, desenvolvendo obxectivos de promoción e defensa da saúde, mellora das condicións de traballo e participación sindical nos centros de traballo.

Indícanse como directrices na prevención dos riscos laborais a planificación da acción preventiva levada ás fases iniciais dos proxectos, a avaliación inicial e sistemática de riscos inherentes ao traballo e a súa actualización periódica, e a información e formación dos traballadores/as dirixida a un mellor coñecemento do alcance dos riscos como medio de previlos e evitalos.

Sínálase así mesmo que os riscos para a saúde do traballador/a previranse evitando en primeiro lugar a súa xeración, en segundo a súa emisión, e en terceiro a súa transmisión, e soamente en última instancia se utilizarán os medios de protección persoal contra os mesmos, considerando que esta última medida será excepcional e transitoria ata que sexa posible anular a xeración, emisión e transmisión do risco.

Indícase que a formulación da política de seguridade e saúde nun organismo ou centro de traballo partirá da análise estatística ou casual dos accidentes de traballo e das enfermidades profesionais acaecidas nel, da detección e identificación de riscos e de axentes materiais que poidan ocasionalos, e das medidas e sistemas de prevención ou protección utilizados ata o momento. A política de seguridade e saúde planifica-

rase anualmente para os centros de traballo onde se realicen tarefas ou funcións de produción técnica e proceso de datos, e con periodicidade trianual nas oficinas e centros de traballo administrativo. En todo caso, deberá abranguer os estudos e proxectos necesarios para definir os riscos máis significativos, pola súa gravidade ou pola súa frecuencia, e para poñer en práctica sistemas de control e inspección, ou medidas preventivas, así como os plans de formación e adestramento do persoal que cumpran.

Establécese que para a elaboración dos plans e programas de seguridade e saúde, así como para a súa realización e posta en práctica, os diferentes organismos poderán dispoñer de equipos e medios técnicos especializados cando sexa posible e aconsellable, pola súa dimensión e pola intensidade dos seus problemas de seguridade e saúde. No caso de non dispoñeren de tales medios propios, solicitarán a cooperación dos gabinetes de seguridade e saúde no traballo, fundamentalmente no tocante á clarificación de estudos e protección, formación de traballadores/as e técnicas, documentación especializada, e todas as medidas que sexan necesarias.

■ Cláusulas sobre **dereitos e deberes** en materia de saúde laboral

Sínálase nestas cláusulas que, de conformidade co disposto na Lei 31/1995, de prevención de riscos laborais, o traballador/a ten dereito a unha protección eficaz da súa integridade física e a unha adecuada política de seguridade e hixiene no traballo.

Ten, así mesmo, o dereito a participar na formulación da política de prevención no seu centro de traballo e no control das medidas adoptadas para o desenvolvemento daquela, a través da súa representación legal na empresa e dos órganos internos e específicos de participación nesta materia.

O citado dereito de protección supón a existencia dun correlativo deber da empresa na protección dos traballadores/as ao seu servizo fronte aos riscos laborais.

En cumprimento deste deber de protección, a empresa está obrigada a garantir a seguridade e saúde dos traballadores/as ao seu servizo en todos os aspectos relacionados co traballo, así como a facilitar a participación do persoal nela. Así mesmo, debe garantir a información e formación práctica e adecuada nestas materias a todos os traballadores/as, cando se contrate persoal ou cando se cambie de posto de traballo, ou se teñan que aplicar novas técnicas, equipamentos ou materiais que poidan ocasionar riscos para o propio traballador/a, para os seus compañeiros/as ou para terceiros.

Os traballadores/as están obrigados a observar estritamente todas as medidas de seguridade e saúde laboral que se adopten con carácter xeral e específico en cada centro ou posto de traballo. Teñen tamén o deber de cooperar na prevención dos riscos profesionais e o mantemento da máxima hixiene no traballo, cumprindo coas instrucións e ordes sobre estas materias.

■ Cláusulas sobre **formación** nesta materia

Refírense estas cláusulas, que recollen moito do sinalado na Lei de prevención de riscos laborais, tanto á formación dos traballadores/as en xeral como á dos delegados/as de prevención.

Considérase á formación en materia de saúde laboral xunto co adestramento profesional como elementos esenciais para a mellora das condicións de traballo e seguridade, significando a súa importancia como elemento de prevención e comprométense así mesmo a realizala de forma eficiente.

Sínálase que a empresa debe garantir que a totalidade dos seus traballadores/as recibirán unha formación teórica e práctica, suficiente e adecuada en materia preventiva. Esta desenvolverase tanto no momento da súa contratación, calquera que sexa a modalidade ou duración, como cando se produzan cambios nas funcións que desempeñan ou se introduzan novas tecnoloxías ou cambios nos equipos de traballo, con especial atención ao reciclado en materia preventiva para traslados ou situacións de especial risco.

Indícase que todos os programas de formación realizados na empresa, sobre distintas prácticas operativas, tecnoloxías de procesos, etc., incluírán inescusablemente a acción formativa en materia de prevención.

Tamén se refíren a que a formación deberá ser facilitada polo empresario/a polos seus propios medios ou mediante concerto con organismos ou entidades especializadas na materia, debendo adaptarse á avaliación dos riscos e á aparición doutros novos, repetíndose periodicamente se fose necesario e realizándose preferentemente en horario de traballo.

Respecto da formación para os delegados/as de prevención as cláusulas refírense a que debe atender aos aspectos que resulten necesarios para o mellor desenvolvemento do desempeño das súas funcións e ao deber de facilitarlle as horas necesarias para ela.

Faise referencia nalgún convenio ao tempo e os medios de que disporán para o desempeño da súa actividade os traballadores/as designados pola empresa e os delegados/as de prevención en canto a planificación e formación en materia preventiva.

Outras cláusulas refírense á formación como unha das funcións atribuídas aos comités de seguridade e saúde.

■ Cláusulas sobre a creación de *Comisións paritarias sectoriais*

Refírense as cláusulas á súa composición, á periodicidade das reunións e ás súas funcións, sinalando respecto destas, entre outras, as seguintes:

Promover a observación das disposicións legais vixentes para a prevención dos riscos profesionais no ámbito do sector.

Prestarlles asesoramento a empresa e traballadores/as para evitar e/ou reducir os riscos que atenten contra a integridade física e saúde dos traballadores/as.

Dar a coñecer as normas e os procedementos que en materia de seguridade e hixiene diten os organismos especializados nesta materia.

Solicitar informes sobre os resultados estatísticos dos recoñecementos médicos que se lles realicen aos traballadores/as do sector.

Estudar e acordar os mecanismos oportunos de coordinación da información provincial en materia de sinistralidade no sector que subministrarán as comisións específicas provinciais, ou, no seu defecto, as comisións paritarias dos convenios.

Solicitar dos órganos competentes da Xunta de Galicia o recoñecemento oficial como interlocutor social sectorial en materia de seguridade e saúde, tanto no seu aspecto legislativo como no desenvolvemento de plans e medidas formativas.

- Promover cantas medidas considere tendentes a mellorar a situación do sector nesta materia, tendo como obxectivo fundamental estender a preocupación pola seguridade a todos os niveis, fomentando campañas de concienciación.

- Acometer as xestións necesarias para obter os medios que lle permitan desenvolver as súas funcións coa eficacia axeitada.
- Coordinar plans de formación, tanto para os delegados/as de prevención como para o conxunto dos traballadores/as do sector.
- Servir como mediador para a solución daqueles conflitos que en materia de saúde laboral e prevención de riscos se xeren en calquera das empresas do ámbito do convenio.
- Analizar todas as incidencias ocorridas en materia de saúde laboral e aqueles accidentes producidos no sector para poder emitir os informes e recomendacións correctoras de prevención.
- Os/as integrantes desta comisión estarán facultados/as para visitar as empresas do sector, para exercer labores de vixilancia e asesoramento en materia de saúde laboral e prevención de riscos.
- Coordinar o traballo e recibir as consultas e suxestións dos delegados/as de prevención sectoriais.
- Cantas outras funcións acorde a propia comisión atribuírse, orientadas ao desenvolvemento e á mellora da seguridade e hixiene no traballo do sector.

Sinalar por último que se crean tamén nalgúns convenios de empresa *Comisións paritarias de seguimento* en materia de seguridade e saúde laboral, das que se sinalan a composición, funcións e funcionamento.

Servizos de prevención.

Recollen cláusulas sobre eles 13 convenios (2 de sector e 11 de empresa) que afectan a 24.676 traballadores/as.

As cláusulas que se refiren ás súas funcións remiten ao disposto no artigo 31 da Lei 31/1995, de prevención de riscos laborais.

Medidas específicas.

Outro tipo de cláusulas refírese ao cumprimento por parte da empresa das normas de seguridade e hixiene no traballo en materia de aseos, vestiarios, dotacións sanitarias de urxencia, duchas, comedores, etc., de conformidade coa Lei de prevención de riscos laborais.

Tamén existen cláusulas que indican medidas específicas para casos concretos como o traballo con pantallas, carga e descarga, cámaras frigoríficas, etc.

Refírense noutros convenios á rotulación de produtos que se utilicen no proceso produtivo e ao establecemento de medidas especiais de vixilancia naqueles postos de traballo onde se demostre que existen riscos para a saúde ou ambientais.

Sínálase tamén nalgúns cláusulas que non se poderá obrigar ao persoal que, polo específico do seu labor, desenvolva o seu traballo ao descuberto a realizar as súas funcións cando a situación climatolóxica ou as condicións do terreo supoñan penosidade visible para o propio traballador/a. Nestes casos, paralizárase o traballo e empregaranse os referidos traballadores/as en labores propios do seu posto de traballo que se poidan realizar a cuberto. Isto non será de aplicación naqueles casos nos que a actividade estea causada ou motivada polas citadas condicións climatolóxicas, salvo sempre o cumprimento das medidas legais sobre seguridade e hixiene.

Recollen outros convenios a obrigatoriedade de dispoñer dunha caixa de primeiros auxilios, dotada co material adecuado á actividade desenvolvida e aos riscos avaliados, así como ás dimensións das instalacións e ao número de traballadores/as, indicando o contido que deben ter.

Establecemento de *premios de seguridade*.

O obxectivo deste premio é interesar a todas as persoas da empresa na súa propia seguridade e na dos demais, por medio dun incentivo económico que premie o esforzo realizado en función da redución de accidentes.

Establécense contías económicas distintas segundo o número de días sen accidentes, sen computar os accidentes in itinere nin as recaídas.

Risco grave e inminente.

Nalgúns casos as cláusulas só fan referencia á posibilidade de paralización da actividade neste suposto e noutros recollen total ou parcialmente o sinalado ao respecto nos artigos 19 do ET e no 21 da Lei de prevención de riscos laborais

Subcontratación e empresas auxiliares

Refírense as cláusulas a que nos casos en que se subcontrate outras empresas para a prestación de servizos no propio centro de traballo, a empresa principal deberá establecer, baixo a súa responsabilidade, os mecanismos de coordinación adecuados para a prevención de riscos, información sobre estes, e en xeral, en todo o que se relacione coas condicións de seguridade e saúde dos traballadores/as, así como hixiénico-sanitarias.

Protección a traballadores especialmente sensibles a determinados riscos

Ademais das cláusulas sobre protección da maternidade, recóllense outras que fan referencia ao sinalado no artigo 25 da LPRL sinalando que a empresa garantirá a protección de traballadores/as que polas súas características persoais, estado biolóxico, situación de discapacidade física, psíquica ou sensorial, sexan especialmente sensibles aos riscos derivados do traballo.

Indícase tamén que nas avaliacións de riscos incluírase a protección dos traballadores/as sensibles a determinados riscos, traballadoras embarazadas ou en período de

lactación, e teranse en conta as diminucións e limitacións do traballador/a e os postos de traballo compatibles.

Por último sinalar que se definen nalgúns convenios o que se considera como actividades tóxicas, penosas e perigosas.

9.6.3. Formación profesional

Existen cláusulas sobre formación profesional en 118 convenios (61,1%) que afectan a 84.464 traballadores/as (63,2%).

Destes convenios 94 son de empresa (62,3%) e afectan a 13.583 traballadores/as (77,6%) e 24 son de sector (57,1%) e afectan a 70.881 traballadores/as (61,1%).

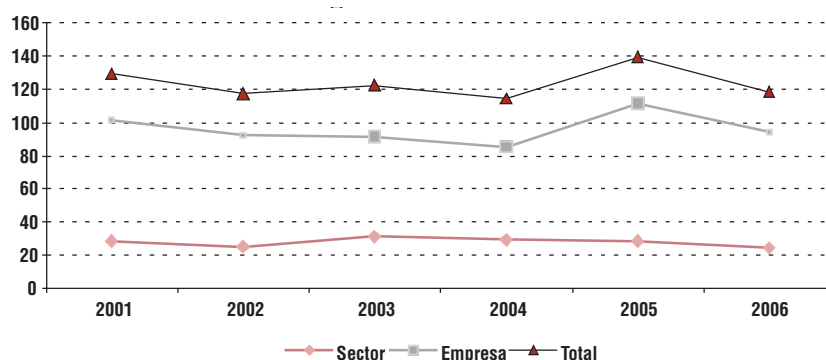
No Cadro 9.29 pode apreciarse a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

■ Cadro 9.29

Por provincias. Galicia. 2001-2006
Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de formación profesional.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	2	100,00	6	35,29	6	46,15	7	43,75	7	38,89	28	42,42
2002	4	80,00	4	33,33	7	87,50	6	40,00	4	26,67	25	45,45
2003	3	75,00	5	50,00	9	100,00	6	46,15	8	53,33	31	60,78
2004	3	60,00	7	70,00	5	62,50	5	35,71	9	50,00	29	52,73
2005	4	100,00	3	33,33	11	91,67	7	53,85	3	25,00	28	56,00
2006	2	100,00	6	60,00	4	80,00	6	46,15	6	50,00	24	57,14
Empresa												
2001	4	50,00	28	58,33	8	44,44	13	59,09	48	58,54	101	56,74
2002	14	70,00	26	66,67	7	41,18	6	37,50	39	50,65	92	54,44
2003	8	100,00	34	69,39	3	27,27	11	55,00	35	53,85	91	59,48
2004	11	84,62	24	63,16	6	33,33	8	34,78	36	51,43	85	52,47
2005	5	71,43	35	68,63	14	60,87	16	64,00	41	66,13	111	66,07
2006	11	68,75	32	69,57	4	28,57	9	60,00	38	63,33	94	62,25
Total 2006	13	72,22	38	67,86	8	42,11	15	53,57	44	61,11	118	61,14

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Entre as cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

■ Cláusulas xerais sobre formación.-

Recoñécese e valórase a formación como un elemento decisivo, tanto para o desenvolvemento persoal e profesional dos traballadores/as, como para a mellora da competitividade da empresa.

Sínálase que a formación na empresa será permanente e realizarase durante todo o desenvolvemento da vida laboral, buscando a adecuación das competencias profesionais ás necesidades derivadas do desenvolvemento dos procesos de traballo, e a facilitar a adaptación aos cambios tecnolóxicos e organizativos.

Procurará tanto o aumento cuantitativo e cualitativo dos coñecementos técnicos e das destrezas e habilidades operativas, como o impulso e desenvolvemento de valores e habilidades de xestión que posibiliten a orientación á innovación, á calidade, á mellora continua, á comunicación, ao traballo en equipo, á solución de problemas, á participación e, en xeral, ás formas de organización do traballo e ao grado de desempeño que requiran as novas realidades do ámbito no que a empresa desenvolve a súa actividade.

Indícase que a formación deberá ser programada, sistemática, flexible e deseñada con criterios de anticipación, globalidade e non-discriminación e debe efectuarse coa calidade debida.

Sínálase tamén que o diálogo social permanente constitúese como base fundamental do sistema de formación na empresa.

■ Permisos para acudir a exames.-

Aparecen recollidos en 71 convenios (36,8%) que afectan a 36.848 traballadores/as (27,6%). Deles 13 son de sector e 58 de empresa.

Moitos destes permisos veñen establecidos nos artigos sobre licenzas e permisos.

■ Permisos para asistencia á formación.-

Refírense estas cláusulas á posibilidade de elección de quenda e/ou adaptación da xornada así como aos permisos con reserva do posto de traballo para o persoal que curse estudos ou asista a cursos de formación ou perfeccionamento.

Teñen cláusulas deste tipo 49 convenios (25,4%) que afectan a 40.246 traballadores/as (30,1%). Deles 5 son de sector e 44 de empresa.

■ Constitución de comisións paritarias.-

Establécense en 10 convenios (5,2%) que afectan a 6.592 traballadores/as (4,9%). Deles 3 son de sector e 7 de empresa.

As cláusulas refírense sobre todo á súa composición e ás funcións que se lle atribúen.

Plan de formación.-

Existen cláusulas en 25 convenios (13%) que afectan a 11.368 traballadores/as (8,5%). Deles 2 son de sector e 23 de empresa.

Indícase respecto del xeralmente os obxectivos básicos e/ou o contido mínimo.

Entre os obxectivos sínálanse:

* Manter a competitividade da empresa e mellorar a produtividade e a calidade no servizo, á vez que facilitar o perfeccionamento e a promoción profesional dos traballadores/as.

■ A preparación para a introdución de novas tecnoloxías e modalidades de servizo.

■ A cualificación daqueles traballadores/as que como consecuencia dos cambios na organización de traballo ou de creación de emprego o precisen, e a posta ao día de coñecementos xa adquiridos.

Respecto do contido mínimo indícase o seguinte:

■ Obxectivos e descrición das accións que se van desenvolver.

■ Ámbito de aplicación do plan e unidades ás que afecta.

■ Colectivo afectado e número de participantes.

■ Calendario previsto de execución.

■ Custo estimado das distintas actividades formativas.

■ Criterios de selección que garantirán o principio de igualdade.

■ Modalidade de xestión das actividades formativas.

■ Criterios de avaliación do plan de formación.

■ Responsable da impartición.

Sinalar por último que outro tipo de cláusulas remite a acordos estatais e convenios colectivos de ámbito superior ou á lexislación vixente todo o relacionado coa formación profesional.

9.6.4. Dereitos e garantías dos representantes dos traballadores.

Existen cláusulas respecto das garantías e/ou dereitos de participación da representación dos traballadores/as na empresa en 141 convenios (73,1% dos asinados) que afectan a 109.514 traballadores/as (82%).

Deles 28 son de sector (66,7%) e afectan a 93.787 traballadores/as (80,8%) e 113 son de empresa (74,8%) e afectan a 15.727 traballadores/as (89,9%).

En moitos casos estas cláusulas remiten ou recollen, total ou parcialmente, o sinalado ao respecto no Estatuto dos Traballadores/as e na Lei Orgánica de Liberdade Sindical.

En 60 convenios (31,1%) que afectan a 50.495 traballadores/as (37,8%) existen cláusulas respecto dos locais e taboleiros de anuncios.

Deles 12 son de sector (28,6%) e afectan a 41.604 traballadores/as (35,8%) e 48 son de empresa (31,8%) e afectan a 8.891 traballadores/as (50,8%).

Establecen unha subvención de gastos dos comités de empresa e/ou delegados/as de persoal 13 convenios de empresa (8,6% do total de convenios de empresa asinados este ano) que afectan a 2.440 traballadores/as.

Existen cláusulas respecto da celebración de asembleas en 70 convenios (36,3%) que afectan a 55.803 traballadores/as (41,8%).

Deles 10 son de sector (23,8%) e afectan a 46.038 traballadores/as (39,7%) e 60 son de empresa (39,7%) e afectan a 9.765 traballadores/as (55,8%).

As cláusulas fan referencia aos requisitos para a convocatoria e celebración (loais, lexitimación para convocalas, procedemento, celebración dentro ou fóra da xornada, ...)

Outras cláusulas, que se analizan con máis detalle a continuación, refírense ao crédito de horas e ao desconto da cota sindical.

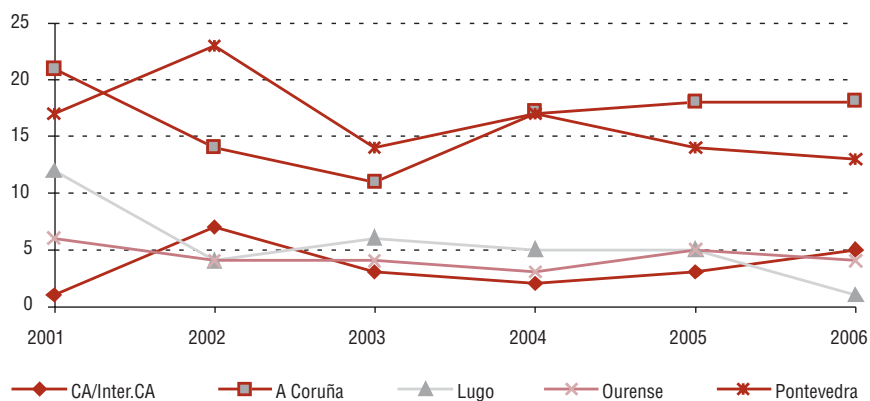
Segundo se pode observar no Cadro 9.30 son 41 (21,2%) os convenios asinados este ano que regulan o **desconto da cota sindical**. Afectan estes convenios a 28.326 traballadores/as (21,2%).

■ Cadro 9.30

Por provincias. Galicia. 2001-2006
Evolución dos convenios colectivos con cláusula de desconto da cota sindical.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	0	0,00	5	29,41	7	53,85	1	6,25	4	22,22	17	25,76
2002	0	0,00	6	50,00	2	25,00	0	0,00	3	20,00	11	20,00
2003	1	25,00	2	20,00	3	33,33	1	7,69		0,00	7	13,73
2004	0	0,00	3	30,00	2	25,00	0	0,00	2	11,11	7	12,73
2005	1	25,00	6	66,67	4	33,33	1	7,69	1	8,33	13	26,00
2006	0	0,00	5	50,00	0	0,00	0	0,00	2	16,67	7	16,67
Empresa												
2001	1	12,50	16	33,33	5	27,78	5	22,73	13	15,85	40	22,47
2002	7	35,00	8	20,51	2	11,76	4	25,00	20	25,97	41	24,26
2003	2	25,00	9	18,37	3	27,27	3	15,00	14	21,54	31	20,26
2004	2	15,38	14	36,84	3	16,67	3	13,04	15	21,43	37	22,84
2005	2	28,57	12	23,53	1	4,35	4	16,00	13	20,97	32	19,05
2006	5	31,25	13	28,26	1	7,14	4	26,67	11	18,33	34	22,52
Total 2006	5	27,78	18	32,14	1	5,26	4	14,29	13	18,06	41	21,24

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Deles 7 son de sector (16,7%) e afectan a 23.045 traballadores/as (19,8%) e 34 son de empresa (22,5%) e afectan a 5.281 traballadores/as (30,2%).

As cláusulas que recollen refírense ao procedemento que hai que seguir para proceder ao desconto, establecendo na maioría dos casos que a solicitude debe ser por escrito.

Indícase nalgúns convenios o contido do escrito sinalando que debe recoller a orde de desconto, a central a que pertence, a contía da cota e o número de conta á que debe ser transferida a cantidade.

Establécese nalgúns casos que a dirección da empresa entregará copia da transferencia á representación sindical da empresa, se a houbese.

Xeralmente indícase que as empresas efectuarán as anteditas deducións, salvo indicación do contrario, durante períodos dun ano.

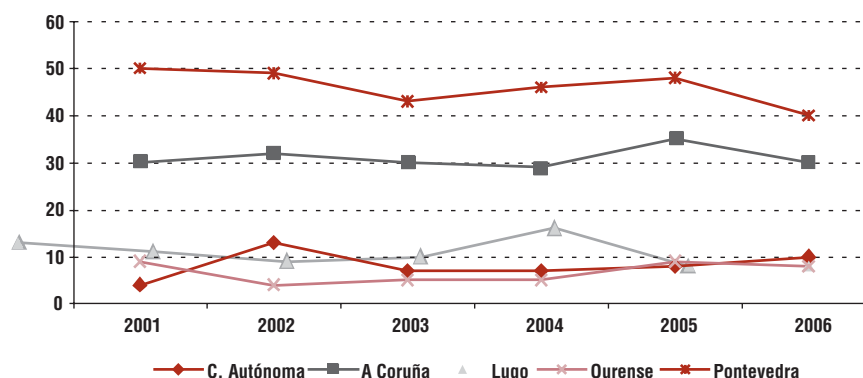
Respecto do **crédito de horas** (Cadro 9.31) existen cláusulas en 96 convenios (47,7%) que afectan a 90.490 traballadores/as (67,7%).

■ Cadro 9.31

Por provincias. Galicia. 2001-2006
Evolución dos convenios colectivos que regulan o crédito de horas sindicais.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	1	50,00	9	52,94	6	46,15	2	12,50	9	50,00	27	40,91
2002	1	20,00	7	58,33	4	50,00	2	13,33	5	33,33	19	34,55
2003	3	75,00	6	60,00	2	22,22	1	7,69	5	33,33	17	33,33
2004	2	40,00	6	60,00	3	37,50	2	14,29	8	44,44	21	38,18
2005	4	100,00	8	88,89	5	41,67	1	7,69	5	41,67	23	46,00
2006	1	50,00	8	80,00	1	20,00	3	23,08	6	50,00	19	45,24
Empresa												
2001	3	37,50	21	43,75	7	38,89	7	31,82	41	50,00	79	44,38
2002	12	60,00	25	64,10	7	41,18	2	12,50	44	57,14	90	53,25
2003	4	50,00	24	48,98	7	63,64	4	20,00	38	58,46	77	50,33
2004	5	38,46	23	60,53	7	38,89	3	13,04	38	54,29	76	46,91
2005	4	57,14	27	52,94	11	47,83	8	32,00	43	69,35	93	55,36
2006	9	56,25	22	47,83	7	50,00	5	33,33	34	56,67	77	50,99
Total 2006	10	55,56	30	53,57	8	42,11	8	28,57	40	55,56	96	49,74

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Deles 19 son de sector (45,2%) e afectan a 79.302 traballadores/as (68,3%) e 77 son de empresa (51%) e afectan a 11.188 traballadores/as (63,9%).

As cláusulas nuns casos fixan un número concreto de horas e noutros remiten á lexislación vixente ou a convenios de ámbito superior.

Sínálase nalgúns convenios as horas que entran no cómputo e cales non (normalmente exclúense as utilizadas na negociación colectiva e as reunións por petición da empresa).

En 62 convenios que afectan a 54.828 traballadores/as establécese ou indícase a posibilidade de acumulación destas horas. Deles 12 son de sector e 50 de empresa.

Tamén se regula nalgúns convenios o procedemento e condicións a seguir no caso de acumulación.

9.6.5. Contratación e emprego

Analízanse neste apartado en primeiro lugar as cláusulas recollidas nos convenios colectivos asinados este ano que se refiren aos procedementos de selección e ingreso no traballo, modalidades contractuais e a utilización de empresas de traballo temporal, e a continuación as cláusulas sobre xubilación, fomento do emprego, fomento da contratación indefinida e garantías do posto de traballo.

A. Ingreso no traballo. Período de proba

Regúlase dalgún xeito o ingreso no traballo en 131 convenios (o 67,9% dos asinados este ano) que afectan a 95.240 traballadores/as (71,3%).

Deles 30 son de sector (71,4%) e afectan a 80.758 traballadores/as (69,6%) e 101 son de empresa (66,9%) e afectan a 14.482 traballadores/as (82,7%).

O tipo de cláusulas que recollen fai referencia ao seguinte:

■ A posibilidade ou necesidade de facer as probas de selección teórico-prácticas e psicotécnicas que consideren necesarias para comprobar se o seu grao de aptitude e a súa preparación son adecuados á categoría profesional e ao posto de traballo que vaian desempeñar, así como concursos de méritos para o ingreso.

Tamén se fai referencia á posibilidade de facer as entrevistas que consideren convenientes, realizando estas directamente ou encargándollos a empresas especializadas.

Raramente se define en que consisten estas probas, pero si se indica en moitos convenios a necesidade de informar á representación dos traballadores/as e dar publicidade da convocatoria da praza no taboleiro de anuncios con indicación dos requisitos requiridos e sistema de selección cunha antelación suficiente á celebración das probas e, se é o caso, o programa de materias sobre as cales terían que versar as probas teóricas e prácticas.

Recóllese nalgún caso os criterios que, entre outros, se deberán de ter en conta nos baremos dos concursos, sinalando a formación, experiencia, méritos respecto da praza e o coñecemento da lingua galega.

Tamén se refiren nalgúns casos á participación da representación dos traballadores/as nestes procesos de selección.

■ Preferencias na contratación en igualdade de condicións para os familiares dos traballadores/as (en activo, xubilados/as, pensionistas ou falecidos) ou para anteriores traballadores/as da empresa (prestasen ou presten os seus servizos na empresa con carácter eventual, interino, contratación temporal, a tempo parcial ou en prácticas).

Establécese nalgúns casos a orde de preferencia entre os colectivos sinalados, indicando entre outros a antigüidade, o tempo traballado na empresa e o desenvolvemento satisfactorio do traballo no caso de traballadores/as eventuais e por outra parte aos traballadores/as desempregados.

■ Elaboración de listas ou bolsas de traballadores/as ás que é obrigatorio recorrer á hora de cubrir as necesidades da empresa.

Entre os criterios na elaboración destas listas sinálase que se terá en conta as puntuacións obtidas nas probas de selección e os servizos prestados en postos de natureza semellante.

Establécese nalgúns convenios o funcionamento básico destas listas (elaboración e orde de chamamento), remitindo nalgún caso a posteriores acordos as normas que regulen o acceso a estas bolsas de emprego, os casos de suspensión e exclusión dela, así como os criterios de preferencia no chamamento.

■ Reserva dun número de prazas non inferior a unha porcentaxe que se indica para ser cubertas por persoas con discapacidade cun grao de minusvalidez igual ou superior ao 33 por cento.

Sinálase nestes casos que os/as aspirantes, para resultar seleccionados/as, deberán superar as probas selectivas e acreditar o indicado grao de discapacidade e a compatibilidade co desempeño das tarefas e funcións específicas, nos termos que se fixen nas convocatorias.

■ Revisións médicas previas ao ingreso no traballo.

■ Para os postos que impliquen mando ou confianza sinálase xeralmente a libre designación por parte da empresa.

■ Sinálase tamén a obriga da comisión paritaria de velar porque os procesos de selección de persoal se desenvolvan con criterios de profesionalidade e non discriminación.

■ Na cobertura de vacantes indícase xeralmente que antes de contratar persoas alleas á empresa, trátase de cubrir estas prazas con traballadores/as do cadro de per-

soal sempre que cumpran os requisitos requiridos, pasándose a cubrir as vacantes que estes orixinen polas novas contratacións.

Período de proba

Teñen cláusulas sobre o período de proba 83 convenios (o 43% dos asinados este ano) que afectan a 87.036 traballadores/as (65,1%).

Deles 26 son de sector (61,9%) e afectan a 78.791 traballadores/as (67,9%) e 57 son de empresa (37,7%) e afectan a 8.245 traballadores/as (47,1%).

No Cadro 9.32 pode apreciarse a evolución dos convenios con ese tipo de cláusulas.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas sobre o período de proba
Por provincias. Galicia. 2002-2006**

■ Cadro 9.32

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2002	32	58,18	57	33,73	89	39,73
2003	20	39,22	59	38,56	79	38,73
2004	31	56,36	56	34,57	87	40,09
2005	26	52,00	58	34,52	84	38,53
2006	26	61,90	57	37,75	83	43,01

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Á hora de establecelo axústase en cada caso á estrutura profesional da empresa ou ás características do sector.

Nuns casos indícase a posibilidade de establecelo e noutros a obrigatoriedade de facelo.

Respecto da comunicación da non superación do período de proba indícase a necesidade de motivar a decisión e de comunicalo por escrito ao traballador/a e ao comité de empresa ou delegados/as de persoal.

Sínálase que será nulo o pacto que estableza un período de proba cando o traballador/a xa desempeñase as mesmas funcións con anterioridade na empresa, baixo calquera modalidade de contratación.

Os convenios que fan referencia á IT durante este período indican que interromperá o cómputo.

B. Contratación. Modalidades de contratos

Conteñen cláusulas sobre a contratación 156 dos convenios asinados este ano (80,8%) que afectan a 131.426 traballadores/as (o 98,4% do total).

Deles 41 son de sector (97,6%) e afectan a 115.791 traballadores/as (99,7%) e 115 son de empresa (76,2%) e afectan a 15.635 traballadores/as (89,3%).

As cláusulas que recollen estes convenios regulan o seguinte:

■ Forma, requisitos e contido mínimo do contrato.

Indícase a necesidade de facelo por escrito, antes do comezo da prestación de servizos, facendo constar as condicións que se pacten, o grupo profesional ou categoría e o contido mínimo do contrato e demais requisitos formais legalmente establecidos. Nalgúns convenios recóllese tamén cal se considera que é este contido mínimo.

■ Obrigatoriedade de entrega dunha copia do contrato debidamente rexistrado na oficina de emprego ao traballador/a.

■ Información sobre contratación á representación legal dos traballadores/as. Contido e periodicidade coa que se debe facer.

Nestas cláusulas indícase que se informará á representación dos traballadores/as das contratacións e das baixas que se produzan e das súas causas, sinalando nalgúns convenios a periodicidade coa que debe darse.

Tamén se refiren á obriga de entregarlle unha copia básica dos contratos e das prórrogas e denuncias deles.

■ Información sobre a cotización á Seguridade Social co fin de que os traballadores/as constaten a súa situación laboral.

Refírense estas cláusulas á obrigatoriedade de entregar unha copia da alta na Seguridade Social ao traballador/a (sinalando ás veces un prazo desde a incorporación ao traballo) e á publicación nos taboleiros de anuncios das copias dos boletíns de cotización á Seguridade Social co fin de que os traballadores/as constaten a súa situación laboral mensualmente.

■ Cláusulas sobre contratación temporal.

Refírense algunhas destas cláusulas á necesidade de que os contratos temporais se axusten ao principio de causalidade. A modalidade de contratación temporal elixida debe permitir a identificación do motivo ou causa legalmente xustificativa da súa utilización.

Indican outros convenios que os traballadores/as con contratos eventuais terán os mesmos dereitos e igualdade de trato que os demais traballadores/as do cadro de persoal, salvo as limitacións derivadas da natureza e duración do seu contrato.

Outras cláusulas refírense á indemnización por fin do contrato.

Establecen nalgúns convenios que se aboará mensualmente aos traballadores/as con contratos non indefinidos, en concepto de indemnización, unha compensación de eventualidade.

■ Cláusulas sobre extinción do contrato, avisos previos de cesamento e sobre liquidacións e o seu aboamento.

Sinalan sobre todo prazos de avisos previos no caso de cesamentos e os efectos no caso de non cumprirse (descontos na liquidación correspondente no caso de cesamentos voluntarios ou, para o caso de cesamento por fin do contrato, substitución deste aviso previo por unha indemnización equivalente á cantidade correspondente aos días de aviso previo omitidos, calculada sobre os conceptos salariais das táboas do convenio).

Respecto destas cantidades (engadindo tamén as procedentes das sancións ao persoal) indican algúns convenios que se destinarán a un fondo social da empresa cuxa administración corresponde á representación dos traballadores/as.

Noutros convenios fíxase a indemnización que corresponde por fin de contrato.

Tamén se establece nalgúns convenios o modelo de recibo de finiquito ou de liquidación.

Sinálase nalgúns convenios que, aínda que o traballador/a asinase o finiquito, non perderá o dereito a percibir as cantidades que a empresa teña que aboar en concepto de revisións, atrasos, ou calquera tipo de variación na retribución que corresponda ao tempo de prestación de servizos, establecendo algúns deles a obriga de que se faga constar expresamente na liquidación.

Indícase así mesmo que o traballador/a, ao cesar na empresa, poderá someter o recibo de liquidación ou documento que poña fin á relación laboral, antes de asinalo, á supervisión do comité de empresa ou delegado/a de persoal ou, no seu defecto, á do sindicato ao que estea afiliado/a ou representante sindical dos sindicatos asinantes do convenio.

Sinálase tamén que no caso de que a empresa non conte con representación dos traballadores/as, poderán estes ser asistidos/as por representantes dun dos sindicatos asinantes do convenio do sector:

■ Recollen algúns convenios respecto da extinción do contrato por causas obxectivas que cando a empresa queira facer uso do dereito concedido no artigo 52.c do Estatuto dos traballadores/as e conforme ao procedemento previsto no artigo 53 do mesmo texto legal, deberá entregar, ademais da comunicación prevista na norma, e simultaneamente, unha memoria explicativa que faga referencia á causa da extinción, tanto aos traballadores/as afectados/as como á representación dos traballadores/as na empresa. Engádesse que sen prexuízo da eficacia e executividade do acordo extintivo, conforme ao procedemento establecido na lei, a representación dos traballadores/as emitirá informe motivado sobre a decisión empresarial e a causa extintiva alegada (indican o prazo para facelo). Caso de non existir a dita representación sinálase que os traballadores/as afectados/as poderán facilitar copia da memoria explicativa e da comunicación á Central Sindical que estimen oportuno, que deberá ser necesariamente unha das asinantes do convenio, a cal poderá emitir o informe motivado sinalado e no mesmo prazo.

Destes informes darase traslado á dirección da empresa para a súa unión ao expediente, entendéndose que transcorridos os prazos previstos para a súa emisión sen facelo, desítese de tal dereito. Indícase ademais que este procedemento non suspenderá nin interromperá os prazos previstos no artigo 53.l.c do Estatuto dos Traballadores/as, e considérase esta cláusula para todos os efectos de carácter obrigacional.

■ Sinálase nun convenio as normas de procedemento no caso de suspensión temporal dos contratos de traballo.

■ Recollen algúns convenios cláusulas respecto das incompatibilidades e non concorrencia.

■ Outras cláusulas remiten á lexislación vixente ou a convenios de ámbito superior nesta materia.

O Cadro 9.33 amosa un resumo das modalidades de contratación que veñen recollidas nos convenios asinados este ano e que analizamos a continuación máis detenidamente.

■ Cadro 9.33

Convenios con cláusulas sobre modalidades de contratos

	Total Galicia	
	Nº convenios	%
Contrato obra ou servizo determinado	42	21,76
Contrato eventual por circunstancias da produción	88	45,60
Contrato prácticas	42	21,76
Contrato formación	62	32,12
Contrato tempo parcial	25	12,95
Contrato interinidade	6	3,11
Contrato fixo- descontinuo	10	5,18
Regula a contratación con ETT	48	24,87

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ **Contrato para a formación**

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.34, teñen cláusulas sobre este contrato 62 dos convenios asinados este ano, o 32,1%, e afectan a 93.528 traballadores/as (70%).

Deles 34 son de sector (81%) e afectan a 86.946 traballadores/as (74,9%) e 28 son de empresa (18,5%) e afectan a 6.582 traballadores/as (37,6%).

As cláusulas que recollen refírense ao seguinte:

■ Indícase que o obxecto deste contrato é a adquisición da formación teórica e práctica necesaria para o desenvolvemento axeitado dun oficio ou posto de traballo que requira un determinado nivel de cualificación, o que supón a necesidade de que o tipo de traballo que deba prestar o traballador/a en formación estea directamente relacionado coas tarefas propias da especialidade, oficio ou posto obxecto do contrato.

■ Recóllense en moitos convenios os requisitos dos traballadores/as cos que se pode celebrar este contrato que son os indicados na lexislación vixente.

■ Establécense nalgúns casos os postos de traballo que poderán ser obxecto deste contrato, e noutros os postos excluídos.

Hai convenios que exclúen as tarefas ou postos declarados especialmente tóxicos, penosos, perigosos, insalubres ou nocturnos e nalgúns casos tamén se sinala que non poderán ser contratados baixo esta modalidade por razón de idade, menores de 18 anos, para certos oficios que enumera.

■ **Cadro 9.34** **Evolución dos convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos para a formación. Por provincias. Galicia 2001-2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	0	0,00	6	35,29	4	30,77	13	81,25	7	38,89	30	45,45
2002	1	20,00	8	66,67	8	100,00	13	86,67	8	53,33	38	69,09
2003	1	25,00	5	50,00	6	66,67	11	84,62	8	53,33	31	60,78
2004	0	0,00	6	60,00	7	87,50	11	78,57	11	61,11	35	63,64
2005	1	25,00	7	77,78	6	50,00	11	84,62	5	41,67	30	60,00
2006	0	0,00	9	90,00	5	100,00	11	84,62	9	75,00	34	80,95
Empresa												
2001	0	0,00	3	6,25	1	5,56	4	18,18	13	15,85	21	11,80
2002	3	15,00	4	10,26	2	11,76	2	12,50	14	18,18	25	14,79
2003	1	12,50	6	12,24	3	27,27	1	5,00	15	23,08	26	16,99
2004	2	15,38	5	13,16	2	11,11	3	13,04	10	14,29	22	13,58
2005	1	14,29	5	9,80	1	4,35	4	16,00	12	19,35	23	13,69
2006	2	12,50	6	13,04	2	14,29	1	6,67	17	28,33	28	18,54
Total 2006	2	11,11	15	26,79	7	36,84	12	42,86	26	36,11	62	32,12

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Tamén se prohíbe a realización de horas extraordinarias.

■ Fíxase un número ou unha porcentaxe de contratos para a formación que como máximo se poden realizar en función do cadro de persoal.

■ Respecto da duración do contrato establécese a mínima e a máxima, utilizando nalgúns convenios a posibilidade de modificar esta última ata 3 anos.

Tamén se regula o número máximo de prórrogas que se poden facer e a duración mínima que poderá ter cada unha.

■ Cítase nalgúns convenios a obriga de que figure no contrato o nome e categoría profesional do titor/a que se encargará da formación práctica, que estará a cargo tanto da axeitada formación do traballador/a como do control de todos os riscos profesionais.

Indícase nalgúns casos os requisitos que debe cumprir (como mínimo debe ter o nivel de cualificación que teña que adquirir o traballador en formación).

Tamén se sinala nalgúns casos o número máximo de traballadores/as por titor/a.

■ Respecto do ensino teórico indícase nalgúns convenios que debe ser previo á formación práctica se é posible ou alternarse con esta dun xeito racional.

Adóptase nuns casos para a súa impartición a modalidade de acumulación de horas nun día da semana ou ben o necesario para completar unha semana enteira de formación.

Establécese nalgúns convenios a porcentaxe da xornada que se dedicará a formación teórica, indicando que no contrato deberase especificar os días e o horario dedicados á formación así como o centro formativo que no seu caso se encargue do ensino teórico.

Polo que respecta a estes centros de formación, que poden ser públicos ou privados, indícase que deben estar perfectamente acreditados e homologados.

Tamén se indica a posibilidade de impartir a formación mediante a modalidade de ensinanza a distancia cando non sexa posible facelo de xeito presencial.

■ Respecto da retribución establécense os seguintes tipos:

- O salario mínimo interprofesional.
- O salario mínimo interprofesional máis unha porcentaxe que se incrementa cada ano.
- Unha contía indicada no convenio
- Fíxanse nalgúns convenios unhas porcentaxes que se incrementan cada ano de duración do contrato e que se aplican sobre o salario do convenio para o posto obxecto da contratación ou sobre o salario dun nivel ou categoría concretos das táboas do convenio.

■ Establecese nalgúns convenios que toda situación de incapacidade temporal do contratado/a para a formación inferior a seis meses, comportará a ampliación da duración do contrato por igual tempo a aquel en que o contrato estivese suspendido.

■ Tamén se regula para o caso de que concluído o contrato o traballador/a non continuase na empresa, o certificado acreditativo do tempo traballado que debe darlle a empresa, indicando que debe facer referencia ao oficio obxecto da formación, ao aproveitamento obtido na súa formación práctica e a súa duración.

■ Por último hai algúns convenios que establecen a indemnización por cesamento.

■ Contrato en prácticas

Os convenios con cláusulas sobre este contrato son 42 (21,8%) e afectan a 52.590 traballadores/as (39,4%). Deles 26 son de empresa (17,2%) e afectan a 6.324 traballadores/as (36,1%) e 16 de sector (38,1%) e afectan a 46.266 traballadores/as (39,9%).

No Cadro 9.35 pódese apreciar a evolución do número de convenios con cláusulas sobre este contrato.

A maioría das cláusulas refírense á retribución destes traballadores/as, indicando normalmente unha porcentaxe que se aplica sobre o salario fixado no convenio para o posto que se desenvolve.

Respecto da duración e dos requisitos dos traballadores/as, o que se fai maioritariamente é remitir ou recoller o indicado na lexislación vixente ou en convenios de ámbito superior:

Sínálase tamén nalgúns convenios o número máximo de contratos en prácticas segundo o cadro de persoal da empresa. Faise indicando un número ou establecendo unha porcentaxe sobre o total do persoal da empresa.

Indícase nalgúns convenios o período de proba para este tipo de contratos.

■ Cadro 9.35

**Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos de prácticas.
Por provincias. Galicia 2001-2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	0	0,00	4	23,53	3	23,08	3	18,75	3	16,67	13	19,70
2002	0	0,00	4	33,33	2	25,00	5	33,33	4	26,67	15	27,27
2003	1	25,00	2	20,00	1	11,11	3	23,08	2	13,33	9	17,65
2004	0	0,00	3	30,00	3	37,50	5	35,71	5	27,78	16	29,09
2005	1	25,00	5	55,56	2	16,67	3	23,08	1	8,33	12	24,00
2006	1	50,00	5	50,00	0	0,00	5	38,46	5	41,67	16	38,10
Empresa												
2001	0	0,00	5	10,42	2	11,11	3	13,64	7	8,54	17	9,55
2002	4	20,00	3	7,69	2	11,76	2	12,50	13	16,88	24	14,20
2003	1	12,50	6	12,24	1	9,09	1	5,00	12	18,46	21	13,73
2004	3	23,08	6	15,79	2	11,11	2	8,70	10	14,29	23	14,20
2005	1	14,29	6	11,76	1	4,35	3	12,00	11	17,74	22	13,10
2006	2	12,50	6	13,04	4	28,57	2	13,33	12	20,00	26	17,22
Total 2006	3	16,67	11	19,64	4	21,05	7	25,00	17	23,61	42	21,76

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Contrato de Obra ou servizo determinado

Os convenios que teñen cláusulas sobre este tipo de contrato son 42 (21,8%) e afectan a 59.707 traballadores/as (44,7%). Deles 26 son de empresa (17,2%) e afectan a 4.751 traballadores/as (27,1%) e 16 son de sector (38,1%) e afectan a 54.956 traballadores/as (47,3%).

Ademais das cláusulas que remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente ou en convenios de ámbito superior, pódense destacar entre outras as seguintes:

■ Definición das tarefas ou actividades obxecto do contrato.

Indícase ademais nalgúns convenios que os contratos por obra ou servizo determinado presumiranse celebrados por tempo indefinido cando neles se reflictan, de forma inexacta ou imprecisa, a identificación e obxecto destes, e resulte por iso practicamente imposible a comprobación ou verificación do seu cumprimento.

■ Indemnización que corresponde por fin deste contrato.

■ Requisitos dos cesamentos.

■ Información á representación dos traballadores/as sobre os contratos desta natureza subscritos e a súa causa, especificando as condicións de traballo, o número de traballadores/as que se prevexa intervirán na obra ou servizo, o grupo ou categoría profesional que se vaia asignar e a duración estimada da obra ou servizo.

■ Contrato eventual por circunstancias da produción

Teñen cláusulas sobre este contrato 88 convenios (45,6%) que afectan a 116.851 traballadores/as (87,5%).

Deles 34 son de sector (81%) e afectan a 108.133 traballadores/as (93,1%) e 54 son de empresa (35,8%) e afectan a 8.718 traballadores/as (49,8%).

No Cadro 9.36 pódese apreciar a evolución dos convenios que teñen cláusulas sobre este tipo de contrato.

A maioría das cláusulas que recollen refírese á duración do contrato (sendo 12 meses nun período de 18 meses a que máis se indica) e ás prórrogas.

Son moitos tamén os convenios que establecen a indemnización por fin deste contrato, indicando un número de días de salario en función do tempo traballado ou unha porcentaxe sobre os conceptos salariais percibidos durante a vixencia do contrato (ás veces varíase a porcentaxe en función da duración do contrato).

Establecen algúns convenios a necesidade de aviso previo de extinción por escrito, indicando o prazo mínimo co que ten que facerse.

As demais cláusulas remiten ou recollen o indicado en convenios de ámbito superior ou na lexislación vixente.

■ Cadro 9.36

**Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos eventuais.
Por provincias. Galicia 2001-2006**

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2001	3	30,00	23	35,38	15	48,39	23	60,53	30	30,00	94	38,52
2002	11	44,00	16	31,37	13	52,00	20	64,52	31	33,70	91	40,63
2003	5	41,67	13	22,03	11	55,00	18	54,55	32	40,00	79	38,73
2004	6	33,33	13	27,08	11	42,31	21	56,76	30	34,09	81	37,33
2005	5	45,45	18	30,00	16	45,71	23	60,53	30	40,54	92	42,20
2005	9	50,00	22	39,29	8	42,11	17	60,71	32	44,44	88	45,60

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ **Contrato a tempo parcial**

Teñen cláusulas sobre este contrato 25 convenios dos asinados este ano (12,95%) que afectan a 44.935 traballadores/as (33,6%).

Deles 17 son de empresa (11,3%) e afectan a 2.470 traballadores/as (14,1%) e 8 son de sector (19%) e afectan a 42.465 traballadores/as (36,6%).

Ademais das cláusulas que remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente, as máis habituais pódense resumir nas seguintes:

■ Establecer a xornada mínima e máxima semanal e/ou anual.

■ Sinalar que se converterán en contratos a xornada completa aqueles que durante un certo número de días continuados ou alternos realizan prolongacións de xornada.

■ Sinalar a preferencia dos traballadores/as contratados baixo a modalidade de tempo parcial para a ampliación da súa xornada laboral e/ou substitución de vacantes ou para acceder a postos de traballo de carácter fixo sobre calquera nova contratación efectuada pola empresa.

■ Pactos sobre horas complementarias.

Contrato de interinidade

Existen cláusulas sobre este contrato en 6 convenios dos asinados este ano (3,1%) que afectan a 4.486 traballadores/as (3,4%).

Deles 3 son de empresa (2%) e afectan a 186 traballadores/as (1,1%) e 3 son de sector (7,1%) e afectan a 4.300 traballadores/as (3,7%).

As cláusulas refírense sobre todo aos casos nos que se pode utilizar e á necesidade de identificar o traballador/a ao que se substitúe e a causa da substitución no contrato, indicando se o posto de traballo para desempeñar será o deste ou o doutro traballador/a da empresa que pase a desempeñar o posto daquel/a.

Respecto da duración indícase que será a do tempo durante o que subsista o dereito de reserva do posto da persoa substituída.

■ Contrato fixo – descontinuo

Teñen cláusulas sobre este contrato 10 dos convenios asinados este ano (5,2%) que afectan a 3.975 traballadores/as (3%).

Deles 8 son de empresa (5,3%) e afectan a 1.336 traballadores/as (7,6%) e 2 son de sector (4,8%) e afectan a 2.639 traballadores/as (2,3%).

As cláusulas pódense resumir nas seguintes:

■ Indicación de como deben facerse os chamamentos e a publicidade que debe darse a estes para constancia dos traballadores/as.

Respecto do chamamento sinálase que deberá efectuarse mediante a oportuna comunicación que se debe practicar de forma comprobable, indicando o prazo de horas dentro das cales pode incorporarse ás tarefas e a orde en que debe facerse.

■ Outras cláusulas refírense á preferencia destes traballadores/as, por orde de antigüidade, para ocupar as vacantes do persoal fixo continuo que se produzan.

■ Establecemento dunha bolsa con un número mínimo traballadores/as con contrato fixo descontinuo co obxecto de satisfacer e cubrir os incrementos fixos e periódicos das necesidades produtivas e organizativas da empresa.

■ Sinala un convenio que non poderá suspenderse a actividade de traballadores/as con este tipo de contrato mentres permanezan en alta na empresa traballadores/as contratados con carácter temporal, agás cando haxa a necesidade de cumprir o período polo que foron contratados.

C. Contratación a través de ETT

Existen cláusulas sobre a contratación a través de empresas de traballo temporal en 48 convenios (24,9%) que afectan a 61.752 traballadores/as (46,2%).

Destes convenios 31 son de empresa (20,5%) e afectan a 6.112 traballadores/as (34,9%) e 17 son de sector (40,5%) e afectan a 55.640 traballadores/as (47,9%).

As cláusulas refírense ao seguinte:

■ Dereitos dos traballadores/as

Sínálase a obriga de garantir aos traballadores/as que se contraten a través de empresas de traballo temporal os mesmos dereitos laborais e retributivos que os que establece o convenio aos traballadores/as da empresa, facéndoo constar no contrato de posta a disposición.

■ Prohibición de contratar a través de ETT

Esta prohibición é total nalgúns casos, indicándose que non se poderá contratar persoal a través de ETT, e noutros casos é parcial, establecendo uns convenios para que casos se pode utilizar e outros en cales non.

Exclúese nalgúns convenios a realización de actividades e traballos especialmente penosos, tóxicos ou perigosos.

■ Límites

Sínálase nun convenio que o número de traballadores/as postos a disposición por empresas de traballo temporal non poderá exceder da porcentaxe de absentismo que exista neste momento.

Establece que cando o número destes traballadores/as supere o 6% do cadro de persoal, a empresa comunicará ao comité os datos de absentismo e as súas causas, para buscar accións ou tomar medidas correctivas para reducir o alto índice de absentismo.

Engade ademais, que co obxecto de evitar na medida do posible a excesiva rotación de man de obra baixo esta modalidade de prestamismo laboral, a empresa asume o compromiso de non formalizar con empresas de traballo temporal contratos de posta a disposición de menos de sete días de duración.

Fíxase nun convenio a duración máxima da permanencia do traballador/a con vinculación con empresas de traballo temporal en 3 meses e noutro indícase que ningunha persoa pode estar contratada por ETT's máis de 2 meses cada ano.

Indícase nun convenio que a empresa poderá realizar contratos con ETT's para realizar traballos produtivos habituais da empresa na contía como máximo dun 10% do total de horas anuais, sen ter en conta os casos de substitución por IT, vacacións ou licenzas.

■ Outras cláusulas refírense á información á representación dos traballadores/as sobre o contido de cada un dos contratos de posta a disposición e dos motivos da súa utilización, sinalando nalgúns casos o prazo para facelo.

D. Subcontratación

Teñen cláusulas sobre subcontratación 5 dos convenios asinados este ano (2,6%) e afectan a 32.459 traballadores/as (24,3%). Deles 2 son de sector (4,8%) e afectan a 31.800 traballadores/as (27,4%) e 3 son de empresa (2%) e afectan a 659 traballadores/as (3,8%).

As cláusulas que recollen os tres de empresa remiten ao ET e ao convenio provincial do sector.

Nas cláusulas que recollen os dous convenios de sector indícase que as empresas que subcontraten con outras do sector a execución de obras ou servizos responderán ante os traballadores das empresas subcontratistas nos termos establecidos

no artigo 42 do texto refundido da Lei do Estatuto dos traballadores, engadindo que, así mesmo, se estenderá a responsabilidade á indemnización de natureza non salarial por morte, grande invalidez, incapacidade permanente absoluta ou total derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional pactada no convenio.

Indícase nun deles que, sen prexuízo da información sobre previsións en materia de subcontratación prevista na lexislación vixente, cando a empresa concerte un contrato de prestación de obras ou servizos cunha empresa contratista ou subcontratista, deberá informar á representación legal dos traballadores/as sobre os seguintes extremos:

- Nome ou razón social, enderezo e número de identificación fiscal da empresa contratista ou subcontratista.
- Obxecto, duración e lugar de execución da contrata.
- Se é o caso, o número de traballadores/as que serán ocupados/as pola contrata ou subcontrata no centro de traballo da empresa principal.
- Medidas previstas para a coordinación de actividades desde o punto de vista da prevención de riscos laborais.

O outro convenio establece que para efectos da execución de obras ou servizos o respectivo subcontratista deberá pór en coñecemento do seu contratista principal o feito de subcontratar a totalidade ou parte dos traballos a el contratados e, en todo caso, con carácter previo á iniciación dos traballos.

Tamén indica que a empresa principal deberá establecer baixo a súa responsabilidade nos centros de traballo en que presten servizo traballadores/as de empresas subcontratistas, os mecanismos de coordinación adecuados en orde á prevención de riscos, información sobre estes, e en xeral, a canto se relacione coas condicións de seguridade e saúde dos traballadores/as, así como hixiénico-sanitarias.

E. Cláusulas sobre xubilación

Teñen algún tipo de cláusula sobre a xubilación 133 dos convenios asinados este ano (68,9%) que afectan a 105.299 traballadores/as (78,8%).

Destes convenios 96 son de empresa (63,6%) e afectan a 13.247 traballadores/as (75,7%) e 37 son de sector (88,1%) e afectan a 92.052 traballadores/as (79,3%).

Os tipos de cláusulas que recollen pódense resumir nos seguintes:

■ Cláusulas sobre xubilación forzosa

Son 66 os convenios asinados este ano en Galicia que teñen cláusulas sobre xubilación forzosa (34,2%) e afectan a 75.108 traballadores/as (56,2%).

Deles 17 son de sector (40,5%) e afectan a 65.749 traballadores/as (56,6%) e 49 son de empresa (32,5%) e afectan a 9.359 traballadores/as (53,5%).

O tipo de cláusula que máis se repite sinala que, como política de fomento do emprego e por necesidades do mercado de traballo no sector, se establece a xubilación forzosa aos sesenta e cinco anos de idade, salvo pacto individual en contrario, dos traballadores/as que teñan cuberto o período mínimo legal de carencia para obtela, engadindo algúns convenios que, en caso contrario, poden continuar prestando servizos ata completar o dito período mínimo.

Establécese en tres convenios de sector as medidas concretas que en materia de emprego deben acompañar á xubilación, indicando:

■ A transformación dun contrato temporal en indefinido ou, se iso non é posible, a contratación dun novo traballador ou traballadora que substitúa ao xubilado/a.

■ A contratación dun desempregado/a cun contrato da mesma natureza no prazo dun mes.

■ Por cada xubilación obrigatoria a empresa comprométese a facer un contrato indefinido, de igual xornada, dentro dos tres meses anteriores ou posteriores de producirse.

Este último compromiso recóllese tamén nun convenio de empresa.

Nun convenio de empresa ademais de esixir que os traballadores/as reúnan os requisitos para teren dereito á correspondente pensión de xubilación, indican que deben ter cotizado un período mínimo de 25 anos.

Un convenio de empresa recolle o compromiso de transformar un contrato temporal en indefinido por cada dúas xubilacións obrigatorias e outro por cada tres.

Sinalar respecto deste tipo de cláusulas que os 66 convenios que conteñen cláusulas sobre xubilación forzosa representan un 49,6% do total dos que teñen algún tipo de cláusulas sobre xubilación.

Polo que respecta aos traballadores/as, os 75.108 aos que afectan estes 66 convenios supoñen un 71,3% do total de afectados/as por convenios con cláusulas sobre xubilación.

■ **Xubilación especial aos 64 anos, regulada no Real decreto 1194/1985, do 17 de xullo.**

Supón a obriga de cubrir estas vacantes simultaneamente con traballadores/as desempregados/as que figuren inscritos/as como tales na correspondente oficina de emprego.

Dos convenios asinados este ano, son 53 (27,5%) os que teñen cláusulas respecto deste tipo de xubilación e afectan a 67.237 traballadores/as (50,3%).

Destes convenios 24 son de sector (57,1%) e afectan a 64.853 traballadores/as (55,9%) e 29 son de empresa (19,2%) e afectan a 2.384 traballadores/as (13,6%).

Cláusulas sobre xubilación parcial e o Contrato de relevo.

Recollen cláusulas ao respecto 65 convenios (33,7%) que afectan a 62.929 traballadores/as (47,1%).

Deles 18 son de sector (42,9%) e afectan a 54.105 traballadores/as (46,6%) e 47 son de empresa (31,1%) e afectan a 8.824 traballadores/as (50,4%).

A maioría das cláusulas remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente, e son moitas tamén as que se refiren á necesidade de acordo entre empresa e traballador/a e ás porcentaxes máximas e mínimas da xornada en que se poderá solicitar a xubilación parcial.

Hai casos nos que se indica respecto da xornada que ten que facer o traballador/a xubilado/a parcialmente a acumulación a xornada completa nos meses inmediatamente seguintes á xubilación parcial, sinalando tamén a posibilidade de que a empresa opte por retribuír sen esixir a cambio a prestación efectiva de servizos (indícase

nalgúns casos unha escala de bonificacións en función da antigüidade na empresa). Todo isto sen prexuízo do acordo ao que poidan chegar empresa e traballador/a.

Outras cláusulas refírense aos requisitos necesarios e á antelación mínima con que debe facerse a solicitude por parte do traballador/a e o prazo para responder por parte da empresa, sinalando que nos casos de discrepancias será a Comisión Paritaria do convenio a que resolva.

Indícanse en dous convenios de empresa porcentaxes mínimas de contratos de relevo para realizar. O seu ofrecemento será obrigatorio para a empresa, nas porcentaxes indicadas, e a súa aceptación voluntaria para o traballador/a.

Sínálase nalgúns convenios que, para o caso de existir cambios de titularidade na adxudicación do servizo, e tendo en conta que opera a subrogación empresarial, a empresa entrante ten a obriga de manter as condicións persoais e laborais que no seu día se pactasen coa empresa saínte, tales como: xornada que se vai reducir; distribución de xornada o pagamento do salario. Así mesmo, a empresa saínte comprométese a facilitar toda a documentación referente a estes traballadores/as, especificando caso por caso as condicións de cada traballador/a.

Establece un convenio de empresa que o contrato de relevista transformárase en indefinido aos 13 meses cando a porcentaxe de temporalidade sexa superior ao 20%.

Respecto do salario indícase que será o correspondente á xornada efectivamente realizada e percibirase mensualmente.

■ **Compromisos de cobertura das baixas por xubilación**

Ademais das cláusulas xa indicadas para o caso da xubilación obrigatoria, indícase nun convenio de empresa que para cubrir as baixas que por xubilación regulamentaria, anticipada, voluntaria ou por invalidez se produzan, cando as expectativas de mercado sexan favorables, trátase de incorporar ao cadro de persoal fixo, de forma escalonada, ao persoal eventual con varios anos de contrato.

Contías, premios ou vacacións retribuídas por xubilación

Establécense en 67 convenios (34,7%) que afectan a 32.879 traballadores/as (24,6%).

Destes convenios 16 son de sector (38,1%) e afectan a 28.755 traballadores/as (24,8%) e 51 son de empresa (33,8%) e afectan a 4.124 traballadores/as (23,6%).

Complementos á pensión de xubilación

Establécenos tres convenios de empresa que afectan a 758 traballadores/as.

Outras cláusulas refírense á posibilidade de que de forma individual se poida pactar, entre empresa e traballador/a, a xubilación anticipada.

F. Fomento do emprego

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.37 recollen cláusulas sobre fomento do emprego 106 convenios (54,9%).

Afectan estes convenios a 101.234 traballadores/as (75,8%) e deles 35 son de sector (83,3%) e 71 de empresa (47%).

Convenios con cláusulas sobre fomento do emprego

■ Cadro 9.37

	Total Galicia	
	Nº convenios	%
Fomento do emprego	106	54,92
Fomento da contratación indefinida	54	27,98

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Neste tipo de cláusulas inclúense, ademais das xa mencionadas no apartado anterior sobre xubilación nas que existe un compromiso de contratación, as que indican a redución ou eliminación das horas extraordinarias habituais como medida de fomento do emprego e as que se refiren ao pluriemprego.

Indican a supresión ou redución ao mínimo das horas extraordinarias habituais 22 convenios (11,4% dos asinados este ano) que afectan a 38.607 traballadores/as (28,9%). Deles 6 son de sector (14,3%) e afectan a 36.654 traballadores/as (31,6%) e 16 son de empresa (10,6%) e afectan a 1.953 traballadores/as (11,2%).

Existe nalgúñas destas cláusulas o compromiso de creación dun novo posto de traballo cando se supere un certo número de horas nalgún servizo.

As cláusulas sobre o pluriemprego fan referencia á conveniencia de erradicalo como regra xeral, sinalando que para iso se estima necesario que se apliquen co máximo rigor as sancións previstas na lexislación vixente nos casos de traballadores/as non dados de alta na Seguridade Social, por estar dados de alta xa noutra empresa.

Neste sentido tamén se considera esencial o cumprimento exacto do requisito de dar a coñecer á representación legal dos traballadores/as os boletíns de cotización á Seguridade Social, así como os modelos de contrato de traballo escrito que se utilicen na empresa e os documentos relativos á terminación da relación laboral.

G. Fomento da contratación indefinida

Existen cláusulas sobre fomento da contratación indefinida en 54 convenios (28%) que afectan a 55.388 traballadores/as (41,5%).

Deles 19 son de sector (45,2%) e afectan a 50.316 traballadores/as (43,3%) e 35 son de empresa (23,2%) e afectan a 5.072 traballadores/as (29%).

De entre as cláusulas que recollen pódese destacar o seguinte:

■ Compromiso durante a vixencia do convenio de mantemento ou aumento do cadro de persoal fixo existente. Establecemento dun número ou unha porcentaxe mínima de contratos indefinidos.

Recollen cláusulas deste tipo 30 dos convenios asinados este ano (15,5%) que afectan a 37.647 traballadores/as (28,2%).

Deles 11 son de sector (26,2%) e afectan a 33.994 traballadores/as (29,3%) e 19 son de empresa (12,6%) e afectan a 3.653 traballadores/as (20,9%).

As cláusulas pódense resumir no seguinte:

- Indicar un número mínimo de traballadores/as fixos durante a vixencia do convenio.
- Compromiso por parte da empresa de cubrir as baixas que se produzan con emprego fixo.
- Compromisos de mantemento e/ou aumento do cadro de persoal fixo da empresa.
- Establecemento de porcentaxes máximas de cadro de persoal eventual e mínimas de persoal fixo.

Nos **convenios de sector** as **porcentaxes mínimas de traballadores/as fixos** que se indican son as seguintes:

- Todas as empresas do sector están obrigadas a ter un mínimo de emprego fixo do 71% do cadro de persoal medio.
- Establécese como obrigatorio en empresas de máis de cinco traballadores/as unha porcentaxe mínima de emprego fixo do 70%.
- A partir de a entrada en vigor do convenio, establécese como obrigatorio nas empresas do sector unha porcentaxe mínima de emprego fixo do 60%.

Indícase noutros dous convenios a mesma porcentaxe pero para as empresas do sector que contén con máis de 10 traballadores/as nun deles e de 5 no outro.

- As empresas que teñan máis de 30 traballadores/as terán que ter como mínimo: O 60% de emprego fixo nos seus cadros de persoal ao 31 de decembro de 2006, o 65% de emprego fixo nos seus cadros de persoal ao 31 de decembro de 2007 e o 70% de emprego fixo nos seus cadros de persoal ao 31 de decembro de 2008.
- A partir da entrada en vigor do convenio, establécese como obrigatorio nas empresas do sector unha porcentaxe mínima de emprego fixo do 50%.
- As empresas incluídas no ámbito de aplicación do convenio terán que ter en cada un dos establecementos que leven, polo menos, tres anos abertos un mínimo do 40% do cadro de persoal do dito centro con contrato fixo.
- Establecer como cadro de persoal fixo mínimo das empresas para o ano 2006 un 35 por cento do cadro de persoal total, para o 2007 un 45 por cento e para o 2008 un 50 por cento, entendendo por cadro de persoal total a media dos últimos 24 meses.
- Obrigación de efectuar, a partir da sinatura do convenio, o 50% de contratos indefinidos a xornada completa.

As **porcentaxes mínimas de traballadores/as fixos** que se indican nos **convenios de empresa** son as seguintes:

- Establécese o acordo de ter un cadro de persoal do 100% contratado indefinidamente. Esta medida deberá ser regulada nos tres meses seguintes á sinatura do convenio.
- Compromiso de que a composición do cadro de persoal ao final da vixencia do convenio colectivo quede establecida nunha relación, como mínimo, dun 88% de traballadoras e traballadores fixos e un máximo de un 12% de persoas sometidas a contratación temporal.
- A dirección da empresa comprométese a que a porcentaxe de traballadores/as fixos no cadro de persoal non será inferior ao 80% deste.

- Compromiso de manter a proporción do 70% do cadro de persoal con contratación indefinida.
- Noutro convenio indica a mesma porcentaxe en función dos resultados e para alcanzar á finalización da vixencia do convenio.
- Compromiso durante a vixencia do convenio de ter un cadro de persoal no que o 65% terá contrato indefinido.
- Noutro convenio comprométense a incrementar o número de contratos indefinidos ata alcanzar esta porcentaxe.
- Obrigación da empresa de ter unha porcentaxe mínima de emprego fixo do 55% a 31 de decembro de 2006 e a 31 de decembro do 2007 do 60%; ambas sobre o cadro de persoal medio anual de traballadores e traballadoras dos centros de traballo afectados polo convenio (indícase ademais un número mínimo de empregados/as fixos durante a vixencia do convenio).

Indícase nun convenio a porcentaxe do 55% pero referido ao número máis alto de traballadores ou traballadoras que nesa sección estivese traballando en xaneiro do ano 2003.

- Establecer como cadro de persoal fixo mínimo da empresa o 50 por cento do cadro de persoal total para os anos de vixencia do convenio, entendendo por cadro de persoal total a media dos últimos 24 meses.
- A empresa así como aquelas que poidan realizar traballos para ela como subcontratistas deberán ter un mínimo do 50% dos postos de traballo do seu cadro de persoal con contratos fixos.
- Establecer como cadro de persoal fixo mínimo o 30% do cadro de persoal total, entendendo por cadro de persoal total a media dos últimos 24 meses.

Respecto do control destes compromisos remítese ás comisións paritarias do convenio indicando a obriga de remitir a información solicitada por elas respecto das modalidades de contrato utilizadas.

■ Transformación de contratos temporais en indefinidos

Recollen este tipo de cláusulas 21 convenios (o 10,9% dos asinados este ano) que afectan a 15.727 traballadores/as (11,8%).

Deles 8 son de sector (19,1%) e afectan a 14.747 traballadores/as (12,7%) e 13 son de empresa (8,6%) e afectan a 980 traballadores/as (5,6%).

Refírense algunhas destas cláusulas aos procesos de consolidación de emprego temporal mediante a convocatoria de procesos selectivos en convenios e acordos reguladores de persoal da Administración local.

Noutras establécese a transformación en indefinidos dos contratos dos traballadores/as que teñan ou cumpran unha certa antigüidade na empresa (12 ou 36 meses ininterrompidos).

Fíxase nun convenio un número concreto de contratos que se deben transformar en indefinidos durante a vixencia do convenio.

Refírense outras cláusulas a que durante a vixencia - do convenio a conversión en indefinidos dos contratos de duración determinada ou temporais, incluídos os formativos, acollerase ao previsto na disposición adicional primeira da Lei 12/2001, do

9 de xullo, de medidas urxentes para a mellora do mercado de traballo e fomento da contratación indefinida, segundo a cal os ditos contratos quedarán incluídos no réxime previsto para os contratos para o fomento da contratación indefinida.

■ Outras cláusulas recollen compromisos de fomentar a contratación indefinida pero sen chegar a concretalos.

H. Garantías de emprego: Mantemento dos postos de traballo

Ademais das cláusulas sobre conservación e aumento do cadro de persoal fixo que xa se analizaron, recóllense nos convenios asinados este ano outras cláusulas tendentes a garantir ou aumentar o nivel de emprego existente no inicio da vixencia do convenio entre as que se poden destacar as seguintes:

■ Compromiso de **conservación do cadro de persoal** existente no momento da sinatura do convenio durante toda a vixencia del, indicando nalgún caso o cadro de persoal mínimo.

■ Obrigación de proceder á **cobertura obrigatoria das baixas** que se produzan.

■ Sinálase en dous convenios que a empresa garante que, como consecuencia da aplicación das diversas xornadas recoñecidas no convenio, non se producirán reducións nos actuais cadros de persoal.

As cláusulas máis frecuentes respecto das garantías de emprego son as que se refiren aos casos de capacidade diminuída, á retirada do carné de conducir cando se necesita para o traballo, e tamén as cláusulas sobre subrogación empresarial que se analizan a continuación (Cadro 9.38).

■ Cadro 9.38 **Convenios con cláusulas sobre garantías no emprego e subrogación empresarial**

	Total Galicia	
	Nº convenios	%
Capacidade diminuída	63	32,64
Retirada do permiso de conducir	22	11,40
Subrogación empresarial	25	12,95

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Capacidade diminuída

Existen cláusulas ao respecto en 63 convenios, o 32,6% dos asinados este ano, que afectan a 42.354 traballadores/as (31,7%).

Deles 57 son de empresa e afectan a 9.024 traballadores/as e 6 son de sector e afectan a 33.330 traballadores/as.

Refírense estas cláusulas sobre todo á posibilidade de destinar aos traballadores/as que teñan a súa capacidade diminuída a postos axeitados á súa nova situación (se existen).

Hai convenios nos que se sinalan os postos reservados para estes casos.

Cando non existe na empresa posto adecuado, indícase nalgúns convenios que os traballadores/as nesta situación terán preferencia para a cobertura dos postos de nova creación sempre que teñan aptitude ou idoneidade para o seu desempeño.

Limitan esta posibilidade algúns convenios aos casos en que a incapacidade fose consecuencia dun accidente de traballo ou enfermidade profesional, esixindo ademais nalgúns deles un período mínimo de antigüidade na empresa para o caso de enfermidade profesional.

Tamén se indica nalgún caso unha porcentaxe máxima de traballadores do cadro de persoal nesta situación.

Sinálase nalgúns convenios unha idade (55 anos ou 25 anos de servizos efectivos) a partir da que os traballadores/as que desempeñen postos de traballo en condicións de penosidade, perigosidade e toxicidade poderán solicitar a adscrición a postos de segunda actividade.

Respecto da retribución que lle corresponde nuns casos indícase que é a do posto que tiña con anterioridade e noutros a do novo posto que vai ocupar.

Establecen algúns convenios que se a retribución do novo posto é superior, será esta a que lle corresponde, e se é inferior percibirá a do seu anterior posto.

Indícase nalgún caso que se percibirá a retribución do posto anterior só durante un certo tempo, rematado o cal pasarán a percibir a do novo posto.

Sinálase nalgúns casos tamén o dereito aos aumentos que por pactos, convenios, etc. experimente no sucesivo a categoría que tiña no momento de se producir o feito determinante da diminución da súa capacidade.

No que se refire á revisión das situacións de incapacidade indícase que os traballadores/as terán dereito cando se lles declare de novo aptos para o traballo, a que se lles reintegre nos postos de traballo que con carácter normal ocupaban nas empresas nas datas que causaron baixa. Fíxase nalgúns convenios un prazo dentro do cal se debe solicitar a reincorporación ao traballo (xeralmente un mes desde a declaración de aptitude).

Establecen dous convenios que o persoal que teña recoñecida legalmente a diminución da súa capacidade e se lle declare polo órgano competente en situación de incapacidade permanente total, poderá adxudicárselle un posto compatible coa súa nova situación e respecto do que cumpra os requisitos esixidos, sen redución salarial nin profesional.

Por último sinalar que indican algúns convenios complementos retributivos ás prestacións que reciba o traballador/a cando non exista posto de traballo apto para as súas novas condicións.

■ Retirada do permiso de conducir

Teñen cláusulas ao respecto 22 convenios (11,4% dos asinados este ano) que afectan a 11.148 traballadores/as (8,3%).

Deles 5 son de sector (11,9%) e afectan a 9.920 traballadores/as (8,5%), e 17 de empresa (11,3%) e afectan a 1.228 traballadores/as (7%).

Indícase nestas cláusulas que mentres dure a retirada do permiso de conducir dos traballadores/as que o necesiten para o seu traballo, destinarase a outro posto adecuado á súa categoría, reincorporándose ao seu cando remate a sanción.

Esíxese na maioría dos casos que a retirada do carné sexa conducindo vehículos da empresa e por orde dela.

Hai convenios que inclúen a condución do vehículo particular pero limitado ao desprazamento do seu domicilio ao lugar de traballo ou regreso.

Tamén se limita nalgúns casos a un certo tempo de duración da sanción, tendo dereito á reserva do posto de traballo para o caso de superalo.

Existen ademais nalgúns casos limitacións en canto ao tempo de retirada do carné, indicando que para ter este dereito non debe ser superior aos períodos de tempo que se indican.

Exclúense normalmente os casos de retirada do permiso de conducir como consecuencia de negligencia, imprudencia temeraria, embriaguez ou drogadicción.

Tamén se exclúen nalgúns convenios os casos de reincidencia dentro da vixencia do convenio ou do mesmo ano.

Respecto da retribución, maioritariamente indícase que será a mesma que viña percibindo no seu posto habitual, aínda que nalgún caso establécese que será a do novo posto.

Nalgúns casos indícase que se a retirada é por feitos ocorridos durante a xornada de traballo se lle respecta a súa retribución e se é fóra percibirá a do posto que se lle atribúa.

■ Subrogación empresarial

Existen cláusulas en 25 convenios (13%) que afectan a 41.545 traballadores/as (31,1%). Deles 7 son de sector (16,7%) e afectan a 40.051 traballadores/as (34,5%) e 18 son de empresa (11,9%) e afectan a 1.494 traballadores/as (8,5%).

A maioría destes convenios pertencen ao sector servizos, só 4 pertencen ao sector da industria.

Refírense as cláusulas que recollen aos supostos nos que se produce a subrogación e aos requisitos dos traballadores/as respecto dos que se produce (nalgúns casos indícase aos que non lle afecta).

Sínalase tamén nalgúns convenios a documentación que a empresa saínte debe entregar á entrante. Esta documentación refírese, respecto da empresa, ás súas obrigas salariais e coa Seguridade Social, e respecto dos traballadores/as aos datos persoais e profesionais necesarios.

9.6.6. Organización do traballo

Entre as cláusulas que fan referencia a este tema nos convenios asinados este ano pódense destacar, entre outras, as seguintes:

■ Obxectivo

Sinálase como obxectivo da organización do traballo o de alcanzar na empresa un nivel adecuado de produtividade e/ou eficacia nos servizos baseado na óptima utilización dos recursos humanos e materiais adscritos a eles.

Trátase de obter os mellores niveis de calidade, produtividade e seguridade e saúde laboral mediante a utilización máis adecuada dos recursos.

Para este obxectivo é necesaria a mutua colaboración das partes integrantes da empresa: dirección e traballadores/as.

No que respecta á seguridade e saúde laboral indícase que o respecto á persoa, o seu dereito a participar e ser formada e informada de todo o referente ás súas condicións de traballo, xunto ao deber de cumprir e respectar as medidas preventivas, constitúen a base das accións en materia preventiva.

A planificación da acción preventiva levada ás fases iniciais dos proxectos, a avaliación inicial e sistemática de riscos inherentes ao traballo, así como a súa actualización periódica, a información e formación dos traballadores/as, dirixida a un mellor coñecemento do alcance dos riscos como medio de previlos e evitalos, constitúen as directrices na prevención dos riscos laborais.

Sendo a seguridade e saúde laboral parámetros de resultados de empresa tan importantes como os de custos, calidade, produtividade e servizo ao cliente, é necesario que o desenvolvemento das accións en materia de prevención de riscos laborais sexa responsabilidade de todos, debéndose por iso integrar a política preventiva en todos os ámbitos da actividade da empresa e en todos os seus niveis organizativos.

O desenvolvemento destas accións efectuarase mediante Plans de Prevención e Saúde Laboral, en consonancia coa actual lexislación e seguindo os criterios da Lei 31/1995 e normas de desenvolvemento.

As empresas de contratas que deban desenvolver a súa actividade nas empresas afectadas polo convenio deberán cumprir as disposicións oficiais vixentes, así como a normativa interna que regula este tipo de actividade.

O Comité de Seguridade e Saúde deberá ser informado de todas aquelas decisións relativas á tecnoloxía e organización do traballo que teñan repercusión sobre a saúde física e mental do traballador.

Sinálase ademais que a organización do traballo se estende, entre outras, ás cuestións seguintes:

- A determinación do organigrama xerárquico e funcional máis adecuado en cada caso.
- A implantación de procesos, procedementos e métodos de traballo.
- A planificación e ordenación dos recursos humanos (adecuación e suficiencia dos cadros de persoal ás necesidades do servizo, profesionalización e promoción dos traballadores/as, adecuada e eficaz adscripción profesional dos traballadores/as, o fomento da responsabilidade e iniciativa no posto de traballo e da participación dos tra-

balladores/as, a mobilidade, distribución e organización do persoal de acordo coas necesidades e o nivel adecuado de produtividade).

■ A fixación de calidade admisible ao longo do proceso de produción de que se trate.

■ A determinación dos elementos necesarios para que o traballador poida alcanzar polo menos o rendemento normal ou mínimo e a esixencia de rendementos normais

■ Indícase a adxudicación do número de máquinas ou de tarefas necesarias para a saturación do posto de traballo a rendemento normal. A regulación da adaptación das cargas de traballo, rendemento e tarifas ás condicións que resulten do cambio de métodos operatorios, proceso de fabricación, cambio de materias, máquinas ou condicións técnicas destas.

■ A esixencia de vixilancia, atención e dilixencia no coidado de maquinaria, instalacións e utensilios encomendados ao traballador/a.

■ A fixación de índices de desperdicios, normas de calidade e normas técnicas de traballo.

■ Dirixir o proceso produtivo, na forma máis adecuada para promover o benestar e a mellor formación profesional dos traballadores/as, así como a máis xusta distribución dos beneficios do dito proceso.

■ A determinación dos sistemas de organización ou medición do traballo encamiñados a obter e asegurar os máximos rendementos dos elementos, máquinas ou instalacións, dadas as necesidades xerais da empresa ou as específicas dun determinado departamento, sección ou posto de traballo. Establecer ou variar as fórmulas para o cálculo de incentivos.

■ Introducir, durante calquera período de organización do traballo, as modificacións necesarias ou convenientes nos métodos, distribución do persoal, variacións técnicas das máquinas, ferramenta, fórmulas, etc. A racionalización, simplificación e mellora dos procesos e métodos de traballo.

■ A adopción das necesarias medidas en saúde laboral que permitan un traballo coas debidas garantías de seguridade e hixiene.

■ A concertación social.

Sinálase ademais que a dirección da empresa poderá implantar os sistemas internos de control que considere oportunos para verificar o cumprimento polo traballador/a das súas obrigas e deberes laborables, que deberá exercerse con suxeición ao establecido no convenio e demais normas aplicables.

Indícase que o persoal con mando, coa autoridade e responsabilidade conseguinte, deberá acadar o rendemento e a eficacia do persoal do servizo que estea baixo as súas ordes e exercerá a súa autoridade de forma axeitada e eficiente.

Considéranse funcións inherentes a todo mando na empresa a formación do persoal ás súas ordes para acadar a elevación do seu nivel técnico e profesional e velar pola súa seguridade.

Tamén se sinala que ningunha persoa allea ao cadro de persoal da empresa poderá exercer mando directo sobre o persoal dela.

Procedementos de implantación, supresión e revisión dos sistemas de traballo.

Indícanse os prazos para a notificación á representación dos traballadores e o que estes teñen para emitir informe.

Establécese o período de proba do novo sistema, antes de cuxo remate a representación dos traballadores/as ou estes se non os houbese, poderán expresar o seu desacordo por escrito.

Regúlase a publicidade das características da nova organización durante o período de proba.

Tamén se establece o prazo de resposta da empresa e os posibles recursos contra a decisión que esta adopte.

Sinálense ademais os feitos que supoñen a posibilidade de revisión pola empresa ou por petición da representación dos traballadores/as.

■ Competencia nesta materia.

Son as cláusulas que máis se repiten. Sinálase ao respecto que a organización do traballo é facultade exclusiva da dirección da empresa, sen prexuízo dos dereitos e facultades de audiencia, consulta, información e negociación recoñecidos á representación dos traballadores/as.

Indícase que a dirección da empresa poderá establecer cantos sistemas de organización, racionalización, automatización, modernización, estruturación das seccións ou departamentos da empresa que considere oportunos, implantar os métodos e procedementos máis convenientes para a boa marcha do servizo, así como o mando, que exercerá a través das canles xerárquicas que se establezan, todo iso nas condicións dispostas pola vixente lexislación.

No suposto de que se deleguen facultades directivas, esta delegación debe facerse de modo expreso, de maneira que sexa suficientemente coñecida, tanto polos que reciban a delegación de facultades, como polos que despois serán destinatarios das ordes recibidas. Sinálase ademais que as ordes que teñan por si mesmas o carácter de estables deberanse comunicar expresamente á totalidade dos afectados/as e dotalas de suficiente publicidade.

■ Incorporan tamén algúns convenios **táboas de produtividade**, de **tempos e rendementos** mínimos e de **valoración dos postos de traballo**, indicando ademais as condicións e normas de aplicación e como resolver as discrepancias nas valoracións.

Nalgúns casos faise referencia a sistemas xa coñecidos (como o Bedaux por exemplo) e noutros establécense sistemas propios.

Sinálase tamén nalgúns casos que as táboas de niveis de produtividade só se aplicarán nos centros de traballo que teñan comité de seguridade e saúde ou representantes dos traballadores/as, sempre que a lei determine a existencia de ambos os órganos.

Respecto das táboas de niveis normais de produtividade indícase que poderán aplicarse en todos os centros de traballo, sempre que no posto de traballo obxecto de medición se cumpran as medidas de seguridade establecidas na lexislación vixente.

Recóllense tamén as normas de aplicación para a verificación do cumprimento das táboas de niveis normais.

Para a determinación de rendementos, saturación de traballo nos postos e fixación, se é o caso, de incentivos, indicases que a empresa poderá efectuar a medición dos traballos en todos aqueles casos que sexa viable, e teranse en conta tanto os factores cuantitativos como os cualitativos.

Inclúense definicións para efectos da organización científica do traballo do que se considera actividade normal e óptima, rendemento normal e óptimo, tempo máquina, tempo normal, tempo libre, tempo limitado en actividade normal e en actividade óptima.

■ **Prestación do traballo**

O traballador/a está obrigado a realizar o traballo convido cumprindo as ordes e instrucións do empresario/a no exercicio regular das súas facultades directivas e, no seu defecto, os usos e costumes, debendo executar cantos traballos, operacións ou actividades se lle ordenen dentro do xeral cometido da súa competencia profesional.

Deberá, así mesmo, prestar maior traballo ou distinto do convido nos casos de necesidade urxente de previr males, remediar accidentes ou danos sufridos.

Tamén deberá dar conta inmediata á persoa responsable dos entorpecementos que observe na realización do seu traballo, así como das faltas ou defectos que advirta nos útiles, máquinas, ferramentas ou instalacións relacionadas co seu labor que, á súa vez, deberá manter en estado de funcionamento e utilización no que del dependa.

Fóra dos centros de traballo ou da súa xornada laboral queda prohibida, salvo expresa autorización do empresario/a ou de quen o represente, a utilización de máquinas, ferramentas, aparatos, instalacións ou locais de traballo.

Para a debida eficacia da política de prevención de accidentes no traballo, os traballadores/as teñen a obrigação de utilizar os medios de protección que se lles faciliten en cumprimento da normativa reguladora correspondente.

Como manifestación dos deberes xerais de colaboración e boa fe que rexen a prestación do traballo, o traballador/a está obrigado a manter os segredos relativos á explotación e negocios da empresa

■ Recóllese noutros convenios distintos **tipos de sistemas de traballo** sinalando entre outros o traballo por tarefa, axustado ou por unidade de obra, con primas á produción ou con incentivo.

Caracterízanse estes sistemas por poñer en relación directa a retribución coa produción do traballo, con independencia, en principio, do tempo investido na súa realización e por ter como obxectivo a consecución dun rendemento superior ao normal.

○ **traballo por tarefa** consiste na realización, por xornada, dunha determinada cantidade de obra ou traballo con independencia do tempo investido na súa realización.

Se o traballador/a remata a tarefa antes de concluír a xornada diaria, a empresa poderalle ofrecer; e este aceptar ou non, entre continuar prestando os seus servizos ata o remate da xornada ou que abandone o traballo, dándoa por concluída.

Nos **traballos axustados ou por unidade de obra**, e para efectos da súa retribución, só se atende á cantidade e á calidade da obra ou traballo realizado, pagándose por módulos ou unidades determinadas, independentemente do tempo investido na súa realización, se ben pode estipularse un prazo para a súa terminación, en cuxo caso deberá rematar dentro del.

Indícase a posibilidade de establecer **primas á produtividade ou incentivos** nos traballos non medidos cientificamente, de modo que a un maior rendemento no traballo correspondan normalmente uns ingresos superiores aos ordinarios.

Inclúense tamén os criterios para establecer esta produtividade.

Indícase nalgúns convenios que non se poderá realizar obras por un tanto, nin traballo axustado durante a xornada laboral.

Previamente á súa implantación ou revisión colectivas destes sistemas, en canto supoñen casos incluídos nos supostos de feito do artigo 64.1º.4 d) ou e) do Estatuto dos traballadores/as, deberáselle solicitar; se é o caso, á representación legal dos traballadores/as o informe a que o dito precepto se refire, estando suxeita a dita implantación ou revisión ao disposto no artigo 41 do Estatuto dos traballadores/as.

Os criterios de valoración do traballo remunerado con incentivo que se indican son:

- Grao de especialización que o traballo para realizar requira segundo a mecanización da industria.
 - Esfuerzo físico e atención que a súa execución orixine.
 - Dureza e calquera outra circunstancia especial do traballo que teña que realizar.
 - Medio en que o traballo se realice, así como as condicións climatolóxicas do lugar onde teña que verificarse.
 - A calidade dos materiais empregados.
- A importancia económica que o labor a realizar teña para a empresa e a marcha normal da súa produción.
- Calquera outra circunstancia de carácter análogo ás enumeradas.

■ **Novas tecnoloxías**

Indícase que en cada momento a empresa adaptará os seus sistemas de produción ás circunstancias tecnolóxicas, procurando, con carácter primordial, capacitar o cadro de persoal para o desenvolvemento e aplicación dos novos procedementos, sen que estes poidan redundar en prexuízo dos dereitos económicos ou doutro tipo adquiridos.

Deberáselle comunicar á representación dos traballadores/as a introdución de novas tecnoloxías cun prazo suficiente para poder analizar e prever as consecuencias en relación co emprego, a saúde laboral, a formación e a organización do traballo.

Cando nunha empresa se introduzan novas tecnoloxías, os traballadores/as aos que lles afecten deberán ter un período de formación ou adaptación técnica suficiente.

En caso de que un cambio de posto viñese imposto polo progreso tecnolóxico e esixise ao mesmo tempo unha variación ou aumento dos coñecementos profesionais do traballador/a, procederase á súa reconversión profesional sendo a dirección da empresa a que tome a decisión sobre o resultado positivo ou non da reconversión do traballador/a, e polo tanto da súa avaliación. As operacións de reconversión realizaranse con asistencia dos técnicos que a empresa designe e informando ao Comité de empresa. Os traballadores/as afectados/as non perderán as súas categorías e retribucións alcanzadas.

■ Actuación en defensa e protección do Ambiente.

Considérase necesario que as empresas actúen de forma responsable e respectuosa co ambiente, prestando gran atención á súa defensa e protección de acordo cos intereses e preocupacións da sociedade.

Para estes efectos, a empresa debe adoptar unha actitude permanente, responsable e visible en materia de ambiente e, ao mesmo tempo, conseguir que o esforzo que estea desenvolvendo a industria neste campo, e o que se realice no futuro, así como os seus resultados, sexan coñecidos e adecuadamente valorados pola sociedade e as administracións competentes.

Considérase fundamental para estes fins a realización de actividades tendentes a conseguir os seguintes obxectivos:

- Promover e conseguir unha actuación responsable da empresa en materia de ambiente, concretando as medidas que se adopten.

- Establecer uns obxectivos cualitativos e cuantitativos de mellora co fin de facer visible, respecto a eles, o progreso que se consiga.

- Demostrar á sociedade o comportamento responsable da empresa mediante o emprego de técnicas de boa xestión ambiental e a comunicación dos resultados obtidos.

- Mellorar a credibilidade da empresa e aumentar a confianza da sociedade e das administracións públicas mediante demostracións e feitos concretos.

■ Desenvolvemento socialmente sostible.

Indícase que é intención permanente das partes asinantes, durante a vixencia acordada, analizar e, se é o caso, concluír acordos en materias de desenvolvemento socialmente sostible, na medida en que a organización da empresa posibilite tales instrumentos de integración laboral e social.

Sinalar por último que outras cláusulas fan referencia á distribución da xornada (xa analizado no apartado sobre tempo de traballo) e á mobilidade dos traballadores/as que se analiza con máis detalle no apartado seguinte.

9.6.7. Mobilidade e clasificación profesional

A. Mobilidade xeográfica. Traslados e desprazamentos

Son 41 (21,2%) os convenios asinados este ano que teñen cláusulas sobre mobilidade xeográfica e afectan a 45.103 traballadores/as (33,8%).

Deles 32 son de empresa (21,2%) e afectan a 6.177 traballadores/as (35,3%) e 9 son de sector (21,4%) e afectan a 38.926 traballadores/as (33,5%).

O Cadro 9.39 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas

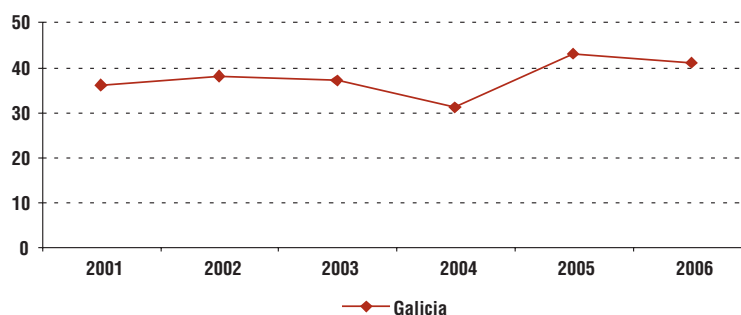
Inclúen algúns convenios a definición do que se considera traslado para estes efectos, asociándoo xeralmente a que supoña para o traballador cambio de domicilio, sinalando nalgúns casos o número de quilómetros entre o novo centro de traballo e o anterior ou o domicilio do traballador/a.

Por provincias. Galicia. 2001-2006
Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade xeográfica.

■ Cadro 9.39

Sector	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2001	1	50,00	3	17,65	1	7,69	1	6,25	2	11,11	8	12,12
2002	3	60,00	2	16,67	1	12,50	2	13,33	3	6,67	9	16,36
2003	1	25,00	1	10,00	0	0,00	1	7,69	2	13,33	5	9,80
2004	3	60,00	3	30,00	2	25,00	3	21,43	1	5,56	12	21,82
2005	2	50,00	3	33,33	0	0,00	1	7,69	1	8,33	7	14,00
2006	1	50,00	3	30,00	0	0,00	3	23,08	2	16,67	9	21,43
Empresa												
2001	2	25,00	12	25,00	1	5,56	2	9,09	11	13,41	28	15,73
2002	10	50,00	4	10,26	2	11,76	0	0,00	13	16,88	29	17,16
2003	3	37,50	8	16,33	2	18,18	2	10,00	17	26,15	32	20,92
2004	7	53,85	2	5,26	3	16,67	0	0,00	7	10,00	19	11,73
2005	5	71,43	11	21,57	5	21,74	3	12,00	12	19,35	36	21,43
2006	5	31,25	7	15,22	1	7,14	1	6,67	18	30,00	32	21,19
Total 2006	6	33,33	10	17,86	1	5,26	4	14,29	20	27,78	41	21,24

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Indícanse os mecanismos que se deben seguir para facer os traslados, sinalando entre eles, ademais da negociación preceptiva coa representación dos traballadores/as e os prazos, a intervención do AGA en caso de desacordo da comisión paritaria.

Regúlanse tamén as indemnizacións e compensacións económicas a que ten dereito o traballador.

Por último indicar que hai convenios nos que se prohibe o traslado dunha localidade ou provincia a outra.

B. Mobilidade funcional

Teñen cláusulas sobre mobilidade funcional 92 dos convenios asinados este ano (47,7%) que afectan a 81.812 traballadores/as (61,2%).

Deles 11 son de sector (26,2%) e afectan a 69.820 traballadores/as (60,1%) e 81 son de empresa (53,6%) e afectan a 11.992 traballadores/as (68,5%).

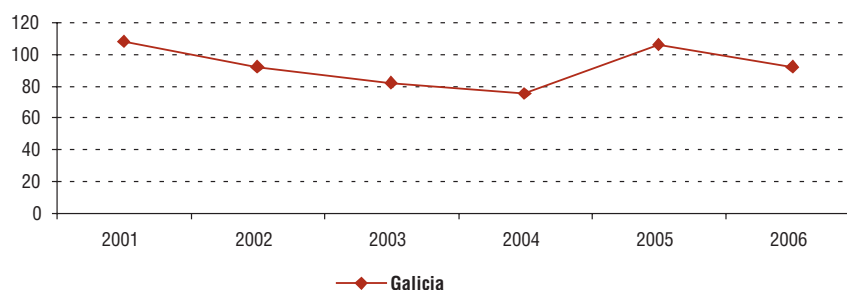
○ Cadro 9.40 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas

■ Cadro 9.40

Por provincias. Galicia. 2001-2006 Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade funcional.

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	1	50,00	7	41,18	0	0,00	6	37,50	1	5,56	15	22,73
2002	2	40,00	3	25,00	3	37,50	4	26,67	0	0,00	12	21,82
2003	1	25,00	3	30,00	2	22,22	3	23,08	2	13,33	11	21,57
2004	3	60,00	3	30,00	3	37,50	2	14,29	0	0,00	11	20,00
2005	2	50,00	1	11,11	2	16,67	5	38,46	2	16,67	12	24,00
2006	2	100,00	4	40,00	2	40,00	2	15,38	1	8,33	11	26,19
Empresa												
2001	6	75,00	31	64,58	5	27,78	12	54,55	39	47,56	93	52,25
2002	15	75,00	12	30,77	8	47,06	7	43,75	38	49,35	80	47,34
2003	7	87,50	28	57,14	4	36,36	6	30,00	26	40,00	71	46,41
2004	8	61,54	16	42,11	6	33,33	7	30,43	27	38,57	64	39,51
2005	6	85,71	28	54,90	13	56,52	17	68,00	30	48,39	94	55,95
2006	9	56,25	28	60,87	7	50,00	6	40,00	31	51,67	81	53,64
Total 2006	11	61,11	32	57,14	9	47,37	8	28,57	32	44,44	92	47,67

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Respecto das cláusulas que recollen, ademais das que remiten ou recollen total ou parcialmente o indicado ao respecto na lexislación vixente, cabe sinalar as seguintes:

■ Información á representación legal dos traballadores/as.

Nalgúns convenios sinálase como contido desta información o seguinte: As persoas afectadas, as causas que motivan o cambio e a súa duración, as condicións de aplicación e as novas funcións asignadas.

■ Obrigación de instruír suficientemente ao traballador/a nos cometidos do novo posto, co fin de que poida ser realizado coas garantías necesarias.

■ **Cláusulas sobre traballos de categoría superior.**

As modificacións máis frecuentes que introducen respecto do sinalado na lexislación vixente refírense a fixar períodos menores para reclamar o ascenso ou a cobertura da vacante.

Tamén se limita nalgúns casos a duración, salvo para casos de substitución por enfermidade ou accidente, licenzas e excedencias dos que a concesión sexa obrigatoria para a empresa. Nestes últimos supostos, a substitución comprenderá todo o tempo que duren as circunstancias que a motivasen sen que outorguen dereito á consolidación do posto; pero si á percepción da diferenza económica durante a substitución se esta existise.

Transcorrido o tempo sinalado como duración máxima no convenio indícase nuns casos que se consolida a categoría superior, salvo que para o seu desempeño se requirise a posesión de títulos ou coñecementos especiais debidamente acreditados por probas de suficiencia.

Noutros convenios sinálase que transcorrido o período sinalado como máximo, e persistindo as mesmas circunstancias, o desempeño das funcións realizarase por rotación, no suposto de existir máis dun traballador/a que reúna os requisitos e a capacidade necesarios da categoría que se vai cubrir, sempre que se desenvolvan as funcións adecuadamente.

Tamén se indica que estes límites non serán aplicables cando non sexa posible a rotación por non existiren no centro de traballo outros traballadores/as que reúnan as condicións necesarias.

■ Cláusulas sobre traballos de categoría inferior.

Limítase tamén nalgúns convenios a súa duración, sinalando nalgúns casos que se deberá evitar reiterar a realización destes traballos de inferior categoría a unha mesma persoa.

Tamén indican algúns convenios que se o cambio de destino para o desempeño de traballos de categoría inferior tivese a súa orixe en petición do traballador/a, asignáraselle a retribución que corresponda ao traballo efectivamente realizado, pero non se lle poderá esixir que realice traballos de categoría superior a aquela pola que se lle retribúe.

Outras cláusulas refírense á posibilidade de facer permutas entre os traballadores/as e aos requisitos que deben cumprir

C. Promoción e ascensos

Teñen cláusulas sobre este tema 100 convenios dos asinados este ano (51,8%) que afectan a 49.368 traballadores/as (37%).

Deles 14 son de sector (33,3%) e afectan a 37.776 traballadores/as (32,5%), e 86 son de empresa (57%) e afectan a 11.592 traballadores/as (66,2%).

As cláusulas pódense resumir nas seguintes:

■ Probas e/ou concursos de méritos para o ascenso.

Recollen cláusulas deste tipo 41 convenios dos asinados este ano (21,2%) que afectan a 13.074 traballadores/as (9,8).

Deles 5 son de sector (11,9%) e afectan a 7.345 traballadores/as (6,3%) e 36 son de empresa (23,8%) e afectan a 5.729 traballadores/as (32,7%).

As cláusulas refírense sobre todo aos requisitos que deben posuír os/as aspirantes e á participación da representación dos traballadores/as no proceso.

Respecto das probas indícase xeralmente que deben ser adecuadas ao posto de traballo que se vai desempeñar.

Na valoración dos méritos indícase que debe ou pode terse en conta, entre outras, as seguintes circunstancias: Formación, titulación adecuada, coñecemento do posto de traballo, historial profesional, asistencia ao traballo, ter desempeñado función de superior categoría ou grupo profesional e a antigüidade.

O primeiro criterio elixido para resolver o ascenso cando se dan idénticas condicións de idoneidade é o da antigüidade.

■ Libre designación para os postos de mando ou especial confianza.

Son 37 convenios (19,2%) que afectan a 29.572 traballadores/as (22,1%) os que recollen cláusulas deste tipo.

Deles 6 son de sector (14,3%) e afectan a 24.175 traballadores/as (20,8%) e 31 son de empresa (20,5%) e afectan a 5.397 traballadores/as (30,8%).

■ Ascensos automáticos polo paso dun período concreto de tempo.

Establécese en 34 convenios (17,6%) que afectan a 26.957 traballadores/as (20,2%).

Deles 7 son de sector (16,7%) e afectan a 24.531 traballadores/as (21,1%) e 27 son de empresa (17,9%) e afectan a 2.426 traballadores/as (13,9%).

■ Establécese nalgúns casos un período de proba que no caso de non superarse ou desistir o traballador/a supón o retorno ao antigo posto.

■ Indícase tamén que non debe producirse discriminación de ningún tipo na promoción.

Sínálase que e todo caso os criterios de ascenso deberán acomodarse a regras comúns para os dous sexos, non podendo ademais aplicar criterios e/ou condicións que exclúan a ningún colectivo.

■ Algúns convenios indican que a empresa está obrigada a convocar prazas de ascenso, cando existan vacantes, mantendo unha relación porcentual entre as diferentes categorías, e acordando a creación dunha comisión paritaria para, conxuntamente, definir as porcentaxes.

■ Outras cláusulas refírense á necesidade dunha publicidade suficiente das condicións requiridas para os postos que se vaian a cubrir e das características deles.

D. Clasificación profesional

Recollen cláusulas ao respecto 116 convenios dos asinados este ano (60,1%) que afectan a 92.586 traballadores/as (69,3%).

Deles 95 son de empresa (62,9%) e afectan a 12.893 traballadores/as (73,7%) e 21 son de sector (50%) e afectan a 79.693 traballadores/as (68,6%).

O Cadro 9.41 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

Respecto das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

Se temos en conta os convenios que, aínda sen ter cláusulas específicas ao respecto, recollen unha clasificación na táboa salarial (en grupos, categorías e/ou niveis), son 161 os convenios asinados este ano que establecen un sistema de clasificación e afectan a 122.461 traballadores/as.

Por provincias. Galicia. 2001-2006
Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de clasificación profesional.

■ Cadro 9.41

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2001	2	100,00	6	35,29	2	15,38	5	31,25	3	16,67	18	27,27
2002	4	80,00	3	25,00	2	25,00	5	33,33	2	13,33	16	29,09
2003	3	75,00	4	40,00	1	11,11	5	38,46	3	20,00	16	31,37
2004	3	60,00	3	30,00	5	62,50	5	35,71	8	44,44	24	43,64
2005	4	100,00	3	33,33	6	50,00	6	46,15	5	41,67	24	48,00
2006	2	100,00	5	50,00	3	60,00	6	46,15	5	41,67	21	50,00
Empresa												
2001	7	87,50	30	62,50	5	27,78	14	63,64	42	51,22	98	55,06
2002	18	90,00	19	48,72	7	41,18	10	62,50	47	61,04	101	59,76
2003	8	100,00	33	67,35	3	27,27	15	75,00	42	64,62	101	66,01
2004	11	84,62	23	60,53	9	50,00	13	56,52	35	50,00	91	56,17
2005	6	85,71	33	64,71	9	39,13	20	80,00	39	62,90	107	63,69
2006	12	75,00	31	67,39	8	57,14	7	46,67	37	61,67	95	62,91
Total 2006	14	77,78	36	64,29	11	57,89	13	46,43	42	58,33	116	60,10

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Destes convenios 38 son de sector e afectan a 106.861 traballadores/as e 123 son de empresa e afectan a 15.600 traballadores/as.

Nalgúns casos non aparece recollida a clasificación no propio convenio, senón que se fai remitindo a outros convenios, ordenanzas ou regulacións específicas.

Indícase en moitos destes convenios que a clasificación do persoal é meramente enunciativa e que non supón a obriga de ter cubertas todas as prazas enumeradas se as necesidades e o volume da empresa non o require.

Clasificación por medio de grupos profesionais

En 70 convenios (o 36,3%) a clasificación faise en grupos profesionais. Estes convenios afectan a 71.554 traballadores/as (53,6%).

Deles 13 son de sector (31%) e afectan a 63.490 traballadores/as (54,7%) e 57 son de empresa (37,8%) e afectan a 8.064 traballadores/as (46,1%).

Respecto dos 161 convenios que establecen un sistema de clasificación, este tipo de clasificación en grupos supón o 43,5%.

Defínense ás veces os grupos directamente polos contidos funcionais e outras veces faise indicando e definindo as categorías ou niveis que conteñen.

Noutros casos enuméranse os grupos e indícanse as categorías ou niveis que conteñen pero sen definilos.

Hai convenios nos que se establece, ou indícase a posibilidade de facelo, dentro dos grupos desta forma definidos subgrupos e/ou áreas ou divisións funcionais diferentes.

Establécese nalgúns convenios a clasificación profesional fundamentalmente atendendo aos criterios que o artigo 22 do Estatuto dos Traballadores/as fixa para a existencia do grupo profesional, é dicir, aptitudes profesionais, titulacións e contido xeral

da prestación, podendo incluír en cada grupo diversas categorías profesionais con distintas funcións e especialidades profesionais.

Sínálase tamén que deberá terse presente, ao cualificar os postos de traballo, a dimensión da empresa ou da unidade produtiva na que se desenvolva a función, xa que pode influír na valoración de todos ou algún dos factores.

Entre os factores mediante cuxa ponderación se procede ao encadramento dos traballadores/as dentro da estrutura profesional e, por conseguinte, a asignación a cada un deles/as dun determinado grupo profesional sínálanse os seguintes:

I. Coñecementos.-

Considerarase, ademais da formación básica necesaria para poder cumprir correctamente o labor; o grao de coñecemento e experiencia adquiridos, así como a dificultade na adquisición dos ditos coñecementos ou experiencias.

Neste factor tense en conta:

a) Formación. Considérase o nivel inicial mínimo de coñecementos teóricos que debe posuír unha persoa de capacidade media para chegar a desempeñar satisfactoriamente as funcións do posto de traballo despois dun período de formación práctica. Tamén se deberán considerar as esixencias de coñecementos especializados, idiomas, informática, etc.

b) Experiencia. Determina, para unha persoa de capacidade media, e posuíndo a formación específica sinalada no parágrafo anterior; a habilidade e práctica necesarias para desempeñar o posto, obtendo un rendemento suficiente en cantidade e calidade.

II. Iniciativa

Factor que deberá ter en conta o maior ou menor grao de dependencia a directrices, pautas ou normas na execución das súas funcións, valorando a existencia de normas escritas ou manuais de procedemento.

Este factor comprende tanto a necesidade de detectar problemas como a de improvisar solucións a estes, elixindo aquela que se considere mais apropiada.

III. Autonomía

Factor para cuxa valoración se terá en conta o grao de dependencia xerárquica no desempeño das tarefas ou funcións que se desenvolvan.

IV. Complexidade.

Factor cuxa valoración está en función do maior ou menor número, así como do maior ou menor grao de integración dos restantes factores enumerados na tarefa ou posto encomendado:

a) Dificultade no traballo. Considérase a complexidade da tarefa para desenvolver e a frecuencia das posibles incidencias.

b) Habilidades especiais. Determina as habilidades que se requiren para determinados traballos, como poden ser esforzo físico, destreza manual, boa visión, etc., e a súa frecuencia durante a xornada laboral.

c) Ambiente de traballo. Aprecia as circunstancias baixo as que debe efectuarse o traballo, e o grao en que estas condicións fan o traballo desagradable. (Non se inclúen as circunstancias relativas á modalidade de traballo -nocturno, quendas, etc.-).

V. Responsabilidade.

Factor en cuxa elaboración se ten en conta o grao de autonomía de acción do titular da función e o grao de influencia sobre os resultados e importancia das consecuencias da xestión. Nel tense en conta:

a) Responsabilidade sobre xestión e resultados. Considérase a responsabilidade asumida por quen ocupa o posto sobre os erros que puidesen acontecer. Valóranse non só as consecuencias directas, senón tamén a súa posible repercusión na marcha da empresa. Para valorar tense en conta o grao en que o traballo é supervisado ou comprobado posteriormente.

b) Capacidade de interrelación. Apréciase a responsabilidade asumida por quen ocupa o posto sobre contactos con outras persoas, de dentro e de fóra da empresa para conseguir os resultados desexados.

VI. Mando.

É o conxunto de tarefas de planificación, organización, control e dirección das actividades doutros, que requiren dos coñecementos necesarios para comprender, motivar e desenvolver as persoas que dependen xerarquicamente do posto. Para a súa valoración deberá terse en conta:

a) Capacidade de ordenación de tarefas.

b) Natureza do colectivo.

c) Número de persoas sobre as que se exerce o mando.

Clasificación por medio de categorías profesionais

Son 41 (21,2%) os convenios nos que a clasificación se fai en categorías profesionais e afectan a 20.301 traballadores/as (15,2%).

Deles 8 son de sector (19,1%) e afectan a 16.203 traballadores/as (14%) e 33 son de empresa (21,9%) e afectan a 4.098 traballadores/as (23,4%).

Respecto das cláusulas que recollen, sinalar que nalgúns casos non definen as categorías senón que só as enumeran ou remiten ao indicado noutros convenios ou en antigas ordenanzas.

Sinálase nalgunhas destas cláusulas que a determinación das distintas categorías profesionais consignadas no convenio colectivo son meramente enunciativas e non supoñen a obriga de ter cubertas e provistas as categorías enumeradas, se as necesidades e a estrutura determinada pola dirección da empresa non o require. Indícase así mesmo que son enunciativos os distintos cometidos asignados a cada categoría ou especialidade.

Tamén se indica que non se trata dunha lista pechada, co fin de que poidan ser incluídas, substituídas ou suprimidas, aquelas categorías profesionais que, ben por disposicións futuras emanadas dos órganos competentes, ou por acordo das partes asinantes do convenio, se establezan no futuro.

Cláusulas de non discriminación

Indícase ao respecto que os criterios de definición das categorías e grupos serán comúns para os dous sexos.

Tamén se sinala como obxectivo da clasificación profesional o de alcanzar unha estrutura profesional directamente correspondida coas necesidades da empresa, facilitando unha mellor interpretación de todo o colectivo no desenvolvemento das súas actividades, sen mengua da dignidade, oportunidade de promoción e xusta retribución, sen que caiba discriminación ningunha por razóns de idade, sexo ou de calquera outra índole.

Sinalase nun convenio de sector que as partes asinantes se comprometen á creación dunha comisión cuxo traballo se desenvolverá ao longo da vixencia do convenio, que revisará a definición e funcións das categorías existentes, co obxectivo de evitar posibles discriminacións, así como para adoptar medidas para un maior acceso de mulleres a todas as profesións e categorías que eliminen o exceso de segregación ocupacional.

Outras cláusulas

Refírense outras cláusulas á modificación do sistema de clasificación existente, creando ou eliminando categorías, e a compromisos de seguir negociando un novo sistema de clasificación durante a vixencia do convenio.

Tamén se remite noutros convenios á comisión paritaria ou a comisións específicas para o seguimento e/ou futuros acordos nesta materia.

9.6.8. Cláusulas sobre discriminación e acoso

A. Discriminación

Recollen cláusulas sobre discriminación 57 convenios (29,5% dos asinados este ano) que afectan a 54.678 traballadores/as (40,9%).

Deles 17 son de sector (40,5%) e afectan a 48.887 traballadores/as (42,1%) e 40 son de empresa (26,5%) e afectan a 5.791 traballadores/as (33,1%).

Entre as cláusulas que recollen pódense sinalar as seguintes:

■ Cláusulas xerais de non discriminación.

Sinalase que non se discriminará en ningún aspecto a ningún traballador ou traballadora por razóns sexo, estado civil, idade, nacionalidade, raza, orientación sexual, condición social, ideas relixiosas ou políticas, afiliación ou non a un sindicato, así como por razón de lingua. Engádese que tampouco poderá existir discriminación por razóns de enfermidade, discapacidade ou diminucións físicas, psíquicas e sensoriais, sempre que se estivese en condicións de aptitude para desempeñar o traballo ou emprego de que se trate.

Non discriminación por afiliación sindical e/ou política e polo exercicio dos seus dereitos sindicais.

Indícase que as empresas respectarán o dereito de todos os traballadores/as a sindicarse libremente, e non poderán condicionar o emprego dun traballador/a á obriga de non afiliarse ou renunciar á súa afiliación sindical, nin tampouco despedir a un traballador/a nin prexudicalo, de calquera outra maneira, a causa da súa afiliación ou actividade sindical.

■ Non discriminación por razón de sexo.

Refírense algunhas destas cláusulas a aspectos concretos nos que non pode existir un trato discriminatorio, e noutros casos teñen un sentido máis xeral ou amplo. Recóllense algúns tipos delas a continuación.

■ De carácter xeral

Establecen algunhas destas cláusulas que os postos de traballo, as prácticas laborais, a organización do traballo e as condicións laborais deben orientarse de tal maneira que sexan adecuadas tanto para as mulleres como para os homes.

Sinalan outras que as mulleres e os homes deben gozar de igualdade de oportunidades en canto ao emprego, á formación, á promoción e ao desenvolvemento no seu traballo, non podendo ser obxecto de decisións e condicións, ou de calquera clase de medidas, que comporten directa ou indirectamente un trato discriminatorio en función do sexo en ningún aspecto.

Ás veces as cláusulas veñen recollidas ao regular outros temas dos convenios, como nos casos dos procesos de selección de persoal, nos que se indica que se respectará o principio de igualdade de acceso a todos os postos de traballo na empresa, tanto para o home como para a muller sen discriminación ningunha, sinalando tamén nalgúns casos entre as funcións da representación dos traballadores/as a de velar porque nestes procesos de selección de persoal se cumpra non só a normativa vixente ou pactada e senón os principios de non discriminación, igualdade de sexo e fomento dunha política racional de emprego.

O mesmo ocorre ao establecer os criterios de ascenso e promoción na empresa e tamén no que respecta á clasificación profesional respecto da que se indica que os criterios de definición das categorías e grupos serán comúns para os dous sexos.

Noutros casos sinálanse como funcións da Comisión Paritaria asegurar a non discriminación de xénero, controlando a igualdade de trato, os posibles abusos, agresións de orde sexual, laborais, físicas ou psíquicas, tanto por parte de compañeiros de traballo, como de superiores.

Indícase tamén que non poden existir diferenzas nas denominacións dos postos de traballo en función do sexo e que se evitará na redacción do convenio a linguaxe sexista.

■ Aspectos retributivos

Indícase que mulleres e homes deben recibir igual retribución por traballo de igual valor.

Nalgúns convenios recóllense estas cláusulas ao establecer a táboa salarial de percepcións mínimas garantidas indicando que será, para cada traballador, a que corresponda ao seu grupo ou categoría profesional, sen discriminación ningunha por razón de sexo.

■ Acción positiva.

Sinálase a necesidade de adopción de medidas de acción positiva na negociación colectiva que impulsen a promoción de mulleres a cargos de responsabilidade nas empresas.

Indícase entre as funcións da comisión mixta paritaria a de velar para que non se produzan situacións de discriminación e impulsar a realización de medidas directas de acción positiva.

B. Acoso

Existen cláusulas en 53 convenios (27,5%), que afectan a 56.651 traballadores/as (42,4%).

Deles 39 son de empresa (25,8%) e afectan a 6.750 traballadores/as (38,6%) e 14 son de sector (33,3%) e afectan a 49.901 traballadores/as (43%).

Refírense estas cláusulas ao acoso sexual e moral no traballo e respecto delas pódese sinalar o seguinte:

En moitos convenios estas cláusulas sobre acoso aparecen recollidas ao establecer a relación de faltas graves e moi graves e nalgúns casos nas cláusulas sobre saúde laboral.

Un dos tipos de cláusula máis frecuente respecto do **acoso sexual** que recollen estes convenios sinala que todo comportamento ou situación que atente contra o respecto á intimidade ou contra a liberdade dos traballadores/as, condutas de acoso sexual verbais ou físicas, serán conceptuadas como faltas moi graves, graves ou leves, en función da repercusión do feito.

Engádesse que nos supostos nos que se leve a cabo servíndose dunha relación xerárquica ou se exerzan sobre persoas especialmente vulnerables pola súa situación persoal ou laboral, a sanción aplicárase no seu máximo grao.

Sinálase así mesmo nalgúns convenios que a representación dos traballadores/as e a dirección da empresa deberán velar polo dereito á intimidade do traballador/a procurando silenciar a súa identidade cando así fose requirido.

Inclúense nalgúns convenios as seguintes definicións de acoso sexual:

■ Considérase acoso sexual a situación na que se produce calquera comportamento verbal non verbal ou físico non desexado de índole sexual co propósito ou o efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea un ambiente intimidatorio, hostil, degradante, humillante ou ofensivo.

■ Considerarase acoso sexual en sentido amplo calquera comportamento contrario á dignidade e liberdade sexual, cuxo carácter ofensivo e indesexado por parte da vítima é ou debería ser coñecido pola persoa que o realiza, podendo interferir negativamente no seu contexto laboral ou cando a súa aceptación sexa utilizada como condición para evitar consecuencias adversas tanto no desenvolvemento do traballo como nas expectativas de promoción da vítima.

■ Enténdese por acoso sexual as condutas non desexadas polo destinatario ou destinataria, que xeren un ámbito laboral hostil e incómodo obxectivamente considerado, con menoscabo do dereito da vítima a cumprir a prestación laboral nun ambiente despexado de ofensas de palabra e obra que atenten á súa intimidade persoal.

Sinálase nun convenio que a mera atención sexual pódese converter en acoso se continúa unha vez que a persoa obxecto desta deu claras mostras de rexeitamento, sexan do teor que fosen.

Respecto do **acoso moral** existen cláusulas en 12 convenios (3 de sector e 9 de empresa) que afectan a 5.564 traballadores/as.

Nalgúns casos a cláusula é a mesma que para o acoso sexual pero engadíndolle este tipo de acoso.

Conteñen dous convenios as seguintes definicións:

■ Enténdese por acoso moral o factor de risco psicosocial que se manifesta por unha conduta abusiva (xesto, palabra, comportamento, actitude, etc.) que atente, pola súa repetición ou sistematización, contra a dignidade ou integridade psíquica ou física dunha persoa, poñendo en perigo o seu emprego ou degradando o ambiente de traballo.

■ Constitúe acoso moral toda conduta xestual, verbal, comportamento ou actitude, que atenta pola súa repetición e/ou sistematización contra a dignidade e a integridade física ou psíquica dunha persoa, que se produce no marco de organización e dirección dun empresario, degradando as condicións de traballo da vítima e poñendo en perigo o seu emprego. Cando este tipo de comportamento teña relación ou como causa o sexo ou o xénero dunha persoa, constituirá acoso moral discriminatorio.

9.6.9. Réxime disciplinario

Existen cláusulas en 94 convenios (48,7%) que afectan a 55.532 traballadores/as (41,6%).

Deles 79 son de empresa (52,3%) e afectan a 11.195 traballadores/as (64%) e 15 son de sector (35,7%) e afectan a 44.337 traballadores/as (38,2%).

As cláusulas refírense ao seguinte:

■ Graduación das faltas

Establécese en 73 convenios, o que supón o 37,8% dos asinados e o 77,7% dos que teñen cláusulas sobre o réxime disciplinario. Afectan estes convenios a 53.038 traballadores/as e deles 15 son de sector e 58 de empresa.

Nestas cláusulas recóllese unha enumeración das faltas cualificándoas en leves, graves e moi graves ou remítese a acordos, convenios ou regulamentacións que as recollen.

Só nun convenio se indica unha cualificación distinta á indicada cualificándoas en leves, menos graves, graves e moi graves.

■ Sancións

Indican as sancións segundo a gravidade das faltas 67 convenios, o que supón o 34,7% dos asinados e o 71,3% dos que teñen cláusulas sobre o réxime disciplinario. Afectan estes convenios a 52.448 traballadores/as e deles 15 son de sector e 52 de empresa.

Os tipos máis frecuentes de sancións que se indican son: amoestacións verbais e/ou escritas, suspensión de emprego e soldo e despedimento.

Outras sancións menos frecuentes son traslado forzoso sen dereito a indemnización, suspensión do dereito a concorrer a probas selectivas ou concursos de ascensos, desconto proporcional na retribución do tempo non traballado por falta de asistencia ou puntualidade e inhabilitación para o ascenso.

■ Outras cláusulas refírense ao procedemento sancionador, á necesidade ou non de tramitación dun expediente disciplinario, á información aos representantes dos traballadores/as e á prescrición e cancelación.

9.6.10. Cláusulas sobre o idioma

Teñen cláusulas sobre o idioma 28 convenios (o 14,5% dos asinados este ano) que afectan a 32.254 traballadores/as (24,1%).

Deles 22 son de empresa (14,6%) e afectan a 4.279 traballadores/as e 6 son de sector (14,3%) e afectan a 27.975 traballadores/as (24,1%).

As cláusulas máis frecuentes refírense ao dereito dos traballadores/as a desenvolver a súa actividade laboral e profesional en lingua galega, como lingua propia de Galicia, e a recibir formación lingüística. Tamén se fai referencia noutras cláusulas á non discriminación por razón de lingua.

Establécese que no seo da empresa fomentárase o uso da lingua galega nas actividades internas e externas, engadindo nalgún convenio que tamén se potenciará o uso da lingua galega nas relacións cos clientes e administracións.

Outro tipo de cláusulas refírense a que o convenio colectivo se redactará e publicará en galego ou de xeito bilingüe e tamén se fará de igual xeito cos anuncios, notas, avisos, etc. que se publiquen nos taboleiros de anuncios da empresa.

Tamén existen cláusulas respecto da valoración do coñecemento do galego para o ingreso e os concursos de traslados nos convenios de persoal laboral e acordos reguladores de funcionarios de concellos asinados este ano.

9.6.11. Cláusula de sometemento ao AGA

Faise referencia ao Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA) en 57 convenios dos asinados este ano, o 29,5% do total (Cadro 9.42). Afectan estes convenios a 88.582 traballadores/as (66,3%).

Deles 25 son de sector (59,5%) e afectan a 82.791 traballadores/as (71,3%) e 32 son de empresa (21,2%) e afectan a 5.791 traballadores/as (33,1%).

O tipo de cláusula que máis se utiliza indica que as partes asinantes do convenio, durante a súa vixencia, acordan someterse ás disposicións contidas no Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA) nos propios termos en que están formuladas.

Recóllense tamén referencias ao AGA nalgúns convenios ao indicar o xeito de resolver as discrepancias en temas concretos, sinalando os seguintes:

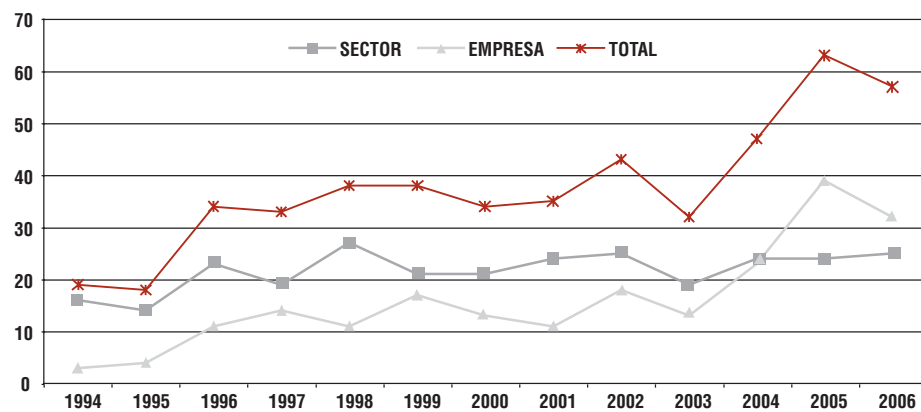
- Discrepancias no seo da comisión paritaria do convenio.
- Mobilidade e xeográfica.
- Desvinculación salarial.
- Dificultades na negociación do convenio.
- Amortización de postos de traballo.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusula de sometemento ao AGA.
Por provincias. Galicia. 1994-2006**

■ Cadro 9.42

		Sector	Empresa		
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº	2	7	TOTAL	
	%	100,00	43,75		
A Coruña	Nº	8	11		
	%	80,00	23,91		
Lugo	Nº	2	4		
	%	40,00	28,57		
Ourense	Nº	9	2		
	%	69,23	13,33		
Pontevedra	Nº	4	8		
	%	33,33	13,33		
Galicia 2006	Nº	25	32		
	%	59,52	21,19		
1994		16	3		
1995		14	4		
1996		23	11		
1997		19	14		
1998		27	11		
1999		21	17		
2000		21	13		
2001		24	11		
2002		25	18		
2003		19	13		
2004		24	23		
2005		24	39		
2006		25	32		

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Parte II. CONVENIOS COLECTIVOS ESTATAIS CON APLICACIÓN EN GALICIA

Como xa se indicaba na primeira parte deste capítulo, refírense os datos recollidos neste apartado aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a traballadores/as en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2006 ou posterior; combinando esta información coa remitida pola *Subdirección General de Estadísticas Sociales y Laborales do Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales*, que periodicamente remite un ficheiro no que se inclúen todos os convenios de ámbito interprovincial e estatal rexistrados, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a traballadores/as dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de traballadores/as dos convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado durante este ano neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información remitida polo Ministerio e contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de asalariados/as para Galicia por subclase (5 díxitos) da CNAE-93. Obtense así o número de asalariados/as por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante o ano 2006. Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios, e que poden apreciarse no cadro de datos básicos que acompaña a este informe

Os Cadros 9.I e 9.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e/ou revisados en 2006, que foron 142 e afectan a 108.347 traballadores/as.

Convenios colectivos

■ Cadro 9.I

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	82	14.347
Sector	25	53.472
Total	107	67.819

Revisións salariais

■ Cadro 9.II

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	10	364
Sector	25	40.164
Total	35	40.528

Deles 92 son de empresa e afectan a 14.711 traballadores/as e 50 son de sector e afectan a 93.636 traballadores/as.

Os Cadros 9.III e 9.IV reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de traballadores/as aos que afectan.

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Empresa

■ Cadro 9.III

	Estatais	
Nº Traballadores/as	Nº	%
0 - 50	62	67,39%
51-100	13	14,13%
101-500	11	11,96%
501-1000	2	2,17%
1001-3000	3	3,26%
>3000	1	1,09%
Total	92	

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Sector

■ Cadro 9.IV

	Estatais	
Nº Traballadores/as	Nº	%
0 - 50	6	12,00%
51-100	2	4,00%
101-500	8	16,00%
501-1000	8	16,00%
1001-3000	17	34,00%
>3000	9	18,00%
Total	50	

Neles obsérvase que nos convenios de empresa o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 traballadores/as.

Nos de convenios de sector o maior número de convenios sitúase nos que afectan entre 1.001 e 3.000 traballadores/as.

No que se refire ao ámbito temporal, o 64,6% dos convenios asinados de empresa e o 68% dos de sector teñen unha vixencia igual ou superior a 3 anos. Estes datos aprécianse con maior detalle nos Cadros 9.V e 9.VI.

**Vixencias medias dos convenios de empresa.
Porcentaxe sobre o total**

■ **Cadro 9.V**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	1	1,22%
1 ano	12	14,63%
De 1 a 2 anos	-	0,00%
2 anos	16	19,51%
De 2 a 3 anos	-	0,00%
3 anos	25	30,49%
Máis de 3 anos	28	34,15%
Total	82	

**Vixencias medias dos convenios de sector.
Porcentaxe sobre o total**

■ **Cadro 9.VI**

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	-	0,00%
1 ano	2	8,00%
De 1 a 2 anos	-	0,00%
2 anos	6	24,00%
De 2 a 3 anos	-	0,00%
3 anos	9	36,00%
Máis de 3 anos	8	32,00%
Total	25	

O incremento salarial medio pactado nos 142 convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2006 foi de 3,18 (Cadro 9.VII).

Este incremento é superior en 0,58 puntos ao IPC galego do ano 2006 que foi do 2,6 e en 0,48 puntos ao estatal que foi do 2,7.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta as cláusulas de revisión salarial que figuran no 60,75% dos convenios e no 80% das revisións salariais tidas en conta este ano.

■ Cadro 9.VII

Media ponderada do incremento salarial pactado

Ano 2006	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
	3,17	2,62	3,35	3,11	3,18

A media por sectores económicos recóllese no Cadro 9.VIII.

**Media ponderada do incremento salarial pactado
por sectores de actividade**

■ Cadro 9.VIII

	Estatais	
	Agricultura	5,80
	Industria	3,33
	Construción	2,20
	Servizos	2,88
	Total	3,18

Os Cadros 9.IX e 9.X indican os convenios asinados e revisados que teñen cláusula de revisión salarial e os traballadores/as aos que afectan.

Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial

■ Cadro 9.IX

Empresa	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
	46	56,10%	6.424	44,78%
	19	76,00%	49.589	92,74%
	Total	65	60,75%	56.013

Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial

■ Cadro 9.X

Empresa	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
	6	60,00%	255	70,05%
	22	88,00%	30.546	76,05%
	28	80,00%	30.801	76,00%

A xornada media pactada nestes convenios foi de 1.755,9 horas (Cadros 9.XI e 9.XII).

Xornada pactada. Media ponderada para o ano actual

■ Cadro 9.XI

2006	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.760,1	1.730,8	1.755,9

Xornada por sector de actividade

■ Cadro 9.XII

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa		1.747,5	1.718,3	1.730,6	1.730,8
Sector	1.784,0	1.743,8		1.776,5	1.760,1
Total	1.784,0	1.743,9	1.718,3	1.765,5	1.755,9

Dos convenios asinados e revisados este ano que establecen a xornada de xeito anual, só 2 de empresa indican unha xornada de 1.826 horas e os 111 restantes sinalan unha xornada inferior.

Dos 34 que indican a xornada semanal, 18 sinalan unha xornada inferior ás 40 horas. Deles 2 son de sector e 16 de empresa.

O Cadro 9.XIII que figura a continuación recolle unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos este ano con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

■ Cadro 9.XIII
Estatais 2006 Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ACTIVIDADE DE CICLISMO PROFESIONAL			
ADMINISTRACIÓNS DE LOTERÍAS	2,40	0,30	2,70
AUTOESCOLAS	3,90	Non procede aplicación	3,90
CENTROS E SERVIZOS DE ATENCIÓN A PERSOAS CON DISCAPACIDADE (CENTROS DE ASISTENCIA, DIAGNOSTICO, REHABILITACION E PROMOCION DE MINUSVALIDOS)		Non procede aplicación	
CONSERVAS, SEMICONSERVAS, AFUMADOS, COCIDOS, SECADOS, ELABORADOS, SALAZÓNS, ACEITES E FARIÑA DE PEIXE E MARISCO	3,00	0,20	3,20
DISTRIBUIDORES CINEMATOGRAFICOS E OS SEUS TRABALLADORES	2,25	0,70	2,95
EMPRESAS CONSULTORAS DE PLANIFICACIÓN, ORGANIZACIÓN DE EMPRESAS E ORGANIZACIÓN CONTABLE	2,00	Non procede aplicación	2,00
EMPRESAS DE MEDIACIÓN EN SEGUROS PRIVADOS (ANTES AXENTES E CORREDORES DE SEGUROS)	2,00	0,70	2,70
EMPRESAS DE XESTIÓN E MEDIACIÓN INMOBILIARIA	2,50	0,2	2,70
FABRICACIÓN DE XEADOS	2,50	0,70	3,20
GRANDES ALMACÉNS	3,50	Non procede aplicación	3,50
II ACORDO ESTATAL SOBRE MATERIAS CONCRETAS E COBERTURA DE BALEIROS PARA O SECTOR CEMENTO			
INDUSTRIA SALINEIRA			
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	2,50	0,70	3,20
INDUSTRIAS CÁRNICAS	3,00	0,70	3,70
INDUSTRIAS DE ALIMENTOS COMPOSTOS PARA ANIMAIS	2,00	1,20	3,20
INDUSTRIAS DE CAPTACIÓN, ELEVACIÓN, CONDUCCIÓN, TRATAMENTO, DEPURACIÓN E DISTRIBUCIÓN DE AUGA	2,70	0,70	3,40
INDUSTRIAS DE GRANXAS AVÍCOLAS E OUTROS ANIMAIS	5,10	0,70	5,80
INDUSTRIAS DE PASTAS ALIMENTICIAS	2,30	0,70	3,00
INDUSTRIAS FOTOGRÁFICAS	2,30	0,70	3,00
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS			
SECTOR DA CORTIZA	3,20	0,70	3,90
TÉCNICOS DE EMPRESAS DE PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL	3,70		3,70
TELLAS, LADRILLOS E PEZAS ESPECIAIS DE ARXILA COCIDA	3,00	0,70	3,70
XESTORÍAS ADMINISTRATIVAS			
(Ourense. Nas outras tres provincias existe convenio de Oficinas e despachos)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	3,17		

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ARTES GRÁFICAS, MANIPULADOS DE PAPEL, MANIPULADOS DE CARTÓN, EDITORIAIS E INDUSTRIAS AUXILIARES	3,95		3,95
AXENCIAS DE VIAXES	2,28	0,70	2,98
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	3,00	0,70	3,70
COMERCIO MAIORISTAS DISTRIBUIDORES ESPECIALIDADES E PRODUTOS FARMACÉUTICOS (DISTRIBUIDORES)	2,40	0,70	3,10
EMPRESAS DE ENXEÑERÍA E OFICINAS DE ESTUDIOS TÉCNICOS	2,80	Non procede aplicación	2,80
EMPRESAS DE SEGURIDADE	3,70		3,70
ENTIDADES DE SEGUROS, REASEGUROS E MUTUAS DE ACCIDENTES DE TRABAÑO	2,00	0,70	2,70
ESTABLECEMENTOS FINANCEIROS DE CRÉDITO	2,50	0,61	3,11
FABRICACIÓN DE CONSERVAS VEXETAIS	2,60	0,70	3,30
FABRICACIÓN DO CALZADO ARTESÁN MANUAL E ORTOPEDIA E A MEDIDA E TALLERES DE REPARACIÓN E CONSERVACIÓN DO CALZADO USADO E DUPLICADO DE CHAVES	2,50	0,70	3,20
FARIÑAS PANIFICABLES E SÉMOLAS	2,50	0,70	3,20
INDUSTRIA AZUCREIRA	2,30	0,70	3,00
INDUSTRIA DO CALZADO	2,25	0,70	2,95
INDUSTRIA QUÍMICA	2,50	0,70	3,20
INDUSTRIAS DE AUGAS DE BEBIDAS ENVASADAS - ACORDO MARCO	2,40	0,70	3,10
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTICIÓN DE PELES PARA PELUtería	2,30	0,70	3,00
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	2,50	0,70	3,20
INDUSTRIAS LÁCTEAS E OS SEUS DERIVADOS	2,50	0,70	3,20
MAIORISTAS E IMPORTADORES DE PRODUTOS QUÍMICOS INDUSTRIAIS E DE DROGUERÍA, PERFUMERÍA E ANFOS	2,40	0,70	3,10
MINORISTAS DE DROGUERÍAS, HERBORISTERÍAS, ORTOPEDIAS E PERFUMERÍAS	2,50	0,70	3,20
OFICINAS DE FARMACIAS	3,00	0,70	3,70
PASTAS, PAPEL E CARTÓN	2,40	0,70	3,10
PERFUMERÍA E AFÍNS	2,50	0,70	3,20
PRENSA DIARIA	4,20		4,20
RECUPERACIÓN DE RESIDUOS E MATERIAS PRIMAS SECUNDARIAS	3,00	0,70	3,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,35			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ADD ARTICULOS DEPORTIVOS DECATHLON SA	2,60	0,10	2,70
ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO - PERSOAL LABORAL	2,00		2,00
AGENCIA EFE SOCIEDAD ANONIMA	3,50		3,50
AIR LIQUIDE (Air Liquide España, S.A.; Air Liquide Medicinal, S.L.U.; Air Liquide Producción, S.L.U. y Air Liquide Ibérica de Gases, S.L.U.)	4,00		4,00
ALCATEL ESPAÑA, S.A. (Antes ESTANDARD ELECTRICA, S.A.)			
ALDEAS INFANTILES SOS DE ESPAÑA			
ALGECO CONSTRUCCIONES MODULARES SA UNIPERSONAL (ANTES ALQUIMODUL SA)	2,00	0,20	2,20
ASISTENCIA DISTRIBUCION Y SERVICIOS 2003 (ADYS)	2,00	Base para 2007: valor 0,7	2,00
AUTOBAR SPAIN, S.A. (antes SEMATIC S.A.)	2,50	0,20	2,70
AUTOTRANSPORTE TURISTICO ESPAÑOL S.A. (ATESA)	2,50	0,20	2,70
AVIS ALQUILE UN COCHE, S.A.	2,00	0,70	2,70
BANCO DE ESPAÑA	3,05	Non procede aplicación	3,05
BANQUE PSA FINANCE SUCURSAL EN ESPAÑA	2,50	0,20	2,70
BIMBO MARTINEZ COMERCIAL SL			
BIMBO S.A.		Procedería aplicación	
BRIDGESTONE HISPANIA S.A. - DELEGACIONES COMERCIALES		Procedería aplicación	
CAJA DE AHORROS DE GIPUZCOA Y SAN SEBASTIAN - KUTXA		Procedería aplicación	
CEGELEC SA	2,50	0,45	2,95
CLH AVIACION, S.A.	2,30	0,70	3,00
COBRA SERVICIOS AUXILIARES SA	3,50		3,50
COMERCIAL COINTRA S.A.	2,50	0,70	3,20
COMPAÑIA LOGÍSTICA DE HIDROCARBUROS CLH, S.A. - PERSONAL DE TIERRA (ANTES CAMPSA)	2,30	0,70	3,00
CONTROL DE TRANSITO Y GESTION AUXILIAR SL			
CONTROL Y MONTAJES INDUSTRIALES CYMI, S.A. (ANTES CONTROL Y APLICACIONES; INST. Y SERVC. INDUSTRIALES, S.A.)	2,00	0,70	2,70
CWT VIAJES DE EMPRESA SA (Carlson Wagonlit España)	2,60	0,45	3,05
DANONE, S.A.	2,50	0,70	3,20
DIARIO ABC SL	2,65	0,70	3,35
DISTRIBUIDORA INTERNACIONAL DE ALIMENTACIÓN. S.A. - DIA. S.A.			
ECA CERT, CERTIFICACIÓN, S.A.U.	3,50		3,50

ENTE PÚBLICO EMPRESARIAL LOTERÍAS Y APUESTAS DEL ESTADO - DELEGACIONES COMERCIALES	4,00	Non procede aplicación	4,00
ENTIDAD PÚBLICA EMPRESARIAL AEROPUERTOS ESPAÑOLES Y NAVEGACIÓN AÉREA - AENA (Antes AEROPUERTOS NACIONALES Y AVIACIÓN CIVIL)	2,00		2,00
ESC SERVICIOS GENERALES, S. L. (antes NORDÉS CONTROL. S.L.)	3,70		3,70
FERROCARRILES DE VÍA ESTRECHA	2,40		2,40
FINANZAUTO S.A.	2,30	0,70	3,00
FRIT RAVICH, S.L.	4,20		4,20
FUCHS LUBRICANTES S.A.	2,50	0,70	3,20
FUERZA DE VENTAS SA	2,00	Base para 2007: valor 0,7	2,00
FUJITSU ESPAÑA SERVICES SA (ANTES FUJITSU CUSTOMER SUPPORT SA)			
FUNDACION INTERNACIONAL O'BELEN	3,70		3,70
GAS NATURAL SOLUCIONES SL	2,40	0,70	3,10
GETRONICS ESPAÑA SOLUTIONS SL (ANTES WANG GLOBAL NETWORK SERVICES SL)	2,00	0,70	2,70
GRUPO AVIVA: AVIVA GRUPO CORPORATIVO, AVIVA VIDA Y PENSIONES, AVIVA GESTIÓN DE INVERSIONES AIE, AVIVA GESTIÓN S.G.I.I.C Y AVIVA VALORES AV	8,50		8,50
GRUPO CHAMPION (SUPERMERCADOS CHAMPION SA Y GRUP SUPECO-MAXOR SL)	2,80	0,10	2,90
GRUPO DE EMPRESAS SPRINTER - (Sprinter Megacentros del Deporte, SL; Stocker Factory, SL y Stivals 2000, SL)	2,50		2,50
GRUPO EROSKI	3,00	Non procede aplicación	3,00
GRUPO EXIDE ESPAÑA (SOCIEDAD ESPAÑOLA DE ACUMULADOR TUDOR SA Y CHLORIDE MOTIVE POWER IBERICA SL)	2,93		2,93
GRUPO UNION RADIO (ANTES SOCIEDAD ESPAÑOLA DE RADIODIFUSION, S.A. - SER)	2,00	0,70	2,70
HERTZ DE ESPAÑA S.A.	3,90		3,90
HIJOS DE RIVERA, S.A. (Propietaria da fábrica de cervexa "La Estrella de Galicia")	3,00	Non procede aplicación	3,00
IBERDROLA ENERGIAS RENOVABLES II SAU	3,70		3,70
IBERIA L.A.E. -TIERRA-			
INZAMAC ASISTENCIAS TECNICAS SA	2,00	0,35	2,35
LA REGION SA	3,70		3,70
MAPFRE, GRUPO ASEGURADOR	2,30	0,81	3,11
MERCADONA, S.A.	3,20	Base para 2007: valor 0,7	3,20
MIELE, S.A.	2,00	0,70	2,70
NEWCO AIRPORTS SERVICES, S.A.	3,00	Non procede aplicación	3,00

NEXTIRAONE ESPAÑA, SLU			
OCEANICA BRET (COMPAÑIA) SA (COBRET)	2,00		2,00
OERLIKON SOLDADURA SA	2,00		2,00
Praxair España, S. L.; Praxair Producción España, S. L.; Praxair Soldadura, S. L.; Praxair Euroholding, S. L.	3,60	Non procede aplicación	3,60
RECOLETOS GRUPO DE COMUNICACIÓN, S.A. Y EL PERSONAL DE REDACCIÓN DEL DIARIO DEPORTIVO MARCA.	2,00	0,70	2,70
REINTEGRA SA	3,70		3,70
REMOLCADORES NOSA TERRA, S.A. - REMOLCANOSA	3,00	0,70	3,70
RODIO CIMENTACIONES ESPECIALES S.A.			
SEGUROS GROUPAMA SEGUROS Y REASEGUROS	3,50		3,50
SIEMENS, S.A. (UNICO PARA TODA LA EMPRESA)	3,20		3,20
SLI SYLVANIA SA	3,70		3,70
SOCIEDAD ESPAÑOLA INSTALACIONES REDES TELEFONICAS S.A. (-SEIRT-)	2,50		2,50
SOCIEDAD ESTATAL CORREOS Y TELEGRAFOS SA	2,00		2,00
SPANAIR (COLECTIVO RAMPA)	3,00	Non procede aplicación	3,00
SPANAIR SA (TIERRA)	2,00	Base para 2007: valor 0,7	2,00
TAP-AIR PORTUGAL	3,10		3,10
TCI CORTES XXI, SAU			
TELEFONICA DATA ESPAÑA SA	2,00	0,70	2,70
TRANSFORMACIÓN AGRARIA, S.A. - TRAGSA			
TRES M (3-M) ESPAÑA S.A.		Procedería aplicación	
UNION ESPAÑOLA DE EXPLOSIVOS Y OTRAS EMPRESAS DE SU GRUPO	2,90	0,60	3,50
UNION GENERAL DE TRABAJADORES - UGT	3,00	Non procede aplicación	3,00
UNIPREX, S.A.	2,00	0,70	2,70
VELPA SA	3,00	Base para 2007: Non procede aplicación	3,00
VIAJES ECUADOR SA			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,62			

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ALDEASA SA	3,00	0,70	3,70
FUNDACION DIAGRAMA INTERVENCION PSICOSOCIAL	2,00	0,70	2,70
GRUPO SOGECABLE	2,20	0,77	2,97
PANSFOOD, S.A.	3,70		3,70
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	2,00	0,70	2,70
REALE GRUPO ASEGURADOR	3,70		3,70
SAINT-GOBAIN CRISTALERIA SA	2,00	0,69	2,69
UMANO SERVICIOS INTEGRALES SA	2,25	0,70	2,95
V2 COMPLEMENTOS AUXILIARES SA	3,70		3,70
VIGILANCIA INTEGRADA, SA	3,70		3,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,11			

10.1. Introducción

Analízase neste capítulo a sinistralidade laboral en Galicia durante 2006, para o que, previamente, fanse necesarias algunhas precisións.

As cifras a tratar refírense, fundamentalmente, a accidentes de traballo e enfermidades profesionais, procedendo a información das comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional, referíndose a aqueles que ocasionan baixa no traballo. Inclúense dentro deste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, e que legalmente se consideren como tales, como os accidentes in itinere.

10.2. Distribución por gravidade e provincias

Referíndose as cifras dos accidentes con baixa, un primeiro cadro xeral (cadro 10.1) permítenos unha visión global da distribución por provincias en función da gravidade e a súa comparación coas cifras nacionais de sinistralidade.

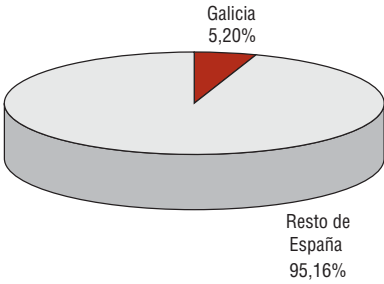
■ Cadro 10.1

Accidentes de traballo e enfermidades profesionais con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2006

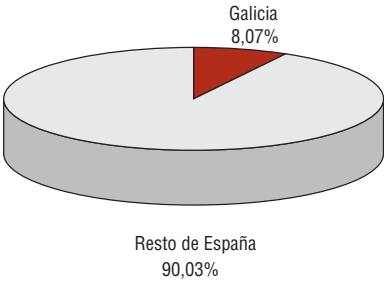
			A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Accidentes	En xornada de traballo	Leves	19.489	4.321	3.983	19.751	47.544	925.004
		Graves	371	81	71	426	949	8.773
		Mortais	31	11	9	27	78	966
		Total	19.891	4.413	4.063	20.204	48.571	934.743
	In itinere	Leves	1.502	285	278	2.049	4.114	93.284
			Graves	53	16	11	78	1.974
			Mortais	11	6	1	10	372
			Total	1.566	307	290	2.137	95.630
Enfermidades profesionais	Leves		182	58	161	505	906	17.321
	Graves		2	1	0	9	12	40
	Mortais		0	0	0	0	0	0
	Total		184	59	161	514	918	17.361

Elaboración propia
Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Accidentes en xornada de traballo con baixa

Accidentes mortais en xornada de traballo

Os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (48.571) supoñen un 5,20% do total estatal. Sen embargo, en accidentes mortais dita porcentaxe ascende a un 8%.

Descompoñendo o cadro xeral (cadro 10.2), vemos que na distribución global por gravidade, producíronse en Galicia 52.871 accidentes con baixa, dos cales, 4.300 teñen o carácter de in itinere o que supón un 8,13%. Do total de accidentes o 97,70% teñen a consideración de leves, 2,10% graves e 0,20% mortais.

Efectuando un novo desglose dos accidentes, permite concluir que nos desplazamentos, sexan en xornada de traballo ou in itinere, ocorren máis do 11% dos accidentes laborais, porcentaxe que se eleva nos graves ao 20% e nos mortais ao 41,51%.

■ Cadro 10.2

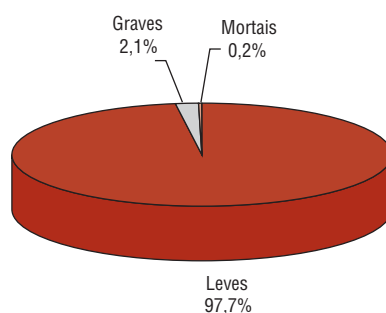
Accidentes con baixa. Por gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Xornada de traballo	47.544	92,0	949	85,73	78	73,58	48.571	91,87
In itinere	4.114	8,0	158	14,27	28	26,42	4.300	8,13
Total	51.658	100	1.107	100	106	100	52.871	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe do total de accidentes

■ Cadro 10.3

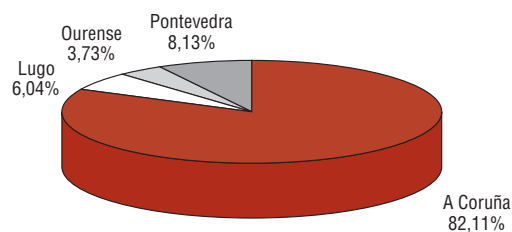
Accidentes con baixa. Segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
A Coruña	42.609	82,48	757	68,38	44	41,51	43.410	82,11
Lugo	3.048	5,90	125	11,29	18	16,98	3.191	6,04
Ourense	1.887	3,65	67	6,05	16	15,09	1.970	3,73
Pontevedra	4.114	7,96	158	14,27	28	26,42	4.300	8,13
Galicia	51.658	100,00	1.107	100,00	106	100,00	52.871	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Accidentes con baixa en xornada de traballo

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo (cadro 10.4), A Coruña e Pontevedra totalizan o 82% do resultado global de accidentes en Galicia.

■ Cadro 10.4

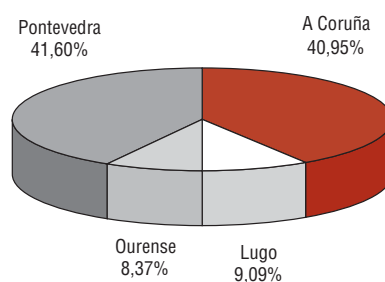
Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias e gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
A Coruña	19.489	40,99	371	39,09	31	39,74	19.891	40,95
Lugo	4.321	9,09	81	8,54	11	14,10	4.413	9,09
Ourense	3.983	8,38	71	7,48	9	11,54	4.063	8,37
Pontevedra	19.751	41,54	426	44,89	27	34,62	20.204	41,60
Galicia	47.544	100,00	949	100,00	78	100,00	48.571	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Accidentes con baixa en xornada de traballo

10.3. Distribución dos accidentes de traballo, en xornada de traballo, con baixa por sectores económicos

En termos absolutos, en Galicia (cadro 10.5), o sector servizos totaliza o maior número de accidentes (16.303), casi equiparado o da industria e seguido do da construción. Nos accidentes cualificados como mortais, tamén servizos, é o que sofre mais accidentes, resaltando a alta siniestralidade mortal en construción e, en comparación co número de traballadores/as ocupados/as, o sector da pesca.

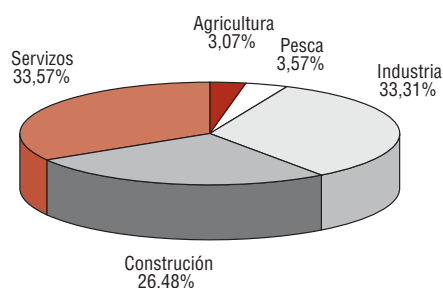
Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006

■ Cadro 10.5

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	1.382	2,91	106	11,17	2	2,56	1.490	3,07
Pesca	1.662	3,50	64	6,74	9	11,54	1.735	3,57
Industria	15.909	33,46	254	26,77	16	20,51	16.179	33,31
Construción	12.555	26,41	285	30,03	24	30,77	12.864	26,48
Servizos	16.036	33,73	240	25,29	27	34,62	16.303	33,57
Total	47.544	100,00	949	100,00	78	100,00	48.571	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe de accidentes con baixa

Efectuando o exame en relación coa poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadro 10.6), loxicamente, e en virtude da, xenericamente, menor posibilidade de risco, o sector servizos, que ocupa o maior número de asalariados/as (64,03%), porcentualmente sofre menor número de accidentes (33,57%). O resto dos sectores teñen maior porcentaxe de accidentes que de poboación asalariada ocupada neles.

A distribución desagregada por provincias aparece reflectida no cadro 10.7.

Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2006

■ Cadro 10.6

	Total	%
Agricultura e pesca	29,5	3,31
Industria	186,6	20,95
Construción	104,3	11,71
Servizos	570,3	64,03
Total	890,7	100

Elaboración propia

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa. Medias 2006

Cadro 10.7

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias, sectores de actividade e gravidade.Galicia. 2006

A Coruña	Leves		Graves		Mortais		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	495	2,54	50	13,48	0	0,00	545	2,74
Pesca	731	3,75	13	3,50	1	3,23	745	3,75
Industria	5.781	29,66	92	24,80	5	16,13	5.878	29,55
Construción	5.428	27,85	119	32,08	10	32,26	5.557	27,94
Servizos	7.054	36,19	97	26,15	15	48,39	7.166	36,03
Total	19.489	100,00	371	100,00	31	100,00	19.891	100,00

Lugo	Leves		Graves		Mortais		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	387	8,96	23	28,40	1	9,09	411	9,31
Pesca	178	4,12	5	6,17	1	9,09	184	4,17
Industria	1.201	27,79	11	13,58	5	45,45	1.217	27,58
Construción	1.094	25,32	16	19,75	1	9,09	1.111	25,18
Servizos	1.461	33,81	26	32,10	3	27,27	1.490	33,76
Total	4.321	100,00	81	100,00	11	100,00	4.413	100,00

Ourense	Leves		Graves		Mortais		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	178	4,47	5	7,04	0	0,00	183	4,50
Pesca	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Industria	1.508	37,86	26	36,62	3	33,33	1.537	37,83
Construción	1.046	26,26	20	28,17	4	44,44	1.070	26,34
Servizos	1.251	31,41	20	28,17	2	22,22	1.273	31,33
Total	3.983	100,00	71	100,00	9	100,00	4.063	100,00

Pontevedra	Leves		Graves		Mortais		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	322	1,63	28	6,57	1	3,70	351	1,74
Pesca	753	3,81	46	10,80	7	25,93	806	3,99
Industria	7.419	37,56	125	29,34	3	11,11	7.547	37,35
Construción	4.987	25,25	130	30,52	9	33,33	5.126	25,37
Servizos	6.270	31,75	97	22,77	7	25,93	6.374	31,55
Total	19.751	100,00	426	100,00	27	100,00	20.204	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.4. Distribución por actividades

Na distribución por actividades económicas (cadro 10.8) pódese observar que, claramente, a construción en Galicia ocupa o primeiro lugar en número global de accidentes, destacando significativamente sobre as demais actividades. A segunda actividade en número de accidentes é “O comercio polo miúdo”. No total de accidentes, na súa distribución provincial, salienta tamén en cada unha das provincias galegas a actividade da construción (cadros 10.9 a 10.12).

■ Cadro 10.8

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia. 2006

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	922	87	2	1.011
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	460	19	0	479
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	1.662	64	9	1.735
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	2	0	0	2
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	10	1	0	11
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	1	0	0	1
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	771	16	2	789
Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.532	36	2	2.570
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	226	1	0	227
Industria da confección e peletería	232	3	0	235
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	16	1	0	17
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1.677	47	2	1.726
Industria do papel	107	2	0	109
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	238	3	0	241
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	10	1	0	11
Industria química	283	4	1	288
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	420	4	0	424
Fabric. Doutrous produtos minerais non metálicos	1.390	33	4	1.427
Metalutxia	1.013	10	0	1.023
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	2.817	44	3	2.864
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	571	12	0	583
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	3	0	0	3
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	244	2	0	246
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	35	0	0	35
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	31	0	0	31
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	620	8	0	628
Fabric. Doutrou material de transporte	1.587	7	1	1.595
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	658	12	0	670
Reciclaxe	199	2	0	201
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	157	5	1	163
Captación, depuración e distribución de auga	59	0	0	59
Construción	12.555	285	24	12.864
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	1.215	16	1	1.232
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	1.777	25	5	1.807
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	2.968	20	1	2.989
Hostalería	1.648	18	0	1.666
Transporte terrestre, transporte por tubos	1.367	50	12	1.429
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	81	2	0	83
Transporte aéreo e espacial	44	0	0	44
Actv. Anexas aos transportes: axencias de viaxes	804	5	0	809
Correos e telecomunicacións	283	2	0	285
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	67	3	0	70
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	15	2	0	17
Act. Auxiliares e intermediación financeira	19	0	0	19
Actividades inmobiliarias	120	4	0	124
Aluqueiro de maquinaria e equipo sen operario	97	2	0	99
Actividades informáticas	33	5	1	39
Investigación e desenvolvemento	23	0	0	23
Outras actividades empresariais	1.162	15	0	1.177
Admón. Pública, defensa e Seq. Soc. Obrigatoria	1.532	26	6	1.564
Educación	305	3	0	308
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	1.276	26	0	1.302
Actividades de saneamento público	258	4	1	263
Actividades asociativas	114	1	0	115
Actividades recreativas, culturais e deportivas	325	7	0	332
Actividades diversas de servizos persoais	481	4	0	485
Fogares que empregan persoal doméstico	17	0	0	17
Organismos extraterritoriais	5	0	0	5
Total	47.544	949	78	48.571

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.9 Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. A Coruña. 2006

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	337	37	0	374
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	158	13	0	171
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	731	13	1	745
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	1	0	0	1
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	6	1	0	7
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	1	0	0	1
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	80	3	0	83
Industria de produtos alimenticios e bebidas	1.015	13	1	1.029
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	98	0	0	98
Industria da confección e peletería	170	2	0	172
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	13	1	0	14
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	715	14	1	730
Industria do papel	46	0	0	46
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	163	2	0	165
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	8	1	0	9
Industria química	121	2	0	123
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	89	0	0	89
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	276	13	1	290
Metalutxia	424	4	0	428
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	1.208	21	1	1.230
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	168	3	0	171
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	55	1	0	56
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	19	0	0	19
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	27	0	0	27
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	86	0	0	86
Fabric. Douro material de transporte	519	3	0	522
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	309	4	0	313
Reciclaxe	67	1	0	68
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	78	3	1	82
Captación, depuración e distribución de auga	19	0	0	19
Construción	5.428	119	10	5.557
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	482	4	1	487
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	686	9	3	698
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	1.524	9	1	1.534
Hostalería	685	12	0	697
Transporte terrestre, transporte por tubos	516	14	4	534
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	24	1	0	25
Transporte aéreo e espacial	38	0	0	38
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	483	2	0	485
Correos e telecomunicacións	127	1	0	128
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	38	3	0	41
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	4	0	0	4
Act. Auxiliares e intermediación financeira	6	0	0	6
Actividades inmobiliarias	29	0	0	29
Aluqueiro de maquinaria e equipo sen operario	37	1	0	38
Actividades informáticas	17	2	1	20
Investigación e desenvolvemento	6	0	0	6
Outras actividades empresariais	565	6	0	571
Admón. Pública, defensa e Seq. Soc. Obrigatoria	554	14	4	572
Educación	154	3	0	157
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	497	7	0	504
Actividades de saneamento público	172	2	1	175
Actividades asociativas	34	0	0	34
Actividades recreativas, culturais e deportivas	166	5	0	171
Actividades diversas de servizos persoais	195	2	0	197
Fogares que empregan persoal doméstico	10	0	0	10
Organismos extraterritoriais	5	0	0	5
Total	19.489	371	31	19.891

Fonte: Consellería de Traballo. Direccións Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.10

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas.
Por gravidade. Lugo, 2006

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	272	22	1	295
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	115	1	0	116
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	178	5	1	184
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	141	2	1	144
Industria de produtos alimenticios e bebidas	196	3	1	200
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	7	0	0	7
Industria da confección e peletería	3	0	0	3
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	1	0	0	1
Industria da madeira e cortiza (agás mobles): cestería e espartería	185	3	1	189
Industria do papel	9	0	0	9
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	13	0	0	13
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	0	0
Industria química	1	0	0	1
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	31	0	0	31
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	207	0	2	209
Metalutxia	50	0	0	50
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	147	1	0	148
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	57	0	0	57
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	1	0	0	1
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	36	1	0	37
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	2	0	0	2
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	0	0	0	0
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	6	0	0	6
Fabric. Doutra material de transporte	35	0	0	35
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	48	1	0	49
Reciclaxe	9	0	0	9
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	9	0	0	9
Captación, depuración e distribución de auga	7	0	0	7
Construción	1.094	16	1	1.111
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	114	0	0	114
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	143	2	0	145
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	215	2	0	217
Hostalería	154	0	0	154
Transporte terrestre, transporte por tubos	160	5	3	168
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	0
Transporte aéreo e espacial	1	0	0	1
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	30	1	0	31
Correos e telecomunicacións	29	1	0	30
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	4	0	0	4
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	0	0	0	0
Act. Auxiliares e intermediación financeira	1	0	0	1
Actividades inmobiliarias	24	0	0	24
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	9	0	0	9
Actividades informáticas	3	0	0	3
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	94	0	0	94
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obrigatoria	235	4	0	239
Educación	15	0	0	15
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	137	7	0	144
Actividades de saneamento público	17	1	0	18
Actividades asociativas	8	0	0	8
Actividades recreativas, culturais e deportivas	25	1	0	26
Actividades diversas de servizos persoais	43	2	0	45
Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	4.321	81	11	4.413

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.11** **Accidentes de trabajo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Ourense. 2006**

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	111	4	0	115
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	67	1	0	68
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	331	5	1	337
Industria de produtos alimenticios e bebidas	118	4	0	122
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	25	0	0	25
Industria da confección e peletería	12	0	0	12
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	0	0	0	0
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	211	5	0	216
Industria do papel	1	0	0	1
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	10	0	0	10
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	1	0	0	1
Industria química	51	0	1	52
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	44	1	0	45
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	268	4	0	272
Metalutxia	27	2	0	29
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	167	2	1	170
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	51	1	0	52
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	21	0	0	21
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	1	0	0	1
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	0	0	0	0
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	75	2	0	77
Fabric. Douro material de transporte	12	0	0	12
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	66	0	0	66
Reciclaxe	0	0	0	0
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	6	0	0	6
Captación, depuración e distribución de auga	10	0	0	10
Construción	1.046	20	4	1.070
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	93	2	0	95
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	143	4	1	148
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	201	0	0	201
Hostalería	117	2	0	119
Transporte terrestre, transporte por tubos	110	6	1	117
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	0
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	12	0	0	12
Correos e telecomunicacións	16	0	0	16
Intermediación financeira. agás seguros e plans de pensións	7	0	0	7
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	1	0	0	1
Act. Auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0
Actividades inmobiliarias	2	1	0	3
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	8	0	0	8
Actividades informáticas	1	0	0	1
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	82	0	0	82
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	179	2	0	181
Educación	21	0	0	21
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	175	3	0	178
Actividades de saneamento público	6	0	0	6
Actividades asociativas	16	0	0	16
Actividades recreativas, culturais e deportivas	17	0	0	17
Actividades diversas de servizos persoais	43	0	0	43
Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	0	1
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	3.983	71	9	4.063

Fonte: Consellería de Traballo. Direccións Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.12** **Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Pontevedra. 2006**

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	202	24	1	227
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	120	4	0	124
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	753	46	7	806
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	1	0	0	1
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	4	0	0	4
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	219	6	0	225
Industria de produtos alimenticios e bebidas	1.203	16	0	1.219
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	96	1	0	97
Industria da confección e peletería	47	1	0	48
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	2	0	0	2
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	566	25	0	591
Industria do papel	51	2	0	53
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	52	1	0	53
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	1	0	0	1
Industria química	110	2	0	112
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	256	3	0	259
Fabric. Doutrous produtos minerais non metálicos	639	16	1	656
Metalutxia	512	4	0	516
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	1.295	20	1	1.316
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	295	8	0	303
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	2	0	0	2
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	132	0	0	132
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	13	0	0	13
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	4	0	0	4
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	453	6	0	459
Fabric. Doutro material de transporte	1.021	4	1	1.026
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	235	7	0	242
Reciclaxe	123	1	0	124
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	64	2	0	66
Captación, depuración e distribución de auga	23	0	0	23
Construción	4.987	130	9	5.126
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	526	10	0	536
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	805	10	1	816
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	1.028	9	0	1.037
Hostalería	692	4	0	696
Transporte terrestre, transporte por tubos	581	25	4	610
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	57	1	0	58
Transporte aéreo e espacial	5	0	0	5
Actv. Anexas aos transportes: axencias de viaxes	279	2	0	281
Correos e telecomunicacións	111	0	0	111
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	18	0	0	18
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	10	2	0	12
Act. Auxiliares e intermediación financeira	12	0	0	12
Actividades inmobiliarias	65	3	0	68
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	43	1	0	44
Actividades informáticas	12	3	0	15
Investigación e desenvolvemento	17	0	0	17
Outras actividades empresariais	421	9	0	430
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obrigatoria	564	6	2	572
Educación	115	0	0	115
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	467	9	0	476
Actividades de saneamento público	63	1	0	64
Actividades asociativas	56	1	0	57
Actividades recreativas, culturais e deportivas	117	1	0	118
Actividades diversas de servizos persoais	200	0	0	200
Fogares que empregan persoal doméstico	6	0	0	6
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	19.751	426	27	20.204

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 10.13 ofrécese un resumo do antedito coas actividades numeradas de maior a menor sinistralidade o que resalta as cifras que se acadan na actividade de construción fronte ás outras actividades.

**Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia. 2006**

■ Cadro 10.13

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Construción	12.864
2	Comercio polo miúdo agás vehículos de motor, rep. Dom	2.989
3	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	2.864
4	Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.570
5	Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	1.807
6	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	1.735
7	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1.726
8	Hostalería	1.666
9	Fabricación doutro material de transporte	1.595
10	Admón. pública, Defensa e Seg. Social Obrigatoria	1.564

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.5. Distribución por distintas variables

Examínanse, neste apartado, os accidentes en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. É necesario, onde se poida efectuar, para unha visión clarificadora das cifras, poñer estas en relación con outros parámetros, fundamentalmente, a distribución real de efectivos.

■ Cadro 10.14

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo a forma do accidente. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Contacto coa corrente eléct., lume e subst. perigosas	1.554	3,27	45	4,74	3	3,85	1.602	3,30
Afogamentos, sepultamentos	109	0,23	4	0,42	4	5,13	117	0,24
Esmagamentos contra obxectos inmóviles	9.026	18,98	257	27,08	16	20,51	9.299	19,15
Choques contra obxectos en movemento	8.631	18,15	214	22,55	18	23,08	8.863	18,25
Contacto con axente cortante ou punzante	6.913	14,54	131	13,80	2	2,56	7.046	14,51
Atrapamento e amputacións	1.482	3,12	88	9,27	12	15,38	1.582	3,26
Sobreesforzos, trauma psíquico e expos. a radiac.	15.062	31,68	31	3,27	0	0,00	15.093	31,07
Mordeduras, patadas, picaduras	359	0,76	13	1,37	0	0,00	372	0,77
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	3.249	6,83	123	12,96	16	20,51	3.388	6,98
Outros contactos	1.159	2,44	43	4,53	7	8,97	1.209	2,49
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Ó agrupa-los accidentes segundo a forma en que se produciron (cadro 10.14) destacan, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobreesforzos, trauma síquico e exposicións a radiacións” que representan mais do 31% do total e cunha calificación claramente na su maioría de carácter leve.

Na distribución dos accidentes pola natureza da lesión (cadro 10.15) pode observarse que mais do 41% dos accidentes leves son lesións superficiais e feridas abertas e no 35,70% prodúcense torceduras, esguinces e distensións. Casi el 40% dos accidentes graves maniféstanse como lesións as fracturas. Nos accidentes con resultado de morte, as lesións múltiples representan mais do 37% do total.

■ Cadro 10.15

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo a natureza da lesión. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Lesións superficiais e feridas abertas	19.641	41,31	107	11,28	0	0,00	19.748	40,66
Fracturas de ósos	3.091	6,50	378	39,83	1	1,28	3.470	7,14
Torceduras, escordaduras e distensións	16.971	35,70	55	5,80	0	0,00	17.026	35,05
Amputacións traumáticas	115	0,24	66	6,95	0	0,00	181	0,37
Conmocións e lesións internas	3.033	6,38	85	8,96	9	11,54	3.127	6,44
Queimaduras, escaldaduras e conxel.	889	1,87	36	3,79	0	0,00	925	1,90
Envenenamentos e infeccións	62	0,13	1	0,11	0	0,00	63	0,13
Afogamentos e asfixias	41	0,09	2	0,21	3	3,85	46	0,09
Efectos do ruído, vibracións e presión	16	0,03	1	0,11	0	0,00	17	0,04
Ambiente térmico e radiacións	42	0,09	1	0,11	0	0,00	43	0,09
Danos psicolóxicos e choques traum.	88	0,19	2	0,21	1	1,28	91	0,19
Lesións múltiples	386	0,81	84	8,85	29	37,18	499	1,03
Infartos, derrames e outras patol. non traumát.	23	0,05	41	4,32	15	19,23	79	0,16
Outras non incluídas	3.146	6,62	90	9,48	20	25,64	3.256	6,70
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O seguinte cadro efectúa unha distribución pola parte do corpo lesionada (cadro 10.16), que, loxicamente, varía en función das consecuencias do accidente resaltando as mans como a parte máis afectada por accidentes.

Na distribución por sexos (cadro 10.17) e a súa comparación coa poboación asalariada (cadro 10.18) é clara a maior ocorrencia de accidentes nos homes; pero iso debería ser examinado tendo en conta, entre outros factores, fundamentalmente, as concretas ocupacións e os riscos que comportan. É claro o dato de que os homes sofren máis do 93% dos accidentes mortais.

■ Cadro 10.16

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo a parte do corpo lesionada. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Cabeza	734	1,54	45	4,74	9	11,54	788	1,62
Cranio	75	0,16	18	1,90	4	5,13	97	0,20
Cara (agás ollos)	520	1,09	4	0,42	0	0,00	524	1,08
Ollos	2.155	4,53	48	5,06	0	0,00	2.203	4,54
Pescozo	1.577	3,32	12	1,26	0	0,00	1.589	3,27
Lombo	8.087	17,01	73	7,69	0	0,00	8.160	16,80
Tórax	2.002	4,21	82	8,64	8	10,26	2.092	4,31
Extremidades super. (agás mans)	5.644	11,87	87	9,17	0	0,00	5.731	11,80
Mans	12.166	25,59	224	23,60	0	0,00	12.390	25,51
Extremidades Inferiores (agás pés)	8.470	17,82	161	16,97	0	0,00	8.631	17,77
Pés	4.669	9,82	57	6,01	0	0,00	4.726	9,73
Lesións múltiples	865	1,82	99	10,43	35	44,87	999	2,06
Outras non incluídas	580	1,22	39	4,11	22	28,21	641	1,32
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.17

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Homes	38.647	81,29	823	86,72	73	93,59	39.543	81,41
Mulleres	8.897	18,71	126	13,28	5	6,41	9.028	18,59
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Poboación ocupada asalariada. Por sexos ⁽¹⁾
Galicia 2006**

■ Cadro 10.18

	Nº	%
Homes	505,8	56,79
Mulleres	384,9	43,21
Total	890,7	100

Elaboración propia
(1) Datos en miles media anual
Fonte: EPA

En canto á relación entre os accidentes e a idade do accidentado/a (cadro 10.19), a franxa entre 25 e 34 anos é a que padece mais do 32% dos accidentes, feito que hai que contemplar tendo en conta que é a que mais traballadores/as asalariados/as ocupa. Tamén, no que a accidentes mortais refírese, de 35 a 44 anos é a franxa, co 34,62%, que sofre o maior número dos accidentes desta calificación

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadro 10.20) dá unha idea similar á da poboación ocupada en Galicia na pequena empresa, tal e como se pode contemplar noutros apartados deste informe, podéndose observar, claramente, como destaca en tódalas cualificacións o número de accidentes nas empresas de 5 a 25 traballadores/as, significándose nos mortais nos que, nas empresas de plantilla de menos de 25 traballadores/as, supón mais do 61%.

■ Cadro10.19

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menor de 16 anos	18	0,04	0	0,00	0	0,00	18	0,04
De 16 a 19 anos	1.669	3,51	19	2,00	1	1,28	1.689	3,48
De 20 a 24 anos	6.044	12,71	64	6,74	6	7,69	6.114	12,59
De 25 a 34 anos	15.546	32,70	226	23,81	15	19,23	15.787	32,50
De 35 a 44 anos	11.969	25,17	235	24,76	27	34,62	12.231	25,18
De 45 a 54 anos	8.595	18,08	268	28,24	16	20,51	8.879	18,28
De 55 a 65 anos	3.635	7,65	136	14,33	13	16,67	3.784	7,79
Maior de 65 anos	68	0,14	1	0,11	0	0,00	69	0,14
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.20

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal. Por gravidade. Galicia. 2006

Nº traballadores	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Conta propia	796	1,67	48	5,06	1	1,28	845	1,74
De 1 a 4	6.042	12,71	223	23,50	16	20,51	6.281	12,93
De 5 a 25	15.787	33,21	350	36,88	31	39,74	16.168	33,29
De 26 a 50	7.984	16,79	132	13,91	12	15,38	8.128	16,73
De 51 a 100	5.614	11,81	84	8,85	7	8,97	5.705	11,75
De 101 a 250	5.569	11,71	51	5,37	3	3,85	5.623	11,58
De 251 a 500	2.686	5,65	29	3,06	6	7,69	2.721	5,60
De 501 a 1000	1.364	2,87	20	2,11	2	2,56	1.386	2,85
Máis de 1000	1.702	3,58	12	1,26	0	0,00	1.714	3,53
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nos seguintes cadros 10.21 e 10.22 examínanse os accidentes segundo a antigüidade na empresa e no posto de traballo, sendo difícil extraer conclusións concretas sen comparar co dato da distribución da poboación asalariada.

■ Cadro 10.21

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo antigüidade na empresa. Por gravidade. Galicia. 2006**

Antigüidade na empresa	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	8.566	18,02	161	16,97	20	25,64	8.747	18,01
De 3 a 6 meses	8.235	17,32	142	14,96	10	12,82	8.387	17,27
De 6 meses a 1 ano	6.541	13,76	91	9,59	8	10,26	6.640	13,67
De 1 a 3 anos	9.031	19,00	181	19,07	12	15,38	9.224	18,99
Máis de 3 anos	15.171	31,91	374	39,41	28	35,90	15.573	32,06
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.22

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo antigüidade no posto de traballo. Por gravidade. Galicia. 2006**

Antigüidade no posto de traballo	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	9.686	20,37	166	17,49	20	25,64	9.872	20,32
De 3 a 6 meses	7.897	16,61	146	15,38	11	14,10	8.054	16,58
De 6 meses a 1 ano	6.179	13,00	90	9,48	7	8,97	6.276	12,92
De 1 a 3 anos	8.838	18,59	180	18,97	12	15,38	9.030	18,59
Máis de 3 anos	14.944	31,43	367	38,67	28	35,90	15.339	31,58
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadro 10.23) destacan as primeiras horas no total de accidentes. En canto ás horas do día en que se producen os accidentes (cadro 10.24) obsérvase que a franxa entre as 8 e as 12 horas é a que máis accidentes reflicte.

■ Cadro10.23

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo a hora do traballo. Por gravidade. Galicia. 2006**

Hora do traballo	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Primeira	5.864	12,33	141	14,86	6	7,69	6.011	12,38
Segunda	8.948	18,82	169	17,81	12	15,38	9.129	18,80
Terceira	7.822	16,45	136	14,33	4	5,13	7.962	16,39
Cuarta	6.839	14,38	115	12,12	9	11,54	6.963	14,34
Quinta	4.763	10,02	120	12,64	19	24,36	4.902	10,09
Sexta	5.424	11,41	109	11,49	11	14,10	5.544	11,41
Sétima	4.450	9,36	77	8,11	6	7,69	4.533	9,33
Oitava	3.168	6,66	71	7,48	11	14,10	3.250	6,69
Maior da oitava	238	0,50	7	0,74	0	0,00	245	0,50
Sen especificar	28	0,06	4	0,42	0	0,00	32	0,07
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro10.24

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo a hora do día. Por gravidade. Galicia. 2006**

Hora do día	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
De 6 a 8 horas	2.318	4,88	55	5,80	1	1,28	2.374	4,89
De 8 a 10 horas	9.975	20,98	175	18,44	14	17,95	10.164	20,93
De 10 a 12 horas	11.945	25,12	220	23,18	11	14,10	12.176	25,07
De 12 a 14 horas	3.780	7,95	77	8,11	9	11,54	3.866	7,96
De 14 a 16 horas	4.721	9,93	115	12,12	13	16,67	4.849	9,98
De 16 a 18 horas	7.424	15,62	170	17,91	16	20,51	7.610	15,67
De 18 a 20 horas	2.947	6,20	50	5,27	4	5,13	3.001	6,18
De 20 a 22 horas	1.026	2,16	25	2,63	3	3,85	1.054	2,17
De 22 a 24 horas	387	0,81	15	1,58	1	1,28	403	0,83
A partir das 24 horas	3.021	6,35	47	4,95	6	7,69	3.074	6,33
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que se refire ós días en que ocorren os accidentes, o luns segue a se-lo día en que a súa frecuencia é maior, descendendo ó longo da semana, sen que sexan significativos os datos do sábado e domingo polo descenso de poboación que presta servizos neses días (cadro 10.25).

■ Cadro 10.25

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo o día da semana. Por gravidade. Galicia. 2006**

Día da semana	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Luns	10.993	23,12	176	18,55	17	21,79	11.186	23,03
Martes	9.198	19,35	183	19,28	11	14,10	9.392	19,34
Mércores	8.736	18,37	168	17,70	16	20,51	8.920	18,36
Xoves	7.977	16,78	184	19,39	16	20,51	8.177	16,84
Venres	7.655	16,10	169	17,81	13	16,67	7.837	16,14
Sábado	2.134	4,49	42	4,43	4	5,13	2.180	4,49
Domingo	851	1,79	27	2,85	1	1,28	879	1,81
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Polo que ó tipo de contrato se refire os traballadores/as con contrato temporal vense afectados en maior medida que os de contrato indefinido, con mais do 54% dos accidentes cando supoñen o 34,86% da poboación asalariada (Cadros 10.26 e 10.27)

■ Cadro 10.26

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo o tipo de contrato. Por gravidade. Galicia. 2006**

Tipo de contrato	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Indefinidos	21.313	44,83	467	49,21	43	55,13	21.823	44,93
Temporais	25.778	54,22	425	44,78	35	44,87	26.238	54,02
Sen especificar	453	0,95	57	6,01	0	0,00	510	1,05
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

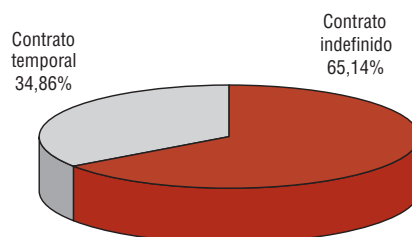
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Poboación ocupada asalariada.
Segundo tipo de contrato (1). Galicia 2006**

■ Cadro 10.27

	Nº	%
Contrato indefinido	580,2	65,14
Contrato temporal	310,5	34,86
Total	890,7	100

Elaboración propia
(1) Datos en miles media anual
Fonte: INE, EPA

Tendo en conta a categoría dos traballadores/as accidentados/as, os artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureras, construción e minería sofren máis do 40% dos accidentes (Cadro 10.28)

■ Cadro 10.28

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo categoría profesional. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Trab. non cualificados	12.697	26,71	189	19,92	17	21,79	12.903	26,57
Operadores de instalac. e maquinaria, e montadores	6.310	13,27	143	15,07	17	21,79	6.470	13,32
Artesáns e trab. cualif. ind. manuf., construción, minería	19.348	40,69	381	40,15	29	37,18	19.758	40,68
Tra. cualif. na agricultura e pesca	1.974	4,15	135	14,23	6	7,69	2.115	4,35
Trab. servizos de rest., persoais, protección e vendedores	4.534	9,54	33	3,48	3	3,85	4.570	9,41
Empregados/as de tipo admvo.	947	1,99	9	0,95	2	2,56	958	1,97
Técnicos/as e profesionais de apoio	993	2,09	29	3,06	4	5,13	1.026	2,11
Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	472	0,99	23	2,42	0	0,00	495	1,02
Dirección empresas e admóns. Públicas	93	0,20	2	0,21	0	0,00	95	0,20
Forzas armadas	175	0,37	4	0,42	0	0,00	179	0,37
Sen especificar	1	0,00	1	0,11	0	0,00	2	0,00
Total	47.544	100	949	100	78	100	48.571	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Distingúense nos cadros 10.29 e 10.29b os traballadores/as accidentados/as pola súa nacionalidade, estando condicionadas as súas cifras polo número de traballadores/as de cada unha delas

Cadro 10.29

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo nacionalidade do traballador/a. Por gravidade. Galicia. 2006**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Europa	46.504	97,81	927	97,68	74	94,87	47.505	97,81
España	45.276	95,23	902	95,05	71	91,03	46.249	95,22
Bulgaria	27	0,06	0	0,00	0	0,00	27	0,06
Francia	18	0,04	0	0,00	0	0,00	18	0,04
Alemaña	11	0,02	1	0,11	0	0,00	12	0,02
Italia	38	0,08	1	0,11	0	0,00	39	0,08
Polonia	14	0,03	0	0,00	0	0,00	14	0,03
Portugal	991	2,08	20	2,11	3	3,85	1.014	2,09
Ucrania	17	0,04	0	0,00	0	0,00	17	0,04
Romanía	83	0,17	2	0,21	0	0,00	85	0,18
Resto de Europa	29	0,06	1	0,11	0	0,00	30	0,06
Asia	21	0,04	0	0,00	0	0,00	21	0,04
África	274	0,58	5	0,53	3	3,85	282	0,58
Marrocos	156	0,33	3	0,32	0	0,00	159	0,33
Ghana	17	0,04	1	0,11	1	1,28	19	0,04
Senegal	47	0,10	0	0,00	2	2,56	49	0,10
Arxelia	19	0,04	0	0,00	0	0,00	19	0,04
Resto de África	35	0,07	1	0,11	0	0,00	36	0,07
América	674	1,42	15	1,58	1	1,28	690	1,42
Arxentina	131	0,28	2	0,21	0	0,00	133	0,27
Brasil	43	0,09	1	0,11	0	0,00	44	0,09
Colombia	140	0,29	4	0,42	1	1,28	145	0,30
Chile	17	0,04	2	0,21	0	0,00	19	0,04
Cuba	33	0,07	1	0,11	0	0,00	34	0,07
Ecuador	45	0,09	1	0,11	0	0,00	46	0,09
Rep. Dominicana	17	0,04	0	0,00	0	0,00	17	0,04
Perú	89	0,19	3	0,32	0	0,00	92	0,19
Uruguai	98	0,21	1	0,11	0	0,00	99	0,20
Venezuela	30	0,06	0	0,00	0	0,00	30	0,06
Resto de América	31	0,07	0	0,00	0	0,00	31	0,06
Oceanía e Antártida	5	0,01	0	0,00	0	0,00	5	0,01
Sen especificar	66	0,14	2	0,21	0	0,00	68	0,14
Total	47.544	100	949	7	78	14	48.571	7

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.29b

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo nacionalidade do traballador/a. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Europa	19.465	97,86	4.304	97,53	3998	98,40	19.739	97,70
España	19.133	96,19	4.188	94,90	3814	93,87	19.114	94,61
Bulgaria	14	0,07	4	0,09	3	0,07	6	0,03
Francia	11	0,06	2	0,05	2	0,05	3	0,01
Portugal	217	1,09	75	1,70	164	4,04	558	2,76
Romanía	35	0,18	25	0,57	9	0,22	16	0,08
Italia	22	0,11	5	0,11	2	0,05	10	0,05
Ucrania	5	0,03	0	0,00	0	0,00	12	0,06
Resto de Europa	28	0,14	5	0,11	4	0,10	20	0,10
Asia	2	0,01	7	0,16	2	0,05	9	0,04
África	107	0,54	40	0,91	8	0,20	126	0,62
Marrocos	49	0,25	31	0,70	6	0,15	73	0,36
Ghana	0	0,00	0	0,00	0	0,00	19	0,09
Senegal	34	0,17	1	0,02	1	0,02	13	0,06
Resto de África	24	0,12	8	0,18	1	0,02	21	0,10
América	292	1,47	61	1,38	54	1,33	284	1,41
Arxentina	49	0,25	7	0,16	8	0,20	69	0,34
Chile	12	0,06	0	0,00	2	0,05	5	0,02
Colombia	56	0,28	15	0,34	21	0,52	53	0,26
Cuba	13	0,07	10	0,23	2	0,05	9	0,04
Perú	51	0,26	12	0,27	0	0,00	29	0,14
Uruguai	43	0,22	4	0,09	3	0,07	49	0,24
Ecuador	20	0,10	5	0,11	7	0,17	14	0,07
Venezuela	11	0,06	0	0,00	5	0,12	14	0,07
Brasil	15	0,08	4	0,09	2	0,05	23	0,11
Resto de América	22	0,11	4	0,09	4	0,10	19	0,09
Oceanía e Antártida	2	0,01	1	0,02	1	0,02	1	0,00
Sen especificar	23	0,12	0	0,00	0	0,00	45	0,22
Total	19.891	100	4.413	7	4.063	8	20.204	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.6. Exame específico dos accidentes mortais

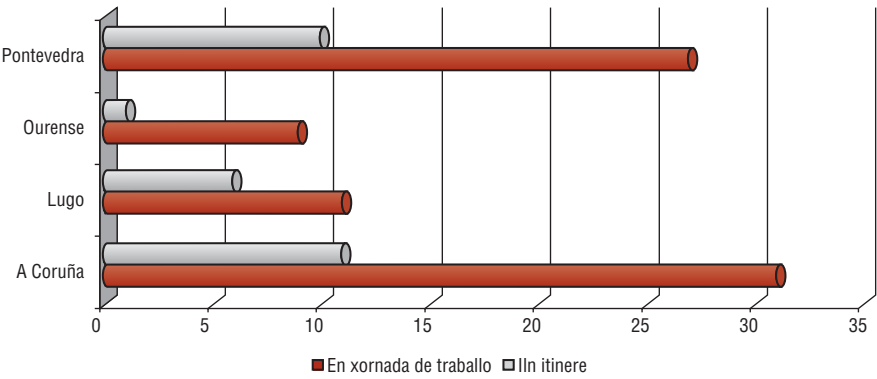
Neste apartado, examínanse especificamente os accidentes mortais ocorridos en 2006, supoñendo, por tanto, unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade de apartados anteriores.

Na provincia de A Coruña é onde máis accidentes mortais en xornada de traballo producíronse, representando as provincias da Coruña e Pontevedra o 74% do total de Galicia (cadro 10.30 e 10.30a). Reflicten, asimesmo, os accidentes en desplazamento que supoñen máis do 41% do total.

■ **Cadro 10.30** **Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo e in itinere. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
En xornada de traballo	31	73,81	11	64,71	9	90,00	27	72,97	78	73,58
In itinere	11	26,19	6	35,29	1	10,00	10	27,03	28	26,42
Total	42	100,00	17	100,00	10	100,00	37	100,00	106	100,00

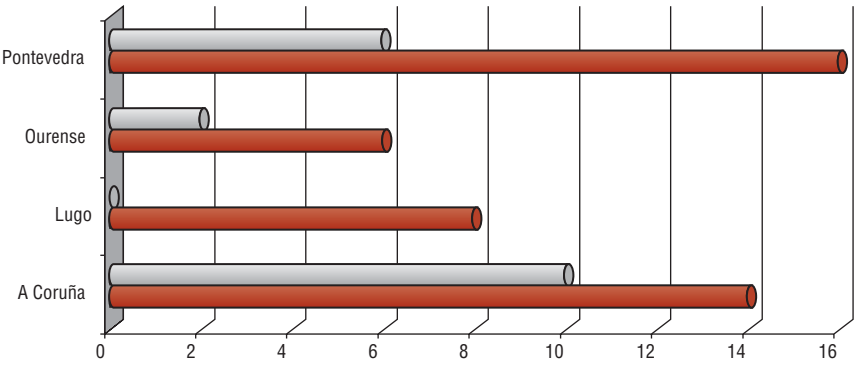
Elaboración propia
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.30a** **Accidentes de traballo mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
No centro ou lugar de traballo habitual	14	33,33	8	47,06	6	60,00	16	43,24	44	41,51
Noutro centro ou lugar de traballo	10	23,81	0	0,00	2	20,00	6	16,22	18	16,98
En desprazamento na xornada laboral	7	16,67	3	17,65	1	10,00	5	13,51	16	15,09
In itinere	11	26,19	6	35,29	1	10,00	10	27,03	28	26,42
Total	42	100,00	17	100,00	10	100,00	37	59,46	106	100,00

Elaboración propia
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En termos absolutos, os sectores de industria e servizos representan o maior número de accidentes mortais ocorridos en 2006 (cadro 10.31). Relacionándoos coa poboación asalariada do cadro 10.18, vemos que a pesca, así como a construción son unhas actividades con gran desproporción de accidentes mortais en relación coa poboación nela ocupada.

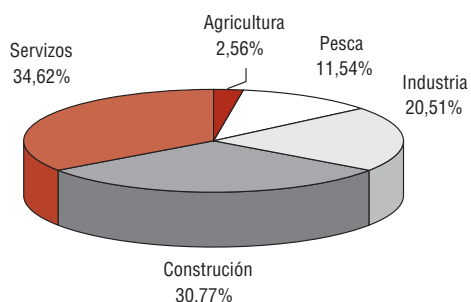
■ Cadro 10.31

**Accidentes de traballo mortais.
Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	0	0,00	1	9,09	0	0,00	1	3,70	2	2,56
Pesca	1	3,23	1	9,09	0	0,00	7	25,93	9	11,54
Industria	5	16,13	5	45,45	3	33,33	3	11,11	16	20,51
Construción	10	32,26	1	9,09	4	44,44	9	33,33	24	30,77
Servizos	15	48,39	3	27,27	2	22,22	7	25,93	27	34,62
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nas cualificacións mortais, os choques contra obxectos en movemento supoñen o 23% que, unidos aos infartos e outras patoloxías non traumáticas representan o 43% desta calificación (Cadro 10.32)

Examinanse nos seguintes cadros distintas variables na ocorrencia dos accidentes mortais (cadros 10.33, 10.34, 10.41, 10.42 e 10.43)

No que se refirese ao sexo, os homes sofren máis do 93% dos accidentes mortais (Cadro 10.35)

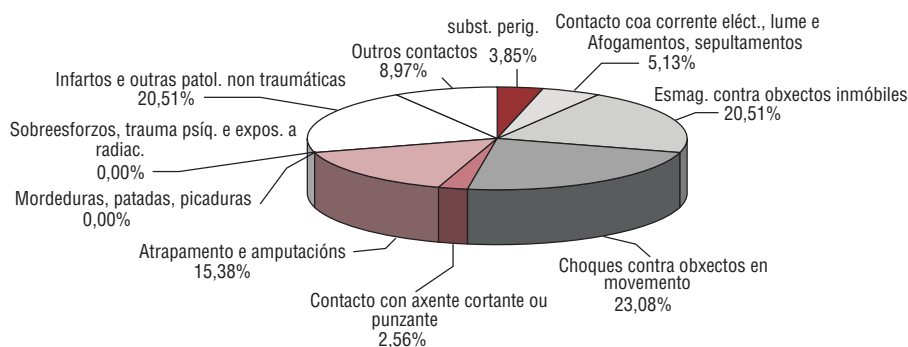
■ Cadro 10.32

**Accidentes de traballo mortais. Segundo a forma do accidente.
Por provincias. Galicia. 2006**

Forma na que se produciron	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Contacto coa corrente eléct., lume e subst. perig.	0	0,00	0	0,00	2	22,22	1	3,70	3	3,85
Afogamentos, sepultamentos	3	9,68	0	0,00	1	11,11	0	0,00	4	5,13
Esmag. contra obxectos inmóviles	6	19,35	4	36,36	0	0,00	6	22,22	16	20,51
Choques contra obxectos en movemento	7	22,58	2	18,18	4	44,44	5	18,52	18	23,08
Contacto con axente cortante ou punzante	1	3,23	0	0,00	0	0,00	1	3,70	2	2,56
Atrapamento e amputacións	4	12,90	3	27,27	1	11,11	4	14,81	12	15,38
Sobreesforzos, trauma psíqu. e expos. a radiac.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Mordeduras, patadas, picaduras	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Infartos e outras patol. non traumáticas	10	32,26	2	18,18	1	11,11	3	11,11	16	20,51
Outros contactos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	25,93	7	8,97
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

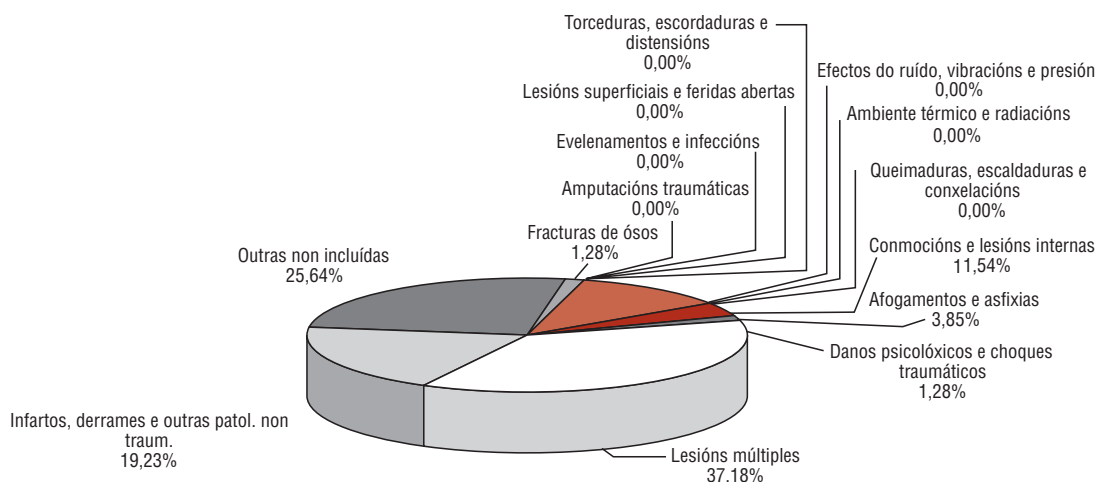
■ Cadro 10.33

**Accidentes de traballo mortais. Segundo a natureza da lesión.
Por provincias. Galicia. 2006**

Forma na que se produciron	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Fracturas de ósos	1	3,23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,28
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Amputacións traumáticas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Conmocións e lesións internas	5	16,13	1	9,09	1	11,11	2	7,41	9	11,54
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Evelenamentos e infeccións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Afogamentos e asfixias	1	3,23	0	0,00	1	11,11	1	3,70	3	3,85
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ambiente térmico e radiacións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	1	3,23	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,28
Lesións múltiples	10	32,26	4	36,36	6	66,67	9	33,33	29	37,18
Infartos, derrames e outras patol. non traum.	9	29,03	2	18,18	0	0,00	4	14,81	15	19,23
Outras non incluídas	4	12,90	4	36,36	1	11,11	11	40,74	20	25,64
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro10.34

Accidentes de trabajo mortais. Segundo a parte do corpo lesionada. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Cabeza	4	12,90	1	9,09	1	11,11	3	11,11	9	11,54
Cranio	4	12,90	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	5,13
Cara (agás ollos)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ollos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pescozo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lombo e tórax	4	12,90	2	18,18	0	0,00	2	7,41	8	10,26
Extremidades sup. (agás máns)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Máns	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Extremidades Inf. (agás pés)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pés	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lesións múltiples	14	45,16	5	45,45	7	77,78	9	33,33	35	44,87
Outras non incluídas	5	16,13	3	27,27	1	11,11	13	48,15	22	28,21
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.35

Accidentes de trabajo mortais. Segundo o sexo. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Homes	28	90,32	10	90,91	8	88,89	27	100,00	73	93,59
Mulleres	3	9,68	1	9,09	1	11,11	0	0,00	5	6,41
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O tramo de idade entre os 35 a 44 anos (cadro 10.36) é o que reflicte maior número de accidentes mortais (un total de 27), e, aínda que este non é claramente representativo do risco, o exame de que manifestamente o maior número, 28, ocorre a aqueles traballadores/as con antigüidade no posto de traballo superior ós 3 anos (cadro 10.39 e 10.40) permitiría facer unha reflexión sobre, non só a inexperiencia senón tamén a confianza como factores importantes nestes sinistros.

Do cadro 10.38, segundo o cadro de persoal da empresa podense extraer conclusións semellantes ás expostas de carácter xeral.

■ Cadro 10.36

**Accidentes de traballo mortais.
Segundo idade. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menor de 16 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
De 16 a 19 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	3,70	1	1,28
De 20 a 24 anos	2	6,45	1	9,09	1	11,11	2	7,41	6	7,69
De 25 a 34 anos	7	22,58	2	18,18	0	0,00	6	22,22	15	19,23
De 35 a 44 anos	11	35,48	1	9,09	3	33,33	12	44,44	27	34,62
De 45 a 54 anos	4	12,90	3	27,27	4	44,44	5	18,52	16	20,51
De 55 a 65 anos	7	22,58	4	36,36	1	11,11	1	3,70	13	16,67
Maior de 65 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.37

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo nacionalidade do traballador. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Europa	31	100,00	9	81,82	9	100,00	25	92,59	74	94,87
España	30	96,77	9	81,82	9	100,00	23	85,19	71	91,03
Portugal	1	3,23	0	0,00	0	0,00	2	7,41	3	3,85
Resto de Europa	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Asia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
África	0	0,00	1	9,09	0	0,00	2	7,41	3	3,85
América	0	0,00	1	9,09	0	0,00	0	0,00	1	1,28
Oceanía e Antártida	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.38

Accidentes de traballo mortais.
Segundo o cadro de persoal. Por provincias. Galicia. 2006

Nº traballadores	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Conta propia	0	0,00	1	9,09	0	0,00	0	0,00	1	1,28
De 1 a 4	4	12,90	4	36,36	4	44,44	4	14,81	16	20,51
De 5 a 25	11	35,48	3	27,27	2	22,22	15	55,56	31	39,74
De 26 a 50	8	25,81	0	0,00	1	11,11	3	11,11	12	15,38
De 51 a 100	3	9,68	2	18,18	1	11,11	1	3,70	7	8,97
De 101 a 250	2	6,45	0	0,00	0	0,00	1	3,70	3	3,85
De 251 a 500	3	9,68	0	0,00	1	11,11	2	7,41	6	7,69
De 501 a 1000	0	0,00	1	9,09	0	0,00	1	3,70	2	2,56
Máis de 1000	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.39

Accidentes de traballo mortais.
Segundo antigüidade na empresa. Por provincias. Galicia. 2006

Antigüidade na empresa	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	8	25,81	4	36,36	1	11,11	7	25,93	20	25,64
De 3 a 6 meses	6	19,35	0	0,00	2	22,22	2	7,41	10	12,82
De 6 meses a 1 ano	4	12,90	0	0,00	1	11,11	3	11,11	8	10,26
De 1 a 3 anos	4	12,90	0	0,00	1	11,11	7	25,93	12	15,38
Máis de 3 anos	9	29,03	7	63,64	4	44,44	8	29,63	28	35,90
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.40

Accidentes de traballo mortais.
Segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2006

Antigüidade no posto	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	9	29,03	4	36,36	1	11,11	6	22,22	20	25,64
De 3 a 6 meses	5	16,13	0	0,00	2	22,22	4	14,81	11	14,10
De 6 meses a 1 ano	4	12,90	0	0,00	1	11,11	2	7,41	7	8,97
De 1 a 3 anos	4	12,90	0	0,00	1	11,11	7	25,93	12	15,38
Máis de 3 anos	9	29,03	7	63,64	4	44,44	8	29,63	28	35,90
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.41

Accidentes de traballo mortais. Segundo a hora do traballo. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Primeira	2	6,45	0	0,00	0	0,00	4	14,81	6	7,69
Segunda	4	12,90	3	27,27	1	11,11	4	14,81	12	15,38
Terceira	3	9,68	0	0,00	0	0,00	1	3,70	4	5,13
Cuarta	4	12,90	0	0,00	2	22,22	3	11,11	9	11,54
Quinta	7	22,58	2	18,18	3	33,33	7	25,93	19	24,36
Sexta	4	12,90	4	36,36	1	11,11	2	7,41	11	14,10
Sétima	5	16,13	0	0,00	0	0,00	1	3,70	6	7,69
Oitava	2	6,45	2	18,18	2	22,22	5	18,52	11	14,10
Maior da oitava	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.42

Accidentes de traballo mortais. Segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
De 6 a 8 horas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	3,70	1	1,28
De 8 a 10 horas	6	19,35	2	18,18	0	0,00	6	22,22	14	17,95
De 10 a 12 horas	5	16,13	2	18,18	2	22,22	2	7,41	11	14,10
De 12 a 14 horas	4	12,90	1	9,09	1	11,11	3	11,11	9	11,54
De 14 a 16 horas	7	22,58	1	9,09	2	22,22	3	11,11	13	16,67
De 16 a 18 horas	6	19,35	2	18,18	2	22,22	6	22,22	16	20,51
De 18 a 20 horas	1	3,23	1	9,09	1	11,11	1	3,70	4	5,13
De 20 a 22 horas	1	3,23	0	0,00	0	0,00	2	7,41	3	3,85
De 22 a 24 horas	0	0,00	1	9,09	0	0,00	0	0,00	1	1,28
A partir das 24 horas	1	3,23	1	9,09	1	11,11	3	11,11	6	7,69
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.43

Accidentes de traballo mortais. Segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Luns	9	29,03	2	18,18	1	11,11	5	18,52	17	21,79
Martes	4	12,90	4	36,36	2	22,22	1	3,70	11	14,10
Mércores	4	12,90	1	9,09	2	22,22	9	33,33	16	20,51
Xoves	5	16,13	0	0,00	3	33,33	8	29,63	16	20,51
Venres	8	25,81	2	18,18	1	11,11	2	7,41	13	16,67
Sábado	1	3,23	1	9,09	0	0,00	2	7,41	4	5,13
Domingo	0	0,00	1	9,09	0	0,00	0	0,00	1	1,28
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 10.44 pódese observar, en relación co cadro 10.45 que tamén é máis frecuente a sinistralidade mortal en traballadores/as con modalidade contractual temporal.

Resaltan nos accidentes mortais os artesanos e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureras, construción e minería que representan o 37,18% destes accidentes.

■ **Cadro 10.44** **Accidentes de traballo mortais. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2005**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Indefinidos	16	51,61	8	72,73	4	44,44	15	55,56	43	55,13
Temporais	15	48,39	3	27,27	5	55,56	12	44,44	35	44,87
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.45** **Accidentes de traballo mortais. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2006**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Trab. Non cualificados	6	19,35	2	18,18	3	33,33	6	22,22	17	21,79
Operadores de instalac. e maquinaria e montadores	5	16,13	5	45,45	3	33,33	4	14,81	17	21,79
Artesáns e trab. cualific. ind. manufact. contruc., minería	13	41,94	3	27,27	2	22,22	11	40,74	29	37,18
Trab. Cualific. Na agric. E pesca	1	3,23	1	9,09	0	0,00	4	14,81	6	7,69
Trab. servizos de rest., persoais, protec. e vendedores	3	9,68	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	3,85
Empregados de tipo admvo.	1	3,23	0	0,00	0	0,00	1	3,70	2	2,56
Técnicos e profesionais de apoio	2	6,45	0	0,00	1	11,11	1	3,70	4	5,13
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dirección empresas e admóns. Públicas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Forzas armadas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	31	100	11	100	9	100	27	100	78	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En accidentes mortais destaca claramente a construción como actividade económica afectada seguida da pesca.(cadro 10.46)

■ Cadro 10.46 Accidentes de traballo mortais. Segundo actividades económicas. Por provincias. Galicia 2006

Actividades económicas	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	0	1	0	1	2
Silvicultura, explt. forestais e servizos relacionados	0	0	0	0	0
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	1	1	0	7	9
Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
Extracc. minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
Extracc. minerais metálicos	0	0	0	0	0
Extracc. minerais non metálicos nin enerxéticos	0	1	1	0	2
Industria de produtos alimenticios e bebidas	1	1	0	0	2
Industria do tabaco	0	0	0	0	0
Industria téxtil	0	0	0	0	0
Industria da confección e peletería	0	0	0	0	0
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	0	0	0	0	0
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1	1	0	0	2
Industria do papel	0	0	0	0	0
Edición artes gráficas e reprod. soportes grav.	0	0	0	0	0
Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. Nucleares	0	0	0	0	0
Industria química	0	0	1	0	1
Fabricación de produtos caucho e materias plásticas	0	0	0	0	0
Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	1	2	0	1	4
Metalurxia	0	0	0	0	0
Fabricación de prod. metálicos, agás maquinaria e equipo	1	0	1	1	3
Indus. construción de maquinaria e equ. mecánico	0	0	0	0	0
Fabric. máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	0	0	0
Fabric. material electrónico, radio, TV e comunic.	0	0	0	0	0
Fabric. equipo e instr. cirúrxico presc. óptica e rel.	0	0	0	0	0
Fabric. vehículos de motor, remolques e semirr.	0	0	0	0	0
Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	1	1
Fabric. mobles; outras indus. manufactureiras	0	0	0	0	0
Reciclaxe	0	0	0	0	0
Prodc. e distb. enerx. eléct., gas, vapor e auga quente	1	0	0	0	1
Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0
Construción	10	1	4	9	24
Venda repar. vehíc. motor, venda menor comb.	1	0	0	0	1
Comercio por xunto e interm. agás vehíc. motor	3	0	1	1	5
Comercio polo miúdo, agás vehíc. motor, rep. dom.	1	0	0	0	1
Hostalería	0	0	0	0	0
Transporte terrestre; transporte por tubos	4	3	1	4	12
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	0	0
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0
Actividades anexas aos transportes; axencias de viaxes	0	0	0	0	0
Correos e telecomunicacións	0	0	0	0	0
Interm. financ., agás seguros e plans de pensións	0	0	0	0	0
Seguros e plans de pensións, agás Seguridade Social obrig.	0	0	0	0	0
Activ. auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0
Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0
Aluguer de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
Actividades informáticas	1	0	0	0	1
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	0	0	0	0	0
Admón. Pública, defensa e seguridade social obrigatoria	4	0	0	2	6
Educación	0	0	0	0	0
Activ. sanitarias e veterinarias, asistencia social	0	0	0	0	0
Actividades de saneamento público	1	0	0	0	1
Actividades asociativas	0	0	0	0	0
Actividades recreativas, culturais e deportivas	0	0	0	0	0
Actividades diversas de servizos persoais	0	0	0	0	0
Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0	0
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total	31	11	9	27	78

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.7. Evolución da sinistralidade laboral

O total de accidentes en xornada de traballo experimentou, en 2006, un incremento do 1,17% únicamente descendendo na provincia de Lugo, descenso que, nesta provincia, produxose en totais calificacións. No que se refire a accidentes mortais producese un descenso do 23,53% e do 5,19% nos accidentes calificados como graves.(cadro 10.47)

■ **Cadro 10.47** **Accidentes de trabajo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia 2005/2006**

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.
A Coruña	19.110	19.489	1,80	367	371	1,09	35	31	-11,43	19.512	19.891	1,94
Lugo	4.371	4.321	-1,14	142	81	-42,96	19	11	-42,11	4.532	4.413	-2,63
Ourense	3.919	3.983	1,63	72	71	-1,39	7	9	28,57	3.998	4.063	1,63
Pontevedra	19.508	19.751	1,25	420	426	1,43	41	27	-34,15	19.969	20.204	1,18
Total	46.908	47.544	1,36	1.001	949	-5,19	102	78	-23,53	48.011	48.571	1,17

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Ocorre un descenso nos accidentes de traballo “in itinere” (cadro 10.48) nos que supuxo un 2,18% menos en relación co ano anterior.

■ **Cadro 10.48** **Accidentes de trabajo in itinere. Por provincias. Galicia 2005/2006**

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.
A Coruña	1.514	1.502	-0,79	68	53	-22,06	16	11	-31,25	1.598	1.566	-2,00
Lugo	279	285	2,15	16	16	0,00	5	6	20,00	300	307	2,33
Ourense	264	278	5,30	10	11	10,00	1	1	0,00	275	290	5,45
Pontevedra	2.134	2.049	-3,98	83	78	-6,02	6	10	66,67	2.223	2.137	-3,87
Total	4.191	4.114	-1,84	177	158	-10,73	28	28	0,00	4.396	4.300	-2,18

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Polo que a sectores económicos se refire (cadro 10.49), si ben ascendeu en industria e construción, nos demais reflíctese unha diminución.

■ Cadro 10.49

Accidentes laborales con baixa. Por sectores económicos. Galicia 2005/2006

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.	2005	2006	% Var.
Agricultura	1.436	1.382	-3,76	113	106	-6,19	1	2	100,00	1.550	1.490	-3,87
Mar	1.789	1.662	-7,10	101	64	-36,63	17	9	-47,06	1.907	1.735	-9,02
Industria	15.229	15.909	4,47	260	254	-2,31	29	16	-44,83	15.518	16.179	4,26
Construción	12.199	12.555	2,92	276	285	-3,26	26	24	-7,69	12.501	12.864	2,90
Servizos	16.255	16.036	-1,35	251	240	-4,38	29	27	-6,90	16.535	16.303	-1,40
Total	46.908	47.544	1,36	1.001	949	-5,19	102	78	-23,53	48.011	48.571	1,17

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na clasificación por actividades económicas (cadro 10.50), a construción, ao igual que o ano anterior, segue a ser a actividade que máis sinistralidade rexistra con gran diferenza coas demais.

■ Cadro 10.50

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2005-2006

Nº de orde	Actividade	2005	Nº acc.	Nº de orde	Actividade	2006	Nº acc.
1	Construción		12.501	1	Construción		12.864
2	Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Do.		2.733	2	Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Do.		2.989
3	Fabric. Produtos metálicos, agás maquinaria		2.709	3	Fabric. Produtos metálicos, agás maquinaria		2.864
4	Ind. De produtos alimenticios e bebidas		2.473	4	Ind. De produtos alimenticios e bebidas		2.570
5	Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor		2.043	5	Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor		1.807
6	Pesca, acuicultura e servizos relacionados		1.907	6	Pesca, acuicultura e servizos relacionados		1.735
7	Admón. Pública, defensa e Seg. Social obrigatoria		1.888	7	Ind. Da madeira e cortiza (agás mobles); cest.		1.726
8	Ind. Da madeira e cortiza (agás mobles); cest.		1.618	8	Hostalería		1.666
9	Fab. Doutro material de transporte		1.591	9	Fab. Doutro material de transporte		1.595
10	Hostalería		1.572	10	Admón. pública, defensa e Seg. Social obrigatoria		1.564

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Tomando como referencia unha serie de anos (cadro 10.51), desde 1992, pode verse que a tendencia crecente que, en xeral, iniciárase en 1995 despois de diminuír nos anos anteriores, mantense despois do paréntese do ano 2003.

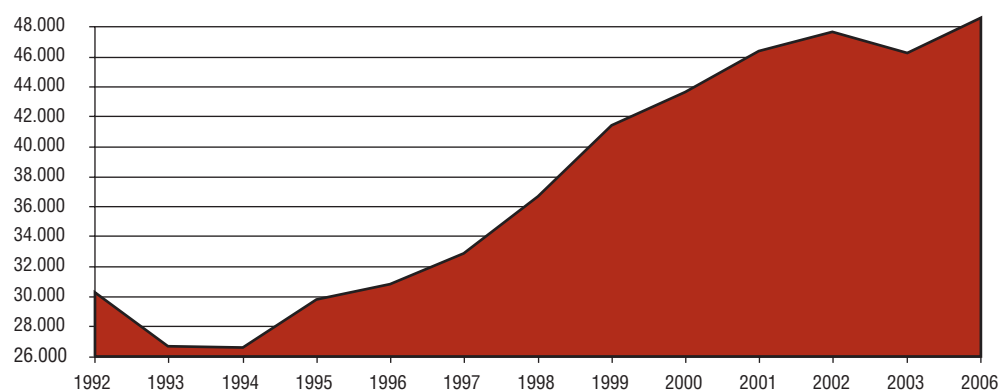
■ Cadro 10.51

Evolución da sinistralidade laboral. Por gravidade. Galicia. 1992-2005

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	Subtotal	%	Subtotal	%	Subtotal	%	Total	%
1992	29.221	96,62	885	2,93	136	0,45	30.242	100
1993	25.751	96,60	806	3,02	101	0,38	26.658	100
1994	25.699	96,48	843	3,16	95	0,36	26.637	100
1995	28.827	96,90	823	2,77	98	0,33	29.748	100
1996	29.902	97,19	766	2,49	100	0,33	30.768	100
1997	31.960	97,17	828	2,52	103	0,31	32.891	100
1998	35.699	97,50	798	2,18	119	0,32	36.616	100
1999	40.360	97,47	929	2,24	119	0,29	41.408	100
2000	42.617	97,77	849	1,95	124	0,28	43.590	100
2001	45.347	97,74	950	2,05	99	0,20	46.396	100
2002	46.584	97,88	908	1,87	102	0,21	47.594	100
2003	45.090	97,62	1.006	2,07	94	0,19	46.190	100
2004	46.180	97,53	1.082	2,23	87	0,18	47.349	100
2005	46.908	97,70	1.001	2,06	102	0,21	48.011	100
2006	47.544	97,89	949	1,95	78	0,16	48.571	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas

Nos seguintes cadros as cifras son as reflectidas nas estatísticas do Ministerio de Traballo e asuntos Sociais que, como pode verse, presentan disparidades coas estimadas anteriormente.

Analizando as cifras globais de accidentes ocorridos en tódalas comunidades autónomas (cadro 10.52), Galicia, en 2006, ocupa o quinto lugar, precedida por Andalucía, Cataluña, Madrid e a Comunidade Valenciana.

En accidentes mortais ocupa tamén o quinto lugar, precedida polas Comunidades citadas anteriormente.

Accidentes de traballo con baixa. Por gravidade e comunidades autónomas. 2006

■ Cadro 10.52

	Leves	Graves	Mortais	Total
Andalucía	161.167	2.172	146	163.485
Aragón	23.297	165	35	23.497
Asturias	19.340	173	31	19.544
Baleares	27.710	213	12	27.935
Canarias	44.232	273	33	44.538
Cantabria	10.089	136	19	10.244
C. A Mancha	44.881	359	57	45.297
C. León	43.307	478	64	43.849
Cataluña	161.586	1.250	143	162.979
Ceuta	816	6	1	823
C. Valenciana	92.623	871	95	93.589
Extremadura	15.670	259	22	15.951
Galicia	47.396	884	82	48.362
Madrid	140.018	773	118	140.909
Melilla	615	9	0	624
Murcia	26.931	243	33	27.207
Navarra	12.713	123	19	12.855
País Vasco	46.356	322	52	46.730
A Ríoxa	6.257	64	4	6.325
España	925.004	8.773	966	934.743

Elaboración propia
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

10.9. Índices de incidencia

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e traballadores/as expostos. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación ocupada coa consideración de asalariada. Empréganse os datos da media do ano 2006 de poboación asalariada segundo a EPA.

Iso danos unha visión máis axustada da sinistralidade e a súa relación coas persoas expostas, xa que o exame das cifras absolutas, por si só, non reflicte unha visión proporcional de número de traballadores/accidentes.

De acordo con estes datos (cadro 10.53), Galicia, no total de accidentes, está mais de tres puntos por debaixo do índice nacional, tendo sete comunidades menor índice de incidencia.

No que se refire ó índice de incidencia referido a accidentes mortais, Galicia ocupa o carto lugar cun índice que está mais de 3 puntos por riba da media estatal.

■ Cadro 10.53

Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por comunidades autónomas. 2006

	Poboación asalariada ⁽¹⁾	Acc. con baixa no traballo	Índ. inc. ⁽²⁾	Acc. mortais	Índ. inc. ⁽³⁾
Andalucía	2.543,2	163.485	64,28	146	5,74
Aragón	471,4	23.497	49,85	35	7,42
Asturias	332,9	19.544	58,71	31	9,31
Baleares	401,5	27.935	69,58	12	2,99
Canarias	750,9	44.538	59,31	33	4,39
Cantabria	202,9	10.244	50,49	19	9,36
C. A Mancha	817,6	45.297	55,40	57	6,97
C. León	630,4	43.849	69,56	64	10,15
Cataluña	2.827,1	162.979	57,65	143	5,06
C. Valenciana	1.773,1	93.589	52,78	95	5,36
Extremadura	308,9	15.951	51,64	22	7,12
Galicia	890,7	48.362	54,30	82	9,21
Madrid	2.597,0	140.909	54,26	118	4,54
Murcia	499,2	27.207	54,50	33	6,61
Navarra	225,8	12.855	56,93	19	8,41
País Vasco	783,1	46.730	59,67	52	6,64
A Ríoxa	113,6	6.325	55,68	4	3,52
Ceuta	20,2	823	40,74	1	4,95
Melilla	18,4	624	33,91	0	0,00
España	16.207,9	934.743	57,67	966	5,96

Elaboración propia

(1) Datos en miles da media ano EPA

(2) Por mil traballadores asalariados

(3) Por cen mil traballadores asalariados

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais (Accidentes de traballo con baixa)

Na distribución provincial (cadro 10.54), a provincia de Pontevedra, en 2006, ocupa o primeiro lugar en Galicia no total de accidentes, sendo Lugo a primeira en referencia ós accidentes mortais.

■ Cadro 10.54

Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por provincias. Galicia. 2006

	Poboación asalariada ⁽¹⁾	Acc. con baixa no traballo	Índ. ⁽²⁾ Inc.	Acc. mortais	Índ. inc. ⁽³⁾
A Coruña	384,4	19.891	51,75	31	8,06
Lugo	91,9	4.413	48,02	11	11,97
Ourense	94,8	4.063	42,86	9	9,49
Pontevedra	319,6	20.204	63,22	27	8,45

Elaboración propia

(1) Datos en miles media anual EPA

(2) Por mil traballadores asalariados

(3) Por cen mil traballadores asalariados

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nun exame da evolución rexistrada nos últimos anos pode verse que, claramente, diminuíron en relación con todos os anos anteriores.(cadro 10.55)

**Índices de incidencia da sinistralidade laboral.
Galicia. 1995-2006**

■ Cadro 10.55

	Total accidentes ⁽¹⁾	Accidentes mortais ⁽²⁾
1995	55,50	18,28
1996	56,81	18,46
1997	56,51	17,69
1998	59,81	19,43
1999	65,04	18,69
2000	64,81	18,44
2001	66,03	14,09
2002	59,83	12,82
2003	56,41	11,48
2004	56,86	10,44
2005	57,53	11,30
2006	54,30	9,21

Elaboración propia
 Datos media ano EPA
 (1) Por mil traballadores asalariados
 (2) Por cen mil traballadores asalariados
 Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos
 Sociais e Asuntos Sociais (Accidentes de traballo con baixa)

10.10. Enfermedades profesionales

Os datos referentes a enfermidades profesionais, seguen sen ofrecer pouca fiabilidade pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración das mesmas, o que se advirte co simple exame das cifras, polo que, simplemente a título de coñecemento, facilitanse os cadros correspondentes.(cadros 10.56 a 10.62)

■ Cadro 10.56

Enfermedades profesionales. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Agricultura	17	1,88	0	0,00	0	0,00	17	1,85
Pesca	21	2,32	1	8,33	0	0,00	22	2,40
Industria	451	49,78	3	25,00	0	0,00	454	49,46
Construción	144	15,89	0	0,00	0	0,00	144	15,69
Servizos	273	30,13	8	66,67	0	0,00	281	30,61
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.57

Enfermidades profesionais. Por provincias e gravidade. Galicia. 2006

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
A Coruña	182	20,09	2	16,67	0	0,00	184	20,04
Lugo	58	6,40	1	8,33	0	0,00	59	6,43
Ourense	161	17,77	0	0,00	0	0,00	161	17,54
Pontevedra	505	55,74	9	75,00	0	0,00	514	55,99
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.58

Enfermidades profesionais. Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006

Sexo	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Homes	561	61,92	7	58,33	0	0,00	568	61,87
Mulleres	345	38,08	5	41,67	0	0,00	350	38,13
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.59

Enfermidades profesionais. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2006

Idade	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Menor de 16 anos	2	0,22	0	0,00	0	0,00	2	0,22
De 16 a 19 anos	12	1,32	0	0,00	0	0,00	12	1,31
De 20 a 24 anos	41	4,53	0	0,00	0	0,00	41	4,47
De 25 a 34 anos	221	24,39	1	8,33	0	0,00	222	24,18
De 35 a 44 anos	265	29,25	3	25,00	0	0,00	268	29,19
De 45 a 54 anos	261	28,81	6	50,00	0	0,00	267	29,08
De 55 a 65 anos	102	11,26	2	16,67	0	0,00	104	11,33
Maior de 65 anos	2	0,22	0	0,00	0	0,00	2	0,22
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.60 Enfermidades profesionais. Segundo cadro de persoal. Por gravidade. Galicia. 2006

Número de traballadores	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Conta propia	1	0,11	0	0,00	0	0,00	1	0,11
De 1 a 4	69	7,62	1	8,33	0	0,00	70	7,63
De 5 a 25	245	27,04	2	16,67	0	0,00	247	26,91
De 26 a 50	115	12,69	2	16,67	0	0,00	117	12,75
De 51 a 100	122	13,47	1	8,33	0	0,00	123	13,40
De 101 a 250	131	14,46	0	0,00	0	0,00	131	14,27
De 251 a 500	117	12,91	0	0,00	0	0,00	117	12,75
De 501 a 1000	71	7,84	0	0,00	0	0,00	71	7,73
Máis de 1000	32	3,53	6	50,00	0	0,00	38	4,14
Sen especificar	3	0,33	0	0,00	0	0,00	3	0,33
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.61 Enfermidades profesionais. Segundo antigüidade na empresa. Por gravidade. Galicia. 2006

Antigüidade na empresa	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Menos de 3 meses	47	5,19	0	0,00	0	0,00	47	5,12
De 3 meses a 6 meses	87	9,60	0	0,00	0	0,00	87	9,48
De 6 meses a 1 ano	94	10,38	1	8,33	0	0,00	95	10,35
De 1 ano a 3 anos	146	16,11	2	16,67	0	0,00	148	16,12
Máis de 3 anos	525	57,95	9	75,00	0	0,00	534	58,17
Sen especificar	7	0,77	0	0,00	0	0,00	7	0,76
Total	906	100	12	100	0	0	918	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.62** **Enfermedades laborales. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia 2006**

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	13	0	0	13
Silvicultura, explt. forestais e servizos relacionados	4	0	0	4
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	21	1	0	22
Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	1	0	0	1
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracc. minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracc. minerais metálicos	0	0	0	0
Extracc. minerais non metálicos nin enerxéticos	77	1	0	78
Industria de produtos alimenticios e bebidas	137	1	0	138
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	4	0	0	4
Industria da confección e peletería	19	0	0	19
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	0	0	0	0
Industria da madeira e cortiza (ag. mobles); cestería e espartería	21	0	0	21
Industria do papel	6	0	0	6
Edición artes gráficas e reprod. soportes grav.	5	0	0	5
Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	0	0	0	0
Industria química	4	0	0	4
Fabricación de produtos caucho e materias plásticas	11	0	0	11
Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	24	0	0	24
Metalurxia	2	0	0	2
Fabricación de produtos metálicos, agás maqu. e equipo	31	0	0	31
Indus. construción de maquinaria e equ. mecánico	12	0	0	12
Fabric. máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	1	0	0	1
Fabric. material electrónico, radio, TV e comunic.	2	0	0	2
Fabric. equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e rel.	3	0	0	3
Fabric. vehículos de motor, remolques e semirr.	53	0	0	53
Fabricación doutro material de transporte	24	1	0	25
Fabric. mobles; outras indus. manufactureiras	9	0	0	9
Reciclaxe	2	0	0	2
Prodc. e distb. enerx. eléct., gas, vapor e auga quente	3	0	0	3
Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0
Construción	144	0	0	144
Venda repar. vehíc. motor, venda menor comb.	16	2	0	18
Comercio por xunto e interm. agás vehíc. motor	31	0	0	31
Comercio polo miúdo, agás vehíc. motor, rep. dom.	63	0	0	63
Hostalería	21	0	0	21
Transporte terrestre; transporte por tubos	7	0	0	7
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	2	0	0	2
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0
Actividades anexas aos transportes; axencias de viaxes	2	0	0	2
Correos e telecomunicacións	1	0	0	1
Interm. financ., agás seguros e plans de pensións	0	0	0	0
Seguros e plans de pensións, agás Seguridade Social obrig.	0	0	0	0
Activ. auxiliares e intermediación financeira	1	0	0	1
Actividades inmobiliarias	0	0	0	0
Aluguer de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0
Actividades informáticas	2	0	0	2
Investigación e desenvolvemento	1	0	0	1
Outras actividades empresariais	34	0	0	34
Admón. Pública, defensa e seguridade social obrigatoria	20	1	0	21
Educación	4	0	0	4
Activ. sanitarias e veterinarias, asistencia social	32	5	0	37
Actividades de saneamento público	8	0	0	8
Actividades asociativas	0	0	0	0
Actividades recreativas, culturais e deportivas	2	0	0	2
Actividades diversas de servizos persoais	26	0	0	26
Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	906	12	0	918

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

11.1. Folgas

É necesario sinalar con carácter previo que, á hora de examinar as cifras referentes ás folgas, tómanse estes datos coas reservas obrigadas pola disparidade que reflicten, segundo sexan ofrecidas polos distintos organismos oficiais ou os/as axentes sociais, sobre todo no aspecto de participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Traballo do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, para a elaboración da correspondente estatística a nivel estatal.

Ademais, posto que non existe obriga formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de traballadores/as participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen dita información a través dalgunhas das

seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores, etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou discontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tiveran incidencia no mesmo, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e cadro de persoal “convocados”, aqueles centros e os seus respectivos cadros de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non na mesma.

Por traballadores/as participantes enténdese o número de traballadores/as que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte do mesmo.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e coa participación constante, multiplicando o número de traballadores/as participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza un traballador/a sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de traballadores/as que participaron cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e traballadores/as afectados, co fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, se se suman no caso anteriormente mencionado.

Sen entrar en valoracións numéricas comparativas con anos anteriores, dada a variación no tempo de cifras que se ofrecen polas mesmas fontes, pódese dar un cadro xeral das consideradas neste momento desde 1997 a 2006 a nivel estatal (cadro I.1.1) que permite deducir o sensible incremento do número de folgas que, se ben non ocorre así nos demais parámetros, é o máis alto destes últimos anos.

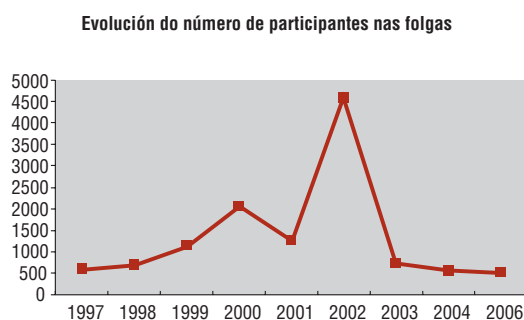
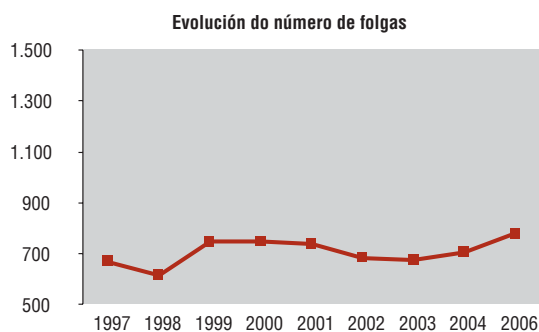
Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 1997-2006

■ Cadro 11.1

	Folgas	Participantes ⁽¹⁾	Xornadas non traballadas ⁽¹⁾	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
1997	670	577,0	1.592,0	142.138	1.559,5
1998	618	671,9	1.263,5	118.642	1.907,0
1999	749	1.125,1	1.477,5	91.388	2.463,2
2000	750	2.061,3	3.577,3	722.129	6.096,6
2001	737	1.242,5	1.917,0	574.648	5.885,9
2002	684	4.582,2	4.938,5	2.063.113	17.390,8
2003	674	728,5	789,0	587.485	4.702,7
2004	707	555,8	4.472,2	74.615	1.607,1
2005	669	331,3	758,9	42.055	1.454,3
2006	779	499,2	972,4	130.298	1.504,2

(1) Datos en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Como pode verse no cadro 11.2 foron realizadas, durante 2006, nove folgas autonómicas, oito de sector e unha de empresa, cunha participación de 3.282 traballadores/as dos que case totalidade o foron nas folgas de sector.

Folgas autonómicas. Galicia. 2006

■ Cadro 11.2

	Folgas			Días de folga	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
Sector	10	2	8	45	3.275	21.781
Empresa	1	0	1	17	7	118
Total	11	2	9	62	3.282	21.899

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Polo que se refire ás folgas provinciais (cadro 11.3), en 2006 foron realizadas 57, resaltando, en número de folgas, a provincia de A Coruña, anque en Pontevedra destaca o número de traballadores/as participantes e xornadas non traballadas. En Ourense realizouse unha soa folga con catro traballadores/as participantes.

Folgas provinciais. Galicia. 2006

■ Cadro 11.3

	Folgas			Días de folga	Traballadores/as participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
A Coruña	56	28	31	290	7.459	20.997
Lugo	16	9	7	22	476	637
Ourense	2	1	1	1	4	4
Pontevedra	52	34	18	140	23.270	137.027
Total	126	72	57	453	31.209	158.665

Na provincia da Coruña, 1 folga suspendida no ano 2006 foi convocada no ano 2005 e 2 folgas realizadas no ano 2006 foron convocadas no ano 2005.

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Das 57 folgas de carácter provincial realizadas na Comunidade Autónoma, 53 o foron de empresa e 4 de sector (cadro 11.4).

A causa de presión durante a negociación dun convenio é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas no ano 2006 (cadro 11.5).

No que á evolución se refire (cadro 11.6), tomada unha serie anual ampla, en Galicia pode observarse que, en folgas provinciais, houbo a mesma situación que se observa na totalidade estatal cun incremento notable que, neste caso, reflectiuse en todas as cifras.

Por último (cadro 11.7), e con datos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, ofrécese unha perspectiva da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria das mesmas, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas.

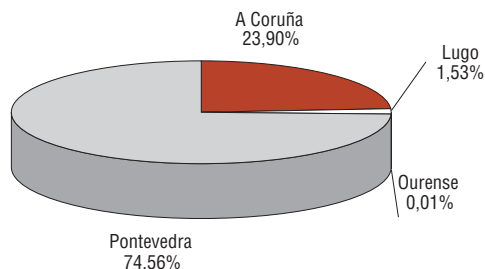
■ Cadro 11.4

Folgas provinciais, de empresa e sector. Galicia. 2006

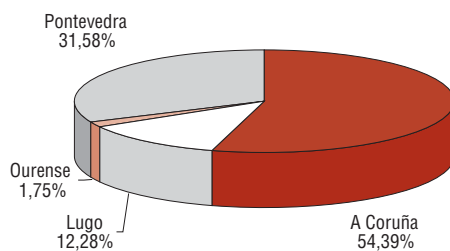
	Non realizadas	Realizadas	Centros	Cadro de persoal	Participantes	Días / duración	Xornadas non traballadas	Servizos mínimos
A Coruña								
Empresa	27	28	32	8.367	7.194	283	20.573	2.575
Sector	1	3	27	265	265	7	424	0
Total	28	31	59	8.632	7.459	290	20.997	2.575
Lugo								
Empresa	9	7	8	477	476	22	637	0
Sector	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	9	7	8	477	476	22	637	0
Ourense								
Empresa	1	1	1	6	4	1	4	0
Sector	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1	1	1	6	4	1	4	0
Pontevedra								
Empresa	29	17	18	1.876	1.270	134	5.027	0
Sector	5	1	2.500	22.000	22.000	6	132.000	0
Total	34	18	2.518	23.876	23.270	140	137.027	0
Galicia								
Empresa	66	53	59	10.726	8.944	440	26.241	2.575
Sector	6	4	2.527	22.265	22.265	13	132.424	0
Total	72	57	2.586	32.991	31.209	453	158.665	2.575

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe do número de participantes

Porcentaxe do número de folgas

■ **Cadro 11.5** **Folgas provinciais realizadas segundo motivo ou causa da súa convocatoria. Galicia. 2006**

	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	Total
A Coruña	3	3	4	0	0	4	0	0	0	2	0	0	1	14	0	0	0	0	31
Lugo	1	0	4	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	7
Ourense	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Pontevedra	2	0	4	2	0	0	2	0	3	1	2	0	0	0	0	0	1	1	18
Galicia	6	3	12	2	0	4	3	0	3	4	2	1	1	14	0	0	1	1	57

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo:

(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio

(12).- Presión pola negativa a revisar un convenio

(13).- Presión durante a negociación dun convenio

(14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente

(30).- Conflitos relacionados con causas sindicais

(40).- Conflitos de solidariedade

(50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica social

(60).- Conflitos por outras causas non laborais

Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva:

(20).- Reconversión industrial

(21).- Regulación de emprego (exclúen os de reconversión industrial)

(22).- Organización/sistemas de traballo

(23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene

(24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias

(25).- Incumprimento de acordos ou normas legais

(26).- Impago de salarios

(27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio

(28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio

(29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Evolución das folgas provinciais. Galicia. 1997-2006

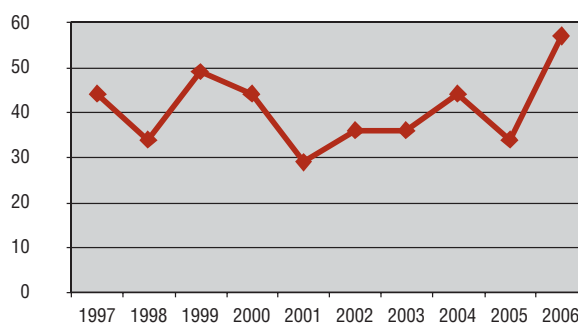
■ **Cadro 11.6**

	Folgas			Días de folga	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
1997	91	48	44	286	25.123	74.230
1998	71	39	34	186	10.125	26.824
1999	100	50	49	280	25.969	131.640
2000	84	44	44	288	8.881	99.351
2001	73	48	29	440	5.261	24.186
2002	83	50	36	364	6.514	49.714
2003	82	48	36	316	2.375	8.758
2004	85	41	44	249	4.820	25.435
2005	91	57	34	392	2.399	10.059
2006	126	72	57	453	31.209	158.665

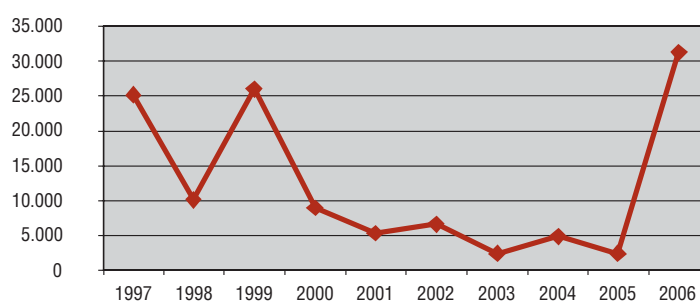
Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Evolución do número de folgas

Evolución do número de participantes nas folgas

Repercusión das folgas. Traballadores participantes e xornadas non traballadas. Por criterio de repercusión por provincia. Galicia. 2006

■ Cadro 11.7

	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
A Coruña	8.837	27.158
Lugo	756	2.653
Ourense	549	4.366
Pontevedra	24.502	144.737
Galicia	34.644	178.914

En miles

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

11.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Traballo, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais en que participou a Comunidade Autónoma Galega e o resultado obtido.

Sen entrar noutra valoración si é de sinalar, nas conciliacións colectivas, a maior parte foron sen avinza.

No que a conciliacións individuais se refire resaltan as cifras de despedimentos con avinza e as cantidades acordadas, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación cos despedimentos acordados, anque en relación cos motivos das conciliacións son reseñables as reclamacións de cantidade.

A construción é a actividade económica que máis conciliacións individuais rexistra na Comunidade Autónoma.

■ Cadro 11.8

Total de conciliacións colectivas. Galicia. 2006

	Nº conciliacións		Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	3	Pretensión de aplicación do convenio estatal do sector de limpeza pública, viaria, recollida, tratamento e eliminación de residuos e limpeza e conservación do alcantarillado en lugar do convenio colectivo do sector de limpeza de edificios e locais da Coruña. // Vacacións. // Modificación das condicións de traballo.	286	3
Sen avinza	61	Decisión empresarial de establecer unilateralmente o calendario de vacacións para o primeiro trimestre de 2006. // Falta de pagamento do incremento salarial para 2004 e 2005 aplicable a o complemento de postos de traballo. // Falta de reclasificación de oficiais manipulantes e definición de novas incorporacións á empresa. // Por problemas de horarios. // Por problemas en conceptos retributivos. // Incremento salarial. // Por problema en calendario laboral; por problemas de vacacións; por problemas de subrogación. // Incumprimento acordo empresas / xornada máx. de traballo. // Problemas na xornada de traballo. // Vulneración do conv. colect. // Denegación de permisos de asuntos propios. // Nulidades das carteleiras. // Modif. substancial das cond. de traballo. // Disfrute de días festivos de ámbito local. // Complemento de produtividade. // Acumulación créditos horarios sindicais. // Regulación relacións laborais limpeza. // Modif. cond. de traballo. // Aplic. convenio. // Conflito. // Impugnación do traslado colectivo co peche do centro de traballo. // Calendario vacacións, vacacións, descansos. // Calendario laboral, vacacións.	17.595	116
Tentadas sen efecto	27	Recoñecemento dedereito. // Inadeuada config. preavisos en materia electoral, descansos. // Recoñecemento de dereito - discriminación salarial. // Vacacións.	9.296	26
Tidas por non presentadas	2	Por problemas salariais. // Nulidad e da modificación acordada pola empresa sobre o horario establecido. // incumprimento do convenio colectivo (impago paga beneficios 2006). // Por problemas nos horarios. // Impugnación do calendario de vacacións. // Modificación substancial das condicións de traballo. // Recoñecemento de dereito. // Modificación prego prescricións técnicas. // Modificación das condicións de traballo. // Cambio de quendas; denegación de axudas de custo. // Conflito. // Calendario laboral 2006 vacacións. // Provisión de vacantes. // Modificacións condicións de traballo, vacacións. // Interpretación artigo 14 do convenio. // Declaración	92	2
Desistidas	10	Cumprimento de horarios. // Conflito.	861	12
Outros motivos	0	Non cobertura de vacantes da estrutura básica dos postos do sector de caixas con persoal da estrutura variable. Nulidad e nota interior 09/06 e modificación substancial das condicións de traballo. // Nulidad e das modificacións das condicións de traballo. // Modificación das condicións de traballo. // Convocatoria concurso provisión de prazas. // Conflito. // Modificación substancial das condicións de traballo.	0	0
Total	103		28.130	159

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.9

Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2006
Expedientes tramitados na Dirección Xeral de Relacións Laborais

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballadores	Nº empresas
Con avinza	1	Vacacións	216	1
Sen avinza	3	Desfrute de días festivos de ámbito local. // Complemento de produtividade.	873	3
Tentados sen efecto	0	—	0	0
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidos	1	Convocatoria concurso de provisión de prazas.	216	1
Outros motivos	0	—	0	0
Total	5	—	1.305	5

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.10

Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2006
Expedientes tramitados nas delegacións provinciais

A Coruña	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	1	Pretensión de aplicación do convenio estatal do sector de limpeza pública, viaria, recollida, tratamento e eliminación de residuos e limpeza e conservación do alcantarillado en lugar do convenio colectivo do sector de limpeza de edificios e locais da Coruña	8	1
Sen avinza	3	Decisión empresarial de establecer unilateralmente o calendario de vacacións para o primeiro trimestre de 2006. // Falta de pagamento do incremento salarial para 2004 e 2005 aplicable a o complmento de postos de traballo. // Falta de reclasificación de oficiais manipulantes e definción de novas incorporacións á empresa.	137	3
Tentadas sen efecto	0	—	0	0
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	1	Non cobertura de vacantes da estrutura básica dos postos do sector de caixas con persoal da estrutura variable.	33	1
Outros motivos	0	—	0	0
Total	5	—	178	5

Nas delegacións provinciais de Lugo, Ourense e Pontevedra non se tramitou ningún expediente
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.11
Desglose das conciliacións colectivas das unidades conciliadoras segundo asunto e resultado. Galicia. 2006

A Coruña (unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol e Santiago). 2006

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	0	—	0	0
Sen avinza	22	Por problemas de horarios. // Por problemas en conceptos retributivos. // Incremento salarial. // Por problema en calendario laboral; por problemas de vacacións; por problemas de subrogación. // Incumplimento do acordo da empresa sobre a xornada máxima de traballo. // Problemas na xornada de traballo. // Vulneración do convenio colectivo. // Modificación substancial das condicións de traballo.	3.460	23
Tentados sen efecto	7	Por problemas salariais. // Nulidade da modificación acordada pola empresa sobre o horario establecido. // Modificación das condicións de traballo (redución de xornada). // Incumplimento do convenio colectivo (impago paga beneficios 2006). // Por problemas nos horarios. // Impugnación do calendario de vacacións.	5.911	7
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	29		9.371	30

Lugo. 2006

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	0	—	0	0
Sen avinza	11	Denegación de permisos de asuntos propios. // Nulidades das carteleiras. // Modificación substancial das condicións de traballo. // Apertura de economato laboral. // Reapertura de economato laboral. // Regulación relacións laborais de limpeza.	5.020	66
Tentados sen efecto	4	Modificación substancial das condicións de traballo. // Recoñecemento de dereito. // Modificación prego prescricións técnicas.	57	4
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	3	Nulidade nota interior 09/06 e modificación substancial das condicións de traballo. // Nulidade das modificacións das condicións de traballo.	70	3
Outros motivos	0	—	0	0
Total	18		5.147	73

Ourense. 2006

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	1	Modificación das condicións de traballo.	62	1
Sen avinza	3	Modificación das condicións de traballo.	400	2
Tentados sen efecto	2	Modificación das condicións de traballo.	38	2
Tidas por non presentadas	1	Cumprimento de horarios	62	1
Desistidos	1	Modificación das condicións de traballo.	30	1
Outros motivos	0	—	0	0
Total	8		592	7

Pontevedra (unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo). 2006

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	0	—	0	0
Sen avinza	19	Aplicación convenio. // conflito. // Impugnación do traslado colectivo con peche do centro de traballo. // Calendario vacacións, vacacións, descansos. // Calendario laboral, vacacións. // Recoñecemento de dereito. // Inadeuada configuración de preavisos en materia electoral, descansos. // Recoñecemento de dereito-discriminación salarial. // Recoñecemento de dereito, modificación substancial das condicións de traballo. // Vacacións.	7.705	19
Tentados sen efecto	14	Cambio de quendas; denegación de axudas de custo. // Conflito. // Calendario laboral 2006-vacións. // Provisión de vacantes. // Modificacións condicións de traballo, vacacións. // Interpretación artigo 14 convenio. // Declaración folga ilegal. // Conflito colectivo. // Modificación das condicións de traballo.	3.290	13
Tidas por non presentadas	1	Conflito.	30	1
Desistidas	4	Conflito. // Modificación substancial das condicións de traballo.	512	6
Outros motivos	0	—	0	0
Total	38		11.537	39

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.12

**Conciliacións individuais segundo causa e resultado. Cantidades conciliadas.
Por provincias. Galicia. 2006**

Galicia	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidad	Varios	Total
Con avinza	2.860	21	813	97	3.791
Sen avinza	1.944	250	2.944	1.133	6.271
Tentadas sen efecto	1.551	209	4.618	1.203	7.581
Tidas por non presentadas	200	11	410	53	674
Desistidas	76	7	173	28	284
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	6.631	498	8.958	2.514	18.601
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	55.634.294,40		1.563.992,70	199.394,23	57.397.681,33

A Coruña	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidad	Varios	Total
Con avinza	1.228	7	306	50	1.591
Sen avinza	798	103	1.152	450	2.503
Tentados sen efecto	667	72	1.976	689	3.404
Tidas por non presentadas	86	4	113	24	227
Desistidos	31	4	83	7	125
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	2.810	190	3.630	1.220	7.850
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	26.924.608,18		537.989,80	122.284,56	27.584.882,54

Lugo	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidad	Varios	Total
Con avinza	307	1	79	6	393
Sen avinza	215	12	363	199	789
Tentados sen efecto	131	13	516	114	774
Tidas por non presentadas	33	2	104	10	149
Desistidos	8	0	6	6	20
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	694	28	1.068	335	2.125
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	5.513.122,68		133.326,54	760,00	5.647.209,22

Ourense	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidad	Varios	Total
Con avinza	198	0	66	9	273
Sen avinza	157	13	209	110	489
Tentados sen efecto	101	16	353	167	637
Tidas por non presentadas	20	0	60	5	85
Desistidos	3	0	9	5	17
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	479	29	697	296	1.501
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	2.664.507,62		150.370,88	32.045,54	2.846.924,04

Pontevedra	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidad	Varios	Total
Con avinza	1.127	13	362	32	1.534
Sen avinza	774	122	1.220	374	2.490
Tentados sen efecto	652	108	1.773	233	2.766
Tidas por non presentadas	61	5	133	14	213
Desistidos	34	3	75	10	122
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	2.648	251	3.563	663	7.125
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	20.532.055,92	0	742.305,48	44.304,13	21.318.665,53

(1) Cantidades especificadas en euros

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.13

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Galicia. 2006

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	60	2	46	15	123
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	28	0	30	1	59
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	355	12	140	38	545
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	2	0	2	0	4
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	1	0	2	0	3
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	51	3	105	25	184
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	436	29	387	93	945
16	Industria do tabaco	5	0	1	0	6
17	Industria téxtil	200	9	224	27	460
18	Industria da confección e peletería	63	7	77	30	177
19	Industria do coiro e do calzado	5	0	2	1	8
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	100	7	151	49	307
21	Industria do papel	25	2	4	0	31
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	98	7	121	45	271
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	18	0	66	0	84
24	Industria química	79	8	65	38	190
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	13	0	9	37	59
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	54	9	107	36	206
27	Metalurxia	532	43	620	165	1.360
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	36	5	36	4	81
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	12	0	6	3	21
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	6	0	7	0	13
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	12	0	23	1	36
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	1	0	5	0	6
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	3	0	1	0	4
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	79	18	47	32	176
35	Fabricación doutro material de transporte	107	1	221	115	444
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	58	1	72	6	137
37	Reciclaxe	10	4	96	1	111
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	29	1	242	91	363
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	2	3	1	6
45	Construción	910	44	1.589	249	2.792
50	Venda repar. vehículos motor; venda miúdo combustibles	116	14	122	21	273
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	98	9	81	39	227
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	683	33	563	163	1.442
55	Hostalería	600	25	722	110	1.457
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	235	33	407	101	776
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	11	1	3	2	17
62	Transporte aéreo e espacial	1	0	8	6	15
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	47	5	74	9	135
64	Correos e telecomunicacións	92	14	254	115	475
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	45	1	41	19	106
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	65	3	174	54	296
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	10	0	8	10	28
70	Actividades inmobiliarias	23	0	33	6	62
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	2	0	0	0	2
72	Actividades informáticas	30	5	20	19	74
73	Investigación e desenvolvemento	1	0	1	0	2
74	Outras actividades empresariais	529	75	842	393	1.839
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	12	0	46	15	73
80	Educación	84	2	159	47	292
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	192	15	321	120	648
90	Actividades de saneamento público	34	17	226	22	299
91	Actividades asociativas	53	2	22	23	100
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	92	24	118	64	298
93	Actividades diversas de servizos persoais	150	6	165	51	372
95	Fogares que empregan persoal doméstico	38	0	41	2	81
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total		6.631	498	8.958	2.514	18.601

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.13a

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. A Coruña. 2006

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	14	0	11	1	26
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	16	0	12	1	29
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	56	2	19	8	85
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	1	0	2	0	3
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	2	0	2
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	2	0	1	2	5
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	228	12	106	41	387
16	Industria do tabaco	2	0	1	0	3
17	Industria téxtil	147	7	131	11	296
18	Industria da confección e peletería	9	0	28	4	41
19	Industria do coiro e do calzado	4	0	0	0	4
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	46	4	49	11	110
21	Industria do papel	3	1	2	0	6
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	38	6	33	18	95
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	15	0	66	0	81
24	Industria química	43	7	25	13	88
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	2	0	7	1	10
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	11	3	12	7	33
27	Metalurxia	328	13	384	123	848
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	8	0	1	0	9
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	2	0	0	0	2
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	5	0	7	0	12
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	1	0	0	0	1
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	1	0	0	0	1
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	0	0	0	0	0
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0
35	Fabricación doutro material de transporte	40	0	167	104	311
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	4	0	3	0	7
37	Reciclaxe	2	4	82	1	89
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	11	0	214	82	307
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	1	1
45	Construción	351	14	460	115	940
50	Venda repar. vehículos motor; venda miúdo combustibles	39	6	33	5	83
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	22	3	14	10	49
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	301	13	238	81	633
55	Hostalería	250	11	257	64	582
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	81	21	191	56	349
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	6	0	3	0	9
62	Transporte aéreo e espacial	1	0	2	4	7
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	25	2	54	7	88
64	Correos e telecomunicacións	78	6	87	36	207
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	14	1	23	4	42
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	30	0	71	18	119
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	0	0	3	2	5
70	Actividades inmobiliarias	13	0	16	4	33
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	10	2	1	5	18
73	Investigación e desenvolvemento	1	0	0	0	1
74	Outras actividades empresariais	279	31	447	198	955
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	1	0	1	0	2
80	Educación	39	1	39	36	115
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	79	10	87	66	242
90	Actividades de saneamento público	7	2	74	2	85
91	Actividades asociativas	21	1	3	7	32
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	40	6	74	40	160
93	Actividades diversas de servizos persoais	67	1	69	30	167
95	Fogares que empregan persoal doméstico	16	0	18	1	35
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total		2.810	190	3.630	1.220	7.850

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.13b

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Lugo. 2006

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	8	0	13	7	28
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	8	0	3	0	11
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	21	0	16	5	42
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	23	1	44	4	72
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	27	1	96	12	136
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	1	0	3	1	5
18	Industria da confección e peletería	12	0	0	0	12
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	36	2	80	25	143
21	Industria do papel	4	1	0	0	5
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	4	0	4	0	8
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares	0	0	0	0	0
24	Industria química	2	0	2	0	4
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	0	0	0	0	0
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	9	0	5	4	18
27	Metalurxia	45	3	40	9	97
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	4	0	7	0	11
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	0	0	0	0	0
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	2	0	2
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	0	0	0	0	0
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0
35	Fabricación doutro material de transporte	1	0	2	0	3
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	11	0	18	3	32
37	Reciclaxe	4	0	6	0	10
40	Prod. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	0	0	1	1	2
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0
45	Construción	89	1	169	24	283
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	17	1	17	3	38
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	34	1	19	18	72
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	77	1	61	15	154
55	Hostalería	81	2	100	9	192
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	29	2	57	19	107
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	1	1
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	1	1
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	1	0	1	1	3
64	Correos e telecomunicacións	5	4	5	51	65
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	2	0	0	1	3
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	3	0	14	7	24
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	2	0	1	2	5
70	Actividades inmobiliarias	2	0	0	1	3
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	2	0	0	0	2
72	Actividades informáticas	1	0	0	0	1
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	37	1	35	74	147
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	3	0	4	2	9
80	Educación	4	0	8	0	12
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	19	3	25	15	62
90	Actividades de saneamento público	17	1	129	6	153
91	Actividades asociativas	4	0	17	5	26
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	14	2	3	3	22
93	Actividades diversas de servizos persoais	28	1	55	6	90
95	Fogares que empregan persoal doméstico	3	0	6	0	9
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total		694	28	1.068	335	2.125

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.13c

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Ourense. 2006

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	17	0	3	3	23
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	0	0	4	0	4
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	0	0	0	0	0
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	1	0	0	0	1
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	22	2	39	18	81
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	12	0	23	8	43
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	18	0	44	7	69
18	Industria da confección e peletería	1	0	0	0	1
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	1	1	2
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	10	0	18	10	38
21	Industria do papel	1	0	0	0	1
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	1	0	5	12	18
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	0	0	0	0	0
24	Industria química	6	0	3	4	13
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	2	0	0	0	2
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	6	0	19	2	27
27	Metalurxia	21	2	25	12	60
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	4	0	9	3	16
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	1	0	2	2	5
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	1	0	18	1	20
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico presc. óptica e relojería	1	0	0	0	1
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0
35	Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	5	0	1	2	8
37	Reciclaxe	0	0	0	0	0
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	2	0	6	7	15
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	2	3	0	5
45	Construción	81	3	147	42	273
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	12	2	5	3	22
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	4	0	4	1	9
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	44	1	41	9	95
55	Hostalería	59	1	55	4	119
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	19	2	38	8	67
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	0	0
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	0	1	1	0	2
64	Correos e telecomunicacións	0	0	15	24	39
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	2	0	2	1	5
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	7	0	23	8	38
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	6	6
70	Actividades inmobiliarias	2	0	2	0	4
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	2	0	2	0	4
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	42	7	73	47	169
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	2	0	1	2	5
80	Educación	2	0	11	2	15
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	29	1	30	18	78
90	Actividades de saneamento público	0	0	0	13	13
91	Actividades asociativas	13	0	0	3	16
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	10	1	10	8	29
93	Actividades diversas de servizos persoais	13	4	10	5	32
95	Fogares que empregan persoal doméstico	4	0	4	0	8
99	Organismos extrateritoriais	0	0	0	0	0
Total		479	29	697	296	1.501

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.13d

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Pontevedra. 2006

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	21	2	19	4	46
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	4	0	11	0	15
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	278	10	105	25	418
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	1	0	0	0	1
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	4	0	21	1	26
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	169	16	162	32	379
16	Industria do tabaco	3	0	0	0	3
17	Industria téxtil	34	2	46	8	90
18	Industria da confección e peletería	41	7	49	26	123
19	Industria do coiro e do calzado	1	0	1	0	2
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	8	1	4	3	16
21	Industria do papel	17	0	2	0	19
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	55	1	79	15	150
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	3	0	0	0	3
24	Industria química	28	1	35	21	85
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	9	0	2	36	47
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	28	6	71	23	128
27	Metalurxia	138	25	171	21	355
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	20	5	19	1	45
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	9	0	4	1	14
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	1	0	0	0	1
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	10	0	3	0	13
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	5	0	5
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	2	0	1	0	3
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	79	18	47	32	176
35	Fabricación doutro material de transporte	66	1	52	11	130
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	38	1	50	1	90
37	Reciclaxe	4	0	8	0	12
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	16	1	21	1	39
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0
45	Construción	389	26	813	68	1.296
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	48	5	67	10	130
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	38	5	44	10	97
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	261	18	223	58	560
55	Hostalería	210	11	310	33	564
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	106	8	121	18	253
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	5	1	0	1	7
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	6	1	7
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	21	2	18	1	42
64	Correos e telecomunicacións	9	4	147	4	164
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	27	0	16	13	56
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	25	3	66	21	115
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	8	0	4	0	12
70	Actividades inmobiliarias	6	0	15	1	22
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	17	3	17	14	51
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	1	0	1
74	Outras actividades empresariais	171	36	287	74	568
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	6	0	40	11	57
80	Educación	39	1	101	9	150
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	65	1	179	21	266
90	Actividades de saneamento público	10	14	23	1	48
91	Actividades asociativas	15	1	2	8	26
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	28	15	31	13	87
93	Actividades diversas de servizos persoais	42	0	31	10	83
95	Fogares que empregan persoal doméstico	15	0	13	1	29
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total		2.648	251	3.563	663	7.125

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

11.3 Xestión do Acordo interprofesional galego sobre procedementos extraxudiciais de solución de conflitos de traballo (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2006 son 398, cun total de 331.242 traballadores/as afectados/as.

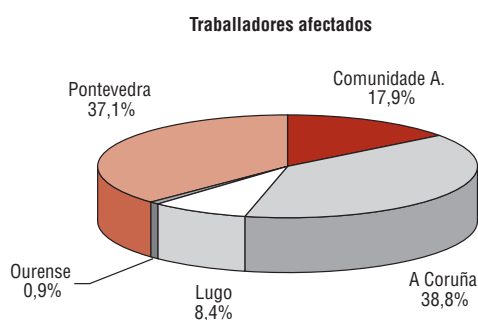
Nunha primeira aproximación a esta estatística, podemos dicir que o 59,8% corresponde ao sector servizos, o 37,2% ao da industria, o 2,3% ao da pesca e o 0,8% ao da construción.

No cadro 11.14 pódese apreciar a distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector:

■ Cadro 11.14 AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. (1.06.1992 - 31.12.2006)

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	50	164	60	13	111	398
Traballadores afectados	48.962	128.394	27.945	3.036	122.905	331.242
Expedientes de conflitos de sector	16	22	7	3	33	81
Traballadores afectados conf. sector	39.611	111.872	19.250	2.020	114.849	287.602
Expedientes de conflitos empresa	34	142	53	10	78	317
Traballadores afectados conf. empresa	9.351	16.522	8.695	1.016	8.056	43.640

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

No ano 2006 iniciáronse 59 expedientes, que afectaron a 3.804 empresas e máis de 33.000 traballadores/as. Foi esta a cifra máis alta acadada polo AGA desde a súa posta en funcionamento, manténdose a efectividade arredor do 96%.

O cadro 11.15 resume os expedientes iniciados e xestionados ao abeiro do Acordo no ano 2006.

O 66,67 % dos procedementos tramitados no ano 2006 foron conciliacións ou mediación que afectaron a 13.552 traballadores/as e 1.645 empresas. O 33,33 % restante foron arbitraxes que afectaron a 20.134 traballadores/as e 2.159 empresas.

■ Cadro 11.15

AGA. Total expedientes. 2006

Expedientes iniciados	59			
Expedientes desestimados	0			
Expedientes en tramitación	0			
Expedientes rexeitados	22			
Expedientes archivados por solución previa	0			
Expedientes tramitados	37			
Conciliacións/Mediacións	26	22	1.645	13.552
Arbitraxes	11	11	2.159	20.134
		33	3.804	33.686

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O cadro 11.16 recolle a distribución territorial da conflitividade colectiva, diferenciando entre conflitos de sector e de empresa e indicando o número de traballadores/as afectados/as.

A provincia onde máis expedientes se iniciaron foi na da Coruña (cun 37% do total dos iniciados) seguida de Pontevedra (25%).

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 81%).

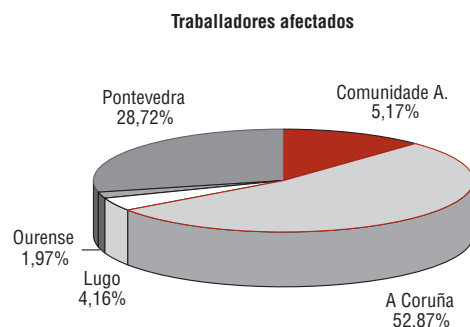
O maior número de traballadores afectados polos expedientes presentados este ano pertence a A Coruña con 28.120 (un 52,87%), seguido de Pontevedra con 15.277 (28,72%).

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2006

■ Cadro 11.16

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	6	22	12	4	15	59
Traballadores afectados	6.531	28.120	2.215	1.047	15.277	53.190
Expedientes de conflitos de sector	5	2	0	1	3	11
Traballadores afectados conf. sector	6.058	25.000	0	850	13.890	45.798
Expedientes de conflitos empresa	1	20	12	3	12	48
Traballadores afectados conf. empresa	473	3.120	2.215	283	626	6.717

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

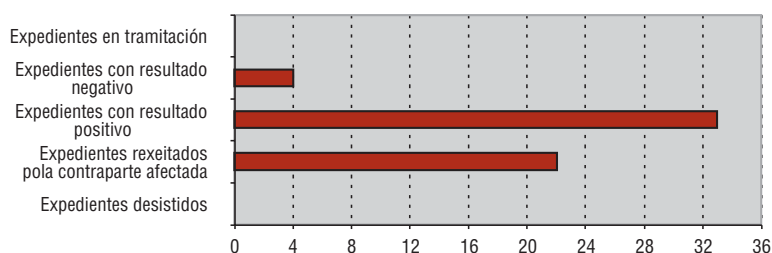
No cadro 11.17 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano.

AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2006

■ Cadro 11.17

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	6	22	12	4	15	59
Expedientes desistidos	0	0	0	0	0	0
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	2	10	5	0	5	22
Conflitos resoltos por acordo previo	0	0	0	0	0	0
Expedientes tramitados	4	12	7	4	10	37
Expedientes con resultado positivo	4	10	7	4	8	33
Expedientes con resultado negativo	0	2	0	0	2	4
Expedientes en tramitación	0	0	0	0	0	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O cadro 11.18 informa sobre a pertenza dos expedientes instados aos distintos sectores económicos de actividade, segundo o encadramento neles da empresa ou sector de procedencia do conflito.

Neste ano o 62,7% dos conflitos presentados proceden do sector servizos, o 35,6% do sector da industria e o 1,7% restante do sector da construción. O sector dos servizos é o que pertence o maior número de traballadores/as afectados/as, o 90,73%

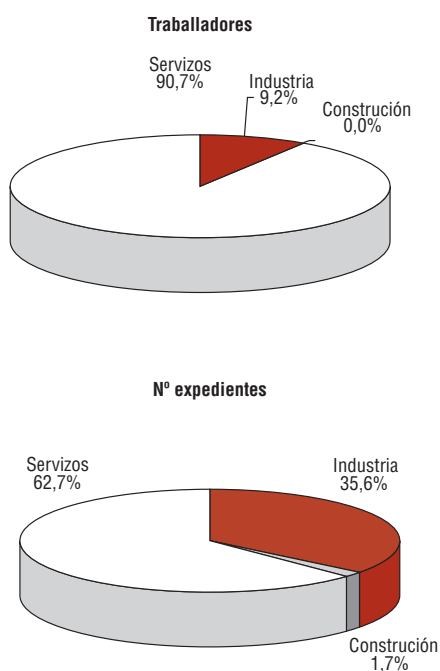
Por último indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados foron os seguintes: Sanidade Privada de Ourense (arbitraje rematada con laudo), Transporte Sanitario de Galicia (dous actuacións diferentes: un arbitraje que foi finalmente rexeitado pola parte empresarial, e unha mediación rematada con acordo); Comercio de Alimentación da provincia de A Coruña (arbitraje rematado con laudo), Residencias Privadas da Terceira Idade (mediación rematada con acordo), Axuda a Domicilio de Galicia (mediación rematada con acordo), Comercio de Alimentación da provincia de Pontevedra (dúas actuacións, un arbitraje e unha mediación, ambas con resultado positivo), Asociación de Supermercados e Autoservicios de A Coruña (rexeitada unha vez rematado o prazo sen terse recibida resposta da parte empresarial), Oficinas e Despachos da provincia de Pontevedra (mediación rematada sen acordo) e Asociacións de Aparcamientos, Zona Azul e Garaxes (mediación rematada con acordo).

AGA. Expedientes por sectores económicos e traballadores afectados. 2006

■ Cadro 11.18

	Nº expedientes	Traballadores
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	21	4.920
Construción	1	10
Servizos	37	48.260
Total	59	53.190

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

11.4 Xulgados do Social.

O cadro 11.19 recolle os asuntos resoltos polos Xulgados do Social en cada comunidade autónoma (con desglose provincial na nosa) segundo a materia obxecto da demanda, clasificándoos en tres grandes apartados:

Conflitos colectivos.

Conflitos individuais, que abranguen os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo, sexan de cantidades ou doutra entidade (como as relativas a sancións).

Seguridade Social, que abrangue os asuntos relativos a demandas formuladas nesta materia, dividida en tres subapartados: afiliación e cotización, prestacións, accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

■ Cadro 11.19 Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda, por comunidade autónoma. 2005-2006.

	Total asuntos resoltos		Conflitos colectivos		Conflitos individuais						Seguridade Social					
					Despedimentos	Reclamacións derivadas do contrato de traballo				Afiliación e cotización		Prestacións		Accidentes de traballo e enfermidades profesionais		
						De cantidades		Doutra índole								
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
España	266.604	265.806	2.069	2.152	62.817	64.422	105.119	104.390	22.481	20.083	3.028	3.646	63.487	64.080	7.691	7.033
Andalucía	43.629	46.246	314	308	9.379	10.121	16.583	17.762	3.182	2.840	989	857	12.294	13.403	888	955
Aragón	6.239	6.204	56	59	1.310	1.354	2.392	2.409	919	724	3	5	1.397	1.452	162	201
Asturias	11.180	10.974	54	71	1.154	1.156	5.114	4.872	649	512	5	186	3.550	3.534	654	643
Baleares	4.022	3.869	14	34	989	950	1.362	1.292	406	409	84	49	1.076	1.069	91	66
Canarias	15.246	15.523	133	169	4.529	4.957	6.525	6.158	1.925	1.812	297	368	1.505	1.808	332	251
Cantabria	3.871	4.362	50	49	641	637	1.417	1.488	335	475	8	14	1.223	1.507	197	192
Castela-A Mancha	9.498	9.295	58	93	2.139	2.183	4.374	4.247	590	655	57	82	1.642	1.520	638	515
Castela e León	15.668	14.304	100	135	2.662	2.745	8.141	7.099	1.567	1.025	109	127	2.423	2.614	666	559
Cataluña	42.087	41.078	309	265	12.483	12.669	12.052	12.756	2.971	2.558	590	530	12.369	11.280	1.313	1.020
C. Valenciana	28.566	29.113	245	242	7.410	7.495	12.924	12.899	1.730	1.160	129	119	5.551	6.626	577	572
Extremadura	4.555	3.762	18	18	812	810	2.448	1.552	262	262	17	86	657	667	341	367
Galicia	20.065	18.743	138	139	3.039	3.218	6.560	5.567	1.420	1.457	189	14	8.140	7.836	579	512
A Coruña	6.979	6.479	55	45	1.174	1.313	1.971	1.745	542	527	164	4	2.884	2.620	189	225
Lugo	3.063	2.588	26	30	293	380	1.477	915	197	260	-	-	1.053	989	17	14
Ourense	3.005	2.933	6	8	278	264	511	537	342	332	3	-	1.820	1.738	45	54
Pontevedra	7.018	6.743	51	56	1.294	1.261	2.601	2.370	339	338	22	10	2.383	2.489	328	219
Madrid	34.526	34.885	251	250	10.497	10.338	13.934	14.472	4.344	4.276	364	412	4.957	4.997	179	140
Murcia	8.459	8.880	59	40	1.784	1.904	3.462	4.230	507	420	11	18	2.382	1.993	254	275
Navarra	2.474	2.471	58	62	453	470	966	959	134	143	0	198	697	465	166	174
Pais Vasco	12.986	13.018	165	171	2.586	2.688	5.122	5.086	1.174	1.060	111	451	3.222	3.062	606	500
A Ríoxa	2.492	1.997	28	23	759	485	1.158	1.066	220	149	26	5	266	186	35	83
Ceuta	438	481	17	20	91	85	198	236	69	63	2	8	69	61	13	8
Melilla	603	601	2	4	100	157	387	240	77	83	37	117	67	-	-	-

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario de Estadísticas Laborais e de Asuntos Sociais.

Este cadro reflicte que no ano 2006:

Ao comparar tales datos cos relativos a efectivos laborais da Enquisa de Conxuntura Laboral- persoas que manteñen vínculo laboral, á data de enquisa (cadro 11.20) obsérvase a falta dunha directa ou proporcional correspondencia ou correlación entre a porcentaxe de efectivos laborais por comunidades autónomas (sujeitos á relación xurídico laboral que subxace ao procedemento laboral) e porcentaxe ou volume de litixiosidade proveniente daquelas estatísticas.

No tocante á clasificación por total de asuntos resoltos polos Xulgados do Social no ano 2006, Galicia é (con 18.743 asuntos) a quinta comunidade autónoma; ao igual que no ano anterior, están por riba Andalucía, Cataluña, Madrid e a Comunidade Valenciana. A participación de Galicia no total de asuntos resoltos polos Xulgados do Social en España ascende ao 7,05% (0,77 décimas de puntos por riba da participación demográfica de Galicia no total estatal).

Na clasificación por comunidades autónomas do volume de conflitos colectivos, Galicia ocupa tamén a quinta posición (e detrás das mesmas comunidades citadas e a moi pouca diferenza de Canarias).

Ao comparar os anteriores datos cos relativos a efectivos laborais da Enquisa de Conxuntura Laboral – persoas que manteñan vínculo laboral, á data da enquisa (cadro 11.20) obsérvase a falta dunha correlación ou proporcionalidade entre a porcentaxe de efectivos laborais por comunidades autónomas (suxeitos da relación xurídico-laboral que subxace ao procedemento laboral) e o volume de litixiosidade proveniente daquelas estatísticas. A comparación de ambos indicadores pon en evidencia que non un maior número de efectivos laborais soporta necesariamente un maior volume de litixios ou viceversa. Galicia, cun total de 672.500 efectivos laborais, no ano 2006, que equivale ao 5,17% de efectivos laborais do total de España (12.990.500), ten un número de asuntos tramitados polos xulgados do social (18.743) lixeiramente superior (7,03%).

Efectivos laborais. Por comunidades autónomas. 2006

■ Cadro 11.20

	Valores absolutos ⁽¹⁾	Variacións sobre o ano anterior	
		Absolutas ⁽¹⁾	Relativas ⁽²⁾
Andalucía	1.846,9	112,7	6,5
Aragón	387,4	19,3	5,2
Asturias	273,5	11,3	4,3
Baleares	319,7	17,0	5,6
Canarias	581,4	25,1	4,5
Cantabria	153,3	8,4	5,8
C. A Mancha	462,2	35,9	8,4
C. León	609,1	28,0	4,8
Cataluña	2.490,1	94,0	3,9
C. Valenciana	1.368,7	68,0	5,2
Extremadura	194,6	12,9	7,1
Galicia	672,5	33,4	5,2
Madrid	2.283,4	125,9	5,8
Murcia	379,6	26,9	7,6
Navarra	205,4	10,1	5,2
País Vasco	675,8	20,2	3,1
A Ríoxa	86,9	3,5	4,2
España	12.990,5	652,6	5,3

(1) Datos en miles

(2) Datos en porcentaxes

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estadísticas Sociais e Laborais. Enquisa de Conxuntura Laboral

11.4.1. Por materias.

En 2006 (cadro 11.21) diminuíu en 1.322 o número de asuntos resoltos respecto do ano precedente. Mantense constante, con cativas variacións, a distribución porcentual por materias que ocupan a actividade dos xulgados do social nos últimos anos.

Continúa a ser o maior a materia que ocupa os xulgados a concernerente á Seguridade Social, dun total de 18.743 asuntos resoltos, 8.362 dos asuntos resoltos refírense a esta materia (44,61%). Seguen a continuación as reclamacións de cantidades, 5.567 asuntos (29,70%, os asuntos referidos a despedimentos 3.218 (17,17%), asuntos doutra índole 1.457 (17,16%) e finalmente, os asuntos de conflictividade colectiva 139 (0,74%).

■ Cadro 11.21 Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda, por clase de resolución. 2005-2006

	Total asuntos resoltos		Conflitos colectivos		Conflitos individuais						Seguridade Social					
					Despedimentos		Reclamacións derivadas do contrato de traballo				Afilación e cotización		Prestacións		Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	
							De cantidades		Doutra índole							
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Asuntos resoltos	190.417	188.895	2.069	2.152	62.817	64.422	105.119	104.390	22.481	20.083	3.028	3.646	63.399	64.080	7.691	7.033
Por sentenza	99.578	96.856	1.292	1.346	30.695	31.149	59.630	57.077	9.253	8.630	2.217	2.825	50.846	51.270	5.912	5.394
Favorable ao traballador	60.824	57.609	488	520	19.577	19.674	37.078	34.099	4.169	3.836	836	1.061	19.873	19.520	2.098	1.866
Favorable en parte ao traballador	12.971	12.279	84	94	2.606	2.604	9.529	8.934	836	741	123	235	3.185	3.121	487	313
Desfavorable ao traballador	25.783	26.968	720	732	8.512	8.871	13.023	14.044	4.248	4.053	1.258	1.529	27.788	28.629	3.327	3.215
Por conciliación	29.496	31.064	144	137	15.034	15.744	12.571	13.289	1.891	2.031	32	40	356	289	103	64
Por desistimento	39.199	40.256	495	505	13.058	13.246	21.063	22.113	5.078	4.897	580	622	9.983	10.227	1.198	1.148
Por outras causas	22.144	20.719	138	164	4.030	4.283	11.855	11.911	6.259	4.525	199	159	2.214	2.294	478	427

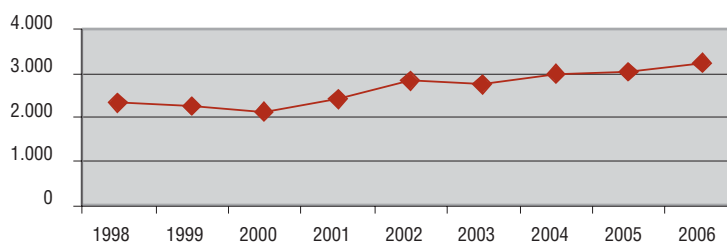
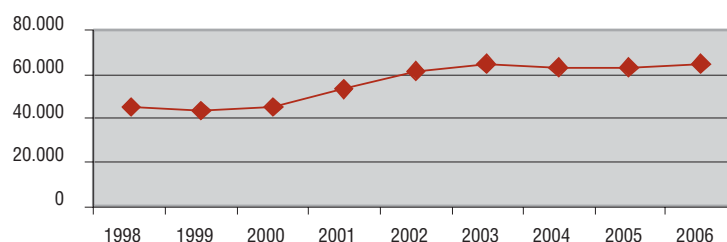
Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais.

No cadro 11.22 vemos os asuntos resoltos por materias de despedimentos, segundo a clase de resolución, o que nos permite observar que dos 3.218 asuntos resoltos nesta materia o foron por sentenza 1.790 (55,62%), das sentencias dictadas, 1.105 foron favorables ó traballador plenamente (61,73% das sentencias), outras 203, estimaron parcialmente a demanda (11,34% das sentencias). E desestimáronse 482 demandas (26,92%). Do resto dos asuntos (3.218- 1.790= 1.428) ben foron obxecto de conciliación en 841 ocasións, ou foi desistida a demanda en 456 asuntos ou houbo outras causas en 125 casos.

■ Cadro 11.22
Asuntos resoltos en materia de despidimentos, segundo clase de resolución, por comunidade autónoma. 2005-2006

	Total despidimentos		Con sentenza favorable ao traballador		Con sentenza favorable en parte ao trab.		Con sentenza desfavorable ao traballador		Por conciliación		Por desestímulo		Por outras causas	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
España	62.620	62.817	19.577	19.674	2.606	2.604	8.512	8.871	15.034	15.744	13.058	13.246	4.030	4.283
Andalucía	9.197	9.379	2.900	3.243	432	457	1.302	1.349	2.496	2.652	1.374	1.631	875	789
Aragón	1.399	1.310	424	387	29	18	197	176	373	476	252	281	35	16
Asturias	1.264	1.154	372	378	121	104	256	282	184	186	204	164	17	42
Baleares	1.017	989	299	259	39	34	119	119	333	330	190	200	9	8
Canarias	4.396	4.529	1.639	1.754	147	172	440	542	983	1.233	1.145	1.130	175	126
Cantabria	736	641	242	245	26	16	95	93	155	143	105	118	18	22
Castela-A Mancha	1.981	2.139	770	781	54	59	238	244	533	530	347	369	197	200
Castela e León	2.535	2.662	996	972	95	170	458	498	531	488	426	406	156	211
Cataluña	12.306	12.483	3.162	3.045	378	401	1.282	1.431	3.244	3.183	3.933	4.076	484	533
C. Valenciana	7.512	7.410	3.095	2.807	409	362	1.049	946	1.229	1.394	1.222	1.380	406	606
Extremadura	797	812	271	241	47	30	158	177	139	165	96	86	101	111
Galicia	2.976	3.039	1.101	1.105	163	209	389	482	804	841	442	456	140	125
A Coruña	1.118	1.174	432	468	56	73	118	169	352	356	154	187	62	60
Lugo	294	293	86	96	30	58	48	72	57	93	58	52	14	9
Ourense	299	278	125	108	21	24	43	41	45	47	30	33	14	11
Pontevedra	1.265	1.294	458	433	56	54	180	200	350	345	200	184	50	45
Madrid	10.957	10.497	2.769	2.625	396	388	1.636	1.559	3.022	3.041	1.687	1.665	987	1.060
Murcia	1.474	1.784	412	464	113	52	282	304	307	428	340	362	330	294
Navarra	503	453	110	139	38	22	80	81	85	116	129	100	11	12
País Vasco	2.885	2.586	817	930	104	104	419	435	481	409	680	688	85	122
A Rioxa	449	759	131	232	3	2	65	61	100	93	457	92	3	5
Ceuta	101	91	43	20	3	—	17	31	17	14	10	19	1	1
Melilla	135	100	24	47	9	4	30	61	18	22	19	23	—	—

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Anuario de Estadísticas Laboris e de Asuntos sociais

Evolución do despidimento. Galicia. 1998-2006

Evolución dos despidimentos. España. 1998-2006

11.4.2. Por provincias.

Dos 18.743 asuntos resoltos en Galicia, 6.743 corresponden á provincia de Pontevedra (35,97%), 6.479 corresponden á provincia da Coruña (34,56%), séguenlle con 2.933 asuntos Ourense (15,64%) e Lugo con 2.588 asuntos (13,80%).

11.5 Sá do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.

Este Tribunal ten atribuída en primeira instancia, a competencia territorial de ámbito intracomunitario e tamén a función de actuar como segundo é ultimo grao xurisdiccional, na inmensa maioría dos litixios laborais, exercendo o control de legalidade sobre as resolucións ditadas polos xulgados do social. A Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia iniciou a súa andaina o 23 de Maio de 1989, hoxe en día está composto por un Presidente e 17 maxistrados, organizándose en tres secretarías.

O primeiro cadro (11.23) amosa a actividade revisora a través dos recursos de suplicación, competencia do TSX Social de maior entidade cuantitativa. Tales datos estatísticos parten dun primeiro dato o relativo a asuntos que están pendentes de resolución ó inicio de cada trimestre natural do ano. O segundo dato que subministra as estatísticas refírese ós asuntos que entran e son rexistrados no mesmo período trimestral ó longo do ano; o terceiro dato indícanos a actividade da Sala informándonos de cantos asuntos se resolven nos mesmos períodos ós que a estatística se refire, por último, o último dato pon de evidencia como resultado o número de asuntos que quedan pendentes de resolución ó finalizar cada trimestre e finalmente o ano.

Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sá do Social. 2006
Movementos de Asuntos II. Recurso de suplicación dos Xulgados do Social.

■ Cadro 11.23

	I Tri.	II Tri.	III Tri.	IV Tri.
Pendientes trim. anterior	8.596	8.948	9.243	9.555
Rexistrados	1.864	1.817	1.095	1.678
Resoltos	1.512	1.525	783	1.846
Pendientes ó finalizar o trim.	8.948	9.243	9.555	9.387

Fonte: Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sá do Social

O segundo e terceiro dato ofrecen o número de asuntos que entraron para a súa resolución no TSX Social de Galicia en 2006, 6.454 asuntos . O terceiro dato do mesmo cadro, infórmanos do número de recursos que se resolveron no mesmo ano, 5.666 asuntos. Unido todo isto ós asuntos pendentes do ano anterior poñen de evidencia dous datos esenciais, o de asuntos que están sen resolver ó 01.01.2006, 8.596 e o de recursos de suplicación pendentes ó finalizar o mesmo ano 2006, 9.387 asuntos.

Dentro deste papel, en orde á importancia cuantitativa que por materias ocupan á Sala, e con referencia o cadro 11.24, é claro que o maior número de asuntos resoltos mediante sentenza (5.659) son os concernentes ós recursos sobre prestacións

de Seguridade Social, son 54,28 % do total de asuntos tramitados. Do total de 5.659 obxecto de sentenza 3.072 concernen a aquela materia. A considerable distancia séguelle a xenérica materia “outros asuntos” 1.190 sentenzas ditadas (21,02%), séguelle a materia de despedimentos 516 sentenzas, salarios (265 sentenzas) e finalmente, accidentes.

Outro punto de interese constitúe o coñecer o número e porcentaxes de sentenzas da Sala, que confirman as dos xulgados de instancia e aqueloutras que revogan estas. A vista dos mesmos vemos que confirmáronse sobre un total de 6.509 sentenzas ditadas en recursos de suplicación 4.080 as sentenzas dos xulgados de instancia, o que equivale a un 78,04 %. Pola contra, revogáronse en 1.429 ocasións as sentenzas ditadas en instancia, é dicir, nun 21,95% dos recursos formulados.

■ Cadro 11.24

Asuntos resoltos por sentenza. Galicia 2006

	Xaneiro	Febreiro	Marzo	Abril	Maio	Xuño	Xullo	Agosto	Setembro	Outubro	Novembro	Decembro	Total
Conflitos colectivos	1	2	2	-	2	4	5		1	4	1	1	23
Despedimentos	28	30	38	26	37	29	53		14	69	59	29	412
Salarios	17	19	14	13	23	20	17		-	15	7	34	179
Seguridade Social	218	247	137	97	256	246	277		79	272	338	223	2.390
A.T.	11	19	27	12	21	13	20		2	13	28	115	281
A.B.C.	1	3	4	8	7	45	45		14	18	14	12	171
Outros	30	60	97	60	57	58	78		11	45	74	54	624
Total	306	380	319	216	403	415	495	0	121	436	521	468	4.080

Fonte: Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sá do Social

Os procesos en única instancia (cadro 11.25) nos que a competencia para resolver é do propio Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, son cuantitativamente escasos, tan só 16 asuntos desta índole rexistráronse en 2006.

As estatísticas que se elaboran para o Consello Xeral do Poder Xudicial permiten coñecer ademais, un último dato. Referímonos ao número de recursos de casación para unificación de doutrina, contra sentenzas da Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, ditadas en Recursos de Suplicación e que se elevan ó Tribunal Supremo, infórmanos dun número anual de 207 recursos fronte un volume de sentenzas preto das 5.670 anuais. O escaso número de asuntos que son elevados ó Tribunal Supremo, como o alto número de confirmacións das sentenzas ditadas polo Tribunal Superior de Galicia, falan por si mesmos e amosan que este Tribunal constitúe, en boa medida, o último anel de solución xudicial de conflitos na orde social no ámbito galego, como o evidencian tanto o baixísimo número de veces en que son recorridas as súas sentenzas, ditadas en segunda e última instancia, como o escaso número comparativo de veces en que se ve obrigado a intervir en primeira e única instancia.

Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sala do Social.
Evolución do movemento de asuntos. 2006

■ **Cadro 11.25**

	Procesos en única instancia			
	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
Pendientes trim. anterior	1	2	2	4
Rexistrados	1	2	2	1
Resoltos	2	2	0	4
Pendientes ó finalizar o trim.	0	2	4	1

	Recursos de casación. Unificación de doutrina			
	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
Elevados o trimestre	73	39	37	58
Confirmando	68	65	9	48
Revogando				
Totalmente	4	5	0	10
Parcialmente	-	0	0	1
Anulando	2	0	0	1

	Recursos de casación ordinaria			
	I trim.	II trim.	III trim.	IV trim.
Elevados por trimestre	1	0	0	2
Confirmando	2	2	0	1
Revogando				
Totalmente	-	0	0	0
Parcialmente	-	0	0	0
Anulando	1	0	0	0

Fonte: Consello Xeral do Poder Xudicial

11.6 Actuación da Inspección de Traballo e Seguridade Social

■ Cadro 11.26

Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Galicia. 2004-2006

1. Actuacións	2004	2005	2006
Traballo	5.159	5.080	5.291
Seguridade e hixiene	23.195	25.060	26.700
Emprego e migracións	6.466	6.205	6.512
Seguridade Social	46.500	50.569	52.008
Vario(1)	3.869	3.744	3.230
ORVE(2)		254	253
Total	85.189	90.912	93.994

2. Actas de infracción	Nº de actas			Nº Infr.	Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	2004	2005	2006
Traballo	338	269	359	438	877.874,44	720.631,89	1.006.767,88	3.057	2.174	1.986
Seguridade e hixiene	1.648	1.762	1.609	2.238	5.286.547,51	6.088.125,72	7.653.830,99	5.676	5.173	8.510
Emprego e migracións	170	162	236	501	2.886.018,86	2.750.283,40	3.037.444,42	1.003	613	588
Seguridade Social	2.142	2.121	2.369	3.101	1.590.835,69	1.536.137,29	1.821.536,50	3.658	3.584	4.358
Vario(1)	308	282	292	310	315.309,70	448.663,84	403.868,92	454	627	844
Total	4.606	4.596	4.865	6.588	10.956.586,20	11.543.842,14	13.923.448,71	13.848	12.171	16.286

3. Expedientes liquidatorios	Nº de actas			Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Actas de liquidación	1.886	1.603	1.364	13.416.704,84	14.474.251,08	13.981.196,40	8.822	4.978	3.868
Propostas de liquidación	1.129	150	97	1.360.877,98	375.401,82	366.315,07	2.884	823	490
Subtotal	3.015	1.753	1.461	14.777.582,82	14.849.652,90	14.347.511,47	11.706	5.801	4.358
Recadación inducida	498	763	1.235	11.663.559,15	2.991.519,16	5.070.105,07	3.455	3.807	4.948
Total	3.513	2.516	2.696	26.441.141,97	17.841.172,06	19.417.616,54	15.161	9.608	9.306

Elaboración propia

(1) Mediación, arbitraje, reunión representantes traballadores ou empresas, advertencia ou recomendación, paralización ou suspensión de traballos, requirimentos, proposta recargo prestacións, outras reclamacións de oficio, consultas e asesoramento, verificación actas controladores laborais, descargos e recursos actas, imputación responsabilidade solidaria seguridade social, imputación reponsabilidade concorrencia seguridade e hixiene, sinalamento de bens e obstrucións

Fonte: Inspección de Traballo e Seguridade Social

■ **Cadro 11.27** **Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia da Coruña. 2004-2006**

1. Actuacións	2004	2005	2006
Traballo	2.382	2.976	2.955
Seguridade e hixiene	10.548	13.790	14.549
Emprego e migracións	1.137	1.312	980
Seguridade Social	18.017	20.244	18.090
Vario(61)	1.434	1.571	1.169
Total	33.518	39.893	37.743

2. Actas de infracción	Nº de actas			Nº infr.	Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	2004	2005	2006
Traballo	150	126	178	204	409.392,77	413.257,25	565.876,30	952	1.052	956
Seguridade e hixiene	611	763	744	1.095	1.780.447,27	2.853.231,32	3.300.715,37	2.250	1.783	4.869
Emprego e migracións	56	63	85	204	934.012,70	1.437.646,12	1.259.667,40	232	185	290
Seguridade Social	921	876	888	1.184	739.312,07	640.491,06	709.615,00	1.757	1.419	1.875
Vario(61)	159	110	136	141	143.340,58	93.422,94	133.724,64	209	159	182
Total	1.897	1.938	2.031	2.828	4.006.505	5.438.048,69	5.969.598,71	5.400	4.598	8.172

3. Expedientes liquidatorios	Nº de actas				Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	2004	2005	2006
Actas de liquidación	896	776	496		3.213.361,52	3.001.825,55	3.125.696,89	2.855	1.957	1.192
Propostas de liquidación	1.029	112	70		1.044.680,11	280.403,46	184.054,39	2.585	728	408
Subtotal	1.925	888	566		4.258.041,63	3.282.229,01	3.309.751,28	5.440	2.685	1.600
Recadación inducida	583	414	439		3.247.745,03	1.433.662,24	2.043.682,01	3.699	2.082	2.186
Deriv. Responsabilidade	123	169	187		9.466.494,09	14.352.441,84	10.746.512,47	252	404	760
Total	2.631	1.471	1.192		16.972.280,75	19.068.333,09	16.099.945,76	9.391	5.171	4.546

Elaboración propia

(1) Mediación, arbitraje, reunión representantes traballadores ou empresas, advertencia ou recomendación, paralización ou suspensión de traballo, requirimentos, proposta recargo prestacións, outras reclamacións de oficio, consultas e asesoramento, verificación actas controladores laborais, descargos e recursos actas, imputación responsabilidade solidaria seguridade social, imputación responsabilidade concorrencia seguridade e hixiene, sinalamento de bens e obstrucións.

Fonte: Inspección de Traballo e Seguridade Social

Cadro 11.28 Inspección de Trabajo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Lugo. 2004-2006

1. Actuacións	2004	2005	2006
Traballo	663	382	318
Seguridade e saúde laboral	2.044	2.257	3.114
Emprego e estranxeiros	445	252	270
Seguridade Social	3.424	3.413	5.157
Varios ⁽¹⁾	392	329	430
Total	6.968	6.633	9.289

2. Actas de infracción	Nº de actas			Nº infr.	Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	2004	2005	2006
Traballo	26	22	28	33	33.197,53	23.424,86	43.978,00	193	90	203
Seguridade e saúde laboral	189	193	216	258	539.876,85	615.619,84	776.980,49	737	718	601
Emprego e estranxeiros	23	14	27	47	149.302,27	73.034,46	253.557,18	249	217	48
Seguridade Social	267	250	306	427	185.834,19	133.754,80	205.154,92	478	427	485
Varios	26	35	40	42	24.039,59	38.781,71	46.691,91	64	97	93
Total	531	514	617	807	932.250,43	884.615,67	1.326.362,50	1.721	1.549	1.430

3. Expedientes liquidatorios	Nº de actas			Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Actas de liquidación	301	120	150	1.377.962,38	875.754,03	1.118.962,22	1.818	281	784
Propostas de liquidación	12	7	5	10.887,37	4.443,57	9.805,38	16	6	5
Subtotal	313	127	155	1.388.849,75	880.197,60	1.128.767,60	1.834	287	789
Recadación inducida		53	163	364.620,22	209.321,60	603.588,33	824	409	1.240
Deriv. Responsabilidade			129			4.057.333,16			242
Total	313	180	447	1.753.469,97	1.089.519,20	5.789.689,09	2.658	696	2.271

Elaboración propia

(1) Mediación, arbitraje, reunión representantes traballadores ou empresas, advertencia ou recomendación, paralización ou suspensión de traballo, requerimentos, proposta recargo prestacións, outras reclamacións de oficio, consultas e asesoramento, verificación actas controladores laborais, descargos e recursos actas, imputación responsabilidade solidaria seguridade social, imputación responsabilidade concorrencia seguridade e hixiene, sinalamento de bens e obstrucións.

Fonte: Inspección de Trabajo e Seguridade Social

■ **Cadro 11.29** **Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Ourense. 2004-2006**

1. Actuacións	2004	2005	2006
Traballo	399	356	329
Seguridade e saúde laboral	1.287	1.174	1.011
Emprego e estranxeiros	278	213	420
Seguridade Social	3.048	3.816	4.144
Vario(61)	1.095	978	855
Total	6.107	6.537	6.759

2. Actas de infracción	Nº de actas			Nº infr. 2006	Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006		2004	2005	2006	2004	2005	2006
Traballo	64	42	45	65	88.171,45	130.267,08	59.799,31	292	556	176
Seguridade e saúde laboral	100	97	100	141	850.627,23	271.314,47	448.623,71	247	430	277
Emprego e estranxeiros	17	11	30	56	133.061,47	100.710,36	309.782,13	248	22	56
Seguridade Social	159	184	240	283	101.631,20	134.305,11	156.907,76	199	375	353
Varios	18	10	6	6	7.032,03	4.898,33	9.916,77	20	12	10
Total	358	344	421	551	1.180.523,38	641.495,35	985.029,68	1.006	1.395	872

3. Expedientes liquidatorios	Nº de actas			Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Actas de liquidación	237	373	421	594.321,12	1.770.079,25	1.150.870,10	1.751	1.829	1.194
Propostas de liquidación	76	9	11	175.441,66	22.537,17	15.757,68	248	45	34
Subtotal	313	382	432	769.762,78	1.792.616,42	1.166.627,78	1.999	1.874	1.228
Recadación inducida		43	53		177.509,25	152.039,31		139	217
Total	313	425	485	769.762,78	1.970.125,67	1.318.667,09	1.999	2.013	1.445

Elaboración propia

(1) Mediación, arbitraje, reunión representantes traballadores ou empresas, advertencia ou recomendación, paralización ou suspensión de traballo, requerimentos, proposta recargo prestacións, outras reclamacións de oficio, consultas e asesoramento, verificación actas controladores laborais, descargos e recursos actas, imputación responsabilidade solidaria seguridade social, imputación responsabilidade concorrencia seguridade e hixiene, sinalamento de bens e obstrucións.

Fonte: Inspección de Traballo e Seguridade Social.

Cadro 11.30 Inspección de Trabajo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Pontevedra. 2004-2006

1. Actuacións	2004	2005	2006
Traballo	1.715	1.366	1.689
Seguridade e hixiene	9.316	7.839	8.026
Emprego e migracións	4.606	4.428	4.842
Seguridade Social	22.011	23.096	24.617
Vario(1)	948	866	776
ORVE(2)	283	254	253
Total	38.879	37.849	40.203

2. Actas de infracción	Nº de actas			Nº infr.	Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Traballo	98	79	108	136	347.112,69	153.682,70	337.114,27	1.620	476	651
Seguridade e hixiene	748	709	549	744	2.115.596,16	2.347.960,09	3.127.511,42	2.442	2.242	2.763
Emprego e migracións	74	74	94	194	1.649.642,42	1.138.892,46	1.214.437,71	274	189	194
Seguridade Social	795	811	935	1.207	564.058,23	627.586,32	749.858,82	1.224	1.363	1.645
Varios	105	127	110	121	140.897,50	311.560,86	213.535,60	161	359	559
Total	1.820	1.800	1.796	2.402	4.817.307,00	4.579.682,43	5.642.457,82	5.721	4.629	5.812

3. Expedientes liquidatorios	Nº de actas			Importe			Trab. afectados		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Actas de liquidación	452	334	297	8.231.059,82	8.826.592,25	8.585.667,19	2.398	911	698
Propostas de liquidación	12	22	11	129.868,84	68.017,62	156.697,62	35	44	43
Subtotal	464	356	308	8.360.928,66	8.894.609,87	8.742.364,81	2.433	955	741
Recadación inducida	283	253	230	1.832.444,84	1.171.026,07	2.270.795,42	2.379	1.177	1.305
Total	747	609	538	10.193.373,50	10.065.635,94	11.013.160,23	4.812	2.132	2.046

Elaboración propia

(1) Mediación, arbitraje, reunión representantes traballadores ou empresas, advertencia ou recomendación, paralización ou suspensión de traballo, requerimentos, proposta recargo prestacións, outras reclamacións de oficio, consultas e asesoramento, verificación actas controladores laborais, descargos e recursos actas, imputación responsabilidade solidaria seguridade social, imputación responsabilidade concorrencia seguridade e hixiene, sinalamento de bens e obstrucións.

Fonte: Inspección de Trabajo e Seguridade Social

12.1. Introducción

Neste apartado, no que se examinan os expedientes de regulación de emprego tramitados e as e os traballadores/as afectados polos mesmos, téñense en conta, fundamentalmente, no referido a Galicia, os datos facilitados pola Consellería de Traballo, competente nesta materia; completados con aqueles nos que, a súa competencia, se reserva á Administración Central, segundo os datos publicados polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Así mesmo, hai que facer constar que a existencia de pacto refírese a aqueles casos en que se chegou a acordo cas representacións legais das e dos traballadores/as, non incluíndose, polo tanto, aqueles en que, aínda existindo algún tipo de acordo, este non vincula á autoridade laboral.

As variacións legais fan que se canalicen á vía xudicial posterior; extincións de contratos que antes requirían a autorización administrativa previa, non obstante é interesante o exame dos datos, xa que tódalas suspensións de contratos por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción, ou as derivadas de forza maior canalízanse por esta vía, así como as extincións nos, agora denominados, despedimentos colectivos.

Inclúese tamén neste capítulo ó Fondo de Garantía Salarial (FOGASA) por estar intimamente relacionado coa regulación de emprego.

12.2. Regulación de emprego

No primeiro cadro ofrécese, con datos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, unha visión xeral dos traballadores/as afectados en Galicia polos efectos dos expedientes de regulación de emprego en base á información suministrada pola Dirección xeral de Traballo, a Comunidade Autónoma ou as Areas de Traballo e Asuntos Sociais dependendo da autoridade laboral á que compete a súa resolución. Examinando as cifras pode verse que é maior o número de traballadores/as afectados pola suspensión de contratos e que os traballadores/as da provincia de Pontevedra son os máis afectados/as por todos os expedientes, aínda que resalta a cifra de traballadores/as afectados por extinción na provincia de A Coruña.

No que se refire concretamente ós tramitados pola Comunidade Autónoma, no cadro de expedientes resoltos (cadro 12.2), a provincia de Pontevedra, en xeral, é a que maior número de expedientes e traballadores/as afectados reflicte. Observase un maior número de expedientes autorizados non pactados que os que teñen acordo.

No desglose dos expedientes pola medida autorizada (cadro 12.3), pode verse a afectación maioritaria de traballadores/as nos expedientes de medida de suspensión non pactados, resaltando Pontevedra, nos pactados con rescisión de contratos que afecta maioritariamente a A Coruña. No ano 2006 registráronse dous expedientes de redución de xornada.

Traballadores/as afectados/as por efecto do expediente. Galicia. 2006

■ Cadro 12.1

	Extinción	Suspensión	Redución	Total ⁽¹⁾
A Coruña	681	475	11	1.167
Lugo	37	58	3	98
Ourense	113	63	—	176
Pontevedra	249	1.371	1	1.621
Galicia	1.080	1.967	15	3.062

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

■ Cadro 12.2

Regulación de emprego. Expedientes resoltos. Galicia. 2006

	Total cadro de persoal	Número expedientes	Autorizados pactados	Autorizados non pactados	Non autorizados	Desistidos	Total trab. afectados/as	
							Homes	Mulleres
A Coruña	1.898	88	42	30	11	5	923	179
Lugo	219	20	14	0	2	4	72	3
Ourense	244	13	8	2	2	1	59	95
Pontevedra	3.630	161	57	96	2	6	1.402	183
Galicia	5.991	282	121	128	17	16	2.456	460

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na provincia

de Ourense tramitouse un expediente non pactado que autorizaba as seguintes medidas: Suspensión 46 traballadores/as afectados/as, 120 días) e rescisión (9 traballadores). Aínda que ambas as dúas medidas son autorizadas por medio dun só expediente, desglosáronse en dous expedientes.

■ Cadro 12.3

Expedientes resoltos segundo a medida autorizada. Galicia. 2006

	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as		Total días suspensión
						Homes	Mulleres	
A Coruña	52	26	253	26	222	413	62	2.766
Lugo	11	11	58	0	0	56	2	956
Ourense	3	2	17	1	46	28	35	214
Pontevedra	137	43	283	94	1.101	1.270	114	9.581
Galicia	203	82	611	121	1.369	1.767	213	13.517

2. Medida autorizada: redución de xornada

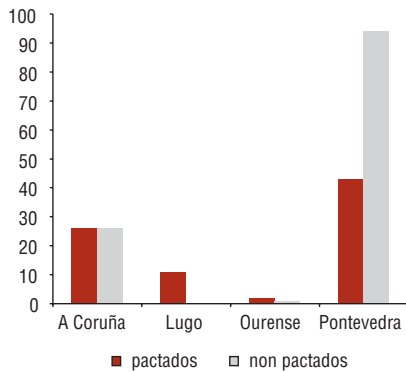
	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as		Total días redución	Total horas redución
						Homes	Mulleres		
A Coruña	1	1	10	0	0	9	1	365	30
Lugo	1	1	3	0	0	2	1	220	20
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galicia	2	2	13	0	0	11	2	585	50

3. Medida autorizada: rescisión de contratos

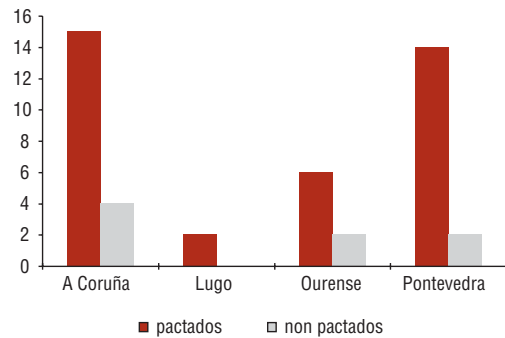
	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as	
						Homes	Mulleres
A Coruña	19	15	584	4	33	501	116
Lugo	2	2	14	0	0	14	0
Ourense	8	6	79	2	12	31	60
Pontevedra	16	14	182	2	19	132	69
Galicia	45	37	859	8	64	678	245

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Exptes. resoltos por suspensión das relacións laborais

Exptes. resoltos por rescisión contratos

12.3. Causas dos expedentes

No capítulo das causas dos expedentes (cadro 12.4), resalta a forza maior seguida das causas técnicas como as que dan lugar ó maior numero de expedentes sendo o maior número de traballadores/as afectados, non solo pola forza maior, senón por causas productivas, maioritariamente na medida de rescisión de contratos.

Cadro 12.4

 Expedientes autorizados segundo a causa. Galicia. 2006 ⁽¹⁾

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Total
A Coruña	Nº exptes. autorizados	0	0	0	8	0	0	0	0	29	0	0	28	0	7	0	72
	Trab. afectados/as	0	0	0	93	0	0	0	0	238	0	0	179	0	592	0	1.102
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
	Homes	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
	Mulleres	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Trab. rescisión	0	0	0	83	0	0	0	0	16	0	0	40	0	478	0	617
	Homes	0	0	0	15	0	0	0	0	11	0	0	40	0	435	0	501
	Mulleres	0	0	0	68	0	0	0	0	5	0	0	0	0	43	0	116
	Trab. suspensión	0	0	0	0	0	0	0	0	222	0	0	139	0	114	0	475
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	189	0	0	128	0	96	0	413
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0	11	0	18	0	62
Lugo	Nº exptes. autorizados	0	0	0	1	0	0	0	0	5	0	0	6	1	1	0	14
	Trab. afectados/as	0	0	0	12	0	0	0	0	34	0	0	25	1	3	0	75
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	Trab. rescisión	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	6	0	0	0	14
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	6	0	0	0	14
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trab. suspensión	0	0	0	12	0	0	0	0	26	0	0	19	1	0	0	58
	Homes	0	0	0	12	0	0	0	0	26	0	0	18	0	0	0	56
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Ourense	Nº exptes. autorizados	1	0	0	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	5	0	10
	Trab. afectados/as	7	0	0	32	0	0	0	0	58	0	0	0	0	57	0	154
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trab. rescisión	7	0	0	32	0	0	0	0	12	0	0	0	0	40	0	91
	Homes	0	0	0	17	0	0	0	0	5	0	0	0	0	9	0	31
	Mulleres	7	0	0	15	0	0	0	0	7	0	0	0	0	31	0	60
	Trab. suspensión	0	0	0	0	0	0	0	0	46	0	0	0	0	17	0	63
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0	0	0	2	0	28
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	15	0	35
Pontevedra	Nº exptes. autorizados	0	0	0	5	0	6	0	0	95	0	0	33	10	4	0	153
	Trab. afectados/as	0	0	0	25	0	234	0	0	1.108	0	0	123	60	35	0	1.585
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trab. rescisión	0	0	0	17	0	110	0	0	7	0	0	2	45	20	0	201
	Homes	0	0	0	6	0	99	0	0	4	0	0	2	19	2	0	132
	Mulleres	0	0	0	11	0	11	0	0	3	0	0	0	26	18	0	69
	Trab. suspensión	0	0	0	8	0	124	0	0	1.101	0	0	121	15	15	0	1.384
	Homes	0	0	0	7	0	107	0	0	1.018	0	0	118	7	13	0	1.270
	Mulleres	0	0	0	1	0	17	0	0	83	0	0	3	8	2	0	114
C. Autónoma	Nº exptes. autorizados	1	0	0	16	0	6	0	0	131	0	0	67	11	17	0	249
	Trab. afectados/as	7	0	0	162	0	234	0	0	1.438	0	0	327	61	687	0	2.916
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	13
	Homes	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	11
	Mulleres	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
	Trab. rescisión	7	0	0	132	0	110	0	0	43	0	0	48	45	538	0	923
	Homes	0	0	0	38	0	99	0	0	28	0	0	48	19	446	0	678
	Mulleres	7	0	0	94	0	11	0	0	15	0	0	0	26	92	0	245
	Trab. suspensión	0	0	0	20	0	124	0	0	1.395	0	0	279	16	146	0	1.980
	Homes	0	0	0	1	0	17	0	0	136	0	0	15	9	35	0	1.767
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	213

(1) Explicación das causas:

1. Falta de produtividade

2. Empresas acollidas a Decretos de Reconversión

3. Quebra, suspensión de pagos, débeda

4. Problemas de tesourería ou financiamento

5. Ruínas ou obras de inmobles

6. Restrición da demanda ou consumo

7. Rescisión de contratos (subcontratistas)

8. Falta de materia prima

9. Forza maior

10. Aplicación medidas económicas

11. Reestruturación de empresas de sectores non afectados por Decretos de Reconversión

12. Técnicas e/ou tecnolóxicas

13. Organizativas

14. De produción

15. Outras

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 12.5

Actividades económicas: expedientes autorizados e traballadores/as afectados/as.
Por provincias. Galicia. 2006

Cód.	Actividade	A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Galicia		
		Expt.	Homes	Mulleres	Expt.	Homes	Mulleres	Expt.	Homes	Mulleres	Expt.	Homes	Mulleres	Expt.	Homes	Mulleres
1	Agricultura, gandería, caza e servs. relacionados	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1
2	Silvicultura, explot. forestais e servs. relacionados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	46	336	7	9	55	0	0	0	0	122	1.094	60	177	1.485	67
10	Extr. e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	2	432	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	432	29
11	Extr. petróleo e gas natural e servs. relacionados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	2	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Extr. minerais non metálicos nin enerxéticos	0	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0	0	1	12	0
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	2	79	23	1	2	1	0	0	0	1	5	5	4	86	29
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Industria da confección e peletería	7	16	74	0	0	0	5	4	60	2	0	16	14	20	150
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	1	5	2	0	0	0	0	0	0	1	39	21	2	44	23
21	Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Edic. artes gráf. e reprod. soportes gravados	0	0	0	0	0	0	1	6	0	1	5	5	2	11	5
23	Coqueiras, refino petró., e trat. comb. nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Industria química	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	1	3	0
25	Fabr. produtos caucho e materias plásticas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	105	15	1	105	15
26	Fabr. doutros produtos minerais non metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Metalurxia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Fabr. prods. metáls., agás maquir. e equipo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	13	0	1	13	0
29	Inds. construc. maquinaria e equipo mecánico	1	9	1	0	0	0	1	28	27	0	0	0	2	37	28
30	Fabr. máquinas oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	0	1	6	0
32	Fabr. mater. electrón., radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Fabr. eq. e instr. cirúrx. prec., ópt. e relojería	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Fabr. vehícs. motor, remolques e semiremolques	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	18	1	0	18
35	Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	109	17	8	109	17
36	Fabr. mobles; outras indus. manufactureiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37	Reciclaxe	1	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	2
40	Prod. e distr. en. electr., gas, vapor e auga quente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Construción	0	0	0	0	0	0	1	17	8	0	0	0	1	17	8
50	Venda, rep. vehic. motor, venda miúdo comb.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Com. por xunto e interm., agás vehic. motor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	3	1	4	3
52	Com. miúdo, agás vehic. motor, repar. domés.	2	0	4	1	3	0	0	0	0	0	0	0	3	3	4
55	Hostalería	3	7	5	1	0	1	0	0	0	7	12	14	11	19	20
60	Transporte terrestre: transporte por tubos	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	0	2
63	Activs. anexas ós transportes: axencias de viaxes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	4	1	6	4
64	Correos e telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65	Interm. financ. agás seguros e plans pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	Seguros e plans pensións agás S.S. obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
67	Activs. auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0
71	Aluqueiro de maquin. e equipo sen operario	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	1	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2	10	2
75	Admón. Pública, Defensa e S.S. obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	Educación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85	Activs. sanitarias e veterinarias, servs. sociais	2	6	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	9
90	Actividades de saneamento público	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91	Actividades asociativas	1	6	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	7	1
92	Activs. recreativas, culturais e deportivas	2	9	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9	3
93	Actividades diversas de servizos persoais	1	2	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	20
95	Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99	Organismos extraterreitoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		72	923	179	14	72	3	10	59	95	153	1.402	183	249	2.456	460

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

12.4. Actividades económicas afectadas

En xeral, a pesca é a actividade que sigue provocando, con diferenza, o maior número de expedientes e, en relación directa, afecta a máis traballadores/as (cadro 12.5), o que dá idea da súa conexión coa forza maior examinada nas causas e en relación cos problemas que atravesa este sector.

Expedientes tramitados na DXRRLL. 2006

■ Cadro 12.6

	Nº expedientes
Exptes. Autorizados en 1ª instancia	0
Recursos de alzada	9
Informes Exp. Administración Central	9
Total	18

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

12.5. Evolución experimentada

As consideracións apuntadas ó comezo deste capítulo impiden extraer conclusións na evolución dos expedientes de regulación de emprego dada a variación normativa, aínda que unha observación simple dos últimos anos (cadro 12.7), sen entrar na súa análise, reflicte una diminución en relación co ano anterior, tanto no número de expedientes como nos traballadores/as afectados por eles.

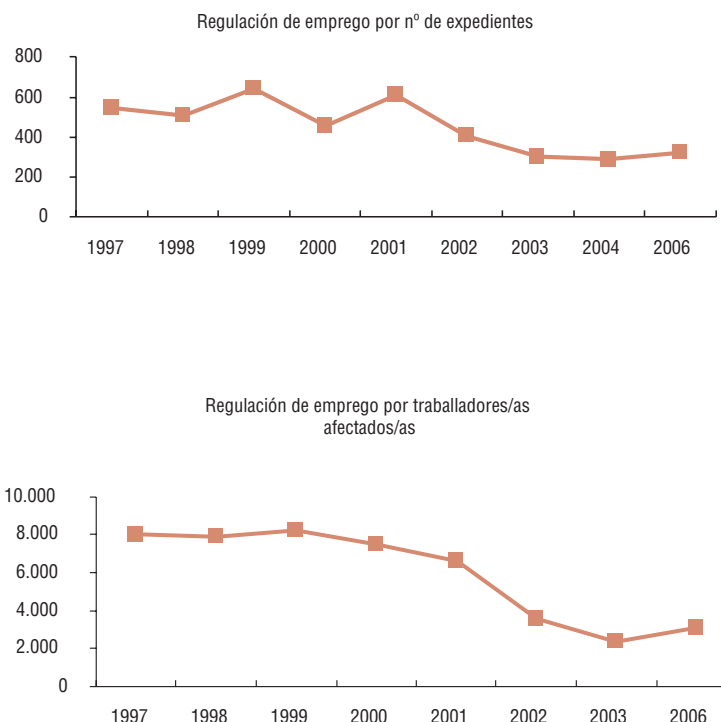
Evolución dos expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores/as afectados/as. Galicia. 1997-2005

■ Cadro 12.7

	Nº expedientes	Traballadores/as afectados/as
1997	543	8.005
1998	508	7.900
1999	642	8.247
2000	453	7.505
2001	608	6.599
2002	407	3.533
2003	301	2.349
2004	288	2.045
2005	384	4.809
2006	324	3.062

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

12.6 O Fondo de Garantía Salarial.

A información que aquí se ofrece refírese ás prestacións económicas satisfeitas polo fondo de Garantía Salarial. Ditas prestacións teñen fundamentalmente dúas finalidades:

■ Garantir aos traballadores/as por conta allea o percibo dos salarios e as indemnizacións pendentes de pago como consecuencia dos desequilibrios patrimoniais das empresas, nos casos de insolvencia declarada e recoñecida xudicialmente, suspensión de pagos, quebra, forza maior ou concurso de acredores. Estas circunstancias deben ser recoñecidas por sentenza ou resolución da autoridade laboral, nos supostos de indemnización, ou por acta de conciliación ou sentenza de recoñecemento, nos supostos de salarios.

■ Aboar o 40% das indemnizacións legais que correspondan aos traballadores/as derivadas de despido colectivo ou despido por causas obxectivas nas empresas de menos de vinte e cinco traballadores/as, segundo se establece no art. 33.8 do Estatuto dos Traballadores.

As principais disposicións legais vixentes durante o período de referencia dos datos son as seguintes: Real decreto 505/1985, do 6 de marzo, polo que se establece a natureza, organización e funcionamento do Fondo de Garantía Salarial; Real decreto lexislativo 1/1995, do 24 de marzo, polo que se aproba o Texto Refundido da Lei do Estatuto dos Traballadores.

Os datos proceden da estatística que elabora o Fondo de Garantía Salarial en base aos expedientes tramitados por dito organismo.

As prestacións “por insolvencia” inclúen o importe das indemnizacións e dos salarios pendentes de pago motivados por declaración de insolvencia das empresas, suspen-

sión de pagos, quebra, concurso de acredores/as e forza maior así como os salarios de tramitación acordados pola xurisprudencia competente.

As prestacións “por regulación”² inclúen, unicamente, os supostos derivados do artigo 33.8 do Estatuto dos Traballadores, é dicir, as indemnizacións correspondentes ao 40 por cento da indemnización legal que corresponda aos traballadores de empresas de menos de vinte e cinco traballadores nos casos de despido colectivo e despido por causas obxectivas derivadas da necesidade de amortizar posto de traballo fundada en causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción, en ambos supostos, o Fondo faise cargo de ditas prestacións sen necesidade de declaración de insolvencia das empresas.

Nos casos de despido colectivo e despido por causas obxectivas en empresas de máis de vinte e cinco traballadores/as, o Fondo unicamente intervéñ cando posteriormente se declara a insolvencia das empresas; en consecuencia, as cantidades satisfeitas en ditos supostos inclúense no apartado “por insolvencia”.

Coa entrada en vigor do Real decreto-lei 5/2006, do 9 de xullo, para a mellora do crecemento do emprego, prodúcense importantes modificacións en relación coas prestacións do FOGASA.

Os datos dos cadros 12.8 e 12.10 permítenos observar que o importe total das prestacións económicas, aboadas en 2006 en Galicia, son de 15.506,1 (2005: 11.087,1) miles de euros, o que representa un 3,55% do total de España (312.085,1). De tales importes o 94,78% ten a súa causa na insolvencia empresarial, en tanto que un 5,21% ten a súa orixe na regulación de emprego. Do total das prestacións acordadas en Galicia derivadas da insolvencia (14.089,1 euros) un 44,21% serviron para aboar salarios debidos e garantidos, en tanto que o 55,79% do aboado foino por indemnización.

O cadro 12.9 infórmanos, así mesmo, do número de empresas afectadas e de traballadores/as beneficiarios do FOGASA. En 2006, o número de empresas foron 1.135 (2005: 1.115) e o número de traballadores 3.928 (en 2004: 3.517).

Cadro 12.8 **Importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por provincias. Galicia/España. 2005-2006**

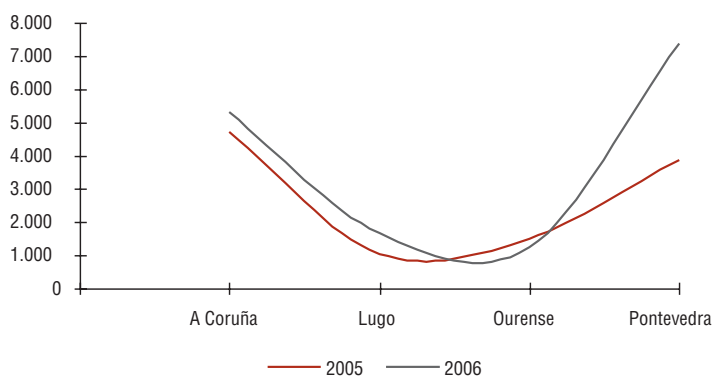
	Valores absolutos ⁽¹⁾		Variacións sobre ano anterior					
			Absolutas ⁽¹⁾			Relativas ⁽²⁾		
	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
A Coruña	4.701,2	5.279,4	-141,2	-580,2	578,2	-2,6	-11,0	12,3
Lugo	1.033,8	1.655,6	-158,5	-183,8	621,8	-11,5	-15,1	60,1
Ourense	1.480,1	1.223,9	485,4	434,6	-256,2	86,7	41,6	-17,3
Pontevedra	3.872,0	7.347,2	-3.854,9	573,7	3.475,2	-53,9	17,4	89,8
Galicia	11.087,1	15.506,1	-3.669,2	244,3	4.419,0	-25,3	2,3	39,9
España	232.024,9	312.085,1	58.514,0	-47.085,8	80.060,2	26,5	-16,9	34,5

(1) Datos en miles de euros

(2) Datos en porcentaxes

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais. Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais

Evolución dos valores absolutos dos importes das prestacións

■ Cadro 12.9

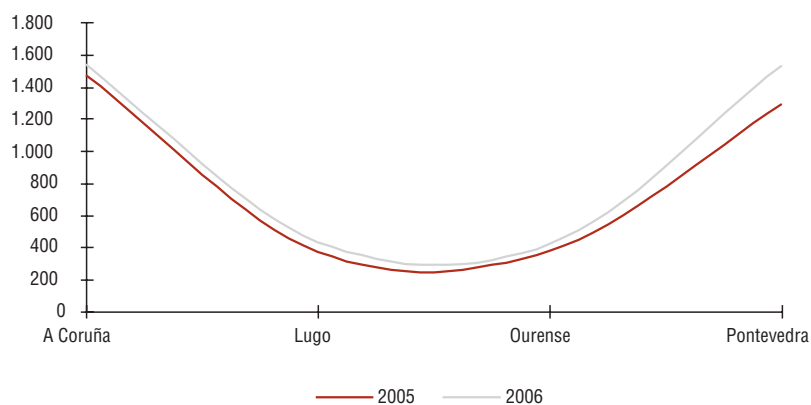
Empresas afectadas e traballadores/as beneficiarios/as do FOGASA. Pola causa da prestación e provincias. Galicia/España. 2005-2006

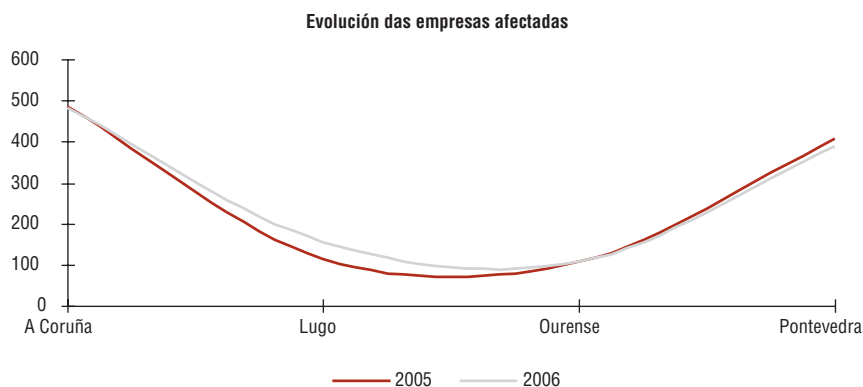
	Total				Por insolvencia				Por regulación de emprego			
	Empresas		Traballadores/as		Empresas		Traballadores/as		Empresas		Traballadores/as	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
A Coruña	486	483	1.475	1.538	328	304	1.157	1.163	158	179	318	375
Lugo	115	156	372	434	72	110	296	362	43	46	76	72
Ourense	107	107	379	423	77	76	326	359	30	31	53	64
Pontevedra	407	389	1.291	1.533	333	315	1.118	1.382	74	74	173	151
Galicia	1.115	1.135	3.517	3.928	810	805	2.897	3.266	305	330	620	662
España	19.499	20.418	68.557	75.086	12.194	12.959	51.945	57.455	7.305	7.459	16.612	17.631

Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais.

Evolución dos traballadores/as beneficiarios/as

■ **Cadro 12.10**

**Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA.
Pola causa e provincias. Galicia / España 2006**

	Total	Prestacións por insolvencia			Prestacións por regulación de emprego
		Subtotal	Salarios	Indemnizacións	
A Coruña	5.279,4	4.565,2	2.303,8	2.261,4	714,2
Lugo	1.655,6	1.480,5	612,1	868,4	175,1
Ourense	1.223,9	1.079,1	640,1	439,0	144,8
Pontevedra	7.347,2	6.964,3	2.672,8	4.291,5	382,9
Galicia	15.506,1	14.089,1	6.228,8	7.860,3	1.417,0
España	312.085,1	267.837,3	122.832,7	145.004,6	44.247,8

Datos en miles de euros

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais.
Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais

Os cadros que seguen, informan con maior detalle doutros indicadores desagregados (cadros 12.11 e 12.12).

■ **Cadro 12.11**

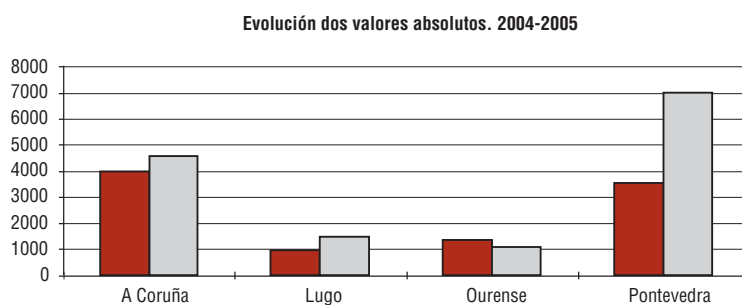
**Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por insolvencia e provincias.
Galicia/España. 2005-2006**

	Valores absolutos ⁽¹⁾		Variacións sobre ano anterior					
			Absolutas ⁽¹⁾			Relativas ⁽²⁾		
	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
A Coruña	3.962,2	4.565,2	1,7	-686,4	603,0	0,0	-14,8	15,2
Lugo	923,4	1.480,5	-139,2	-170,3	557,1	-11,3	-15,6	60,3
Ourense	1.333,6	1.079,1	544,9	356,7	-254,5	126,1	36,5	-19,1
Pontevedra	3.542,8	6.964,3	-3.700,1	442,7	3.421,5	-54,4	14,3	96,6
Galicia	9.762,0	14.089,1	-3.292,7	-57,3	4.327,1	-25,1	-0,6	44,3
España	197.204,3	267.837,3	54.884,0	-47.443,6	70.633,0	28,9	-19,4	35,8

(1) Datos en miles de euros

(2) Datos en porcentaxes

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais.
Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais

■ **Cadro 12.12**

Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por regulación e provincias. Galicia/España. 2005-2006

	Valores absolutos ⁽¹⁾		Variacións sobre o ano anterior					
			Absolutas ⁽¹⁾			Relativas ⁽²⁾		
	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
A Coruña	739,0	714,2	-143,0	106,2	-24,8	-18,4	16,8	-3,4
Lugo	110,4	175,1	-19,3	-13,5	64,7	-13,5	-10,9	58,6
Ourense	146,5	144,8	-59,5	77,9	-1,7	-46,5	113,6	-1,2
Pontevedra	329,2	382,9	-154,7	131,0	53,7	-43,8	66,1	16,3
Galicia	1.325,1	1.417,0	-376,5	301,6	91,9	-26,9	29,5	6,9
España	34.820,6	44.247,8	3.630,0	357,8	9.427,2	11,8	1,0	27,1

(1) Datos en miles de euros

(2) Datos en porcentaxes

Fonte: Secretaría Xeral Técnica do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais. Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos Sociais

13.1. Introducción

A previsión social ante situacións individuais e familiares de necesidade artículase mediante sistemas de protección social que amparan aos cidadáns e ás súas familias ante contingencias como a estabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade e a morte.

Os sistemas de protección social dos modernos estados constitúen tamén un enorme mecanismo económico-social que promove a evolución das sociedades e o equilibrio territorial, e orixina un importante efecto de redistribución das rendas que comporta un valor de solidariedade que é, sen dúbida, o aspecto máis característico desta, xa que coas súas realizacións vén a atender necesidades de contido individual e social impoñendo sacrificios aos mozos/as respecto dos vellos/as; aos sans respecto dos enfermos/as; aos ocupados/as respecto dos e das que se atopan en situación de desemprego; aos vivos/as respecto dos falecidos/as; aos que non teñen cargas familiares respecto dos que as teñen e aos de actividades económicas en auxe respecto dos sectores deprimidos.

No noso país podemos contemplar a protección social distinguindo dous grandes apartados: dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social

vencelladas ao contrato de traballo ou ao desempeño dunha actividade por conta propia que constitúen a rama contributiva do sistema, e doutra, a cobertura asistencial que abrangue xunto coas pensións non contributivas da Seguridade Social e a Renda de Integración Social (RISGA), as derivadas da Lei de integración social do minusválido (LISMI), as prestacións a extinguir do Fondo de Asistencia Social (FAS), e por último as derivadas da recente Lei da dependencia.

Xunto a estas dúas vertentes haberá que engadir unha terceira conformada pola previsión complementaria, que como sinala a Constitución (artigo 41, último inciso) é libre e, polo tanto, non é obxecto de tratamento neste informe.

O modelo actual da Seguridade Social en España, que arrancando dos anos sesenta do pasado século, perfecciónase e consolídase nos setenta, e que ten como expresión máis significativa a Constitución Española, en concreto o seu artigo 41 impón “aos poderes públicos o mantemento dun réxime público de Seguridade Social para todos os cidadáns que garanta a asistencia e prestacións sociais ante situacións de necesidade, especialmente no caso de desemprego...”, complementado coas imposicións a ditos poderes públicos das obrigas específicas de protección social á familia (artigo 39.1), así como aos fillos e ás nais (artigo 39.2), realizar unha política de previsión e tratamento dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos (artigo 49), ademais de garantir, mediante pensións adecuadas e periodicamente actualizadas a suficiencia económica para os cidadáns da terceira idade.

A Seguridade Social vén de experimentar nestes últimos anos importantes modificacións nas prestacións. En efecto, a partir de 1991 introdúcese no sistema as pensións non contributivas e, en 1995, créase a figura da incapacidade temporal como unha síntese das de incapacidade laboral transitoria (ILT) e a invalidez provisional, que desaparecen integrándose na nova figura. Así mesmo, desvincúlase da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría autónoma, cunha cobertura do 100 por 100 da base reguladora.

O Pleno do Congreso dos Deputados aprobou, o 6 de abril de 1995, coa práctica unanimidade da Cámara, o *Informe de la Ponencia para el análisis de los problemas estructurales del Sistema de la Seguridad Social y de las principales reformas que deberán acometerse*, máis coñecido como “**Pacto de Toledo**” que representa o consenso político en torno ás liñas de futuro do sistema de pensións no noso país. O pacto, aínda que de contido xenérico, representa o compromiso sólido no mantemento e consolidación do actual sistema de protección social garantindo a súa viabilidade futura a través da adopción de medidas -o pacto contempla 15 recomendacións- que permitan a súa adaptación constante ás novas realidades e retos que se poidan presentar.

O 9 de outubro de 1996 subscríbese polo presidente do Goberno e os secretarios xerais de Comisións Obreiras e da Unión Xeral de Traballadores o *Acuerdo sobre consolidación y racionalización del sistema de la Seguridad Social* que, con vixencia ata 2000, senta as bases sobre as que se deberán desenvolver as recomendacións do Pacto de Toledo, acordo que tivo a súa plasmación na Lei 24/1997, do 15 de xullo, que contempla as seguintes medidas: 1) A separación financeira da Seguridade Social; 2) A constitución de reservas; 3) O establecemento gradual dun único tope de cotización para tódalas categorías profesionais; 4) A introdución de maiores elementos de contribución e proporcionalidade no acceso e determinación da contía das pensións de xubilación e, coa finalidade de establecer unha maior seguridade xurídica na determinación das pensións de invalidez, prevese a elaboración dunha lista de enfermidades; 5) A mellora do tempo de duración das pensións de orfandade; 6) As

melloras das contías das prestacións mínimas na súa contía inferior de viuvez; 7) O establecemento da revalorización automática das pensións, en función da variación dos prezos, a través da fórmula estable contida, de forma permanente, na propia LXSS; e 8) Previsión do desenvolvemento legal do tope de cobertura das pensións como forma de introducir os elementos da seguridade xurídica e financeira.

A Lei 39/1999, de 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras establece entre outras medidas unha nova prestación dentro da acción protectora da Seguridade Social, a de risco durante o embarazo co obxecto de protexer a saúde da muller traballadora.

O 9 de abril de 2001 asinouse polo goberno do Estado coa central sindical Comisións Obreiras, a CEOE e a CEPYME un novo acordo sobre a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social que no referente ás pensións contempla como principais acordos:

1) En materia de xubilación:

■ A eliminación do requisito do comezo a cotizar antes de 1967 para ter dereito á xubilación anticipada: o dereito ao retiro anticipado esténdese ós/as maiores de 61 anos de idade que contén como mínimo con 30 anos de cotización e que leven 6 meses no paro. Xunto a isto establécese un novo coeficiente redutor anual en función dos anos cotizados que vai desde o 6% para os que acrediten 40 ou máis anos ata o 8% de 30 a 31 anos.

■ Establecemento de medidas de xubilación parcial que posibiliten a compatibilidade entre o percibo dunha pensión e o desenvolvemento de actividades laborais.

Ditos acordos implementáronse normativamente no Real decreto lei 16/2001, de 27 de decembro de 2001, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible.

2) En materia de prestacións de morte e supervivencia:

■ A base reguladora das pensións de viuvez sube do 45% no 2001 ao 52% no ano 2004. No ano 2002 estableceuse no 46%. Para persoas con cargas familiares elevárase ata o 70%, sempre que a pensión constituía a principal ou única fonte de ingresos e que a contía total dos seus ingresos non superen o previsto en cada exercicio económico para o recoñecemento dos complementos por mínimos.

■ Elevación a 22 anos a idade máxima para percibir a pensión de orfandade con carácter xeral e ata os 24 anos cando faleceran os dous proxenitores.

Ambas as medidas plasmáronse normativamente no Real decreto 1465/2001, do 27 de decembro, de modificación parcial do réxime xurídico das prestacións de morte e supervivencia.

3) Compromiso de aumento das pensións mínimas de xubilación e viuvez de menores de 65 anos e as non concorrentes do extinguido SOVI.

4) Inclusión na acción protectora dos autónomos/as, dos autónomos/as do especial agrario e dos de traballadores/as do mar, da prestación de incapacidade total cualificada –maiores de 55 anos–.

Ademais establécense acordos sobre:

Dotación anual do fondo de reserva: -unha mensuralidade do importe total das pensións máis a parte proporcional das pagas extraordinarias-, chegando a dita contía a finais do ano 2004.

Establecemento dun prazo non superior a doce anos para levar a cabo a separación de fontes con respecto ao financiamento do complemento de mínimos.

E por último mantense o período de cálculo da pensión de xubilación que de acordo co previsto actualmente foi aumentando ata 15 anos no 2003 e nese ano as partes asinantes comprométese a tomar as medidas oportunas para a adopción da “forma máis idónea para o cálculo das prestacións”.

O Congreso dos Deputados aprobou o 2 de outubro de 2003 un **informe da Comisión non permanente do Pacto de Toledo** no que como acordos máis importantes apóstase por ampliar os anos de cálculo da contía da pensión de xubilación na actualidade 15 anos- sen especificar cántos, recomendándose así mesmo que a idade de xubilación real: 63 anos se aproxime a legal: 65 e que o prazo para que o complemento de mínimos sexa asumido polos presupostos xerais do estado, é dicir se desvinculen dos ingresos por cotas da Seguridade Social, sexa de cinco anos e non doce como estaba previsto.

Cómpre por último mencionar o recente **Acordo** do Goberno coa Patronal (CEOE e CEPYME) e as Centrais Sindicais (CC.OO. e UXT) de **13 de Xullo de 2006 en materia de Seguridade Social** que contempla a implementación dunha serie de medidas tendentes tanto a reforzar os **mecanismos de consolidación do Sistema** –garantía de financiación dos complementos de mínimos, simplificación da tarifa de accidentes de traballo, reforma do Fondo de Reserva...-, **políticas de Apoio as Familias** –Mellora das pensións de viudedade e orfandade en discapacitados/as, familias numerosas, e familias sen vínculo matrimonial...- e reformas nos eidos das **prestacións de incapacidade e de xubilación** co aumento neste último caso do período mínimo de cotización esixido para acceder á pensión que será de quince anos efectivos (5.475 días), tras un período de aplicación progresiva.

Dous acontecementos de especial transcendencia tiveron lugar nos primeiros meses de 2007: dunha banda a entrada en vigor da Lei de promoción da autonomía persoal e atención as persoas en situación de depenencia-**Lei de Dependencia**- e doutra a aprobación por unanimidade no Parlamento de España da lei pola que procédese á integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de Traballadores/as Autónomos (RETA), que segue a recomendación sexta do Pacto de Toledo, con entrada en vigor o 1 de xaneiro de 2008.

13.2. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais

As pensións contributivas da Seguridade Social, é dicir, as que dan dereito a unha prestación en virtude dunha cotización previa, outorgan rendas, xeralmente vitalicias e proporcionais ós ingresos na vida activa, a aqueles/as que cesan nela, sempre que reúnan os requisitos esixidos para o seu recoñecemento, entre eles, e con carácter xeral, a alta ou situación asimilada á alta, e ter cubertos uns determinados períodos mínimos de cotización, agás no caso de accidentes.

As pensións móvense en canto a súa contía entre uns topes máximos e mínimos nos que os seus montantes teñen periodicidade anual. Son revalorizadas tamén anualmente en función do correspondente IPC previsto para ese ano, e nas derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional increméntanse nun 30% ou 50%, segundo a súa gravidade, cando a lesión se producira como consecuencia de infrac-

ción de medidas de seguridade e hixiene no traballo, recaendo a responsabilidade de dito recargo directamente sobre o empresario infractor.

Galicia constitúe unha das comunidades autónomas con máis alta porcentaxe de pensionistas, que representan, en 2005, o 24,97% da poboación total do censo. Durante os últimos anos acrecentouse a tendencia ó aumento da devandita porcentaxe, pasando en números absolutos dos 481.247, en 1985; ós 689.740, en 2005, (cadro 13.1), incrementándose nestes vinte anos en 208.493 o número de pensións, fronte ós 295.700 novos cotizantes á Seguridade Social entre ámbalas dúas datas.

■ Cadro 13.1

**Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/1998-2006**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Nº	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
	Promedio	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990	Nº	189,1	111,8	98,5	125,9	525,3	6.102,1
	Promedio	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
1998	Nº	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0	7.410,7
	Promedio	384,65	333,32	329,29	376,95	364,52	435,01
1999	Nº	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0	7.509,3
	Promedio	394,59	339,66	335,39	383,89	371,33	443,27
2000	Nº	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
	Promedio	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2001	Nº	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9	7.677,9
	Promedio	454,20	388,53	382,97	445,14	427,95	512,97
2002	Nº	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0	7.745,8
	Promedio	478,1	409,1	402,7	471,6	451,5	541,9
2003	Nº	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2	7.819,5
	Promedio	502,8	428,7	421,5	497,9	475,0	571,7
2004	Nº	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4	7.878,6
	Promedio	531,97	452,7	444,29	527,46	502,6	605,33
2005	Nº	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7	7.979,7
	Promedio	561,58	477,57	469,3	557,69	531,1	636,58
2006	Nº	260,26	122,27	109,53	205,44	697,50	8.165,34
	Promedio	589,65	500,75	492,47	585,91	557,85	668,16

Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Media en euros, a decembro de cada ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Relación activos/pasivos

A relación activos/pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un bo indicador do fluxo traballo-prestacións públicas nun espazo xeográfico determinado e ven a medir con bastante exactitude o grao de subsidiación deste. No cadro 13.2 inclúen-se os datos a nivel provincial, galego e do conxunto do Estado. Na provincia de Ourense (ver informes anteriores) o número de pensionistas supera xa, desde 1989, ó de traballadores/as cotizantes en activo, e na de Lugo desde 1992 ata 2004. O importante aumento que se produce no número de afiliados/as á Seguridade Social

■ Cadro 13.2

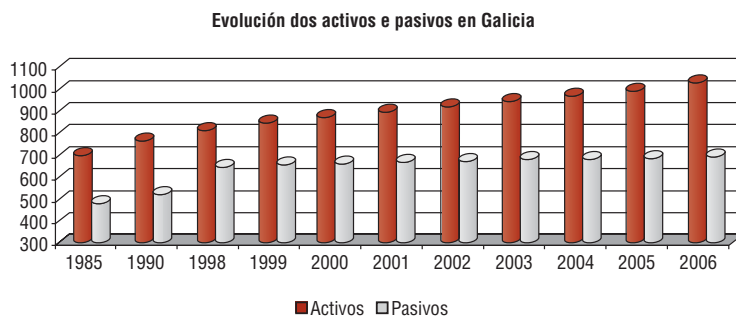
Relación de activos/pasivos na Seguridade Social. Galicia/España. 1985/1990/1998-2006

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
	Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
	Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990	Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
	Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
	Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
1998	Activos	330,5	111,1	93,2	279,5	814,3	13.591,0
	Pasivos	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0	7.410,7
	Proporción	1,41	0,90	0,85	1,51	1,25	1,83
1999	Activos	346,7	114,8	96,1	293,6	851,2	14.344,9
	Pasivos	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0	7.509,3
	Proporción	1,45	0,93	0,88	1,57	1,29	1,91
2000	Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
	Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
	Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2001	Activos	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
	Pasivos	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9	7.677,9
	Proporción	1,49	0,95	0,90	1,65	1,34	2,04
2002	Activos	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
	Pasivos	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0	7.745,8
	Proporción	1,51	0,96	0,91	1,67	1,36	2,08
2003	Activos	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
	Pasivos	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2	7.819,5
	Proporción	1,54	0,98	0,92	1,70	1,39	2,12
2004	Activos	399,9	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
	Pasivos	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4	7.878,6
	Proporción	1,57	1,01	0,94	1,73	1,42	2,17
2005	Activos	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
	Pasivos	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7	7.979,7
	Proporción	1,60	1,03	0,96	1,76	1,45	2,24
2006	Activos	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
	Pasivos	260,3	122,3	109,5	205,4	697,5	8.165,3
	Proporción	1,6	1,1	1,0	1,8	1,5	2,3

Elaboración propia

Número de persoas en miles. Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

en 1998, 1999 e no período 2000-2006 provoca un cambio na tendencia dos datos globais de Galicia dos anos precedentes, nos que se viña producindo un incremento maior de pasivos/as ou perceptores/as de pensións que de activos/as ou cotizantes.

A porcentaxe en Galicia da relación de activos/pasivos do sistema da Seguridade Social é, en 2006, de 1,48 activos por cada pasivo –1.032.500 traballadores en alta fronte ós 697.500 pensionistas-, sendo dita porcentaxe no total de España do 2,28%, producíndose o mesmo que nos oito anos precedentes e a diferenza da tendencia dos anos anteriores, un incremento en 2006 maior na proporción en favor dos activos/as, tanto en España como na comunidade galega. Nas provincias de Ourense e Lugo en 2006 aumentan os traballadores/as afiliados/as e mantéñense practicamente a coantía dos pasivos/as, situándose a relación en 1,06% activos/as por cada pensionista en Lugo, e 1,01% pasivos/as por cada afiliado/a en Ourense, constituíndo a única provincia de Galicia en que o numero de pensionistas supera ó de afiliados/as en activo.

Nas catro provincias galegas prodúcese en 2006 un aumento significativo do número de cotizantes, moi por riba do incremento de pensionistas, lixeiramente superior ó ano precedente, sendo especialmente salientable en Pontevedra e na Coruña. En efecto, os afiliados/as sitúanse, en 2006 na cifra de 426.900 na provincia da Coruña e 368.500 en Pontevedra, cun aumento de 15.500 cotizantes na primeira e de 13.000 na segunda, con respecto a 2005, e os pasivos sitúanse en 260.300 na Coruña e 205.400 en Pontevedra, cun aumento sobre 2005 de 3.700 na primeira e de 3.800 na segunda.

Altas iniciais e baixas

As altas iniciais de pensións contributivas (cadro 13.3) recollen o número de ditas prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluí-las altas por traslado de provincias; doutra banda, as baixas (cadro 11.4) representan o número de baixas de pensións contributivas (por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ó cobro durante catro meses consecutivos). Comparando ámbolos dous cadros, ata 1997, como pode apreciarse consultando informes de anos anteriores, nas **pensións de xubilación** prodúcense en Galicia máis altas iniciais que baixas, o que implica polo peso numérico das mesmas un incremento considerable do total das pensións nese tempo. En 1992 primeiro ano na serie que se contempla nos cadros, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.237 novas altas fronte a 13.160 baixas), pero en 1998 as baixas comencan a superar ás altas iniciais, reproducíndose con maior amplitude entre 1999 e 2004. No ano 2006 orixínanse 19.662 baixas fronte a 17.023 altas iniciais no con-

xunto de Galicia. As altas de viuvez, 10.415, en 2006 continúan superando con bastante diferenza ás baixas -8.147 en dito ano-. Na serie dos datos anuais (ver informes anteriores), as cifras de altas e baixas de orfandade, tenden a unha paridade en 1996; en 1997 aumentan moi considerablemente a proporción a favor das altas e en

■ Cadro 13.3

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2000-2006 ⁽¹⁾

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.237	224.138
	2000	7.181	2.815	2.631	5.244	17.871	207.478
	2001	6.629	2.649	2.451	5.191	16.920	197.892
	2002	6.331	2.478	1.899	4.823	15.531	187.753
	2003	5.572	2.140	1.965	4.533	14.210	190.574
	2004	5.576	1.910	1.892	4.533	13.911	187.104
	2005	6.718	2.400	2.226	5.813	17.157	265.270
	2006	6.716	2.426	2.236	5.645	17.023	235.129
Invalidez	1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
	2000	2.933	980	1.224	1.923	7.060	78.257
	2001	2.795	838	1.219	2.015	6.867	80.929
	2002	2.821	852	1.056	2.183	6.912	79.853
	2003	2.796	904	1.190	1.334	6.224	85.825
	2004	2.730	849	1.075	2.426	7.080	83.702
	2005	2.679	983	978	2.398	7.038	86.125
	2006	2.756	1.056	1.018	2.690	7.520	99.873
Viuvez	1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
	2000	3.986	1.807	1.601	2.930	10.324	126.546
	2001	3.673	1.620	1.464	2.733	9.490	119.188
	2002	3.670	1.876	1.481	2.853	9.880	117.110
	2003	3.879	1.760	1.568	2.911	10.118	129.160
	2004	4.002	1.720	1.552	2.959	10.233	127.287
	2005	3.990	1.781	1.583	2.982	10.336	132.486
	2006	3.969	1.699	1.594	3.153	10.415	128.813
Orfandade e en favor de familiares	1992	693	262	254	733	1.942	22.864
	2000	1.181	349	338	946	2.814	34.979
	2001	990	241	258	839	2.328	30.015
	2002	1.205	296	328	1.002	2.831	36.296
	2003	919	340	338	741	2.338	30.055
	2004	888	290	310	691	2.179	28.144
	2005	857	315	273	695	2.140	27.481
	2006	852	242	293	692	2.079	26.704
Total	1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
	2000	15.281	5.951	5.794	11.043	38.069	447.260
	2001	14.087	5.348	5.392	10.778	35.605	428.024
	2002	14.027	5.502	4.764	10.861	35.154	421.012
	2003	13.166	5.144	5.061	10.519	33.890	435.614
	2004	13.196	4.769	4.829	10.609	33.403	426.237
	2005	14.244	5.479	5.060	11.888	36.671	511.362
	2006	14.293	5.423	5.141	12.180	37.037	490.519

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ao Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

1998 e 1999 chegan a representar máis do dobre, se ben no ano 2000 o incremento substancial das baixas volve a aproximar ámbolos parámetros, no 2001 as baixas en número de 2.740 superan amplamente o número das altas iniciais (2.328), no 2002 as altas (2.831) volven a representar practicamente o dobre das baixas (1.461) e de 2003 a 2006 equilíbranse practicamente o número das altas: 2.079 coas baixas: 1.911 neste último ano.

■ Cadro 13.4

Baixas de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2000-2006⁽¹⁾

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
	2000	6.884	3.852	3.513	5.263	19.512	211.881
	2001	6.703	3.759	3.345	4.866	18.673	205.607
	2002	6.580	3.942	3.476	5.038	19.036	211.886
	2003	7.015	3.883	3.406	5.196	19.500	217.146
	2004	7.017	3.719	3.281	5.166	19.183	209.819
	2005	6.963	3.766	3.549	5.468	19.746	226.135
	2006	6.903	3.751	3.540	5.468	19.662	215.848
Invalidez	1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
	2000	738	345	328	722	2.133	26.462
	2001	740	238	293	673	1.944	25.365
	2002	716	250	335	667	1.968	24.426
	2003	755	240	314	639	1.948	24.809
	2004	666	216	299	610	1.791	23.932
	2005	761	210	268	626	1.865	24.400
	2006	738	230	256	696	1.920	23.825
Viuvez	1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
	2000	2.527	1.435	1.215	1.955	7.132	89.271
	2001	2.610	1.342	1.247	1.850	7.049	88.250
	2002	2.661	1.457	1.258	2.031	7.407	93.781
	2003	2.904	1.455	1.313	2.056	7.728	99.434
	2004	2.792	1.427	1.193	2.089	7.501	95.818
	2005	2.970	1.436	1.360	2.206	7.972	103.853
	2006	3.024	1.571	1.341	2.211	8.147	99.733
Orfandade e en favor de familiares	1992	603	182	186	540	1.511	21.228
	2000	905	274	297	669	2.145	28.323
	2001	1.107	317	321	995	2.740	34.336
	2002	625	167	186	483	1.461	18.795
	2003	924	280	283	850	2.337	29.729
	2004	904	239	240	814	2.197	27.645
	2005	805	242	232	778	2.057	25.527
	2006	797	225	234	655	1.911	23.378
Total	1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
	2000	11.054	5.906	5.353	8.609	30.922	355.937
	2001	11.160	5.656	5.206	8.384	30.406	353.558
	2002	10.582	5.816	5.255	8.219	29.872	348.888
	2003	11.598	5.858	5.316	8.741	31.513	371.118
	2004	11.379	5.601	5.013	8.679	30.672	357.214
	2005	11.499	5.654	5.409	9.078	31.640	379.915
	2006	11.462	5.777	5.281	9.030	31.550	362.784

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ó Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Referente ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas en 1997, 1998 e 1999, como consecuencia da drástica redución motivada pola inclusión dos pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación, as baixas de ditas pensións, tanto en Galicia como no resto do Estado, experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes, no caso galego, redución que se mantén dende o ano 2000 a 2006, con só 1.920 baixas fronte ás 7.520 altas iniciais en este último ano.

O número total das altas iniciais de pensións en 2006 aumentan moi lixeiramente en Galicia pasando de 36.671 no ano anterior ás 37.037 do 2006, mentras que diminúe no conxunto de España. O incremento no número das pensións iniciais prodúcese en todas as provincias galegas coa excepción de Lugo que diminúen en 56.. Por prestacións diminúen lixeiramente as de xubilación e orfandade e favor de familiares, incrementándose as de invalidez e as de viuvez.

Pontevedra é a demarcación onde é máis acusada a diferenza entre altas e baixas -12.180 fronte a 9.030- e a continuación A Coruña, nas provincias de Lugo e Ourense a relación é dun certo equilibrio entre ámbolos dous parámetros -con maior número de baixas que altas iniciais en ámbalas dúas provincias-. Prodúcese, en 2006, a nivel galego e en cómputo interanual, un escaso incremento das altas iniciais e un lixeiro descenso das baixas, manténdose un maior número de altas que de baixas de pensións.

Media das pensións

No cadro 13.5, contéplase o número de pensións e o termo medio do importe destas por comunidades autónomas. Do total dos 8.165.300 pensionistas españois, Galicia, con 697.500, representa o 8,54%, unha porcentaxe superior -máis de dous puntos- en relación coa que existe referente ao total da poboación. O cadro 13.6 contempla a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma desde 1985 e pode observarse que desde o citado ano, no que a diferenza do importe das pensións media de Galicia respecto á media española era de 2.500 pesetas (15,02 euros), ata as 106,76 euros de 2006, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía, permanecendo invariable en todo este tempo como a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións. O feito explícase fundamentalmente polo importante volume das pensións do réxime especial agrario, en xeral moito máis baixas que as do réxime xeral ou de autónomos.

Pensións por tramos de coantía

No cadro anterior observábase que Galicia ocupaba a derradeira posición por Comunidades Autónomas no importe medio das pensións -535,10 euros no 2006- no conxunto do Estado. No cadro 13-6 bis contéplase o número de pensións en vigor por tramos de coantía: 11 en total, comenzando polas inferiores a 250 euros mes, que representan en Galicia 84.555 o 12,06 % fronte as 652.286 do conxunto estatal que supoñen o 7,92 %, máis de 4 puntos por baixo da porcentaxe galega. O tramo onde concéntranse un número maior de pensións é o que corresponde ó intervalo de 450 a 540 euros con 252.494 pensións e o 36,02% do total das mesmas-case sete puntos por riba do español. Como pode apreciarse a porcentaxe tanto no primeiro dos tramos como neste último son lixeiramente máis altos nas provincias de Lugo e Ourense, disminuindo ostensiblemente nos intervalos de maior coantía.As pensións de máis de 1.100 euros son en Galicia 54.998 e representan só o 7,85 % mentras que no conxunto do estado supoñen un 13,49 % do total.

■ Cadro 13.5

Pensións do Sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/ 2000/2004-2006

	1990		2000		2004		2005		2006	
	Nº	Promedio ⁽¹⁾	Nº	Promedio ⁽¹⁾	Nº	Promedio ⁽¹⁾	Nº	Promedio ⁽¹⁾	Nº	Promedio ⁽¹⁾
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.254,9	530,8	1.271,9	561,9	1.296,0	592,9
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	262,6	529,8	264,6	628,0	270,0	661,0
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	284,0	700,0	285,2	738,7	288,6	777,9
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	151,4	521,6	153,0	551,1	156,1	580,5
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	217,8	539,9	221,8	571,3	228,3	602,8
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	122,1	599,9	123,2	633,8	125,4	666,3
C. A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	318,6	523,7	321,1	556,6	325,5	590,5
C. León	479,3	263,4	561,9	455,4	565,0	554,2	566,9	587,3	573,6	620,1
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.387,9	597,7	1.410,8	630,9	1.455,0	661,5
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	775,0	529,0	788,2	559,3	815,6	587,0
Extremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	196,6	484,4	197,9	513,8	199,6	544,3
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	685,4	478,3	689,7	506,2	697,5	535,1
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	836,0	687,5	850,7	726,1	874,8	762,8
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	203,1	510,3	205,2	539,3	209,7	567,1
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	105,4	639,4	107,5	679,4	110,9	718,1
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	440,9	733,2	449,2	771,8	464,4	806,1
A Ríoxa	48,0	256,8	56,6	452,1	57,8	552,1	58,6	583,4	60,2	612,6
Ceuta e Melilla	11,0	288,6	13,8	504,0	14,1	613,3	14,1	646,6	14,3	679,6
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	7.878,6	576,6	7.979,7	609,8	8.165,3	641,9

Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

(1) Medias anuais en euros

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

■ Cadro 13.6

Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social.
Por comunidades autónomas. 1985/1989/1998-2005

	1985	1989	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	159,87	222,37	403,88	416,50	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91
Aragón	171,29	239,20	444,75	459,17	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	661,03
Asturias	200,74	284,28	532,50	549,93	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87
Baleares	158,67	217,57	392,46	405,08	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54
Canarias	164,68	229,59	412,29	424,31	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80
Cantabria	174,29	243,41	447,75	463,98	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31
C. A Mancha	161,67	225,38	400,27	412,29	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52
C. León	164,68	230,19	420,71	433,93	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11
Cataluña	171,89	239,20	446,55	461,58	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52
C. Valenciana	155,66	216,36	399,07	411,69	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98
Extremadura	153,86	215,76	375,63	385,85	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26
Galicia	153,26	207,95	364,81	375,63	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10
Madrid	189,92	280,07	515,67	533,10	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83
Murcia	159,87	217,57	389,46	401,48	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12
Navarra	176,70	251,22	469,99	487,42	513,87	545,89	570,90	602,61	639,44	679,36	718,08
País Vasco	195,93	280,67	546,92	566,15	540,31	629,29	655,51	691,17	733,16	771,82	806,10
A Ríoxa	159,87	226,58	417,10	430,93	451,96	478,55	499,06	524,40	552,05	583,42	612,55
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	177,90	254,23	468,79	481,41	504,25	532,85	555,21	583,13	613,37	646,60	679,60
España	168,28	236,80	435,13	448,96	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	609,75	641,86

Elaboración propia

Datos en euros mes

(1) Media de ámbalas dúas cidades autónomas

Fonte: INSS

Cadro 13.6 bis
PENSIONS EN VIGOR POR TRAMOS DE COANTÍA

Tramos de Coantía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		Total España		Porcentaje Galicia/España
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	
Hasta 250,00 euros	28.431	10,85	16.321	13,36	17.029	15,54	22.774	10,99	84.555	12,06	652.286	7,92	12,96%
De 250,01 a 350,00	39.251	14,99	20.749	16,98	17.404	15,88	33.704	16,26	111.108	15,85	1.090.948	13,25	10,18%
De 350,01 a 450,00	20.591	7,86	9.630	7,88	9.513	8,68	17.593	8,49	57.327	8,18	578.373	7,03	9,91%
De 450,01 a 540,89	90.186	34,43	52.716	43,14	43.322	39,53	66.270	31,97	252.494	36,02	2.408.307	29,26	10,48%
De 540,90 a 700,00	28.897	11,03	9.510	7,78	10.239	9,34	22.993	11,09	71.639	10,22	1.141.758	13,87	6,27%
De 700,01 a 900,00	17.295	6,60	4.812	3,94	4.643	4,24	14.273	6,89	41.023	5,85	719.647	8,74	5,70%
De 900,01 a 1.100,00	12.137	4,63	3.048	2,49	2.921	2,67	9.777	4,72	27.883	3,98	529.742	6,44	5,26%
De 1.100,01 a 1.300,00	8.910	3,40	1.920	1,57	1.730	1,58	7.482	3,61	20.042	2,86	374.458	4,55	5,35%
De 1.300,01 a 1.500,00	6.072	2,32	1.347	1,10	1.130	1,03	5.142	2,48	13.691	1,95	270.766	3,29	5,06%
De 1.500,01 a 2.232,55	10.015	3,82	2.120	1,73	1.650	1,51	7.187	3,47	20.972	2,99	458.853	5,57	4,57%
Más de 2.232,55 euros	134	0,05	34	0,03	24	0,02	101	0,05	293	0,04	6.241	0,08	4,69%
Total	261.919	100,00	122.207	100,00	109.605	100,00	207.296	100,00	701.027	100,00	8.231.379	100,00	8,52%

Data a 31-XII-2006
Fonte: INSS

Pensións con complemento a mínimo

Os beneficiarios/as do Sistema da Seguridade Social, na súa modalidade contributiva, con pensión inferior a mínima sempre que non perciban ingresos de capital ou de traballo persoal ou que percibíndoos non excedan da contía que anualmente o Goberno estableza en xubilación sen conxuxe a cargo para o ano 2006: 6.433,98 euros- terán dereito a percibir os complementos necesarios para acadar a contía mínima das pensións.

Ase mesmo terán dereito ao **complemento de cónxuxe a cargo** aqueles pensionistas con pensión inferior a prevista anualmente polo Goberno en cada unha das mesmas para esta modalidade, cando non superen a contía fixada anualmente, en xubilación para 2006 os 7.929,74 euros.

Na pensión de viuvez entenderase por **cargas familiares** a convivencia do beneficiario/a con fillos/as menores de 26 anos ou maiores incapacitados (deben acreditar un grao de minusvalía igual ou superior ao 33%), ou menores de 18 anos acollidos, cando a renda do conxunto da unidade familiar dividida polo número de membros que a compoñen non supere en cómputo anual o 75% do salario mínimo interprofesional, excluídas a parte proporcional de dous pagas extraordinarias.

No cadro 13.7 contéplase o número de pensións cos complementos a mínimo e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións. Como pode observarse tanto en orfandade como en favor de familiares máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia beneficianse deste complemento, en xubilación o número de pensións é de 170.914, e dicir o 39,47% e no total de pensións máis do 34%. Por comunidades autónomas (cadro 13.8) Galicia constitúe en porcentaxe a terceira comunidade que se beneficia máis deste complemento detrás de Estremadura e Castela a Mancha e máis de 7 puntos por riba da media estatal.

■ Cadro 13.7

Pensións con complemento a mínimo. Galicia a setembro de 2006

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		F. Familiares		Total	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
A Coruña	1.289	5,21	61.176	38,75	21.920	32,20	4.281	52,16	1.090	56,42	89.756	34,41
Lugo	590	6,55	31.639	39,38	5.772	19,49	1.550	58,38	415	61,48	39.966	32,68
Ourense	933	10,46	34.223	48,12	7.227	27,90	1.461	60,42	850	77,63	44.694	40,83
Pontevedra	1.221	5,62	43.876	35,48	15.368	29,41	3.284	48,47	917	57,35	64.666	31,39
Galicia	4.033	6,26	170.914	39,47	50.287	28,59	10.576	52,73	3.272	61,72	239.082	34,22
España	45.856	5,30	1.301.604	26,98	730.368	33,16	117.561	45,30	17.766	45,63	2.213.155	27,02

Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos Xerais do Estado para 2007

■ Cadro 13.8

Porcentaxe de pensións con complemento a mínimos por comunidades autónomas. Setembro 2006

	I. permanente	Xubilación	Viuvez	Orfandade	F. Familiares	Total
Extremadura	10,07	47,77	62,43	66,84	59,09	49,18
C. A Mancha	6,76	40,93	58,70	55,66	55,50	43,22
Galicia	6,26	39,47	28,59	52,73	61,72	34,22
Canarias	5,84	32,67	44,78	52,42	54,60	34,19
Andalucía	7,10	34,78	42,96	53,95	48,45	33,78
C. León	5,19	30,88	41,17	52,61	50,66	32,52
Murcia	7,51	31,46	37,71	55,13	50,74	30,73
C. Valenciana	6,47	29,15	36,07	45,78	45,14	29,30
A Ríoxa	3,50	26,91	37,68	46,02	39,92	27,91
Aragón	3,46	25,71	37,16	40,69	41,95	27,42
Media	5,30	26,98	33,57	45,30	45,63	27,02
Ceuta	4,09	21,62	35,76	52,80	42,86	26,61
Navarra	2,87	22,71	35,65	36,36	44,94	24,56
Melilla	3,40	19,71	33,27	51,81	44,64	24,15
Baleares	3,84	25,33	25,53	40,61	38,04	23,23
Cantabria	3,21	20,56	22,04	40,51	42,18	19,91
Cataluña	3,88	19,88	20,87	31,62	33,59	18,70
Asturias	2,78	19,72	20,14	36,65	31,10	18,33
Madrid	3,15	15,01	25,73	31,46	27,26	17,65
Pais Vasco	2,12	12,02	17,77	28,07	22,19	13,19

Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos Xerais do Estado para 2006

Análise por réximes

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social, e o acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social do 9 de abril de 2001 que desenvolven o Pacto de Toledo, prevén unha simplificación da estrutura do sistema, recondúcíndoo cara a existencia de só dous réximes: un de conta allea, no que se incluírán os activos/as da Minería do Carbón, Empregados/as do Fogar e conta allea do Mar e Agrario, e outro o Réxime de Autónomos. Iso sen dúbida provocará cambios importantes, tanto na cotización deses colectivos especiais -aínda que se manteñan algunhas peculiaridades-, como con respecto a unha

equiparación efectiva das prestacións da Seguridade Social. Para a realización dos estudos e preparación das correspondentes medidas lexislativas tomouse como horizonte a pasada lexislatura, prevíndose a súa implantación na presente, plasmándose o compromiso de incluír para os traballadores/as por conta propia a incapacidade total cualificada no Real decreto 463/2003, do 25 de abril. e na aprobación da lei de integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de traballadores/as autónomos (reta) con efectos de 1 de xaneiro de 2008.

Segundo nos mostra o cadro 13.9, os 233.900 pensionistas do Réxime Agrario a diferenza de anos anteriores xa non representan o maior número de pensionistas de Galicia xa que o Réxime Xeral con 281.500 supérao, se ben constitúen o 16,07% do total de pensionistas agrarios de España (cadro 13.10).

En 2006 prodúcese, ao igual que os oito anos anteriores, un descenso no número de pensións do Réxime Especial Agrario en Galicia, neste caso, en 5.000 persoas. Como apuntabamos en informes anteriores, en 1994 prodúcese unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas agrarios de moitos anos anteriores, e comeza a ser maior; se ben moi paulatinamente, o número das pensións que causan baixa que o número de novos pensionistas.

Desde o punto de vista dos datos que proporciona a Seguridade Social, Galicia é a comunidade autónoma española que sufriu un proceso de transformación máis importante con respecto á configuración da súa poboación activa nestes últimos anos, pasando de representar os activos do Réxime Especial Agrario o 29,29% da poboación en alta en 1985, ao 5,37% en 2006, moi por debaixo de poboacións como Andalucía ou Estremadura na media española. A impresionante diminución do colectivo agrario cotizante nestes últimos anos desembocou, en gran medida, na xubilación ou a invalidez, se ben, as pequenas diminucións dos últimos anos parecen indicar que o proceso vai remitindo na súa intensidade.

Como consecuencia do proceso que apuntabamos, o número de pensionistas do Réxime Agrario constitúe o continxente máis numeroso das provincias de Lugo e Ourense, mentres que na Coruña e Pontevedra as pensións do Réxime Xeral a partir de 1994 e, xa nos sucesivos, superan ás do Réxime Agrario.

A provincia de Lugo, con 67.600 pensionistas agrarios, supera a Pontevedra e Ourense, con 49.500 e 46.400 respectivamente, e ten só 2.800 pensionistas menos que A Coruña, dobrando amplamente a cifra das pensións do Réxime Xeral.

As pensións do Réxime Xeral da Seguridade Social, en número de 281.500, experimentan unha subida de 7.900 con respecto ao ano anterior; se ben seguen a representar tan só un 6,07% do total español correspondente ao citado réxime. As provincias de Lugo e Ourense, con 33.600 e 43.400 pensións, respectivamente, representan conxuntamente tan só o 27,35% dos perceptores/as de pensións do Réxime Xeral en Galicia.

As 73.400 pensións galegas do Réxime Especial de Traballadores Autónomos, en 2006, constitúen un 7,37 % do total español correspondente a dito réxime, máis dun un punto por riba da porcentaxe do total da poboación galega, con respecto á de España. O peso porcentual do Réxime de Autónomos, con respecto ao total das pensións galegas é do 10,52%, por debaixo da media española, do 12,20 %.

■ Cadro 13.9

Evolución do número de pensións polos principais réximes.
Por provincias. Galicia 1998-2006

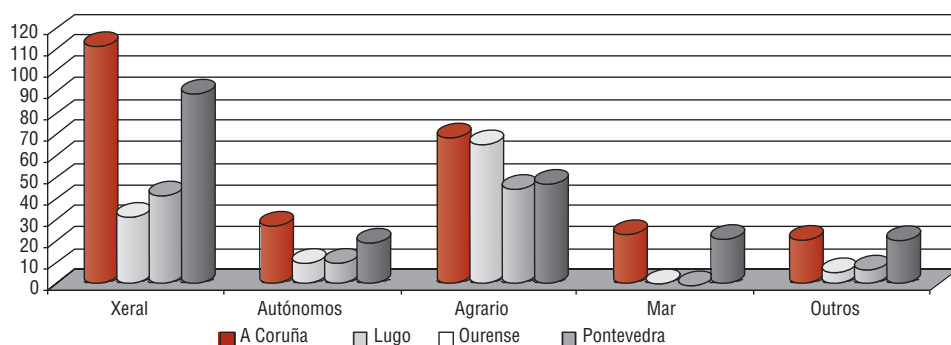
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral	1998	91,3	27,8	35,0	72,3	226,4
	1999	94,5	28,7	36,3	74,5	234,1
	2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,4
	2001	100,3	30,1	38,4	79,0	247,7
	2002	102,7	30,8	39,4	81,2	254,0
	2003	105,2	31,5	40,3	83,5	260,5
	2004	107,8	32,0	41,3	85,6	266,7
	2005	110,4	32,8	42,2	88,2	273,6
	2006	113,5	33,6	43,4	91,0	281,5
Autónomos	1998	21,3	9,5	9,1	15,4	55,3
	1999	22,2	9,8	9,4	16,1	57,5
	2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
	2001	24,5	10,3	10,1	17,5	62,4
	2002	25,6	10,5	10,6	18,2	64,8
	2003	26,6	10,7	10,9	18,8	67,0
	2004	27,5	10,9	11,2	19,4	69,0
	2005	28,4	11,1	11,5	20,1	71,1
	2006	29,2	11,4	11,9	20,9	73,4
Agrario	1998	78,4	76,9	57,0	56,6	268,8
	1999	78,0	76,1	55,9	55,9	265,9
	2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
	2001	77,1	74,3	53,8	54,5	259,6
	2002	76,1	73,1	52,5	53,7	255,4
	2003	74,9	71,8	51,0	52,7	250,5
	2004	73,2	70,2	49,4	51,7	244,5
	2005	71,7	68,8	47,9	50,6	238,9
	2006	70,4	67,6	46,4	49,5	233,9
Mar	1998	22,4	2,2	0,1	19,5	44,2
	1999	22,8	2,2	0,1	19,9	45,0
	2000	23,3	2,3	0,1	20,3	45,9
	2001	23,6	2,3	0,1	20,6	46,7
	2002	24,0	2,4	0,1	21,1	47,5
	2003	24,2	2,4	0,1	21,4	48,1
	2004	24,4	2,4	0,1	21,6	48,5
	2005	24,6	2,5	0,1	22,0	49,1
	2006	25,0	2,5	0,1	22,4	50,0
Outros	1998	21,2	7,1	7,9	21,0	57,3
	1999	21,5	7,2	7,8	21,1	57,5
	2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
	2001	17,8	7,2	7,5	18,5	51,0
	2002	21,5	7,1	7,8	20,8	57,3
	2003	21,5	7,1	7,8	20,7	57,1
	2004	21,3	7,0	7,8	20,6	56,7
	2005	21,6	7,0	7,8	20,7	57,0
	2006	22,2	7,2	7,8	21,6	58,8
Total	1998	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0
	1999	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0
	2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	2001	247,0	124,1	110,2	192,5	673,9
	2002	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0
	2003	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2
	2004	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4
	2005	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7
	2006	260,3	122,3	109,5	205,4	697,5

Elaboración propia

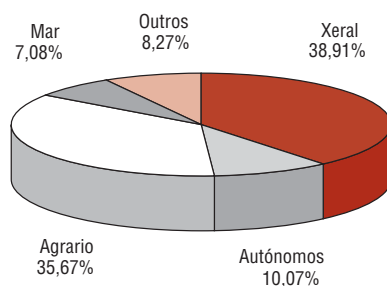
Medias anuais en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Pensións por réximes e provincias en 2006

Pensións por réximes en Galicia en 2004

■ Cadro 13.10

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas.
1990/1995/2003-2006

	Réxime Xeral						Autónomos							
	1990	1995	2003	2004	2005	2006	1990	1995	2001	2003	2004	2005	2006	
Andalucía	367,2	481,6	607,6	618,2	630,8	645,6	77,0	96,2	119,5	126,7	130,0	133,6	137,8	
Aragón	96,6	124,0	146,1	148,5	151,1	154,3	26,9	30,7	34,3	35,3	35,7	36,1	36,7	
Asturias	82,7	103,6	122,4	124,7	127,3	130,6	18,6	23,0	27,6	28,9	29,4	29,9	30,6	
Baleares	54,5	68,6	85,2	86,5	88,0	89,9	14,2	19,0	22,4	23,8	24,3	25,0	25,6	
Canarias	66,9	89,6	124,5	128,2	132,0	137,0	11,9	16,0	21,4	23,4	24,5	25,4	26,6	
Cantabria	47,5	58,1	67,6	68,7	69,8	71,2	10,2	11,9	13,4	13,9	14,1	14,4	14,7	
C. A Mancha	84,5	114,7	146,8	149,3	152,9	157,1	31,8	36,2	41,0	42,5	43,0	43,7	44,7	
C. León	159,7	207,5	251,1	254,8	259,4	265,2	55,3	64,0	73,0	75,5	76,4	77,4	78,9	
Cataluña	626,5	758,9	908,1	922,3	938,1	958,5	126,5	152,4	175,7	182,6	185,7	189,3	194,6	
C. Valenciana	273,6	349,1	445,8	455,5	466,0	479,1	59,5	70,8	85,8	91,1	93,8	96,8	100,5	
Extremadura	47,6	68,0	85,1	86,3	87,8	89,3	17,2	19,8	22,7	23,5	23,9	24,3	24,8	
Galicia	146,9	197,2	260,5	266,7	273,6	281,5	40,1	49,2	62,4	67,0	69,0	71,1	73,4	
Madrid	402,1	511,8	618,2	628,2	639,0	653,6	57,6	70,4	84,4	89,7	91,9	94,3	97,4	
Murcia	56,5	71,8	92,7	94,6	96,6	99,1	16,9	20,5	24,6	26,1	26,8	27,3	28,1	
Navarra	36,6	47,3	61,0	62,7	64,7	66,9	10,0	11,4	13,0	13,6	13,9	14,2	14,6	
País Vasco	197,5	250,3	298,1	303,1	308,6	315,5	35,2	41,8	49,4	51,9	53,1	54,3	56,1	
A Ríoxa	20,1	26,4	31,6	32,1	32,7	33,5	6,2	7,2	8,0	8,2	8,3	8,5	8,7	
Ceuta	3,4	4,3	4,8	4,9	4,9	4,9	0,7	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	
Melilla	2,6	3,4	3,8	3,8	3,8	3,8	1,0	1,3	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	
España	2.773,1	3.536,1	4.360,8	4.439,1	4.526,8	4.636,7	617,1	742,4	881,1	926,5	946,4	968,2	996,4	

	Agrario						Mar						
	1990	1995	2003	2004	2005	2006	1990	1995	2001	2003	2004	2005	2006
Andalucía	326,1	344,3	364,9	365,2	366,3	368,4	18,5	21,0	22,4	22,5	22,5	22,3	22,3
Aragón	61,9	60,2	51,9	50,3	48,8	47,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	53,4	52,1	50,6	49,6	5,0	5,3	5,2	5,1	5,0	5,0	5,0
Baleares	30,2	29,4	24,1	23,2	22,3	21,6	2,9	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,1
Canarias	37,9	38,1	36,7	36,2	35,7	35,3	9,3	10,4	11,0	11,0	11,0	10,9	10,8
Cantabria	26,3	26,9	24,0	23,5	22,9	22,4	3,6	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1	4,0
C. A Mancha	112,0	113,3	103,9	101,7	99,6	97,9	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C. León	185,5	186,7	168,2	163,9	159,8	156,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Cataluña	123,5	123,2	109,7	106,5	103,3	100,7	8,7	9,0	9,1	9,0	8,9	8,8	8,8
C. Valenciana	142,7	143,4	134,9	132,0	129,4	127,6	8,6	9,1	9,1	9,0	8,8	8,7	8,6
Extremadura	77,0	77,4	73,2	72,3	71,6	71,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	250,5	244,5	238,9	233,9	33,9	40,9	46,7	48,1	48,5	49,2	50,0
Madrid	29,0	26,3	21,1	20,4	19,6	18,8	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	56,2	55,9	55,4	55,1	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Navarra	20,5	20,5	18,6	18,2	17,8	17,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	23,6	22,8	21,9	21,2	11,7	13,1	13,5	13,4	13,4	13,4	13,4
A Ríoxa	12,7	12,6	11,0	10,7	10,4	10,3	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Melilla	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
España	1.596,3	1.620,3	1.525,9	1.499,6	1.474,4	1.455,2	106,4	120,5	129,1	130,0	130,3	130,3	130,8

Elaboración propia
Medias anuais en miles

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ó empregar cantidades reducidas
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

A provincia da Coruña, con 29.200 pensións do Réxime Especial de Autónomos en 2006, ten algo máis do dobre que as de Lugo e Ourense - 11.400 e 11.900, respectivamente-. A provincia de Pontevedra, con 20.900 perceptores en 2006, representa o 28,47% dos pensionistas do Réxime de Autónomos en Galicia.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número absoluto de pensionistas do Réxime Especial do Mar, dobrando amplamente a Andalucía que ocupa o segundo lugar. Os 50.000 pensionistas deste réxime, en Galicia, representan o 38,23 % do total español, radicados fundamentalmente na provincia da Coruña, 25.000, e a de Pontevedra, 22.400.

Ingresos e gastos

O sistema de protección social nítrese basicamente dos ingresos da Seguridade Social e das contribucións do Estado.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e o máis recente de mellora e desenvolvemento do sistema de protección social seguindo as pautas do Pacto de Toledo, contemplan a separación e clasificación das fontes de financiamento do sistema de protección social, de tal xeito que de forma gradual se tenda a que, a partir de 2000, a acción protectora, na súa modalidade universal: asistencia sanitaria, servizos sociais (agás os de accidentes de traballo e enfermidades profesionais), pensións non contributivas, complementos de mínimos de pensións contributivas e prestacións familiares por fillo a cargo, se financien mediante contribucións do Estado, mentres que as prestacións contributivas -basicamente as prestacións derivadas do contrato de traballo máis o gasto de xestión e de funcionamento dos servizos-,

pasen a ser financiadas con cargo ás cotizacións das pensións obrigatorias, ademais do importe das cantidades recadadas en concepto de recargos, sancións, así como rendas e intereses patrimoniais. Neste sentido, xa desde o orzamento da Seguridade Social do 2000 contemplase que a totalidade dos Servizos Sociais do IMSERSO e Protección Familiar se financien con aportación do Estado, e para os complementos de mínimos determináanse as sucesivas aportacións do Estado ata o financiamento total de ditos complementos, cun compromiso temporal de non superar 5 anos desde o 2004.

No cadro 13.11 contéplanse as contías da recadación de cotas da Seguridade Social por réximes, que ascenden en Galicia a 4.815,88 millóns de euros, en 2006; unha cifra netamente superior ao ano anterior, e que reflite un importante aumento na recadación nas provincias galegas, especialmente en A Coruña.

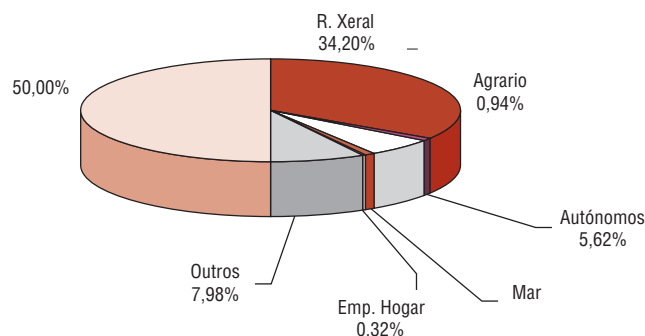
Recadación de cotas da Seguridade Social. Por réximes e provincias. Galicia. 2001-2006

■ Cadro 13.11

		R. Xeral	Agrario	Autónomos	Mar	Emp. Hogar	Outros	Total
2001	A Coruña	983,24	32,07	165,51	23,76	7,71	244,01	1.456,29
	Lugo	247,24	34,07	54,30	7,87	2,37	54,45	400,31
	Ourense	324,14	12,18	55,25	0,01	2,74	0,73	395,06
	Pontevedra	790,01	17,45	137,20	49,84	5,58	218,29	1.218,37
	Galicia	2.344,64	95,77	412,26	81,48	18,40	517,48	3.470,03
2002	A Coruña	1.056,37	30,29	171,06	23,00	8,17	265,74	1.554,63
	Lugo	299,71	31,64	53,79	7,28	2,58	0,00	395,00
	Ourense	345,41	11,36	56,70	0,02	2,99	0,68	417,16
	Pontevedra	852,83	16,02	143,27	49,00	5,97	257,53	1.324,62
	Galicia	2.554,32	89,31	424,82	79,30	19,71	523,95	3.691,41
2003	A Coruña	1.135,39	30,88	181,10	19,47	8,59	303,08	1.678,52
	Lugo	280,18	32,42	57,95	8,02	2,83	3,08	384,48
	Ourense	363,44	10,89	59,37	0,03	3,23	0,72	437,68
	Pontevedra	941,41	16,50	157,61	49,39	6,43	232,38	1.403,73
	Galicia	2.720,43	90,69	456,03	76,92	21,09	539,26	3.904,41
2004	A Coruña	1.201,61	31,71	196,81	24,59	9,36	329,44	1.793,52
	Lugo	337,51	33,49	61,65	9,09	3,13	1,32	446,19
	Ourense	383,10	10,94	65,56	0,02	3,52	0,75	463,89
	Pontevedra	910,91	15,57	159,38	48,21	6,27	222,97	1.363,31
	Galicia	2.833,13	91,71	483,40	81,91	22,28	554,48	4.066,91
2005	A Coruña	1.218,73	30,30	202,24	24,83	10,13	278,03	1.764,26
	Lugo	291,05	31,81	62,87	8,70	3,68	35,67	433,78
	Ourense	414,88	10,50	68,71	0,02	4,34	0,76	499,21
	Pontevedra	1.057,04	16,47	185,19	54,27	8,15	263,12	1.584,24
	Galicia	2.981,70	89,08	519,01	87,82	26,30	577,58	4.281,49
2006	A Coruña	1.400,37	31,83	219,20	27,42	12,64	400,86	2.092,32
	Lugo	316,48	32,47	65,92	8,63	4,25	39,33	467,08
	Ourense	439,62	10,55	71,99	0,02	4,62	0,93	527,73
	Pontevedra	1.137,14	15,73	184,42	54,80	9,48	327,18	1.728,75
	Galicia	3.293,61	90,58	541,53	90,87	30,99	768,30	4.815,88

Elaboración propia
 Datos en millóns de euros
 Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Distribución de recadación por réximes. Galicia. 2006

O Réxime Xeral representa o 68,39% da recadación de cotas e nun sistema de reparto como o da Seguridade Social española -os activos actuais financian aos pensionistas-, debe suplir as carencias da escasa recadación dos outros réximes, que ademais como o caso do Agrario cunha tan alta porcentaxe de pensionistas na Comunidade Autónoma Galega -o 33,53%- representa só o 1,88% do total da recadación de cotas da Seguridade Social.

Os gastos das pensións en Galicia reflítense no cadro 13.12 xunto cos pagos por subsidios, e no cadro 13.13 especificase o abono das prestacións por réximes. En 2006 pagáronse por prestacións da Seguridade Social en Galicia 5.504,35 millóns de euros, das que 5.166,03 millóns de euros corresponderon a pagos de pensións, a contía do total de ambas é superior á de 2005, producíndose un aumento nas catro provincias galegas. Na provincia da Coruña, con 1.978,79 millóns de euros é onde se produce o maior volume de pagos en pensións e representa o 38,30 % do total do mesmo en Galicia. En subsidios, no ano 2006 a provincia de Pontevedra con 133,76 millóns de euros supera á da Coruña que desembolsa a cantidade de 131,25 millóns de euros para estas contingencias.

■ Cadro 13.12

Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por provincias. Galicia. 2001-2006

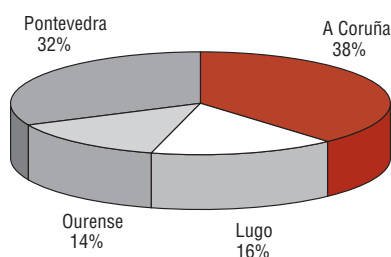
	PENSIONES						SUBSIDIOS						TOTAL					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	1.560,43	1.657,60	1.745,79	1.855,92	1.978,23	1.978,79	95,04	116,71	127,64	119,03	126,48	131,25	1.655,47	1.774,31	1.873,43	1.974,95	2.104,71	2.110,04
Lugo	674,79	710,92	737,93	772,84	811,89	812,31	29,97	31,62	33,13	35,84	39,64	40,81	704,76	742,54	771,06	808,68	851,53	853,12
Ourense	601,72	632,26	657,75	689,08	723,96	724,56	26,37	26,82	30,28	31,58	31,63	32,50	628,08	659,08	688,03	720,66	755,59	757,06
Pontevedra	1.267,64	1.358,00	1.438,81	1.538,96	1.649,29	1.650,37	100,96	106,28	118,09	121,95	130,67	133,76	1.368,59	1.464,28	1.556,90	1.660,91	1.779,96	1.784,13
Galicia	4.104,57	4.358,80	4.580,28	4.856,80	5.163,37	5.166,03	252,33	281,43	309,14	308,40	328,42	338,32	4.356,91	4.640,23	4.889,42	5.165,20	5.491,79	5.504,35

Elaboración propia

Datos económicos en millones de euros

Fonte: Subdirección General de Seguimiento Presupuestario de la Seguridad Social.

Distribución dos pagos en 2006

Cadro 13.13

Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por réximes. Galicia. 2004 -2006

	A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Total		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Réxime Xeral	1.061,35	1.146,41	1.149,60	287,43	310,35	311,21	328,67	351,28	352,10	835,66	909,40	912,42	2.513,11	2.717,44	2.725,33
Réxime Especial Autónomos	169,35	184,72	184,71	63,45	68,32	68,32	66,02	71,46	71,46	122,61	133,14	133,14	421,43	457,64	457,63
Réxime Especial Agrario	383,87	394,59	394,59	366,03	375,94	375,92	255,19	258,43	258,43	267,81	274,88	274,87	1.272,90	1.303,84	1.303,81
Réxime Especial do Mar	148,47	158,55	158,57	21,16	22,36	22,42	0,00	0,00	0,00	257,69	276,96	276,95	427,32	457,87	457,94
Réxime Especial Minería do Carbón	7,13	7,55	7,55	5,88	6,10	6,10	3,52	3,85	3,85	3,31	3,44	3,44	19,84	20,94	20,94
Réxime Especial Empregados/as do Fogar	33,13	35,48	35,48	12,92	13,86	13,87	12,52	13,30	13,33	29,00	30,61	30,61	87,57	93,25	93,29
Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	57,66	62,03	62,15	19,14	20,70	20,73	18,53	19,75	19,78	53,36	58,15	58,20	148,69	160,63	160,86
Non contributivas	113,37	115,38	117,39	32,65	33,90	34,55	36,21	37,49	38,50	91,44	93,37	96,07	273,67	280,14	286,51
Total	1.974,33	2.104,71	2.110,04	808,66	851,53	853,12	720,66	755,56	757,45	1.660,88	1.779,95	1.785,70	5.164,53	5.491,75	5.506,31

Elaboración propia

En millóns de euros

Fonte: Subdirección General de Seguimiento Presupuestario de la Seguridad Social

Ao Réxime Xeral van destinadas prestacións por importe de 2.725,33 millóns de euros-, case o 50% do importe total dos pagos. O abono de prestacións derivadas do Réxime Agrario representan a parte máis importante dos pagos da Seguridade Social na provincia de Lugo e algo menos co Réxime Xeral en Ourense. No cómputo galego os gastos do Réxime Agrario constitúen o 23,68% do total dos pagos e ó do Mar o 8,32%.

13.3. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

13.3.1. Pensións de xubilación

O risco de vellez que dá orixe á pensión de xubilación pode concibirse de dous modos diferentes. Por un lado, a pensión pode presentarse como unha contraprestación aos servizos prestados por unha persoa ao longo da súa vida -pensión de vellez-. Desde un segundo punto de vista, o traballador/a ó chegar a certa idade é considerado como un inválido, as enfermidades da idade e a súa repercusión no rendemento profesional determina unha pensión de “retiro”. Configuraríase, en ambos casos, como un dereito de crédito a través do que paliar, mediante unha renda substitutiva, a perda da renda profesional.

Estas dúas concepcións non conducen sempre ás mesmas consecuencias. A idade da percepción da pensión dependerá, no primeiro caso, sobre todo, de consideracións

económicas, mentres que no segundo, virá dada pola situación de invalidez que se presume. Sen embargo, na práctica, ambas as dúas aproxímanse, xa que as esixencias económicas obrigan a miúdo a atrasar o dereito á pensión que se fai coincidir coa época que a invalidez poida presumirse de feito para a maior parte dos traballadores/as.

Esta pensión presenta desde o punto de vista da Seguridade Social importantes problemas nos seus aspectos técnicos: a idade previsible, a determinación da contía da prestación -cálculo da base reguladora-, a compatibilidade pensión-traballo e a imprescritibilidade do dereito ao recoñecemento da pensión.

Actualmente en España os requisitos para o acceso á pensión de xubilación son: ter cumprida a idade regulamentaria e ter cuberto un período mínimo de carencia.

A idade prevista legalmente é a de 65 anos, se ben existe transitoriamente, a posibilidade de xubilarse anticipadamente a partir dos 60 anos con coeficientes redutores, para os traballadores/as que tiveran a condición de mutualistas nalgũa mutualidade laboral de traballo por conta allea antes do 1 de xaneiro de 1967, sempre que se atopen en alta ou asimilada á alta. O Real decreto lei 16/2001 de 27 de decembro, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible, que normativiza neste eido o previsto no acordo “para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 engade un novo suposto de xubilación anticipada, a partir dos 61 anos, de traballadores/as afiliados/as con posterioridade a 01.01.1967, que acrediten máis de 30 anos de cotización, figuren inscritos/as como demandantes de emprego, polo menos seis meses, e a causa do seu cese non lles fose imputable.

Excepcionalmente, en determinados supostos (reconversión industrial, xubilación parcial con contratos de relevo, xubilación especial aos 64 anos, traballos penosos, tóxicos, etc.), poderanse xubilar con antelación á idade ordinaria sen coeficientes redutores.

O Real decreto lei 16/2001 prevé a implantación de medidas desincentivadoras das xubilacións de carácter voluntario e a posta en marcha de medidas que flexibilicen a idade de xubilación, prolongando a vida activa a aqueles que voluntariamente o desexen e unha modificación da regulación da xubilación parcial, de maneira que dunha banda se posibilita a compatibilidade entre o percibo dunha pensión de xubilación e o desenvolvemento de actividades laborais e por outra permita a exoneración do pago de cotizacións sociais por continxencias comúns, excepto incapacidade temporal, dos traballadores/as de 65 e máis anos que prolonguen a actividade laboral sempre que acrediten 35 anos efectivos de cotización e constitúa unha decisión voluntaria e libre do traballador.

O período mínimo de carencia é de quince anos de cotización, dos cales polo menos dous deberán estar abrangidos dentro dos quince inmediatamente anteriores ao momento de causar o dereito, calculándose a contía en función da porcentaxe aplicable á base reguladora (a base reguladora calcúlase de acordo co cociente que resulte de dividir por 210 as bases de cotización do interesado dos 180 meses inmediatamente anteriores ao que se produza o feito causante), a porcentaxe obtense aplicando unha escala que comeza có 50% con quince anos, aumentando un 3% por cada ano adicional comprendido entre o décimo sexto e o vixésimo quinto e un 2% a partir do vixésimo sexto ata acadar o 100% aos 35 anos, tal como se especifica no seguinte cadro:

Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora	Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora
Aos 15 anos	50%	Aos 26 anos	82%
Aos 16 anos	53%	Aos 27 anos	84%
Aos 17 anos	56%	Aos 28 anos	86%
Aos 18 anos	59%	Aos 29 anos	88%
Aos 19 anos	62%	Aos 30 anos	90%
Aos 20 anos	65%	Aos 31 anos	92%
Aos 21 anos	68%	Aos 32 anos	94%
Aos 22 anos	71%	Aos 33 anos	96%
Aos 23 anos	74%	Aos 34 anos	98%
Aos 24 anos	77%	Aos 35 anos	100%
Aos 25 anos	80%		

O citado Real decreto lei 16/2001 establece que cando se acceda á pensión de xubilación a unha idade superior aos 65 anos a porcentaxe aplicable á respectiva base reguladora será a resultante de sumar ao 100 por 100, un 2 por 100 adicional por cada ano completo cotizado a partir dos 65 anos, sempre que en dito momento o interesado tivera acreditados 35 anos de cotización. Noutro caso, a porcentaxe adicional indicada aplicarase, cumpridos os 65 anos, desde a data na que acredítase dito período de cotización.

As pensións de xubilación da Seguridade Social constitúen as máis importantes desde o punto de vista numérico e tamén en contía económica.

Na Comunidade Autónoma Galega (cadro 13.14) hai, en 2006, 432.600 pensións de xubilación- 3.900 máis que en 2005, sobrepasando o número das dos últimos anos, despois que en 2004 por primeira vez experimentouse unha baixa no número de pensionistas con respecto o ano precedente.. Representan o 9% das 4.809.300 existentes en España. Do exame dos datos do cadro 13.14 e dos datos de informes de pasados anos pódese observar o incremento importantísimo do número das devanditas prestacións entre os anos 1997 e 1998, tanto na comunidade autónoma, como no total español, que é debido na súa maioría á conversión das pensións de incapacidade permanente dos beneficiarios/as de 65 ou máis anos en pensións de xubilación, mentres que os aumentos interanuais de 1999 a 2002 son máis cativos e consecuencia do aumento natural do número das pensións, en 2003 permanece na mesma cantidade, disminúe en 2004, en 1.800, volve a aumentar moi lixeiramente en 2005, e máis significativamente en 2006. Nas provincias de Lugo e Ourense nos cinco últimos anos baixan lixeiramente o número, mentras tamén en escasa medida aumentan nas outras dous provincias galegas.

■ **Cadro 13.14****Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006 ⁽¹⁾**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8
	Promedio	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07
1997	Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5
	Promedio	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28
1998	Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9
	Promedio	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15
1999	Nº	149,9	83,4	74,6	112,9	420,8	4.450,2
	Promedio	441,64	381,43	371,72	435,51	415,55	505,51
2000	Nº	151,7	83,5	74,3	114,6	424,1	4.493,4
	Promedio	469,47	402,42	391,97	463,46	441,17	538,68
2001	Nº	153,6	83,6	74,3	116,6	428,2	4.545,6
	Promedio	507,4	434,0	421,9	503,2	477,2	584,5
2002	Nº	154,7	83,4	73,9	118,2	430,1	4.575,3
	Promedio	531,2	455,0	441,2	531,0	501,8	615,1
2003	Nº	155,0	82,6	73,2	119,2	430,1	4.603,4
	Promedio	553,7	472,1	457,5	555,5	522,3	643,0
2004	Nº	154,9	81,4	72,3	119,7	428,3	4.619,6
	Promedio	587,3	499,0	482,4	589,1	553,4	681,6
2005	Nº	155,4	80,6	71,5	121,0	428,5	4.678,3
	Promedio	621,4	526,5	509,5	623,4	585,7	716,1
2006	Nº	157,5	80,4	71,2	123,4	432,6	4.809,3
	Promedio	655,1	552,8	535,3	656,3	616,9	752,8

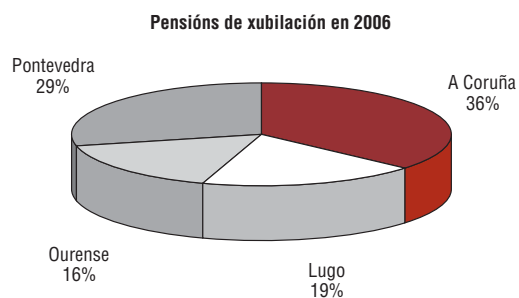
Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Media, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Como sinalabamos en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, onde cun 25,12% da poboación da comunidade autónoma se concentra en 2006 preto dun 35,04% dos pensionistas de xubilación, constitúe un trazo fundamental e xoga un importante papel na elevada porcentaxe de Galicia sobre o total nacional. Destacan, doutra banda, en sentido contrario, o número relativamente escaso, 123.400, de pensións de xubilación da Seguridade Social en Pontevedra, se ben e como se pode observar, debido ao transvase de pensionistas de invalidez permanente de máis de 65 anos, en 1998, aumentan en 34.000 –case un 50% dos 77.000 existentes en 1997-.

A media en 2006 das pensións galegas de xubilación situouse en 616,9 euros ao mes, subindo 31,2 euros con respecto ao pasado ano, mentres que a media estatal sube, en 2006, preto de 36,7 euros, situándose en 752,8 euros -135,9 por riba da media galega-.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do Réxime Agrario, aparecen ambas as dúas con máis de 200 euros de diferenza con respecto á media estatal.

13.3.2. Pensións de invalidez permanente

Nas orixes da institucionalización do seguro de invalidez, a finais do pasado século, este foi concibido como unha vellez prematura, dando orixe a unha renda vitalicia que supoñía en realidade unha liquidación anticipada da pensión de vellez. A evolución posterior permitiu definir a invalidez cunha noción distinta á de xubilación na que cada vez con maior énfase vaise poñendo o acento nas medidas encamiñadas á rehabilitación e recuperación do traballador.

A invalidez, desde o punto de vista de prestación contributiva, defínese pola súa relación co exercicio dunha actividade profesional, ben como unha incapacidade para exercer unha profesión determinada -incapacidade permanente total para a profesión habitual- podendo neste caso dedicarse a outra distinta, ou ben como unha incapacidade xeral para a obtención de calquera tipo de ingresos -incapacidade permanente absoluta-, que lle inhabilita por completo para toda profesión ou oficio.

A invalidez tamén pode orixinar unha incapacidade parcial para a profesión habitual, que no sistema español de Seguridade Social é aquela que sen acadar o grado de total, ocasiona ao traballador/a unha diminución do 33% no seu rendemento normal para dita profesión, sen impedirlle a realización das tarefas fundamentais desta.

A Seguridade Social española prevé tamén unha incapacidade absoluta agravada, que constitúe a gran invalidez, para aqueles traballadores/as incapacitados/as absolutos que, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesitan a asistencia doutra persoa para realizar os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, xantar ou análogos.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e a Lei 24/1997 establecen a regulación da invalidez absoluta e gran invalidez nos termos actuais, se ben introducen determinadas medidas que confiren unha maior transparencia e seguridade xurídica no recoñecemento e graduación das incapacidades permanentes (total e parcial) efectuadas de acordo a un listado que se aprobe regulamentariamente e a un réxime de incompatibilidades co traballo, pasando a denominarse e equipararse, a partir dos 65 anos, a pensión por incapacidade per-

manente á pensión de xubilación. Non obstante, o “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” prevé a eliminación do tope de 65 anos para acceder á declaración de incapacidade permanente cando esta se derive de accidente de traballo ou enfermidade profesional.

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subidas no seu número ata 1997 -ver informes anteriores e o cadro 13.15-, en que baixan en moi escasa medida en relación ao ano precedente. As pensións de incapacidade permanente sofren en 1998 unha drástica diminución polo feito de que a partir de novembro de 1997 os beneficiarios das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis pasen a ter a condición de xubilados. A baixada é de tal xeito que das 146.500 existentes en 1997 en toda Galicia quedan só 59.200; en 1998 dita diminución é maior porcentualmente en Galicia —o 59,59%— que no total estatal o -50,54%-. En 2006 o número das pensións de invalidez aumentan en 1.500 na comunidade autónoma. As 64.100 pensións de incapacidade permanente existentes en Galicia pasan a representar un 9,19% respecto do total de pensións na Comunidade Autónoma.

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006 ⁽¹⁾

■ Cadro 13.15

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9
	Promedio	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33
1997	Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6
	Promedio	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29
1998	Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5
	Promedio	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94
1999	Nº	19,9	10,3	7,7	20,5	58,4	798,0
	Promedio	465,36	362,06	379,48	409,84	415,85	502,46
2000	Nº	20,5	9,8	7,9	19,9	58,0	792,6
	Promedio	498,95	397,78	415,22	452,67	455,04	542,59
2001	Nº	21,0	9,4	8,0	19,4	57,7	788,6
	Promedio	543,67	441,95	459,02	497,41	500,37	593,18
2002	Nº	21,5	8,9	8,1	19,2	57,8	787,4
	Promedio	574,92	473,36	491,83	530,84	533,22	628,66
2003	Nº	22,4	8,8	8,4	19,3	59,0	796,7
	Promedio	598,17	499,89	517,47	558,14	558,99	658,71
2004	Nº	23,3	8,9	8,7	20,1	61,0	815,1
	Promedio	625,07	533,42	545,79	589,82	589,00	694,14
2005	Nº	24,1	8,9	8,8	20,8	62,6	832,8
	Promedio	653,45	573,16	582,85	623,73	622,31	726,61
2006	Nº	24,7	9,0	8,9	21,5	64,1	859,8
	Promedio	674,70	600,76	611,10	649,49	647,07	756,21

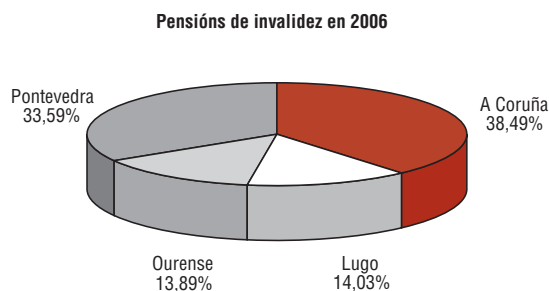
Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Media, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e INSS

O mesmo que ocorre coas pensións de xubilación, a proporción de pensións de invalidez en Galicia, en relación co total destas en España, era tradicionalmente moito maior que a da poboación. Sen embargo, despois de 1998 queda establecida nun 7,36%, fronte ao 9% do ano anterior; o que sen dúbida pon de manifesto o elevado número de incapacitados/as permanentes de 65 anos ou máis existentes en Galicia, que engrosan xa a partir de 1998 o número de pensionistas de xubilación. En 2006 aumentan moi lixeiramente nas provincias de Lugo e Ourense e en maior medida nas da Coruña e Pontevedra. No cómputo da comunidade autónoma sube en 1.500 pensións, aumentando en pequena contía no conxunto de España o número de pensionistas de incapacidade. A contía media da prestación de invalidez permanente en Galicia, é de 647.07 euros mes, subindo con respecto a 2005 en 24,76 euros, pero inferior en máis de 109 euros á media estatal, sendo significativamente baixas ás correspondentes ás provincias de Lugo e Ourense.

O cadro 13.16 proporciónanos información sobre a distribución do número de pensións de invalidez segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados totais: 39.575, que representan o 61,74% do total de inválidos/as galegos, e o 8,63% dos incapacitados totais españois, unha cifra maior en máis de dous puntos que a que correspondería a proporción da poboación, aínda así moito máis baixa que a dos anos precedentes a 1998 en que en virtude do importantísimo transvase de incapacitados/as permanentes con 65 ou máis anos a xubilados operada en dito ano, corrixe en parte a enorme desproporción de anos anteriores.

13.3.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reparar o dano causado pola desaparición dun dos cónxuxes, e a ela ten dereito o supervivente, nos seguintes termos: se o falecido/a se atopase no momento do óbito en alta ou situación asimilada á alta, en caso de morte por enfermidade común deberá completar un período mínimo de cotización de cincocentos días, dentro dos cinco anos anteriores ao falecemento, non esixíndose ningún período en caso de accidente, sexa ou non laboral, ou enfermidade profesional. Se o falecido/a non estivera de alta ou situación asimilada á alta poderán causar dereito a pensión sempre que se acredite un período mínimo de cotización de quince anos (reforma da Lei 24/1997).

■ Cadro 13.16

**Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade.
Por provincias. Galicia/España. 1997-2006**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Gran invalidez	1997	993	675	487	984	3.138	34.478
	1998	707	332	249	574	1.861	22.667
	1999	734	340	256	579	1.909	23.147
	2000	747	346	277	590	1.960	23.925
	2001	760	341	283	589	1.973	24.724
	2002	790	341	294	630	2.055	25.399
	2003	828	330	300	658	2.117	26.436
	2004	878	335	307	685	2.205	27.847
	2005	909	338	302	702	2.251	28.779
	2006	926	341	297	728	2.292	29.614
Incap. Perm. Absoluta(*)	1997	13.160	9.014	6.768	22.834	51.777	836.473
	1998	7.453	3.440	2.809	8.523	22.225	368.411
	1999	7.573	3.266	2.785	8.270	21.894	360.188
	2000	7.655	3.077	2.852	7.963	21.547	353.756
	2001	7.788	2.991	2.928	7.701	21.408	349.322
	2002	7.908	2.900	3.059	7.407	21.274	345.974
	2003	8.070	2.906	3.191	7.269	21.436	346.707
	2004	8.197	2.960	3.219	7.333	21.709	351.597
	2005	8.291	3.002	3.179	7.459	21.931	357.905
	2006	8.255	3.102	3.139	7.587	22.083	369.726
Incap. Perm. Total	1997	24.963	21.330	14.707	29.377	90.377	740.379
	1998	11.139	7.058	4.637	11.869	34.703	408.612
	1999	11.421	6.700	4.617	11.510	34.248	410.376
	2000	11.961	6.369	4.680	11.215	34.226	411.131
	2001	12.370	6.012	4.727	10.984	34.091	411.249
	2002	12.752	5.674	4.757	11.041	34.224	413.126
	2003	13.427	5.550	4.933	11.347	35.257	421.043
	2004	14.190	5.540	5.130	12.049	36.909	433.405
	2005	14.825	5.527	5.329	12.614	38.295	444.183
	2006	15.422	5.540	5.458	13.154	39.575	458.822
Inc. Perm. Parcial	1997	446	167	174	415	1.202	15.252
	1998	156	49	54	137	396	4.860
	1999	135	44	48	122	349	4.307
	2000	117	38	42	109	306	3.806
	2001	102	30	33	101	266	3.323
	2002	87	23	24	85	219	2.888
	2003	76	17	22	75	189	2.531
	2004	69	14	19	66	168	2.248
	2005	64	12	18	58	152	1.922
	2006	57	9	13	54	133	1.619

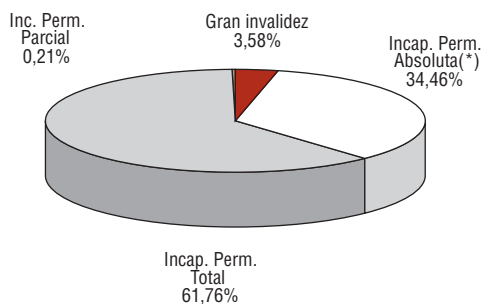
Elaboración propia

Medias anuais en miles

(*)A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e INSS

Pensións de invalidez en Galicia en 2006

No suposto de separación ou divorcio, o dereito á pensión de viuvez corresponde-rá a quen sexa ou fora cónxuxe lexítimo, e aos separados/as ou divorciados/as que non contraeran novas nupcias, en contía proporcional ao tempo vivido co cónxuxe falecido, con independencia das causas que determinaran a separación ou o divorcio. É compatible con calquera renda de traballo do beneficiario e coa pensión de xubilación ou incapacidade permanente a que o mesmo tivera dereito.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social estableceu modificacións normativas nas prestacións de viuvez, co incremento da súa contía atendendo ao nivel de renda e cargas familiares, centrándose, prioritariamente, nas pensións mínimas daqueles que teñan menos de 60 anos, para equiparar a súa contía coas pensións mínimas que o sistema outorga aos viúvos/as maiores de 60 anos, o que se realizou gradualmente tendo plena aplicación no ano 2000. O “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 contempla a previsión do incremento da porcentaxe a aplicar sobre a base reguladora do 45% dese momento ata o 52% na actualidade e o 70% no caso de viúvos/as con cargas familiares e un novo marco de compatibilidades permitindo nalgúns casos manter a pensión aínda que o pensionista contraia novas nupcias.

Continúa en 2006 a tendencia no aumento de pensións de viuvez en Galicia (cadro 13.17), aumento que se cifra en 2.400 novos pensionistas viúvos ou viúvas máis que o ano anterior:

As 175.400 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,98% do total español, destacando con respecto ao total da poboación, as cifras de Lugo e Ourense cunha maior porcentaxe sobre o total da poboación provincial que as da Coruña e Pontevedra.

Como sinalabamos en informes anteriores, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas —415,8 euros— é inferior á do conxunto de España, nun proceso, ademais, no que a diferenza a favor da media nacional vaise acrecentando ano tras ano, pasando, como pode observarse no citado cadro 13.17, dos 26,69 euros menos en 1990 a 79,8 en 2006.

Pensiones de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006**■ Cadro 13.17**

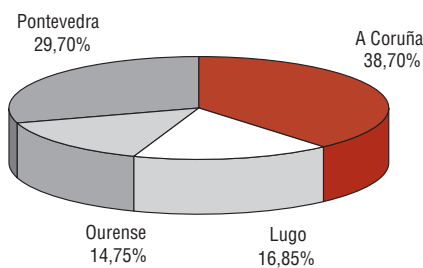
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0
	Promedio	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76
1997	Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5
	Promedio	271,07	209,26	214,72	266,10	250,20	297,63
1998	Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7
	Promedio	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09
1999	Nº	59,7	27,3	24,0	45,9	156,9	1.973,3
	Promedio	283,85	219,45	225,26	278,92	262,22	312,91
2000	Nº	61,1	27,7	24,3	47,0	160,1	2.009,6
	Promedio	300,94	232,86	239,08	295,64	277,84	332,91
2001	Nº	62,3	28,0	24,6	47,9	162,8	2.042,4
	Promedio	329,6	255,7	262,4	323,4	305,0	364,9
2002	Nº	63,4	28,3	24,8	48,7	165,2	2.073,3
	Promedio	355,4	277,7	283,2	349,2	329,4	393,8
2003	Nº	64,5	28,7	25,1	49,6	167,9	2.106,2
	Promedio	387,5	305,8	308,7	380,9	359,8	429,7
2004	Nº	65,7	28,9	25,3	50,4	170,3	2.136,3
	Promedio	408,9	321,9	325,7	401,3	379,5	453,8
2005	Nº	66,9	29,3	25,6	51,3	173,0	2.165,9
	Promedio	429,0	337,7	343,1	419,2	397,9	474,6
2006	Nº	67,9	29,6	25,9	52,1	175,4	2.196,9
	Promedio	447,6	352,7	359,2	438,0	415,8	495,9

Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Media, en euros, a decembro de cada ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensiones de viuvez en 2006

Tendo en conta a baixa dotación destas pensións -o 52% da base reguladora (excepto viuvos/as con cargas familiares) ou o mínimo legal- e mesmo a posibilidade de reparto en caso de haber ex cónxuxes superviventes, a diferenza da contía en máis dun 16,15% reviste, se cabe, maior importancia. Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo e Ourense, con respecto ao total español, son aínda maiores.

13.3.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade que deriva do falecemento do causante, ten por finalidade a obtención dunha prestación por cada un dos fillos/as, calquera que sexa a natureza legal da súa filiación, que sexan menores de certa idade ou estean incapacitados/as para todo traballo, sempre que no seu caso teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

A incapacidade para o traballo debe ser permanente e absoluta, que inhabilite para toda profesión ou oficio.

Tamén terán dereito á pensión de orfandade, nas mesmas condicións, os fillos/as adoptivos do causante, sempre que a adopción tivera lugar con dous anos de antelación.

Así mesmo, terán dereito os fillos/as que o cónxuxe supervivente levara ao matrimonio sempre que se celebre con dous anos de antelación, se comprobe que convivían co causante e ás súas expensas e que non teñan dereito a outra pensión da Seguridade Social, nin queden familiares con obriga e posibilidades de prestarlles alimentos, segundo a lexislación civil.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social que desenvolve o Pacto de Toledo ampliou o límite de idade para o percibo das pensións de orfandade, calquera que sexa a natureza legal da filiación, desde os 18 aos 21 anos, e no suposto de que non sobrevivira ningún dos pais, o límite será aos 23 anos, tendo aplicación dende 1999. O “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” contempla a elevación de novo do límite, fixándoo en 22 anos con carácter xeral e en 24 para a orfandade absoluta a partir de 2002.

Durante 2006 produciuse en Galicia (cadro 13.18) unha diminución de 200 pensións de orfandade, con respecto o ano anterior; diminución que ten lugar en todas as provincias. Os 19.964 orfos acollidos ao sistema da Seguridade Social no país galego representan o 7,71% do total estatal, dos cales o 40,91% son da Coruña, o 33,78% de Pontevedra, o 13,21% de Lugo e o 12,10% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión experimenta un moderado aumento, tanto en Galicia como no total español, sendo a da Comunidade Autónoma Galega lixeiramente inferior á media estatal, cunha diferenza, a favor do total do Estado, no ano 2006 de 7,60 euros mensuais.

■ Cadro 13.18

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2006

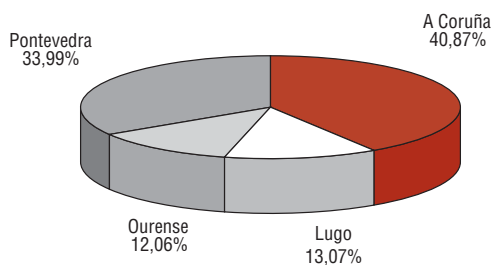
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653
	Promedio	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84
1998	Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733
	Promedio	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05
1999	Nº	7.593	2.373	2.134	6.389	18.489	232.625
	Promedio	184,76	170,30	177,76	179,61	180,32	189,45
2000	Nº	8.391	2.627	2.341	7.118	20.477	260.684
	Promedio	196,18	180,54	187,83	189,29	190,83	200,26
2001	Nº	8.188	2.539	2.318	6.938	19.983	254.962
	Promedio	216,05	197,53	205,52	205,65	208,86	219,17
2002	Nº	8.723	2.734	2.474	7.349	21.280	272.885
	Promedio	227,60	207,54	214,70	217,31	219,97	230,92
2003	Nº	8.533	2.719	2.468	7.147	20.867	268.559
	Promedio	242,42	220,44	228,24	230,01	233,63	245,47
2004	Nº	8.358	2.673	2.467	6.950	20.448	263.883
	Promedio	261,69	241,35	246,65	247,29	252,32	263,86
2005	Nº	8.246	2.674	2.440	6.804	20.164	260.720
	Promedio	284,80	264,12	268,36	268,98	274,73	283,74
2006	Nº	8.167	2.637	2.416	6.744	19.964	258.837
	Promedio	300,25	277,92	286,15	287,47	291,27	298,87

Elaboración propia

Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano

Fonte: INSS

Pensións de orfandade en 2004

13.3.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado da morte pode chegar ademais de ao cónxuxe e aos fillos/as a outros parentes consanguíneos do causante -avós, pais, irmáns e netos- que reúnan certos requisitos, entre eles, ineludiblemente, a convivencia co causante dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2006, segundo o cadro 13.19, increméntanse en 58 o número de pensións en relación co ano anterior; para acadar os 5.292 pensionistas galegos que representan o 13,67% do total do conxunto nacional.

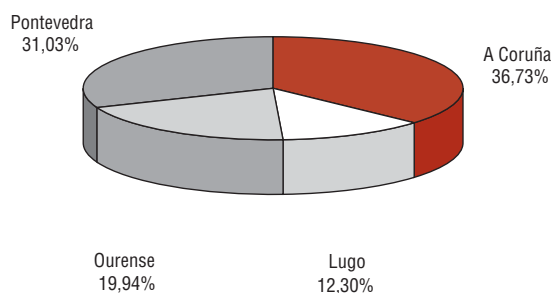
■ Cadro 13.19

Pensións en favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2006

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484
	Promedio	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59
1998	Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460
	Promedio	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49
1999	Nº	1.669	503	905	1.643	4.720	45.270
	Promedio	234,38	210,31	226,06	228,39	228,13	229,75
2000	Nº	1.779	550	959	1.654	4.942	44.156
	Promedio	249,33	227,68	242,95	242,53	243,40	248,61
2001	Nº	1.816	556	966	1.607	4.945	42.977
	Promedio	270,75	255,53	264,16	262,53	265,08	274,29
2002	Nº	1.842	587	1.003	1.638	5.070	42.112
	Promedio	291,11	268,13	278,12	281,72	282,84	296,57
2003	Nº	1.886	618	1.022	1.647	5.173	41.576
	Promedio	313,75	285,70	301,94	302,73	304,56	323,14
2004	Nº	1.899	636	1.031	1.604	5.170	40.502
	Promedio	335,45	304,62	321,29	325,08	325,61	345,88
2005	Nº	1.925	653	1.065	1.591	5.234	39.570
	Promedio	355,45	323,80	340,57	349,48	346,66	370,21
2006	Nº	1.926	677	1.094	1.595	5.292	38.700
	Promedio	376,41	338,31	361,51	369,16	366,27	393,46

Elaboración propia
Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano
Fonte: INSS

Pensións en favor de familiares en 2004

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia de Ourense, sobre todo, se a comparamos con Lugo, á que case duplica. Sobe o número de pensións nas catro provincias galegas.

No que se refire á contía media de pensión cabe destacar polo que atinxe ao global galego en 2006 (366,27 euros-), que é lixeiramente inferior á media estatal –393,46 mensuais-, e a media na provincia de Lugo está preto de 28 euros debaixo da media galega.

13.4. Outras prestacións

A Lei 42/1994, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e de orde social crea unha nova figura entre as prestacións da Seguridade Social: a incapacidade temporal, que vén a substituír á incapacidade laboral transitoria (ILT) e á invalidez provisional. A incapacidade temporal ten unha duración de doce meses, prorrogables por outros seis. Así mesmo, a citada lei desvincula da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría de prestación autónoma con dereito a unha cobertura do 100% da base reguladora.

Examinaremos dentro deste apartado os datos de incapacidade temporal e maternidade, obtidos do Instituto Nacional da Seguridade Social no que se refire aos procesos de incapacidade e da información das memorias da Delegación do Goberno en Galicia nos aspectos económicos das prestacións de incapacidade temporal e maternidade.

13.4.1. Prestacións de incapacidade temporal

Existían, a decembro de 2006 -cadro 13.20 bis 2- 23.041 traballadores/as en proceso de Incapacidade Temporal dos que o número maior correspondían a provincia de Pontevedra: 7.265 e o inferior á de Ourense: 1.596, o importe total da prestación de incapacidade temporal no ano 2006 e de algo máis de 211 millóns de euros- ver cadro 11.20-, aumentando en preto de 9,5 millóns ao importe con respecto o ano anterior. A contía maior corresponde tamén a provincia de Pontevedra: 88,32 millóns e a máis cativa a Ourense: 19,62 millóns de euros.

Importe anual de prestacións por incapacidade temporal. Galicia. 1999 -2006

■ Cadro 13.20

	Importe							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	52,48	47,11	49,02	51,38	58,60	68,28	73,94	77,73
Lugo	17,90	16,85	16,80	17,27	18,20	21,72	24,94	26,00
Ourense	15,55	13,54	14,98	14,45	16,85	19,13	18,62	19,62
Pontevedra	56,78	56,01	61,24	63,10	69,71	77,24	84,68	88,32
Galicia	142,71	133,51	142,05	146,20	163,35	186,37	202,18	211,67

Elaboración propia

Importe en millóns de euros

(1) Agás ISM. Contempla en 1999 os beneficios de invalidez provisional que residualmente manteñen a prestación ata a súa finalización

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Subsidios de incapacidade temporal en vigor a 31.12.2006. Galicia

■ Cadro 13.20 bis

	R. Xeral	Autónomos	Agrario	E. fogar	Min. de carbón	Total
A Coruña	6.056	1.179	794	302	1	8.332
Lugo	1.614	418	848	146	0	3.026
Ourense	1.596	398	165	129	0	2.288
Pontevedra	7.265	1.168	630	332	0	9.395
Galicia	16.531	3.163	2.437	909	1	23.041

Fonte: Mº de traballo e Asuntos Sociais: INSS

13.4.2. Prestacións de maternidade

Considéranse situacións protexidas a maternidade, a adopción e o acollemento pre-adoptivo ou permanente, durante os períodos de descanso que se aproveiten por ditas situacións. A prestación consiste nun subsidio en función da base reguladora que, no caso da maternidade, é de 16 semanas de duración, ampliábles por parto múltiple en dúas semanas máis por cada fillo. Nos supostos de adopción e acollemento, tanto preadoptivo como permanente, de menores de ata seis anos, a suspensión terá unha duración de 16 semanas, ampliábles no suposto de adopción ou acollemento múltiple en dúas semanas por fillo/a; esténdese o suposto a maiores discapacitados/as ou minusválidos/as con especiais dificultades de inserción.

O acordo “para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” prevé a aprobación dunha bonificación do 100% da contribución empresarial á seguridade social por continxencias comúns por período máximo dun ano cando se produza a reincorporación ao posto de traballo da muller nos supostos de suspensión do contrato de traballo por maternidade.

Dacordo co se contempla no cadro 13.21 existen 3.221 perceptoras do subsidio de maternidade en Galicia a 31 de Decembro de 2006, dos que na súa maior parte – 85%-corresponden ó rexíme xeral e só 31 subsidios ó agrario .Por provincias A Coruña ten o número máis grande de beneficiarios -1.375 – e Lugo o máis escaso -285 -. O importe anual en concepto de maternidade en Galicia, cadro 13-21 representa en 2006 a cantidade de 53,70 millóns de euros dos que o 43,58% abóanse na provincia da Coruña.

Importe anual de prestacións por maternidade. Galicia. 1999 -2006**■ Cadro 13.21**

	Importe							
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	10,79	12,74	15,73	15,10	19,59	20,37	23,20	23,40
Lugo	2,25	2,98	3,08	3,66	3,96	4,21	4,81	4,82
Ourense	2,08	2,73	3,09	3,33	4,05	4,10	4,85	4,87
Pontevedra	9,23	10,67	12,58	13,09	17,58	17,78	20,53	20,61
Galicia	24,35	29,12	34,48	35,18	45,18	46,46	53,39	53,70

Elaboración propia

Importe en millóns de euros

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

13.4.3. Prestacións familiares por fillo/a a cargo

A prestación familiar por fillo/a a cargo experimenta, a partir de 1991, unha importante transformación, perdendo o seu carácter de prestación exclusiva da Seguridade Social e pasando a ter carácter universal. O Real decreto lei 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizou a contía das prestacións por fillos/as menores de 18 anos non minusválidos e por fillos/as tamén menores minusválidos nun grao igual ou superior ao 33%, establecendo a súa vez dúas novas prestacións de pago único: a primeira, é dirixida aos casos de nacemento do terceiro ou posterior fillo e a segunda, para supostos de parto múltiple, segundo coa seguinte táboa:

Nº de fillos/as nacidos	Nº de veces importe mensual salario mínimo
2	Catro
3	Oito
4 e máis	Doce

Convén destacar por último a recente medida anunciada polo Presidente do Goberno no debate sobre o Estado da Nación do 3 de xullo de 2007 da aprobación dunha nova axuda de 2.500 euros por fillo/a nacido en España

As prestacións periódicas consisten no ano 2006:

Fillos/as menores de 18 anos non minusválidos: unha asignación económica de 291 euros anuais (24,25 mensuais) debendo neste caso acreditar ingresos inferiores ao límite establecido: 9.091,99 euros anuais, máis un 15% por cada fillo/a a cargo a partir do segundo.

Asignación por fillo/a menor de 18 anos, que ademais está afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 33%: 581,64 euros anuais (48,47 mensuais).

Asignación por fillo/a con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 65%: 3.618,60 euros anuais.

Asignación por fillo/a con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 75% e que precise o concurso doutra persoa para realizar os actos vitais máis elementais como vestir, desprazar, comer ou semellantes: 5.427,96.

Nos cadros 13.22 e 13.23 recóllense a media anual do número de beneficiarios/as e causantes da prestación en 1993 e de 2002 a 2006,.

En 2006, hai en Galicia (cadro 13.23) 56.106 fillos/as con dereito a dita prestación, que corresponden (cadro 13.22) a 41.810 familias, 1,34 fillos/as por familia. Como pode apreciarse, en 2006, continúa a tendencia decrecente, tanto dos causantes como de familias beneficiarias das prestacións, da análise provincial, infírese que é a provincia de Pontevedra onde existe maior número de causantes: 21055, pero os beneficiarios: 15.769 son máis numerosos na provincia de A Coruña, en 2006, e ocupa o último lugar Ourense, tanto no número de causantes como de beneficiarios.

Beneficiarios de prestacs. Por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/ 2002-2006

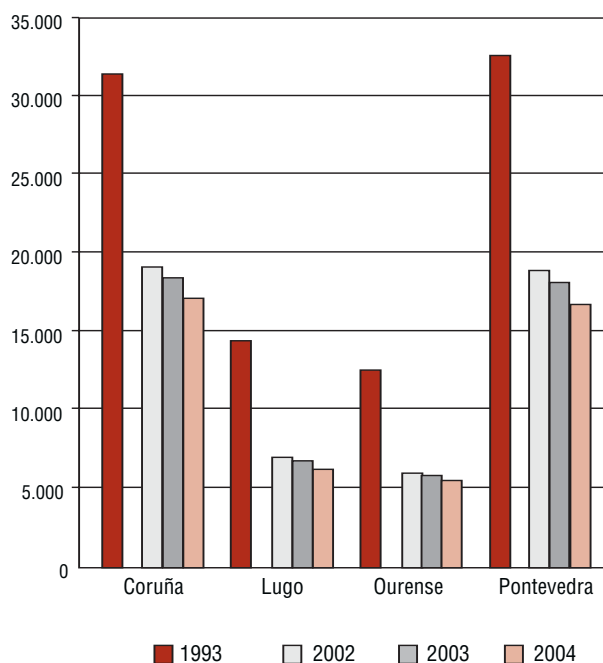
■ Cadro 13.22

	Total					
	1993	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	31.539	19.179	18.420	17.116	16.605	15.769
Lugo	14.588	7.119	6.829	6.323	6.087	5.657
Ourense	12.597	6.092	5.924	5.692	5.335	4.972
Pontevedra	32.697	18.970	18.260	16.759	16.688	15.412
Galicia	91.421	51.360	49.433	45.890	44.714	41.810
España	1.011.512	745.245	738.194	694.075	682.904	656.682

Elaboración propia
Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución do total de prestacións familiares por fillo a cargo

cusantes prestaciones por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/2002-2006

■ Cadro 13.23

	Total					
	1993	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	58.499	25.972	24.683	22.690	21.994	20.591
Lugo	26.219	9.981	9.432	8.663	8.345	7.730
Ourense	22.697	8.491	8.228	7.541	7.283	6.730
Pontevedra	64.474	26.874	25.547	23.393	23.117	21.055
Galicia	171.889	71.319	67.890	62.287	60.739	56.106
España	2.082.897	1.161.113	1.142.930	1.070.071	1.054.114	1.007.160

Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

O cadro 13.24, reflete que en 2005 aumenta, ao igual que no conxunto estatal, o importe total das prestacións, tamén nas catro provincias galegas, supoñendo para o total da comunidade autónoma 69,09 millóns de euros que representa o 7,68% do total do Estado.

Importe das prestacións familiares por fillo/a a cargo. Galicia/España. 2001-2006

■ Cadro 13.24

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	23,89	24,58	25,53	25,86	26,90	28,59
Lugo	8,47	8,63	8,83	8,94	9,19	9,50
Ourense	6,40	6,62	6,94	7,01	7,34	7,57
Pontevedra	20,67	21,42	22,02	22,20	23,23	23,43
Galicia	59,44	61,25	63,32	64,01	66,66	69,09
España	754,28	784,69	818,25	826,62	865,69	899,98

Medias anuais

Datos en millóns de euros/ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

13.4.4. Prestacións por desemprego

A normativa española de Seguridade Social sinala que a prestación de desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan aqueles/as que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego ou ven reducida a súa xornada ordinaria de traballo.

O desemprego é total cando o traballador/a cesa con carácter temporal ou definitivo na actividade que viña desenvolvendo e vese privado consecuentemente do seu salario. O desemprego é parcial cando o traballador/a ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, alomenos nunha terceira parte, sempre que o salario sexa obxecto de análoga redución .

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e noutro nivel asistencial. O nivel contributivo ten por obxecto proporcionar prestacións substitutivas das rendas salariais deixadas de percibir como consecuencia da perda dun emprego anterior ou da redución da xornada. A duración da prestación por desemprego está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores á situación legal de desemprego de acordo a unha escala que na actualidade vai desde un mínimo de 120 días de prestación aos que cotizaron un período abranguido entre 360 días, ata 539, a un máximo de 720 días aos que cotizaran máis de 2.160 días.

O nivel asistencial, complementario do contributivo, garante a protección a traballadores/as desempregados/as en condicións determinadas que enumera o artigo 215 da Lei xeral da seguridade social (ter esgotado a prestación por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser un maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión, etc.).

Doutra banda o Real decreto 236/2000 de 18 de febreiro estableceu, seguindo as directrices sobre o emprego da Unión Europea, **a renda activa de inserción**, que con modificacións posteriores a última o Real decreto 205/2005, de 25 de Febrero , combina medidas activas con pasivas e vai dirixido a mellorar a capacidade de inserción profesional dos desempregados/as de longa duración. Configúrase como un itinerario de inserción laboral a partir dun compromiso de actividade, cunha titoría individualizada, incorporando ao beneficiario a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica.

Poderán ser beneficiarios/as do programa os traballadores/as desempregados/as que teñan cumprida a idade de 45 anos; que acrediten unha minusvalía o incapacidade, emigrantes retornados, vítimas da violencia doméstica que a súa vez reúnan en cada caso as condicións previstas nas normas específicas de cada un dos colectivos, ademais o Real decreto 945/2003 impón o que non foran beneficiarios/as do programa no ano anterior; salvo que se houberan incorporado a el por acreditar minusvalía o ser vítima de violencia doméstica e non foran beneficiarios de tres programas de renda activa.

A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do indicador público de renda de efectos múltiples (IPREM) mensual vixente en cada momento salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional das dúas pagas extraordinarias.

No cadro 13.25 preséntanse os datos do número de beneficiarios/as da prestación por desemprego. A tendencia incrementista do número de perceptores/as que se experimenta en Galicia de 1990 a 1993 (ver informes de anos anteriores), cun aumento achegado ao 40%, québrase en 1995, cun descenso de 10.825 perceptores, e continúa en 1996, 1997, 1998 e 1999 dun xeito decrecente con 17.293, 10.612, 7.768 e 4.883 beneficiarios/as menos anualmente, respectivamente. Esta tendencia volve a trocarse no ano 2000 e continúa en 2001 e 2002 con aumentos sucesivos, volvendo a diminuír lixeiramente en 2003 no que en media anual establécese en 70.588 beneficiarios/as, en 2004 ten lugar un incremento de 4.700 perceptores/as no

ámbito da Comunidade, en 2005 o aumento é de 3.500 e en 2006 de 600 beneficiarios, situándose en 79.200 o número en media anual. O incremento prodúcese no conxunto de España, e tamén nas provincias galegas coa excepción de Ourense.

Os 79.200 beneficiarios/as das prestacións de desemprego (cadro 13.25) supoñen só o 6,91% do total español. As taxas de cobertura experimentan un importante incremento. En efecto a taxa neta, é dicir, a que resulta de dividi-lo paro rexistrado na industria, construción e servizos polos beneficiarios das prestacións económicas de desemprego, descontando os traballadores/as agrícolas fixos, experimenta en Galicia un ascenso de 4,3 puntos. No global estatal o incremento é maior: 4,6 puntos, situándose a taxa media galega en 2005 11,1 puntos por debaixo da española e unha das máis baixas do conxunto das comunidades autónomas. Provincialmente na comunidade galega, Lugo e Pontevedra con 65,6 e 67,2, respectivamente son as provincias galegas coa taxa neta máis baixa.

Tamén a taxa bruta, é dicir, a que resulta de dividi-lo total de beneficiarios das prestacións económicas de desemprego polo total do paro rexistrado ascende interanualmente en Galicia 3,9 puntos, aumentando sen embargo na media estatal en 4,1 puntos, quedando a media galega de 54,8 a 13 puntos da española.

Beneficiarios/as da Prestación por Desemprego. Galicia/ España. 1993/2002-2006

■ Cadro 13.25

	1993	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	44.000	30.500	29.400	30.900	32.600	33.300
Lugo	12.900	7.800	7.600	8.300	8.000	8.100
Ourense	16.000	9.500	8.900	9.600	10.100	9.900
Pontevedra	39.700	25.300	24.700	26.300	27.900	27.900
Galicia	112.600	73.200	70.600	75.100	78.600	79.200
España	1.993.000	970.800	1.004.700	1.065.100	1.103.900	1.145.600

Nº de beneficiarios/as en centos
Fonte: Mº de Trabajo y Asuntos Sociales

13.5. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de realizar unha regulación unitaria das distintas accións dos poderes públicos para integralas nun nivel non contributivo de pensións en favor daqueles cidadáns que se atopen en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos propios suficientes para a súa subsistencia.

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias ou de duración indeterminada en función da idade ou a incapacidade e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo pola realización de actividades profesionais.

Sen embargo, as pensións non contributivas da Lei 26/1990 veñen, en realidade, a substituír, se ben con distinto alcance e maior contía, ás de vellez e enfermidade do Fondo de

Asistencia Social (FAS) -que, aínda así e transcorridos dazaseis anos da implantación das non contributivas, seguen subsistentes para quen as cobraba, se non opta polas novas- e aos subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social do minusválido (LISMI), nas mesmas condicións que as do FAS.

Por outra banda, a Xunta de Galicia, mediante a Lei 9/1991, do 2 de outubro, de Medidas básicas para a reinserción social, estableceu unha prestación, a Renda de Integración Social (RISGA), co obxecto de garantir un mínimo de subsistencia persoal a cidadáns abranguidos entre os 25 (nalgúns casos de 18), e os 65 anos que, polo tanto, completaría a acción protectora de grupos específicos, terceira idade e incapacitados, coas daquelas persoas que, aínda que tendo idade laboral e sen causa legal de incapacidade física ou psíquica, non teñen recursos mínimos para poder afrontar as necesidades máis urxentes.

Como sinala a propia Lei 9/1991, trátase de establecer unha prestación social destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como lograr a súa autonomía e integración normalizada mediante un proxecto personalizado de inserción. O subsidio básico da renda en 2005 é de 276,30 euros, cun complemento familiar de 45,74 euros; 36,84 euros- e 27,84 euros polo primeiro, segundo e terceiro e máis membros adicionais, respectivamente, ata o tope do salario mínimo interprofesional (513 euros mes en 2005).

A Xunta de Galicia, ante as críticas de carácter xeneralizado sobre a ineficacia desta prestación de cara á loita contra a pobreza e a exclusión social plasmadas nun informe que o Valedor do Pobo publicou en novembro de 1998, modificou, mediante a Lei 1/1999, do 5 de febreiro, algúns artigos co obxecto de configurala, segundo especifica a exposición de motivos, como unha verdadeira renda familiar, flexibilizar os requisitos esixidos, e axilizar o procedemento.

As pensións do **Fondo de Asistencia Social (FAS)** son axudas económicas de carácter periódico a favor de anciáns e de enfermos ou inválidos para o traballo. A contía mensual destas pensións foi en 2006 de 301,55 euros ó mes con 14 pagas.

Segundo os datos do cadro 13.26, que contempla o número de pensións do FAS polos dous conceptos de velez e enfermidade existentes en 1990 e entre 2003-2006, existe xa un descenso moi acusado destas prestacións, como consecuencia da implantación das novas pensións non contributivas (mellor dotadas economicamente), ás que deben acceder os novos peticionarios, e que ademais teñen dereito de opción os beneficiarios das do FAS sempre que reúnan os requisitos.

En 2006, o número total de pensionistas do FAS é só de 122 en Galicia, cun descenso respecto ao ano anterior de 43 representando dito número global de Galicia o 0,43% dos 27.857 que existen no total español, sendo a provincia de Ourense con 38 pensións, seguida de A Coruña con 35 as que reúnen un maior número de beneficiarios.

Continúa tamén en 2006, o proceso de diminución do número de prestacións derivadas da LISMI -cadro 13.27- pola posta en vigor, a partir de 1991, das pensións non contributivas. A acción protectora da lei comprende:

- Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica.
- Rehabilitación médico – funcional e recuperación profesional.
- Medidas de integración social.

■ Cadro 13.26

Pensións do Fondo de Asistencia Social. Por provincias. Galicia/España. 1990/2003-2006

	Vellez					Enfermidade					Total				
	1990	2003	2004	2005	2006	1990	2003	2004	2005	2006	1990	2003	2004	2005	2006
A Coruña	7.900	191	53	22	6	7.100	203	59	31	29	15.000	394	112	52	35
Lugo	2.300	30	15	10	7	2.100	38	25	18	12	4.400	68	40	28	18
Ourense	2.500	40	22	15	11	2.100	63	40	32	27	4.600	103	62	46	38
Pontevedra	5.100	32	23	14	9	3.600	45	35	25	22	8.700	77	58	39	31
Galicia	17.700	293	113	60	33	14.900	349	159	105	90	32.600	642	272	165	122
España(1)	161.200	10.871	9.560	7.425	5.572	166.600	31.794	29.068	25.676	22.285	327.800	42.665	38.628	33.101	27.857

Elaboración propia

Medias anuais en miles de persoas. Ano 1990 redondeados en centos

(1) Sen datos do País Vasco

O R.D. 357/1991, do 15 de marzo, permite aos beneficiarios das pensións asistenciais pasar a percibir unha pensión non contributiva, reúnen os requisitos esixidos para isto, debendo, nese caso, renunciar á do FAS, dado o carácter incompatible de ambas

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e Xunta de Galicia

■ Subsidio de garantía de ingresos mínimos.

■ Subsidio por axuda de terceira persoa.

■ Subsidio de mobilidade e compensación por gastos de transporte.

A contía do subsidio de garantía de ingresos mínimos foi en 2004 de 149,86 euros, ao mes; o de axuda de terceira persoa, de 58,45 euros e o de mobilidade e compensación por gastos de transporte de 45,11 e 47,15 euros mensuais respectivamente.

Os 2.679 beneficiarios da LISMI en Galicia representan o 4,87% dos 54.989 pensionistas españois, cunha diferenza moi notable do número de beneficiarios na provincia da Coruña e Pontevedra- 1.017 e 1.137- con respecto a Lugo e Ourense, con tan só 137 e 388 beneficiarios, respectivamente.

As **pensións non contributivas** que como apuntabamos anteriormente establécense para aquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para alcanzar a prestación de nivel contributivo, poden obterse por estar en situación de invalidez minusvalía igual ou superior ao sesenta e cinco por cento- ou en idade de xubilación -ter cumpridos os sesenta e cinco anos de idade-, ademais doutros requisitos como carecer de rendas ou ingresos suficientes. O importe mensual das prestacións non contributivas estableceuse para 2006 en 301,55 euros, abonándose dúas pagas extraordinarias da mesma contía os meses de xuño e novembro. No caso de invalidez igual ou superior ao 75%, se precisase do concurso doutra persoa a contía incrementase con un complemento do 50%.

No cadro 13.28 observamos que en 2006 produciuse en Galicia unha diminución de 730 pensionistas beneficiarios de prestacións non contributivas. A partir de 1996 (ver informes anteriores) o número de beneficiarios de pensións non contributivas de invalidez supera aos de xubilación, aínda que nos últimos anos- desde 2000 medraron máis os pensionistas de xubilación. En 2006, as pensións de invalidez descenden en 488, e as de xubilación en 242, non obstante, estas en número de 32.521 constitúen as maioritarias. Por provincias o colectivo da provincia da Coruña, con 21.959 pensionistas, representa o 41,46% do total galego. En sentido oposto, na provincia de Lugo soamente existen 6.145 pensionistas desta modalidade, que constitúen o 11,60% do total de Galicia.

No cadro 13.29 contéplase o número de pensións non contributivas por comunidades autónomas. Galicia é, despois de Andalucía e Cataluña, a comunidade con

Cadro 13.27 Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias. Galicia/España. 1991/2000-2006

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos	1991	7.309	1.956	2.645	8.215	20.125	251.092
	2000	1.372	252	424	1.611	3.659	78.393
	2001	1.122	207	371	1.387	3.087	69.346
	2002	1.035	189	337	1.276	2.837	64.606
	2003	906	155	280	1.088	2.429	56.868
	2004	791	123	228	943	2.085	49.878
	2005	682	106	199	805	1.792	43.537
	2006	591	93	180	705	1.569	38.246
Subsidio axuda de terceira persoa	1991	3.337	798	888	3.074	8.097	91.560
	2000	403	56	52	324	835	13.489
	2001	312	46	47	253	658	11.223
	2002	284	43	38	223	588	10.104
	2003	240	35	24	182	481	8.385
	2004	193	27	18	159	397	7.018
	2005	159	24	16	134	333	5.881
	2006	133	22	13	117	285	4.898
Subsidio de mobil. compens. por pagos de transporte	1991	1.818	104	117	852	2.891	38.769
	2000	342	21	12	145	520	7.583
	2001	297	23	13	129	462	6.774
	2002	288	25	11	116	440	6.292
	2003	251	25	9	102	387	5.521
	2004	219	26	5	99	349	4.874
	2005	191	24	4	86	305	4.278
	2006	171	21	3	72	267	3.762
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica	1991	3.664	395	782	3.525	8.366	56.140
	2000	798	76	192	976	2.042	24.587
	2001	577	65	192	916	1.750	23.344
	2002	552	63	192	878	1.685	22.221
	2003	501	54	192	676	1.423	20.621
	2004	439	39	197	631	1.306	19.292
	2005	409	34	203	601	1.247	18.087
	2006	307	31	211	465	1.014	15.186
Total	1991	11.410	2.463	3.556	11.482	28.911	329.792
	2000	2.322	322	616	2.484	5.744	105.801
	2001	1.855	269	566	2.212	4.902	95.339
	2002	1.747	251	530	2.072	4.600	89.288
	2003	1.559	214	471	1.694	3.938	79.665
	2004	1.367	172	424	1.517	3.480	71.117
	2005	1.216	153	399	1.368	3.136	63.369
	2006	1.017	137	388	1.137	2.679	54.989

Elaboración propia

(1) A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, suprimen estes subsidios pero seguen cobrándoos os que os percibían con anterioridade á entrada en vigor da lei, agás que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva. A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Datos a 1 de decembro, agás 2002, 2003, 2004 e 2005 que son medias anuais

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

■ Cadro 13.28

Pensiones non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2003-2006

	Invalidez					Xubilación					Total				
	1994	2003	2004	2005	2006	1994	2003	2004	2005	2006	1994	2003	2004	2005	2006
A Coruña	5.179	8.830	8.695	8.428	8.191	7.406	14.279	14.236	13.970	13.768	12.585	23.109	22.931	22.398	21.959
Lugo	1.406	2.372	2.332	2.305	2.234	1.437	3.799	3.872	3.912	3.911	2.843	6.171	6.204	6.217	6.145
Ourense	2.909	3.076	3.055	3.017	2.959	2.312	4.581	4.670	4.693	4.678	5.221	7.657	7.725	7.710	7.637
Pontevedra	3.764	7.246	7.244	7.173	7.051	4.133	10.237	10.331	10.188	10.164	7.897	17.483	17.575	17.361	17.215
Galicia	13.258	21.524	21.326	20.923	20.435	15.288	32.896	33.109	32.763	32.521	28.546	54.420	54.435	53.686	52.956
España	114.487	207.193	207.025	205.319	204.844	154.486	281.154	281.447	279.189	276.920	268.973	488.347	488.472	484.508	481.764

Elaboración propia

Medias anuais agás os datos Galicia 1994 a decembro de dito ano

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

maior número absoluto de pensionistas non contributivos e a de maior número porcentual con respecto ao total de habitantes. Os 52.956 perceptores de pensións non contributivas representan o 11% do total nacional, moi por riba de comunidades con moito maior número de habitantes como Madrid ou a Comunidade Valenciana.

■ Cadro 13.29

**Pensiones non contributivas da Seguridade Social.
Por comunidade autónomas. 1997/2002-2006**

	Total núm. pensionistas					
	1997	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	94.445	109.010	109.667	110.286	109.886	109.609
Aragón	12.123	10.879	10.563	10.206	9.834	9.526
Asturias	10.618	11.744	11.454	11.233	11.175	11.129
Baleares	7.270	7.874	7.982	7.961	7.940	7.926
Canarias	34.188	41.303	41.761	42.043	42.153	42.133
Cantabria	5.616	6.479	6.536	6.450	6.291	6.274
C. A Mancha	21.281	23.689	23.829	23.758	23.415	23.062
C. León	27.457	28.553	28.204	27.778	27.129	26.942
Cataluña	49.581	60.123	60.882	60.183	59.833	59.352
C. Valenciana	37.248	43.703	45.388	47.224	47.391	47.797
Extremadura	1.343	17.076	17.150	17.356	17.083	16.685
Galicia (1)	46.508	54.177	54.419	54.434	53.686	52.956
Madrid	30.512	34.675	34.567	34.213	34.054	34.008
Murcia	11.798	15.813	15.707	15.539	15.205	15.006
Navarra	3.449	3.582	3.473	3.288	3.160	3.049
País Vasco	10.692	10.547	10.317	10.103	9.939	9.941
A Ríoxa	2.415	2.280	2.231	2.179	2.119	2.073
Ceuta	1.560	1.722	1.729	1.714	1.708	1.728
Melilla	2.400	2.569	2.547	2.525	2.508	2.568
España	410.504	485.796	488.406	488.473	484.509	481.764

Elaboración propia

Media anual

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

En 2006 (cadro 13.30) aumentan en 20 o número de beneficiarios/as **da renda de integración social (RISGA)** en Galicia. O incremento experimentase en todas as provincias coa excepción de A Coruña. En canto a súa implantación provincial, hai que destacar o elevado número de beneficiarios/as na provincia da Coruña, mentres que a de Lugo cun decrecemento importante nos dous últimos anos permanece como a de inferior colectivo de beneficiarios/as.

■ Cadro 13.30

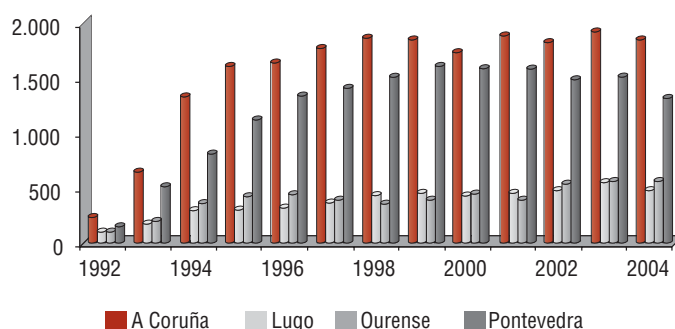
**Beneficiarios da Renda de Integración Social (RISGA).
Por provincias. Galicia. 1992-2006**

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	237	635	1.323	1.600	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844	1.785	1.769
Lugo	88	159	283	294	306	364	427	453	426	453	477	540	464	424	427
Ourense	86	190	349	415	438	387	347	382	421	447	529	543	559	612	635
Pontevedra	148	492	803	1.128	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306	1.324	1.334
Galicia	559	1.476	2.758	3.437	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.499	4.173	4.145	4.165

Elaboración propia

Datos a 31 de decembro

Fonte: Consellería de Sanidade e Servizos Sociais. Dirección Xeral de Servizos Sociais

No cadro 13.31 inclúese o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS, as non contributivas da Seguridade Social, e as do RISGA, todas elas sen base contributiva previa.

Como xa dicíamos anteriormente, continúa a diminución, durante 2006, das pensións da LISMI e do FAS, e tamén neste ano as non contributivas. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente representando, en 2006, o 88,37% do conxunto das asistenciais. As prestacións da Renda de Integración Social, en número de 4.165 a decembro de 2006, constitúen un escaso 6,95% do total.

En 2005 baixa, de novo, o número do conxunto global destas prestacións en Galicia, diminución que ten lugar se ben en moi escasa medida nas catro provincias galegas. Dos 59.922 perceptores destas pensións de base asistencial un 41,35% pertencen á provincia da Coruña; un 32,90% a Pontevedra; un 14,52% a Ourense e un 11,23% a Lugo.

**Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias.
Galicia. 1992/2002-2006 ⁽¹⁾**

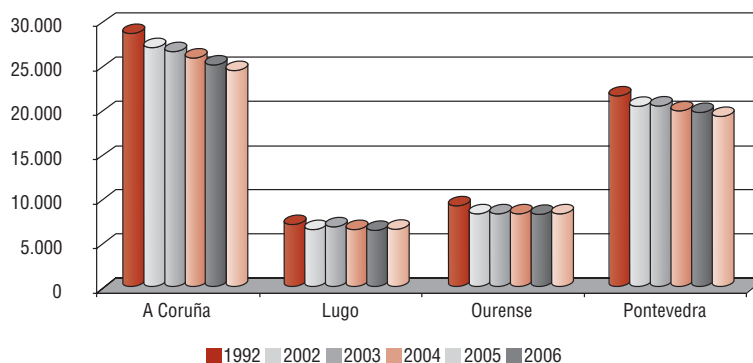
■ **Cadro 13.31**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI	1992	11.154	2.091	2.825	10.776	26.846
	2002	1.747	251	530	2.072	4.600
	2003	1.559	214	471	1.694	3.938
	2004	1.367	172	424	1.517	3.480
	2005	1.216	153	399	1.368	3.136
	2006	1.017	137	388	1.137	2.679
Asistenciais	1992	13.084	3.985	3.785	7.863	28.717
	2002	556	101	152	115	924
	2003	393	68	103	77	642
	2004	112	40	62	58	272
	2005	52	28	46	39	165
	2006	35	18	38	31	122
Non contributivas	1992	4.341	1.067	2.755	3.074	11.237
	2002	23.255	6.088	7.581	17.254	54.177
	2003	23.109	6.171	7.657	17.484	54.419
	2004	22.931	6.204	7.725	17.575	54.435
	2005	22.398	6.217	7.710	17.361	53.686
	2006	21.959	6.145	7.637	17.215	52.956
RISGA	1992	237	88	86	148	559
	2002	1.825	477	529	1.479	4.310
	2003	1.904	540	543	1.515	4.499
	2004	1.844	464	559	1.306	4.173
	2005	1.785	424	612	1.324	4.145
	2006	1.769	427	635	1.334	4.165
Total	1992	28.816	7.231	9.451	21.861	67.359
	2002	27.290	6.901	8.764	20.779	64.011
	2003	26.965	6.993	8.774	20.770	63.498
	2004	26.254	6.880	8.770	20.456	62.360
	2005	25.451	6.822	8.767	20.092	61.132
	2006	24.780	6.727	8.698	19.717	59.922

Elaboración propia

(1) Datos a decembro de cada ano, excepto asistenciais que son medias anuais

Fonte: Consellería de Sanidade e Servizos Sociais e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

ELECCIÓN SINDICAIS

14

Neste apartado reflíctese a representación sindical das e dos traballadoras/es e, como é lóxico, para isto analízanse os resultados das eleccións celebradas e as continxencias dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega.

Dado que para facer unha primeira análise da representatividade sindical das e dos traballadoras/es non sería suficiente o exame dos datos referidos ó período de 2006, ó que se contrae este informe, cómpre contemplar, ademais, un período máis amplo que abrangue desde o último proceso electoral, sen prexuízo de facer referencia ó desenvolvemento concreto dese ano.

Entrando no exame concreto, pódese observar nos cadros 14.1 e 14.2 que se rexistraron un total de 8.653 actas de procesos electorais entre o 1 de xaneiro de 2003 e o 31 de decembro de 2006 correspondendo 1.435 a 2006, O total de preavisos presentados en Galicia durante os catro anos foron 10.336.

Como resultado do rexistrado nesas actas electorais, elixíronse un total de 18.222 representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2006, correspondendo 3.000 ós elixidos, segundo consta nas actas rexistradas, no transcurso de 2006.

Exprésanse nos cadros as porcentaxes de distribución provincial que reflicten que, en Galicia, a porcentaxe maior corresponde á provincia de A Coruña no período de 4 anos e claramente superior en 2006 na provincia de Pontevedra.

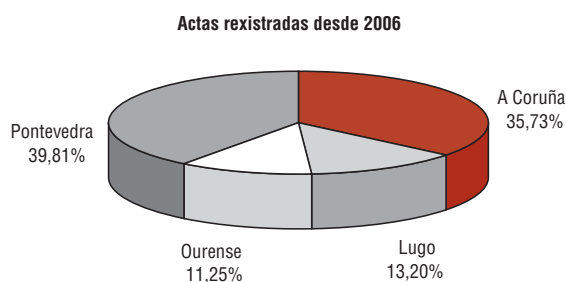
**Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2003 ao 31.12.2006.
Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.1

	Avisos previos presentados	Actas depositadas	Actas rexistradas	Total Actas
A Coruña	3.804	209	2.893	3.102
Lugo	1.298	81	1.069	1.150
Ourense	1.063	0	911	911
Pontevedra	4.171	267	3.223	3.490
Galicia	10.336	557	8.096	8.653

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2006 ao 31.12.2006.
Por provincias. Galicia. 2006**

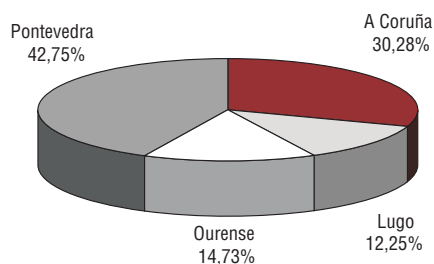
■ Cadro 14.2

	Preavisos presentados	Actas depositadas	Actas rexistradas	Total Actas
A Coruña	718	10	403	413
Lugo	260	6	163	169
Ourense	337	0	196	196
Pontevedra	917	88	569	657
Galicia	2.232	104	1.331	1.435

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Actas rexistradas en 2006

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia durante este período de catro anos e, tendo en conta os representantes/as con mandato en vigor a 31 de decembro de 2006, pódese ver que a central sindical UGT, cun 32,19% do total, é a que obtivo maior número de representantes (5.866), seguida de CC.OO e CIG con 29,35% e 27,15%, respectivamente (5.348 y 4.947 representantes), acadando un total de 2.061 o resto das centrais sindicais e grupos de traballadores/as cun 11,31%.

No desglose provincial dos resultados anteriormente referidos a Galicia, pode observarse que a central sindical UGT obtén a maior porcentaxe de representantes en A Coruña e Ourense, podendo contemplarse que, na provincia de Lugo CCOO ocupa o primeiro lugar e en Pontevedra a CIG.

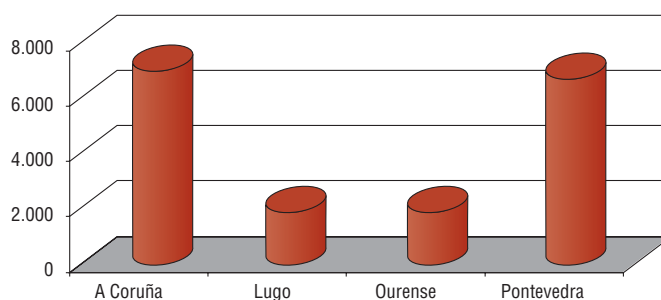
Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas entre o 01-01-2003 ao 31-12-2006. Por provincias. Galicia

■ Cadro 14.3

	Nº representantes	%
A Coruña	7.161	39,30
Lugo	2.074	11,38
Ourense	2.008	11,02
Pontevedra	6.979	38,30
Galicia	18.222	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

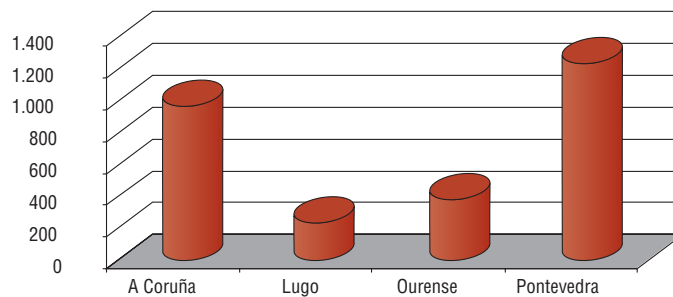

**Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas en 2006.
Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.4

	Nº representantes	%
A Coruña	1.010	33,67
Lugo	305	10,17
Ourense	422	14,07
Pontevedra	1.263	42,10
Galicia	3.000	100

Elaboración propia
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

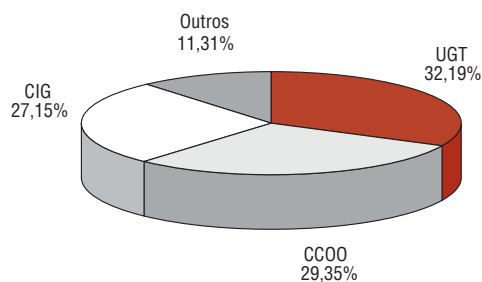

■ Cadro 14.5

**Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos
no período do 11.1.2003 ao 31.12.2006. Por provincias. Galicia**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
UGT	2.483	34,67	693	33,41	667	33,22	2.023	28,99	5.866	32,19
CCOO	2.085	29,12	705	33,99	546	27,19	2.012	28,83	5.348	29,35
CIG	1.785	24,93	371	17,89	436	21,71	2.355	33,74	4.947	27,15
Outros	808	11,28	305	14,71	359	17,88	589	8,44	2.061	11,31
Total	7.161	100	2.074	100	2.008	100	6.979	100	18.222	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais
Elaboración propia

No cadro 14.6 y seguintes detállase o número de representantes que obtiveron cada un dos sindicatos en Galicia, concretando, en consecuencia, as organizacións sindicais e profesionais que teñen representación na Comunidade Autónoma de Galicia a 31 de decembro de 2006, ofrecendose o desglose provincial e distinguindo os procesos electorais do persoal laboral e funcionario da Comunidade Autónoma.

Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Galicia

■ Cadro 14.6

Denominación	Repr. Elixidos	%
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	5.866	32.19
Comisións Obreiras (CCOO)	5.348	29.35
Confederación Intersindical Galega (CIG)	4.947	27.15
Unión Sindical Obreira (USO)	396	2.17
Federación de Traballadores Independentes Comercio (FETICO)	292	1.60
Grupo de Traballadores	288	1.58
Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	266	1.46
Federación de Sindicatos Independentes de Ensino (FSIE)	112	0.61
Unión Sindical Traballadores de Galicia (USTG)	96	0.53
Non sindicados (non sind.)	80	0.44
Central Unitaria de Traballadores (CUT)	76	0.42
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	62	0.34
Federación de Asociación Sindicais Gran Almacéns (FAGSA)	60	0.33
Outros (outros)	50	0.27
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	44	0.24
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	26	0.14
Sindicato Independente Traballadores-FSI (SIT-FSI)	24	0.13
Sindicato Independente de Ensino (ANPE)	17	0.09
Confederación de S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	15	0.08
Confederación de Traballadores Independentes (CTI)	15	0.08
Confederación de Cadros (CC)	14	0.08
Sindicatos Traballadores Ensino de Galicia (STES-STEG)	14	0.08
Federación Independente Traballadores do Crédito (FITC)	13	0.07
Sindicato Independente Traballadores de Autopistas e Autoestradas (SITA)	9	0.05
Sindicatos da Administración Pública (SAP)	8	0.04
Unión Sindical da Función da Xestión de Facenda (GESTHA)	8	0.04
Sindicato Libre da Mariña Mercante (SLMM)	7	0.04
Sindicato Español Maquin. E Axuda Ferroviaria (SEMAF)	6	0.03
Sindicato de Traballadores de Comunicacions (STC)	4	0.02
Sindicato Empregados Caixas Aforros e Pens. Barc. (SEPCPB)	4	0.02
Unión Telefónica Sindical (UTS)	4	0.02
Asociación Profesional Libre e Independente RTV (API I)	3	0.02
S. Tripulante de cabina de pasax. liñas aéreas (SITCPLA)	3	0.02
Sindicato de ATS de España (SATSE)	3	0.02
Sindicato Ferroviario	3	0.02
Sindicato Independente de GKN-VIGO (SI-FSI)	3	0.02
Sindicato Profesional de Seguros (SPS)	3	0.02
Unión Sindical de Distritos Forestais (IISDF)	3	0.02
Asociación da Policía Local de Arteixo (APPIA)	2	0.01
Asociación Profesional Persoal C. Ferroviario (APPCF)	2	0.01
Confederación Estatal de Sindicatos Médicos (CESM)	2	0.01
Federación de Traballadores e Técnicos (AMI)	2	0.01
Grupo Independente de Funcionarios (GIF)	2	0.01
Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	2	0.01
Sindicato Independente de Empregados "Generali España"	2	0.01
Unión de Outros Sindicalistas (IINOS)	2	0.01
Asociación Cadros Grupo Caixa Madrid (ACCAM)	1	0.01
Asociación Sindical Esp. Técnicos Mant. Aeronáutica (ASFTMA)	1	0.01
Asociación Tecn. E Profe. Banco Exterior España (ATEXBRANK)	1	0.01
Coord. Estatal de Traballadores do Mar (CTM)	1	0.01
Coordenadora Democrática Independente de Lab. (CDII)	1	0.01
Federación Sindical Aeronáutica Independente (FSAI)	1	0.01
Non consta	1	0.01
Sindicato Autónomo Traballadores Banco de España (SATRE)	1	0.01
Sindicato de Bombeiros de Aeroportos (SBA)	1	0.01
Sindicato Independente da Enerxía (SIE)	1	0.01
Sindicato Independente Ferroviario (SIF)	1	0.01
Sindicato Trab. Empresa de Comunicación (SITEC)	1	0.01
Técnicos e profesionais da enerxía (ATYPE-CC)	1	0.01
Varios (varios)	1	0.01
Total	18.222	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. A Coruña

■ **Cadro 14.6a**

Denominación	Repr. Elixidos	%
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	2.483	34,67
Comisións Obreiras (CCOO)	2.085	29,12
Confederación Intersindical Galega (CIG)	1.785	24,93
Unión Sindical Obreira (USO)	144	2,01
Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	142	1,98
Grupo de Traballadores	121	1,69
Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	97	1,35
Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	65	0,91
Central Unitaria de Traballadores (CUT)	48	0,67
Federación de Asociacións Sindicais Gran Almacéns (FAGSA)	45	0,63
Federación de Sindicatos Independentes Ensino (FSIE)	32	0,45
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	16	0,22
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	15	0,21
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	10	0,14
Confederación Sindicatos Independentes de Caixas de Aforros (CSICA)	8	0,11
Confederación de Traballadores Independentes (CTI)	7	0,10
Sindicato Independente Ensino (ANPE)	5	0,07
Sind. de traballadores do ensino de Galicia (STEs-STEG)	4	0,06
Sindicato Independente de Traballadores de Autopistas e Autoestradas (SITA)	4	0,06
Confederación de Cadros (CC)	3	0,04
S. Tripulant. de cabina de pasax. liñas aéreas (SITCPLA)	3	0,04
Sindicato de Traballadores de Comunicacions (STC)	3	0,04
Sindicatos da Administración Pública (SAP)	3	0,04
Unión Nacional de Funcionarios de Xestión de Facenda (GESTHA)	3	0,04
Unión Sindical de Distritos Forestais (USDF)	3	0,04
Asociación Profesional de persoal do Concello de Ferrol	2	0,03
Asociación Profesional de Policía Local de Arteixo (APPLA)	2	0,03
Confederación Estatal Sindicatos Médicos (CESM)	2	0,03
Grupo Independente de Funcionarios (GIF)	2	0,03
Sindicato de ATS de España (SATSE)	2	0,03
Sindicato Español Maquinistas e Axudantes Ferroviarios (SEMAF)	2	0,03
Sindicato Profesional de Seguros (SPS)	2	0,03
Sindicato Profesional Libre e Independente (APLI)	2	0,03
Asociación Cadros Caixa Madrid (ACCAM)	1	0,01
Asociación Sindical Espec. Téc. Mant. Aeronáutica (ASETMA)	1	0,01
Coord. Democrat. Independ. de Laborais (CDIL)	1	0,01
Coord. Estatal de Trab. Do Mar (CTM)	1	0,01
Federación Sindicatos Aeronáuticos Independentes (FSAI)	1	0,01
Non consta	1	0,01
Sind. Autón. Trab. Banco de España (SATBE)	1	0,01
Sindicato de Bombeiros de Aeroportos (SBA)	1	0,01
Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	1	0,01
Sindicato Independente de Emp. De "Generalli España" (SIEGE)	1	0,01
Unión Telefónica Sindical (UTS)	1	0,01
Total	7.161	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e 31.12.2006. Por central sindical. Lugo

■ Cadro 14.6b

Denominación	Repr. Elixidos	%
Comisións Obreiras (CC.OO.)	705	33,99
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	693	33,41
Confederación Intersindical Galega (CIG)	371	17,89
Unión Sindical Obreira (USO)	94	4,53
Central Sindical Indep. e de Funcionarios (CSI-CSIF)	67	3,23
Unión Sindical Traballadores de Galicia (USTG)	26	1,25
Grupo de Traballadores	25	1,21
Feder. de Traball. Indep. Comercio (FETICO)	22	1,06
Federación de Sindicatos Independentes de Ensino (FSIE)	13	0,63
Outros	11	0,53
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	9	0,43
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	6	0,29
Federación Independente Traballadores do Crédito (FITC)	5	0,24
Sindicato Independente Ensino (ANPE)	5	0,24
Confed. Sindicatos Independentes Caixas de Aforros (CSICA)	3	0,14
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	3	0,14
Sindicato Traballadores do Ensino de Galicia (STEs-STEG)	3	0,14
Sindicatos da Administración Pública (SAP)	3	0,14
Confederación de Cadros (CC)	2	0,10
Unión Telefónica Sindical (UTS)	2	0,10
Confederación de traballadores Independentes (CTI)	1	0,05
Non Sindicados	1	0,05
Sind. de Traballadores de Empresas da Comunicación (SITEC)	1	0,05
Sindicato Español Maquin. e Axd. Ferroviarios (SEMAF)	1	0,05
Sindicato Independente Ferroviario (SIF)	1	0,05
Unión Nacional de Funcionarios de Xestión de Facenda (GESTHA)	1	0,05
Total	2.074	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Ourense

■ Cadro 14.6c

Denominación	Repr. Elixidos	%
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	667	33,22
Comisións Obreiras (CC.OO.)	546	27,19
Confederación Intersindical Galega (CIG)	436	21,71
Grupo de Traballadores	130	6,47
Central Sindical Indep. e de Funcionarios (CSI-CSIF)	68	3,39
Unión Sindica Obreira (USO)	51	2,54
Feder. Sind. Indep. Ensino (FSIE)	34	1,69
Feder. Traball. Indep. Comercio (FETICO)	27	1,34
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	8	0,40
Unión Sindical Traballadores de Galicia (USTG)	5	0,25
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	4	0,20
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	4	0,20
Sindicato Independente do Ensino (ANPE)	4	0,20
Sindicato de traballadores do Ensino de Galicia (STES-STEG)	3	0,15
Sindicato Ferroviario	3	0,15
Confederación de Cadros (CC)	2	0,10
Federación Independente Traballadores do Crédito (FITC)	2	0,10
Sindicato da Administración Pública (SAP)	2	0,10
Sindicato Español Maquinistas e Axudantes Ferroviarios (SEMAF)	2	0,10
Confederación sind. Independend. Caixas de aforro (CSICA)	1	0,05
Confederación Traballadores Independentes (CTI)	1	0,05
Outros	1	0,05
Sindicato de ATS de España (SATSE)	1	0,05
Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	1	0,05
Sindicato de Traballadores de Comunicacions (STC)	1	0,05
Sindicato Independente de Enerxía (SIE)	1	0,05
Técnicos e profesionais da enerxía (ATYPE-CC)	1	0,05
Unión Nacional de Funcionarios de Xestión de Facenda (GESTHA)	1	0,05
Unión Telefónica Sindical (UTS)	1	0,05
Total	2.008	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Pontevedra**■ Cadro 14.6d**

Denominación	Repr. Elixidos	%
Confederación Intersindical Galega (CIG)	2.355	33,74
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	2.023	28,99
Comisións Obreiras (CCOO)	2.012	28,83
Unión Sindical Obreira (USO)	107	1,53
Feder. de Traball. Indep. Comercio (FETICO)	101	1,45
Non Sindicados (NON SIND)	79	1,13
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	40	0,57
Outros	38	0,54
Central Sindical Indep. e de Funcionarios (CSI-CSIF)	34	0,49
Federación de Sindicatos Independentes Ensino (FSIE)	33	0,47
Central Unitaria de Traballadores (CUT)	28	0,40
Sind. Independente de traballadores - FSI (SIT-FSI)	24	0,34
Federa. Asociac. Sindic. Gran Almacéns (FAGSA)	15	0,21
Grupo de Traballadores	12	0,17
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	11	0,16
Confederación de Cadros (CC)	7	0,10
Sindicato Libre Mariña Mercante (SLMM)	7	0,10
Confederación de Traballadores Independentes (CTI)	6	0,09
Federación Independente Trab. De Crédito (FITC)	6	0,09
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	6	0,09
Sind. Indep. Traball. De Autopistas e Autoestradas (SITA)	5	0,07
Sind. Empregados C. Aforros e Pens. Barc. (SEPCPB)	4	0,06
Sind. Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	4	0,06
Conf. Sind. Indep. Caixas de aforros (CSICA)	3	0,04
Sind. Indep. De GKN-VIGO (SI-FSI)	3	0,04
Sindicato Independente Ensino (ANPE)	3	0,04
Unión Nacional de Funcionarios de Xestión de Facenda (GESTHA)	3	0,04
Federación de Traballadores e Técnicos (AMI)	2	0,03
Unión doutros sindicalistas (UNOS)	2	0,03
Asoc. Tecn. E Profe. Banco Ext. España (ATEXBANK)	1	0,01
Sind. Español Maquin. E Axd. Ferrov. (SEMAF)	1	0,01
Sindicato Indep. De Empregados de "Generali España"	1	0,01
Sindicato Prof. De Seguros (SPS)	1	0,01
Sindicato profesional libre e indep. (APLI)	1	0,01
Varios (varios)	1	0,01
Total	6.979	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Resultados electorais entre o 1-1-2003 e o 31-12-2006.
Persoal Laboral da Comunidade Autónoma Galega. Total Galicia**

■ Cadro 14.7

Denominación	Repr. Elixidos/as	%
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	5.724	32,78
Comisións Obreiras (CCOO)	5.208	29,82
Confederación Intersindical Galega (CIG)	4.758	27,25
Unión Sindical Obreira (USO)	348	1,99
Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	295	1,69
Grupo de Traballadores (GT)	276	1,58
Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	137	0,78
Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	123	0,70
Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	92	0,53
Central Unitaria de Traballadores (CUT)	75	0,43
Non sindicados (Non sindicados)	66	0,38
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	64	0,37
Federación de Asoc. Sind. Gran Almacéns (FAGSA)	60	0,34
Outros	32	0,18
Federación Indep. De Traballadores do Crédito (FITC)	31	0,18
Confederación de Cadros (CC)	26	0,15
Sindicato Independente de Traballadores-FSI (SIT-FSI)	24	0,14
Confederación de Traballadores Independentes (CTI)	17	0,10
Confed. De S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	15	0,09
Sindicato Indep. De Trab. De Autopistas e Autoestradas (SITA)	9	0,05
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	8	0,05
Sindicato Libre Mariña Mercante (SLMM)	7	0,04
Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	6	0,03
Sindicato de traballadores de REPSOL	5	0,03
Sind. Emplegados C. Aforros e Pens. Barc. (SEPCPB)	4	0,02
Sindicato de Traballadores de Comunicacións (STC)	4	0,02
Unión Telefónica Sindical (UTS)	4	0,02
Asoc. Prof. Libre e Indepen. RTV (APLI)	3	0,02
Sind. De ATS de España (SATSE)	3	0,02
Sind. Indep. De GKN-VIGO (SI-FSI)	3	0,02
Sind. tripul. de cabina de pasax. liñas aéreas (SITCPLA)	3	0,02
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	3	0,02
Sindicato Ferroviario	3	0,02
Sindicato Profesional de Seguros (SPS)	3	0,02
Unión Sindical de Distritos Forestais (USDF)	3	0,02
Confed. Estatal de Sindicatos Médicos (CESM)	2	0,01
Sindiato de Circulación Ferroviaria (SCF)	2	0,01
Sindicato Independente de Emplegados de "Generalli España"	2	0,01
Unión Doutros Sindicalistas (UNOS)	2	0,01
Asoc. Cadros Grupo Caia Madrid (ACCAM)	1	0,01
Asoc. Sind. Esp. Técnicos Mant. Aeronáutica (ASETMA)	1	0,01
Coord. Democrática Indep. De Lab. (CDIL)	1	0,01
Coord. Estatal de Trab. Do Mar (CTM)	1	0,01
Fed. Sind. Aeronáut. Independ. (FSAI)	1	0,01
Sind. Auton. Trab. Banco de España (SATBE)	1	0,01
Sind. Trab. Empresa de Comunicación (SITEC)	1	0,01
Sindicato de Bombeiros de Aeroportos (SBA)	1	0,01
Sindicato Independente da Enerxía (SIE)	1	0,01
Sindicato Independente Ferroviario (SIF)	1	0,01
Sindicato traballadores empresas comunicación (SITEC)	1	0,01
Sindicatos da Administración Pública (SAP)	1	0,01
Varios	1	0,01
Total	17.463	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Persoal funcionario da Comunidade Autónoma de Galicia. Total Galicia
Resultados electorais entre o 1-1-2003 e o 31-12-2006

■ **Cadro 14.8**

Denominación	Repr. Elixidos/as	%
Confederación Intersindical Galega (CIG)	303	26,65
Comisións Obreiras (CC.OO.)	243	21,37
Unión Xeral de Traballadores (UGT)	242	21,28
Central Sindical Indep. e de Funcionarios (CSI-CSIF)	128	11,26
Unión Sindical Obreira (USO)	43	3,78
Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	37	3,25
Sindicato de Auxiliares de Enfermería (SAE)	23	2,02
Grupo de Traballadores	18	1,58
Outros	18	1,58
Sindicato Independente Ensino (ANPE)	17	1,50
Sindicato Traballadores do Ensino de Galicia (STEs-STEG)	14	1,23
Confederación Xeral do Traballo (CGT)	13	1,14
Non Sindicados	10	0,88
Unión Nacional de Funcionarios de Xestión de Facenda (GESTHA)	8	0,70
Sindicatos da Administración Pública (SAP)	7	0,62
Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	5	0,44
Asociación P. De Policía Local de Arteixo (APPLA)	2	0,18
Asociación Prof. De Persoal do Concello de Ferrol (APPCF)	2	0,18
Grupo Independente de Funcionarios (GIF)	2	0,18
Central Unitaria de Traballadores (CUT)	1	0,09
Non consta	1	0,09
Total	1.137	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que se refire á participación dos traballadores/as nos procesos electorais, participaron en Galicia, no período do 1 de xaneiro de 2003 a 31 de decembro de 2006, un 79,21% en relación cos traballadores/as afectados polas eleccións. Refléctese, neste período, que Lugo é a provincia que maior porcentaxe de participación ten, similar ós das provincias de Ourense e Pontevedra e mais baixo en A Coruña. No ano 2006 a porcentaxe de participación é menor xa que obtívose un 68,37%, sendo significativo ó obtido en A Coruña dun 44,41%.

■ **Cadro 14.9**

Participación electoral entre 01.01.2003 e o 31.12.2006. Por provincias. Galicia

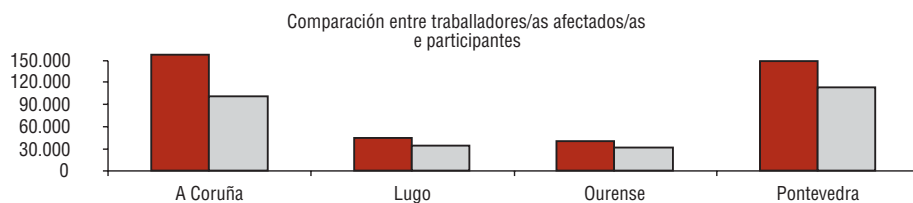
	Electores/as		Votantes		% Participación
	Nº	% (1)	Nº	% (2)	
A Coruña	156.461	40,26	100.566	36,29	64,28
Lugo	43.354	11,15	33.523	12,10	77,32
Ourense	40.531	10,43	30.711	11,08	75,77
Pontevedra	148.319	38,16	112.298	40,53	75,71
Galicia	388.665	100	277.098	100	71,29

(1) Porcentaxe de traballadores/as afectados/as en relación co total deles/as

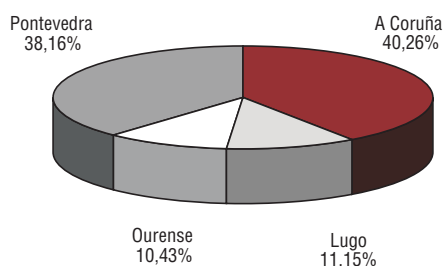
(2) Porcentaxe de traballadores/as participantes en relación co total deles/as

(3) Porcentaxe de participación por provincias

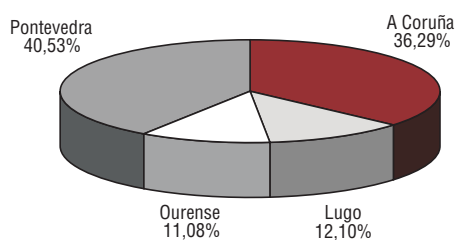
Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe traballadores/as afectados

Porcentaxe traballadores/as participantes

Participación electoral entre o 1.1.2003 e o 12.31.2006. Por provincias. Galicia

■ Cadro 14.10

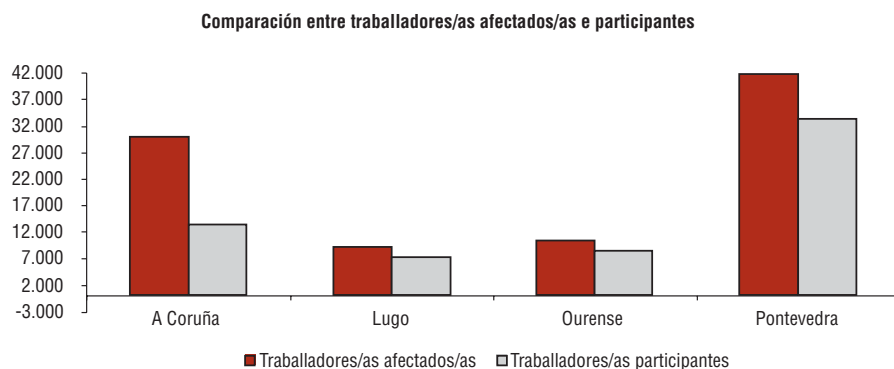
	Traballadores/as afectados/as		Traballadores/as participantes		% Participación
	Nº	% ⁽¹⁾	Nº	% ⁽²⁾	
A Coruña	29.904	32,90	13.279	21,37	44,41
Lugo	9.118	10,03	7.344	11,82	80,54
Ourense	10.298	11,33	8.371	13,47	81,29
Pontevedra	41.560	45,73	33.142	53,34	79,74
Galicia	90.880	100	62.136	100	68,37

(1) Porcentaxe de traballadores/as afectados/as en relación co total deles/as

(2) Porcentaxe de traballadores/as participantes en relación co total deles/as

(3) Porcentaxe de participación por provincias

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

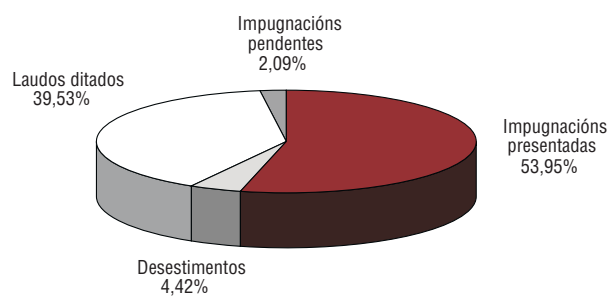
No cadro 14.11 contéplanse as impugnacións electorais presentadas nas Oficinas Públicas de Rexistro durante 2006, no marco do procedemento arbitral establecido polo Estatuto dos Traballadores. Presentáronse en Galicia 236 reclamacións a procesos electorais, dando lugar ao ditado de 170 laudos.

**Impugnacións electorais presentadas nas oficinas públicas de rexistro.
Por provincias. Galicia. 2006**

■ Cadro 14.11

	Impugnacións presentadas	Desestamentos	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	72	2	51	3
Lugo	37	6	30	0
Ourense	15	0	14	0
Pontevedra	108	11	75	6
Galicia	232	19	170	9

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

ANEXO

ANEXO 1

EMPREGO E INVESTIMENTO PÚBLICO

1. Investimentos e cadro de persoal da Administración do Estado en Galicia

1.1. Investimentos da Administración do Estado

■ Cadro A.1

Investimentos reais (capítulo VI dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias provincias	Galicia
Mº de Defensa	44.169	180	-	3.636	-	47.985
Mº de Economía e Facenda	7.193	2.579	1.117	1.492	-	12.381
Mº do Interior	3.466	1.474	930	3.610	55	9.535
Mº de Fomento	259.254	146.110	141.788	255.363	5.779	808.294
Mº de Educación e Ciencia	1.525	21	24	14.438	129	16.137
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	7.776	6.132	331	5.993	-	20.232
Mº de Industria, Turismo e Comercio	27	-	-	24	-	51
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.	342	12	1.085	275	321	2.035
Mº de Admóns. Públicas	264	168	189	419	-	1.040
Mº de Cultura	3.437	24	29	96	-	3.586
Mº de Medio Ambiente	72.697	27.232	16.067	14.701	27.075	157.772
Mº de Vivenda	473	348	-	-	-	821
Total	400.623	184.280	161.560	300.047	33.359	1.079.869

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos ministerios

■ **Cadro A.2** **Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias provincias	Galicia
Mº de Defensa	1.430	55	18	733	-	2.236
Mº de Economía e Facenda	11.310	1.159	2.426	10.211	-	25.106
Mº de Fomento	1.389	1.124	245	2.002	-	4.760
Mº de Educación e Ciencia	2.795	421	-	2.087	27.141	32.444
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	2.688	558	1.358	1.002	1.414	7.020
Mº de Industria, Turismo e Comercio	7.945	1.141	1.260	5.148	-	15.494
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.	6.865	2.351	3	23.592	109.975	142.786
Mº de Administracións Públicas	4.793	4.037	3.307	4.636	-	16.773
Mº de Cultura	273	455	221	1.108	646	2.703
Mº de Sanidade e Consumo	-	-	-	-	123	123
Mº de Medio Ambiente	-	-	-	-	8.215	8.215
Mº de Vivenda	303	141	162	68	54.968	55.642
Total	39.791	11.442	9.000	50.587	202.482	313.302

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos ministerios

■ **Cadro A.3** **Total investimentos reais e transferencias de capital (capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias provincias	Galicia
Mº de Defensa	45.599	235	18	4.369	-	50.221
Mº de Economía e Facenda	18.503	3.738	3.543	11.703	-	37.487
Mº do Interior	3.466	1.474	930	3.610	55	9.535
Mº de Fomento	260.643	147.234	142.033	257.365	5.779	813.054
Mº de Educación e Ciencia ⁽¹⁾	4.320	442	24	16.525	27.270	48.581
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	10.464	6.690	1.689	6.995	1.414	27.252
Mº de Industria, Turismo e Comercio	7.972	1.141	1.260	5.172	-	15.545
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.	7.207	2.363	1.088	23.867	110.296	144.821
Mº de Administracións Públicas	5.057	4.205	3.496	5.055	-	17.813
Mº de Cultura	3.710	479	250	1.204	646	6.289
Mº de Sanidade e Consumo	-	-	-	-	123	123
Mº de Medio Ambiente	72.697	27.232	16.067	14.701	35.290	165.987
Mº de Vivenda	776	489	162	68	54.968	56.463
Total	440.414	195.722	170.560	350.634	235.841	1.393.171

(1) Inclúese o Capítulo VIII por non dispoñer de datos desglosados.

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos Ministerios

I.2. Cadro de persoal da Administración do Estado

■ Cadro A.4

Cadro de persoal da Administración do Estado. Por grupos. Galicia. 2006

	Funcionarios						Laborais			Total
	A	B	C	D	E	(*)	Fixos	Temporais	Varios	
Delegación do Goberno	73	63	143	174	2	-	94	4	7	560
Mº de Xustiza	11	2	6	14	-	-	-	-	4	37
Mº de Defensa	-	-	-	-	-	509	1.262	-	-	1.771
Mº de Economía e Facenda	53	141	180	136	2	-	144	83	3	742
Mº do Interior	619	426	4.893	295	3	-	154	31	1	6.422
Mº de Fomento	81	39	542	1.638	64	-	2.133	811	142	5.450
Mº de Educación e Ciencia	125	32	65	28	1	-	71	110	98	530
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	190	273	871	1.346	34	-	452	138	101	3.405
Mº de Industria, Turismo e Comercio	4	12	25	9	-	-	11	-	3	64
Mº de Administracións Públicas	5	4	16	26	-	-	5	1	-	57
Mº de Medio Ambiente	23	30	64	23	-	-	96	85	-	321
Total	1.184	1.022	6.805	3.689	106	509	4.422	1.263	359	19.359

(*) Non se dispón dos datos de clasificación por grupos do persoal funcionario, nin datos desglosados de persoal laboral

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

■ Cadro A.5

Cadro de persoal da Administración do Estado. Por provincias. Galicia. 2006

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Delegación do Goberno	239	62	96	163	560
Mº de Xustiza	27	3	2	5	37
Mº de Defensa	1.425	12	14	320	1.771
Mº de Economía e Facenda	294	100	145	203	742
Mº do Interior	2.708	1.010	633	2.071	6.422
Mº de Fomento	2.380	711	546	1.813	5.450
Mº de Educación e Ciencia	172	-	-	358	530
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	1.413	484	542	966	3.405
Mº de Industria, Turismo e Comercio	20	7	6	31	64
Mº de Administracións Públicas	22	9	10	16	57
Mº de Medio Ambiente	180	65	28	48	321
Total	8.880	2.463	2.022	5.994	19.359

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

2. Investimentos e cadros de persoal da Comunidade Autónoma de Galicia

2.1. Investimentos da Comunidade Autónoma de Galicia previstos nas Leis de Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia

■ Cadro A.6 Orzamentos iniciais dos capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia. 2006

	Cap. 6	Cap. 7	Total 6 y 7
Parlamento	1.136.975	34.055	1.171.030
Consello de Contas	827.893	-	827.893
Consello da Cultura Galega	388.650	-	388.650
Presidencia da Xunta	31.388.897	18.423.102	49.811.999
Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar	25.671.642	17.035.816	42.707.458
Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza	30.854.708	23.781.971	54.636.679
Economía e Facenda	6.830.707	101.091.907	107.922.614
Política Territorial, Obras Públicas e Transportes	354.512.614	64.609.291	419.121.905
Educación e Ordenación Universitaria	112.750.000	29.627.226	142.377.226
Innovación e Industria	29.904.891	204.996.039	234.900.930
Medio Rural	150.853.388	293.096.135	443.949.523
Cultura e Deporte	42.267.553	74.897.188	117.164.741
Sanidade	33.464.697	1.633.110	35.097.807
Pesca e Asuntos Marítimos	49.078.899	133.629.624	182.708.523
Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible	52.010.264	108.156.989	160.167.253
Traballo	10.993.687	590.059	11.583.746
Vivenda e Solo	6.247.105	77.966.553	84.213.658
Consello Consultivo de Galicia	105.520	-	105.520
Transferencias a CC.LL	-	90.228.881	90.228.881
Gastos de diversas consellerías	25.371.280	6.500.000	31.871.280
Total Administración Xeral	964.659.370	1.246.297.946	2.210.957.316
Serv. Gal. De Pom. Da Igualdade do Home e da Muller	-	-	0
Escola Galega de Administración Pública (EGAP)	895.893	-	895.893
Centro de Estudos Xudiciais e Seg. Publi. De Galicia	-	-	0
Instituto Galego de Estatística (IGE)	1.803.900	-	1.803.900
Tribunal Galego de Defensa da Competencia	90.000	-	90.000
Instituto Galego de Consumo	1.303.328	310.000	1.613.328
Servizo Galego de Saúde (SERGAS)	132.200.188	1.092.817	133.293.005
Augas de Galicia	20.640.316	111.776.083	132.416.399
Fondo Galego de Garantía Agraria	2.498.491	55.774.187	58.272.678
Instituto Galego das Artes Esc. E Musicais	4.865.659	-	4.865.659
Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS)	77.268.607	6.600.000	83.868.607
Total Organismos Autónomos	241.566.382	175.553.087	417.119.469
Total orzamento bruto	1.206.225.752	1.421.851.033	2.628.076.785
Total transferencias internas	-	180.849.106	180.849.106
Total orzamento consolidado	1.206.225.752	1.241.001.927	2.447.227.679

Datos en miles de euros

Fonte: Proxecto de Orzamentos Xerais C.A. De Galicia para 2006

2.2. Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia

Cadro de persoal da Administración Xeral e Especial da Xunta de Galicia. 1998-2006

■ Cadro A.7

		2006
Persoal funcionario ⁽¹⁾		9.133
Persoal funcionario interino ⁽¹⁾		1.168
Persoal laboral fixo ⁽¹⁾		7.516
Persoal docente non universitario ⁽²⁾		34.456
Persoal en institucións sanitarias ⁽²⁾		27.797
Efectivos da policía ⁽³⁾		391
Persoal da Admón. de Xustiza ⁽²⁾		2.378
Total		82.839
Total outros anos		
	2005	78.228
	2004	76.726
	2003	76.999
	2002	76.407
	2001	76.584
	2000	75.284
	1999	73.802
	1998	69.179

Fonte: Consellería da Presidencia, Relacións Institucionais e Administración Pública. Dirección Xeral da Función Pública

(1) Xunta de Galicia a 31-12-2006

(2) MAP DATOS A 01-07-2006

(3) Jefatura Superior de Policía de Galicia datos a 31-12-2006

Cadro de persoal funcionario da Xunta de Galicia. Por grupos. 2005 -2006 ⁽¹⁾

■ Cadro A.7a

Grupo		Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Porcentaxe
A	2005	1.809	248	2.057	21,38
	2006	2.021	280	2.301	22,34
B	2005	1.241	86	1.327	13,79
	2006	1.220	222	1.442	14,00
C	2005	1.418	35	1.453	15,10
	2006	1.409	113	1.522	14,78
D	2005	3.503	193	3.696	38,42
	2006	3.485	353	3.838	37,26
E	2005	991	96	1.087	11,30
	2006	998	200	1.198	11,63
Total	2005	8.962	658	9.620	100
	2006	9.133	1.168	10.301	100,00

(1) Inclúe servizo activo, servizos especiais, excedencia por coidado de fillos e func. en prácticas

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7b

Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2001-2006 ⁽¹⁾

	Número						Porcentaxe					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Grupo I	279	280	270	249	251	256	5,22	5,38	4,65	4,41	3,58	3,41
Grupo II	495	494	544	542	536	545	9,26	9,48	9,38	9,61	7,65	7,25
Grupo III	795	813	932	951	1.174	1.264	14,88	15,61	16,07	16,86	16,75	16,82
Grupo IV	1.499	1.452	1.626	1.545	1.643	1.866	28,05	27,87	28,03	27,39	23,45	24,83
Grupo V	2.233	2.130	2.429	2.354	3.403	3.585	41,79	40,89	41,87	41,73	48,57	47,70
Grupo VIII	43	40	—	—	—	—	0,80	0,78	—	—	—	—
Outros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total	5.344	5.209	5.801	5.641	7.007	7.516	100	100	100	100	100	100

(1) Inclúe servizo activo, excedencia forzosa e excedencia por coidado de familiares

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

**Cadro de persoal da Xunta de Galicia,
segundo a súa relación de servizos. 2006**

■ Cadro A.7c

	Número	Porcentaxe
Funcionarios/as	9.133	51,26
Interínos/as	1.168	6,56
Laborais fixos/as	7.516	42,18
Total	17.817	100

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza.
Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7d

**Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica e grupos.
(Administración xeral e especial). 2006 ⁽¹⁾**

	Grupo					Total	
	A	B	C	D	E	Nº	%
Servizos centrais	670	323	460	729	120	2.302	25,21
A Coruña (1)	300	213	242	451	110	1.316	14,41
Lugo (1)	183	128	138	297	75	821	8,99
Ourense (1)	160	147	176	407	88	978	10,71
Pontevedra (1)	149	106	108	288	62	713	7,81
Vigo (1)	133	81	107	275	88	684	7,49
Ferrol	43	20	25	74	30	192	2,10
Delegación A Coruña (2)	184	88	59	336	193	860	9,42
Delegación Lugo (2)	81	44	36	208	70	439	4,81
Delegación Ourense (2)	31	14	17	146	32	240	2,63
Delegación Pontevedra (2)	75	55	40	271	130	571	6,25
Outros	12	1	1	3		17	0,19
Total	2.021	1.220	1.409	3.485	998	9.133	100
Porcentaxe	22,13	13,36	15,43	38,16	10,93	100	

(1) Servizos periféricos ubicados no Concello

(2) Servizos periféricos existentes no resto da provincia

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7e

Persoal funcionario e laboral fixo da Administración da CA Galega. Por sexo e idade. Galicia. 2006

	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65	Máis de 65	Outros	Total
Funcionarios/as de carreira												
Subtotal	13	243	804	1.455	1.909	1.687	1.249	1.014	595	105	70	9.144
Mulleres	9	144	467	860	1.041	864	638	506	234	18	43	4.824
Homes	4	99	337	595	868	823	611	508	361	87	27	4.320
Persoal laboral												
Subtotal	13	237	615	937	1.390	1.625	1.171	933	545	23	36	7.525
Mulleres	6	120	291	518	864	1.020	739	573	319	14	22	4.486
Homes	7	117	324	419	526	605	432	360	226	9	14	3.039
Total	26	480	1.419	2.392	3.299	3.312	2.420	1.947	1.140	128	106	16.669
Mulleres	15	264	758	1.378	1.905	1.884	1.377	1.079	553	32	65	9.310
Homes	11	216	661	1.014	1.394	1.428	1.043	868	587	96	41	7.359

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Persoal funcionario e laboral da Xunta de Galicia. Por grupos e sexos. (Administración xeral e especial). 2006

■ Cadro A.7f

	Homes	Mulleres	Total	Porcentaxe
Grupo A	1.410	867	2.277	13,37
Grupo B	1.220	926	2.146	12,60
Grupo C	1.296	1.377	2.673	15,70
Grupo D	1.845	3.506	5.351	31,42
Grupo E	1.958	2.625	4.583	26,91
Total	7.729	9.301	17.030	100
Porcentaxe	45,38	54,62		

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2005/2006

■ Cadro A.8

	Santiago	A Coruña	Vigo	Total
Persoal docente				
Funcionarios de carreira	1.430	789	862	3.081
Funcionarios de emprego interino	2	9	5	16
Contratados administrativos ⁽¹⁾	0	155	0	155
Subtotal 2005/2006	1.432	953	867	3.252
Persoal non docente				
Funcionarios de carreira	15	308	3	326
Persoal laboral	0	266	0	266
Outro persoal	2	5	0	7
Subtotal 2005/2006	17	579	3	599
Total 2005/2006	1.449	1.532	870	3.851

(1) Inclúe os profesores asociados estranxeiros con contrato laboral
 Fonte: MAP. Base de datos do Rexistro Central de Persoal

2.2.1. Cadros de persoal do Parlamento de Galicia e os seus organismos dependentes (I)

■ Cadro A.9

Parlamento de Galicia. Cadro de persoal. 1998-2006 ⁽¹⁾

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Parlamento	92	89	90	90	89	92	90	92	90

Fonte: Parlamento de Galicia

Valedor do Pobo. Cadro de persoal. 1998-2006

	Grupo					Total
	A	B	C	D	E	
1998	8	0	3	4	4	19
1999	8	0	3	4	4	19
2000	7	0	3	4	4	18
2001	7	0	3	4	4	18
2002	7	0	3	4	4	18
2003	7	0	4	4	4	19
2004	8	0	4	4	4	20
2005	8	0	4	4	4	20
2006	8	0	4	4	4	20

Fonte: Valedor do Pobo

	Persoal funcionario e laboral	Persoal eventual	Persoal interino	Total
1998	47	5	11	63
1999	48	5	11	64
2000	56	5	11	72
2001	56	5	11	72
2002	59	5	11	75
2003	64	5	11	80
2004	68	5	10	83
2005	67	5	10	82
2006	72	5	10	87

Fonte: Consello de Contas de Galicia

2.2.2. Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantís

a) Cadros de persoal dos organismos autónomos

■ Cadro A.10

Consello Consultivo de Galicia. Cadro de persoal. 1998 -2006

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal interino	Total
1998	12	7		19
1999	12	7		19
2000	13	7		20
2001	16	7		23
2002	16	7		23
2003	16	7	1	23
2004	16	7	1	24
2005	16	1	1	18
2006	16	1	1	18

Fonte: Consello Consultivo de Galicia

■ Cadro A.10a

Entidades públicas. Cadro de persoal. 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Compañía de Radio-Televisión de Galicia e sociedades	664	696	677	676	705	691	709	920
Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE)	82	83	81	112	112	117	95	90
Fundación Pública Hospital Verín	160	166	168	168	167	168	169	171
Fundación Hospital Barbanza	179	205	232	233	150	141	250	259
Fundación Hospital Virxe da Xunqueira	124	194	204	194	196	224	238	257
Fundación Pública Hospital comarcal do Salnés			176	181	201	211	213	225
Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	13	13	14	15	15	17	15	18
Consello Económico e Social	10	11	11	10	9	11	11	9
Portos de Galicia	84	98	115	117	117	116	116	110
Fundación Pública Urgencias Sanitarias de Galicia (061)	122	120	124	144	145	145	145	180
Fundación Pública Escola Galega de Admón. Sanitaria (FEGAS)	17	17	19	19	19	20	20	29
Fundación Pública Foro Permanente Iberoamericano de Saúde	3	3	4	4	4	5	5	1
Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia			10	11	11	45	11	8
Instituto Enerxético de Galicia	10 ⁽¹⁾	12 ⁽¹⁾	27	29	30	31	30	30
Centro Informático para a Xestión Tributaria, Económico-Financeira e Contable	76	69	89	87	90	91	94	99
Axencia Galega de Desenvolvemento Rural				21	30	38	33	33
Total	1.560	1.692	1.951	2.021	2.001	2.071	2.154	2.439

(1) Datos da sociedade mercantil Xestión Enerxética de Galicia, SA (Xestenga), matriz do Instituto
Fonte: Cada unha das entidades públicas relacionadas

c) Cadros de persoal das sociedades mercantís

■ Cadro A.10b

Sociedades mercantís. Cadro de persoal. 1999-2006

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sociedade Galega do Medio Ambiente (SOGAMA, SA)	11	23	27	19	21	18	20	24
Sociedade de Imaxe e Promoción Turística de Galicia, SA (Turgalicia)	92	90	101	144	101	103	178	100
Xestión Urbanística da Coruña, SA (XESTUR)	8	9	8	8	8	11	11	20
Xestión Urbanística de Lugo, SA	5	5	5	5	7	8	8	9
Xestión Urbanística de Ourense, SA	7	8	10	10	9	9	9	8
Xestión Urbanística de Pontevedra, SA	8	8	8	7	10	10	10	15
SA de Xestión do Plan Xacobeo	73	38	51	46	60	46	47	47
SA de Xestión do Centro de Supercomputación de Galicia (CESGA)	15	16	25	28	26	24	25	24
SA para o Desenvolvemento Comarcal de Galicia	28	62	61	60	70	83	90	98
SA para o Desenvolvemento Industrial de Galicia			26	17				
Instituto Galego de Medicina Técnica, SA	157	185	216	225	240	266	269	279
Galicia Calidade, SA	2	4	4	4	4	4	3	3
XesGaliçia	15	15	15	15	15	15	15	15
Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia S.A.	17	16	15	15	15	14	15	15
Sociedade Pública de Invesrimentos de Galicia S.A.	19	18	17	17	17	26	13	13
Retegal	45	40	45	44	45	44	44	42
Xenética Fontao, SA	8	8	8	11	7	7	11	9
Autopista Alto de Santo Domingo Ourense, SA						4	4	
Total	510	545	642	675	655	692	772	721

(1) Inclúe persoal de Sodiga

Fonte: Cada unha das sociedades mercantís relacionadas

2.3. Resumo dos cadros de persoal ao servizo da Administración da CA de Galicia

Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia. 1996/2000/2003-2006

■ Cadro A.11

	1996	2000	2003	2004	2005	2006
Xunta de Galicia	63.437	75.284	76.407	76.726	78.228	82.839
Universidades	5.057	5.904	3.904	3.942	3.937	3.851
Parlamento de Galicia	88	90	92	90	92	90
Consello de Contas de Galicia	68	72	80	83	82	87
Valedor do Pobo	17	18	19	20	20	20
Consello Consultivo de Galicia	11	20	23	24	18	18
Consello Económico e Social (CES) de Galicia	9	11	(*)	(*)	(*)	(*)
Compañía de Radio-Televisión de Galicia (CRTVG)	682	696	(*)	(*)	(*)	(*)
Outras entidades públicas	293	973	2.023	2.114	2.154	2.439
Sociedades mercantís	335	571	655	510	772	721
Total	69.369	83.639	83.203	83.509	85.303	90.065

(*) No ano 2003 e seguintes incluídos nos epígrafes doutras entidades públicas

Fonte: Xa citadas

3. Cadro de persoal da Administración Local de Galicia

Cadro de persoal da Administración Local. Galicia. 2002-2006

■ Cadro A.12

	2002	2003	2004	2005	2006
A Coruña	10.151	11.167	10.871	10.852	11.252
Lugo	4.452	4.889	4.692	4.603	4.655
Ourense	4.968	5.351	4.667	5.146	5.123
Pontevedra	9.215	9.801	8.706	8.463	9.149
Galicia	28.786	31.208	28.936	29.064	30.179

Comprende a funcionarios e laborais das deputacións e concellos
Fonte: MAP

Investimentos (Cap. VI e VII) das deputacións provinciais. Galicia. 2003-2006

	Capítulo VI				Capítulo VII				Total			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
A Coruña	32.125.381	37.341.407	33.163.457	26.788.622	34.962.970	29.864.652	30.261.450	38.026.790	67.088.351	67.206.059	67.602.857	64.815.412
Lugo	30.381.073	31.714.952	37.085.964	85.378.121	9.430.246	4.080.931	3.755.918	3.388.728	39.811.319	35.795.883	35.470.870	88.766.849
Ourense	14.785.532	14.453.339	15.599.561	19.135.490	2.605.544	2.705.385	4.057.165	2.401.154	17.391.076	17.158.724	18.510.504	21.536.644
Pontevedra	26.164.208	32.853.101	37.558.898	35.313.637	29.196.000	30.481.951	33.748.754	30.707.143	55.360.208	63.335.052	66.601.855	66.020.780
Galicia	103.456.194	116.362.799	123.407.880	166.615.870	76.194.760	67.132.919	71.823.287	74.523.815	179.650.954	183.495.718	195.231.167	241.139.685

Datos en euros
Fonte: MAP

4. Investimentos e cadros de persoal das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais.

4.1. Entes públicos

Persoal e investimentos da Entidade Pública Empresarial Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF). Efectivos de persoal (a 31 de decembro)

■ Cadro A.13

	2005	2006
Galicia	727(*)	708(*)

(*) Non se dispón de datos desglosados por provincias

Investimentos (miles de euros)

	2005	2006
A Coruña	36.250	37.210
Lugo	24.064	15.301
Ourense	82.674	94.947
Pontevedra	47.117	72.641
Galicia	190.105	220.099

Datos en miles de euros
Fonte: ADIF

4.2. Entidades de Dereito Público con personalidade xurídica que axustan a súa actividade ao ordeamento xurídico privado

Personal do Consorcio de Compensación de Seguros

■ Cadro A.14

	2003	2004	2005	2006
A Coruña	8	8	8	8
Galicia	8	8	8	8

Efectivos de persoal (a 31 de decembro)
Fonte: Delegación do Consorcio de Compensación de Seguros en Galicia

Personal e investimentos do Consorcio Zona Franca de Vigo Efectivos de persoal

■ Cadro A.15

	2005	2006
Vigo (Pontevedra)	82	83
Galicia	82	83

Investimentos

	2005	2006
Vigo (Pontevedra)	39.621	37.645
Galicia	39.621	37.645

Datos en miles de euros
Fonte: Delegación do Consorcio da Zona Franca en Vigo

4.2.6. Investimentos e cadro de persoal de Ferrocarrís de Vía Estreita (Feve)

■ Cadro A.16

	Efectivos de persoal			
	2003	2004	2005	2006
A Coruña	61	66	68	66
Lugo	18	18	16	17
Galicia	79	84	84	83

A 31 de decembro.

	Investimentos			
	2003	2004	2005	2006
A Coruña	2.340	2.110	1.720	1.410
Lugo	440	40	200	1.990
Galicia	2.780	2.150	1.920	3.400

En miles de euros

Fonte: Dirección de Comunicación de Feve

■ Cadro A.17

	Persoal e investimentos de Paradores de Turismo, SA. Efectivos de persoal			
	2003	2004	2005	2006
A Coruña	171	182	177	165
Lugo	89	105	101	103
Ourense	20	44	63	67
Pontevedra	201	204	207	199
Galicia	481	535	548	534

A 31 de decembro

	Investimentos			
	2003	2004	2005	2006
A Coruña	1.496	4.291	123	56
Lugo	32	49	67	70
Ourense	3.326	4.238	203	225
Pontevedra	2.601	1.897	350	107
Galicia	7.455	10.475	743	458

En miles de euros

Fonte: Dirección de Persoal de Paradores de Turismo de España, SA

■ Cadro A.18

Persoal e investimentos de RENFE operadora
Efectivos de persoal

	2005	2006
A Coruña	183	179
Lugo	92	88
Ourense	143	138
Pontevedra	150	145
Galia	568	550

A 31 de decembro

Investimentos

	2005	2006
A Coruña	12	11
Lugo		
Ourense	10	
Pontevedra	75	391
Varias provincias	10	
Galia	107	402

En miles de euros
Fonte: Renfe operadora

■ Cadro A.19

Persoal e investimentos do grupo RTV
Efectivos de persoal

	2005	2006
Galia	166(*)	123(*)

A 31 de decembro

(*) Datos cadro de persoal fixo e temporal. Non se dispón de datos desglosados por provincias.

Investimentos 2006

	RTVE, SA
A Coruña	166
Galia	166

Datos en miles de euros
Fonte: RTVE

**Investimentos da Entidade Pública Empresarial do Solo (SEPES).
2003-2006**

■ **Cadro A.20**

	2003	2004	2005	2006
A Coruña	7.670	10.530	6.006	8.489
Lugo	860	180	93	395
Ourense	—	—	—	—
Pontevedra	—	—	—	—
Galicia	8.530	10.710	6.099	8.884

Datos en miles de euros
Fonte: SEPES

Investimentos e cadro de persoal da Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

Efectivos de persoal (a 31 de decembro) ⁽¹⁾

■ **Cadro A.21**

Ano 2006	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Navantia	2.358	0	0	0	2.358
Grupo TRAGSA	695	185	184	156	1.220
Axencia EFE	11	0	0	0	11
Grupo INFOINVEST ⁽²⁾	6	0	0	0	6
Total	3.070	185	184	156	3.595

Investimentos

Ano 2006	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Navantia	7.563	0	0	0	7.563
Grupo INFOVEST ⁽²⁾	1.981	1565	0	1750	5.296
Grupo Tragsa					1.959
MERCASA	23				23
Total	9.567	1565	0	1750	14.841

(1) Datos persoal fixo e temporal.

(2) Parques empresariais en execución por SEA (85% INFOINVEST / 15% XUNTA); afecta a diversas provincias.

(3) Investimentos financeiros.

Fonte: SEPI

CONCLUSIÓNS

do equipo autor deste informe

Primeira. O crecemento económico de Galicia en 2006 (4,1%) superou en dúas décimas o promedio estatal (por primeira vez na última década sen coincidir con ano xacobeo), foi o maior por comunidades autónomas (igualado con outras tres) e 1,2 puntos maior que a suba media da Unión Europea.

Por sectores produtivos, na xeración do PIB de Galicia o enerxético (7,5%), agro-pesqueiro (5,7%) e a industria (4,5%) tiveron a evolución máis positiva, mentres que a construción (-0,5%) foi o único que presentou unha evolución negativa. (Capítulo 1).

Segunda. O crecemento económico galego do ano 2006 xerou unha suba do emprego neto (2,9%) medio punto por baixo da do ano anterior e sete décimas por baixo da suba media estatal.

Sectorialmente, a creación de emprego neto foi especialmente importante nos servizos (5,1%) mentres que diminuíu no sector agro-pesqueiro e na industria. (Capítulo 1).

Terceira. O saldo do comercio galego co estranxeiro, tradicionalmente deficitario, estivo a piques de lograr equilibrio no primeiro trimestre de 2006, deteriorándose progresivamente no seguinte semestre a taxa de cobertura e recuperándose algo no último trimestre.

No saldo exterior total (co estranxeiro e coas outras comunidades autónomas) Galicia é a terceira comunidade con máis saldo negativo absoluto e en porcentaxe de déficit en relación co seu PIB (23,8%, case catro puntos máis que no ano anterior). (Capítulo 1).

Cuarta. A taxa de inflación rexistrada en Galicia en 2006 (2,6%) tivo un importante descenso respecto do ano anterior (1,1 puntos) e quedou unha décima por baixo do promedio español e medio punto por riba do da UE. (Capítulo 1).

Quinta. O gasto en I+D de Galicia en 2005 (último ano dispoñible) supón o 0,89% do PIB -tres décimas por riba sobre o do ano precedente- pero por baixo da media estatal- 1,07.

Por primeira vez o sector empresarial é o primeiro en volume de investimento, seguido a pouca distancia do correspondente ó sector do ensino público. (Capítulo 2).

Sexta. A poboación de Galicia en 2006 medrou moi lixeiramente (0,14%) mentres que a estatal aumentou a un ritmo seis veces maior (0,91%), polo que continúa a perda de peso relativo demográfico de Galicia no conxunto do Estado. No último sexenio, o crecemento da poboación española (11,4%) multiplicou por oito a porcentaxe galega (1,44%). (Capítulo 4).

Sétima. O grupo de idade de menos de 34 anos é o maioritario na emigración galega (60% do total), o que reflicte que de Galicia está a marchar persoal moi cualificado despois de investir na súa formación. (Capítulo 4).

Oitava. Galicia segue a ser en 2006, un ano máis, a penúltima comunidade autónoma por taxa de natalidade. Se o ano pasado era a terceira en taxa de mortalidade, en 2006 pasou a ser a segunda (por detrás tan só de Asturias). O efecto combinado das dúas taxas fixo que Galicia fose en 2006 a comunidade autónoma cun maior descenso poboacional en valor absoluto. Se o crecemento natural da poboación estatal foi dun 2,5 por mil, en Galicia produciuse unha diminución do 2,8 por mil. (Capítulo 4).

Novena. O crecemento da poboación activa de Galicia en 2006 (1,7%) foi moito menor que no promedio estatal (3,1%).

A taxa de actividade subiu en Galicia unha décima menos que no promedio estatal, e fíxoo cunha suba na das mulleres e unha diminución na dos homes, polo que a diferenza por sexos reduciuse, pero é aínda moito maior nos homes (62,2%) que nas mulleres (45,8%). (Capítulo 4).

Décima. O crecemento da taxa de ocupación galega (1,3 puntos) superou en tres décimas ao promedio español aínda que segue nun nivel baixo (49,3%) en comparanza co estatal (53,7%).

Pese á redución do diferencial en 2006, a taxa de ocupación das mulleres en Galicia (40,5%) segue a ser moito menor que a dos homes (58,4%). (Capítulo 4).

Décimo primeira. O descenso do desemprego en Galicia en 2006 (10,3%) multiplicou por seis o estatal (1,7%).

A taxa de desemprego baixou un punto en Galicia (seis décimas máis que no Estado). A taxa de desemprego feminino en Galicia (11,4%) baixou oito puntos no último bienio pero segue a estar moi por riba da masculina (case o dobre). (Capítulo 4).

Décimo segunda. Os datos do paro rexistrado demostran que a comparación interanual de decembro de 2006, con respecto a decembro de 2005, reflicte unha redución do 10,08%, significativamente superior á do conxunto de España (3,81%).

A taxa de paro rexistrado alcanza o 12,51% en 2006, fronte ao 14,11% de 2005 e fronte ao 9,54 da media estatal, presentando un peor comportamento no caso das mulleres onde alcanzou o 17,40% fronte ao 9,60% do colectivo masculino, pero cunha significativa redución con respecto a 2005 (19,96%), especialmente no grupo de mulleres maiores de 25 anos. (Capítulo 4).

Décimo terceira. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación de postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, etc.). As mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 27% inferior ao do home e o 30% tiveron salarios inferiores ao Salario Mínimo Interprofesional. O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 82% das prestacións recibidas polos homes. De igual forma as pensionistas galegas só percibiron o 71,6% da pensión media anual do grupo de homes. (Capítulo 5).

Décimo cuarta. Mantense unha maior representación dos homes na contratación (53,5% fronte ás mulleres (46,5%) que vai unida a unha maior temporalidade feminina (38,7% fronte ao 32% dos homes) e a un maior uso de contratos a tempo parcial (65%).

Seguen a existir modalidades contractuais eminentemente femininas (interinidade 72,11% e fomento de emprego 62,21%), sectores de actividade (servizos) e ocupacións (empregada administrativa e de servizos de restauración, persoais e de comercio) reservadas ás mulleres. (Capítulo 5).

Décimo quinta. Os permisos por maternidade/paternidade foron desfrutados polas nais no 98,14% dos casos e só nun 1,86% polos pais. Porcentaxes similares danse nas excedencias por coidado de fillo. Debido ao envellecemento da poboación galega, é salientable que as persoas que atenden a dependentes son mulleres o 99,40% e homes o 0,60%. (Capítulo 5).

Décimo sexta. Obsérvase que no ano 2006, agás no réxime especial do mar, incrementáanse as cifras de empresas en alta. No Réxime Xeral da Seguridade Social, o 86,83% das empresas teñen menos de 10 traballadores/as. O sector da construción é o de maior número de aperturas de centros de traballo, supoñendo máis do 54% do total e con gran diferenza, o que reflicte máis traballadores/as ocupados/as. (Capítulo 6).

Décimo sétima. En 2006 o aumento das persoas galegas afiliadas á Seguridade Social é o máis importante dos cinco anos precedentes, diminuíndo moi lixeiramente os/as cotizantes ó réxime do mar e ó agrario e cun incremento importante nos réximes xeral e de autónomos. (Capítulo 6).

Décimo oitava. Como nos anos precedentes continua no ano 2006 a tendencia a un maior incremento das afiliacións do colectivo das mulleres, pasando a representar en media anual do citado ano o 43,22% do total dos/as afiliados/as en Galicia. (Capítulo 6).

Décimo novena. O número de perceptores/as da prestación económica por desemprego aumenta lixeiramente en 2006 sobre o ano precedente, situándose en 79.200 en media anual que supoñen o 6,91% do total español. (Capítulo 13).

Vixésima. O forte aumento das afiliacións á Seguridade Social en 2006 en Galicia incrementa os efectos positivos da relación activos/pasivos no sistema da Seguridade Social que pasa a representar en 2006 1,48 cotizantes por pensionista, moi lonxe, de todos xeitos do 2,24 do conxunto do Estado. (Capítulo 13).

Vixésima primeira. Do total de contratos rexistrados o 88,86% o foron baixo unha modalidade de duración temporal, e só o 11,14% o foron de forma indefinida. Prodúcese un significativo aumento das conversións de contratos temporais en indefinidos pasando dos 34.470 de 2005 aos 55.984 de 2006. Non obstante mantense unha porcentaxe de temporalidade do 34,9%.

A modalidade contractual máis utilizada segue a ser o contrato eventual por circunstancias da produción (40,91% dos contratos iniciais). En segundo lugar atópase o contrato de obra ou servizo determinado (38,11% dos contratos iniciais). (Capítulo 7).

Vixésimo segunda. As persoas asalariadas temporais alcanzan o 34,6% no colectivo masculino e o 40,9% no feminino (sector privado, no que diminuíu a temporalidade en tres décimas) e un 19,5% e 32,3% segundo sexan homes ou mulleres, no caso do sector público. A rotación das persoas asalariadas galegas foi de 2,49 contratos eventuais por cada persoa traballadora e a rotación das mulleres galegas alcanzou os 2,40 contratos. (Capítulo 7).

Vixésimo terceira. O número de ETT, tras o descenso de 2005, ten un notable repunte no ano 2006 (16,8%). Os contratos de posta a disposición reflicten no 2006 a cifra máis alta da última década (102.500). (Capítulo 7).

Vixésimo cuarta. O orzamento destinado ao Plan FIP e tamén o asignado ás accións do Fondo Social Europeo incrementouse en 2006. Tamén se incrementaron lixeiramente o número de cursos e de alumnos/as do plan FIP, descende o número de alumnos/as e cursos cofinanciados polo Fondo Social Europeo na tendencia dos últimos anos.

O orzamento destinado aos cursos impartidos polos centros colaboradores representa o 86,78% do destinado á totalidade do Plan FIP.

A inserción laboral, medida cos criterios establecidos oficialmente e, como dato global referida aos datos do ano 2005, é dun 48,65%. (Capítulo 8).

Vixésimo quinta. O Acordo de formación profesional para o emprego asinado en febreiro de 2006, integra nun só subsistema a FP continua que vai dirixida a traballadores/as ocupados/as e tamén a FP ocupacional dirixida aos traballadores/as desempregados/as. O Acordo prevé Convocatorias de Plans de Formación de demanda (plans de Formación de empresa, Plans de Formación Agrupados e plans específicos de Economía Social) e outra de Plans de Formación de oferta (Modalidade xeral de oferta e Plans intersectoriais. O despregue e posta en marcha de novo deseño formativo – prevese estará operativo plenamente en 2007, sendo o 2006 un ano de transición entre modelos formativos. (Capítulo 8).

Vixésimo sexta. O avance de datos en formación continua para o período 2005-2006 dá para Galicia un número de participantes de 95.403, dos que 54,4 % eran homes e un 45,6 mulleres, os grupos de idade co maior número son os dos intervalos de 26 a 35 anos e o de 36 a 45 anos.

As maiores porcentaxes de participación corresponden a traballadores/as cualificados/as, seguidos de non cualificados/as técnicos/as. Tanto en plans de oferta como de demanda a modalidade formativa é preponderantemente presencial, sendo os cursos formativos por contidos máis destacados tanto dende os plans de oferta, como de demanda, os cursos de informática de usuario/ofimática, prevención de riscos laborais, seguridade alimentaria, manipulación e control, xestión de recursos humanos e idiomas. (Capítulo 8).

Vixésimo sétima. O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2006, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 714, dos cales 126 son de sector (afectando a unha media de 2760 traballadores/as) e 588 de empresa (afectando a unha media de 124 traballadores/as). Asináronse por primeira vez este ano 29 novos convenios, 2 de sector e 27 de empresa, continuando deste xeito a tendencia á fragmentación da negociación colectiva. (Capítulo 9).

Vixésimo oitava. O incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados en 2006 foi do 3,88%. Esta media é superior en 1,28 puntos ao IPC galego de 2006 que foi do 2,6 e superior en 1,18 ao estatal de 2006 que foi do 2,7.

O 46,6% dos convenios asinados e o 73,4% dos revisados recollen cláusulas de revisión salarial.

O 93,8% dos convenios asinados en 2006 recollen cláusulas sobre saúde laboral.

Tan só o 29,5% dos convenios asinados recollen cláusulas sobre discriminación. Do mesmo xeito, ten un carácter anecdótico, que 7 convenios recollan a distribución irregular da xornada.

O número de convenios colectivos que recollen cláusulas de sometemento ao Acordo Galego de Solución Extraxudicial de Conflitos (AGA) foi de 57 convenios, o 29,5% do total dos asinados, cifra que dista moito de ser satisfactoria. (Capítulo 9).

Vixésimo novena. A tendencia crecente da sinistralidade que, en xeral, se iniciou en 1995, mantense despois da paréntese do ano 2003, experimentando o total de accidentes en xornada de traballo no ano 2006 un incremento do 1,17% en relación co ano anterior; aumento que se manifesta exclusivamente nos accidentes leves, xa que nos cualificados como graves e mortais apréciase un descenso, tendo diminuído en todas as cualificacións na provincia de Lugo.

Prodúcese unha diminución dos accidentes de traballo “in itinere” que supón un 2,18% menos que o ano anterior.

Na clasificación por actividades económicas, a construción, ao igual que en anos anteriores, segue a ser a actividade que máis sinistralidade rexistra. (Capítulo 10).

Trixésima. Os traballadores/as con contrato temporal véñse afectados en maior medida que os/as de contrato indefinido, con máis do 54% dos accidentes cando supón o 34,86% da poboación asalariada. (Capítulo 10).

Trixésimo primeira. No que se refire a accidentes mortais en xornada de traballo experimentouse unha diminución considerable que foi en total en Galicia do 23,53% e prodúcese tamén un descenso do 5,19% nos accidentes cualificados como graves. (Capítulo 10).

Trixésimo segunda. No que se refire ao índice de incidencia (relación accidentes/poboación asalariada) Galicia, no total de accidentes, está máis de tres puntos por debaixo do índice estatal, tendo sete comunidades menor índice de incidencia.

Referido a accidentes mortais, Galicia ocupa o cuarto lugar cun índice que está máis de tres puntos por riba da media estatal. (Capítulo 10).

Trixésimo terceira. No ano 2006 incrementáronse substancialmente as folgas provinciais, tanto nas ratios de folgas realizadas como de traballadores/as en folga e xornadas non traballadas. (Capítulo 11).

Trixésimo cuarta. Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia durante un período de catro anos e, tendo en conta os/as representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2006, pódese ver que a central sindical UGT-Galicia, cun 32,19% do total é a que obtivo maior número de representantes, seguida do SN de CCOO de Galicia e a CIG con 29,35% e 27,15%, respectivamente. (Capítulo 14).

Advertencia previa: O feito de que os datos se expresen nalgúns casos en miles (de euros ou de persoas), e noutros se redondeen en centos ou miles para facilita-la súa comprensión, orixina que, nalgúns casos, a suma dos parciais non coincida co total, xa que se optou porque reflectan do xeito máis aproximado posible, neses casos, a contía de cada un dos datos totais e do parcial.

Capítulo 1

A economía galega no ano 2006

■ Cadro I.1	Crecemento económico. OCDE. 2002-2006	22
■ Cadro I.2	Taxas de desemprego OCDE. 2002-2006	23
■ Cadro I.3	Crecemento do PIB Galicia, España e UE. 1996-2006.....	24
■ Cadro I.4	Evolución do PIB. Perspectiva da demanda. España 2005-2006.....	25
■ Cadro I.5	PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2005-2006	25
■ Cadro I.6	PIB Galicia e España. Perspectiva da oferta. 2006.....	26
■ Cadro I.7	Taxa de crecemento do PIB en 2006. Por comunidades autónomas.....	27
■ Cadro I.8	Produto Interior Bruto per cápita. Por CCAA. 2006	28
■ Cadro I.9	Taxa de Crecemento Anual Media do PIB entre 2000 e 2006. Por comunidades autónomas.....	28
■ Cadro I.10	Produto Interior Bruto per cápita en PPA. 2005.....	29
■ Cadro I.11	Evolución do emprego. 1995, 2005 e 2006. Galicia.....	30
■ Cadro I.12	Estrutura do emprego por ramas. Galicia	31
■ Cadro I.13	Emprego por ramas de actividade. Taxas de variación interanuais. Galicia. 2005-2006(A).....	31
■ Cadro I.14	Clasificación por produtividade. Por comunidades autónomas. 2006	33
■ Cadro I.15	Comercio exterior de Galicia. Por trimestres. 2005-2006.....	34
■ Cadro I.16	Taxa de cobertura. Galicia 2003-2006. Por trimestres.....	35
■ Cadro I.17	Principais capítulos de exportación. Galicia. 2006.....	35
■ Cadro I.18	Principais capítulos de importación. Galicia. 2006.....	37
■ Cadro I.19	Principais destinos das exportacións galegas. 2006	37
■ Cadro I.20	Principais provedores de Galicia. 2006	38

■ Cadro 1.21	Saldo exterior en 2006 das distintas comunidades autónomas.....	39
■ Cadro 1.22	Porcentaxe de variación do IPC. Galicia/España. 2001-2006	41
■ Cadro 1.23	Variación do IPC harmonizado.	41
■ Cadro 1.24	IPC. OCDE.2002-2006	42
■ Cadro 1.25	IPC por grupos especiais. Galicia e España. 2005 e 2006	43
■ Cadro 1.26	IPC por grupos de gasto. Galicia e España. 2006	43
■ Cadro 1.27	Custo laboral. Por comunidades autónomas. 2006	45
■ Cadro 1.28	Custo salarial. Por comunidades autónomas. 2006	46
■ Cadro 1.29	Outros custos. Por comunidades autónomas. 2006	47
■ Cadro 1.30	Xornada laboral. Por comunidades autónomas. 2006	48
■ Cadro 1.31	Custo laboral e os seus compoñentes. Por comunidades autónomas. 2006	49

Capítulo 2 Estrutura empresarial e política industrial

■ Cadro 2.1	Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2006	52
■ Cadro 2.2	Distribución das empresas. Por sectores económicos. Galicia/ España. 2003-2006	53
■ Cadro 2.3	Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2001-2006	53
■ Cadro 2.4	Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2006	54
■ Cadro 2.5	Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2003-2006	55
■ Cadro 2.6	Empresas, por estrato de asalariados/as e provincias. Galicia/España. 2003-2006.....	56
■ Cadro 2.7	Porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as. Galicia/España. 1995-2006	56
■ Cadro 2.8	Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2006	57
■ Cadro 2.9	Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados/as . Galicia/España. 2000-2006	57
■ Cadro 2.10	Evolución e estrutura da conta de explotación. Galicia. 2004-2006	59
■ Cadro 2.11	Evolución e estrutura patrimonial. Galicia. 2004-2006.....	60
■ Cadro 2.12	Evolución do indicador de confianza industrial (ICI). 2004-2006 (Mostra heteroxénea)	61
■ Cadro 2.13	Cifra de negocios por comunidades autónomas. 2005.....	62
■ Cadro 2.14	Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais variables da industria. 2001-2005	63
■ Cadro 2.15	Principais variables económicas. Por agrupacións de actividade. Galicia 2004-2005	63
■ Cadro 2.16	Ventas por CCAA. 2006	64
■ Cadro 2.17	Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada. 1995-2006	65
■ Cadro 2.18	Valor da produción comercializada. Por grandes agrupacións. Galicia. 2006.....	66
■ Cadro 2.19	Porcentaxe da produción comercializada. Por grandes agrupacións. Galicia e España. 2003-2006	67
■ Cadro 2.20	Sectorización por grandes agrupacións. % Galicia/España. 2002-2006.....	68
■ Cadro 2.21	Opinións empresariais.Total sector industrial (sen construción). Galicia. 2001-2006	69
■ Cadro 2.22	Índices de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2004-2006.....	70
■ Cadro 2.23	Índice de ocupación. Por comunidades autónomas. 2004-2006	70
■ Cadro 2.24	Viaxeiros, pernoctacións e estadia media Por comunidades autónomas. 2006.....	71
■ Cadro 2.25	Viaxeiros, pernoctacións e estancia media en Galicia. Por provincias. 2006	72
■ Cadro 2.26	Índices de prezos hoteleiros. Por comunidades autónomas. 2006	72
■ Cadro 2.27	Índice de ingresos hoteleiros. Por comunidades autónomas. 2006	73
■ Cadro 2.28	Indicadores de actividade e demanda. Galicia. 2006	74
■ Cadro 2.29	Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2005	75
■ Cadro 2.30	Evolución dos gastos internos en I+D. % Galicia/España. 1994-2005.....	76
■ Cadro 2.31	Gastos internos totais en I + D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2005	77
■ Cadro 2.32	Porcentaxe de execución do gasto en I+`D. Por sectores. Galicia e España. 2005	77
■ Cadro 2.33	Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas	78
■ Cadro 2.34	Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Europa. 2003-2004	79
■ Cadro 2.35	Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas	80
■ Cadro 2.36	Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empres e comunidades autónomas. 2005.....	81
■ Cadro 2.37	Poboación ocupada nos sectores de alta e medio-alta tecnoloxía. Por CCAA. 2005	81
■ Cadro 2.38	Grao de execución por eixe e media do Programa Operativo de Galicia Obxectivo 01 a 31-12-2006	87
■ Cadro 2.39	Número e coantía de proxectos aprobados.Galicia 1996-2006. Fondos de Cohesión....	89
■ Cadro 2.40	Contribución financeira da UE nos sectores agrariopisqueiros. Galicia. 2002-2006.....	90

■ Cadro 2.41	Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo. Por comunidades autónomas. 2000-2006	91
■ Cadro 2.42	Relación entre a execución 2006 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego	93
■ Cadro 2.43	PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2005	95
■ Cadro 2.44	Plan de competitividade do sector textil-confección Galicia.2005	95
■ Cadro 2.45	Aportacións do CDTI. Galicia. 2002-2006	96
■ Cadro 2.46	Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2006 e o 31.12.2006	96
■ Cadro 2.47	Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2006	97
■ Cadro 2.48	Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2006	98
■ Cadro 2.49	Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2006	99
■ Cadro 2.50	Fondos de capital de risco de XESGALICIA 2000-2006	101
■ Cadro 2.51	Convenios de subsidiación de xuros e apoio á peme. Galicia 2000-2006	102
■ Cadro 2.52	Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2006	102
■ Cadro 2.53	Programa de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME. Galicia. 2004-2006.....	103
■ Cadro 2.54	Subvencións a fondo perdido para proxectos empresariais de investimento. Galicia 2004-2006.....	103
■ Cadro 2.55	Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Innovación, Industria e Comercio (capítulo VII). Galicia. 2006.....	104
■ Cadro 2.56	Subvencións e axudas da Consellería do Medio Rural (capítulo VII). Galicia.2004-2006	105
■ Cadro 2.57	Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII). Galicia. 2004-2006.....	106
■ Cadro 2.58	Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII). Galicia. 2004-2006.....	107

Capítulo 3 **Economía Social**

■ Cadro 3.1	Sociedades de Economía Social. Distribución xeográfica. Por comunidades autónomas.	110
■ Cadro 3.2	Socios/as de sociedades cooperativas e sociedades laborais. Distribución xeográfica. Por CCAA	111
■ Cadro 3.3	Cooperativas constituídas e socios/as iniciais. Segundo clase. Por provincias. Galicia. 2006	111
■ Cadro 3.4	Cooperativas de traballo asociado constituídas e socios/as iniciais. Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2006.....	112
■ Cadro 3.5	Socios/as iniciais das sociedades laborais rexistradas Segundo sexo. Por provincia. Galicia 2005-2006	112
■ Cadro 3.6	Sociedades laborais rexistradas e socios/as iniciais. Segundo clase. Por provincia. Galicia. 2006	113
■ Cadro 3.7	Sociedades laborais rexistradas e socios/as iniciais. Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2005-2006	113
■ Cadro 3.8	Sociedades iniciais das sociedades laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Por provincia. Galicia 2005-2006	114
■ Cadro 3.9	Cooperativas constituídas e número de socios/as. Por actividade económica. Galicia. 2006	115
■ Cadro 3.10	Axudas ao autoemprego e á economía social. Galicia. 2006	116

Capítulo 4 **Poboación e mercado de traballo**

■ Cadro 4.1	Poboación de Galicia, España e UE. 2000-2007	118
■ Cadro 4.2	Poboación por comunidades autónomas. 2006-2007	118
■ Cadro 4.3	Porcentaxe de variación da poboación. Ano 2006	119
■ Cadro 4.4	Poboación de Galicia. Por provincias. 2001-2007	119
■ Cadro 4.5	Poboación por comunidades autónomas. 1998-2006	120
■ Cadro 4.6	Poboación estranxeira en Galicia. 1998-2007	121
■ Cadro 4.7	Poboación estranxeira. Por CCAA. 2002-2005.....	121
■ Cadro 4.8	Galicia. 1975-2006. Movementos naturais de poboación	122

■ Cadro 4.9	Poboación estranxeira. Galicia. Por provincias e España. 2007	122
■ Cadro 4.10	Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CCAA. 2006	123
■ Cadro 4.11	Movementos naturais de poboación. Galicia. 1975-2006	124
■ Cadro 4.12	Taxas de natalidade e mortalidade. Por CCAA. 2006.....	124
■ Cadro 4.13	Media de fillos por muller: UE. 1976-2005	126
■ Cadro 4.14	Indicador conxuntural de fertilidade. Galicia e España. 1997 - 2006	126
■ Cadro 4.15	Saldos migratorios. Galicia (e provincias), España. 2006	127
■ Cadro 4.16	Saldo migratorio entre CC.AA. 1997-2006	128
■ Cadro 4.17	Inmigracións procedentes do estranxeiro. Por CC.AA. de destino. Estranxeiros/as. 1997-2006	129
■ Cadro 4.18	Inmigracións procedentes do estranxeiro. Por CC.AA. de destino. Españóis/as. 1997-2006	129
■ Cadro 4.19	Poboación de 16 e máis anos, segundo a relación coa actividade económica. Galicia e provincias. 2003-2006.....	134
■ Cadro 4.20	Poboación de 16 e máis anos por sexo e relación coa actividade económica. Por provincias. 2005-2006	135
■ Cadro 4.21	Poboación activa por comunidades autónomas. 2004-2006.....	136
■ Cadro 4.22	Taxas de actividade por comunidades autónomas. 2004-2006	137
■ Cadro 4.23	Taxa de actividade por sexo. Galicia. 2004-2006	137
■ Cadro 4.24	Taxa de actividade por sexo e provincia. Galicia. 2003-2006	138
■ Cadro 4.25	Poboación activa por provincias. 2003-2006.....	139
■ Cadro 4.26	Poboación ocupada por comunidades autónomas. 2004-2006.....	139
■ Cadro 4.27	Taxas de ocupación por comunidades autónomas. 2004-2007.....	140
■ Cadro 4.28	Taxas de ocupación por sexo. Galicia. 2004-2006.....	141
■ Cadro 4.29	Taxa de ocupación por sexo e provincia. 2003-2006	142
■ Cadro 4.30	Poboación ocupada por grupos de idade e sector económico. Galicia. 2003-2006.....	143
■ Cadro 4.31	Poboación ocupada por sexo, situación profesional e sector económico. Galicia. 2003-2006	144
■ Cadro 4.32	Poboación ocupada por sector económico e provincia. Galicia. 2003-2006.....	145
■ Cadro 4.33	Distribución porcentual dos ocupados por sector económico e comunidade autónoma. 2006	145
■ Cadro 4.34	Distribución porcentual dos ocupados por sector económico e provincia. 2005-2006.....	146
■ Cadro 4.35	Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2004-2006.....	147
■ Cadro 4.36	Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2004-2006	148
■ Cadro 4.37	Taxa de desemprego. Galicia. 2004-2006	149
■ Cadro 4.38	Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. 2005-2006	149
■ Cadro 4.39	Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. Galicia/España. 2005-2006	150
■ Cadro 4.40	Taxa de desemprego. Por sexo e provincia. Galicia. 2003-2006	151
■ Cadro 4.41	Poboación desempregada por tempo de busca de emprego. Galicia. 2003-2006.....	151
■ Cadro 4.42	Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2006.....	153
■ Cadro 4.43	Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro. Galicia 2004-2006	154
■ Cadro 4.44	Evolución do paro rexistrado. Cifras publicadas e simulación retrospectiva con criterios SISPE. Galicia 2001-2004.....	154
■ Cadro 4.45	Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2006	154
■ Cadro 4.46	Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2006	155
■ Cadro 4.47	Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2006	155
■ Cadro 4.48	Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2006	155
■ Cadro 4.49	Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2006.....	156
■ Cadro 4.50	Paro rexistrado por comarcas. Por idades e sectores económicos. Galicia.2006	157
■ Cadro 4.51	Poboación inactiva por situación de inactividade. Galicia e provincias. 2004-2006	158
■ Cadro 4.52	Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2006	159
■ Cadro 4.53	Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2006	160
■ Cadro 4.54	Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2006	161

Capítulo 5

A muller no mundo laboral

■ Cadro 5.1	Población de Galicia e España. Por sexo e provincias. 2007	165
■ Cadro 5.2	Mulleres por 100 homes. España e U.E. 1994/2003.....	165
■ Cadro 5.3	Porcentaxe de mulleres sobre a poboación total Por comunidades autónomas. 1998-2006	166

■ Cadro 5.4	Poboación de Galicia. Por sexo. 2007	167
■ Cadro 5.5	Nacementos segundo o sexo do nacido.1980-2006. Galicia	167
■ Cadro 5.6	Poboación extranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por CC.AA. 2002-2005	169
■ Cadro 5.7	Distribución porcentual da poboación de alomenos 16 anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2005-2006	169
■ Cadro 5.8	Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2005-2006.....	170
■ Cadro 5.9	Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2006	172
■ Cadro 5.10	Poboación inactiva por sexo e grupos de idade. Galicia. 2005-2006.....	173
■ Cadro 5.11	Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2006.	174
■ Cadro 5.12	Taxas de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2006	175
■ Cadro 5.13	Taxa de desemprego. Por sexo e grupos de idade. Galicia/España 2005-2006.....	175
■ Cadro 5.14	Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2006	176
■ Cadro 5.15	Parados/as. Por nivel académico e sexo. Galicia. 2006.....	177
■ Cadro 5.16	Demandas de emprego pendentes de demandantes parados. Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2006.....	177
■ Cadro 5.17	Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2006	178
■ Cadro 5.18	Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2006.....	179
■ Cadro 5.19	Demandas de emprego pendentes. Segundo clasificación da demanda. Por sexo e por provincias. Decembro 2006.....	180
■ Cadro 5.20	Baixas de demandas de emprego. Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2006.....	181
■ Cadro 5.21	Perfil dos parado/as en xeral. Ano 2006. Galicia.....	181
■ Cadro 5.22	Perfil tipo dos parados/as de longa duración menores de 25 anos. Galicia. 2006	182
■ Cadro 5.23	Perfil tipo dos parados/as de longa duración maiores de 25 anos. Galicia. 2006	182
■ Cadro 5.24	Ofertas con requirimento de sexo e sen este requirimento. Valores porcentuais. Galicia. 2006	183
■ Cadro 5.25	Ofertas con requirimento de sexo e sen requirimento por seccións (Clasificación CNAE). Galicia. 2006.....	183
■ Cadro 5.26	Ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo e ocupacións máis ofertadas sen este requirimento Galicia. 2006	184
■ Cadro 5.27	Contratado/as. Por idade e sexo. Galicia. 2006	185
■ Cadro 5.28	Contratos nos sete grandes subsectores de actividades económicas (clasificación CNAE) por sexo. Galicia. 2006	186
■ Cadro 5.29	Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2006	186
■ Cadro 5.30	Contratos asociados aos grandes grupos de ocupación por sexo. Galicia. 2006	187
■ Cadro 5.31	Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación. Segundo sexo, idade e provincias. 2006.....	188
■ Cadro 5.32	Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación segundo colectivo de bonificación por provincias. Ano 2006.....	189
■ Cadro 5.33	Tipos de contratos. Por sexo e idade. 2006	189
■ Cadro 5.34	Alumnado matriculado en ciclo formativo de F.P. grao superior, por sexo. Curso 2004 / 2005. Galicia - España	190
■ Cadro 5.35	Alumnado que rematou ciclos formativos de FP de grao medio e superior. Curso 2003 - 2004. Galicia / España	190
■ Cadro 5.36	Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Curso 2004 - 2005. Galicia / España	191
■ Cadro 5.37	Alumnado que rematou bacharelato en Centros Públicos, por sexo. Curso 2003 - 2004. Galicia / España	191
■ Cadro 5.38	Alumnado matriculado en Ensino Universitario, por tipo de estudo e sexo. Curso 2005 - 2006. Galicia	192
■ Cadro 5.39	Alumnado que rematou os estudos universitarios, por tipo de estudo e sexo. Curso 2005 - 2006. Galicia	193
■ Cadro 5.40	Alumnos/as por sexo e idade de formación ocupacional. Galicia. 2006	194
■ Cadro 5.41	Alumno/as por familia profesinal e sexo. En Formación Ocupacional. Galicia. 2006.....	195
■ Cadro 5.42	Familias profesinais con maior presenza de mulleres. En Formación Ocupacional Galicia. 2006	196
■ Cadro 5.43	Alumno/as insertados/as por conta allea segundo familia profesinal e sexo. Galicia. 2005	197
■ Cadro 5.44	Alumno/as insertados por conta allea segundo os grupos ocupacionais e sexo. Galicia. 2006	199

■ Cadro 5.45	Actividades económicas (seccións clasif. CNAE) de maior inserción feminina. Por provincias. Galicia. 2005	200
■ Cadro 5.46	Evolución dos índices de inserción en ET e C.O. España 2004	200
■ Cadro 5.47	Evolución de índices de inserción en T.E.	200
■ Cadro 5.48	Inserción profesional por provincias. Galicia. 2004.....	201
■ Cadro 5.49	Persoas ocupadas entre 16 e 64 anos, con a lo menos un fillo segundo tipo principal de servizo de coidado aos nenos que utiliza para atendelos, por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005.....	202
■ Cadro 5.50	Persoas entre 16 e 64 anos, segundo poidan facerse ou non cargo regularmente da atención de persoas dependentes por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005	203
■ Cadro 5.51	Permisos de maternidade por Comunidades Autónomas	204
■ Cadro 5.52	Excedencias por coidado de fillas/os	205
■ Cadro 5.53	Diferenzas no uso do tempo	205
■ Cadro 5.54	Asalariado/as por CCAA e sexo. 2005	206
■ Cadro 5.55	Asalariado/as por sector de actividade económica e sexo. Galicia / España. 2005	207
■ Cadro 5.56	Percepcións salariais por tramo de salario e sexo. Galicia / España. 2005	208
■ Cadro 5.57	Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2004. Enquisa anual de estrutura salarial.....	208
■ Cadro 5.58	Contía media diaria bruta recoñecida a beneficiarios de prestacións de nivel contributivo. Segundo sexo e idade. España. 2006.....	211
■ Cadro 5.59	Percepcións medias de prestacións por desemprego. Por sexo e comunidade autónoma do perceptor: Galicia/España. 2005	211
■ Cadro 5.60	Pensións contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo. España 2005/2006.....	213
■ Cadro 5.61	Pensión contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase. España 2006	213
■ Cadro 5.62	Pensións medias. Por sexo e comunidade autónoma. 2005	214

Capítulo 6

Inicio da relación laboral

■ Cadro 6.1	Empresas en alta. Por réximes. Galicia. 2005-2006	216
■ Cadro 6.2	Empresas. Por tamaño e provincia de radicación dos seus centros de traballo. Réxime Xeral. Galicia. 2006	217
■ Cadro 6.3	Empresas e traballadores/as segundo tipo de empresa. Por provincias. Galicia. 2006 ..	217
■ Cadro 6.4	Aperturas de centros de traballo. Galicia. 2006	218
■ Cadro 6.5	Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2006	218
■ Cadro 6.6	Aperturas de centros de traballo e traballadores/as ocupados/as. Evolución. Galicia. 1997-2006.....	220
■ Cadro 6.7	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes Xeral e Agrario, e total. Galicia/España. 1985/1991/2003 a 2006	221
■ Cadro 6.8	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 1999-2006..	223
■ Cadro 6.9	Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2005-2006 ..	224
■ Cadro 6.10	Afiliados/as e en alta laboral por tramos de idade e sexo. Galicia. 2004-2006	225
■ Cadro 6.11	Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade. Galicia/España. 2001-2006	226
■ Cadro 6.12	Altas laborais iniciais. Por réximes. Galicia/España. 1995/2000/2004-2006	227
■ Cadro 6.13	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2006.....	229
■ Cadro 6.14	Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral. Por réxime e provincias. Galicia. 2006.....	230
■ Cadro 6.15	Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral por país de nacionalidade. Galicia. 2006.....	231
■ Cadro 6.16	Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral, segundo sexo. Por provincias. Galicia. 2006	232
■ Cadro 6.17	Afiliados/as en alta laboral estranxeiros/as por seccións de actividade e provincias. Réxime Xeral	232
■ Cadro 6.18	Autorizacións de traballo concedidas, segundo provincia do centro de traballo. Galicia 2006	233
■ Cadro 6.19	Estranxeiros/as incluídos/as no Réxime Xeral con autorización de residencia en vigor. Por provincia e tipo de autorización de residencia. 31.12.2005	233
■ Cadro 6.20	Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor: Segundo provincia por sexo, grupo de idade e media de idade. 31.12.2006	233

■ Cadro 6.21	Traballadores/as estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor; segundo provincia Principais nacionalidades, por sexo. 31-12-2006	234
■ Cadro 6.22	Estranxeiros con tarxeta ou autorización de residencia en vigor: Segundo provincia por continente. 31.12.2006	234
■ Cadro 6.23	Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor: Segundo provincia. Por réxime de residencia e continente. 31.12.2006	234
■ Cadro 6.24	Baixas consulares. Por continente de procedencia e provincia de destino. Galicia. 2006.....	235
■ Cadro 6.25	Evolución das baixas consulares. Por continente de procedencia. Galicia. 1996-2005....	235

Capítulo 7 Contratación

■ Cadro 7.1	Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos. Galicia/España. 2005-2006	240
■ Cadro 7.2	Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2005-2006	241
■ Cadro 7.3	Contratos de traballo por tipo e por sectores. Galicia. 2006	242
■ Cadro 7.4	Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación. Galicia/España. 2006.....	242
■ Cadro 7.5	Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Galicia/España. 2006.....	244
■ Cadro 7.6	Contratos de eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincias. Galicia. 2006	244
■ Cadro 7.7	Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por duración e provincias. Galicia. 2006	245
■ Cadro 7.8	Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006	245
■ Cadro 7.9	Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia. 2006.....	247
■ Cadro 7.10	Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia. 2006	247
■ Cadro 7.11	Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2006	248
■ Cadro 7.12	Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	250
■ Cadro 7.13	Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia. 2006.....	251
■ Cadro 7.14	Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2006.....	251
■ Cadro 7.15	Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	254
■ Cadro 7.16	Contratos de formación. Por duración e provincias. Galicia. 2006.....	255
■ Cadro 7.17	Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006.....	258
■ Cadro 7.18	Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia. 2006	258
■ Cadro 7.19	Contratos en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006.....	259
■ Cadro 7.20	Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	261
■ Cadro 7.21	Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por duración e provincia. Galicia. 2006.....	262
■ Cadro 7.22	Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	263
■ Cadro 7.23	Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia. 2006	263
■ Cadro 7.24	Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006	263
■ Cadro 7.25	Contratos por xubilación parcial. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	264
■ Cadro 7.26	Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia. 2006.....	264
■ Cadro 7.27	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2006	265
■ Cadro 7.28	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia. 2006.....	265
■ Cadro 7.29	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006	266
■ Cadro 7.30	Contratos temporais de minusválidos. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	266
■ Cadro 7.31	Contratos temporais de minusválidos. Por duración e provincias. Galicia. 2006	267
■ Cadro 7.32	Contratos temporais de minusválidos. Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006	267
■ Cadro 7.33	Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	268
■ Cadro 7.34	Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006 ..	268
■ Cadro 7.35	Contratos indefinidos fomento de emprego. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006..	272
■ Cadro 7.36	Contratos indefinidos de fomento do emprego. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. 2006	272
■ Cadro 7.37	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Galicia 2006.....	273

■ Cadro 7.38	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Homes. Galicia 2006	273
■ Cadro 7.39	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia 2006	273
■ Cadro 7.40	Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2006	274
■ Cadro 7.41	Contratos convertidos en indefinidos. Por duración e provincia. Galicia. 2006	274
■ Cadro 7.42	Contratacións a minusválidos. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006	275
■ Cadro 7.43	Contratacións a minusválidos en CEE. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006	275
■ Cadro 7.44	Contratacións a traballadores/as en risco de exclusión social. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006	276
■ Cadro 7.45	Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	277
■ Cadro 7.46	Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	278
■ Cadro 7.47	Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2006	278
■ Cadro 7.48	Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2006	278
■ Cadro 7.49	Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2006	279
■ Cadro 7.50	Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2006	279
■ Cadro 7.51	Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2006	280
■ Cadro 7.52	Desglose de contratos rexistrados de duración indefinida e conversións de temporais en indefinidos. Sobre o total de contratos. Por modalidades e provincias. Galicia. 2006	280
■ Cadro 7.53	Rotación dos asalariados temporais. Galicia/España. 2005/2006	281
■ Cadro 7.54	Asalariados sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2006	282
■ Cadro 7.55	Asalariados sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2006	282
■ Cadro 7.56	Efectivos laborais, segundo tipo de contrato, por comunidade autónoma	283
■ Cadro 7.57	Asalariados/as por tipo de contrato ou relación laboral, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos e porcentaxes respecto do total de cada comunidade. 2005-2006	283
■ Cadro 7.58	Contratos de traballo iniciais, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións en colaboración social. Segundo sexo e provincias. Xuño 2006	284
■ Cadro 7.59	Contratos de traballo iniciais. Segundo tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Decembro. 2006	284
■ Cadro 7.60	Contratos de traballo iniciais. Segundo tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Decembro. 2006	284
■ Cadro 7.61	Contratos de traballo iniciais, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións en colaboración social. Segundo sexo e provincias. Decembro 2006	285
■ Cadro 7.62	EMPRESAS DE TRABALLO TEMPORAL AUTORIZADAS A 31-12-2006	285
■ Cadro 7.63	Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición, segundo ámbito territorial de actuación da ETT. Galicia. 2006	286
■ Cadro 7.64	Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición segundo comunidade autónoma e provincia de centro de traballo da empresa de traballo temporal. Galicia 2006	287
■ Cadro 7.65	Contratos de posta a disposición celebrados polas ETT por provincias e causas. Galicia 2006	288
■ Cadro 7.66	Traballadores/as postos a disposición polas ETT. Por provincias. Galicia 2006	289
■ Cadro 7.67	Evolución empresas autorizadas e contratos de posta a disposición. Galicia. 1996-2006	289
■ Cadro 7.68	Contratos de posta a disposición de ETT autorizadas a traballar en Galicia pola Comunidade autonoma. Por provincias e clases de contratos. 2002-2006	290

Capítulo 8

Formación ocupacional

■ Cadro 8.1	Formación Profesional Ocupacional. 2006	294
■ Cadro 8.2	Distribución territorial Plano FIP. Por provincias. 2006	295
■ Cadro 8.3	Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. A Coruña. 2006	296
■ Cadro 8.4	Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Lugo. 2006	296
■ Cadro 8.5	Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Ourense. 2006	297
■ Cadro 8.6	Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Pontevedra. 2006 ..	297
■ Cadro 8.7	Formación ocupacional. Plano FIP. Galicia. 2006. Totais	297
■ Cadro 8.8	Sectorialización	299

■ Cadro 8.9	Distribución provincial. 2006.....	300
■ Cadro 8.10	Cursos con compromiso de contratación. Galicia. 2006.....	300
■ Cadro 8.11	Cursos con compromiso de contratación. 2006. Sectorialización	301
■ Cadro 8.12	Cursos impartidos en centros propios. Distribución sectorial. 2006	302
■ Cadro 8.13	Accións formativas cofinanciadas polo FSE. Galicia. 2006. Totais	303
■ Cadro 8.14	Accións formativas cofinanciadas polo FSE. 2006	310
■ Cadro 8.15	Accións de formación continua nas empresas. Galicia. 2005. Grupos formativos. Segundo data de inicio e finalización	312
■ Cadro 8.16	Accións de formación continua nas empresas. Galicia. Evolución do sistema de bonificacións 2005-2006. Indicadores de empresas e financeiros. Segundo estrato de asalariados, sector de actividade e ano de bonificación	313
■ Cadro 8.17	Accións de formación continua nas empresas. Galicia. Evolución do sistema de bonificacións 2005-2006. Indicadores de empresas e financeiros. Segundo estrato de asalariados, sector de actividade e ano de bonificación	314
■ Cadro 8.18	Accións de formación continua nas empresas. Galicia. 2006. Grupos formativos. Segundo data de inicio e finalización	315
■ Cadro 8.19	Contratos programa de ámbito estatal. 2004-2005. Comisión Paritaria Total	325
■ Cadro 8.20	Resumo dos programas de cooperación con outras administracións e entidades sen ánimo de lucro	327
■ Cadro 8.21	Prazo de execución da formación e participantes formados na Comunidade Autónoma.....	330
■ Cadro 8.22	Perfil sociolaboral dos participantes formados na Comunidade	330
■ Cadro 8.23	Contidos formativos con maior número de participantes formados	331

Capítulo 9

A negociación colectiva

■ Cadro 9.1	Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	335
■ Cadro 9.2	Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006	336
■ Cadro 9.3	Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	337
■ Cadro 9.4	Evolución dos convenios colectivos revisados. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	338
■ Cadro 9.5	Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006 Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos.....	339
■ Cadro 9.6	Vixencias medias dos convenios colectivos de sector: Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2006.....	340
■ Cadro 9.7	Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2006	341
■ Cadro 9.8	Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Sector: Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006.....	342
■ Cadro 9.9	Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006	343
■ Cadro 9.10	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector: Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006	344
■ Cadro 9.11	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector: Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006	344
■ Cadro 9.12	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2006 ..	344
■ Cadro 9.13	Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2006	345
■ Cadro 9.14a	Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	346
■ Cadro 9.14b	Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2006. Cálculos feitos tendo en conta as cláusulas de revisión salarial de 2005 con inicio de efectos para 2006e os incrementos salariais indicados nos convenios asinados antes de 2006 con vixencia para este ano.....	347
■ Cadro 9.14c	Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2006.....	347

■ Cadro 9.15a	Convenios colectivos asinados e revisados. Por tramo de aumento salarial pactado inicialmente. Galicia. 2006	348
■ Cadro 9.15b	Convenios colectivos asinados e revisados. Galicia. 2006. Por tramo de aumento salarial pactado unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial	348
■ Cadro 9.16	Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia/España. 1995-2006....	349
■ Cadro 9.17a	Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2006	350
■ Cadro 9.17b	Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2006	351
■ Cadro 9.18	Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias. Galicia 2006	352
■ Cadro 9.19	Evolución dos convenios colectivos de sector con cláusula de desvinculación salarial. Por provincias. Galicia. 2001-2006	358
■ Cadro 9.20a	Cláusulas sobre o complemento de antigüidade Por provincias. Galicia. 2006	363
■ Cadro 9.20b	Complemento de toxicidade, penosidade, perigosidade Por provincias. Galicia. 2006	365
■ Cadro 9.20c	Complemento de nocturnidade Por provincias. Galicia. 2006	367
■ Cadro 9.20d	Complemento por traballo a quendas Por provincias. Galicia. 2006	369
■ Cadro 9.20e	Complementos de posto e responsabilidade Por provincias. Galicia. 2006	370
■ Cadro 9.20f	Primas e incentivos. Complemento de produtividade Por provincias. Galicia. 2006	372
■ Cadro 9.20g	Asistencia e puntualidade Por provincias. Galicia. 2006	373
■ Cadro 9.20h	Número de gratificacións extraordinarias establecido nos convenios asinados Galicia. 2006	374
■ Cadro 9.20i	Axudas de custo e gastos de locomoción Por provincias. Galicia. 2006	376
■ Cadro 9.20k	Complemento de transporte e distancia Por provincias. Galicia. 2006.....	377
■ Cadro 9.21	Xornada media pactada Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2001-2006..	378
■ Cadro 9.22	Evolución dos convenios que reducen a xornada máxima legal. Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2001-2006	380
■ Cadro 9.23a	Convenios colectivos con distribución irregular da xornada. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	381
■ Cadro 9.23b	Convenios colectivos que indican a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Por Provincias. Galicia. 2006.....	382
■ Cadro 9.24	Evolución dos convenios colectivos con vacacións de máis de 30 días naturais. Por provincias. Galicia. 2001-2006	386
■ Cadro 9.25	Convenios colectivos que fixan criterios ou datas nas vacacións. Por provincias. Galicia. 2002 - 2006	387
■ Cadro 9.26	Relación de determinadas cláusulas pactadas. Porcentaxe sobre o total. Galicia. 2006..	400
■ Cadro 9.27	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de melloras sociais. Por provincias. Galicia. 2001-2006	400
■ Cadro 9.28	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de saúde laboral. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	403
■ Cadro 9.29	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de formación profesional	412
■ Cadro 9.30	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos con cláusula de desconto da cota sindical	415
■ Cadro 9.31	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos que regulan o crédito de horas sindicais.	416
■ Cadro 9.32	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas sobre o período de proba. Por provincias. Galicia. 2002-2006	419
■ Cadro 9.33	Convenios con cláusulas sobre modalidades de contratos	422
■ Cadro 9.34	Evolución dos convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos para a formación. Por provincias. Galicia 2001-2006	423
■ Cadro 9.35	Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos de prácticas. Por provincias. Galicia 2001-2006	425
■ Cadro 9.36	Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos eventuais. Por provincias. Galicia 2001-2006	426
■ Cadro 9.37	Convenios con cláusulas sobre fomento do emprego	432
■ Cadro 9.38	Convenios con cláusulas sobre garantías no emprego e subrogación empresarial	435
■ Cadro 9.39	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade xeográfica	444
■ Cadro 9.40	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade funcional	445
■ Cadro 9.41	Por provincias. Galicia. 2001-2006. Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de clasificación profesional	448

■ Cadro 9.42	Evolución dos convenios colectivos con cláusula de sometemento ao AGA. Por provincias. Galicia. 1994-2006.....	457
■ Cadro 9.I	Convenios colectivos.....	458
■ Cadro 9.II	Revisións salariais.....	458
■ Cadro 9.III	Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Empresa.....	458
■ Cadro 9.IV	Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Sector.....	458
■ Cadro 9.V	Vixencias medias dos convenios de empresa. Porcentaxe sobre o total.....	459
■ Cadro 9.VI	Vixencias medias dos convenios de sector. Porcentaxe sobre o total.....	459
■ Cadro 9.VII	Media ponderada do incremento salarial pactado	460
■ Cadro 9.VIII	Media ponderada do incremento salarial pactado por sectores de actividade	460
■ Cadro 9.IX	Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial	460
■ Cadro 9.X	Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial	460
■ Cadro 9.XI	Xornada pactada. Media ponderada para o ano actual	461
■ Cadro 9.XII	Xornada por sector de actividade	461
■ Cadro 9.XIII	Estatais 2006 Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector	462

Capítulo 10 A sinistrabilidade laboral

■ Cadro 10.1	Accidentes de traballo e enfermidades profesionais con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2006	470
■ Cadro 10.2	Accidentes con baixa. Por gravidade. Galicia. 2006	471
■ Cadro 10.3	Accidentes con baixa. Segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2006	471
■ Cadro 10.4	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias e gravidade. Galicia. 2006.....	472
■ Cadro 10.5	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006	473
■ Cadro 10.6	Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2006	473
■ Cadro 10.7	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias, sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006.....	474
■ Cadro 10.8	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia. 2006	475
■ Cadro 10.9	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. A Coruña. 2006	476
■ Cadro 10.10	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Lugo. 2006	477
■ Cadro 10.11	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Ourense. 2006.....	478
■ Cadro 10.12	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Pontevedra. 2006	479
■ Cadro 10.13	Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo. Galicia. 2006	480
■ Cadro 10.14	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo a forma do accidente. Por gravidade. Galicia. 2006	480
■ Cadro 10.15	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo a natureza da lesión. Por gravidade. Galicia. 2006	481
■ Cadro 10.16	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo a parte do corpo lesionada. Por gravidade. Galicia. 2006.....	482
■ Cadro 10.17	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006	482
■ Cadro 10.18	Poboación ocupada asalariada. Por sexos. Galicia 2006	482
■ Cadro 10.19	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2006	483
■ Cadro 10.20	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal. Por gravidade. Galicia. 2006.....	483
■ Cadro 10.21	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade na empresa. Por gravidade. Galicia. 2006.....	484
■ Cadro 10.22	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade no posto de traballo. Por gravidade. Galicia. 2006.....	484
■ Cadro 10.23	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do traballo. Por gravidade. Galicia. 2006	485

■ Cadro 10.24	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do día. Por gravidade. Galicia. 2006	485
■ Cadro 10.25	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo o día da semana. Por gravidade. Galicia. 2006	486
■ Cadro 10.26	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo o tipo de contrato. Por gravidade. Galicia. 2006	486
■ Cadro 10.27	Poboación ocupada asalariada. Segundo tipo de contrato. Galicia 2006	486
■ Cadro 10.28	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo categoría profesional. Por gravidade. Galicia. 2006	487
■ Cadro 10.29	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a. Por gravidade. Galicia. 2006.....	488
■ Cadro 10.29b	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a. Por provincias. Galicia. 2006	489
■ Cadro 10.30	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo e in itinere. Por provincias. Galicia. 2006	490
■ Cadro 10.30a	Accidentes de traballo mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2006	490
■ Cadro 10.31	Accidentes de traballo mortais. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006	491
■ Cadro 10.32	Accidentes de traballo mortais. Segundo a forma do accidente. Por provincias. Galicia. 2006	492
■ Cadro 10.33	Accidentes de traballo mortais. Segundo a natureza da lesión. Por provincias. Galicia. 2006	492
■ Cadro 10.34	Accidentes de traballo mortais. Segundo a parte do corpo lesionada. Por provincias. Galicia. 2006	493
■ Cadro 10.35	Accidentes de traballo mortais. Segundo o sexo. Por provincias. Galicia. 2006	493
■ Cadro 10.36	Accidentes de traballo mortais. Segundo idade. Por provincias. Galicia. 2006	494
■ Cadro 10.37	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador. Por provincias. Galicia. 2006.....	494
■ Cadro 10.38	Accidentes de traballo mortais. Segundo o cadro de persoal. Por provincias. Galicia. 2006	495
■ Cadro 10.39	Accidentes de traballo mortais. Segundo antigüidade na empresa. Por provincias. Galicia. 2006	495
■ Cadro 10.40	Accidentes de traballo mortais. Segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2006	495
■ Cadro 10.41	Accidentes de traballo mortais. Segundo a hora do traballo. Por provincias. Galicia. 2006	496
■ Cadro 10.42	Accidentes de traballo mortais. Segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2006	496
■ Cadro 10.43	Accidentes de traballo mortais. Segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2006	496
■ Cadro 10.44	Accidentes de traballo mortais. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2005	497
■ Cadro 10.45	Accidentes de traballo mortais. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2006	497
■ Cadro 10.46	Accidentes de traballo mortais. Segundo actividades económicas. Por provincias. Galicia 2006	498
■ Cadro 10.47	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia 2005/2006	499
■ Cadro 10.48	Accidentes de traballo in itinere. Por provincias. Galicia 2005/2006	499
■ Cadro 10.49	Accidentes laborais con baixa. Por sectores económicos. Galicia 2005/2006.....	500
■ Cadro 10.50	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2005-2006	500
■ Cadro 10.51	Evolución da sinistralidade laboral. Por gravidade. Galicia. 1992-2005	501
■ Cadro 10.52	Accidentes de traballo con baixa. Por gravidade e comunidades autónomas. 2006	502
■ Cadro 10.53	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por comunidades autónomas. 2006	503
■ Cadro 10.54	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por provincias. Galicia. 2006	503
■ Cadro 10.55	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Galicia. 1995-2006	504
■ Cadro 10.56	Enfermidades profesionais. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2006	504
■ Cadro 10.57	Enfermidades profesionais. Por provincias e gravidade. Galicia. 2006	505
■ Cadro 10.58	Enfermidades profesionais. Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006	505
■ Cadro 10.59	Enfermidades profesionais. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2006	505
■ Cadro 10.60	Enfermidades profesionais. Segundo cadro de persoal. Por gravidade. Galicia. 2006	506

■ Cadro 10.61	Enfermidades profesionais. Segundo antigüidade na empresa. Por gravidade. Galicia. 2006	506
■ Cadro 10.62	Enfermidades laborais. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia 2006 ..	507

Capítulo 11 **Conflitividade e medios de solución dos conflitos de traballo**

■ Cadro 11.1	Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 1997-2006	511
■ Cadro 11.2	Folgas autonómicas. Galicia. 2006	512
■ Cadro 11.3	Folgas provinciais. Galicia. 2006	512
■ Cadro 11.4	Folgas provinciais, de empresa e sector. Galicia. 2006	513
■ Cadro 11.5	Folgas provinciais realizadas segundo motivo ou causa da súa convocatoria. Galicia. 2006	514
■ Cadro 11.6	Evolución das folgas provinciais. Galicia. 1997-2006	514
■ Cadro 11.7	Repercusión das folgas. Traballadores participantes e xornadas non traballadas. Por criterio de repercusión por provincia. Galicia. 2006	515
■ Cadro 11.8	Total de conciliacións colectivas. Galicia. 2006	516
■ Cadro 11.9	Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2006. Expedientes tramitados na Dirección Xeral de Relacións Laborais	517
■ Cadro 11.10	Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2006. Expedientes tramitados nas delegacións provinciais.....	517
■ Cadro 11.11	Desglose das conciliacións colectivas das unidades conciliadoras segundo asunto e resultado. Galicia. 2006	518
■ Cadro 11.12	Conciliacións individuais segundo causa e resultado. Cantidades conciliadas. Por provincias. Galicia. 2006	519
■ Cadro 11.13	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Galicia. 2006	520
■ Cadro 11.13a	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. A Coruña. 2006	521
■ Cadro 11.13b	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Lugo. 2006.....	522
■ Cadro 11.13c	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Ourense. 2006	523
■ Cadro 11.13d	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Pontevedra. 2006	524
■ Cadro 11.14	AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. (1.06.1992 - 31.12.2006)	525
■ Cadro 11.15	AGA. Total expedientes. 2006	526
■ Cadro 11.16	AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2006.....	526
■ Cadro 11.17	AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2006.....	527
■ Cadro 11.18	AGA. Expedientes por sectores económicos e traballadores afectados. 2006	528
■ Cadro 11.19	Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda, por comunidade autónoma. 2005-2006	529
■ Cadro 11.20	Efectivos laborais. Por comunidades autónomas. 2006	530
■ Cadro 11.21	Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda, por clase de resolución. 2005-2006	531
■ Cadro 11.22	Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución, por comunidade autónoma. 2005-2006	532
■ Cadro 11.23	Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sá do Social. 2006. Movementos de Asuntos II. Recurso de suplicación dos Xulgados do Social.....	533
■ Cadro 11.24	Asuntos resoltos por sentenza. Galicia 2006	534
■ Cadro 11.25	Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sala do Social. Evolución do movemento de asuntos. 2006.....	535
■ Cadro 11.26	Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Galicia. 2004-2006.....	536
■ Cadro 11.27	Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia da Coruña. 2004-2006	537
■ Cadro 11.28	Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Lugo. 2004-2006	538
■ Cadro 11.29	Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Ourense. 2004-2006.....	539
■ Cadro 11.30	Inspección de Traballo e Seguridade Social. Actuacións. Provincia de Pontevedra. 2004-2006	540

Capítulo 12 **A regulación de emprego e o Fondo de Garantía Salarial**

■ Cadro 12.1	Traballadores/as afectados/as por efecto do expediente. Galicia. 2006	542
■ Cadro 12.2	Regulación de emprego. Expedientes resoltos. Galicia. 2006	542

■ Cadro 12.3	Expedientes resoltos segundo a medida autorizada. Galicia. 2006	543
■ Cadro 12.4	Expedientes autorizados segundo a causa. Galicia. 2006.....	544
■ Cadro 12.5	Actividades económicas: expedientes autorizados e traballadores/as afectados/as. Por provincias. Galicia. 2006	545
■ Cadro 12.6	Expedientes tramitados na DXRRLL. 2006	546
■ Cadro 12.7	Evolución dos expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores/as afectados/as. Galicia. 1997-2005	546
■ Cadro 12.8	Importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por provincias. Galicia/España. 2005-2006.....	548
■ Cadro 12.9	Empresas afectadas e traballadores/as beneficiarios/as do FOGASA. Pola causa da prestación e provincias. Galicia/España. 2005-2006	549
■ Cadro 12.10	Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Pola causa e provincias. Galicia / España 2006.....	550
■ Cadro 12.11	Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por insolvencia e provincias. Galicia/España. 2005-2006.....	550
■ Cadro 12.12	Evolución do importe das prestacións acordadas polo FOGASA. Por regulación e provincias. Galicia/España. 2005-2006	551

Capítulo 13 **Protección social**

■ Cadro 13.1	Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias. Galicia/España. 1985/1990/1998-2006	557
■ Cadro 13.2	Relación de activos/pasivos na Seguridade Social. Galicia/España. 1985/1990/1998-2006	558
■ Cadro 13.3	Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2000-2006	560
■ Cadro 13.4	Baixas de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2000-2006	561
■ Cadro 13.5	Pensións do Sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/ 2000/2004-2006	563
■ Cadro 13.6	Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/1998-2005.....	563
■ Cadro 13.6 bis	Pensións en vigor por tramos de coantía	564
■ Cadro 13.7	Pensións con complemento a mínimo. Galicia a setembro de 2006	565
■ Cadro 13.8	Porcentaxe de pensións con complemento a mínimos por comunidades autónomas. Setembro 2006.....	565
■ Cadro 13.9	Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por provincias. Galicia 1998-2006	567
■ Cadro 13.10	Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2003-2006.....	568
■ Cadro 13.11	Recadación de cotas da Seguridade Social. Por réximes e provincias. Galicia. 2001-2006.....	570
■ Cadro 13.12	Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por provincias. Galicia. 2001-2006.....	571
■ Cadro 13.13	Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por réximes. Galicia. 2004 -2006	572
■ Cadro 13.14	Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006	575
■ Cadro 13.15	Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006.....	577
■ Cadro 13.16	Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade. Por provincias. Galicia/España. 1997-2006.....	579
■ Cadro 13.17	Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2006	581
■ Cadro 13.18	Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2006.....	583
■ Cadro 13.19	Pensións en favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2006	584
■ Cadro 13.20	Importe anual de prestacións por incapacidade temporal. Galicia. 1999 -2006	586
■ Cadro 13.20 bis	Subsidios de incapacidade temporal en vigor a 31.12.2006. Galicia	586
■ Cadro 13.21	Importe anual de prestacións por maternidade. Galicia. 1999 -2006	587
■ Cadro 13.22	Beneficiarios de prestacs. Por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/ 2002-2006	588
■ Cadro 13.23	Cusantes prestaciones por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/2002-2006	589
■ Cadro 13.24	Importe das prestacións familiares por fillo/a a cargo. Galicia/España. 2001-2006.....	589
■ Cadro 13.25	Beneficiarios/as da Prestación por Desemprego. Galicia/ España. 1993/2002-2006.....	591
■ Cadro 13.26	Pensións do Fondo de Asistencia Social. Por provincias. Galicia/España. 1990/2003-2006	593
■ Cadro 13.27	Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias. Galicia/España. 1991/2000-2006.....	594
■ Cadro 13.28	Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2003-2006	595
■ Cadro 13.29	Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2002-2006.....	595

■ Cadro 13.30	Beneficiarios da Renda de Integración Social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1992-2006	596
■ Cadro 13.31	Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias. Galicia. 1992/2002-2006	597

Capítulo 14 Eleccións sindicais

■ Cadro 14.1	Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2003 ao 31.12.2006. Por provincias. Galicia	600
■ Cadro 14.2	Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2006 ao 31.12.2006. Por provincias. Galicia. 2006	600
■ Cadro 14.3	Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas entre o 01-01-2003 ao 31-12-2006. Por provincias. Galicia	601
■ Cadro 14.4	Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas en 2006. Por provincias. Galicia ..	602
■ Cadro 14.5	Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos no período do 1.1.1.2003 ao 31.12.2006. Por provincias. Galicia	602
■ Cadro 14.6	Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Galicia	603
■ Cadro 14.6a	Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. A Coruña	604
■ Cadro 14.6b	Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e 31.12.2006. Por central sindical. Lugo.....	605
■ Cadro 14.6c	Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Ourense	606
■ Cadro 14.6d	Representantes elixidos/as entre 1.1.2003 e o 31.12.2006. Por central sindical. Pontevedra.....	607
■ Cadro 14.7	Resultados electorais entre o 1-1-2003 e o 31-12-2006. Persoal Laboral da Comunidade Autónoma Galega. Total Galicia	608
■ Cadro 14.8	Persoal funcionario da Comunidade Autónoma de Galicia. Total Galicia. Resultados electorais entre o 1-1-2003 e o 31-12-2006	609
■ Cadro 14.9	Participación electoral entre 01.01.2003 e o 31.12.2006. Por provincias. Galicia	609
■ Cadro 14.10	Participación electoral entre o 1.1.2003 e o 12.31.2006. Por provincias. Galicia	610
■ Cadro 14.11	Impugnacións electorais presentadas nas oficinas públicas de rexistro. Por provincias. Galicia. 2006	611

Anexo

Emprego e investimento público

■ Cadro A.1	Investimentos reais (capítulo VI dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006	615
■ Cadro A.2	Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006	616
■ Cadro A.3	Total investimentos reais e transferencias de capital (capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2006.....	616
■ Cadro A.4	Cadro de persoal da Administración do Estado. Por grupos. Galicia. 2006	617
■ Cadro A.5	Cadro de persoal da Administración do Estado. Por provincias. Galicia. 2006.....	617
■ Cadro A.6	Orzamentos iniciais dos capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia. 2006	618
■ Cadro A.7	Cadro de persoal da Administración Xeral e Especial da Xunta de Galicia. 1998-2006.....	619
■ Cadro A.7a	Cadro de persoal funcionario da Xunta de Galicia. Por grupos. 2005 -2006.....	619
■ Cadro A.7b	Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2001-2006.....	620
■ Cadro A.7c	Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. 2006	620
■ Cadro A.7d	Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica e grupos. (Administración xeral e especial). 2006	620
■ Cadro A.7e	Persoal funcionario e laboral fixo da Administración da CA Galega. Por sexo e idade. Galicia. 2006	621
■ Cadro A.7f	Persoal funcionario e laboral da Xunta de Galicia. Por grupos e sexos. (Administración xeral e especial). 2006	621
■ Cadro A.8	Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2005/2006	621
■ Cadro A.9	Parlamento de Galicia. Cadro de persoal. 1998-2006.....	622
■ Cadro A.10	Consello Consultivo de Galicia. Cadro de persoal. 1998 -2006.....	623
■ Cadro A.10a	Entidades públicas. Cadro de persoal. 1999-2006.....	623
■ Cadro A.10b	Sociedades mercantís. Cadro de persoal. 1999-2006	624
■ Cadro A.11	Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia. 1996/2000/2003-2006	624

■ Cadro A.12	Cadro de persoal da Administración Local. Galicia. 2002-2006	625
■ Cadro A.13	Persoal e investimentos da Entidade Pública Empresarial Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF). Efectivos de persoal (a 31 de decembro)	625
■ Cadro A.14	Persoal do Consorcio de Compensación de Seguros	626
■ Cadro A.15	Persoal e investimentos do Consorcio Zona Franca de Vigo Efectivos de persoal.....	626
■ Cadro A.16	Efectivos de persoal.....	627
■ Cadro A.17	Persoal e investimentos de Paradores de Turismo, SA. Efectivos de persoal.....	627
■ Cadro A.18	Persoal e investimentos de RENFE operadora. Efectivos de persoal.....	628
■ Cadro A.19	Persoal e investimentos do grupo RTV. Efectivos de persoal.....	628
■ Cadro A.20	Investimentos da Entidade Pública Empresarial do Solo (SEPES). 2003-2006	629
■ Cadro A.21	Efectivos de persoal (a 31 de decembro)	629

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE TRABALLO

**CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS**